



Regionalna Dyrekcja Lasów
Państwowych w Warszawie

PLAN URZĄDZENIA LASU DLA NADLEŚNICTWA JABŁONNA

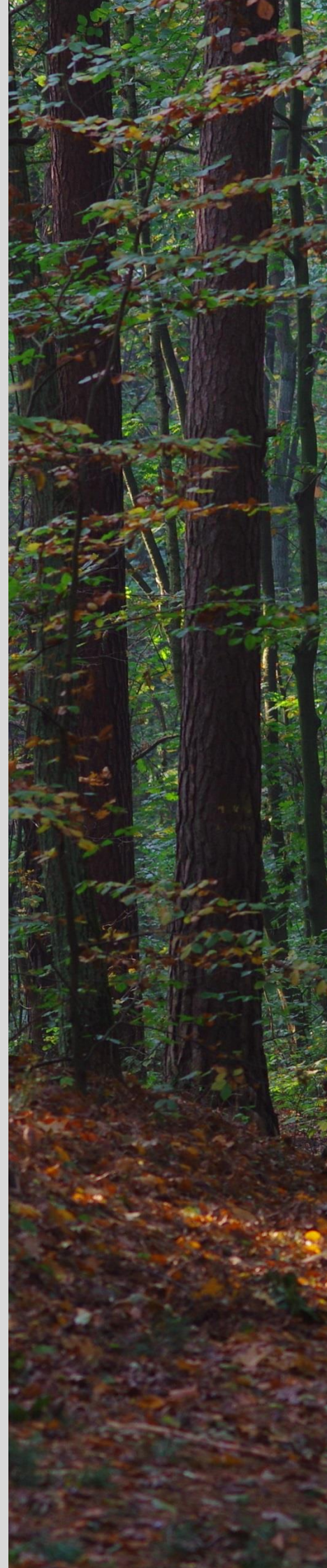
na lata 2019-2028

wg stanu lasu w dniu 1 stycznia 2019

PROGRAM OCHRONY PRZYRODY



Wykonawca:
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Warszawie
Sękocin Stary ul. Leśników 21
05-090 Raszyn



Pracownia KUS-1

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej

Oddział w Warszawie

Kierownik projektu: Maciej Szczygielski

Autor:

Tomasz Figarski

Spis treści

| | | |
|-----------|--|-----------|
| 1. | WSTĘP | 1 |
| 2. | HISTORIA ZIEM, GOSPODARKI LEŚNEJ I OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE NADLEŚNICTWA | 7 |
| 3. | OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA | 11 |
| 3.1. | POŁOŻENIE I CHARAKTERYSTYKA | 11 |
| 3.2. | UMIEJSCOWIENIE NADLEŚNICTWA W PRZESTRZENI PRZYRODNICZEJ | 15 |
| 3.3. | STRUKTURA UŻYTKOWANIA GRUNTÓW | 21 |
| 4. | FORMY OCHRONY PRZYRODY | 23 |
| 4.1. | OBSZARY CHRONIONE NA TERENIE NADLEŚNICTWA JABŁONNA | 23 |
| 4.2. | REZERWATY PRZYRODY | 24 |
| 4.2.1. | <i>Rezerwat Bukowiec Jabłonowski</i> | 24 |
| 4.2.2. | <i>Rezerwat Jabłonna</i> | 26 |
| 4.2.3. | <i>Rezerwat Pomiechówek</i> | 28 |
| 4.2.4. | <i>Rezerwat Zegrze</i> | 30 |
| 4.2.5. | <i>Rezerwat Dolina Wkry</i> | 32 |
| 4.3. | KAMPINOSKI PARK NARODOWY | 37 |
| 4.4. | WARSZAWSKI OBSZAR CHRONIONEGO KRAJOBRAZU | 40 |
| 4.5. | POMNIKI PRZYRODY | 42 |
| 4.6. | OBSZARY NATURA 2000 | 45 |
| 4.6.1. | <i>Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045</i> | 45 |
| 4.6.2. | <i>Dolina Wkry PLH140005</i> | 48 |
| 4.6.3. | <i>Ostoja Nowodworska PLH140043</i> | 50 |
| 4.6.4. | <i>Forty Modlińskie PLH140020</i> | 53 |
| 4.6.5. | <i>Kampinowska Dolina Wisły PLH140029</i> | 55 |
| 4.6.6. | <i>Łąki Kazuńskie PLH140048</i> | 58 |
| 4.6.7. | <i>Puszcza Biała PLB140007</i> | 60 |
| 4.6.8. | <i>Dolina Środkowej Wisły PLB140004</i> | 62 |
| 4.7. | OCHRONA GATUNKOWA | 64 |
| 4.7.1. | <i>Ochrona gatunkowa roślin</i> | 65 |
| 4.7.2. | <i>Ochrona gatunkowa grzybów</i> | 67 |
| 4.7.3. | <i>Ochrona gatunkowa zwierząt</i> | 67 |
| 5. | WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE OBSZARU NADLEŚNICTWA JABŁONNA | 91 |
| 5.1. | KLIMAT | 91 |
| 5.2. | BUDOWA GEOMORFOLOGICZNA | 93 |
| 5.3. | GLEBY | 96 |
| 5.4. | WODY | 98 |
| 5.4.1. | <i>Wody powierzchniowe</i> | 98 |
| 5.4.2. | <i>Wody podziemne</i> | 99 |
| 5.5. | EKOSYSTEMY WODNO-BŁOTNE | 100 |
| 5.6. | ROŚLINNOŚĆ | 104 |
| 5.6.1. | <i>Zarys ogólny</i> | 104 |
| 5.6.2. | <i>Potencjalna roślinność naturalna</i> | 104 |
| 5.6.3. | <i>Zbiorowiska roślinne</i> | 106 |
| 5.6.4. | <i>Cenne siedliska przyrodnicze</i> | 112 |
| 5.7. | TYPY SIEDLISKOWE LASU | 119 |
| 5.8. | DRZEWOSTANY | 121 |
| 5.8.1. | <i>Ogólna charakterystyka drzewostanów</i> | 121 |
| 5.8.2. | <i>Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa</i> | 124 |
| 5.8.3. | <i>Struktura wiekowa</i> | 130 |

| | | |
|------------|---|------------|
| 5.8.4. | <i>Pochodzenie drzewostanów</i> | 132 |
| 5.8.5. | <i>Lasy ochronne</i> | 132 |
| 5.8.6. | <i>Starodrzewy</i> | 133 |
| 5.8.7. | <i>Drewno martwych drzew</i> | 136 |
| 6. | WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE | 139 |
| 6.1. | OBIEKTY WPISANE DO REJESTRU ZABYTKÓW | 139 |
| 6.2. | ZABYTKI ARCHEOLOGICZNE | 142 |
| 6.3. | MIEJSCA PAMIĘCI, MARTYROLOGII I KULTU RELIGIJNEGO..... | 144 |
| 7. | ZAGROŻENIA I PRZEKSZTAŁCENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO | 147 |
| 7.1. | FORMY ZNIEKSZTAŁCENIA EKOSYSTEMÓW LEŚNYCH | 147 |
| 7.1.1. | <i>Stan siedlisk leśnych</i> | 147 |
| 7.1.2. | <i>Borowacenie</i> | 148 |
| 7.1.3. | <i>Monotypizacja</i> | 150 |
| 7.1.4. | <i>Neofityzacja</i> | 150 |
| 7.2. | ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA LEŚNEGO | 152 |
| 7.2.1. | <i>Zagrożenia abiotyczne</i> | 152 |
| 7.2.2. | <i>Zagrożenia biotyczne</i> | 153 |
| 7.2.3. | <i>Zagrożenia antropogeniczne</i> | 156 |
| 8. | TURYSTYKA I EDUKACJA | 167 |
| 9. | PLANOWANIE PRZESTRZENNE | 179 |
| 10. | PLAN DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZYRODY | 187 |
| 10.1. | KSZTAŁTOWANIE STREF EKOTONOWYCH..... | 187 |
| 10.2. | KSZTAŁTOWANIE STOSUNKÓW WODNYCH..... | 190 |
| 10.3. | PRZECIWDZIAŁANIE EROZJI GLEBY | 193 |
| 10.4. | ZASADY POSTĘPOWANIA W LASACH OCHRONNYCH..... | 194 |
| 10.5. | OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ..... | 196 |
| 10.6. | OCHRONA RZADKICH I CHRONIONYCH GATUNKÓW | 197 |
| 10.7. | OCHRONA SIEDLISK PRZYRODNICZYCH | 206 |
| 10.8. | ZBIORCZE ZESTAWIENIE WSKAZAŃ Z ZAKRESU OCHRONY PRZYRODY | 209 |
| 11. | LITERATURA | 215 |
| 12. | ZAŁĄCZNIKI | 219 |
| | ZAŁĄCZNIK 1. WYKAZ WYDZIELEŃ ZE STWIERDZONYM SIEDLISKIEM PRZYRODNICZYM Z ZAŁ. I DYREKTYWY SIEDLISKOWEJ NA TERENIE NADLEŚNICTWA JABŁONNA | 219 |
| | ZAŁĄCZNIK 2. WYKAZ DRZEWOSTANÓW UZNANYCH ZA STARODRZEWY W NADLEŚNICTWIE JABŁONNA | 233 |
| | ZAŁĄCZNIK 3. WYKAZ WYDZIELEŃ, W KTÓRYCH WYSTĘPUJĄ DRZEWA W WIEKU PRZEKRACZAJĄCYM 100 LAT | 239 |
| | ZAŁĄCZNIK 4. WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW NIERUCHOMYCH W ZASIĘGU TERYTORIALNYM NADLEŚNICTWA JABŁONNA (WG STANU NA DZIEŃ 30-09-2018 R.; ŹRÓDŁO: WWW.NID.PL, DANE MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW) | 249 |
| | ZAŁĄCZNIK 5. WYKAZ OBIEKTÓW WPISANYCH DO REJESTRU ZABYTKÓW RUCHOMYCH W ZASIĘGU TERYTORIALNYM NADLEŚNICTWA JABŁONNA (ŹRÓDŁO: DANE MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW) | 265 |
| | ZAŁĄCZNIK 6. WYKAZ ZABYTKÓW ARCHEOLOGICZNYCH (REJESTR I EWIDENCJA) W ZASIĘGU TERYTORIALNYM NADLEŚNICTWA JABŁONNA (ŹRÓDŁO: DANE MAZOWIECKIEGO WOJEWÓDZKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW) | 271 |

1. WSTĘP

Lasy zaliczane są do odnawialnych zasobów przyrody. Ekosystemy leśne, z całym bogactwem wzajemnych zależności i powiązań pomiędzy elementami biocenozy i biotopu stanowią dobro, o charakterze zarówno materialnym, jak i niematerialnym. Funkcja produkcyjna lasów gospodarczych związana jest z dostarczaniem wartościowego surowca drzewnego, wykorzystywanego w wielu dziedzinach. Jednocześnie lasy pełnią funkcje pozaprodukcyjne, wśród których wyróżnia się ich udział w „produkcji” tlenu, pochłanianie dwutlenku węgla i oczyszczanie powietrza atmosferycznego, wpływ na mikroklimat, warunki glebowe, retencję wodną, czy wreszcie stwarzanie warunków występowania dla niezliczonej liczby różnorodnych organizmów związanych z lasami, od drobnych organizmów jednokomórkowych począwszy, na dużych ssakach roślinożernych i drapieżnych skończywszy. Nie do przecenienia jest także rola lasów jako miejsca uprawiania turystyki, rekreacji i wypoczynku społeczeństwa, a także edukacji ekologicznej.

Gospodarka leśna prowadzona na podstawach ekologicznych stanowi narzędzie dla wzmocnienia i uwypuklenia określonych funkcji lasów. Gospodarka leśna w Polsce prowadzona jest wg trzech głównych zasad:

- zasady trwałości i ciągłości wykorzystania wielostronnych funkcji lasów,
- zasady powiększania zasobów leśnych i wzmaganie ich korzystnego wpływu na warunki życia człowieka oraz funkcjonowania całości przyrody,
- zasady powszechnej trwałości lasów.

Działania człowieka w zakresie ochrony przyrody, w tym przyrody leśnej, powinny koncentrować się na następujących elementach:

- zachowaniu lasów i ich korzystnego wpływu na klimat, powietrze, wodę, glebę, warunki życia i zdrowia człowieka,
- ochronie lasów, zwłaszcza lasów i ekosystemów leśnych stanowiących naturalne fragmenty rodzimej przyrody lub lasów szczególnie cennych,
- ochronie gleb i terenów szczególnie narażonych na zanieczyszczenia lub uszkodzenia oraz o specjalnym znaczeniu społecznym,
- ochronie wód powierzchniowych i głębinowych, retencji zlewni, w szczególności na obszarach wododziałów i na obszarach zasilania wód podziemnych.

Często dyskutowaną kwestią jest wypełnianie przez dany fragment lasu różnorodnych funkcji, w określonym miejscu i czasie, któremu to modelowi przeciwstawia się model przestrzennego rozdziału poszczególnych funkcji lasu. Jednocześnie takie funkcje jak wpływ na klimat czy stosunki wodne pełnią wszystkie lasy, bez względu na to, jaką funkcję uzna się w ich przypadku za

priorytetową. Należy przy tym podkreślić, iż w hierarchii celów gospodarowania w leśnictwie funkcje ochrony przyrody nabrały w ostatnim okresie większego znaczenia. Z dominującej wciąż idei wielofunkcyjnego gospodarstwa leśnego wynika, że nie ma ścisłego i ostrego podziału między lasami pełniącymi funkcje ochronne, a lasami gospodarczymi. Natomiast w lasach objętych ochroną rezerwatową funkcje ochronne spełniają rolę wiodącą.

Podstawowym zadaniem planu urzędzenia lasu jest projektowanie takiego gospodarowania zasobami drzewnymi, aby zachowana była idea wielofunkcyjności lasów oraz zapewnione było ich trwale użytkowanie. Oznacza to z jednej strony konieczność korzystania z zasobów leśnych w oparciu o obliczone wskaźniki rozmiaru użytkowania, a z drugiej - zadbanie o jak najmniejszy negatywny wpływ zaprojektowanych działań na środowisko przyrodnicze.

Wskaźniki przeciętnej zasobności i przeciętnego wieku lasów Nadleśnictwa świadczą o tym, że stosowane zasady regulacji i sposób gospodarowania gwarantują trwałość produkcji leśnej. Dotychczasowe (powojenne) trendy w zmianach tych parametrów obejmowały głównie dynamiczny wzrost zasobów, zasobności, wieku i powierzchni drzewostanów. Logiczne jest, że w lasach wzrost ten nie może zachodzić w nieskończoność. Aktualnie w wielu nadleśnictwach następuje spowolnienie, a wręcz wyhamowanie dynamiki dotychczasowych zmian, co przejawia się właśnie ustabilizowaniem parametrów drzewostanów, a czasami, w konkretnych miejscach i okresach, wręcz ich zmniejszaniem. Wynika to z prowadzonego użytkowania, ale także z aktualnej struktury wiekowej drzewostanów. Niemniej jednak w przypadku Nadleśnictwa Jabłonna przewiduje się, że parametry te w dalszym ciągu będą rosły.

Zasadnicze znaczenie dla racjonalnego planowania ma prawidłowe rozpoznanie i określenie możliwości użytkowania, pozwalające na zapewnienie ciągłości użytkowania i trwałości lasów.

Rozmiar pozyskania drewna regulowany w formie etatu cięć użytków rębnych jest pochodną:

- struktury gatunkowej i wiekowej drzewostanów,
- potrzeb w zakresie przebudowy drzewostanów z tytułu niezgodności ich składu gatunkowego z warunkami siedliskowymi,
- potrzeb odnowieniowych drzewostanów użytkowanych w niezrębowych sposobach zagospodarowania,
- ograniczeń wynikających z realizacji funkcji ochronnych i społecznych.

Obowiązujące zasady regulacji wielkości użytkowania rębego są ściśle powiązane ze sposobem zagospodarowania, odzwierciedlonym w podziale na gospodarstwa.

Użytkowanie przedrębne jest ważnym narzędziem kształtowania struktury gatunkowej oraz form zmieszania w drzewostanach młodszych i średnich klas wieku. Istotnym czynnikiem ograniczają-

cym wielkość użytkowania przedrębego jest przyjęta i realizowana zasada, że rozmiar pozyskania drewna w zabiegach pielęgnacyjnych powinien gwarantować odpowiednią akumulację zapasu produkcyjnego na pniu w celu zrównoważenia ubytku miąższości z tytułu użytkowania rębego.

Wśród działań związanych z utrzymaniem stabilności i odporności ekosystemów leśnych ogromne znaczenie odgrywają zabiegi hodowlane. Tworzenie odporności biologicznej winno być inicjowane już na etapie szkółkarstwa poprzez wykorzystywanie, jako bazy nasiennej, rodzimych ekotypów drzew. Istotnym elementem dla zachowania trwałości lasów i osiągnięcia przez ekosystem leśny odporności na wpływ zmieniających się w czasie czynników biotycznych i abiotycznych jest umiejętne zharmonizowanie składu florystycznego zbiorowiska leśnego z właściwościami gleb.

Aktualizacja programu ochrony przyrody została sporządzona w ramach prac nad planem urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028, którego jest integralną częścią. Celem programu jest opisanie walorów przyrodniczych obszaru Nadleśnictwa, w tym również w obszarze terytorialnego zasięgu, określenie zagrożeń dla ochrony przyrody wynikających ze źródeł zewnętrznych i wewnętrznych, określenie koniecznych do wprowadzenia modyfikacji zabiegów gospodarczych oraz zaprojektowanie zadań z zakresu ochrony przyrody. Program ochrony przyrody ma spełniać również rolę edukacyjną, zwłaszcza w odniesieniu do lokalnych społeczności oraz osób zainteresowanych ochroną przyrody.

W programie ochrony przyrody przedstawiono kierunkowe wytyczne mające na celu poprawę lub zachowanie w odpowiednim stanie cennych zasobów przyrodniczych. Celem opracowania jest również przedstawienie podstawowych założeń umożliwiających prowadzenie na tym terenie racjonalnej gospodarki leśnej w powiązaniu z potrzebami ochrony przyrody.

Oprócz charakterystyki form ochrony przyrody i innych obiektów cennych przyrodniczo, opisano podstawowe walory historyczne i kulturowe. Zabytki, znajdujące się poza gruntami LP (w jego zasięgu terytorialnym) zaprezentowano w celach informacyjnych.

Wszechstronna charakterystyka walorów przyrodniczych, kulturowych, krajobrazowych i wypoczynkowych Nadleśnictwa, pozwoli określić możliwości i kierunki rozwoju turystyki na tym terenie.

Podstawę formalną do sporządzenia programu stanowiła umowa zawarta pomiędzy Skarbem Państwa – Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Warszawie, a Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie. Program został sporządzony zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności z ustawą z dnia 28 września 1991 r. o lasach, obowiązującą Instrukcją urządzania lasu, wprowadzoną w życie zarządzeniem nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 roku, oraz Instrukcją sporządzania programu ochrony

przyrody w nadleśnictwie z 1996 r. Dokument uwzględnia również wytyczne i ustalenia Komisji Założeń Planu, Narady Techniczno – Gospodarczej.

W toku prac nad aktualizacją Programu uwzględniono m.in. następujące akty prawne i dokumenty:

- ustawa z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. z 2015 r., poz. 2100, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134);
- ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r., poz. 353);
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2017 r., poz. 519);
- ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2016 r., poz. 778);
- ustawa z dnia 17 maja 1989 r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. z 2016 r., poz. 1629);
- ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2015 r., poz. 909, z późn. zm.);
- ustawa z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie (Dz. U. z 2015 r., poz. 2168);
- ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2016 r., poz. 191);
- ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446);
- przepisy wykonawcze do ww. ustaw;
- Polityka leśna Państwa z dnia 22 kwietnia 1997 r.;
- Instrukcja urządzania lasu. Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu (ZU-7019-72/2011);
- Zasady hodowli lasu. Zarządzenie nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad hodowli lasu” w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (ZH-710-56/11);
- Instrukcja ochrony lasu. Zarządzenie nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji ochrony lasu” w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych (ZO-727-4-34/11);
- wytyczne i ustalenia Komisji Założeń Planu, Narady Techniczno-Gospodarczej, Komisji Projektu Planu i Kodeksu Dobrych Praktych Leśnych

Wykorzystano również dane i materiały uzyskane z następujących źródeł:

- Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie;
- Nadleśnictwo Jabłonna;
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Warszawie;
- Narodowy Instytut Dziedzictwa;
- Mazowiecki Wojewódzki Konserwator Zabytków;
- baza ornitho.pl oraz Atlas Ssaków Polski;
- Publikacje i materiały niepublikowane, których wykaz zamieszczono na końcu opracowania;
- Materiały zebrane podczas opracowywania planu urządzenia lasu na lata 2019-2028.

2. HISTORIA ZIEM, GOSPODARKI LEŚNEJ I OCHRONY PRZYRODY NA TERENIE NADLEŚNICTWA

Historia lasów Nadleśnictwa Jabłonna nierozzerwalnie wpisana jest w historię regionu. Tutejsze lasy to pozostałość dawnej Puszczy Mazowieckiej, porastającej te tereny do XII wieku. W miarę zwiększania się zaludnienia powierzchnia lasów ulegała zmniejszeniu na rzecz pól, łąk i obszarów zabudowanych. Od czasów powstania towarowej gospodarki leśnej (przełom XV i XVI wieku) rozpoczęła się eksploatacja lasów połączona z handlem drewnem. Dodatkowo intensywnej eksploatacji tych terenów sprzyjało położenie wzdłuż rzek spławianych - Wisły, Narwi i Bugu. Od XIX w. na terenach obecnego Nadleśnictwa wzrosło uprzemysłowienie, rozwój komunikacji oraz eksportu drewna, co w efekcie doprowadziło do obniżenia lesistości tego terenu do ok. 20%. Sprzyjało temu również uwłaszczenie chłopów i przejęcie przez nich znacznych terenów leśnych, które z czasem wylesiano i zamieniano na pastwiska i pola uprawne.

Obszary obejmujące kompleksy leśne obecnego obrębu Pomiechówek należały w okresie zaborów do wysokich rangą urzędników carskich i wojskowych z Twierdzy Modlin - były to majoraty. Majoratem o nazwie „Dar Cara” był również majątek Willa Góra położony w pobliżu Nowego Dworu Mazowieckiego. W okolicach Pomiechówka do dziś żyją potomkowie osadników rosyjskich. Tam też znajduje się postawiona przez nich cerkiew prawosławna.

W okresie I wojny światowej lasy w okolicach Warszawy uległy dalszej dewastacji. Szkody wojenne połączone z gradacjami szkodliwych owadów doprowadziły do dalszego spadku lesistości, do poziomu kilkunastu procent. Natomiast okres międzywojenny to czas postępowych ustaw leśnych, które przyczyniły się do:

- zwiększenia lesistości,
- wzrostu udziału powierzchni lasów państwowych,
- objęcie pracami urzędowymi całej powierzchni lasów państwowych i ok. 60% lasów prywatnych,
- wzrostu produktywności lasów,
- likwidacji służebności serwitutowej.

Okres II wojny światowej ponownie przyczynił się do dewastacji lasów związanej z rabunkową gospodarką powodowaną działaniami wojennymi. Uszkodzenia drzewostanów w postaci postrzelanych drzew widoczne są do dnia dzisiejszego. Działania wojenne na tym obszarze nie ograniczyły się tylko do kampanii wrześniowej. Podobnie jak w Warszawie, w czasie powstania warszawskiego, na terenie Legionowa i Chotomowa toczyły się walki z hitlerowskim okupantem. W tym czasie, na trasie kolejowej między Chotomowem a Warszawą jeździł pociąg pancerny,

który ostrzeliwał walczące oddziały powstańcze. W celu stłumienia powstania na terenie Legionowa, Niemcy ścignęli z okolic Radzymina ok. 20 czołgów i wozów pancernych. Od 28 października 1944 r. do 17 stycznia 1945 r. między Chotomowem a Legionowem, aż do samej Wisły, przebiegała linia frontu. Cały ten obszar był pod intensywnym ostrzałem artyleryjskim, który miał istotny wpływ na rosące tu drzewostany. Z tego też okresu pochodzi duża ilość różnego rodzaju niewypalów znajdujących się w ziemi oraz postrzelanych drzewostanów.

Po wyzwoleniu, w wyniku realizacji aktów prawnych dotyczących nacjonalizacji gospodarki narodowej i reformy rolnej, większość powierzchni leśnej na tym terenie przeszła w ręce państwa. W okresie tym rozpoczęła się organizacja przedsiębiorstw lasów państwowych. Powstała wówczas Dyrekcja Naczelnego Zarządu Lasów Państwowych z siedzibą w Łodzi, jak również Nadleśnictwa: Jabłonna z siedzibą w Jabłonie i Pomiechówek z siedzibą w Pomiechówku. Do roku 1952 nadleśnictwa te podlegały bezpośrednio OZLP w Siedlcach, a w latach 1952 - 1956 Rejonowi Lasów Państwowych w Celestynowie. Po roku 1956 lasy administrowane przez oba nadleśnictwa przeszły pod jurysdykcję OZLP w Siedlcach. W roku 1957 w obu nadleśnictwach przeprowadzono definitywne zarządzanie lasu.

Rewizję planów urządzenia gospodarstwa leśnego dla nadleśnictw Jabłonna i Pomiechówek sporządzono na okres 1.X.1967 - 30.IX.1977. Wszystkie drzewostany nadleśnictwa Jabłonna zaliczono wówczas do lasów grupy I. W nadleśnictwie Pomiechówek do lasów tej grupy zaliczono 78,1%, a pozostałą powierzchnię zaliczono do lasów gospodarczych grupy II. W obu tych gospodarstwach przyjęto następujące wieki rębności:

- So, Md - 100 lat
- Db, Js - 120 lat
- Św, Brz, Gb, Lp, Ol - 80 lat
- Oś, Ak - 50 lat
- Tp, Os - 40 lat

W 1972 r. lasy obu nadleśnictw weszły w skład Warszawskiego Zespołu Leśnego (WZL) utworzonego zarządzeniem Naczelnego Dyrektora Lasów Państwowych. Nadrzędnym celem utworzenia takiej jednostki było wyodrębnienie i zachowanie wokół Warszawy strefy leśnej ze szczególnym uwzględnieniem ochrony środowiska naturalnego i potrzeb ludności w zakresie turystyki i wypoczynku. Lasy WZL-u podlegały Okręgowemu Zarządowi Lasów Państwowych w Łodzi. Na potrzeby WZL-u opracowano Aneks z Nadzwyczajnej Rewizji Planów u.g.l. wg stanu na 1.X.1972 r. Lasy w całości zaliczono do grupy I i przyjęto podział na 3 gospodarstwa:

- lasów strefy zieleni wysokiej,
- lasów przeznaczonych do masowego wypoczynku,

- lasów krajobrazowych.

W aneksie tym znacznie podniesiono wieki rębności, dla Db i Js do 160 lat, dla So do 140 lat, dla Św do 100 lat. W roku 1977 opracowano plan urządzenia lasu dla Warszawskiego Zespołu Leśnego na okres 1.X.1977 - 30.IX.1987 r., w którym podział na gospodarstwa i wieki rębności przyjęto takie same jak w opracowanym wcześniej aneksie. W roku 1984 doszło do likwidacji WZL-u, a tworzące go obręby leśne - Jabłonna i Pomiechówek (wchodzące obecnie w skład Nadleśnictwa Jabłonna), weszły w skład nowo utworzonego Okręgowego Zarządu Lasów Państwowych w Warszawie (zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 30.12.1983 r.). Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych w Warszawie tworzyło 10 nadleśnictw o powierzchni ok. 100 tys. ha, Zespół Składnic i Ośrodek Transportu Leśnego w Siedlcach. W 1992 r. Okręgowy Zarząd Lasów Państwowych przekształcono w Regionalną Dyрекcję Lasów Państwowych, która w 1994 r. została powiększona o 4 nadleśnictwa.

W kolejnych latach gospodarka leśna Nadleśnictwa Jabłonna opierała się na następujących planach:

- II rewizja Planu Urządzenia Lasu na okres 1.I.1989 - 31.XII.1997,
- III rewizja Planu Urządzenia Lasu na okres 1.I.1999 - 31.XII.2008,
- IV rewizja Planu Urządzenia Lasu na okres 1.I.2009 – 31.XII.2018,
- V rewizja (obecna) Planu Urządzenia Lasu na okres 1.I.2019 – 31.XII.2028.

Szerszą charakterystykę gospodarki leśnej w okresie obowiązywania planu IV rewizji, zamieszczono w Elaboracie w rozdziale „Analiza gospodarki przeszłej”. Tam również zamieszczono podstawowe dane charakteryzujące Nadleśnictwo Jabłonna w kolejnych cyklach urządzeniowych.

Obecnie Nadleśnictwo Jabłonna jest podstawową, samodzielną jednostką organizacyjną Lasów Państwowych działającą na podstawie ustawy o lasach. Podlega Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie, która prowadzi nadzór i koordynuje działania na swoim terenie. Nadleśnictwo Jabłonna składa się z ośmiu leśnictw oraz szkółki leśnej zgrupowanych w dwóch obrębach (Jabłonna, Pomiechówek).

Nadleśnictwo Jabłonna charakteryzuje się dużym bogactwem pod względem rodzaju i liczby form ochrony przyrody ustanowionych na zarządzanym przez nie terenie oraz w zasięgu terytorialnym. Znajdują się tu liczne rezerwaty przyrody (z czego 5 na gruntach Nadleśnictwa), które powoływane były sukcesywnie od lat 70 do 90. XX w. Ponadto ustanowione zostały: obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000 oraz pomniki przyrody.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa znajduje się wiele cennych tworów przyrody, w szczególności wiekowych drzew. Część z nich jest objęta ochroną w formie pomników przyrody. Aktualnie na gruntach Nadleśnictwa jest ich 20.

Na terenie Nadleśnictwa występują liczne chronione gatunki roślin, grzybów i zwierząt. Istnieją również 3 strefy ochrony powołane dla ochrony stanowisk bociana czarnego *Ciconia nigra*.

Najmłodszą formą ochrony przyrody są obszary utworzone w ramach europejskiej sieci Natura 2000. Grunty Nadleśnictwa obejmują lub wchodzą w skład aż siedmiu takich obszarów. Są to: obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała PLB140007, a także obszary mające znaczenie dla Wspólnoty: Ostoja Nowodworska PLH140043, Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045, Łąki Kazuńskie PLH140048, Forty Modlińskie PLH140020, Dolina Wkry PLH140005 i Kampinowska Dolina Wisły PLH140029. Dodatkowo w zasięgu terytorialnym (ale poza gruntami Nadleśnictwa) znajduje się obszary specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Wisły PLB140004, Dolina Dolnego Bugu PLB140001, obszary mające znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nadbużańska PLH140011, Las Bielański PLH140041 oraz obszar podwójnej ochrony (ptasi i siedliskowy) Puszcza Kampinowska PLC140001.

Znaczna różnorodność siedliskowa Nadleśnictwa Jabłonna sprawia, że omawiany teren cechuje się wysokimi walorami przyrodniczymi, mimo swojego zasadniczo gospodarczego charakteru. Występujące tu liczne obiekty chronione sprzyjają zachowaniu tych walorów.

3. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA NADLEŚNICTWA

3.1. Położenie i charakterystyka

Administracyjnie Nadleśnictwo Jabłonna zlokalizowane jest w województwie mazowieckim, na północ i północny-zachód od Warszawy. Swoim zasięgiem obejmuje (w całości lub w części) teren następujących gmin: Brochów (powiat sochaczewski), Leoncin, Zakroczym, Zakroczym – miasto, Czosnów, Nowy Dwór Mazowiecki, Pomiechówek (powiat nowodworski), Jabłonna, Legionowo, Nieporęt, Serock – obszar wiejski, Serock – miasto, Wieliszew (powiat legionowski), Radzymin – obszar wiejski, Radzymin – miasto (powiat wołomiński), Izabelin, Stare Babice, Łomianki – miasto, Łomianki – obszar wiejski (powiat warszawski zachodni), Wola, Żoliborz, Bielany, Bemowo, Targówek, Białoleka, Praga-Północ (m. st. Warszawa).

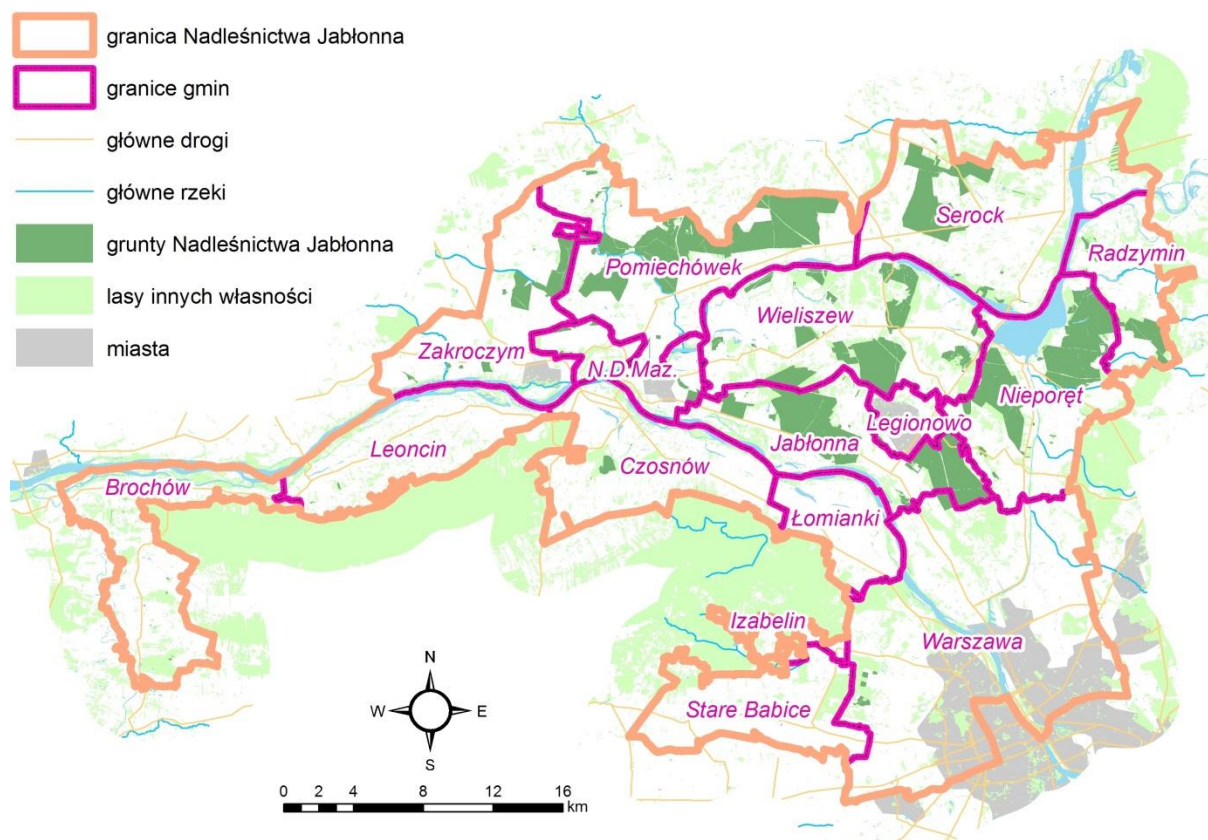
W zasięgu Nadleśnictwa zlokalizowanych jest kilka miast: Zakroczym, Nowy Dwór Mazowiecki, Legionowo, Serock, Radzymin, Łomianki oraz Warszawa.



Ryc. 1. Położenie Nadleśnictwa Jabłonna

Tab. 1. Zestawienie powierzchni gmin w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna

| Powiat | Gmina | Powierzchnia [ha] | Udział [%] |
|---|---------------------------|-------------------|--------------|
| nowodworski | Leoncin | 6129 | 5,5 |
| | Zakroczym – miasto | 1995 | 1,8 |
| | Zakroczym | 5168 | 4,7 |
| | Czosnów | 7026 | 6,3 |
| | Nowy Dwór Mazowiecki | 2817 | 2,5 |
| | Pomiechówek | 10257 | 9,2 |
| <i>Razem powiat nowodworski</i> | | <i>33392</i> | <i>30,1</i> |
| legionowski | Jabłonna | 6474 | 5,8 |
| | Legionowo | 1353 | 1,2 |
| | Nieporęt | 8389 | 7,6 |
| | Serock – miasto | 1342 | 1,2 |
| | Serock – obszar wiejski | 9673 | 8,7 |
| | Wieliszew | 10602 | 9,6 |
| <i>Razem powiat legionowski</i> | | <i>37833</i> | <i>34,1</i> |
| wołomiński | Radzymin – miasto | 407 | 0,4 |
| | Radzymin – obszar wiejski | 3612 | 3,3 |
| <i>Razem powiat wołomiński</i> | | <i>4019</i> | <i>3,6</i> |
| sochaczewski | Brochów | 6757 | 6,1 |
| <i>Razem powiat sochaczewski</i> | | <i>6757</i> | <i>6,1</i> |
| warszawski zachodni | Izabelin | 928 | 0,8 |
| | Stare Babice | 5404 | 4,9 |
| | Łomianki – miasto | 839 | 0,8 |
| | Łomianki – obszar wiejski | 2485 | 2,2 |
| <i>Razem powiat warszawski zachodni</i> | | <i>9656</i> | <i>8,7</i> |
| m.st. Warszawa | Bemowo | 2492 | 2,2 |
| | Białoleka | 7249 | 6,5 |
| | Bielany | 3231 | 2,9 |
| | Praga-Północ | 1141 | 1,0 |
| | Targówek | 2419 | 2,2 |
| | Wola | 1924 | 1,7 |
| | Żoliborz | 845 | 0,8 |
| <i>Razem m.st. Warszawa</i> | | <i>19303</i> | <i>17,4</i> |
| Łącznie Nadleśnictwo | | 110960 | 100,0 |

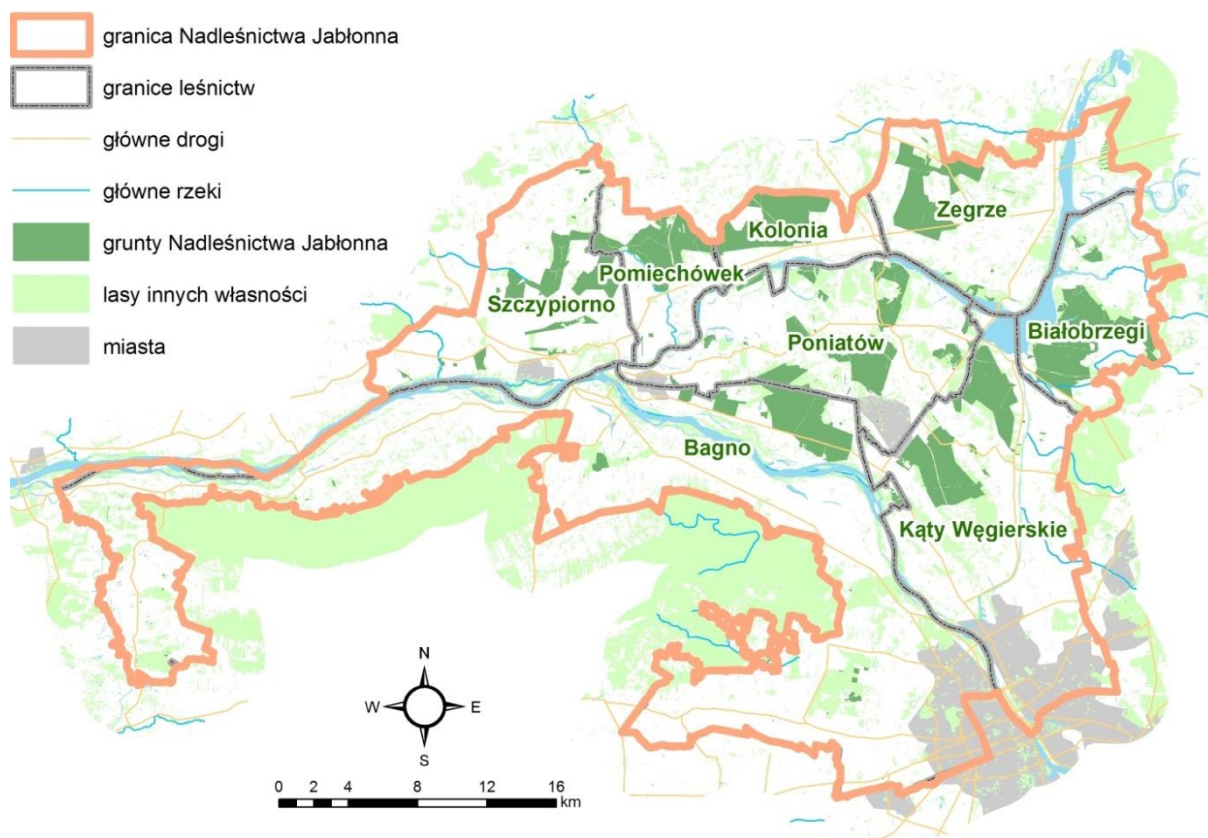


Ryc. 2. Położenie Nadleśnictwa Jabłonna względem jednostek podziału terytorialnego kraju

Nadleśnictwo Jabłonna wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Graniczy z Nadleśnictwami: Płońsk (od północnego-zachodu), Pułtusk (od północy), Drewnica (od wschodu), Chojnów (od południa) – wszystkie RDLP w Warszawie, oraz Radziwiłłów (od południowego-zachodu) i Płock (od zachodu) – RDLP w Łodzi, a także z Kampinoskim Parkiem Narodowym (od południa).

Nadleśnictwo zasięgiem administracyjnym obejmuje obszar około 110 960 ha. Jest to teren o charakterze rolniczo-leśnym, z dużym udziałem terenów zurbanizowanych. Charakteryzuje się dużą różnorodnością krajobrazową i przyrodniczą, w tym obecnością dolin największych polskich rzek o dużym stopniu naturalności – Wisły, Bugu i Narwi. Lasy skupione są głównie w kilku dużych kompleksach w środkowej i północnej części zasięgu.

Powierzchnia ewidencyjna gruntów w zarządzie Nadleśnictwa wynosi 12 865,4722 ha. Powierzchnia ta, zaokrąglona do arów, wynosi 12 865,77 ha. Różnica wynika stąd, że powierzchnię Nadleśnictwa w arach uzyskuje się poprzez podsumowanie zaokrąglonej powierzchni poszczególnych wydziałów. Grunty leśne zajmują 12 660,3087 ha, a grunty nieleśne – 205,1635 ha. Nadleśnictwo jest dwuobębrowe i podzielone na 8 leśnictw: Białobrzegi, Poniatów, Kąty Węgierskie, Bagno (o. Jabłonna), Zegrze, Kolonia, Pomiechówek, Szczypiorno (o. Pomiechówek).

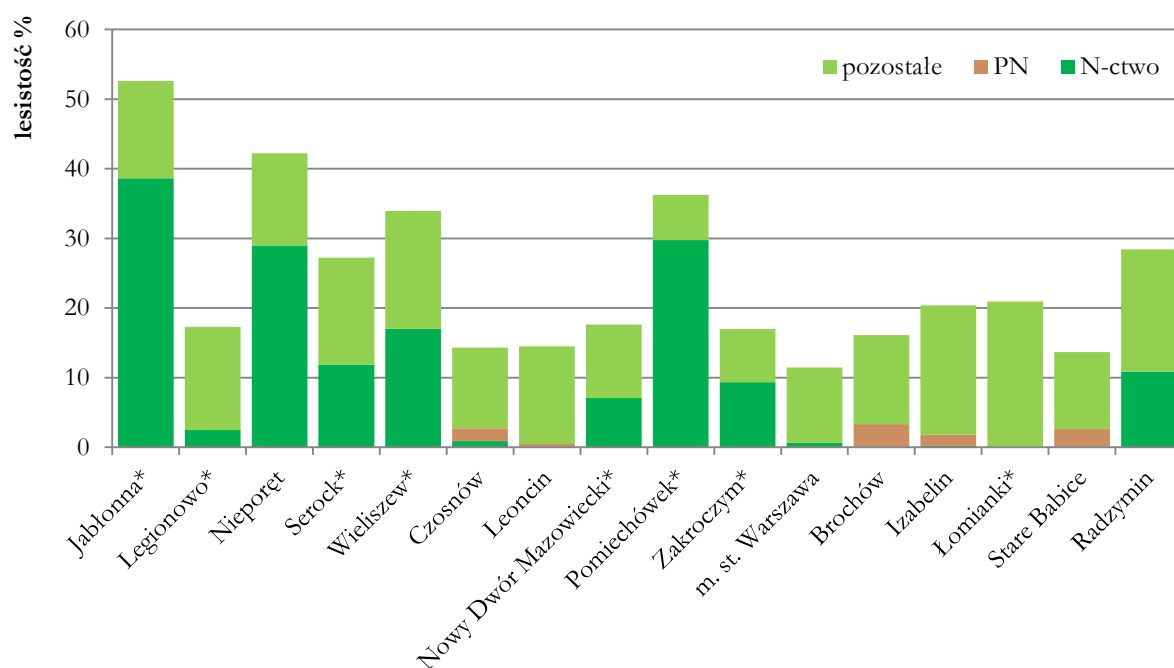


Ryc. 3. Podział obszaru Nadleśnictwa Jabłonna na leśnictwa

Obszar Nadleśnictwa rozciąga się w dorzeczu Wisły, Bugu oraz Narwi i jest pocięty licznymi ciekami. Lasy Nadleśnictwa są lasami wielofunkcyjnymi – obok funkcji gospodarczych spełniają funkcje: ochronne, dydaktyczne, rekreacyjno-turystyczne, ekologiczne, krajobrazowe czy estetyczne. Lasy te wchodzi w skład Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Warszawskie”. Dla lasów wokół Warszawy, w których presja człowieka jest bardzo silna, funkcja społeczna wysuwa się na czołowe miejsce.

Lesistość obszaru w granicach zasięgu Nadleśnictwa wynosi ok. 24,5%, a więc jest niższa od średniej dla całego kraju.

W poszczególnych gminach (lub ich częściach) położonych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa lesistość waha się od ok. 11,5 % w mieście Warszawa do 52,6% w gminie Jabłonna. Największą powierzchnię lasów posiadają gminy: Pomiechówek, Wieliszew, Jabłonna i Serock. Struktura własnościowa lasów jest nierównomierna. W gminach takich jak Jabłonna, Nieporęt czy Pomiechówek dominują lasy Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Jabłonna, natomiast w gminach takich jak Łomianki, Leoncin, Legionowo – lasy prywatne, gminne itp. W gminach Czosnow, Brochów, Izabelin, Stare Babice znajdują się także lasy Kampinoskiego Parku Narodowego.



Ryc. 4. Lesistość gmin położonych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa

Od dnia 1 stycznia 2011 r. Nadleśnictwo nie ma podpisanych porozumień ze Starostami i nie prowadzi nadzoru nad lasami nie stanowiącymi własności Skarbu Państwa leżącymi w zasięgu jego terytorialnym.

3.2. Umiejscowienie Nadleśnictwa w przestrzeni przyrodniczej

Podział fizycznogeograficzny (Kondracki 2002) opiera się na morfologicznym zróżnicowaniu krajobrazów oraz strukturze użytkowania gruntów. Zgodnie z tym podziałem obszar Nadleśnictwa Jabłonna znajduje się w granicach następujących jednostek:

Prowincja: Niż Środkowoeuropejski (31)

Podprowincja: Niziny Środkowopolskie (318)

Makroregion: Nizina Środkowomazowiecka (318.7)

Mezoregion: Równina Łowicko-Błońska (318.72)

Mezoregion: Kotlina Warszawska (318.73)

Mezoregion: Dolina Środkowej Wisły (318.75)

Mezoregion: Równina Warszawska (318.76)

Mezoregion: Równina Wołomińska (318.78)

Makroregion: Nizina Północnomazowiecka (318.6)

Mezoregion: Wysoczyzna Płońska (318.61)

Mezoregion: Wysoczyzna Ciechanowska (318.64)

Mezoregion: Dolina Dolnej Narwi (318.66)

Według podziału fizycznogeograficznego, południowa i środkowa część Nadleśnictwa znajduje się w makroregionie Niziny Środkowomazowieckiej, na obszarze 5 mezoregionów, natomiast część północna – w makroregionie Niziny Północnomazowieckiej, na obszarze 3 mezoregionów. Większość terenu znajduje się w mezoregionie Kotliny Warszawskiej. W mezoregionach Doliny Środkowej Wisły, Równiny Wołomińskiej oraz Doliny Dolnej Narwi znajdują się tylko niewielkie fragmenty na obrzeżu zasięgu terytorialnego jednostki.

Według **podziału geobotanicznego** Matuszkiewicza (2008), opartego na zróżnicowaniu przestrzennym typów roślinności, obszar Nadleśnictwa Jabłonna jest położony w granicach następujących jednostek:

Prowincja: Środkowoeuropejska

Podprowincja: Środkowoeuropejska Właściwa

Dział: Mazowiecko-Poleski (E)

Kraina: Północnomazowiecko-Kurpiowska (E.2)

Podkraina: Wkry (E.2a)

Okręg: Wysoczyzny Płońskiej (E.2a.3)

Podokręg: Wyszogrodzko-Bodzanowski (E.2a.3.e)

Podokręg: Zakroczymski (E.2a.3.f)

Okręg: Kotliny Warszawskiej (E.2a.4)

Podokręg: Doliny Wisły "Warszawa - Wyszogród"
(E.2a.4.b)

Podokręg: Ujściowego Odcinka Doliny Narwi
(E.2a.4.d)

Podokręg: Puszczy Kampinoskiej (E.2a.4.e)

Podokręg: Legionowski (E.2a.4.f)

Podokręg: Kuligowski (E.2a.4.g)

Podokręg: Ujściowego Odcinka Doliny Bugu
(E.2a.4.h)

Okręg: Wysoczyzny Ciechanowskiej (E.2a.5)

Podokręg: Serocki (E.2a.5.k)

Podkraina: Kurpiowska (E.2b)

Okręg: Doliny Dolnej Narwi (E.2b.8)

Podokręg: Lubielski (E.2b.8.a)

Okręg: Puszczy Białej (E.2b.9)

Podokręg: Zatorski (E.2b.9.c)

Kraina: Południowomazowiecko-Podlaska (E.3)

Podkraina: Południowomazowiecka (E.3a)

Okręg: Łowicko-Warszawski (E.3a.1)

Podokręg: Błoński (E.3a.1.c)

Podokręg: Warszawski (E.3a.1.d)

Okręg: Nadwiślański Puławsko-Warszawski (E.3a.3)

Podokręg: Bródnowski (E.3a.3.a)

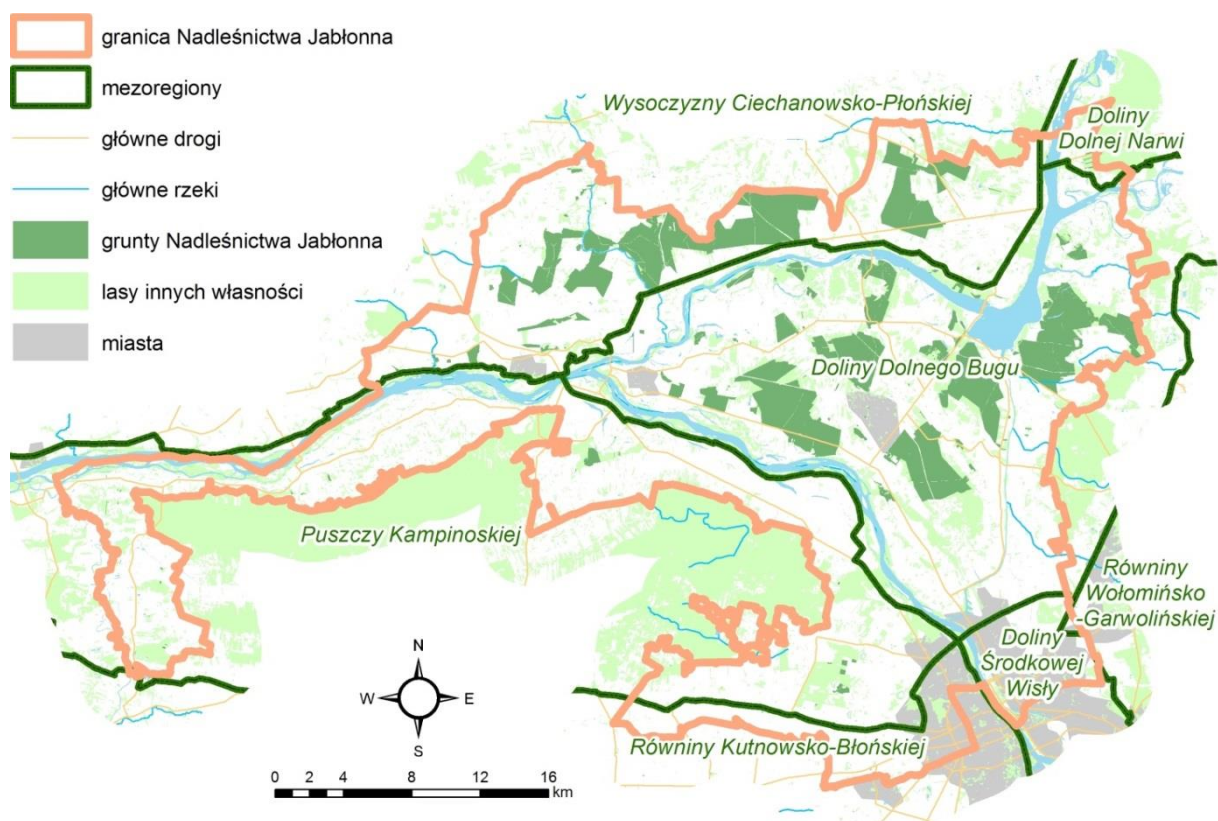
Okręg: Równiny Wołomińskiej (E.3a.4)

Podokręg: Okuniewski (E.3a.4.f)

Obszar Nadleśnictwa leży na styku dwóch krain należących do działu Mazowiecko-Poleskiego. Większość zasięgu (obszar centralny i północny Nadleśnictwa) należy do krainy Północnomazowiecko-Kurpiowskiej (głównie podkraina Wkry), natomiast część południowa zasięgu znajduje się w krainie Południowomazowiecko-Podlaskiej (podkrainie Południowomazowieckiej). Zasadnicza część terenu, w tym największe kompleksy leśne, leżą w okręgach Kotliny Warszawskiej i Wysoczyzny Ciechanowskiej (oba w podkrainie Wkry).

Stosownie natomiast do **regionalizacji przyrodniczo-leśnej** (Zielony i Kliczkowska 2010), uwzględniającej ekologiczne i fizjograficzne elementy przyrody i krajobrazu, obszar Nadleśnictwa znajduje się w krainie IV Mazowiecko-Podlaskiej. Ma ona cechy klimatu kontynentalnego, nasilającego się ku wschodowi. Krainę tę charakteryzuje mało urozmaicona, w większości staroglacjalna, rzeźba terenu. Występują tu siedliska słabe, głównie borowe, a w dolinach rzecznych olsowe i łęgowe. Charakteryzuje się ona niższą niż przeciętna w Polsce lesistością na poziomie 23,1%.

Nadleśnictwo położone jest na obszarze aż siedmiu mezoregionów, przy czym większość terenu znajduje się w trzech spośród nich: Doliny Dolnego Bugu (IV-9), Wysoczyzny Ciechanowsko-Płońskiej (IV-4) oraz Puszczy Kampinoskiej (IV-8). Pozostałe, w których znajdują się jedynie niewielkie fragmenty zasięgu, to mezoregiony: Równiny Kutnowsko-Błońskiej (IV-11), Doliny Środkowej Wisły (IV-13), Równiny Wołomińsko-Garwolińskiej (IV-14) i Doliny Dolnej Narwi (IV-5). Główne mezoregiony charakteryzują się bardzo zróżnicowaną lesistością. Najwyższa i znacząco przekraczająca średnią krajową lesistość jest w mezoregionie Puszczy Kampinoskiej – 40,8%. Mezoregion Doliny Dolnego Bugu cechuje się lesistością na poziomie 29,7%, natomiast mezoregion Wysoczyzny Ciechanowsko-Płońskiej – zaledwie 12,6%.



Ryc. 5. Położenie Nadleśnictwa Jabłonna na tle podziału przyrodniczo-leśnego

Kraje Unii Europejskiej, dążąc do współpracy w zakresie ochrony przyrody, utworzyły w 1992 r. Europejską Sieć Ekologiczną **EECONET** (*European Ecological Network*). Jest to spójny przestrzennie i funkcjonalnie system obszarów o wysokich walorach przyrodniczych. Sieć ma sprzyjać integracji działań poświęconych ochronie różnorodności biologicznej i krajobrazowej Europy.

Koncepcja krajowej sieci ekologicznej **ECONET POLSKA** była próbą zmierzającą do poszerzenia sieci **EECONET** na kraje Europy Wschodniej i Centralnej oraz realizacji zaleceń Międzynarodowej Unii Ochrony Przyrody (IUNC).

Sieć **ECONET PL**, podobnie jak i sieć **EECONET**, tworzą:

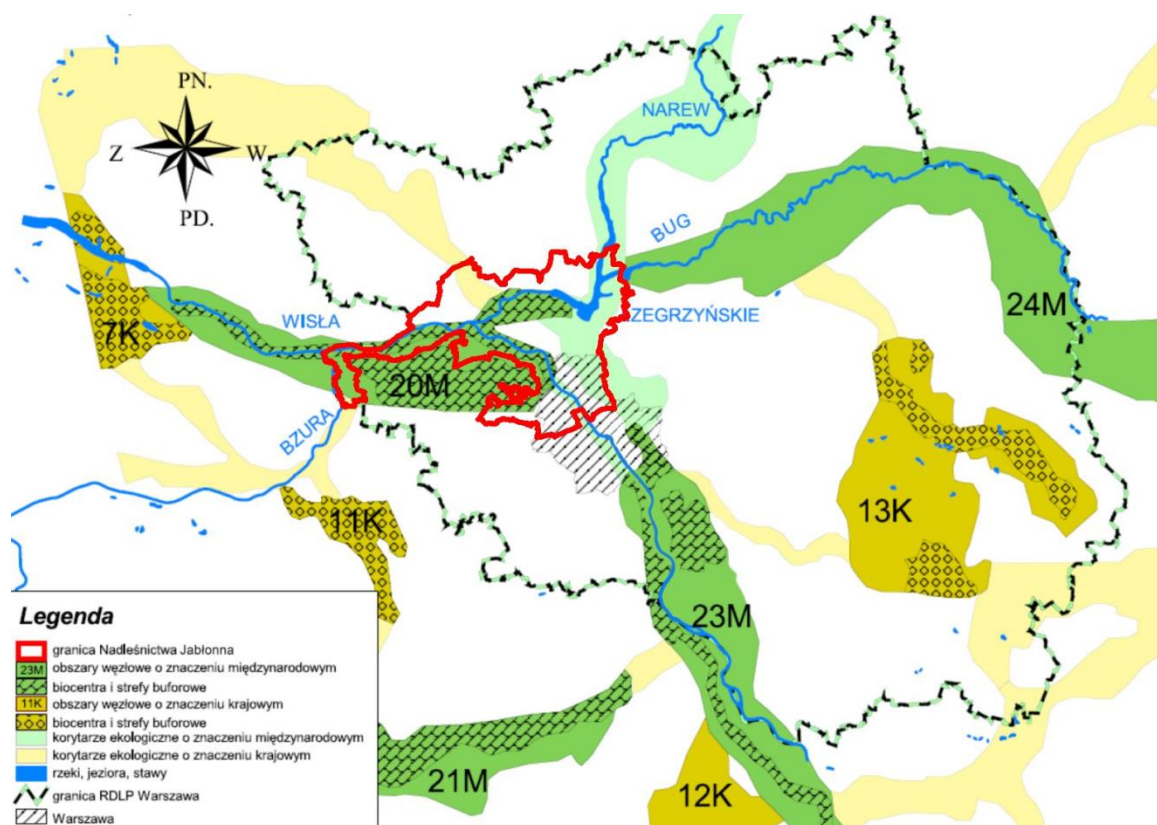
- obszary węzłowe (biocentra i strefy buforowe),
- korytarze ekologiczne,
- obszary wymagające unaturalnienia.

Obszary węzłowe wyróżniają się z otoczenia bogactwem różnorodności biologicznej i krajobrazowej. Często tworzą ważne ostoje dla gatunków rodzimych i wędrownych, w tym wielu gatunków rzadkich i zagrożonych wyginięciem.

Sieć korytarzy ekologicznych została wytypowana w ramach wdrażania koncepcji **Econet-PL**, realizowanej przez Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody (IUCN), polegającej na przygotowaniu naukowych podstaw planowania przestrzennego. Pomimo, iż sieć **Econet-PL** nie posiada umoco-

wania prawnego, jednakże jest (i powinna być) wykorzystywana w planowaniu przestrzennym, głównie na poziomie regionalnym (Liro 1995, 1998).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna występuje fragment obszaru węzłowego, oznaczonego 20M – Puszczy Kampinoskiej. Jest to obszar węzłowy o znaczeniu międzynarodowym. Występują tu również korytarze ekologiczne o znaczeniu krajowym i międzynarodowym, którym jest korytarz rzeki Narwi. Korytarzem ekologicznym o znaczeniu regionalnym jest ciąg łączący Puszcę Kampinoską przez dolinę Wisły, Lasy Buchnika i Lasy Legionowskie z lasami nad rzeką Strugą. Drugim regionalnym korytarzem ekologicznym jest ciąg powiązany z doliną rzeki Wkry.



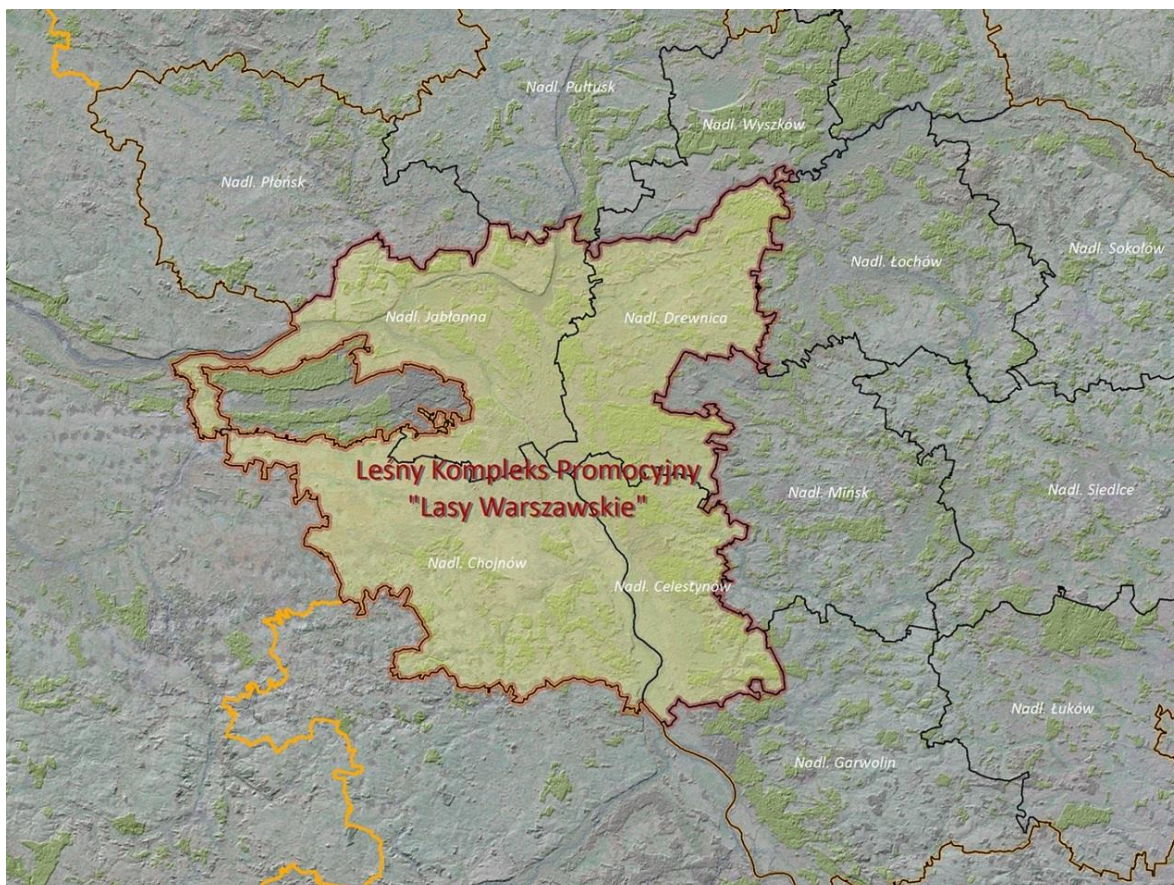
Ryc. 6. Położenie Nadleśnictwa Jabłonna na tle sieci ekologicznej ECONET (Liro 1998)

Nadleśnictwo Jabłonna w całości położone jest w granicach specjalnego obszaru funkcjonalnego, tworzonego w ramach struktur Lasów Państwowych, jakim jest **Leśny Kompleks Promocyjny (LKP) „Lasy Warszawskie”**. Jak podaje RDLP w Warszawie na swojej stronie internetowej – „jako gruby pierścień zieleni wokół Warszawy, jest odpowiedzią leśnictwa na wyzwania cywilizacyjne”.

LKP „Lasy Warszawskie” powstał na mocy zarządzenia nr 22/2005 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 1 kwietnia 2005 r. Obejmuje obszar czterech nadleśnictw: Jabłonna, Drewnica, Celestynów i Chojnów, które wraz z Kampinoskim Parkiem Narodowym tworzą zielony pierścień okalający Warszawę. Na mocy zarządzenia nr 44 Dyrektora Generalnego Lasów

Państwowych z dnia 31 sierpnia 2010 r. do LKP przyłączono Lasy Miejskie Warszawy o powierzchni 3 527 ha. Obecnie łączna powierzchnia LKP wynosi 52 099 ha.

Leśne Kompleksy Promocyjne nie są formą ochrony przyrody w rozumieniu ustawy o ochronie przyrody. Są to obszary wyznaczane w celu promowania trwale zrównoważonej gospodarki leśnej oraz prowadzenia szeroko rozumianej edukacji leśnej. Umocowanie prawne funkcjonowania LKP znajduje się w art. 13b ustawy o lasach.



Ryc. 7. Leśny Kompleks Promocyjny „Lasy Warszawskie” (Źródło:

<http://www.warszawa.lasy.gov.pl/lesny-kompleks-promocyjny-xxxxxxx-#.Wcy9AD8UnIU>)

Głównymi celami funkcjonowania LKP „Lasy Warszawskie” są:

- propagowanie kulturotwórczej roli lasu, tworzenie ścieżek ekologicznych, izb edukacji leśnej, małych leśnych ogrodów botanicznych i zoologicznych, organizacja letnich i zimowych szkół leśnych, eksponowanie miejsc pamięci narodowej,
- prowadzenie gospodarki leśnej mającej na celu dążenie do naturalizacji siedlisk ze szczególnym uwzględnieniem specyfiki obszarów wynikającej z dużej urbanizacji obszarów,
- udostępnianie lasów dla potrzeb wypoczynku i turystyki poprzez tworzenie funkcjonalnej infrastruktury drogowej i sieci parkingów leśnych – koordynacja ruchu turystycznego, wypoczynkowego, edukacyjnego,
- integracja gospodarki leśnej z ochroną przyrody,

- współpraca z ruchami ekologicznymi i lokalnymi społecznościami.

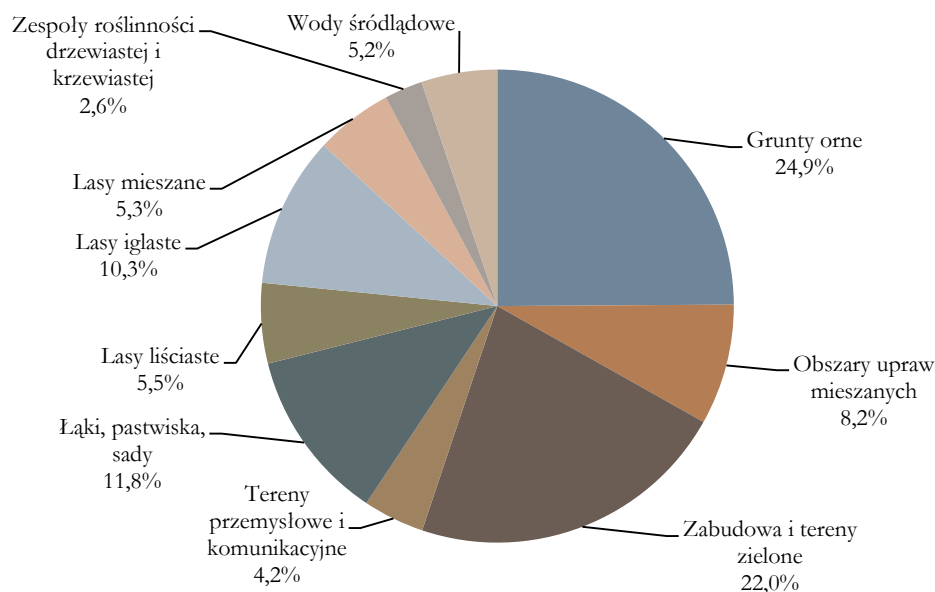
Dla LKP jest sporządzony program gospodarczo-ochronny, jednolity dla wszystkich nadleśnictw wchodzących w jego skład.

3.3. Struktura użytkowania gruntów

Nadleśnictwo Jabłonna zlokalizowane jest w obszarze o charakterze rolniczo-leśnym z dużym udziałem obszarów zurbanizowanych w tym zabudowy miejskiej oraz dolin rzecznych. W strukturze tego terenu dominują grunty użytkowane rolniczo: role, łąki i pastwiska, zajmujące łącznie 36,7% powierzchni w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

Grunty rolne przeważają głównie w północnej i południowej części obszaru wyznaczonego przez granice zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa. Tereny leśne największą powierzchnię zajmują w środkowej oraz północnej części Nadleśnictwa.

Obszar w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa charakteryzuje się wysokim poziomem urbanizacji związanym z występowaniem szeregu miast aglomeracji warszawskiej, jak i fragmentów samego m.st. Warszawy. Przekłada się to na znaczny udział terenów zabudowanych, przemysłowych i komunikacyjnych – łącznie 26,2% powierzchni terenu w zasięgu Nadleśnictwa.



Ryc. 8. Struktura użytkowania gruntów w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna wg Corine Land Cover (clc2012)

W strukturze gruntów będących w zarządzie Nadleśnictwa zdecydowanie dominują grunty leśne zalesione zajmujące ponad 94% powierzchni. Na powierzchnię leśną składają się również grunty leśne niezalesione (1,56%) oraz grunty związane z gospodarką leśną (2,53%). Pozostałą po-

wierzchnię stanowią grunty nie zaliczone do lasów: zadrzewione i zakrzewione, rolne, nieużytki, grunty pod wodami, zabudowane i zurbanizowane, oraz tereny różne.

Tab. 2. Struktura użytkowania gruntów w Nadleśnictwie Jabłonna

| Użytek gruntowy | Udział [%] |
|------------------------------------|-------------------|
| Grunty leśne zalesione | 94,32 |
| Grunty leśne niezalesione | 1,56 |
| Grunty związane z gospodarką leśną | 2,53 |
| Grunty zadrzewione i zakrzewione | 0,21 |
| Użytki rolne | 0,66 |
| Grunty pod wodami | 0,00 |
| Tereny różne | 0,00 |
| Grunty zabudowane i zurbanizowane | 0,36 |
| Nieużytki | 0,36 |
| Razem | 100,00 |

4. FORMY OCHRONY PRZYRODY

4.1. Obszary chronione na terenie Nadleśnictwa Jabłonna

Zgodnie z art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r., poz. 2134), formami ochrony przyrody są:

- 1) parki narodowe;
- 2) rezerwaty przyrody;
- 3) parki krajobrazowe;
- 4) obszary chronionego krajobrazu;
- 5) obszary Natura 2000;
- 6) pomniki przyrody;
- 7) stanowiska dokumentacyjne;
- 8) użytki ekologiczne;
- 9) zespoły przyrodniczo-krajobrazowe;
- 10) ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Powierzchniowe formy ochrony przyrody tworzą krajowy system obszarów chronionych, mający na celu powiązanie ze sobą najważniejszych elementów środowiska przyrodniczego i zapewnienie przepływu tych elementów (zwierząt, roślin, genów) między różnymi obszarami. Ważną rolę spełnia tu sieć korytarzy ekologicznych, które łączą ze sobą w funkcjonalną całość obszary chronione.

Tab. 3. Zestawienie zbiorcze form ochrony przyrody znajdujących się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna

| Forma ochrony przyrody | Łącznie | | W tym na gruntach Nadleśnictwa | |
|--|---------|------------|--------------------------------|-------------|
| | Liczba | Pow.* [ha] | Liczba | Pow.** [ha] |
| Kampinoski Park Narodowy | 1 | 501 | | |
| Otulina KPN | 1 | 30 750 | 1 | 97,04 |
| Rezerwaty przyrody | 16 | 2 708,15 | 5 | 160,37*** |
| Obszary chronionego krajobrazu | 1 | 65 781,00 | 1 | 12 556,79 |
| Obszary Natura 2000 (obszary mające znaczenie dla Wspólnoty - "siedliskowe") | 8 | 1 999,04 | 6 | 1 849,01 |
| Obszary Natura 2000 (obszary specjalnej ochrony ptaków - "ptasie") | 3 | 6 320,28 | 1 | 10,35 |
| Obszary Natura 2000 (podwójne – ptasie i siedliskowe) | 1 | 21,81 | 0 | 0 |
| Pomniki przyrody | 690**** | nd. | 20 | nd. |

*Całkowita powierzchnia form ochrony przyrody występujących w całości lub w części w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

**Powierzchnia form ochrony przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa

*** - powierzchnia ewidencyjna rezerwatów różni się od powierzchni mg aktów powołujących. Szczegóły przy opisie rezerwatów

***Liczba na podstawie warstwy WMS GDOŚ.

Obszar Nadleśnictwa Jabłonna cechuje się dużym bogactwem form ochrony przyrody, co potwierdza wysokie walory przyrodnicze opisywanej jednostki. Znajdują się tutaj: rezerwaty przyrody, obszar chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000 oraz pomniki przyrody. Opisywane lasy stanowią ponadto miejsce występowania wielu chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów.

4.2. Rezerwaty przyrody

Zgodnie z art. 13 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, „rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnie wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazowymi”.

Na terenie Nadleśnictwa Jabłonna znajduje się 5 rezerwatów przyrody (oraz 11 poza gruntami Nadleśnictwa, ale w zasięgu terytorialnym), które chronią najcenniejsze fragmenty ekosystemów tego terenu.

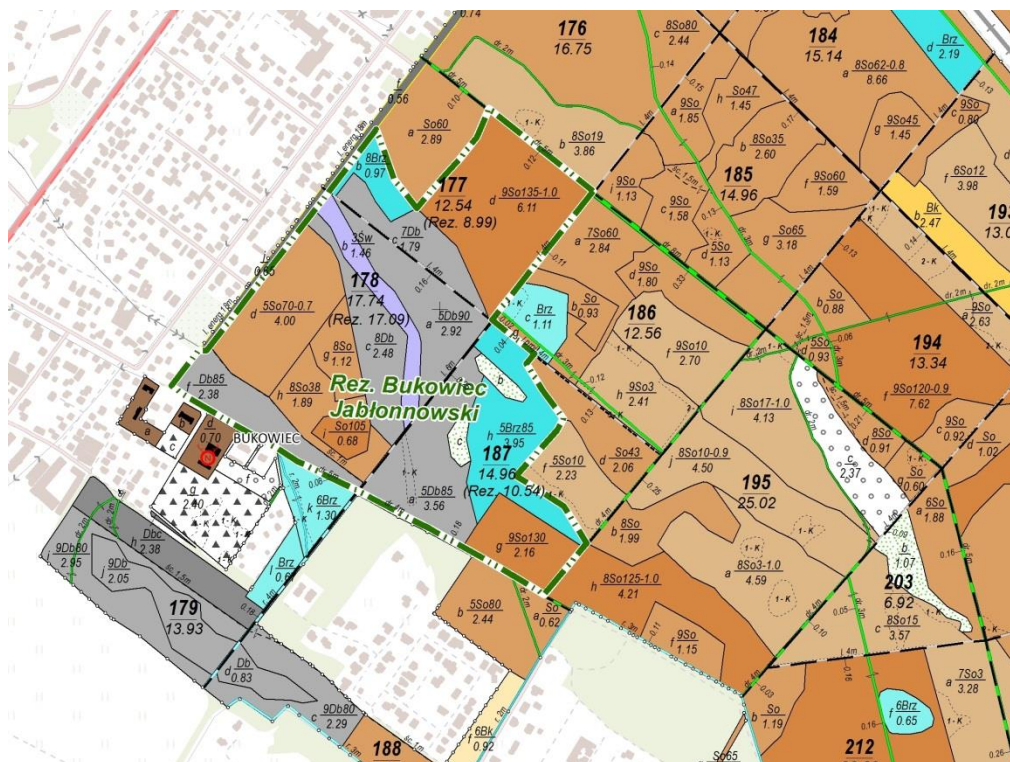
Właściwą powierzchnią rezerwatów w sensie prawnym, jest powierzchnia podana w aktach powołujących rezerwat. Powierzchnia wynikająca z planu urządzenia lasu ma znaczenie wyłącznie praktyczne i wynika z nowelizacji ewidencji gruntów po wejściu w życie zarządzeń o rezerwach przyrody. Stąd wynikają różnice w powierzchni.

4.2.1. Rezerwat Bukowiec Jabłonowski

Rezerwat utworzony na mocy zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 czerwca 1990 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1990 r. Nr 31, poz. 248).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie zróżnicowanych wiekowo zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym z fragmentami drzewostanów buka zwyczajnego i stanowiskami brzozy czarnej. Powierzchnia rezerwatu wskazana w zarządzeniu z 1990 r. wynosi 37,74 ha, natomiast wg aktualnych danych, m.in. publikowanych w serwisie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>, wynosi ona 36,62 ha. Różnica wynika stąd, że obecnie do rezerwatu nie zalicza się linii energetycznych biegnących jego północno-zachodnim skrajem. W tym kontekście niezbędne jest wydanie nowego zarządzenia w sprawie rezerwatu.

Rezerwat znajduje się w całości na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Jabłonna. Położony jest w obrębie Jabłonna, na terenie leśnictwa Kąty Węgierskie, w wydzieleniach 177b-d,~a, 178a-i,~a, 187a-c,g,h,~a,~b. Administracyjnie rezerwat znajduje się w gminie Jabłonna, w powiecie legionowskim.



Ryc. 9. Schematyczna mapa rezerwatu

Według obowiązujących kryteriów rozporządzenia Ministra Środowiska z 30 marca 2005 r. w sprawie rodzajów, typów i podtypów rezerwatów przyrody (Dz. U. z 2005 r. Nr 60, poz. 533), pod względem rodzaju, rezerwat Bukowiec Jabłonnowski jest rezerwatem leśnym (L). W aktualnym rejestrze rezerwatów znajdującym się na stronie internetowej RDOŚ w Warszawie, rezerwat nie jest sklasyfikowany ze względu na dominujący przedmiot ochrony, jak również ze względu na główny typ ekosystemu. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat można sklasyfikować jako: typ – fitocenotyczny (PFI), podtyp – zbiorowisk leśnych (zl). Natomiast ze względu na główny typ ekosystemu, jako rezerwat leśny i borowy (EL), podtyp lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Największe walory rezerwatu to zróżnicowanie drzewostanów i zbiorowisk leśnych od borów po grądy, przewaga starych drzewostanów zarówno iglastych jak i liściastych, a także wyspowe występowanie odnawiającego się buka zwyczajnego poza jego naturalnym zasięgiem oraz obecność dorodnych egzemplarzy brzozy czarnej. Wiek pojedynczych dębów i buków przekracza 150 lat, a niektóre z nich osiągają wymiary pomnikowe. W dokumentacji rezerwatu wskazano, że trudno jest z całą pewnością stwierdzić, czy jest to naturalne stanowisko buka, czy też był on tu niegdyś wprowadzany. Jednakże nazwa wsi – Bukowiec oraz naturalne odnawianie się buka mogą prowadzić do wniosku, że występuje on tu naturalnie.



Fot. 1. Drzewostany z udziałem buka zwyczajnego w rezerwacie Bukowiec Jabłonowski

Aktualnie nie stwierdzono istotnych zagrożeń dla rezerwatu, choć z uwagi na swoje położenie jest on obiektem presji antropogenicznej - jest dość intensywnie penetrowany przez turystów i okolicznych mieszkańców.

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony, nie jest także udostępniony do zwiedzania, choć jego południowo-zachodnią granicą przebiega turystyczny szlak rowerowy, a granicą północno-zachodnią – pieszy szlak czarny. Wokół rezerwatu nie została wyznaczona otulina.

4.2.2. Rezerwat Jabłonna

Rezerwat utworzony na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 grudnia 1980 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1980 r. Nr 30, poz. 171, z późn. zm.).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie resztki naturalnych lasów o dużym zróżnicowaniu typologicznym, z fragmentami świetlistej dąbrowy. Powierzchnia rezerwatu wskazana w zarządzeniu z 1980 r. wynosi 21,66 ha. Powierzchnia ta nie jest aktualna – obecnie rezerwat zajmuje 22,19 ha (wymaga aktualizacji). Różnica ta wynika z nowych, dokładniejszych pomiarów powierzchni wydziałów wchodzących w jego skład.

Rezerwat znajduje się w całości na gruntach Skarbu Państwa w zarządzie Nadleśnictwa Jabłonna. Położony jest w obrębie Jabłonna, na terenie leśnictwa Bagno, w wydziałach 310g,~a, 311d-g, 316a,~a,~c. Administracyjnie rezerwat znajduje się w gminie Jabłonna, w powiecie legionowskim.



Ryc. 10. Schematyczna mapa rezerwatu

Według obowiązujących kryteriów, pod względem rodzaju, rezerwat Jabłonna jest rezerwatem leśnym (L). W aktualnym rejestrze rezerwatów znajdującym się na stronie internetowej RDOŚ w Warszawie, rezerwat nie jest sklasyfikowany ze względu na dominujący przedmiot ochrony, jak również ze względu na główny typ ekosystemu. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat można sklasyfikować jako: typ – fitocenotyczny (PFi), podtyp – zbiorowisk leśnych (zl). Natomiast ze względu na główny typ ekosystemu, jako rezerwat leśny i borowy (EL), podtyp lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Obszar rezerwatu to najlepiej zachowany fragment Lasów Chotomowskich w Kotlinie Warszawskiej. Teren rezerwatu jest urozmaicony zarówno pod względem siedliskowym, jak i geomorfologicznym. W kierunku z północy na południe teren rezerwatu stopniowo się obniża, tworząc wąwozy erozyjne. W tej części występują zbiorowiska grądowe z drzewostanami dębowo-sosnowymi i dębowymi, drugie piętro tworzy grab z domieszką lipy drobnolistnej, dębu szypułkowego, klonu i wiązu, w podszyciu występują czeremcha zwyczajna i kruszyna. W części północnej występują uboższe siedliska borowe. Podawane w archiwalnej dokumentacji rezerwatu fragmenty świetlistej dąbrowy nie zostały już obecnie potwierdzone. Dominują tu 160-letnie drzewostany sosnowe z udziałem dębu. W warstwie podszytu występują tu: jałowiec, kruszyna, oraz berberys i dąb szypułkowy. W warstwie runa do najliczniejszych gatunków należą: koniczyna dwukłosa, gorysz pagórkowaty, dzwonek brzoskwiniolistny i pięciornik biały.



Fot. 2. Rezerwat Jabłonna

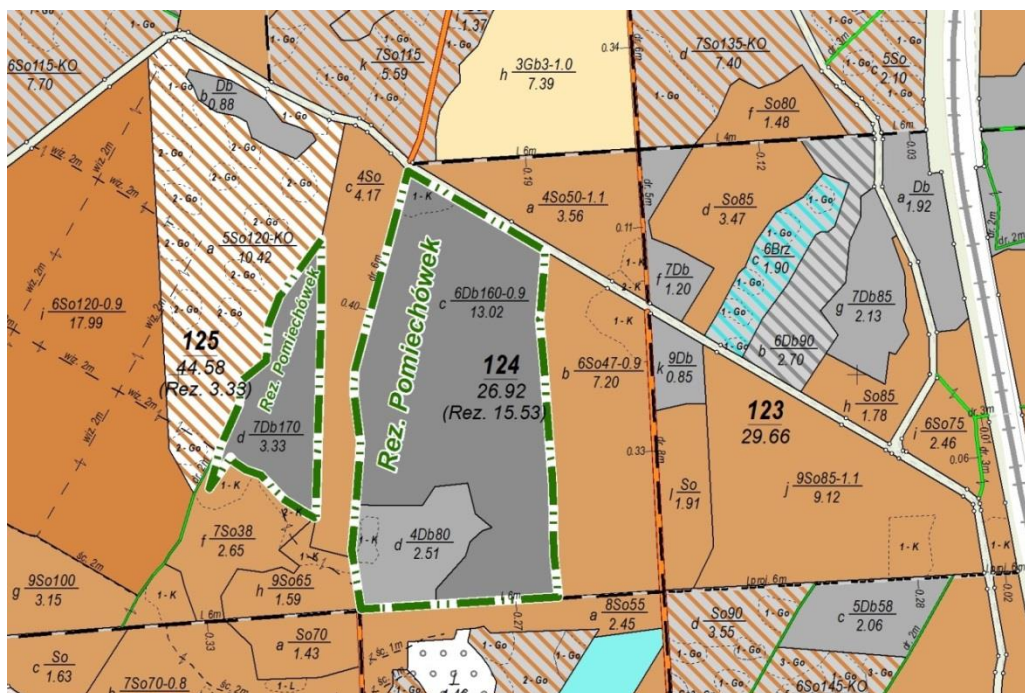
Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony, nie została wyznaczona otulina. Rezerwat nie jest udostępniony do zwiedzania, choć przebiegają tędy piesze szlaki turystyczne - niebieski i czarny.

4.2.3. Rezerwat Pomiechówek

Rezerwat utworzony na mocy rozporządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 grudnia 1981 r. (M. P. z 1981 r. Nr 29, poz. 271).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu lasu łąkowego z licznymi drzewami pomnikowymi oraz bogatą fauną. Powierzchnia rezerwatu wskazana w akcie powołującym wynosi 18,86 ha i jest zgodna ze stanem faktycznym.

Rezerwat położony jest w obrębie Pomiechówek, na terenie leśnictwa Pomiechówek, w wydzieleniach 124c,d 125d. Składa się on z dwóch części oddzielonych od siebie pasem młodszego drzewostanu. Administracyjnie rezerwat znajduje się w gminie Pomiechówek, w powiecie nowodworskim.



Ryc. 11. Schematyczna mapa rezerwatu

Według obowiązujących kryteriów, pod względem rodzaju, rezerwat Pomiechówek jest rezerwatem leśnym (L). W aktualnym rejestrze rezerwatów znajdującym się na stronie internetowej RDOŚ w Warszawie, rezerwat nie jest sklasyfikowany ze względu na dominujący przedmiot ochrony, jak również ze względu na główny typ ekosystemu. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat można sklasyfikować jako: typ – fitocenotyczny (PFi), podtyp – zbiorowisk leśnych (zl). Natomiast ze względu na główny typ ekosystemu, jako rezerwat leśny i borowy (EL), podtyp lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Teren objęty rezerwatem odznacza się bogactwem składu gatunkowego, zarówno drzewostanu, jak i roślinności runa. Na obszarze rezerwatu, w stanie zbliżonym do naturalnego, został zachowany fragment drzewostanu z dębem szypułkowym i sosną zwyczajną. Na szczególną uwagę zasługuje występujący w domieszce dąb bezszypułkowy. Największe okazy drzew osiągają wysokość 30 metrów i 350 cm obwodu. Bujny podszyt tworzą: grab, leszczyna, dereń, trzmielina, krużyna, jarzębina i glóg. Na warstwę runa składają się głównie gatunki charakterystyczne dla grądów, rzadziej borów mieszanych.



Fot. 3. Rezerwat Pomiechówek

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony, a wokół nie została wyznaczona otulina. Rezerwat nie jest udostępniony do zwiedzania.

4.2.4. Rezerwat Zegrze

Rezerwat utworzony na mocy zarządzenia Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 października 1979 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1979 r. Nr 26, poz. 141).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie fragmentu naturalnych lasów mieszanych z udziałem dębu bezszypułkowego. Powierzchnia rezerwatu wskazana w zarządzeniu z 1979 r. wynosi 64,29 ha, natomiast wg aktualnych danych wynikających z lepszej dokładności pomiarów, powierzchnia ta wynosi 65,46 ha. Rezerwat położony jest w całości na gruntach Nadleśnictwa. Znajduje się on w obrębie Pomiechówek, na terenie leśnictwa Zegrze, w wydzieleniach 27b-h,~b, 28a-i,~a. Administracyjnie rezerwat jest położony w powiecie legionowskim, na terenie gminy Serock.

W rezerwacie nastąpiła zmiana literacji wydzieleni, w związku z powstaniem strefy ochrony bocznej czarnej. Wydzielenia musiały zostać podzielone po granicy strefy. Zmiana dotyczy wydzielenia: 28c – rozdzielonego na c oraz h, a także 28f rozdzielonego na f,g oraz i.



Ryc. 12. Schematyczna mapa rezerwatu

Według obowiązujących kryteriów, pod względem rodzaju, rezerwat Zegrze jest rezerwatem leśnym (L). W aktualnym rejestrze rezerwatów znajdującym się na stronie internetowej RDOŚ w Warszawie, rezerwat nie jest sklasyfikowany ze względu na dominujący przedmiot ochrony, jak również ze względu na główny typ ekosystemu. Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat można sklasyfikować jako: typ – fitocenotyczny (PFi), podtyp – zbiorowisk leśnych (zl). Natomiast ze względu na główny typ ekosystemu, jako rezerwat leśny i borowy (EL), podtyp lasów mieszanych nizinnych (lmn).

Rezerwat Zegrze stanowi pozostałość po tzw. „Puszczy Serockiej”, z której przetrwało jedynie kilka kompleksów leśnych. W rezerwacie występuje mozaika średnio żyznych i żyznych siedlisk leśnych, na których wykształciły się zbiorowiska borów mieszanych, grądów i świetlistych dąbrów. Przeważają tu starodrzewy w wieku od 130 do 210 lat. W ich składzie gatunkowym zaznacza się udział dębów szypułkowego i bezszypułkowego, a część powierzchni jest zniekształcona dominującym udziałem sosny zwyczajnej. W mniejszym udziale drzewostany budują: brzoza brodawkowata, modrzew europejski, lipa drobnolistna, osika czy świerk pospolity. W drugim piętrze miejscami występują dąb, brzoza, a w podroście i nalotach dominuje dąb. Podszyt stanowią głównie: kruszyna, jarząb, osika, dąb, brzoza, jałowiec. Bogate runo tworzy ponad 110 gatunków roślin naczyniowych oraz 32 gatunki mchów. Najcenniejszymi roślinami są: lilia złotogłów, turówka leśna, miodownik melisowaty, orlik pospolity, pięciornik biały i rozchodnik wielki.

Na terenie rezerwatu stwierdzono ponad 40 gatunków ptaków lęgowych. Spośród ssaków na uwagę zasługują chronione: ryjówka aksamitna, mysz zaroślowa, smużka, orzesznica, badylarka i kilka gatunków nietoperzy.



Fot. 4. Zbiorowiska leśne w rezerwacie Zegrze

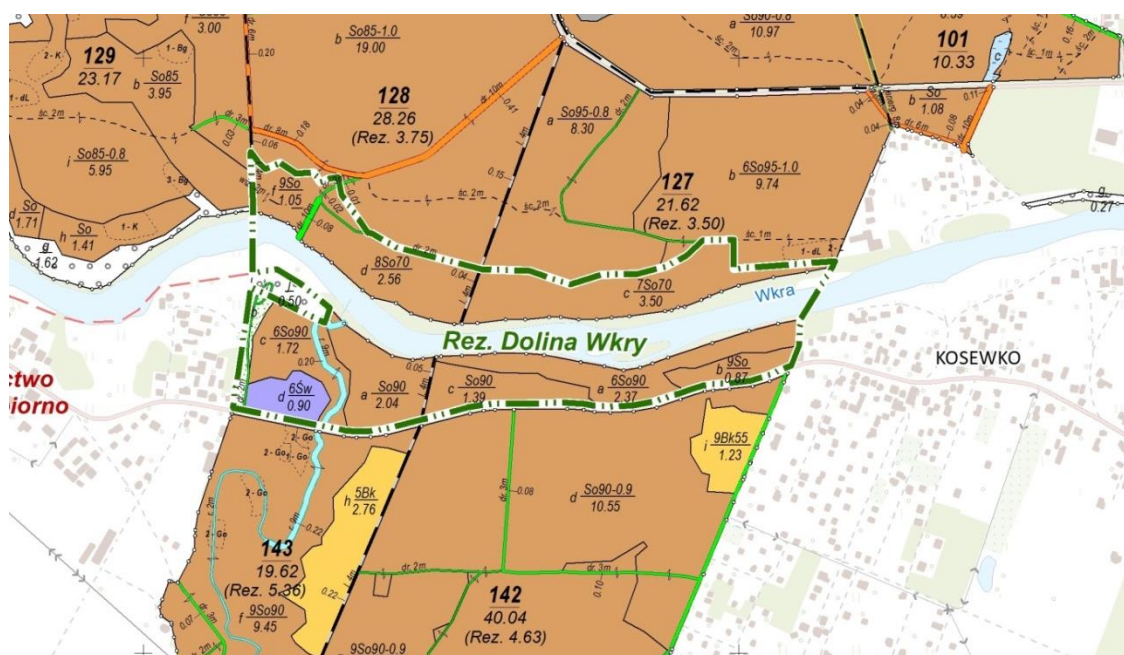
Obecnie największym zagrożeniem dla rezerwatu jest zjawisko neofityzacji, za które odpowiada występowanie, miejscami masowe, niecierpka drobnokwiatowego oraz czeremchy amerykańskiej, które zniekształcają naturalne fitocenozy i stanowią konkurencję dla gatunków rodzimych.

Rezerwat nie posiada aktualnego planu ochrony, a wokół nie została wyznaczona otulina. Rezerwat nie jest udostępniony do zwiedzania, ale jego wschodnią granicą przebiegają piesze szlaki turystyczne – piesze żółty i czerwony oraz rowerowy żółty szlak serocki, natomiast południową granicą biegnie rowerowy czarny szlak pultuski. Rezerwat znajduje się w granicach obszaru Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045.

4.2.5. Rezerwat Dolina Wkry

Rezerwat utworzony na mocy zarządzenia Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 lipca 1991 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1991 r Nr 25, poz. 172). Obecnie aktem normatywnym rezerwatu jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Dolina Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r., poz. 7245).

Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie krajobrazu przelomowego odcinka rzeki Wkry oraz pozostałości lasów łągowych. Powierzchnia rezerwatu wskazana w zarządzeniu z 2016 r. wynosi 24,37 ha i jest zgodna ze stanem faktycznym. Na obszar rezerwatu składają się grunty Nadleśnictwa o powierzchni 17,24 ha (obręb Pomiechówek, leśnictwo Pomiechówek, oddz.: 127c, 128d,f,~a,~f,~g oraz leśnictwo Szczypiorno, oddz.: 142a-c, 143a-d,~a,~b) oraz odcinek rzeki Wkry o powierzchni 7,13 ha. Administracyjnie rezerwat znajduje się w powiecie nowodworskim, na terenie gminy Pomiechówek.



Ryc. 13. Schematyczna mapa rezerwatu

Według obowiązujących kryteriów, pod względem rodzaju, rezerwat Dolina Wkry jest rezerwatem krajobrazowym (K). Ze względu na dominujący przedmiot ochrony rezerwat jest sklasyfikowany jako: typ – krajobrazów (PKr), podtyp – krajobrazów naturalnych (kn). Natomiast ze względu na główny typ ekosystemu, jako rezerwat różnych ekosystemów (EE), podtyp lasów i wód (lw).

Wkra w granicach rezerwatu cechuje się unikatowym, roztokowym charakterem. Rezerwat obejmuje teren silnie zróżnicowany geomorfologicznie, gdyż rzeka przecina tu utwory morenowe tworząc przelomowy odcinek doliny. Prawy brzeg rzeki stanowi stroma skarpa erozyjna o wysokości ok. 20 m. Skarpa nie jest jednorodna – występują w niej ciekawe krajobrazowo rozcięcia erozyjne w postaci rynien dość stromych jarów. Na lewym brzegu Wkry teren jest mniej zróżnicowany i stopniowo wznosi się w górę. Zgodnie z dokumentacją planu ochrony, na terenie rezerwatu dominuje zbiorowisko łągow dębowo-wiązowo-jesionowych *Ficario-Ulmetum* zajmujące ok. 30% jego powierzchni. Warto podkreślić, że w waloryzacji wykonanej przez Zarębę (1989) autor identyfikował występujące w rezerwacie zbiorowiska łągowe jako łągi jesionowo-olszowe

Fraxino-Alnetum, jednak badania na potrzeby planu ochrony wykazały, że są to łągi dębowo-wiązowo-jesionowe. Ponadto przeważająca część ekosystemów leśnych (ok. 47% pow. rezerwatu) to jednak zbiorowiska zastępcze, głównie zbiorowisko *Pinus-Rubus*. Pomimo dość dużej różnorodności siedliskowej rezerwat jest ubogi w rzadkie i chronione gatunki roślin, co może być związane z regeneracyjnym charakterem flory. Rezerwat jest ważnym miejscem występowania dwóch gatunków płazów – ropuchy szarej i żaby trawnej, które licznie godują w zastoiskach wody. Spośród ptaków na uwagę zasługują nurogęś, piskliwiec, mucholówka mała oraz dzięcioły czarny i średni, a spośród ssaków – bóbr europejski.



Fot. 5. Rzeką Wkra w granicach rezerwatu

Rezerwat posiada aktualny plan ochrony ustanowiony zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Wkry” (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r., poz. 8579), zmienionym zarządzeniem RDOŚ w Warszawie z dnia 22 września 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2017 r., poz. 8151).

W planie ochrony przewidziano kilka działań ochronnych dla drzewostanów w rezerwacie, tj.:

- usuwanie gatunków obcych w wydz. 127c, 128b,d, 142a-c, 143a-d - działanie ochronne, w ramach którego można usuwać, poprzez wycinanie egzemplarzy starszych niż jeden rok oraz wrywanie lub wycinanie osobników młodszych, gatunki obce geograficznie, w szczególności klona jesionolistnego, niecierpka drobnokwiatowego, czeremchę amerykańską, dęba czerwonego, robinie akacjową, kasztanowca białego oraz buka zwyczajnego

jako gatunek obcy ekologicznie. Można pozostawić do naturalnego rozkładu wycięte drzewa, jeżeli ich grubość w pierśnicy jest większa niż 15 cm, pozostałe drzewa można usunąć poza rezerwat

- podsadzenia w wydz. 127c, 128b,d, 143b-d - działanie ochronne, w ramach którego można w miejscach powstałych luk w drzewostanie:
 - a) przygotować glebę pod odnowienia, w formie punktowo wykonanych talerzy o wymiarach 0,5 m x 0,5 m lub w miejscach na to pozwalających pełną orką z pogłębianiem,
 - b) wprowadzić gatunki zgodne z siedliskiem, w szczególności wieloletki jesionu, wiąz, dębuszypułkowego, graba i lipy,
 - c) zabezpieczać posadzone sadzonki przed zgryzaniem przez zwierzynę, poprzez założenie, poprawianie i uzupełnianie osłonek oraz zdjęcie ich z chwilą osiągnięcia przez drzewka wysokości 2 m,
 - d) pielęgnować sadzonki wykaszając ich otoczenie;
- regulacja składu gatunkowego w wydz. 127c, 128b,d, 142b,c, 143a, - działanie ochronne, w ramach którego:
 - a) można usuwać występujące na siedliskach grądowych i lęgowych gatunki obce ekologicznie,
 - b) można przerzedzać zwarcie drzewostanu nad kępami istniejących odnowień, poprzez usuwanie drzew z górnych pięter drzewostanu, w szczególności gatunków iglastych,
 - c) można korony ściętych drzew wywieźć poza granice rezerwatu lub pozostawić je na jego obszarze do naturalnego rozkładu po zezrębkowaniu lub w całości, jeżeli pozostawione korony nie będą tworzyć nagromadzeń w szczególności w formie stosów. Pozostawione w rezerwacie korony drzew stanowią masę odrębną dodatkowo zwiększającą ilość martwego drewna,
 - d) można nie wycinać 40 % masy drzew przewidzianych do pozostawienia na terenie rezerwatu, zostawiając je w formie pojedynczych drzew równomiernie rozmieszczonych po całości wydzielienia, celem odtworzenia martwych drzew stojących, poprzez:
 - pozostawienie tych drzew do naturalnego obumarcia, lub,
 - zdarcie pasa kory wraz z miazgą wokół pnia tych drzew, w celu zainicjowania ich stopniowego zamierania, lub,
 - zastosowanie obu tych metod równolegle,
 - e) nie należy stosować wleczonej zrywki pozyskanego drewna,

f) pozostawia się na terenie rezerwatu do naturalnego rozkładu część usuwanej masy drzewnej, w ilości pozwalającej odtworzyć zasobów martwego drewna do poziomu nie niższego niż 20 - 30 m³ /ha, przy czym pozostawione w rezerwacie korony drzew stanowią masę odrębną dodatkowo zwiększającą ilość martwego drewna. Drzewa pozostawione do naturalnego rozkładu winny być równomiernie rozmieszczone na całym obszarze. Pozostałą część usuwanej masy drzewnej należy wywieźć poza rezerwat.

a także działania polegające na monitoringu stanu siedliska i skuteczności działań ochronnych, których szczegółowa charakterystyka znajduje się w ww. zarządzeniu.

Wokół rezerwatu nie została wyznaczona otulina.

Teren ten objęty jest ochroną w ramach sieci Natura 2000 – obszar Dolina Wkry PLH140005. Omówiony powyżej plan ochrony rezerwatu uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

Tab. 4. Zestawienie podstawowych informacji o rezerwach przyrody na terenie Nadleśnictwa Jabłonna

| Lp. | Nazwa rezerwatu | Podstawa prawna | Lokalizacja | Pow. [ha] | Cel ochrony |
|-----|----------------------|---|--|--------------------------------|--|
| 1 | Bukowiec Jablonowski | Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 25 czerwca 1990 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1990 r. Nr 31, poz. 248) | Obręb Jabłonna, leśnictwo Kąty Węgierskie, oddz.: 177b-d,~a, 178a-i,~a, 187a-c,g,h,~a,~b | 37,74 36,62* | Zachowanie zróżnicowanych wiekowo zbiorowisk leśnych o charakterze naturalnym z fragmentami drzewostanów buka zwyczajnego i stanowiskami brzozy czarnej. |
| 2 | Jabłonna | Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 grudnia 1980 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M. P. z 1980 r. Nr 30, poz. 171, z późn. zm.) | Obręb Jabłonna, leśnictwo Bagno, oddz.: 310g,~a, 311d-g, 316a,~a,~c | 21,66 22,19* | Zachowanie resztki naturalnych lasów o dużym zróżnicowaniu typologicznym, z fragmentami świetlistej dąbrowy. |
| 3 | Pomieczówek | Rozporządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 3 grudnia 1981 r. (M. P. z 1981 r. Nr 29, poz. 271) | Obręb Pomieczówek, leśnictwo Pomieczówek, oddz.: 124c,d 125d | 18,86 18,86* | Zachowanie fragmentu lasu grądowego z licznymi drzewami pomnikowymi oraz bogatą fauną. |
| 4 | Zegrze | Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 16 października 1979 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1979 r. Nr 26, poz. 141) | Obręb Pomieczówek, leśnictwo Zegrze, oddz.: 27b-h,~b, 28a-i,~a | 64,29 65,46* | Zachowanie fragmentu naturalnych lasów mieszanych z udziałem dębu bezszypułkowego. |
| 5 | Dolina Wkry | Zarządzenie Ministra Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 lipca 1991 r. w sprawie uznania za rezerwaty przyrody (M.P. z 1991 r. Nr 25, poz. 172). Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie rezerwatu przyrody Dolina Wkry (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r., poz. 7245). | Obręb Pomieczówek, leśnictwo Pomieczówek, oddz.: 127c, 128d,f,~a,~f,~g oraz leśnictwo Szczypiorno, oddz.: 142a-c, 143a-d,~a,~b | 17,24 – LP (24,37 – całość) | Zachowanie krajobrazu przełomowego odcinka rzeki Wkry oraz pozostałości lasów łęgowych. |

* - Powierzchnia ewidencyjna rezerwatu

Ponadto w zasięgu terytorialnym, ale poza gruntami Nadleśnictwa znajdują się następujące rezerwaty:

- Jadwisin
- Jezioro Kiełpińskie
- Kalinowa Łąka
- Kępy Kazuńskie
- Las Bielański
- Ławice Kiełpińskie
- Łosiowe Błota
- Wąwóz Szaniawskiego
- Wieliszewskie Łęgi
- Wikliny Wiślane
- Zakole Zakroczymskie.

4.3. Kampinoski Park Narodowy

Kampinoski Park Narodowy został utworzony 16 stycznia 1959 r. dzięki staraniom Jadwigi i Romana Kobendzów. Park położony jest na Nizinie Środkowomazowieckiej, między lewym brzegiem Wisły a Bzurą, tuż przy północno-zachodnich rogatkach Warszawy. Obejmuje tereny Puszczy Kampinoskiej w pradolinie Wisły. Powierzchnia Parku wynosi 38 544,33 ha, z czego 72,40 ha przypada na Ośrodek Hodowli Żubrów w Smardzewicach w woj. łódzkim. Wokół Parku rozciąga się strefa ochronna o powierzchni 37 756 ha.

Dnia 21 stycznia 2000 r. Park został wpisany na światową listę rezerwatów biosfery UNESCO, natomiast od 2004 r. jest podwójnym (ptasim i siedliskowym) obszarem sieci Natura 2000 (kod PLC140001).

Puszcza Kampinowska tworzy wyraźnie wyodrębniony układ przyrodniczy, usytuowany w punkcie węzłowym korytarzy ekologicznych (doliny Wisły, Bugu i Narwi, Bzury, Wkry) o znaczeniu europejskim. Teren ten został ukształtowany w okresie ostatniego zlodowacenia przez wody wypływające z topniejącego lądolodu oraz rzeki płynące z południa i wschodu, które odpływały do Morza Północnego szerokim na 18 km korytem Prawisły. Kolejne zmiany położenia koryta Wisły spowodowały osuszenie wyżej położonych terenów, na których powstały kompleksy wydm. W opuszczonych korytach i starorzeczach utworzyły się bagna. Tak powstały dwa pasy wydmore oraz leżące pomiędzy nimi dwa pasy bagienne ułożone równoległe do współczesnego koryta

Wisły. Dodatkowo wśród kompleksów wydm znajdują się podmokle zagłębienia, a na terenach bagiennych piaszczyste wzniesienia tzw. grądy oraz niewielkie wydmy.

Urozmaicona rzeźba terenu Parku wraz z mozaiką siedlisk - od bagiennych po skrajnie suche - decyduje o dużym bogactwie szaty roślinnej. Występuje tu około 150 zbiorowisk roślinnych, które tworzy ponad 1400 gatunków roślin naczyniowych i około 150 gatunków mszaków. Położenie puszczy na niżu w centralnej części Polski sprawiło, że we florze spotyka się gatunki związane zarówno z klimatem kontynentalnym, jak i atlantyckim, a także typowe dla strefy borealnej (np. zimoziół północny), a nawet pontyjskiej (np. wężymord stepowy). Bardzo cennym składnikiem flory Parku jest relikwit epoki polodowcowej – chamedafne północna.

Różnorodny jest świat grzybów i porostów. Dzięki prowadzonym w ostatnich latach badaniom mykologicznym wiadomo, że liczba taksonów grzybów wynosi ponad 1530. Dzięki ochronie w formie parku narodowego obszaru Puszczy Kampinoskiej, zachowały się tu zarówno gatunki typowo leśne, związane ze zbiorowiskami naturalnego pochodzenia, jak i synantropijne (związane z łąkami, pastwiskami, terenami obecnych lub dawnych siedzib ludzkich). Istotną część mykobioty Parku - ok. 40% - stanowią gatunki związane ze starymi, zamierającymi drzewami i martwym drewnem, z których część jest znana wyłącznie z Parku. Na podstawie współczesnych badań i danych historycznych dotyczących porostów stwierdzono występowanie około 200 ich gatunków, z tego ok. 50 w różnym stopniu zagrożonych. Na uwagę zasługuje występowanie na terenie Parku stanowisk gatunków porostów wielkoplechowych, posiadających na czerwonych listach wysoki status zagrożenia.

W Parku i w jego otulinie stwierdzono występowanie 74 gatunków drzew (w tym 34 gatunki rodzime), z czego tylko kilka ma znaczący udział w tworzeniu drzewostanów. Najważniejszymi są: sosna zwyczajna, olsza czarna, brzozy (brodawkowata i omszona) oraz dęby (szypułkowy i bezszypułkowy). Sosna, główny gatunek lasotwórczy w Kampinoskim Parku Narodowym, porasta większość terenów wydmy. W związku z tym, że rośnie w trudnych warunkach – na suchych i ubogich piaszczystych glebach – ma wąskie przyrosty roczne, twarde, sprężyste i bogate w żywicę drewno. Ze względu na te właściwości sosny używane były do wyrobu masztów okrętowych. Stare, ok. 200-letnie sosny masztowe, o wysokości do 30 metrów i ponad półmetrowej pierśnicy, zachowały się do dnia dzisiejszego m.in. w obszarach ochrony ścisłej „Nart”, „Wilków”, „Rybitew”, „Sieraków” i „Kaliszki”.

Lasy zajmują ok. 73% powierzchni Parku. Ubogie partie wydmy porastają bory świeże, w których drzewostan tworzy zazwyczaj sosna z domieszką brzozy brodawkowatej. Największą powierzchnię na wydmach zajmują bory mieszane sosnowo-dębowe. W drzewostanie obok sosny duży udział mają dęby oraz brzoza brodawkowata. Znaczną powierzchnię zajmują na wydmach także

zbiorowiska borowe niewykształcone, będące w trakcie regeneracji, mające cechy pośrednie między borami świeżymi i mieszanymi. Poza Grochalskimi Piachami – niemal 100-hektarowym kompleksem otwartych wydm śródlądowych – wydmy pozbawione roślinności występują nielicznie i zajmują zazwyczaj niewielkie powierzchnie. Nieco częstsze są murawy napiaskowe i ciepłolubne oraz wrzosowiska. Na niektórych zboczach wydm oraz na mineralnych wyspach wśród bagien rosną lasy liściaste - grądy. Zajmują siedliska o zróżnicowanych warunkach wilgotnościowych i żyznościowych. Ich drzewostan tworzą: dąb szypułkowy, grab oraz lipa drobnolistna z domieszką klonu zwyczajnego i brzozy brodawkowatej. W miejscach wilgotnych towarzyszą im wiąz i jesion, zaś na wydmach sosna, najczęściej sztucznie nasadzona. Na niektórych siedliskach grądowych, np. na południowych stokach niektórych wydm, rozwija się dąbrowa świetlista. Skład drzewostanu może być podobny do tego, jaki panuje w grądach lub borach mieszanych, jednak warstwa krzewów jest słabo rozwinięta, dzięki czemu runo tych zbiorowisk jest dużo bogatsze w gatunki. Odpowiednie warunki znajdują tu zwłaszcza gatunki lubiące cieplejsze, nasłonecznione stanowiska. Zbiorowiskami leśnymi typowymi dla terenów bagiennych są olsy. Budujące drzewostan olsze tworzą u swych podstaw wysokie kępy, pomiędzy którymi przez znaczną część roku znajduje się woda. Ze względu na swą niedostępność olsy są przyrodniczo najlepiej zachowanymi zbiorowiskami leśnymi Parku, oraz ostoją wielu rzadkich gatunków zwierząt. Wzdłuż brzegów strug i kanałów oraz na obrzeżach olsów występują łęgi jesionowo-olszowe. Pierwotnie lasy porastały większość terenów bagiennych, a jedynymi zbiorowiskami otwartymi były podmokłe szuwały trawiaste (np. trzciny pospolitej) i turzycowiska. W wyniku działalności człowieka na osuszonych terenach bagiennych powstały półnaturalne zbiorowiska łąkowe. Do najważniejszych należą zmiennowilgotne łąki trzęślicowe oraz bogate florystycznie łąki świeże.

Kampinoski Park Narodowy jest jedną z najważniejszych ostoj fauny niżu polskiego. Szacuje się, że może tutaj występować połowa rodzimej fauny, czyli ok. 16,5 tysiąca gatunków zwierząt. Dotychczas udokumentowano bytowanie ponad 4,2 tys. gatunków, co świadczy o stosunkowo małym stopniu zbadaniu fauny tego terenu. Najliczniejszą grupę zwierząt stanowią bezkręgowce. Puszcza Kampinowska jest miejscem występowania wszystkich 13 nizinnych gatunków płazów oraz 6 gatunków gadów. Na terenie Parku i otuliny gnieździ się ponad 150 gatunków ptaków, wśród nich kilkanaście par bocianów czarnych i żurawi, orlik krzykliwy, a od 2000 r. - bielik. Na terenach otwartych licznie występuje derkacz, gatunek zagrożony wyginięciem w skali światowej. Łącznie z okresem pozalegowym obserwowano tutaj 215 gatunków ptaków. Miejscem zimowania dużej ilości ptaków wodnych jest pobliska Wisła (<https://www.kampinoski-pn.gov.pl/przyroda>).

Teren Parku graniczy na kilku niewielkich odcinkach z gruntami w zarządzie Nadleśnictwa. W otulinie KPN położone są następujące wydzielienia: 244Ba-h, 244Fa,b, 325Aa-hx, 325Ba-m, 325Ca-x, 325Fa-f, 325Ga,b, 325Ha – o łącznej powierzchni 97,04 ha. Spośród wymienionych

wydziałen zabiegi zaplanowano tylko w kilku: trzebieże późne (325Ak,l,o,p) oraz rębnię Ib (325At). Zabiegi zaplanowane w tych wydziałeniach, na podstawie art. 10 ust. 7 ustawy o ochronie przyrody, zostały uzgodnione z dyrektorem Kampinoskiego Parku Narodowego.

4.4. Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu

Zgodnie z art. 23 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, „obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych”.

Warszawski Obszar Chronionego Krajobrazu został powołany na mocy rozporządzenia Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego (Dz. Urz. Woj. Warszawskiego z 1997 r. Nr 43, poz. 149). Obecnie formalną podstawą funkcjonowania obszaru jest rozporządzenie Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2007 r. Nr 42, poz. 870) zmienione rozporządzeniem Nr 56 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 października 2008 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2008 r. Nr 185, poz. 6629).

Obszar obejmuje powierzchnię 148 409,10 ha, a położony jest na terenie gmin: Błonie, Brochów, Brwinów, Celestynów, Czosnów, Góra Kalwaria, Grodzisk Mazowiecki, Halinów, Jabłonna, Józefów, Kampinos, Karczew, Kobyłka, Konstancin - Jeziorna, Leoncin, Leszno, Lesznowola, Łomianki, Marki, Michałowice, Milanówek, Nadarzyn, Nieporęt, Nowy Dwór Mazowiecki, Otwock, Ożarów Mazowiecki, Piaseczno, Podkowa Leśna, Pomiechówek, Prażmów, Pruszków, Radzymin, Raszyn, Serock, Stare Babice, Sulejówek, Tarczyn, Wiązowna, Wieliszew, Wołomin, Zakroczym, Ząbki, Zielonka, w powiatach: grodziskim, legionowskim, nowodworskim, otwockim, piaseczyńskim, pruszkowskim, sochaczewskim, warszawskim zachodnim i wołomińskim oraz w m. st. Warszawa w dzielnicach: Bemowo, Białoleka, Bielany, Mokotów, Praga Północ, Praga Południe, Rembertów, Śródmieście, Ursynów, Wawer, Wesola, Wilanów i Żoliborz.

W granicach terytorialnego zasięgu działania Nadleśnictwa Jabłonna znajduje się znaczna część tego obszaru (ok. 65 781 ha), w tym 12 556,79 ha gruntów w zarządzie Nadleśnictwa.

Na terenie Obszaru, mając na uwadze zróżnicowanie jego walorów przyrodniczych i krajobrazowych, wyróżniono się następujące strefy:

- 1) strefę szczególnej ochrony ekologicznej obejmującą tereny, które decydują o potencjale biotycznym obszarów oraz o istotnym znaczeniu dla migracji zwierząt, roślin i grzybów;

- 2) strefę ochrony urbanistycznej obejmującej wybrane tereny miast i wsi oraz grunty o wzmożonym naporze urbanizacyjnym, posiadające szczególne wartości przyrodnicze;
- 3) strefę „zwykłą” obejmującą pozostałe tereny.

Na terenie Obszaru wprowadzono następujące ustalenia dotyczące czynnej ochrony ekosystemów leśnych:

- a) utrzymanie ciągłości i trwałości ekosystemów leśnych poprzez niedopuszczanie do ich nadmiernego użytkowania,
- b) wspieranie procesów sukcesji naturalnej przez inicjowanie i utrwalanie naturalnego odnowienia o składzie i strukturze odpowiadającej siedlisku; na obszarach, gdzie nie są możliwe odnowienia naturalne - używanie do odnowień gatunków miejscowego pochodzenia przy ograniczaniu gatunków obcych rodzimej florze czy też modyfikowanych genetycznie,
- c) zwiększanie udziału gatunków domieszkowych i biocenotycznych, tworzenie układów ekotono-
nowych z tych gatunków,
- d) pozostawianie drzew o charakterze pomnikowym, przestojów, drzew dziuplastych oraz części drzew obumarłych aż do całkowitego ich rozkładu,
- e) zwiększanie istniejącego stopnia pokrycia terenów drzewostanami, w szczególności na terenach porolnych, na obszarze, gdzie z przyrodniczego i ekonomicznego punktu widzenia jest to możliwe, sprzyjanie tworzeniu zwartych kompleksów leśnych o racjonalnej granicy polno-
leśnej, tworzenie i utrzymywanie leśnych korytarzy ekologicznych ze szczególnym uwzględ-
nieniem możliwości migracji dużych ssaków,
- f) utrzymywanie, a w razie potrzeby podwyższanie poziomu wód gruntowych, w szczególności na siedliskach wilgotnych i bagiennych: w borach bagiennych, olsach i łęgach, budowa zbiorników małej retencji jako zbiorników wielofunkcyjnych, w szczególności podwyższających róż-
norodność biologiczną w lasach,
- g) zachowanie i utrzymywanie w stanie zbliżonym do naturalnego istniejących śródleśnych cie-
ków, mokradel, polan, torfowisk, wrzosowisk oraz muraw napiaskowych, niedopuszczanie do ich nadmiernego wykorzystania dla celów produkcji roślinnej lub sukcesji,
- h) zwalczanie szkodników owadzych i patogenów grzybowych, a także ograniczanie szkód łow-
wieckich poprzez zastosowanie metod mechanicznych lub biologicznych; stosowanie metod chemicznego zwalczania dopuszcza się tylko przy braku innych alternatywnych metod,
- i) stopniowe usuwanie gatunków obcego pochodzenia, z wyjątkiem zalecenia ich stosowania w ramach przyjętych zasad hodowli lasu,

- j) ochrona stanowisk chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, w przypadkach stwierdzenia obiektów i powierzchni cennych przyrodniczo (stanowiska rzadkich i chronionych roślin, zwierząt, grzybów oraz pozostałości naturalnych ekosystemów) wnioskowanie do właściwego organu o ich ochronę,
- k) kształtowanie właściwej struktury populacji zwierząt, roślin i grzybów stanowiących komponent ekosystemu leśnego,
- l) opracowanie i wdrażanie programów czynnej ochrony oraz reintrodukcji i restytucji gatunków rzadkich, zagrożonych,
- m) wykorzystanie lasów dla celów rekreacyjno-krajoznawczych i edukacyjnych w oparciu o wyznaczone szlaki turystyczne oraz istniejące i nowe ścieżki edukacyjno-przyrodnicze wyposażone w elementy infrastruktury turystycznej i edukacyjnej zharmonizowanej z otoczeniem,
- n) prowadzenie racjonalnej gospodarki łowieckiej, w szczególności poprzez dostosowanie liczebności populacji zwierząt łownych związanych z ekosystemami leśnymi do warunków środowiskowych.

Analiza powyższych ustaleń pozwala stwierdzić, że gospodarka leśna prowadzona w Nadleśnictwie jest zgodna i z uwarunkowaniami ochronnymi Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

4.5. Pomniki przyrody

Stosownie do treści art. 40 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, „*pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie*”.

Zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi, na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa znajduje się 20 pomników przyrody. Stanowią je pojedyncze drzewa lub grupy drzew oraz jeden głąz narzutowy. Wykaz pomników przedstawiono w tabeli poniżej.

Tab. 5. Wykaz pomników przyrody na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Jabłonna

| Lp. | Akt prawny ustanawiający | Akt prawny obowiązujący | Lokalizacja | Obiekt chroniony | Obw. [cm] | Wys. [m] | Uwagi |
|-----------------------|--|--|-----------------------|-------------------------|-----------------------------------|----------|-------------|
| obręb Jabłonna | | | | | | | |
| 1 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 1 z dnia 30.01.1981 r., poz. 4 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 27 poz. 36 | 17-05-1-01-332 -b -00 | Dąb szypułkowy - 7 szt. | 320, 350, 295, 275, 310, 580, 345 | 22-24 | grupa drzew |

| Lp. | Akt prawny ustanawiający | Akt prawny obowiązujący | Lokalizacja | Obiekt chroniony | Obw. [cm] | Wys. [m] | Uwagi |
|-----|--|--|------------------------|---|--|------------|--|
| 2 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 1 z dnia 30.01.1981 r., poz. 4 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 27 poz. 37 | 17-05-1-01-332 -l -00 | Dąb szypułkowy - 2 szt. Wiąz szypułkowy - 2 szt. Lipa drobnolistna - 1 szt. | Db - 485, 520; Wz - 280, 390; Lp - 370 | 24-25 | grupa drzew |
| 3 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 20 z dnia 20.10.1976 r., poz. 110 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 34 | 17-05-1-02-142 -a -00 | Dąb szypułkowy | 415 | 25 | gniazdo mrówek w dolnej części pnia |
| 4 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 20 z dnia 20.10.1976 r., poz. 110 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 35 | 17-05-1-02-142 -a -00 | Dąb szypułkowy | 360 | 25 | gniazdo mrówek w dolnej części pnia |
| 5 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 20 z dnia 20.10.1976 r., poz. 110 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 33 | 17-05-1-02-142 -b -00 | Dąb szypułkowy | 410 | 26 | rozległa martwica w dolnej części pnia, gniazdo mrówek |
| 6 | Dz. Urz. R. N. M. st. W-wy z dnia 8.09.1972 r. | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. Nr 17 poz. 29 | 17-05-1-02-174 -f -00 | Dąb szypułkowy | 530 | 26 | |
| 7 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy z dnia 8.09.1972 r. | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 31 | 17-05-1-02-174 -i -00 | Dąb szypułkowy - 2 szt. | 425, 415 | 25, 28 | |
| 8 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 20 z dnia 20.10.1976 r., poz. nr 110 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 32 | 17-05-1-02-89 -b -00 | Dąb szypułkowy | 470 | 26 | "Poniatowski" |
| 9 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 19 z dnia 15.09.1976 r. poz. nr 105 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 26 | 17-05-1-02-89 -d -00 | Lipa drobnolistna | 360 | 17,5 | |
| 10 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 13 z dnia 29.12.1977r., poz. 86 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 22 poz. 54 | 17-05-1-03-109 -j -00 | Sosna zwyczajna | 360 | 20 | Rozległa martwica |
| 11 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 1 z dnia 31.01.1978r., poz. 4 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 22 poz. 53 | 17-05-1-03-110 -f -00 | Sosna zwyczajna - 2 szt. | 1 (dwupniowa) - 205, 208; 2 - 350 | 20 | |
| 12 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 13 z dnia 29.12.1977 r., poz. 86 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 22 poz. 34 | 17-05-1-03-178 -a -00 | Buk zwyczajny - 2 szt. | 210, 190 | 30 | |
| 13 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 4 z dnia 20.05.1977 r., poz. 34 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 22 poz. 47 | 17-05-1-03-199 -f -00 | Dąb szypułkowy - 2 szt. | 370, 365 | 21, 20 | |
| 14 | Dz. Urz. Woj. Warszawskiego - 8/29.02.1996r., | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr | 17-05-1-03-199A -d -00 | Dąb szypułkowy - 3 szt. | 360, 460, 365 | 24, 26, 26 | |

| Lp. | Akt prawny ustanawiający | Akt prawny obowiązujący | Lokalizacja | Obiekt chroniony | Obw. [cm] | Wys. [m] | Uwagi |
|--------------------------|--|--|-----------------------|----------------------------------|-----------|----------|--------------------|
| | poz. 69 | 22 poz. 46 | | | | | |
| 15 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 4 z dnia 30.08.1957 r., poz. 17 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 22 poz. 2 | 17-05-1-04-244 -a -00 | Dąb szypułkowy - 2 szt. | 530 | 25 | Próchnowisko |
| 16 | Dz. Urz. woj. st. warszawskiego nr 23 z dnia 21.10.1988 r., poz. 252 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 22 poz. 33 | 17-05-1-04-309 -b -00 | Dąb szypułkowy - 2 szt. | 470, 285 | 26 | |
| obręb Pomiechówek | | | | | | | |
| 17 | Dz. Urz. Woj. Maz. nr 216 z dnia 8.10.2001 r., poz. 110 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 49 | 17-05-2-08-48 -b -00 | Lipa drobno-listna | 420 | 30 | |
| 18 | Dz. Urz. Woj. Maz. nr 216 z dnia 8.10.2001 r., poz. 110 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 48 | 17-05-2-08-49 -l -00 | Dąb szypułkowy | 520 | 27 | |
| 19 | Dz. Urz. m. st. W-wy nr 20 z dnia 20.10.1976 r., poz. 110 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 50 | 17-05-2-09-100 -c -00 | Głaz narzutowy - gnejs biotytowy | 600 | 0,6 | Częściowo zasypany |
| 20 | Dz. Urz. R. N. m. st. W-wy nr 6 z dnia 28.06.1982r., poz. 30 | Rozp. Woj. Maz. z 31.07.2009 w zał. do rozp. Nr 17 poz. 47 | 17-05-2-10-155 -s -00 | Jesion wyniosły | 320 | 28 | |



Fot. 6. Buki zwyczajne w oddz. 178a, o. Jabłonna



Fot. 7. Dąb szypułkowy w oddz. 491, o. Pomiechówek

4.6. Obszary Natura 2000

Zgodnie z art. 5 pkt 2b oraz art. 25 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody, obszar Natura 2000 to obszar „*utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków lub siedlisk przyrodniczych lub gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty*”. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje 2 rodzaje takich terenów tj.: obszary specjalnej ochrony ptaków (dla ochrony ptaków) oraz specjalne obszary ochrony siedlisk i obszary mające znaczenie dla Wspólnoty (dla ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków innych niż ptaki).

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zlokalizowanych jest - w całości lub w części - aż 12 obszarów sieci Natura 2000.

4.6.1. Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045 został wyznaczony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L 33/146). Według SDF ostoja obejmuje powierzchnię 1816,03 ha, w całości znajdując się na gruntach Nadleśnictwa. Wg pul powierzchnia wynosi 1776,60 ha.

Obszar Natura 2000 obejmuje jedno z ostatnich większych kompleksów leśnych Wysoczyzny Ciechanowskiej. Występują tu dobrze wykształcone zbiorowiska świetlistych dąbrów *Potentillo albae-Quercetum* i grądów *Tilio-Carpinetum*, z przewagą dwóch podzespołów: typowego *Tilio-Carpinetum typicum* i trzcinnikowego *Tilio-Carpinetum calamagrostietosum*. Wszystkie one reprezentują wyraziste regionalne postaci tych zbiorowisk w odmianie mazowieckiej. Na obrzeżach obszaru, na granicy pole-las w wielu miejscach występuje mozaika nitrofilnych, ciepłolubnych okrajków ze związku *Trifolion medii* i ciepłolubnych zarośli *Rhamno-Cornetum sanguinei*. Podkreślenia wymaga fakt, iż niezależnie od różnych form zniekształcenia wynikającego z prowadzenia surowcowej gospodarki leśnej w ubiegłym wieku, na obszarze ostoi występuje szeroki wachlarz gatunków charakterystycznych dla tych dwóch typów zbiorowisk roślinnych. Wśród nich jest szereg gatunków chronionych, m.in.: orlik pospolity *Aquilegia vulgaris*, lilia złotogłów *Lilium martagon*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora*, podkolan biały *Platanthera bifolia*, miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, turówka leśna *Hierochloë australis*. Z roślin rzadkich regionalnie szczególnie interesujące są: ciemiężyk białokwiatowy *Vincetoxicum birudinaria*, pajęcznica gałęzista *Anthericum ramosum*, miodunka wąskolistna *Pulmonaria angustifolia*, koniczyna dwukłosa *Trifolium alpestre*, fiolek przedziwny *Viola mirabilis*, groszek czerniejący *Lathyrus niger*, rutewki – orlikolistna *Thalictrum aquilegifolium* i mniejsza *T. minus*. Dość dobrze rozpoznana jest herpetofauna obszaru, reprezentowana przez 7 gatunków płazów – traszkę grzebieniastą *Triturus cristatus*, traszkę zwyczajną *Lissotriton*

vulgaris, ropuchę szarą *Bufo bufo*, rzekotkę drzewną *Hyla arborea*, żabę moczarową *Rana arvalis*, żabę trawną *R. temporaria* i żabę wodną *Pelophylax esculentus* oraz 2 gatunki gadów – padalca *Anguis fragilis* i jaszczurkę żyworodną *Lacerta vivipara* (SDF obszaru). W granicach obszaru Natura 2000 znajduje się rezerwat przyrody Zegrze.

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy siedliskowej wraz z ocenami znaczenia obszaru dla tych siedlisk. Należy jednak zaznaczyć, że dane podawane w SDF, zgodnie z wiedzą autorów niniejszego dokumentu, wymagają aktualizacji. Aktualne dane zamieszczono w poniższej tabeli.

Tab. 6. Siedliska przyrodnicze wymienione w zał. I dyrektywy siedliskowej występujące w obszarze Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045 (wg SDF)

| Kod | Nazwa siedliska | Pokrycie w obszarze wg SDF [ha] | Pow. siedliska na gruntach N-ctwa w granicach obszaru wg PUL [ha] | Reprezentatywność | Powierzchnia względna | Stan zachowania | Ocena ogólna |
|------|--|---------------------------------|---|-------------------|-----------------------|-----------------|--------------|
| 9170 | Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny | 624,70 | 863,15 | B | C | C | C |
| 91I0 | Cieplolubne dąbrowy | 175,36 | 196,37 | B | C | C | C |

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 25 lipca 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2017 r., poz. 6372), dla omawianego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych. Z uwagi na położenie obszaru, zaplanowane działania ochronne odnoszą się do gruntów Nadleśnictwa. Zestawiono je w poniższej tabeli i wszystkie zostały uwzględnione w PUL, który nie stoi na przeszkodzie w ich realizacji.

Cele działań ochronnych sformułowano następująco:

- dla siedliska 9170 - zachowanie siedliska w obszarze o powierzchni 310 ha. Ponadto, celem działań ochronnych jest stworzenie warunków do poprawy parametru struktury i funkcji siedliska w zakresie charakterystycznej kombinacji florystycznej oraz wieku drzewostanu i udziału martwego drewna, w tym zamierających i dziuplastych drzew na całej powierzchni siedliska.
- dla siedliska 91I0 - zachowanie siedliska w obszarze o powierzchni 160 ha. Ponadto, celem działań ochronnych jest poprawa warunków świetlnych w dnie lasu oraz stworzenie warunków do przywrócenia charakterystycznej kombinacji florystycznej runa.

Tab. 7. Działania ochronne przewidziane w PZO dla obszaru Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej PLH140045 (wg SDF)

| Nr działania wg PZO | Siedlisko przyrodnicze | Działanie | Wydzielenia wg PZO (zaktualizowane w oparciu o PUL 2019-2028) |
|---------------------|------------------------|--|--|
| 1 | 9170 | Poprawa struktury i funkcji siedliska w zakresie wieku drzewostanu oraz udziału martwego drewna, a także zapobieżenie skutkowi zniszczenia fitocenozy leśnych i ochrona najcenniejszych płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów (odstąpienie od trzebieży, zrębów i przebudowy drzewostanów oraz usuwania drzew zamierających, wykrotów i złomów) w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). | 11f, 18a, 18o, 25d, 25f, 27c, 27d, 27h, 28a, 28b, 28c, 28d, 28f, 35a, 35d |
| 2 | 9170 | Ochrona bioróżnorodności i poprawa parametru struktury i funkcji siedliska poprzez prowadzenie zabiegów związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów po sezonie wegetacyjnym, to jest w I i/lub IV kwartale roku, z jednoczesnym pozostawieniem w granicach siedliska martwego drewna (optymalnie 3 m ³ /ha) oraz zamierających i dziuplastych drzew. Jednocześnie, tam gdzie udział gatunków niezgodnych z siedliskiem przyrodniczym (sosna, świerk, modrzew, buk) jest większy niż 20%, działania gospodarcze (trzebieże, cięcia pielęgnacyjne) należy nakierować w pierwszej kolejności na eliminację tych gatunków. Działanie należy realizować w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). | 3b, 3f, 3h, 10c, 10d, 11d, 16b, 17a, 19b, 30c, 33a, 36a, 36c, 49i, 53g, 54c, 54g, 61b, 61c, 65c, 83d, 109c |
| 3 | 9170 | Ochrona bioróżnorodności i poprawa parametru struktury i funkcji siedliska poprzez prowadzenie zabiegów związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów z pozostawieniem w granicach siedliska martwego drewna (optymalnie 3 m ³ /ha) oraz zamierających i dziuplastych drzew. Jednocześnie, tam gdzie udział gatunków niezgodnych z siedliskiem przyrodniczym (sosna, świerk, modrzew, buk) jest większy niż 20%, działania gospodarcze (trzebieże, cięcia pielęgnacyjne) należy nakierować w pierwszej kolejności na eliminację tych gatunków. Działanie należy realizować w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). | 54f, 62c, 66c, 70a, 70c, 71a, 82b |
| 4 | 9170 | Eliminacja lub ograniczenie udziału gatunków niezgodnych ze składem gatunkowym siedliska poprzez stopniową przebudowę drzewostanów w ramach racjonalnej gospodarki leśnej. W przypadku zaplanowanych w ramach Planu Urządzenia Lasu działań związanych z przebudową drzewostanów, do nasadzeń należy wykorzystywać gatunki grądowe, takie jak: dąb, klon, jawor, lipa, grab i brzoza, z jednoczesnym wykluczeniem nasadzeń takimi gatunkami jak: sosna, świerk, modrzew i buk. Działanie należy realizować w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). | 5b, 10a, 19d, 25b |
| 5 | 9110 | Poprawa warunków świetlnych w dnie lasu poprzez redukcję (usunięcie) podszytu do poziomu około 30-40% jego zwarcia. W pierwszej kolejności należy uwzględnić gatunki niezgodne ze składem gatunkowym siedliska, takie jak: leszczyna, robinia akacjowa, dąb czerwony, grab, modrzew i świerk. Dopuszcza się pozostawienie dębu i drzew owocowych pod warunkiem, że ich zwarcie nie przekroczy 30-40%. Działania ochronne należy przeprowadzić przy użyciu narzędzi ręcznych lub mechanicznych, w I i/lub IV kwartale roku, w ciągu pierwszych 5 lat od ustanowienia planu zadań ochronnych. Uzyskaną biomasę należy usunąć poza granice obszaru Natura 2000. Skuteczność działania należy monitorować w ramach oceny stanu zachowania siedliska i w razie stwierdzenia takiej konieczności działania należy powtórzyć. | 25c, 26d, 27b, 27c, 27g, 27h, 28a, 28c, 28h, 28f, 28g, 28i, 34a, 34b, 35c, 39c, 39f, 40a |
| 6 | 9110 | Poprawa struktury i funkcji siedliska w zakresie wieku drzewostanu oraz zapobieżenie skutkowi zniszczenia fitocenozy leśnych i ochrona najcenniejszych płatów siedliska poprzez odstąpienie od zabiegów gospodarczych związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów (odstąpienie od trzebieży, zrębów i przebudowy drzewostanów) w | 25c, 26b, 26d, 27b, 27c, 27g, 27h, 28a, 28c, 28f, 34a, 34b, 35c, 39c, 39f, 40a |

| Nr działania wg PZO | Siedlisko przyrodnicze | Działanie | Wydzienia wg PZO (zaktualizowane w oparciu o PUL 2019-2028) |
|---------------------|------------------------|---|--|
| | | trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). | |
| 7 | 91I0 | Ochrona bioróżnorodności i poprawa parametru struktury i funkcji siedliska poprzez prowadzenie zabiegów związanych z hodowlą i użytkowaniem drzewostanów po sezonie wegetacyjnym, to jest w I i/lub IV kwartale roku. Działanie należy realizować w trakcie obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). | 2a, 2b, 5d, 7a, 8a, 8b, 24d, 26c, 26f, 34d, 37g, 37i, 38c, 39a, 58b, 59b, 105b |
| 8 | 91I0 | Poprawa warunków występowania gatunków światłożądnych i ciepłolubnych poprzez usuwanie nadmiaru martwej biomasy z dna lasu (z wyłączeniem drewna wielko i średniowymiarowego), której obecność wynika z obumarłych krzewów i opadu liści. Działanie należy przeprowadzić przy użyciu narzędzi ręcznych lub mechanicznych, w IV kwartale roku, w ciągu pierwszych 5 lat od ustanowienia planu zadań ochronnych. Uzyskaną biomasę należy usunąć poza granice obszaru Natura 2000. | 27b, 27c, 27g, 27h, 28a, 28c, 28f |
| 9 | 91I0 | Usuwanie obcych gatunków inwazyjnych drzew, krzewów i bylin, w tym zwłaszcza czeremchy amerykańskiej i nawłoci późnej, w podszybie i warstwie ziół. Działanie należy przeprowadzić przy użyciu narzędzi ręcznych lub mechanicznych, w III kwartale roku, w ciągu pierwszych 5 lat od ustanowienia planu zadań ochronnych. Usuwanie należy przeprowadzić ręcznie, w miarę możliwości poprzez wrywanie. Skuteczność działania należy monitorować w ramach oceny stanu zachowania siedliska i w razie stwierdzenia takiej konieczności działanie należy powtórzyć. | 27b, 27c, 27g, 27h, 28a, 28c, 28f |

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028 uwzględnia powyższe działania ochronne i nie stoi na przeszkodzie w ich realizacji.

4.6.2. Dolina Wkry PLH140005

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Dolina Wkry PLH140005 został wyznaczony na mocy decyzji Komisji z dnia 13 listopada 2007 r. przyjmującej, na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG, pierwszy zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L 12/383). Według SDF ostoja obejmuje powierzchnię 24,00 ha. Grunty Nadleśnictwa w granicach obszaru to 17,72 ha.

Według SDF, obszar leży w kompleksie leśnym Pomiechówek, po obu stronach przelomu rzeki Wkry. Obejmuje on pradolinę Wkry – jej przelomowy odcinek z rzeką o naturalnym, roztokowym charakterze - wraz z przyległymi do niej łęgami oraz z wysoczyzną i jej stromym stokiem porośniętym grądami zboczowymi. Mimo swej niewielkiej powierzchni, jest bardzo zróżnicowany krajobrazowo. Dominują tu ekosystemy leśne wykształcone w specyficznych warunkach ukształtowania terenu: od płaskich borów i grądów przez grądy zboczowe, po znów płaskie łęgi dębowe. Nerozerwalnie z obszarem związane są ekosystemy wód, w tym wypadku ekosystem dość dużej rzeki – Wkry – ze strefowo wykształconą roślinnością wodną, szuwarową i łęgową, oraz ekosystem mniejszego, śródleśnego ciekę z otaczającymi go lasami łęgowymi. Występują tu gleby typu mad i torfów niskich, miejscami czarnych ziem. Pradolinę strumienia bez nazwy, wpadające-

go do Wkry, porastają 65-85 letnie drzewostany olszowo-jesionowe z domieszką wiązu szypułkowego i świerka. Najcenniejszym krajobrazowo jest 70-letni drzewostan z panującym jesionem. Na stokach spotyka się grąd zboczowy (*Tilio-Carpinetum campanuletosum*), który prawdopodobnie powstał z kserotermicznych zarośli, o czym świadczy brak w runie typowych "grądowych" gatunków, natomiast pozostał bogaty skład krzewów z poprzednio panującego zbiorowiska. Skład drzewostanowy grądów jest zdominowany przez sztuczne odnowienia sosnowe z domieszką dębu. Odcinek rzeki Wkry jest porośnięty szuwarami, zaś wysepki i częściowo plaże - zbiorowiskami wiklinowymi. Zespół *Ficario-Ulmetum* zlokalizowany jest po obu stronach rzeki, obejmując na północnym jej brzegu pas w miarę jednakowej szerokości 30-40 m. W pozostałej części jest ograniczany krawędzią wysoczyzny, wnikając głębiej jedynie w miejscach rozcięć erozyjnych. Drzewostan w łęgu tworzy dąb szypułkowy z olszą, jesionem, wiązem szypułkowym, górskim i polnym, a w miejscach zniekształconych również świerkiem i sosną. Występujące tu zbiorowiska łęgów są bardzo mocno zniekształcone. Warunki glebowe i wodne są na ogół właściwe, natomiast poważne zniekształcenie dotyczy składu florystycznego zbiorowiska.

Według SDF w obszarze rosną pozostałości, nieco przekształconych, lasów łęgowych i grądów - rodzajów siedlisk z załącznika I dyrektywy Rady 92/43/EWG, które zajmują ponad 60% obszaru. Stwierdzono obecność bobra *Castor fiber* i wydry *Lutra lutra*. W rzece występują podwodne, przybrzeżne zbiorowiska rdestnicowe i dość bogata ichtiofauna (jednak bez gatunków z załącznika II). Bogata jest również awifauna.

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy siedliskowej wraz z ocenami znaczenia obszaru dla tych siedlisk.

Tab. 8. Siedliska przyrodnicze wymienione w zał. I dyrektywy siedliskowej występujące w obszarze Natura 2000 Dolina Wkry PLH140005 (wg SDF)

| Kod | Nazwa siedliska | Pokrycie w obszarze wg SDF [ha] | Pow. siedliska na gruntach N-ctwa w granicach obszaru wg PUL [ha] | Reprezentatywność | Powierzchnia względna | Stan zachowania | Ocena ogólna |
|------|---|---------------------------------|---|-------------------|-----------------------|-----------------|--------------|
| 9170 | Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny | 6,00 | 4,63 | C | C | C | C |
| 91E0 | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe | 8,64 | 0 | B | C | B | C |

Należy jednak podkreślić, że inwentaryzacja zbiorowisk roślinnych i siedlisk przyrodniczych wykonana na potrzeby planu ochrony dla, pokrywającego się z obszarem Natura 2000, rezerwatu o tej samej nazwie, nie potwierdziła występowania łęgów 91E0. Nie wynika to jednak z utraty tych siedlisk, ale z odmiennej klasyfikacji i/lub błędów naukowych w klasyfikacji zbiorowisk roślinnych. Zgodnie z aktualnymi danymi, na terenie tym dominuje zbiorowisko łęgów dębowo-wiązowo-jesionowych *Ficario-Ulmetum* zajmujące ok. 30% jego powierzchni oraz zbiorowiska zastępcze, które docelowo mogą przekształcać się m.in. w grądy zboczowe.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 29 września 2016 r. w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Dolina Wkry” (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r., poz. 8579), zmienionym zarządzeniem RDOŚ w Warszawie z dnia 22 września 2017 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2017 r., poz. 8151), został ustanowiony plan ochrony dla rezerwatu Dolina Wkry, który uwzględnia zakres planu zadań ochronnych dla omawianego obszaru Natura 2000.

W obszarze Natura 2000 przewidziano kilka działań ochronnych wymienionych w rozdziale 4.2.5 przy opisie rezerwatu Dolina Wkry.

4.6.3. Ostoja Nowodworska PLH140043

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Ostoja Nowodworska PLH140043 został wyznaczony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L 33/146). Według SDF ostoja obejmuje powierzchnię 51,06 ha, w całości znajdując się na gruntach Nadleśnictwa. Wg planu, powierzchnia wynosi 51,01 ha

Obszar jest niewielkim odizolowanym kompleksem leśnym zlokalizowanym na obrzeżach miasta Nowy Dwór Mazowiecki. W skład ostoi wchodzi dwa oddziały leśne obrębu Jabłonna (323 i 324). Wzdłuż południowej granicy obszaru przebiega droga wojewódzka nr 630 (Nowy Dwór Mazowiecki – Jabłonna), natomiast od zachodu, wschodu i północy ostoja graniczy z terenami zurbanizowanymi. W krajobrazie leśnym obszaru współdominują w różnym stopniu zachowane grądy typowe *Tilio-Carpinetum typicum* i bory mieszane *Quercu roboris-Pinetum*.

Obszar cechuje wyjątkowe bogactwo entomofauny, zwłaszcza zgrupowania koleopterofauny saproksylicznej i ksylofagicznej. Do ciekawych i cennych z przyrodniczego punktu widzenia chrząszczy, ekologicznie związanych z drewnem dębu, można wymienić gatunki z rodziny kózkowatych (Cerambycidae): pisanekę *Grammoptera abdominalis*, paśnika *Plagionotus detritus*, węglarka *Ropalopus macropus*, rypiaka *Anaesthetis testacea*, a zwłaszcza biegowca *Chytus tropicus*. Ostatni z wymienionych gatunków notowany jest w kraju bardzo rzadko, a na Mazowszu, oprócz Lasu Biełańskiego i Puszczy Kozienickiej, jest to jego trzecie współcześnie znane stanowisko. Osobliwością obszaru jest obecność dwóch gatunków wymienionych w załączniku II dyrektywy siedliskowej – zgniotka cynobrowego *Cucujus cinnaberinus* i pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Oba gatunki związane są ze starymi drzewami, żywymi i zamierającymi.

Dostęp światła do dna lasu w wyniku stopniowego rozpadu drzewostanu sprzyjał rozwojowi pachnicy. Pachnica dębową związaną jest z rozległymi dziuplami, próchnowiskami w sędziwych

drzewach (Db, Lp i inne preferowane gatunki liściaste). Odpowiednie nasłonecznienie takich drzew wpływa pozytywnie na rozwój tego gatunku. Ewentualne zabiegi mające poprawić warunki bytowania pachnicy dębowej powinny koncentrować się na identyfikacji drzew posiadających próchnowiska i wykonaniu wokół nich cięć zapewniających odpowiedni dostęp światła.

W przypadku zgniotka cynobrowego podstawowym warunkiem utrzymywania się jego populacji na danym siedlisku jest obfite i o ciągłym charakterze, występowanie w nim obumierających i obumarłych drzew o większej grubości (o pierśnicy z reguły przekraczającej 30 cm). W przypadku zgniotka ważne jest, aby utrzymana była właściwa wilgotność zasiedlanego przez niego drewna. Warunki świetlne mają mniejsze znaczenie, o ile nie wpływają na przesuszenie zasiedlanego substratu w wyniku zbyt dużego dostępu światła.

Dla obu gatunków ważne jest zachowanie ciągłości trwania siedliska tj. stałej obecności okazałych drzew - żywych, zamierających i zamarłych, w pełnej gamie faz i form rozkładu.

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz gatunków zwierząt z zał. II wymienionej dyrektywy wraz z ocenami znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Tab. 9. Gatunki zwierząt wymienione w zał. II dyrektywy siedliskowej występujące w obszarze Natura 2000 Ostoja Nowodworska PLH140043 (wg SDF)

| Kod | Nazwa gatunku | Ocena obszaru | | | |
|------|--|---------------|-----------------|----------|---------|
| | | Populacja | Stan zachowania | Izolacja | Ogólnie |
| 1086 | <i>Cucujus cinnaberinus</i> – zgniotek cynobrowy | C | C | A | B |
| 1084 | <i>Osmoderma eremita</i> - pachnica dębowa | C | C | C | C |

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 15 kwietnia 2015 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Ostoja Nowodworska PLH140043 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2015 r., poz. 3953), dla omawianego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych.

Cele działań ochronnych dla ww. chrząszczy określono w PZO następująco:

- zgniotek cynobrowy - utrzymanie występowania populacji gatunku w obszarze Natura 2000 poprzez polepszenie stanu zachowania jego siedlisk rozwojowych, to jest utrzymanie wybranych wskaźników mierzonych według metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na określonym poziomie, w tym: średniej liczby martwych drzew (stojących lub powalonych/ złamanych) na poziomie 2-9 drzew/ha, przynajmniej II i III klasy rozkładu drewna według klasyfikacji Krafca, zróżnicowanych wiekowo i przestrzennie drzewostanów oraz zwiększenie zapasu martwego drewna powyżej 30 m³ przy zasobności drzewostanu w granicach 200-300 m³/ha;

- pachnica dębowa - utrzymanie występowania populacji gatunku w obszarze Natura 2000 poprzez polepszenie stanu zachowania jego siedlisk rozwojowych, to jest utrzymanie wybranych wskaźników mierzonych według metodyki Państwowego Monitoringu Środowiska Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska na określonym poziomie, w tym: udziału procentowego drzew zasiedlonych wśród drzew dziuplastych na poziomie nie mniejszym niż 5 drzew/ha lasu; utrzymanie udziału procentowego drzew grubych (lipy o pierśnicy ≥ 90 cm, dęby o pierśnicy ≥ 110 cm i inne drzewa liściaste o pierśnicy ≥ 100 cm) wśród drzew dziuplastych na poziomie nie mniejszym niż 5 drzew/ ha oraz średniej arytmetycznej z ocen zacielenia wszystkich zbadanych drzew na stanowisku na poziomie 1,5 - 2,5 (zacielenie drzew należy oceniać w trzystopniowej skali: 1 - otwarta przestrzeń, 2 - półotwarcie, 3 - zwarte korony drzew).

Dokument zawiera szereg działań (wskazań) ochronnych odnoszących się do gruntów Nadleśnictwa:

- Pozostawienie wydzielającego się posuszu i martwego drewna, w tym: złomów, wywrotów i posuszu czynnego na okres obowiązywania planu zadań ochronnych (10 lat). Wyjątek stanowią drzewa lub ich części stwarzające zagrożenie dla użytkowników obszaru i ul. Wojska Polskiego będącej odcinkiem drogi nr 630 – oddz. 323ijklm, 324abc.
- Kształtowanie biotopu dla koleopterofauny saproksylicznej i ksylofagicznej w drugiej połowie okresu obowiązywania planu zadań ochronnych. Należy przeprowadzić prace trzebieżowe w celu stworzenia warunków świetlnych sprzyjających wzrostowi dębów. W pierwszej kolejności należy usuwać gatunki obce. Zabieg należy przeprowadzić w I i IV kwartale roku, to jest po sezonie wegetacyjnym. Około 40% ogólnie pozyskanej biomasy należy pozostawić na powierzchni. Pozostałą część należy usunąć poprzez wywiezienie (grubizna) lub rozdrobnienie mechaniczne (gałęzie ściętych drzew, ścięte krzewy) – oddz. 323jkl, 324c.
- Rozdrobnienie mechaniczne gałęzi ściętych drzew i ściętych krzewów pozostałych po przeprowadzeniu prac trzebieżowych w drugiej połowie okresu obowiązywania planu zadań ochronnych – oddz. 323jkl, 324c.
- Poprawa warunków świetlnych wokół dojrzałych dębów w ciągu pierwszych 5 lat obowiązywania planu zadań ochronnych. Należy odsłonić najstarsze dęby poprzez około 50% redukcję drzew rosnących w II piętrze drzewostanu oraz zredukować do poziomu około 30-40% zwarcia podszytu. W pierwszej kolejności należy usuwać gatunki obce. Zabieg należy przeprowadzić w I i IV kwartale roku, to jest po sezonie wegetacyjnym. Około 40% ogólnie pozyskanej biomasy należy pozostawić na powierzchni. Pozostałą część należy usunąć

poprzez wywiezienie (grubizna) lub rozdrobnienie mechaniczne (gałęzie ściętych drzew, ścięte krzewy) - oddz. 324b.

Plan urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028 uwzględnia powyższe działania ochronne i nie stoi na przeszkodzie w ich realizacji.

4.6.4. Forty Modlińskie PLH140020

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Forty Modlińskie PLH140020 został wyznaczony na mocy decyzji Komisji z dnia 12 grudnia 2008 r. przyjmująca na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG drugi zaktualizowany wykaz terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L 43/63). Według SDF ostoja obejmuje powierzchnię 157,25 ha. Grunty Nadleśnictwa w granicach obszaru to zaledwie 0,95 ha (obręb Pomiechówek, oddz. 104Ba-c) i nie są to kluczowe obszary na jego terenie.

Obszar obejmuje sześć obiektów fortyfikacyjnych Twierdzy Modlin:

- Fort XIV a Goławice – zimowisko nietoperzy
- Fort XIII Błogosławie – zimowisko nietoperzy
- Fort XI b Strubiny – zimowisko nietoperzy
- Fort V Dębina – zimowisko nietoperzy
- Fort IV Janówek – zimowisko nietoperzy
- Lunetę frontu św. Jerzego, zwaną inaczej Schronem „Gen. Sowińskiego”, która jest częścią Twierdzy Modlin – zimowisko nietoperzy oraz kolonia rozrodcza.

Forty rozmieszczone są wokół Twierdzy Modlin – jednej z największych w Europie budowli tego typu. Historia obiektów fortecznych w tym miejscu (w widłach 3 rzek: Wisły, Bugu i Narwi) sięga czasów Potopu Szwedzkiego. Budowę Twierdzy w kształcie obecnym rozpoczęto z rozkazu Napoleona. W II połowie XIX w. dobudowano forty przekształcając obiekt w tzw. twierdzę fortową. Po II wojnie światowej obiekty należały do Wojska Polskiego, a w latach 90-tych XX w. przeszły na własność Agencji Mienia Wojskowego i otaczających je gmin.. Niezagospodarowane i nieużytkowane przez ludzi, niszczące obiekty fortyfikacyjne stały się odpowiednią kryjówką dla wielu gatunków nietoperzy. Panujące tam warunki mikroklimatyczne, wysoka wilgotność i stała temperatura stworzyły tym zwierzętom optymalne warunki bytowania. W podziemiach sześciu obiektów fortyfikacyjnych nietoperze znajdują swoje zimowe kryjówki oraz miejsca jesiennego i wiosennego rojenia, zaś w jednym obiekcie ukrywa się letnia kolonia rozrodcza nietoperzy. Kompleks umocnień jest jednym z ważniejszych zimowisk tych zwierząt w Polsce. Stwierdzono tu zimowanie trzech gatunków nietoperzy wymienionych w załączniku II dyrektywy siedliskowej – mopka *Barbastella barbastellus*, nocka dużego *Myotis myotis* i nocka łydkowłosego *Myotis dasycneme* oraz rozród jednego z nich – nocka dużego. Poza wymienionymi stwierdzono tu zimowanie

ośmiu innych gatunków tych ssaków – mroczka późnego *Eptesicus serotinus*, nocka Brandta *Myotis brandtii*, nocka rudego *Myotis daubentonii*, nocka wąsatka *Myotis mystacinus*, nocka Natterera *Myotis nattereri*, gacka brunatnego *Plecotus auritus*, mroczka pozłocistego *Eptesicus nilssonii*.

Wszystkie obiekty fortyfikacyjne, które obejmuje obszar Natura 2000, są zabytkami budownictwa obronnego i znajdują się pod ochroną konserwatorską.

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz gatunków zwierząt z zał. II dyrektywy siedliskowej wraz z ocenami znaczenia obszaru dla tych gatunków.

Tab. 10. Gatunki zwierząt wymienione w zał. II dyrektywy siedliskowej występujące w obszarze Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 (wg SDF)

| Kod | Nazwa gatunku | Typ populacji | Ocena obszaru | | | |
|------|---|---------------|---------------|-----------------|----------|---------|
| | | | Populacja | Stan zachowania | Izolacja | Ogólnie |
| 1308 | <i>Barbastella barbastellus</i> – mopek | zimująca | B | C | C | B |
| 1323 | <i>Myotis bechsteini</i> – nocek Bechsteina | zimująca | D | | | |
| 1318 | <i>Myotis dasycneme</i> – nocek lydkowłosy | zimująca | B | C | A | C |
| 1324 | <i>Myotis myotis</i> – nocek duży | zimująca | C | B | B | C |
| 1324 | <i>Myotis myotis</i> – nocek duży | rozrodcza | C | B | B | C |

Zarządzeniem Nr 29 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 30 grudnia 2013 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Forty Modlińskie PLH140020 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r., poz. 77) dla omawianego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych. Większość działań dotyczy stwarzania odpowiednich warunków dla nietoperzy w obiektach fortyfikacyjnych i nie odnosi się do gruntów Nadleśnictwa. Jedynym działaniem (wskazaniem) odnoszącym się do wszystkich terenów zalesionych i dotyczącym mopka i nocka dużego jest:

- Utrzymanie istniejących terenów zalesionych, zadrzewionych oraz zakrzewionych w rejonie zimowiska gatunku. Zachowanie lub zwiększenie powierzchni zlokalizowanych w obszarze Natura 2000 oraz na terenach z nimi sąsiadujących kompleksów leśnych, terenów zadrzewionych i zakrzewionych znajdujących się poza zwartym zasięgiem kompleksów leśnych, a także szpalerów drzew i krzewów oraz żywopłotów i pozostawianie martwych drzew oraz drzew dziuplastych (na terenach leśnych na ogólnie przyjętych zasadach ochrony i higieny lasu), w celu zapewnienia łączności zimowisk nietoperzy z potencjalnymi biotopami letnimi. Zaleca się zrezygnować z wykonywania zabiegów gospodarczych w drzewostanach obszaru Natura 2000 podczas okresu wiosennego i jesiennego rojenia nietoperzy, trwającego od 1 kwietnia do 15 czerwca oraz 1 sierpnia do 30 października. Dopuszcza się możliwość prowadzenia selektywnej likwidacji zieleni w obszarze Natura 2000 w celu poprawy ekspozycji obiektów fortyfikacyjnych Twierdzy Modlin przez właścicieli gruntów i/lub właściwe-

go konserwatora zabytków po wcześniejszym uzgodnieniu zaplanowanych prac z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie i specjalistą z zakresu chiropterologii.

Zapisy PUL, który jedynie w wydzielniu 104Ba przewiduje trzebież, nie stoją w sprzeczności z PZO dla obszaru.

4.6.5. Kampinoska Dolina Wisły PLH140029

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Kampinoska Dolina Wisły PLH140029 został wyznaczony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L 33/146). Według SDF ostoja obejmuje powierzchnię 20659,11 ha. Grunty Nadleśnictwa w granicach obszaru to zaledwie 1,78 ha (obręb Jabłonna, oddz. 315h oraz fragment wydzielenia 182c).

Obszar obejmuje swoimi granicami dolinę Wisły pomiędzy Warszawą a Płockiem, tj. najpiękniejszy na terenie Mazowsza, jej naturalny odcinek. Koryto rzeki w tym fragmencie biegu ma charakter roztokowy (błądzący) kształtowany przez dynamiczne procesy erozyjno-akumulacyjne. Ich efektem są liczne wyspy i mielizny. W krajobrazie wyraźnie zaznaczają się: meandry, zakola, brody, starorzecza, piaszczyste łachy, urwiste skarpy i strome brzegi. Północna krawędź doliny jest wyraźnie zarysowana i osiąga wysokość względną dochodzącą do ok. 35 m. Od strony południowej rozciąga się szeroki taras zalewowy. Wisła wraz z uchodzącymi do niej połączonymi wodami Bugu i Narwi oraz Bzury tworzy na terenie obszaru największy węzeł wodny kraju. W dolinie zachowały się warunki sprzyjające powstawaniu i trwaniu naturalnego układu przestrzennego krajobrazów roślinnych z charakterystycznym, strefowym układem zbiorowisk, reprezentujących pełne spektrum wilgotnościowe i siedliskowe w obrębie obu tarasów, typowym dla dużych rzek nizinnych. Charakterystycznym elementem tutejszego krajobrazu są koryta boczne i starorzecza tworzące specyficzne ciągi, otoczone mozaiką zarośli wierzbowych, zadrzewień i lasów łęgowych. Bezpośrednio z korytem Wisły związane są ginące w skali Europy nadrzeczne łągi wierzbowe *Salicetum albo-fragilis* i topolowe *Populetum albae*, których występowanie ograniczone jest do międzywała rzeki i starszych wysp. Największe i najcenniejsze fragmenty tych lasów znajdują się w okolicy Zakrocymia w rezerwacie „Zakole Zakroczymskie” oraz na dużych wyspach w rezerwacie „Ławice Kiełpińskie”. Pomiędzy Młodzieszynkiem a Dobrzykowem (na odcinku około 40 km), tereny przyskarpowe porastają zaś łągi olszowo-jesionowe *Fraxino-Alnetum*. Dopelnieniem krajobrazu leśnego obszaru są łągi wiązowo-jesionowe *Ficario-Ulmentum* oraz grądy subkontynentalne *Tilio-Carpinetum*. Zajmują one bardzo niewielkie powierzchnie głównie w strefie przejściowej pomiędzy dnem doliny, a jej wysokimi partiami krawędziowymi, charakteryzującymi się mozaiką wąwozów erozyjnych i południową ekspozycją.

Z działalnością dużej nieuregulowanej rzeki nizinnej nierozzerwalnie związane są starorzecza, zwane Wiśliskami. Jednym z największych i najcenniejszych jest Jeziorko Kiełpińskie (rezerwat przyrody). Z innych, typowych dla dolin rzecznych siedlisk przyrodniczych, występują ziolorośla nadrzeczne oraz muliste zalewane brzegi z roślinnością namuliskową. Różnorodność siedlisk warunkuje znaczne bogactwo gatunkowe zwierząt i roślin, w tym wielu chronionych i zagrożonych wymarciem. Z korytem rzeki nierozzerwalnie związane są stabilne i silne liczebnie populacje bobra *Castor fiber* oraz wydry *Lutra lutra*. Dolina Wisły stanowi także kluczowy korytarz migracyjny dla losia *Alces alces* i wilka *Canis lupus*. Na szczególną uwagę zasługuje również ichtiofauna rzeki. Występuje tu jedna z najliczniejszych w Polsce populacji bolenia *Aspius aspius*. Do gatunków licznie występujących należą również gatunki takie jak, m.in.: różanka *Rhodeus sariceus amarus* (zasiedlająca głównie starorzecza oraz odnogi koryta o niewielkim przepływie), koza *Cobitis taenia*, kielb białopletwy *Romanogobio albipinatus* oraz koza złotawa *Sabanajewia aurata*. Nie bez znaczenia jest rola rzeki dla gatunków wędrownych: minoga rzecznej *Lampetra fluviatilis*, jesiotra ostronosego *Acipenser oxyrinchus* i lososia *Salmo salar*. Gatunki te przebywają na terenie ostoi w okresie wędrówek tarłowych bądź też spływu form młodocianych do Bałtyku. W odniesieniu do innych przedstawicieli świata zwierząt, wskazać należy, że rozlewiska i starorzecza stanowią miejsce rozrodu i przebywania dla 11 gatunków płazów: kumaka nizinnej *Bombina bombina*, traszek - zwyczajnej *Lysso-triton vulgaris* i grzebieniastej *Triturus cristatus*, ropuch - szarej *Bufo bufo* i zielonej *Pseudepidalea viridis*, grzebiuszki ziemnej *Pelobates fuscus* oraz żab - trawnej *Rana temporaria*, moczarowej *Rana arvalis*, jeziorkowej *Pelophylax lessonae*, wodnej *Pelophylax esculentus* i śmieszki *Pelophylax ridibundus*. Faunę gadów reprezentują: jaszczurki żyworodna *Lacerta vivipara* i zwinka *Lacerta agilis*, padalec zwyczajny *Anguis fragilis* oraz zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix*. Obecność w krajobrazie zadrzewień, grup i pojedynczych drzew, wśród których duży odsetek stanowią stare wierzby stwarza dogodne warunki do bytowania pachnicy dębowej *Osmoderma eremita*. Z innych chrząszczy na uwagę zasługuje występowanie zgniotka cynobrowego *Cucujus cinnaberinus*.

Opisywany obszar Natura 2000 stanowi kluczowy fragment jednego z najważniejszych europejskich korytarzy ekologicznych. Świadczy o tym m.in. fakt wytypowania Wisły do projektu „Żyjące rzeki” przez Światowy Fundusz na Rzecz Przyrody (WWF). Na ich przykładzie postanowiono udowodnić, że współczesny człowiek nie regulując i „betonując” rzek potrafi w ramach zrównoważonego rozwoju gospodarować i wykorzystywać ich zasoby wodne.

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy siedliskowej, a w kolejnej wykaz gatunków zwierząt z zał. II wymienionej dyrektywy wraz z ocenami znaczenia obszaru dla tych siedlisk i gatunków.

Tab. 11. Siedliska przyrodnicze wymienione w zał. I dyrektywy siedliskowej występujące w obszarze Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029 (wg SDF)

| Kod | Nazwa siedliska | Pokrycie w obszarze wg SDF [ha] | Pow. siedliska na gruntach N-ctwa w granicach obszaru wg PUL [ha] | Reprezentatywność | Powierzchnia względna | Stan zachowania | Ocena ogólna |
|------|--|---------------------------------|---|-------------------|-----------------------|-----------------|--------------|
| 3150 | Starorzeczca i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nyphbeion, Potamion</i> | 407,14 | 0 | A | C | B | B |
| 3270 | Zalewane muliste brzegi rzek | 135,57 | 0 | B | C | B | B |
| 6120 | Cieplolubne śródładowe murawy napiaskowe | 206,59 | 0 | B | C | B | B |
| 6410 | Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe | 154,94 | 0 | B | C | C | C |
| 6430 | Ziolorośla nadrzeczne | 206,59 | 0 | B | C | B | B |
| 6510 | Niżowe łąki użytkowane ekstensywnie | 1510,18 | 0 | B | C | C | C |
| 9170 | Grąd środkowoeuropejski i subkontynentalny | 67,57 | 0 | B | C | B | B |
| 91E0 | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe | 1306,14 | 0 | B | C | B | B |
| 91F0 | Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe | 165,27 | 0 | B | C | C | C |

Tab. 12. Gatunki zwierząt wymienione w zał. II dyrektywy siedliskowej występujące w obszarze Natura 2000 Kampinoska Dolina Wisły PLH140029 (wg SDF)

| Kod | Nazwa gatunku | Ocena obszaru | | | |
|------|---|---------------|-----------------|----------|---------|
| | | Populacja | Stan zachowania | Izolacja | Ogólnie |
| 1130 | <i>Aspius aspius</i> - boleń | A | A | C | A |
| 1188 | <i>Bombina bombina</i> - kumak nizinny | C | C | C | C |
| 1352 | <i>Canis lupus</i> - wilk | D | | | |
| 1337 | <i>Castor fiber</i> - bóbr | C | A | C | A |
| 1149 | <i>Cobitis taenia</i> - koza | C | A | C | A |
| 1163 | <i>Cottus gobio</i> - głowacz białopletwy | C | A | C | B |
| 1086 | <i>Cucujus cinnaberinus</i> – zgniotek cynobrowy | D | | | |
| 1098 | <i>Eudontomyzon spp.</i> – minóg rodzaj | D | | | |
| 1099 | <i>Lampetra fluviatilis</i> - minóg rzeczny | D | | | |
| 1355 | <i>Lutra lutra</i> - wydra | C | A | C | A |
| 1060 | <i>Lycæna dispar</i> - czerwóńczyk nieparek | D | | | |
| 4038 | <i>Lycæna belle</i> - czerwóńczyk fioletek | D | | | |
| 1145 | <i>Misgurnus fossilis</i> - piskorz | D | | | |
| 1324 | <i>Myotis myotis</i> – nocek duży | D | | | |
| 1037 | <i>Ophiogomphus cecilia</i> - trzepla zielona | C | C | C | C |
| 1084 | <i>Osmoderma eremita</i> - pachnica dębowa | C | C | C | C |
| 4042 | <i>Polyommatus eroides</i> – modraszek eroides | D | | | |
| 1134 | <i>Rhodeus sericeus amarus</i> - różanka | C | B | C | B |
| 6144 | <i>Romanogobio albiginnatus</i> – kielb białopletwy | B | A | C | A |
| 1146 | <i>Sabanejewia aurata</i> - koza złotawa | A | A | C | A |
| 1106 | <i>Salmo salar</i> – losoś szlachetny | D | | | |
| 1166 | <i>Triturus cristatus</i> - traszka grzebieniasta | C | C | C | C |
| 1016 | <i>Vertigo moulinsiana</i> - poczwarówka jajowata | D | | | |

Dla obszaru nie został dotychczas opracowany plan zadań ochronnych.

4.6.6. Łąki Kazuńskie PLH140048

Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Łąki Kazuńskie PLH140048 został wyznaczony na mocy decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 r. w sprawie przyjęcia na mocy dyrektywy Rady 92/43/EWG czwartego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (Dz. Urz. UE. L 33/146). Według SDF ostoja obejmuje powierzchnię 340,02 ha. Grunty Nadleśnictwa w granicach obszaru to zaledwie 0,95 ha (obrzeb Jabłonna, oddz. 325Aa, 325Ha).

Obszar Natura 2000 stanowi fragment lewobrzeżnego tarasu zalewowego doliny Wisły, na odcinku gdzie zbiega się ona z połączonymi nurtami Narwi i Bugu. Krajobraz obszaru tworzy mozaika siedlisk hydrogenicznych typowych dla doliny dużych rzek nizinnych. Pozostałością po dawnym korycie Wisły są starorzecza zwane Jeziorem Górnym i Jeziorem Dolnym o powierzchni około 20 ha, otoczone wąskimi, poprzerywanymi pasami zadrzewień lęgowych oraz lokalne zagłębienia o charakterze podłużnych rynien lub mis porośniętych przez szuwary turzycowe związku *Magnocaricion* i ziołorośla ze związku *Flipendulion ulmariae*. Sąsiadują one z rozległymi kompleksami zbiorowisk trawiastych, na które składają się zmiennowilgotne łąki kaczeńcowe ze związku *Clathion*, wilgotne łąki trzęślicowe ze związku *Molinion* oraz łąki świeże ze związku *Arrhenatherion elatioris*. Całość uzupełniają zarośla wierzb szerokolistnych *Salicetum pentandro-cinereae*, niewielkie powierzchniowo łęgi i nieliczne szpalery drzew. Flora naczyniowa liczy około 200 gatunków, wśród których na uwagę zasługują: ginący w skali kraju groszek błotny *Lathyrus paluster*, stoplamek (kukulka) plamisty *Dactylorhiza maculata* i stoplamek (kukulka) krwisty *Dactylorhiza incarnata*. Osobliwością botaniczną jest stwierdzenie turzycy zgrzeblowatej *Carex strigosa*, gatunku znanego z Puszczy Bukowej pod Szczecinem oraz terenów górskich. Odzwierciedleniem różnorodności środowisk jest bogata fauna, reprezentowana między innymi przez gatunki wymienione w załączniku II dyrektywy siedliskowej, takie jak: czerwończyk nieparek, kreślinek nizinny *Graphoderus bilineatus*, zalotka większa *Leucorrhinia pectoralis*, różanka, boleń, piskorz *Misgurnus fossilis*, kumak nizinny, bóbr i wydra. Obszar stanowi jeden z najważniejszych korytarzy migracyjnych dla losia *Alces alces* pomiędzy Puszczą Kampinoską a doliną Wisły, a stale bytuje tu niewielka populacja złożona z 5-8 osobników. Obszar prawdopodobnie odgrywa też rolę w ponownym zasiedlaniu Puszczy Kampinoskiej przez wilki *Canis lupus*. Szczególnie bogata jest awifauna. Występują tu m.in. gatunki z załącznika I dyrektywy ptasiej: bąk *Botaurus stellaris*, bączek *Ixobrychus minutus*, bocian biały *Ciconia ciconia*, błotniak stawowy *Circus aeruginosus*, kropiatka *Porzana porzana*, zielonka *Porzana parva*, derkacz *Crex crex*, żuraw *Grus grus*, rybitwa białoczelna *Sterna albifrons*, rybitwa czarna *Chlidonias niger*, dzięcioły: czarny *Dryocopus martius* i średni *Dendrocopos medius*, jarzębatka *Sylvia*

nisoria oraz gąsiorek *Lanius collurio*. Obszar Natura 2000 wchodzi w skład strefy przejściowej Światowego Rezerwatu Biosfery „Puszcza Kampinoska”, otuliny Kampinoskiego Parku Narodowego oraz Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu. Wartość obszaru podkreślają liczne stanowiska archeologiczne (najstarsze z okresu neolitu) oraz jedno z najgłębszych na Mazowszu złóż torfu (do 3,5 m grubości).

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I dyrektywy siedliskowej, a w kolejnej wykaz gatunków roślin i zwierząt z zał. II wymienionej dyrektywy wraz z ocenami znaczenia obszaru dla tych siedlisk i gatunków.

Tab. 13. Siedliska przyrodnicze wymienione w zał. I dyrektywy siedliskowej występujące w obszarze Natura 2000 Łąki Kazuńskie PLH140048 (wg SDF)

| Kod | Nazwa siedliska | Pokrycie w obszarze wg SDF [ha] | Pow. siedliska na gruntach N-ctwa w granicach obszaru wg PUL [ha] | Reprezentatywność | Powierzchnia względna | Stan zachowania | Ocena ogólna |
|------|--|---------------------------------|---|-------------------|-----------------------|-----------------|--------------|
| 3150 | Starorzeczka i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami <i>Nyphbeion, Potamion</i> | 21,95 | 0 | B | C | B | B |
| 6410 | Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe | 56,10 | 0 | C | C | C | C |
| 6430 | Ziolorośla nadrzeczne | 0,00 | 0 | D | | | |
| 6510 | Niżowe łąki użytkowane ekstensywnie | 40,1 | 0 | B | C | C | C |
| 91E0 | Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe | 4,30 | 0 | D | | | |

Tab. 14. Gatunki zwierząt wymienione w zał. II dyrektywy siedliskowej występujące w obszarze Natura 2000 Łąki Kazuńskie PLH140048 (wg SDF)

| Kod | Nazwa gatunku | Ocena obszaru | | | |
|------|---|---------------|-----------------|----------|---------|
| | | Populacja | Stan zachowania | Izolacja | Ogólnie |
| 1130 | <i>Aspius aspius</i> - boleń | D | | | |
| 1188 | <i>Bombina bombina</i> - kumak nizinny | D | | | |
| 1337 | <i>Castor fiber</i> - bóbr | D | | | |
| 1082 | <i>Graphoderus bilineatus</i> – kreślinek nizinny | D | | | |
| 1042 | <i>Leucorrhinia pectoralis</i> – zalotka większa | D | | | |
| 1355 | <i>Lutra lutra</i> - wydra | D | | | |
| 1060 | <i>Lycæna dispar</i> - czerwńczyk nieparek | C | C | C | C |
| 1145 | <i>Misgurnus fossilis</i> - piskorz | D | | | |
| 1134 | <i>Rhodens sericeus amarus</i> - różanka | D | | | |

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 22 września 2017 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łąki Kazuńskie PLH140048 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2017 r., poz. 8156), dla omawianego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych. W dokumencie nie przewidziano działań odnoszących się do gruntów Nadleśnictwa.

4.6.7. Puszcza Biała PLB140007

Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Biała PLB140007 został pierwotnie utworzony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2312 i 2313). Jest to obszar utworzony w celu ochrony lęgowych i migrujących gatunków ptaków. Powierzchnia całkowita obszaru wynosi 83779,74 ha. Grunty Nadleśnictwa w granicach obszaru to zaledwie 10,05 ha (obręb Pomiechówek, oddz. 1Aa-f). Zdecydowana większość tego rozległego obszaru znajduje się poza zasięgiem terytorialnym Nadleśnictwa.

Znakomita większość terenu Puszczy Białej to mezoregion Międzyrzecza Łomżyńskiego, obejmujący morenową i sandrową wysoczyznę położoną pomiędzy dolinami dwóch dużych nizinnych rzek: Bugu i Narwi. Ostoja to przede wszystkim tereny leśne, które zajmują większość terenu wysoczyzny. Tereny nieleśne funkcjonalnie związane są z dolinami niewielkich rzek, wzdłuż których rozwijało się rolnictwo. Obecnie są one zajęte głównie przez łąki, role oraz tereny zabudowane. Brak jest tu większych miejscowości, dominuje raczej zabudowa wiejska. Ekosystemy leśne występujące w granicach obszaru są siedliskiem ptaków stanowiących przedmioty ochrony. Generalnie są to lasy iglaste, zdominowane przez sosnę. Ma to związek z występującymi tu siedliskami, w większości wytworzonymi na piaskach sandrowych "Sandru Puszczy Białej" obejmującego środkową i wschodnią część obszaru. Ubogie są również lasy w zachodniej części obszaru, porastające piaski i żwiry rzeczne położone już bezpośrednio nad Narwią. W części centralnej, mniej więcej od miejscowości Białeblota do krawędzi skarpy doliny Narwi, siedliska są nieco żyźniejsze dzięki obecności gleb powstałych z utworów piaszczysto-gliniastych moreny dennej. Porastają je drzewostany liściaste, głównie dąbrowy, ale również i drzewostany sosnowe z bogatym podszytem rosnące na potencjalnych siedliskach grądów. W dolinkach śródleśnych cieków, na glebach organicznych (torfowych i murszowych) występują lasy lęgowe i olsowe budowane przez olszę, brzozę i jesion. Struktura krajobrazu między kompleksami leśnymi obejmuje głównie tereny wykorzystywane rolniczo, w niewielkim tylko stopniu zbudowane.

Puszcza Biała jest ostoją ptasią o znaczeniu międzynarodowym – IBA (kod PL058). W obszarze stwierdzono 20 lęgowych gatunków ptaków z załącznika I dyrektywy ptasiej. Do przedmiotów ochrony należą zarówno gatunki leśne (bocian czarny, kobuz, lelek, dzięcioł czarny) jak i zamieszkujące mozaikowy krajobraz rolniczy (błotniak łąkowy, dudek, gąsiorek, jarzębatka) oraz wilgotne łąki (derkacz) i piaszczyste pola oraz ugory (świergotek polny, lerka). W przypadku świergotka polnego obszar stanowi największą ostoję tego gatunku w Polsce, a w przypadku lerki i lelka jedną z największych (Wilk i in. 2010).

W poniższej tabeli zamieszczono wykaz gatunków uwzględnionych w aktualnym SDF-ie. Zestawienie zawiera gatunki objęte art. 4 dyrektywy ptasiej, a więc nie tylko taksony umieszczone w załączniku I do tej dyrektywy (art. 4.1), ale również regularnie występujące gatunki wędrowne (art. 4.2). Przedstawiono także ocenę znaczenia obszaru dla tych gatunków. W zestawieniu pominięto, wykazane w SDF-ie, gatunki roślin i zwierząt innych niż ptaki, które wymienione są w zał. II dyrektywy siedliskowej, a które nie mogą stanowić przedmiotu ochrony w obszarze „ptasim”.

Tab. 15. Gatunki objęte art. 4 dyrektywy ptasiej występujące w obszarze Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 (wg SDF)

| Kod | Nazwa gatunku | Populacja w obszarze | | Ocena obszaru | | | |
|------|--|----------------------|-----------|---------------|--------------|----------|---------|
| | | Typ | Wielkość | Populacja | Stan zachow. | Izolacja | Ogólnie |
| A229 | <i>Alcedo atthis</i> - zimorodek | rozrodcza | 1-2 p | D | | | |
| A255 | <i>Anthus campestris</i> - świergotek polny | rozrodcza | 250-300 p | B | C | C | C |
| A089 | <i>Aquila pomarina</i> - orlik krzykliwy | rozrodcza | 1 p | D | | | |
| A104 | <i>Bonasa bonasia</i> - jarząbek | osiadła | | D | | | |
| A224 | <i>Caprimulgus europaeus</i> - lelek | rozrodcza | 100-150 p | B | B | C | B |
| A031 | <i>Ciconia ciconia</i> - bocian biały | rozrodcza | 75-88 p | D | | | |
| A030 | <i>Ciconia nigra</i> - bocian czarny | rozrodcza | 10 p | C | B | C | C |
| A081 | <i>Circus aeruginosus</i> - błotniak stawowy | rozrodcza | 7-9 p | D | | | |
| A084 | <i>Circus pygargus</i> - błotniak łąkowy | rozrodcza | 7-12 p | C | C | C | C |
| A207 | <i>Columba oenas</i> - siniak | rozrodcza | 50 p | D | | | |
| A231 | <i>Coracias garrulus</i> - kraska | przelotne | | D | | | |
| A122 | <i>Crex crex</i> - derkacz | rozrodcza | 50-150 m | C | C | C | C |
| A238 | <i>Dendrocopos medius</i> - dzięcioł średni | osiadła | 40 p | D | | | |
| A236 | <i>Dryocopus martius</i> - dzięcioł czarny | osiadła | 300-350 p | C | B | C | C |
| A379 | <i>Emberiza hortulana</i> - ortolan | rozrodcza | 100 p | D | | | |
| A099 | <i>Falco subbuteo</i> - kobuz | rozrodcza | 20-30 p | C | B | C | C |
| A153 | <i>Gallinago gallinago</i> - kszczyk | rozrodcza | 10-15 p | D | | | |
| A127 | <i>Grus grus</i> - żuraw | rozrodcza | 43-50 p | D | | | |
| A075 | <i>Haliaeetus albicilla</i> - bielik | rozrodcza | 2 p | D | | | |
| A338 | <i>Lanius collurio</i> - gąsiorek | rozrodcza | 1000 p | C | C | C | C |
| A156 | <i>Limosa limosa</i> - rycyk | rozrodcza | 2 p | D | | | |
| A246 | <i>Lullula arborea</i> - lerka | rozrodcza | 800-950 p | C | C | C | C |
| A072 | <i>Pernis apivorus</i> - trzmielojad | rozrodcza | 7-10 p | D | | | |
| A307 | <i>Sylvia nisoria</i> - jarzębatka | rozrodcza | 200-250 p | C | C | C | C |
| A162 | <i>Tringa totanus</i> - krwawodziób | rozrodcza | 1 p | D | | | |
| A232 | <i>Upupa epops</i> - dudek | rozrodcza | 100-150 p | C | C | C | C |

Zarządzeniem Nr 15 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 marca 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Puszcza Biała PLB140007 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r., poz. 3828), zmienionym zarządzeniem RDOŚ w Warszawie z dnia 29 października 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r., poz. 9977) oraz zarządzeniem RDOŚ w Warszawie z dnia 4 maja 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r., poz.

4446), dla omawianego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych. W dokumencie brak jest zapisów odnoszących się bezpośrednio do gruntów Nadleśnictwa. Znajdują się w nim natomiast ogólne wskazania dotyczące wszystkich terenów leśnych w obszarze, w tym także gruntów Nadleśnictwa. Są to następujące zapisy:

- dla bociana czarnego i kobuza - podczas wykonywania zabiegów rębnych i trzebieży należy pozostawiać, jako przestoje, egzemplarze dębów i sosen o pierśnicy większej niż 50 cm. W przypadku, gdy liczba takich drzew w wydzieleniu jest znaczna, należy pozostawiać na 1 ha 3-6 takich drzew. Drzew takich nie należy pozostawiać w wyznaczonych blokach upraw pochodnych;
- dla lelka i lerki na siedliskach Bśw i BMśw - planowanie i wykonywanie na potencjalnych siedliskach lelka i lerki zrębów zupełnych rębnią Ib lub Ia. Dopuszcza się realizowanie innych rębni w obrębie takich siedlisk maksymalnie do 10% powierzchni zaplanowanych do użytkowania rębego w danym roku.
- dla dzięcioła czarnego - pozostawianie w lesie drzew dziuplastych oraz drzew grubych, o pierśnicy powyżej 30 cm grubości. Łączny udział drzew dziuplastych oraz drzew o pierśnicy ponad 30 cm grubości powinien mieścić się w granicach 5-10 sztuk/1 ha. Pozostawiane powinny być szczególnie gatunki takie jak: osika, lipa, topola, wierzba, a w przypadku ich braku również i pozostałe.
- dla dzięcioła czarnego – w wydzieleniach przeznaczonych do trzebieży, a spełniających kryteria zapisane w PZO (przeciętna pierśnica powyżej 20 cm) należy, bezpośrednio, maksymalnie na 5 dni przed wykonaniem w terenie zabiegu, przeprowadzić przegląd drzewostanu pod kątem stwierdzenia lęgów dzięcioła czarnego. Przegląd odbywa się poprzez obejście całego wydzielenia po równoległych trasach odległych od siebie o maksymalnie 50 m oraz nasłuch i obserwację. W przypadku stwierdzenia zasiedlenia drzewa, należy odłożyć wykonanie zabiegu przynajmniej na części wydzielenia w promieniu do 50 m od dziupli na okres poza lęgowy (sierpień-luty);

4.6.8. Dolina Środkowej Wisły PLB140004

Obszar specjalnej ochrony ptaków Dolina Środkowej Wisły PLB140004 został ustanowiony rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2004 r. Nr 229, poz. 2313). Obszar zajmuje powierzchnię 30 777,88 ha.

Dolina Środkowej Wisły jest fenomenem przyrodniczym na skalę europejską, ze względu na zachowane tu fragmenty lasów lęgowych wierzbowo-topolowych, spotykane obecnie sporadycznie w dolinach dużych rzek, a także obecność znacznych powierzchni porośniętych nadrzecznymi

zaroślami wierzbowymi, których występowanie wiąże się z powstawaniem świeżych aluwiów. Obecność specyficznych środowisk sprawiła, że obszar ten stał się bardzo ważną ostoją ptaków wodno-blotnych. Występują tu co najmniej 24 gatunki ptaków z załącznika I dyrektywy ptasiej. Z uwagi na wysoką liczebność populacji lęgowych przedmiotami ochrony w obszarze są zarówno ptaki zamieszkujące piaszczyste wyspy i ławice (ohar, mewa czarnogłowa, mewa siwa, śmieszka, rybitwa rzeczna, rybitwa białoczelna, ostrzygojad, sieweczka obrożna, sieweczka rzeczna, brodziec piskliwy), nadrzeczne skarpy (zimorodek, brzegówka), zarośla nadrzeczne (bączek, podróżniczek, dziwonia), łąki i pastwiska (rycyk, krwawodziób, derkacz, płaskonos) jak i lasy lęgowe (bielik, dzięcioł białoszyi, dzięcioł średni, nurogęś). W przypadku mewy siwej, śmieszki, rybitwy rzecznej, rybitwy białoczelnej, ostrzygojada i sieweczki obroźnej obszar stanowi największą krajową ostoję lęgową tych gatunków o kluczowym znaczeniu dla zachowania ich populacji. Dolina środkowej Wisły jest ważnym na skalę międzynarodową korytarzem migracyjnym, stanowiącym miejsce żerowania i odpoczynku podczas wędrówek ptaków. Do przedmiotów ochrony należy migrująca populacja bociana czarnego oraz zimująca populacja krzyżówki. W trakcie sezonowej migracji w stosunkowo wysokim zagęszczeniu występuje tu m.in. czapla biała oraz czajka i brodziec piskliwy. Jest to ważne zimowisko łabędzia niemego, gągoła, nurogęsia, mewy siwej, śmieszki oraz mewy srebrzystej.

Zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie z dnia 24 kwietnia 2014 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004 (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r., poz. 4572), zmienionym zarządzeniem RDOŚ w Warszawie i RDOŚ w Lublinie z dnia 16 grudnia 2014 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2014 r., poz. 11870) oraz zarządzeniem ww. organów z dnia 30 maja 2016 r. (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2016 r., poz. 5083) zmieniającymi zarządzenie w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Dolina Środkowej Wisły PLB140004) dla omawianego obszaru został ustanowiony plan zadań ochronnych.

W granicach obszaru znajduje się niewielki fragment gruntów Nadleśnictwa – część wydzielenia 182c o powierzchni 0,30 ha. Dla tego fragmentu nie sformułowano w planie zadań ochronnych żadnych wskazań czy działań ochronnych.

Pozostałe obszary Natura 2000 znajdujące się w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa, ale nie obejmujące gruntów w jego zarządzie:

- Puszcza Kampinoska PLC140001
- Dolina Dolnego Bugu PLB140001

- Ostoja Nadbużańska PLH140011
- Las Bielański PLH140041.

4.7. Ochrona gatunkowa

Poniżej przedstawione informacje o występowaniu na gruntach Nadleśnictwa chronionych gatunków uzyskano z różnych źródeł, przede wszystkim z opracowań i dokumentacji sporządzonych dla form ochrony przyrody, danych Nadleśnictwa, literatury oraz obserwacji własnych. Część informacji o występowaniu chronionych gatunków uzyskano także podczas taksacji drzewostanów w terenie. Dane te z pewnością nie są wyczerpujące i na terenie Nadleśnictwa mogą występować chronione gatunki, których nie ma w wykazie, a niektóre gatunki mogą występować liczniej niż wynikało by to z dostępnych danych. Dlatego istotnym działaniem w trakcie obowiązywania planu urządzenia lasu będzie weryfikacja stanowisk i aktualizowanie listy gatunków. Poniższe wykazy obejmują potwierdzone chronione gatunki występujące na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa (rośliny, grzyby) oraz podawane z obszaru Nadleśnictwa, czyli z obszaru jego zasięgu terytorialnego (zwierzęta). Część z tych gatunków zasiedla tereny nieleśne, doliny rzeczne, zbiorniki wodne, łąki, pastwiska itp., choć wiele z nich może pojawiać się w ekosystemach leśnych, na ich obrzeżach lub zasiedlać środowiska nieleśne w lasach. Ponieważ ekosystemy leśne stanowią element złożonych i wzajemnie się przenikających układów przyrodniczych oraz z uwagi na rozdrobnienie kompleksów leśnych Nadleśnictwa, uzasadnione jest przedstawienie pełnej listy stwierdzonych taksonów należących do świata zwierzęcego. Z uwagi na znaczną liczbę stwierdzonych gatunków zwierząt, te z nich, które w wyraźny sposób związane są z ekosystemami leśnymi oznaczono gwiazdką (*).

Tab. 16. Zestawienie liczby gatunków (taksonów) stwierdzonych, bądź występujących z dużym prawdopodobieństwem w Nadleśnictwie Jabłonna

| Grupa systematyczna | Łączna liczba stwierdzonych gatunków | Podlegające ochronie ścisłej | Podlegające ochronie częściowej | Gatunki z Czerwonej Księgi lub Czerwonej Listy | Gatunki Natura 2000 |
|---------------------|--------------------------------------|------------------------------|---------------------------------|--|---------------------|
| Rośliny | 30 | 3 | 27 | 7 | - |
| Grzyby i porosty | 5 | 0 | 5 | 3 | - |
| Bezkregowce | 17 | 8 | 9 | 3 | 8 |
| Ryby | 7 | 1 | 6 | 6 | 7 |
| Plazy | 12 | 5 | 7 | 1 | 2 |
| Gady | 5 | 0 | 5 | - | - |
| Ptaki | 206 | 198 | 8 | 26 | 52 |
| Ssaki | 32 | 19 | 13 | 5 | 6 |

Należy także zaznaczyć, że zgodnie z art. 14b ust. 3 ustawy o lasach, „gospodarka leśna wykonywana zgodnie z wymaganiami dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej nie narusza przepisów o ochronie poszczególnych zasobów, tworów i składników przyrody, w szczególności przepisów art. 51 i art. 52 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody”. Wyżej wymienione „wymagania” zostały określone w drodze rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 2408), które weszło w życie z dniem 1 stycznia 2018 r.

4.7.1. Ochrona gatunkowa roślin

Obowiązującym aktem prawnym regulującym kwestie ochrony gatunkowej roślin jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409). Wśród roślin występujących na gruntach Nadleśnictwa brak jest gatunków figurujących w Polskiej Czerwonej Księdze Roślin (Zarzycki i in. 2014). Kilka natomiast zostało uwzględnionych na Polskiej czerwonej liście paprotników i roślin kwiatowych (Każmierczakowa i in. 2016).

Tab. 17. Wykaz chronionych gatunków roślin występujących w Nadleśnictwie Jabłonna

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna (rozp. 2014) | Występowanie | Kat. wg Czerwonej Listy ¹ | Źródło danych ² |
|-----|--------------------------|----------------------------------|---------------------------------|---|--------------------------------------|----------------------------|
| 1 | bielistka siwa | <i>Leucobryum glaucum</i> | częściowa | W borach sosnowych i mieszanych, na kwaśnym podłożu. | - | 1 |
| 2 | drabik drzewkowaty | <i>Climacium dendroides</i> | częściowa | Podmokłe lasy: olsy i łęgi. | - | 1 |
| 3 | gajnik lśniący | <i>Hylocomium splendens</i> | częściowa | Bory szpilkowe i mieszane, kwaśne dąbrowy, świetlista dąbrowa, a także lasy bagienne. | - | 1 |
| 4 | plonnik pospolity | <i>Polytrichum commune</i> | częściowa | Bory i bory mieszane, także na łąkach i torfowiskach. | - | 1 |
| 5 | rokietnik pospolity | <i>Pleurozjum schreberi</i> | częściowa | Bory i bory mieszane, świetliste i kwaśne dąbrowy, miejsca silnie prześwietlone. | - | 1 |
| 6 | piórosz pierzasty | <i>Ptilium crista-castrensis</i> | częściowa | Bory sosnowe i świerkowe | - | 1 |
| 7 | widłoząb kędzierzawy | <i>Dicranum polysetum</i> | częściowa | Bory i bory mieszane. | - | 1 |
| 8 | widłoząb miotłowy | <i>Dicranum scoparium</i> | częściowa | Bory i bory mieszane. | - | 1 |
| 9 | mokradłoszka zaostrozona | <i>Calliergonella cuspidata</i> | częściowa | Torfowiska, podmokłe łąki | - | 1 |
| 10 | torfowiec błotny | <i>Sphagnum palustre</i> | częściowa | Obszary mokradłowe, torfowiska. | - | 1 |
| 11 | torfowiec kończysty | <i>Sphagnum fallax</i> | częściowa | Obszary mokradłowe, torfowiska. | - | 1 |
| 12 | torfowiec nastrozony | <i>Sphagnum squarrosum</i> | częściowa | Obszary mokradłowe, torfowiska. | - | 1 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna (rozp. 2014) | Występowanie | Kat. wg Czerwonej Listy ¹ | Źródło danych ² |
|-----|-----------------------|----------------------------------|---------------------------------|--|--------------------------------------|----------------------------|
| 13 | widlak goździsty | <i>Lycopodium clavatum</i> | częściowa | Bory sosnowe, suche łąki i wrzosowiska; gatunek umiarkowanie światłolubny. | NT | 1, 2 |
| 14 | widlak jałowcowaty | <i>Lycopodium annotinum</i> | częściowa | Różne zbiorowiska borowe; gatunek umiarkowanie cienioznośny, wskaźnik starych lasów. | NT | 1, 2 |
| 15 | widlak spłaszczony | <i>Diphasiastrum complanatum</i> | częściowa | Różne typy zbiorowisk borów i borów mieszanych, gleby suche i świeże, oligotroficzne, kwaśne. | VU | 2 |
| 16 | gnieźnik leśny | <i>Neottia nidus-avis</i> | częściowa | Lasy liściaste, zwłaszcza grądy, na glebach świeżych | - | 2 |
| 17 | gruszyczka zielonawa | <i>Pyrola chlorantha</i> | częściowa | Bory sosnowe. | - | 2 |
| 18 | grzybień białe | <i>Nymphaea alba</i> | częściowa | Zbiorniki wodne, torfowiska | - | 1, 2 |
| 19 | kocanki piaskowe | <i>Helichrysum arenaarium</i> | częściowa | Murawy napiaskowe, suche i świeże bory sosnowe, na glebach suchych oligotroficznych; gatunek światłolubny. | - | 1, 2 |
| 20 | lilia złotogłów | <i>Lilium martagon</i> | ściśła | Widne, prześwietlone lasy liściaste. | - | 1, 2 |
| 21 | listera jajowata | <i>Listera ovata</i> | częściowa | Lasy liściaste, wilgotne łąki | - | 2 |
| 22 | mącznica lekarska | <i>Arctostaphylos uva-ursi</i> | ściśła | Widne bory sosnowe na ubogich glebach, suche wrzosowiska; gatunek światłolubny. | NT | 2 |
| 23 | miodownik melisowaty | <i>Melittis melissophyllum</i> | częściowa | Widne i ciepłe grądy i dąbrowy. | - | 1, 2 |
| 24 | naparstnica zwyczajna | <i>Digitalis grandiflora</i> | częściowa | Świetliste lasy, ich obrzeża, okolice zrębów, ziólorośla. | - | 2 |
| 25 | orlik pospolity | <i>Aquilegia vulgaris</i> | częściowa | Ciepłe i widne lasy liściaste. | - | 2 |
| 26 | podkolan biały | <i>Platanthera bifolia</i> | częściowa | Widne lasy, polany, łąki. | - | 2 |
| 27 | pomocnik baldaszkowy | <i>Chimaphila umbellata</i> | częściowa | Suche bory sosnowe i murawy napiaskowe; gatunek ciepło- i światłolubny. | NT | 2 |
| 28 | salwinia pływająca | <i>Salvinia natans</i> | ściśła | Zbiorowiska pleustonowe w wodach stojących | - | 1, 2 |
| 29 | turówka leśna | <i>Hieracloë australis</i> | częściowa | Ciepłe i widne lasy liściaste | VU | 2 |
| 30 | zimoziół północny | <i>Linnaea borealis</i> | częściowa | Bory szpilkowe, głównie w klimacie borealnym | VU | 1, 2 |

Objaśnienia:

¹Kategoria zagrożenia wg Polskiej czerwonej listy paprotników i roślin kwiatowych (Kaźmierczakowa i in. 2016):

VU (Vulnerable) – narażony;

NT (Near Threatened) – bliski zagrożenia;

²Źródło danych:

1 - obserwacje własne

2 - dane Nadleśnictwa

4.7.2. Ochrona gatunkowa grzybów

Obowiązującym aktem prawnym regulującym kwestie ochrony gatunkowej grzybów jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r., poz. 1408).

Tab. 18. Wykaz chronionych gatunków grzybów występujących w Nadleśnictwie Jabłonna

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | Czerwona lista roślin i grzybów Polski ¹ | Źródło danych ² |
|-----|----------------------|-----------------------------|--------------------|---------------------------------------|---|----------------------------|
| 1 | chrobotek reniferowy | <i>Cladonia rangiferina</i> | częściowa | Świetliste bory sosnowe, wydmy | - | 1, 2 |
| 2 | chrobotek leśny | <i>Cladonia arbuscula</i> | częściowa | Świetliste bory sosnowe, wydmy | - | 1, 2 |
| 3 | plucnica islandzka | <i>Cetraria islandica</i> | częściowa | Widne bory sosnowe i miejsca otwarte. | VU | 1 |
| 4 | ozorek dębowy | <i>Fistulina hepatica</i> | częściowa | Lasy liściaste, głównie na dębach | R | 1 |
| 5 | smardz stożkowaty | <i>Morchella conica</i> | częściowa | Lasy liściaste i mieszane | R | 2 |

Objaśnienia:

¹Czerwona lista roślin i grzybów Polski (Zarzycki i Mirek 2006):

Grzyby:

R – rzadkie (potencjalnie zagrożone) – występujące na małych obszarach oraz występujące w dużym rozproszeniu

Porosty:

VU – narażone.

²Źródło danych:

1 - obserwacje własne

2 - dane Nadleśnictwa

4.7.3. Ochrona gatunkowa zwierząt

Obowiązującym aktem prawnym regulującym kwestie ochrony gatunkowej zwierząt jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183).

W Nadleśnictwie znajdują się 3 strefy ochrony ustanowione dla bociana czarnego na mocy następujących decyzji:

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 31 grudnia 2015 r., znak: WPN-I.6442.10.2015.AD.2,

- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 3 marca 2017 r., znak: WPN-I.6442.1.2017.AD,
- Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie z dnia 17 marca 2017 r., znak: WPN-I.6442.2.2017.AD.

Tab. 19. Wykaz chronionych gatunków zwierząt występujących w Nadleśnictwie Jabłonna

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Załącz. II dyrektywy siedliskowej lub załącz. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-------------------|----------------------|-------------------------------|--------------------|--|--------------------|---|----------------------------|
| bezkęgowce | | | | | | | |
| 1 | ślimak winniczek | <i>Helix pomatia</i> | częściowa | Lasy, parki, ogrody. | - | - | 2 |
| 2 | poczwarówka jajowata | <i>Vertigo moulinsiana</i> | ściśła | Podmokłe łąki, obrzeża wód. | CR | Tak | 3 |
| 3 | zalomka większa | <i>Leucorhinia pectoralis</i> | ściśła | Okolice wód stojących, niezbyt żyznych (oczka wodne, jeziorka, torfianki). | - | Tak | 3 |
| 4 | trzepla zielona | <i>Ophiogomphus cecilia</i> | ściśła | Okolice wolno płynących wód o piaszczystym dnie. | - | Tak | 3 |
| 5 | biegacz skórzasty | <i>Carabus coriaceus</i> | częściowa | Tereny leśne. | - | - | 1 |
| 6 | trzmieł ogrodowy | <i>Bombus hortorum</i> | częściowa | Łąki, ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1 |
| 7 | trzmieł ziemny | <i>Bombus terrestris</i> | częściowa | Łąki, ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1 |
| 8 | trzmieł gajowy | <i>Bombus lucorum</i> | częściowa | Łąki, ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1 |
| 9 | trzmieł kamiennik | <i>Bombus lapidarius</i> | częściowa | Łąki, ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1 |
| 10 | trzmieł rudny | <i>Bombus pascuorum</i> | częściowa | Łąki, ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1 |
| 11 | trzmieł rudoszary | <i>Bombus sylvarum</i> | częściowa | Łąki, ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1 |
| 12 | czerwończyk nieparek | <i>Lycena dispar</i> | ściśła | Wilgotne łąki. | - | Tak | 3 |
| 13 | czerwończyk fioletek | <i>Lycena helle</i> | ściśła | Wilgotne łąki. | - | Tak | 3 |
| 14 | modraszek eroides | <i>Polyommatus eros</i> | ściśła | Skraje borów sosnowych, polany, wydmy. | EN | Tak | 3 |
| 15 | zgniotek cynobrowy | <i>Cucujus cinnaberinus</i> | ściśła | Tereny leśne (Ostoja Nowodworska) | - | Tak | 3 |
| 16 | pachnica dębowa | | ściśła | Tereny leśne (Ostoja Nowodworska), obrzeża dróg | VU | Tak | 1, 3 |
| 17 | mrówka rudnica* | <i>Formica rufa</i> | częściowa | Tereny leśne. | - | - | 1 |
| ryby | | | | | | | |
| 18 | różanka | <i>Rhodeus sericeus</i> | częściowa | Wody płynące | NT | Tak | 3 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Załącznik II dyrektywy siedliskowej lub załącznik I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|--------------|-----------------------|----------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| 19 | koza | <i>Cobitis taenia</i> | częściowa | Wody płynące | - | Tak | 3 |
| 20 | koza złotawa | <i>Sabanejewia aurata</i> | ściśła | Wody płynące | EN | Tak | 3 |
| 21 | piskorz | <i>Misgurnus fossilis</i> | częściowa | Wody płynące | NT | Tak | 3 |
| 22 | głowacz białopletwy | <i>Cottus gobio</i> | częściowa | Wody płynące | NT | Tak | 3 |
| 23 | kielb białopletwy | <i>Romanogobio albi-pinnatus</i> | częściowa | Wody płynące | NT | Tak | 3 |
| 24 | minóg rzeczny | <i>Lampetra fluviatilis</i> | częściowa | Wody płynące | VU | Tak | 3 |
| płazy | | | | | | | |
| 25 | traszka grzebieniasta | <i>Triturus cristatus</i> | ściśła | Wody stojące, często niewielkie oczka wodne; tereny w otoczeniu zbiorników wodnych. | NT | Tak | 2, 3 |
| 26 | traszka zwyczajna | <i>Lissotriton vulgaris</i> | częściowa | | - | - | 3 |
| 27 | kumak nizinny | <i>Bombina bombina</i> | ściśła | | - | Tak | 3 |
| 28 | grzebiuszka ziemna | <i>Pelobates fuscus</i> | ściśła | | - | - | 3 |
| 29 | ropucha szara | <i>Bufo bufo</i> | częściowa | | - | - | 1, 2, 3 |
| 30 | ropucha zielona | <i>Bufo viridis</i> | częściowa | | - | - | 3 |
| 31 | żaba trawna | <i>Rana temporaria</i> | częściowa | | - | - | 1, 2, 3 |
| 32 | żaba moczarowa | <i>Rana arvalis</i> | ściśła | | - | - | 3 |
| 33 | żaba wodna | <i>Pelophylax esculentus</i> | częściowa | | - | - | 1, 3 |
| 34 | żaba jeziorkowa | <i>Pelophylax lessonae</i> | częściowa | | - | - | 3 |
| 35 | żaba śmieszka | <i>Pelophylax ridibundus</i> | częściowa | | - | - | 3 |
| 36 | rzekotka drzewna* | <i>Hyla arborea</i> | ściśła | - | - | 2, 3 | |
| gady | | | | | | | |
| 37 | żmija zygzakowata* | <i>Vipera berus</i> | częściowa | Obrzeża lasów wilgotne łąki, polany śródleśne. | - | - | 1 |
| 38 | zaskroniec zwyczajny | <i>Natrix natrix</i> | częściowa | Okolice zbiorników wodnych, obszary podmokłe. | - | - | 1, 2, 3 |
| 39 | jaszczurka żyworodna* | <i>Zootoca vivipara</i> | częściowa | Różne środowiska, szczególnie wilgotne (łąki, torfowiska, także wilgotne lasy). | - | - | 1, 2, 3 |
| 40 | jaszczurka zwinka* | <i>Lacerta agilis</i> | częściowa | Różne środowiska, ciepłe i nasłonecznione, zwykle trawiaste, także obrzeża lasów i prześwietlone lasy; gatunek ciepłolubny. | - | - | 1, 2, 3 |
| 41 | padalec zwyczajny* | <i>Anguis fragilis</i> | częściowa | Różne środowiska, w tym lasy i ich obrzeża. | - | - | 1, 2, 3 |
| ptaki | | | | | | | |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|---------------------|-------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| 42 | perkozek | <i>Tachybaptus ruficollis</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody stojące, w tym niewielkie zbiorniki i stawy. | - | - | 1, 4 |
| 43 | perkoz dwuczuby | <i>Podiceps cristatus</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 4 |
| 44 | perkoz rdzawoszyi | <i>Podiceps grisegena</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 4 |
| 45 | zausznik | <i>Podiceps nigricollis</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 4 |
| 46 | kormoran | <i>Phalacrocorax carbo</i> | częściowa | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 4 |
| 47 | bąk | <i>Botaurus stellaris</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne, pasy trzcinowisk. | LC | Tak | 1, 3, 4 |
| 48 | bączek | <i>Isobrychus minutus</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne, pasy trzcinowisk. | VU | Tak | 3, 4 |
| 49 | czapla siwa | <i>Ardea cinerea</i> | częściowa | Zadrzewienia w otoczeniu wód. | - | - | 1, 2, 4 |
| 50 | czapla biała | <i>Egretta alba</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 1, 3, 4 |
| 51 | czapla nadobna | <i>Egretta garzetta</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 4 |
| 52 | ślepowron | <i>Nycticorax nycticorax</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody, pjd. obserwacja | LC | Tak | 4 |
| 53 | warzęcha | <i>Platalea leucorodia</i> | ścisła | Różnego rodzaju obszary podmokłe, sporadycznie zalatujący | - | Tak | 4 |
| 54 | bocian czarny* | <i>Ciconia nigra</i> | ścisła | Lasy, często podmokłe, z obecnością starych drzew. | - | Tak | 1, 2, 3, 4 |
| 55 | bocian biały | <i>Ciconia ciconia</i> | ścisła | Tereny otwarte w otoczeniu obszarów zabudowanych. | - | Tak | 1, 3, 4 |
| 56 | labędź niemy | <i>Cygnus olor</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 3, 4 |
| 57 | labędź krzykliwy | <i>Cygnus cygnus</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 1, 4 |
| 58 | labędź czarnodzioby | <i>Cygnus columbianus</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 4 |
| 59 | bernikla białolica | <i>Branta leucopsis</i> | ścisła | Strefa tundry, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|---------------------|-----------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| 60 | ogorzalka | <i>Aythya marila</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 61 | cyranka | <i>Anas querquedula</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 4 |
| 62 | krakwa | <i>Anas strepera</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 4 |
| 63 | rożeniec | <i>Anas acuta</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | EN | - | 1, 4 |
| 64 | plaskonos | <i>Anas chipeata</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 4 |
| 65 | świstun | <i>Anas penelope</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | CR | - | 1, 4 |
| 66 | kazarka rdzawa | <i>Tadorna ferruginea</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | Tak | 4 |
| 67 | gągól* | <i>Bucephala clangula</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne oraz lasy w ich sąsiedztwie. | - | - | 1, 3, 4 |
| 68 | nurogęs* | <i>Mergus merganser</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne oraz lasy w ich sąsiedztwie. | - | - | 1, 3, 4 |
| 69 | bielaczek | <i>Mergus albellus</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne, zimujący. | - | Tak | 1, 3 |
| 70 | ohar | <i>Tadorna tadorna</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 3, 4 |
| 71 | bielik* | <i>Haliaeetus albicilla</i> | ścisła | Starsze lasy znajdujące się w sąsiedztwie środowisk wodnych. | LC | Tak | 1, 2, 3, 4 |
| 72 | orlik krzykliwy* | <i>Clanga pomarina</i> | ścisła | Wiekowe i rozległe kompleksy leśne, zwłaszcza liściaste i mieszane, w sąsiedztwie terenów otwartych. | LC | Tak | 3, 4 |
| 73 | rybolów* | <i>Pandion haliaetus</i> | ścisła | Okolice zbiorników wodnych, spotykany poza sezonem lęgowym. | VU | Tak | 1, 4 |
| 74 | myszolów zwyczajny* | <i>Buteo buteo</i> | ścisła | Zróżnicowane drzewostany z obecnością drzew, na których może założyć gniazdo, często w sąsiedztwie terenów otwartych. | - | - | 1, 2, 4 |
| 75 | myszolów włochaty | <i>Buteo lagopus</i> | ścisła | Tereny otwarte, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 1, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|------------------|---------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| 76 | trzmiełojad* | <i>Pernis apivorus</i> | ścisła | Różnego typu lasy, zwłaszcza stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, chętnie w sąsiedztwie terenów otwartych. | - | - | 3, 4 |
| 77 | kania czarna* | <i>Milvus migrans</i> | ścisła | Różnego typu lasy, zwłaszcza stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, chętnie w sąsiedztwie terenów otwartych. | NT | Tak | 4 |
| 78 | kania ruda* | <i>Milvus milvus</i> | ścisła | Różnego typu lasy, zwłaszcza stare, świetliste drzewostany liściaste i mieszane, chętnie w sąsiedztwie terenów otwartych. | NT | Tak | 4 |
| 79 | blotniak stawowy | <i>Circus aeruginosus</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wód stojących, pasy trzcinowisk. | - | Tak | 1, 3, 4 |
| 80 | blotniak łąkowy | <i>Circus pygargus</i> | ścisła | Tereny otwarte, uprawy zbożowe, łąki. | - | Tak | 2, 3, 4 |
| 81 | blotniak zbożowy | <i>Circus cyaneus</i> | ścisła | Tereny otwarte, spotykany poza sezonem lęgowym. | VU | Tak | 4 |
| 82 | blotniak stepowy | <i>Circus macrourus</i> | ścisła | Tereny otwarte, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 4 |
| 83 | jastrząb* | <i>Accipiter gentilis</i> | ścisła | Różne typy lasów, preferuje mniejsze kompleksy iglaste z dostępem do terenów otwartych. | - | - | 1, 2, 4 |
| 84 | krogulec* | <i>Accipiter nisus</i> | ścisła | Dragowiny i młodsze drzewostany sosnowe. | - | - | 1, 4 |
| 85 | kobuz | <i>Falco subbuteo</i> | ścisła | Obrzeża lasów, zadrzewienia pośród terenów otwartych. | - | - | 1, 3, 4 |
| 86 | kobczyk | <i>Falco vespertinus</i> | ścisła | Obszary o mozaikowym charakterze, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 87 | pustulka | <i>Falco tinnunculus</i> | ścisła | Starsze zadrzewienia w krajobrazie rolniczym, obszary zabudowane | - | - | 1, 2, 4 |
| 88 | drzemlik | <i>Falco columbarius</i> | ścisła | Strefa tajgi i tundry, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Załącznik II dyrektywy siedliskowej lub załącznik I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|---------------------|-----------------------------|--------------------|--|--------------------|---|----------------------------|
| 89 | sokół wędrowny | <i>Falco peregrinus</i> | ścisła | Obszary skaliste, starodrzewy, miasta, spotykany poza sezonem lęgowym. | CR | Tak | 4 |
| 90 | przepiórka | <i>Coturnix coturnix</i> | ścisła | Tereny rolnicze, pola uprawne. | - | - | 1, 4 |
| 91 | derkacz | <i>Crex crex</i> | ścisła | Tereny otwarte, łąkowe, w dolinach rzecznych. | - | Tak | 1, 3, 4 |
| 92 | wodnik | <i>Rallus aquaticus</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody stojące, z dobrze rozbudowanym pasem trzcin i szuwarów. | - | - | 1, 4 |
| 93 | zielonka | <i>Porzana parva</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody stojące, z dobrze rozbudowanym pasem trzcin i szuwarów. | NT | Tak | 3, 4 |
| 94 | kropiatka | <i>Porzana porzana</i> | ścisła | Zarośnięte zbiorniki wodne, podmokłe łąki i turzycowiska, rozlewiska. | - | Tak | 3, 4 |
| 95 | kokoszka wodna | <i>Gallinula chloropus</i> | ścisła | Różnego rodzaju wody stojące, w tym niewielkie zbiorniki i stawy. | - | - | 1, 4 |
| 96 | żuraw* | <i>Grus grus</i> | ścisła | Wilgotne i bagienne lasy, olsy, łęgi, łąki bagienne. | - | Tak | 1, 2, 3, 4 |
| 97 | biegus malutki | <i>Calidris minuta</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 98 | biegus mały | <i>Calidris temminckii</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 99 | biegus zmienny | <i>Calidris alpina</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne, spotykany poza sezonem lęgowym. | EN | Tak | 1, 3, 4 |
| 100 | biegus krzywodzioby | <i>Calidris ferruginea</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 101 | biegus płaskodzioby | <i>Calidris falcinellus</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 102 | piaskowiec | <i>Calidris alba</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 103 | sieweczka rzeczna | <i>Charadrius dubius</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne. | - | - | 1, 3, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Załącznik II dyrektywy siedliskowej lub załącznik I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|--------------------|-------------------------------|--------------------|--|--------------------|---|----------------------------|
| 104 | sieweczka obrożna | <i>Charadrius hiaticula</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne. | VU | - | 1, 3, 4 |
| 105 | czajka | <i>Vanellus vanellus</i> | ścisła | Tereny otwarte, łąkowe, w dolinach rzecznych. | - | - | 1, 2, 3, 4 |
| 106 | siewka złota | <i>Pluvialis apricaria</i> | ścisła | Obszary podmokłe, spotykany poza sezonem lęgowym. | EXP | Tak | 4 |
| 107 | siewnica | <i>Pluvialis squatarola</i> | ścisła | Obszary podmokłe, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 108 | brodziec pi-skliwy | <i>Actitis hypoleucos</i> | ścisła | Obrzeża wód, wyspy rzeczne. | - | - | 1, 3, 4 |
| 109 | brodziec śniady | <i>Tringa erythropus</i> | ścisła | Obszary podmokłe, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 110 | kszyk | <i>Gallinago gallinago</i> | ścisła | Tereny otwarte, łąki, turzycowiska, o wysokim stopniu uwilgotnienia. | - | - | 3, 4 |
| 111 | bekasik | <i>Lymnocyptes minimus</i> | ścisła | Tereny otwarte, łąki, turzycowiska, o wysokim stopniu uwilgotnienia. | CR | - | 4 |
| 112 | batalion | <i>Philomachus pugnax</i> | ścisła | Obszary podmokłe, spotykany poza sezonem lęgowym. | EN | Tak | 3, 4 |
| 113 | szablodziób | <i>Recurvirostra avosetta</i> | ścisła | Obrzeża wód, doliny rzeczne | - | Tak | 3 |
| 114 | kulik wielki | <i>Numenius arquata</i> | ścisła | Tereny otwarte, łąkowe, w dolinach rzecznych. | VU | - | 3, 4 |
| 115 | kulik mniejszy | <i>Numenius phaeopus</i> | ścisła | Torfowiska i bagna w strefie tundry i lasotundry, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 116 | krwawodziób | <i>Tringa totanus</i> | ścisła | Tereny otwarte, łąkowe, w dolinach rzecznych. | - | - | 3, 4 |
| 117 | rycyk | <i>Limosa limosa</i> | ścisła | Tereny otwarte, łąkowe, w dolinach rzecznych. | - | - | 1, 3, 4 |
| 118 | samotnik* | <i>Tringa ochropus</i> | ścisła | Lasy o wysokim stopniu uwilgotnienia, zwłaszcza olsy i łągi, obrzeża śródowisk bagiennych i wodnych. | - | - | 1, 4 |
| 119 | łęczak | <i>Tringa glareola</i> | ścisła | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | CR | Tak | 3, 4 |
| 120 | kwokacz | <i>Tringa nebularia</i> | ścisła | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany | - | - | 3, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Załącznik II dyrektywy siedliskowej lub załącznik I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|----------------------|-----------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| | | | | poza sezonem lęgowym. | | | |
| 121 | brodziec pławny | <i>Tringa stagnatilis</i> | ścisła | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 122 | ostrzygojad | <i>Haematopus ostralegus</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | VU | - | 3, 4 |
| 123 | śmieszka | <i>Chroicocephalus ridibundus</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 3, 4 |
| 124 | mewa siwa | <i>Larus canus</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | - | 1, 4 |
| 125 | mewa srebrzysta | <i>Larus argentatus</i> | częściowa | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 1, 3, 4 |
| 126 | mewa białogłowa | <i>Larus cachinnans</i> | częściowa | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 1, 3, 4 |
| 127 | mewa romańska | <i>Larus michabellis</i> | ścisła | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 128 | mewa żółtonoga | <i>Larus fuscus</i> | ścisła | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 129 | mewa mała | <i>Larus minutus</i> | ścisła | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 3, 4 |
| 130 | mewa czarnogłowa | <i>Larus melanocephalus</i> | ścisła | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 3, 4 |
| 131 | mewa siodłata | <i>Larus marinus</i> | ścisła | Obszary podmokłe, różnego rodzaju wody, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 132 | rybitwa białoczarna | <i>Sternula albifrons</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | NT | Tak | 1, 3, 4 |
| 133 | rybitwa rzeczna | <i>Sterna hirundo</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | Tak | 1, 3, 4 |
| 134 | rybitwa wielkodzioba | <i>Sterna caspia</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. Poza sezonem lęgowym. | - | Tak | 3, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|-----------------------|--------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| 135 | rybitwa białowąsa | <i>Chlidonias hybrida</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | LC | Tak | 4 |
| 136 | rybitwa białoskrzydła | <i>Chlidonias leucopterus</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | NT | Tak | 4 |
| 137 | rybitwa czarna | <i>Chlidonias niger</i> | ścisła | Różnego rodzaju środowiska wodne. | - | Tak | 3, 4 |
| 138 | gołąb miejski | <i>Columba livia f. urbana</i> | częściowa | Osiedla ludzkie. | - | - | 1, 4 |
| 139 | siniak* | <i>Columba oenas</i> | ścisła | Starsze lasy liściaste i mieszane, czasem starodrzewy sosnowe, w sąsiedztwie terenów otwartych. | - | - | 3, 4 |
| 140 | sierpówka | <i>Streptopelia decaocto</i> | ścisła | Otoczenie osad ludzkich. | - | - | 1, 4 |
| 141 | turkawka* | <i>Streptopelia turtur</i> | ścisła | Lasy liściaste i mieszane i ich obrzeża, zadrzewienia śródpolne. | - | - | 4 |
| 142 | kukulka* | <i>Cuculus canorus</i> | ścisła | Niewielkie kompleksy leśne, zróżnicowane pod względem składu gatunkowego. | - | - | 1, 2, 4 |
| 143 | plomykówka | <i>Tyto alba</i> | ścisła | Budynki w otoczeniu terenów rolniczych | - | - | 2, 4 |
| 144 | pójdźka | <i>Athene noctua</i> | ścisła | Budynki w otoczeniu terenów rolniczych, wierzby głowiaste. | - | - | 2, 4 |
| 145 | puszczyk zwyczajny* | <i>Strix aluco</i> | ścisła | Stare lasy liściaste i mieszane, z obecnością drzew dziuplastych. | - | - | 2, 4 |
| 146 | uszatka* | <i>Asio otus</i> | ścisła | Starodrzewy sosnowe i mieszane, obrzeża lasów. | - | - | 4 |
| 147 | uszatka błotna | <i>Asio flammeus</i> | ścisła | Tereny podmokłe, bagienne. | - | - | 4 |
| 148 | lelek* | <i>Caprimulgus europaeus</i> | ścisła | Ubogie bory sosnowe, zręby, uprawy, szkółki leśne, suche polany. | - | Tak | 3, 4 |
| 149 | jerzyk | <i>Apus apus</i> | ścisła | Obszary antropogeniczne (budynki), rzadko gniazduje na stanowiskach naturalnych. | - | - | 1, 4 |
| 150 | dudek | <i>Upupa epops</i> | ścisła | Obrzeża lasów, okolice osad leśnych, miejsca ze starymi wierzbami, suchymi murawami. | - | - | 1, 2, 3, 4 |
| 151 | zimorodek | <i>Alcedo atthis</i> | ścisła | Skarpy nadrzeczne. | - | Tak | 1, 2, 3, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|---------------------|--------------------------------|--------------------|--|--------------------|---|----------------------------|
| 152 | dzięciol czarny* | <i>Dryocopus martius</i> | ścisła | Różnorodne, głównie starsze lasy. | - | Tak | 1, 2, 3, 4 |
| 153 | dzięciol duży* | <i>Dendrocopos major</i> | ścisła | Wszelkiego typu lasy i zadrzewienia. | - | - | 1, 2, 3, 4 |
| 154 | dzięciol białoszyi | <i>Dendrocopos syriacus</i> | ścisła | Osiedla ludzkie, zadrzewienia, ogródki działkowe, parki, skwery, sady. | - | Tak | 1, 3, 4 |
| 155 | dzięciol średni* | <i>Dendrocoptes medius</i> | ścisła | Starsze lasy liściaste, zwłaszcza dębowe. | - | Tak | 1, 2, 3, 4 |
| 156 | dzięciołek* | <i>Dendrocopos minor</i> | ścisła | Różnorodne środowiska leśne i zadrzewione. | - | - | 1, 2, 4 |
| 157 | dzięciol zielony* | <i>Picus viridis</i> | ścisła | Obrzeża starszych, wilgotnych lasów lęgowych i olsowych, zadrzewienia. | - | - | 1, 2, 4 |
| 158 | krętogłów* | <i>Jynx torquilla</i> | ścisła | Niezbyt zwarte lasy liściaste i mieszane a zwłaszcza ich skraje. | - | - | 1, 4 |
| 159 | lerka* | <i>Lullula arborea</i> | ścisła | Ubogie bory sosnowe, zręby, uprawy, szkółki leśne, suche polany. | - | Tak | 1, 3, 4 |
| 160 | skowronek | <i>Alauda arvensis</i> | ścisła | Otwarte tereny rolnicze. | - | - | 1, 2, 4 |
| 161 | górniczek | <i>Eremophila alpestris</i> | ścisła | Otwarte tereny rolnicze. | - | - | 4 |
| 162 | dymówka | <i>Hirundo rustica</i> | ścisła | Budynki mieszkalne i gospodarcze. | - | - | 2, 4 |
| 163 | oknówka | <i>Delichon urbicum</i> | ścisła | Budynki mieszkalne i gospodarcze. | - | - | 1, 4 |
| 164 | brzegówka | <i>Riparia riparia</i> | ścisła | Skarpy nadrzeczne, wyrobiska, piaskownie. | - | - | 1, 3, 4 |
| 165 | świergotek łąkowy | <i>Anthus pratensis</i> | ścisła | Podmokle i wilgotne tereny łąkowe. | - | - | 1, 4 |
| 166 | świergotek drzewny* | <i>Anthus trivialis</i> | ścisła | Obrzeża widnych lasów i borów. | - | - | 1, 2, 4 |
| 167 | świergotek polny | <i>Anthus campestris</i> | ścisła | Otwarte tereny rolnicze. | - | Tak | 3, 4 |
| 168 | pliszka siwa | <i>Motacilla alba</i> | ścisła | Różnorodne środowiska nieleśne, często obszary zurbanizowane, obrzeża lasów. | - | - | 1, 4 |
| 169 | pliszka żółta | <i>Motacilla flava</i> | ścisła | Tereny otwarte, uprawne i łąkowe. | - | - | 1, 4 |
| 170 | strzyżyk* | <i>Troglodytes troglodytes</i> | ścisła | Wilgotne lasy liściaste i mieszane z bujnym podszytem; często gnieździ się w stertach chrustu. | - | - | 1, 4 |
| 171 | jemioluszka | <i>Bombycilla garrulus</i> | ścisła | Lasy i zakrzewienia, często w miastach i terenach wiejskich, | - | - | 1, 2, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|---------------|--------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| | | | | spotykany w okresie zimowym. | | | |
| 172 | pokrzywnica* | <i>Prunella modularis</i> | ścisła | Różnorodne lasy z gęstym podszytem gatunków iglastych. | - | - | 1, 4 |
| 173 | rudzik* | <i>Erithacus rubecula</i> | ścisła | Różnorodne lasy z dobrze rozbudowaną warstwą podszytu. | - | - | 1, 2, 4 |
| 174 | słowik szary* | <i>Luscinia luscinia</i> | ścisła | Zadrzewienia i zakrzaczenia, obrzeża lasów, często na terenach wilgotnych. | - | - | 1, 4 |
| 175 | podróżniczek* | <i>Luscinia svecica</i> | ścisła | Zakrzaczenia w dolinach rzecznych, luźne lasy liściaste o wysokim stopniu uwilgotnienia (olsy, łągi). | NT | Tak | 3, 4 |
| 176 | kopciuszek | <i>Phoenicurus ochruros</i> | ścisła | Obszary zabudowane otoczone terenami otwartymi. | - | - | 1, 4 |
| 177 | pleszka* | <i>Phoenicurus phoenicurus</i> | ścisła | Różnorodne lasy z obecnością starszych, dziuplastych drzew, także tereny zadrzewione w obszarach zurbanizowanych. | - | - | 1, 4 |
| 178 | bialorzytka | <i>Oenanthe oenanthe</i> | ścisła | Tereny otwarte, często kamieniste, z niską roślinnością. | - | - | 4 |
| 179 | pokląskwa | <i>Saxicola rubetra</i> | ścisła | Wilgotne tereny otwarte z wyższą roślinnością leśną i kępami krzewów. | - | - | 1, 4 |
| 180 | kląskawka | <i>Saxicola rubicola</i> | ścisła | Łąki, wrzosowiska, ugory. | - | - | 1, 4 |
| 181 | kos* | <i>Turdus merula</i> | ścisła | Różnorodne typy lasów z bujnym podszytem. | - | - | 1, 2, 4 |
| 182 | śpiewak* | <i>Turdus philomelos</i> | ścisła | Różnorodne środowiska leśne. | - | - | 1, 4 |
| 183 | paszkot* | <i>Turdus viscivorus</i> | ścisła | Starsze lasy iglaste i mieszane. | - | - | 1, 4 |
| 184 | kwiczoł | <i>Turdus pilaris</i> | ścisła | Różnorodne środowiska leśne, obrzeża lasów. | - | - | 1, 2, 4 |
| 185 | drożdżik | <i>Turdus iliacus</i> | ścisła | Lasy na siedliskach wilgotnych i podmokłych, spotykany głównie poza sezonem lęgowym. | - | - | 1, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|------------------|-----------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| 186 | jarzębatka | <i>Sylvia nisoria</i> | ścisła | Skupiska krzewów na terenach półotwartych, zwykle podmokłych. | - | Tak | 3, 4 |
| 187 | gajówka* | <i>Sylvia borin</i> | ścisła | Łęgi i olsy oraz inne lasy liściaste z bujnym podszytem. | - | - | 1, 4 |
| 188 | kapturka* | <i>Sylvia atricapilla</i> | ścisła | Różne typy lasów z bogatym podszytem. | - | - | 1, 4 |
| 189 | piegża | <i>Sylvia curruca</i> | ścisła | Różnorodne zadrzewienia, parki i ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1, 4 |
| 190 | cierniówka | <i>Sylvia communis</i> | ścisła | Zakrzaczenia na terenach otwartych. | - | - | 1, 4 |
| 191 | rokitniczka | <i>Acrocephalus schoenobaenus</i> | ścisła | Trzcinowiska, zarośla nadwodne. | - | - | 1, 4 |
| 192 | świerszczak | <i>Locustella naevia</i> | ścisła | Podmokłe tereny trawiaste z fragmentami wyższej roślinności, torfowiska. | - | - | 1, 4 |
| 193 | strumieniówka | <i>Locustella fluviatilis</i> | ścisła | Tereny zakrzewione w otoczeniu wód, zwłaszcza płynących. | - | - | 4 |
| 194 | brzęczka | <i>Locustella luscinioides</i> | ścisła | Trzcinowiska, zarośla nadrzeczne. | - | - | 4 |
| 195 | trzcinniczek | <i>Acrocephalus scirpaceus</i> | ścisła | Trzcinowiska, zarośla nadwodne. | - | - | 1, 4 |
| 196 | trzciniak | <i>Acrocephalus arundinaceus</i> | ścisła | Trzcinowiska, zarośla nadwodne. | - | - | 1, 4 |
| 197 | łozówka | <i>Acrocephalus palustris</i> | ścisła | Zarośla wierzbowe na podmokłych terenach otwartych. | - | - | 1, 4 |
| 198 | zaganiacz* | <i>Hippolais icterina</i> | ścisła | Wilgotne, widne lasy liściaste lub mieszane z bujnym podszytem, zadrzewienia. | - | - | 1, 4 |
| 199 | piecuszek* | <i>Phylloscopus trochilus</i> | ścisła | Lasy liściaste i mieszane z bujnym podszytem. | - | - | 1, 4 |
| 200 | pierwiosnek* | <i>Phylloscopus collybita</i> | ścisła | Lasy liściaste i mieszane z bujnym podszytem. | - | - | 1, 4 |
| 201 | świstunka leśna* | <i>Phylloscopus sibilatrix</i> | ścisła | Ciepłe i widne lasy liściaste i mieszane ze słabo rozwiniętym podszytem. | - | - | 1, 4 |
| 202 | mysikrólik* | <i>Regulus regulus</i> | ścisła | Bory igłaste i mieszane, zwłaszcza świerkowe lub z podrostami świerkowymi. | - | - | 1, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|---------------------|------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| 203 | zniczek* | <i>Regulus ignicapillus</i> | ścisła | Bory iglaste i mieszane, zwłaszcza świerkowe lub z podrostami świerkowymi. | - | - | 1, 4 |
| 204 | mucholówka szara* | <i>Muscicapa striata</i> | ścisła | Obrzeża prześwietlonych lasów i polan, stare parki. | - | - | 1, 3, 4 |
| 205 | mucholówka żalobna* | <i>Ficedula hypoleuca</i> | ścisła | Stare lasy liściaste i mieszane, świetliste, zadrzewienia. | - | - | 1, 4 |
| 206 | mucholówka mała* | <i>Ficedula parva</i> | ścisła | Cieniste starodrzewy liściaste i mieszane z obecnością martwego drewna. | - | Tak | 4 |
| 207 | czarnogłówka* | <i>Poecile montanus</i> | ścisła | Wilgotne i bagienne lasy liściaste. | - | - | 1, 4 |
| 208 | sikora uboga* | <i>Poecile palustris</i> | ścisła | Lasy liściaste i mieszane z bujnym podszytem. | - | - | 1, 4 |
| 209 | czubatka* | <i>Lophophanes cristatus</i> | ścisła | Starsze bory sosnowe i świerkowe. | - | - | 1, 4 |
| 210 | modraszka* | <i>Cyanistes caeruleus</i> | ścisła | Widne lasy liściaste i mieszane, zwłaszcza starsze z udziałem drzew dziuplastych. | - | - | 1, 4 |
| 211 | bogatka* | <i>Parus major</i> | ścisła | Wszelkie typy lasów, zwłaszcza starsze z udziałem drzew dziuplastych. | - | - | 1, 4 |
| 212 | sosnowka* | <i>Periparus ater</i> | ścisła | Starsze bory sosnowe. | - | - | 1, 4 |
| 213 | raniuszek* | <i>Aegithalos caudatus</i> | ścisła | Lasy liściaste i mieszane, często wilgotne i z udziałem brzoź. | - | - | 1, 4 |
| 214 | remiz | <i>Remiz pendulinus</i> | ścisła | Zadrzewienia i zakrzaczenia w okolicach wód. | - | - | 1, 4 |
| 215 | kowalik* | <i>Sitta europaea</i> | ścisła | Starsze lasy liściaste i mieszane. | - | - | 1, 2, 4 |
| 216 | pelzacz leśny* | <i>Certhia familiaris</i> | ścisła | Różnorodne lasy, zwłaszcza starsze. | - | - | 1, 4 |
| 217 | pelzacz ogrodowy | <i>Certhia brachydactyla</i> | ścisła | Różnorodne zadrzewienia, parki, obrzeża lasów. | - | - | 1, 4 |
| 218 | gąsiorek* | <i>Lanius collurio</i> | ścisła | Zakrzaczenia na terenach otwartych, obrzeża lasów, zręby i uprawy. | - | Tak | 1, 3, 4 |
| 219 | srokosz | <i>Lanius excubitor</i> | ścisła | Zakrzaczenia na terenach otwartych. | - | - | 1, 4 |
| 220 | sroka | <i>Pica pica</i> | częściowa | Zadrzewienia w krajobrazie rolniczym, terenu zurbanizowane. | - | - | 1, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|---------------|---------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| 221 | sójka* | <i>Garrulus glandarius</i> | ścisła | Różnorodne lasy, zwłaszcza mieszane. | - | - | 1, 4 |
| 222 | kawka | <i>Corvus monedula</i> | ścisła | Drzewa dziuplaste na obrzeżach lasów, parki, terenu zurbanizowane. | - | - | 1, 4 |
| 223 | gawron | <i>Corvus frugilegus</i> | ścisła | Zadrzewienia w krajobrazie rolniczym i antropogenicznym. | - | - | 1, 4 |
| 224 | wrona siwa | <i>Corvus cornix</i> | częściowa | Zadrzewienia w dolinach rzecznych, obrzeża lasów, terenu zurbanizowane. | - | - | 1, 4 |
| 225 | kruk* | <i>Corvus corax</i> | częściowa | Różne lasy z udziałem starszych drzew, a także ich obrzeża. | - | - | 1, 4 |
| 226 | szpak* | <i>Sturnus vulgaris</i> | ścisła | Różnorodne środowiska leśne, ale zazwyczaj widne lasy; częściej na terenach nieleśnych. | - | - | 1, 4 |
| 227 | wilga* | <i>Oriolus oriolus</i> | ścisła | Wilgotne lasy liściaste, zazwyczaj niewielkie kompleksy leśne. | - | - | 1, 4 |
| 228 | wróbek domowy | <i>Passer domesticus</i> | ścisła | Osiedla ludzkie. | - | - | 1, 4 |
| 229 | mazurek* | <i>Passer montanus</i> | ścisła | Tereny otwarte, zadrzewienia, luźne lasy i ich obrzeża. | - | - | 1, 4 |
| 230 | zięba* | <i>Fringilla coelebs</i> | ścisła | Wszelkie typy lasów. | - | - | 1, 4 |
| 231 | jer | <i>Fringilla montifringilla</i> | ścisła | Różne typy lasów, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 232 | czeczotka | <i>Carduelis flammea</i> | ścisła | Gatunek lasotundry, spotykany poza sezonem lęgowym. | LC | - | 4 |
| 233 | szczygiel | <i>Carduelis carduelis</i> | ścisła | Zadrzewienia, parki i ogrody, obrzeża lasów liściastych i mieszanych. | - | - | 1, 4 |
| 234 | dzwoniec | <i>Chloris chloris</i> | ścisła | Zadrzewienia, parki i ogrody, obrzeża lasów liściastych i mieszanych. | - | - | 1, 4 |
| 235 | makolągwa | <i>Carduelis cannabina</i> | ścisła | Śródpolne zadrzewienia, parki, ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1, 4 |
| 236 | czyż* | <i>Carduelis spinus</i> | ścisła | Bory iglaste i mieszane z udziałem przede wszystkim świerka. | - | - | 1, 4 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|--------------|------------------------|--------------------------------------|--------------------|--|--------------------|---|----------------------------|
| 237 | kulczyk | <i>Serinus serinus</i> | ścisła | Obrzeża borów i lasów mieszanych, zadrzewienia, parki. | - | - | 1, 4 |
| 238 | gil* | <i>Pyrrhula pyrrhula</i> | ścisła | Różnorodne lasy liściaste i mieszane z gęstym podszytem. | - | - | 1, 4 |
| 239 | grubodziób* | <i>Coccothraustes coccothraustes</i> | ścisła | Lasy liściaste i mieszane, zazwyczaj nieco prześwietlone. | - | - | 1, 2, 4 |
| 240 | krzyżodziób świerkowy* | <i>Loxia curvirostra</i> | ścisła | Lasy iglaste, głównie świerkowe. | - | - | 1, 4 |
| 241 | dziwonia | <i>Carpodacus erythrinus</i> | ścisła | Zarośla wierzbowe nad rzekami i zbiornikami wodnymi, obrzeża podmokłych lasów. | - | - | 1, 3, 4 |
| 242 | rzepołuch | <i>Carduelis flavirostris</i> | ścisła | Obszary bagienne, łąkowe, wrzosowiska, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 243 | śnieguła | <i>Plectrophenax nivalis</i> | ścisła | Obszary podbiegunowe, spotykany poza sezonem lęgowym. | - | - | 4 |
| 244 | potrzos | <i>Emberiza schoeniclus</i> | ścisła | Zakrzaczenia i trzcinowiska na terenach podmokłych. | - | - | 1, 4 |
| 245 | ortolan | <i>Emberiza hortulana</i> | ścisła | Otoczenie zadrzewień i zakrzaceń w terenach otwartych, obrzeża lasów. | - | - | 3, 4 |
| 246 | trznadel | <i>Emberiza citrinella</i> | ścisła | Tereny otwarte z obecnością zakrzaceń, obrzeża lasów. | - | - | 1, 4 |
| 247 | potrzyszcz | <i>Emberiza calandra</i> | ścisła | Tereny uprawne z obecnością krzewów. | - | - | 1, 4 |
| ssaki | | | | | | | |
| 248 | kret | <i>Talpa europaea</i> | częściowa | Tereny łąkowe, ogrody, obrzeża lasów. | - | - | 1, 2, 5 |
| 249 | ryjówka aksamitna* | <i>Sorex araneus</i> | częściowa | Lasy liściaste i mieszane, zadrzewienia, ogrody. | - | - | 3, 5 |
| 250 | ryjówka ma-lutka* | <i>Sorex minutus</i> | częściowa | Obrzeża podmokłych lasów, wilgotne łąki z kępami krzewów. | - | - | 5 |
| 251 | rzęsorek rze-czek | <i>Neomys fodiens</i> | częściowa | Obrzeża wód. | - | - | 5 |
| 252 | jeż wschodni* | <i>Erinaceus roumanicus</i> | częściowa | Różnorodne tereny leśne. | - | - | 1, 2, 5 |
| 253 | nocek duży | <i>Myotis myotis</i> | ścisła | Lasy i tereny otwarte; kryjówki w budynkach, często na | - | Tak | 2, 3, 5 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Załącznik II dyrektywy siedliskowej lub załącznik I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|---------------------|------------------------------|--------------------|---|--------------------|---|----------------------------|
| | | | | strychach. | | | |
| 254 | nocek Natterera* | <i>Myotis nattereri</i> | ścisła | Tereny leśne, zadrzewienia, obszary wód; kryjówki w dziuplach i skrzynkach lęgowych, rzadziej w budynkach | - | - | 3, 5 |
| 255 | nocek Brandta* | <i>Myotis brandtii</i> | ścisła | Tereny zalesione; kryjówki w dziuplach, skrzynkach lęgowych, także w budynkach | - | - | 3, 5 |
| 256 | nocek lydkowłosy | <i>Myotis dasycneme</i> | ścisła | Otoczenie wód; kryjówki w budynkach, rzadziej w skrzynkach i dziuplach | EN | Tak | 3, 5 |
| 257 | nocek rudy* | <i>Myotis daubentonii</i> | ścisła | Tereny leśne i obszary wód; kryjówki w dziuplach i skrzynkach lęgowych, rzadziej w budynkach | - | - | 3, 5 |
| 258 | nocek wąsatek | <i>Myotis mystacinus</i> | ścisła | Obrzeża lasów, zadrzewienia, tereny otwarte i zabudowane; kryjówki w budynkach. | - | - | 3 |
| 259 | mroczek późny | <i>Eptesicus serotinus</i> | ścisła | Obrzeża lasów, zadrzewienia, tereny otwarte i zabudowane; kryjówki w budynkach. | - | - | 3, 5 |
| 260 | mroczek posrebrzany | <i>Vespertilio murinus</i> | ścisła | Tereny zabudowane, zbiorniki wodne i tereny otwarte; kryjówki w budynkach. | LC | - | 5 |
| 261 | mroczek złotocisty | <i>Eptesicus nilsonii</i> | ścisła | Tereny leśne i obszary wód; kryjówki w budynkach. | NT | - | 3, 5 |
| 262 | karlik drobny | <i>Pipistrellus pygmaeus</i> | ścisła | Otoczenie wód | - | - | 5 |
| 263 | karlik większy* | <i>Pipistrellus nathusii</i> | ścisła | Tereny leśne i obszary wód; kryjówki w budynkach, także w dziuplach i skrzynkach lęgowych | - | - | 5 |
| 264 | borowiec wielki* | <i>Nyctalus noctula</i> | ścisła | Tereny leśne i obszary wód; kryjówki w dziuplach i skrzynkach lęgowych. | - | - | 5 |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Kategoria ochronna | Występowanie | PCzKZ ¹ | Zał. II dyrektywy siedliskowej lub zał. I dyrektywy ptasiej | Źródło danych ² |
|-----|--------------------------|---------------------------------|--------------------|--|--------------------|---|----------------------------|
| 265 | borowiaczek* | <i>Nyctalus leisleri</i> | ścisła | Starsze lasy liściaste i mieszane; kryjówki w dziuplach i skrzynkach legowych | VU | - | 5 |
| 266 | gacek brunatny* | <i>Plecotus auritus</i> | ścisła | Różnorodne tereny leśne; kryjówki w dziuplach i skrzynkach legowych oraz budynkach | - | - | 3, 5 |
| 267 | gacek szary | <i>Plecotus austriacus</i> | ścisła | Tereny otwarte, mozaikowe; kryjówki w budynkach. | - | - | 5 |
| 268 | mopek zachodni* | <i>Barbastella barbastellus</i> | ścisła | Tereny leśne, zadrzewienia; kryjówki w dziuplach i skrzynkach legowych, a także w budynkach. | - | Tak | 3, 5 |
| 269 | wiewiórka pospolita* | <i>Sciurus vulgaris</i> | częściowa | Różnorodne lasy. | - | - | 1, 2, 5 |
| 270 | bóbr europejski* | <i>Castor fiber</i> | częściowa | Wody powierzchniowe, stojące i płynące. | - | Tak | 1, 2, 3, 5 |
| 271 | karczownik ziemnowodny | <i>Arvicola amphibius</i> | częściowa | Okolice wód powierzchniowych | - | - | 5 |
| 272 | badyłarka pospolita | <i>Micromys minutus</i> | częściowa | Tereny trawiaste, zarośla | - | - | 3, 5 |
| 273 | mysz zaroślowa* | <i>Apodemus sylvaticus</i> | częściowa | Obrzeża lasów i polany, parki. | - | - | 3, 5 |
| 274 | smużka leśna* | <i>Sicista betulina</i> | ścisła | Różnorodne lasy, zarośla. | - | - | 3, 5 |
| 275 | orzyszczyna leszczynowa* | <i>Muscardinus avellanarius</i> | ścisła | Lasy liściaste i mieszane i ich obrzeża, zarośla | - | - | 3, 5 |
| 276 | wilk szary* | <i>Canis lupus</i> | ścisła | Większe kompleksy leśne | NT | Tak | 3, 5 |
| 277 | wydra europejska | <i>Lutra lutra</i> | częściowa | Wody powierzchniowe, stojące i płynące. | - | Tak | 2, 3, 5 |
| 278 | gronostaj europejski | <i>Mustela erminea</i> | częściowa | Obrzeża lasów, zarośla. | - | - | 5 |
| 279 | łasica* | <i>Mustela nivalis</i> | częściowa | Obrzeża lasów, zarośla. | - | - | 2, 5 |

*-gwiazdką oznaczono gatunki związane z ekosystemami leśnymi

Objaśnienia:

¹Polska Czerwona Księga Zwierząt (Głowaciński 2001, Głowaciński i Nowacki 2004):

Bezkęgowce:

- EX - gatunki zanikłe
- EX? - gatunki prawdopodobnie zanikłe
- CR - gatunki skrajnie zagrożone
- EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka
- VU - gatunki wysokiego ryzyka

- LR - gatunki niższego ryzyka
 Kręgowce:
 EX - gatunki wymarłe
 EXP - gatunki zanikłe lub prawdopodobnie zanikłe w Polsce
 CR - gatunki skrajnie zagrożone
 EN - gatunki bardzo wysokiego ryzyka, silnie zagrożone
 VU - gatunki wysokiego ryzyka, narażone na wyginięcie
 NT - gatunki niższego ryzyka, ale bliskie zagrożenia
 LC - gatunki na razie nie zagrożone wymarciem, z różnych powodów wpisane do Czerwonej Księgi

²Źródło danych:

- 1 - obserwacje własne
- 2 - dane Nadleśnictwa
- 3 - dane RDOŚ w Warszawie (plany ochrony, SDF)
- 4 - Kartoteka ornitologiczna - www.ornitho.pl
- 5 - Atlas Ssaków Polski <http://www.iop.krakow.pl/ssaki/>

Zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, wykonano dodatkową tabelę w układzie tabeli XXII wg IUL w stosunku do gatunków chronionych występujących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo (znane stanowiska).

Tab. 20. Wykaz stanowisk gatunków chronionych występujących na gruntach zarządzanych przez Nadleśnictwo

| Nazwa gatunku chronionego, status ochronny | Orientacyjna lokalizacja gatunku chronionego na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział) | Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu gatunku | Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony gatunku | Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami gatunku |
|---|---|--|---|---|
| obręb Jabłonna | | | | |
| gruszyca zielonawa <i>Pyrola chlorantha</i> chr. cz. | 24a, 109k | utrzymanie niewielkiego zwarcia, nie dopuszczanie do nadmiernego rozwoju podszytu | bezpośrednie zniszczenie, nadmierne zacinienie | utrzymywanie niezbyt dużego zwarcia koron drzew, nie dopuszczanie do nadmiernego rozwoju podszytu i zachowawcza ochrona stanowisk |
| grzybień białe <i>Nymphaea alba</i> chr. cz. | 1d, 109d, 116f | zachowanie zbiorników wodnych, w których występuje | zmiany wilgotnościowe oraz bezpośrednie zniszczenie | niedopuszczenie do odwodnienia terenu |
| lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i> chr. śc. | 294b, 309b, 323j, 323k, 324b, 324c | zachowanie stanowisk występowania, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie, silne zacinienie | ochrona stanowisk podczas zabiegów, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie ścinki i zrywki drzew; w ramach rębni pozostawianie kępy drzewostanu wokół miejsc występowania gatunku |
| mącznica lekarska <i>Arctostaphylos uva-ursi</i> chr. śc. | 221b | utrzymanie niewielkiego zwarcia, nie dopuszczanie do nadmiernego rozwoju podszytu | bezpośrednie zniszczenie, nadmierne zacinienie | utrzymywanie niezbyt dużego zwarcia koron drzew w IIp., nie dopuszczanie do nadmiernego rozwoju podszytu i zachowawcza ochrona stanowisk, plan nie przewiduje zabiegów |
| pomocnik baldaszkowy <i>Chimaphila umbellata</i> chr. cz. | 31a, 111a, 177d, 233c | utrzymanie niewielkiego zwarcia, nie dopuszczanie do nadmiernego rozwoju podszytu | bezpośrednie zniszczenie, nadmierne zacinienie | utrzymywanie niezbyt dużego zwarcia koron drzew w IIp., nie dopuszczanie do nadmiernego rozwoju podszytu i zachowawcza ochrona stano- |

| Nazwa gatunku chronionego, status ochrony | Orientacyjna lokalizacja gatunku chronionego na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział) | Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu gatunku | Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony gatunku | Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami gatunku |
|---|---|--|---|---|
| | | | | wisk |
| salwinia pływająca <i>Salvinia natans</i> chr. śc. | 1d, 6a, 18f, 19g, 84d | zachowanie zbiorników wodnych, w których występuje | zmiany wilgotnościowe oraz bezpośrednie zniszczenie | niedopuszczenie do odwodnienia terenu |
| widlak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i> chr. cz. | 11d, 104b, 104g, 111a, 113a, 119d, 119k, 125k, 219g | utrzymanie niewielkiego zwarcia drzewostanu - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie | ochrona płatów podczas użytkowania rębego przez pozostawianie kęp drzewostanu do naturalnego rozpadu, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie śinki i zrywki drzew |
| widlak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i> chr. cz. | 11g, 13n, 17d | ochrona największych płatów | bezpośrednie zniszczenie | ochrona płatów podczas użytkowania rębego przez pozostawianie kęp drzewostanu do naturalnego rozpadu, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie śinki i zrywki drzew |
| widlak spłaszczoney <i>Diphasiastrum complanatum</i> chr. cz. | 11c, 11g, 20b, 20c, 103j | utrzymanie niewielkiego zwarcia drzewostanu - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie | ochrona stanowisk podczas użytkowania rębego przez pozostawianie kęp drzewostanu do naturalnego rozpadu, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie śinki i zrywki drzew |
| zimoziół północny <i>Linnaea borealis</i> chr. cz. | 11f | zachowanie płata gatunku | bezpośrednie zniszczenie, zmiana warunków świetlnych i wilgotnościowych | zachowanie kępy drzewostanu, w której gatunek występuje, do naturalnego rozpadu, |
| chrobotek leśny <i>Cladonia arbuscula</i> chr. cz. | 249c, 249d, 251c, 180a | prześwietlenie drzewostanu, ochrona największych płatów, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | zmiana warunków świetlnych (np. podsadzenia) oraz bezpośrednie zniszczenie | ochrona zwartych płatów w trakcie prac leśnych poprzez niewykonywanie w ich obrębie zrywki drewna oraz zachowanie ich w możliwie najszerszym zakresie w trakcie przygotowania gleby pod odnowienie; wykonywanie cięć pielęgnacyjnych (prześwietlenie) |
| chrobotek reniferyrowy <i>Cladonia rangiferina</i> chr. cz. | 8c, 249c, 249d, 251c, 180a, 252d, | prześwietlenie drzewostanu, ochrona największych płatów, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | zmiana warunków świetlnych (np. podsadzenia) oraz bezpośrednie zniszczenie | ochrona zwartych płatów w trakcie prac leśnych poprzez niewykonywanie w ich obrębie zrywki drewna oraz zachowanie ich w możliwie najszerszym zakresie w trakcie przygotowania gleby pod odnowienie; wykonywanie cięć pielęgnacyjnych (prześwietlenie) |
| chrobotki - rodzaj <i>Cladonia</i> sp. chr. cz. | 2b, 60c, 60f, 8b, 8d, 134c, 257a, 257c, 258a, 252a, 276b | prześwietlenie drzewostanu, ochrona największych płatów, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | zmiana warunków świetlnych (np. podsadzenia) oraz bezpośrednie zniszczenie | ochrona zwartych płatów w trakcie prac leśnych poprzez niewykonywanie w ich obrębie zrywki drewna oraz zachowanie ich w możliwie najszerszym zakresie w trakcie przygotowania gleby pod odnowienie; wykonywanie cięć pielęgnacyjnych (prześwietlenie) |

| Nazwa gatunku chronionego, status ochronny | Orientacyjna lokalizacja gatunku chronionego na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział) | Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu gatunku | Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony gatunku | Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami gatunku |
|--|---|--|---|---|
| pluncnica islandzka <i>Cetraria islandica</i> chr. cz. | 246a | ochrona najliczniejszych stanowisk podczas prac leśnych, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | zmiana warunków świetlnych (np. podsadzenia) oraz bezpośrednie zniszczenie | wylączenie z odnowienia w przypadku występowania dużych płatów pluncnicy na gruncie przeznaczonym do odnowienia (pozostawianie niewielkich 1-3 arowych niezalesionych luk) |
| zgniotek cynobrowy <i>Cucujus cinnaberinus</i> chr. śc. | 324a | zachowanie martwych i zamierających drzew o dużych rozmiarach | usuwanie martwych i zamierających drzew | ochrona gatunku zgodnie ze wskazaniami planu zadań ochronnych |
| pachnica dębowa <i>Osmoderma eremita</i> chr. śc. | 244a, 324b, 324c | zachowanie martwych i zamierających drzew o dużych rozmiarach oraz drzew z próchnowiskami | usuwanie martwych i zamierających drzew | ochrona gatunku zgodnie ze wskazaniami planu zadań ochronnych |
| traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> chr. śc. | 97b, 109d, 116f | zachowanie zbiorników wodnych, w których występuje | zmiany wilgotnościowe oraz bezpośrednie zniszczenie | niedopuszczenie do odwodnienia terenu |
| myszolów zwyczajny <i>Buteo buteo</i> chr. śc. | 285c, 287j | zachowanie złożonej struktury drzewostanu, starszych drzew | możliwość czasowego wycofania się gatunku z powierzchni objętych zabiegami | pozostawianie starszych drzew, kęp, przestojów |
| bóbr europejski <i>Castor fiber</i> chr. cz. | 1d, 6, 18, 19, 20, 32, 51f,j,m, p, 52g, 58b,c,f, 326a, 326b, 328, 71, 73a, 73b, 73c, 73d, 74, 77a, 78, 89b, 97Ag, 97Aj, 97Cb, 97d | zachowanie siedlisk gatunku - cieków, ochrona tam | brak możliwości oddziaływania | gatunek nie jest zagrożony zabiegami typowymi zabiegami gospodarczymi, nie wymaga specjalnych działań ochronnych |
| nocek duży <i>Myotis myotis</i> chr. śc. | 52g | zachowanie siedlisk gatunku - miejsc rozrodu i żerowania | zubożenie siedlisk gatunku, bezpośrednie zniszczenie stanowisk | pozostawianie drzew dziuplastych będących potencjalnymi kryjówkami, zachowanie obszarów nieleśnych i wód |
| obręb Pomiechówek | | | | |
| kocanki piaskowe <i>Helichrysum arena-rium</i> chr. cz. | 1Ai, 1Aj | zachowanie świetlistego charakteru siedlisk | zalesienia, podsadzenia | nie zalesianie cennych zbiorowisk otwartych, odstąpienie od ew. uproduktywiania siedlisk |
| gnieźnik leśny <i>Neottia nidus-avis</i> chr. cz. | 124c | zachowanie stanowiska gatunku, unikanie prześwietlenia | bezpośrednie zniszczenie, zmiana warunków świetlnych | ochrona stanowisk podczas zabiegów, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie ścinki i zrywki drzew; w ramach rębni pozostawianie kępy drzewostanu wokół miejsc występowania gatunku |
| lilia złotogłów <i>Lilium martagon</i> chr. śc. | 1a, 1b, 1d, 10b, 10d, 10g, 11d, 12a, 14a, 16c, 17b, 18a, 18b, 18g, 18j, 2a, 2b, 24d, 26d, 27a, 27b, 28c, 28f, 28g, 29a, 29b, 29c, 29i, 29k, 3a, 3b, 3h, 3j, 30a, 30c, 30d, 31a, 32g, 34a, 34c, 35a, 35c, 35d, 37g, 39a, 39c, 40g, 5d, 5g, 8a, 53f, 53g, 54a, 65c, 134c, 159g, 159h, 162d, 164a, 167b, 168c, 168d, 182Aj | zachowanie stanowisk występowania, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie, silne zacinienie | ochrona stanowisk podczas zabiegów, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie ścinki i zrywki drzew; w ramach rębni pozostawianie kępy drzewostanu wokół miejsc występowania gatunku |
| listera jajowata <i>Listera ovata</i> chr. cz. | 148d | zachowanie stanowiska gatunku, unikanie prześwietlenia | bezpośrednie zniszczenie, zmiana warunków świetlnych | plan nie przewiduje zabiegów |

| Nazwa gatunku chronionego, status ochrony | Orientacyjna lokalizacja gatunku chronionego na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział) | Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu gatunku | Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony gatunku | Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami gatunku |
|--|---|--|---|---|
| miodownik melisowaty <i>Melittis melissophyllum</i> chr. cz. | 1a, 1b, 1d, 10b, 10d, 10g, 11a, 11b, 11c, 11d, 12a, 12b, 13b, 14a, 16a, 16c, 17a, 17b, 18a, 18b, 18f, 18h, 18j, 18l, 18m, 18n, 19b, 19d, 2a, 2b, 20a, 24d, 25c, 25d, 25f, 26c, 26d, 26f, 27a, 27b, 27c, 27g, 27h, 28a, 28b, 28c, 28d, 28f, 28g, 28h, 29a, 29c, 29i, 29k, 29l, 3j, 30a, 30c, 30d, 32g, 33a, 33f, 34a, 34d, 35a, 35c, 35d, 37g, 38b, 39a, 39c, 40g, 5b, 5c, 5d, 5g, 7a, 8a, 8b, 53f, 53g, 54a, 54c, 59b, 64b, 65c, 121c, 158a, 159d, 159g | zachowanie stanowisk występowania, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie, silne zacielenie | niedopuszczanie do nadmiernego rozwoju dolnych warstw drzewostanów, zabezpieczenie najliczniejszych stanowisk przed zniszczeniem podczas śinki i zrywki drzew |
| naparstnica zwyczajna <i>Digitalis grandiflora</i> chr. cz. | 18i, 8a, 161a | zachowanie stanowisk występowania, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie, silne zacielenie | niedopuszczanie do nadmiernego rozwoju dolnych warstw drzewostanów, zabezpieczenie stanowisk przed zniszczeniem podczas śinki i zrywki drzew |
| orlik pospolity <i>Aquilegia vulgaris</i> chr. cz. | 14a, 17b, 27c, 28f, 29c, 29k, 32g, 5f | zachowanie stanowisk występowania, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie, silne zacielenie | zabezpieczenie stanowiska przed zniszczeniem podczas śinki i zrywki drzew |
| podkolan biały <i>Platanthera bifolia</i> chr. cz. | 1a, 39c, 147c, 154d | zachowanie stanowisk występowania, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie, silne zacielenie | zabezpieczenie stanowiska przed zniszczeniem podczas śinki i zrywki drzew |
| turówka leśna <i>Hierochloë australis</i> chr. cz. | 27c, 28c | zachowanie stanowisk występowania, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie, silne zacielenie | zabezpieczenie stanowiska przed zniszczeniem podczas śinki i zrywki drzew |
| widlak goździsty <i>Lycopodium clavatum</i> chr. cz. | 44c, 146a | utrzymanie niewielkiego zwarcia drzewostanu - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | bezpośrednie zniszczenie | ochrona płatów podczas użytkowania rębne przez pozostawianie kęp drzewostanu do naturalnego rozpadu, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie śinki i zrywki drzew |
| widlak jałowcowaty <i>Lycopodium annotinum</i> chr. cz. | 151a, 153a, 154c | ochrona największych płatów | bezpośrednie zniszczenie | ochrona płatów podczas użytkowania rębne przez pozostawianie kęp drzewostanu do naturalnego rozpadu, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie śinki i zrywki drzew |
| chrobotki - rodzaj <i>Cladonia</i> sp. chr. cz. | 177a | prześwietlenie drzewostanu, ochrona największych płatów, utrzymanie dobrych warunków świetlnych - korzystny wpływ cięć pielęgnacyjnych | zmiana warunków świetlnych (np. podsadzenia) oraz bezpośrednie zniszczenie | ochrona zwartych płatów w trakcie prac leśnych poprzez niewykonywanie w ich obrębie zrywki drewna oraz zachowanie ich w możliwie najszerszym zakresie w trakcie przygotowania gleby pod odnowienie; wykonywanie |

| Nazwa gatunku chronionego, status ochronny | Orientacyjna lokalizacja gatunku chronionego na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział) | Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu gatunku | Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony gatunku | Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami gatunku |
|--|---|--|---|--|
| | | | | cięć pielęgnacyjnych (przeświecienie) |
| ozorek dębowy <i>Fistulina hepatica</i> chr. cz. | 17b | zachowanie stanowisk występowania | bezpośrednie zniszczenie | zabezpieczenie stanowiska przed zniszczeniem podczas ścinki i zrywki drzew, pozostawienie starych drzew i pniaków w otoczeniu |
| smardz stożkowaty <i>Morchella conica</i> chr. cz. | 155c | zachowanie stanowisk występowania | bezpośrednie zniszczenie | zabezpieczenie stanowiska przed zniszczeniem podczas ścinki i zrywki drzew |
| traszka grzebieniasta <i>Triturus cristatus</i> chr. śc. | 93a | zachowanie zbiorników wodnych, w których występuje | zmiany wilgotnościowe oraz bezpośrednie zniszczenie | niedopuszczenie do odwodnienia terenu |
| jaszczurka żyworodna <i>Zootoca vivipara</i> chr. cz. | 136c, 136g, 137b | zachowanie wilgotnych siedlisk, w których występuje | zmiany wilgotnościowe oraz bezpośrednie zniszczenie | niedopuszczenie do odwodnienia terenu, pozostawianie potencjalnych kryjówek - klód, stert glazów |
| jaszczurka zwinka <i>Lacerta agilis</i> chr. cz. | 155, 186 | zachowanie stanowisk występowania, miejsc nasłonecznionych, okrajków | możliwość czasowego wycofania się gatunku z powierzchni objętych zabiegami | nie zalesianie cennych zbiorowisk otwartych, kształtowanie mozaikowej i złożonej struktury leśnych okrajków, pozostawianie potencjalnych kryjówek - klód, stert glazów |
| padalec zwyczajny <i>Anguis fragilis</i> chr. cz. | 136, 139, 140, 141 | zachowanie stanowisk występowania, okrajków | możliwość czasowego wycofania się gatunku z powierzchni objętych zabiegami | nie zalesianie cennych zbiorowisk otwartych, kształtowanie mozaikowej i złożonej struktury leśnych okrajków, pozostawianie potencjalnych kryjówek - klód, stert glazów |
| zaskroniec zwyczajny <i>Natrix natrix</i> chr. cz. | 134, 136, 137, 138, 139 | zachowanie wilgotnych siedlisk i zbiorników, w których występuje | zmiany wilgotnościowe oraz bezpośrednie zniszczenie | niedopuszczenie do odwodnienia terenu, pozostawianie potencjalnych kryjówek - klód, stert glazów |
| myszolów zwyczajny <i>Buteo buteo</i> chr. śc. | 28c | zachowanie złożonej struktury drzewostanu, starszych drzew | możliwość czasowego wycofania się gatunku z powierzchni objętych zabiegami | pozostawianie starszych drzew, kęp, przestojów |
| żuraw <i>Grus grus</i> chr. śc. | 20d | zachowanie wilgotnych siedlisk, w których występuje | zmiany wilgotnościowe oraz bezpośrednie niepokojenie | niedopuszczenie do odwodnienia terenu, odłożenie zabiegów gospodarczych poza sezon lęgowy |
| puszczyk zwyczajny <i>Strix aluco</i> chr. śc. | 27h | zachowanie złożonej struktury drzewostanu, starszych drzew | możliwość czasowego wycofania się gatunku z powierzchni objętych zabiegami | pozostawianie starszych drzew, drzew dziuplastych, kęp, przestojów |
| dzięciol czarny <i>Dryocopus martius</i> chr. śc. | 24d, 28c, 132, 136 | zachowanie złożonej struktury drzewostanu, starszych drzew | możliwość czasowego wycofania się gatunku z powierzchni objętych zabiegami | pozostawianie starszych drzew, kęp, przestojów |
| dzięciol średni <i>Leipicus medius</i> chr. śc. | 28c | zachowanie złożonej struktury drzewostanu, starszych drzew | możliwość czasowego wycofania się gatunku z powierzchni objętych zabiegami | pozostawianie starszych drzew, zwłaszcza dębów o głęboko splekanej koronie, kęp, przestojów |
| bóbr europejski <i>Castor fiber</i> chr. cz. | 127c, 128d, 128f, 100i, 129c, d, g, 134f, 140i, 141d, 142, 143 | zachowanie siedlisk gatunku - cieków, ochrona tam | brak możliwości oddziaływania | gatunek nie jest zagrożony zabiegami typowymi zabiegami gospodarczymi, nie wymaga specjalnych działań ochronnych |

| Nazwa gatunku chronionego, status ochronny | Orientacyjna lokalizacja gatunku chronionego na mapie przeglądowej obrębu leśnego (oddział, pododdział) | Podstawowe wymagania dotyczące zachowania pożądanego stanu gatunku | Potencjalne zagrożenia negatywnego oddziaływania leśnych zabiegów gospodarczych na stan ochrony gatunku | Zalecenia dotyczące możliwości unikania zagrożeń oraz realizacji zadań gospodarczych zgodnie z podstawowymi wymaganiami gatunku |
|---|---|--|---|---|
| wydra europejska <i>Lutra lutra</i> chr. cz. | 127c, 128d, 138h, 141d, 142 | zachowanie siedlisk gatunku - cieków | brak możliwości oddziaływania | gatunek nie jest zagrożony zabiegami typowymi zabiegami gospodarczymi, nie wymaga specjalnych działań ochronnych |
| łasica <i>Mustela nivalis</i> chr. cz. | 3a, 29c, 155, 170 | zachowanie złożonej struktury drzewostanu, starszych drzew | możliwość czasowego wycofania się gatunku z powierzchni objętych zabiegami | pozostawianie starszych drzew, karp korzeniowych i in. |

Objaśnienia (informacje w kolumnie pierwszej):

chr. śc. – gatunek objęty ochroną ścisłą;

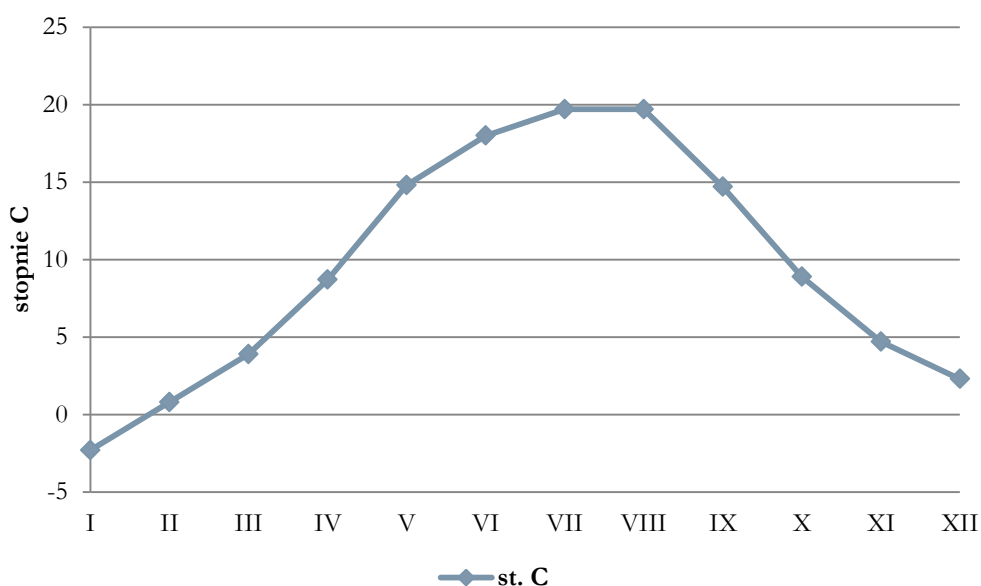
chr. cz. – gatunek objęty ochroną częściową.

5. WALORY PRZYRODNICZE I KRAJOBRAZOWE OBSZARU NADLEŚNICTWA JABŁONNA

5.1. Klimat

Warunki klimatyczne obszaru Nadleśnictwa Jabłonna kształtowane są w przeważającej mierze w makroskali, w efekcie zonalnego układu stref klimatycznych. Klimat obszaru Nadleśnictwa został zaliczony (wg Romera 1949) do Klimatu Wielkich Dolin, charakteryzującego się kontynentalizacją klimatu, przejawiającą się w dużej amplitudzie rocznych temperatur, dość nagłych przejściach w porach roku, jak również niewielką ilością opadów. Klimat ten kształtowany jest w większym stopniu przez wpływy kontynentalne niż morskie. Uwidacznia się to w takich jego cechach jak rozkład temperatur w regionie oraz znaczne roczne amplitudy temperatur powietrza. Położenie Nadleśnictwa na Niżu Środkowopolskim decyduje o podstawowych cechach klimatu. Obszar leżący w południowej części Nadleśnictwa, w Kotlinie Warszawskiej, odznacza się klimatem nieco bardziej łagodnym niż w części północnej (na północ od doliny Narwi), gdzie w większym stopniu zaznaczają się cechy klimatu kontynentalnego, wyrażone przede wszystkim w ostrzejszych zimach i skróconej długości okresu wegetacyjnego.

Prezentowane poniżej dane dotyczące średnich temperatur i wysokości opadów za ostatnie pięć lat (lata 2013-2017) pochodzą z zasobów Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej (<http://old.imgw.pl/klimat/>).

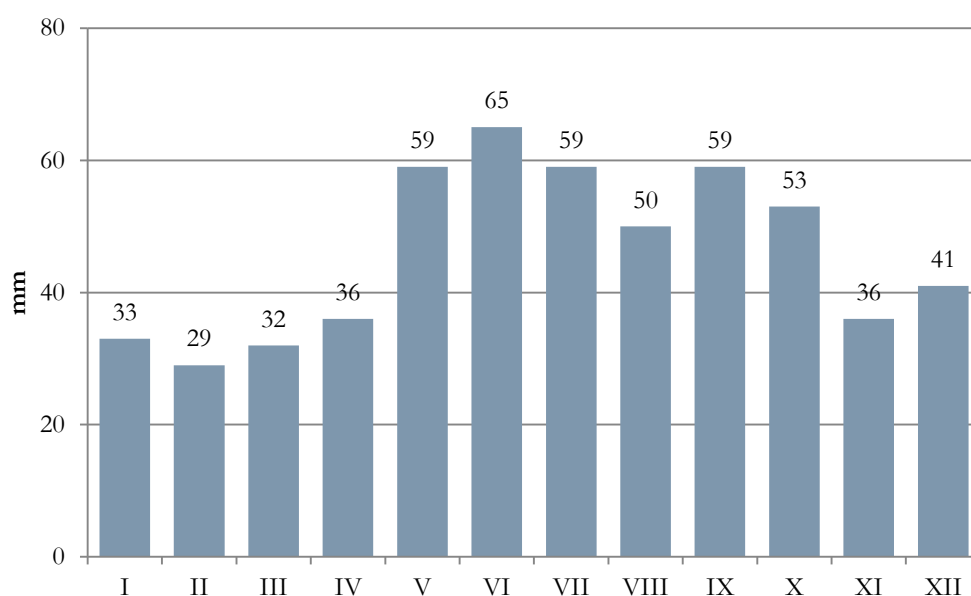


Ryc. 14. Średnie miesięczne temperatury powietrza w latach 2013-2017 dla obszaru Nadleśnictwa Jabłonna

Z rozkładu średnich miesięcznych temperatur powietrza wynika, że najchłodniejszymi miesiącami były styczeń ($-2,3^{\circ}\text{C}$) i luty ($0,8^{\circ}\text{C}$), a najcieplejszymi lipiec i sierpień (po $19,7^{\circ}\text{C}$). Średnia roczna temperatura wielolecia, za lata 2013-2017, wynosiła $9,5^{\circ}\text{C}$. Na wahania temperatury ma wpływ występowanie dużych dolin rzecznych oraz lokalnych obniżzeń terenu. Długość okresu wegetacyjnego, z temperaturą dobową przekraczającą 5°C , to ok. 220 dni. W porównaniu z wcześniejszymi okresami zauważalny jest sukcesywny wzrost średniej rocznej temperatury powietrza, która np. w latach 1971-2000 wynosiła na analizowanym terenie ok. $8,0^{\circ}\text{C}$.

Cechą charakterystyczną klimatu w obszarze Nadleśnictwa, podobnie jak w całym pasie Polski środkowej, są dość niskie roczne sumy opadów. Stosunkowo niski poziom opadów stanowi istotny czynnik wpływający na warunki przyrodnicze i kształt szaty roślinnej omawianego terenu. Najwyższe sumy opadów w analizowanym okresie wystąpiły w latach 2017 (700 mm) oraz 2013 (600 mm), natomiast najbardziej suchy był rok 2015 (380 mm). W okresie 2013-2017 średnia roczna suma opadów wynosiła ok. 550 mm i była ona zbliżona do średniej sumy opadów w wieloleciu 1971-2000.

Obszar Nadleśnictwa charakteryzuje się dość dużą równomiernością opadu w ciągu roku, w szczególności zauważalny jest duży udział opadów jesiennych. Z kolei niedostatek wody może występować na początku okresu wegetacyjnego, co ma istotne znaczenie dla rozwoju szaty roślinnej. Najwięcej opadów występuje w miesiącach maj-lipiec – średnio ok. 61 mm, oraz we wrześniu i październiku (śr. 56 mm). Najsuchszym miesiącem jest z kolei luty (śr. 29 mm).



Ryc. 15. Zestawienie sum opadów atmosferycznych w latach 2013-2017 dla obszaru Nadleśnictwa Jabłonna

Na omawianym obszarze przeważają wiatry z kierunku zachodniego, z odchyleniami południowymi i północnymi. Istnieją wyraźne prawidłowości sezonowej zmienności warunków cyrkulacji, które znajdują wyraz w postaci charakterystycznego rytmu zmian w biegu rocznym. Zaznacza się to wzrostem częstości wiatrów z sektora północnego w miesiącach wiosennych, a spadkiem udziału tych wiatrów jesienią. Wiatry wschodnie najczęściej zdarzają się wiosną i jesienią. Spowodowane są one zazwyczaj istnieniem wyżu nad Europą wschodnią sięgającego klinem aż po obszar Polski.

5.2. Budowa geomorfologiczna

Współczesna rzeźba terenu w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna została ukształtowana w okresie czwartorzędu. Na omawianym obszarze wyróżnia się pięć zasadniczych form rzeźby terenu:

- pochodzenia lodowcowego,
- pochodzenia wodnolodowcowego tj. powstałe w wyniku akumulacji i erozji,
- pochodzenia eolicznego,
- pochodzenia rzecznego również powstałe w wyniku akumulacji i erozji,
- utworzone przez roślinność.

Wysokość terenu na ostańcach wzgórz morenowych dochodzi nawet do 157 m. W Uroczysku Pomiechówek w oddz. 77 znajduje się punkt o wysokości 203,8 m n.p.m., stanowiąc najwyższe położone miejsce na tym terenie.

Najstarszymi utworami występującymi na powierzchni są miocenijskie mulki i pyły oraz ropy i mulki pliocenu. W głębokich na 2 675,5 m oraz 2 371,0 m otworach wykonanych w Dębem, nawiercono osady syluru wykształcone jako ropy, osady permu reprezentowane przez ropy z anhydrytem, a także triasowe ropy, anhydryty, wapienie i gipsy. Na osadach triasu leżą utwory jury wykształcone w postaci piaskowców zlepionych z konglomeratami piritów, ropy i mułowce z wkładkami margli i wapieni. Na dość wyrównanej powierzchni osadów jurajskich leżą utwory kredy – piaskowce, mułowce i ropy oraz margle i opoki. Nad utworami kredy zalegają osady trzeciorzędowe reprezentowane przez osady oligocenijskie, miocenijskie i pliocenijskie. Najstarszymi osadami trzeciorzędowymi są tutaj zielone kwarcowe mulki i piaski glaukonitowe oligocenu. Osiągają one miąższość kilkudziesięciu metrów, a ich strop zalega na głębokości ok. 185 m. Są to osady morskie powstałe w strefie przybrzeżnej. W piaskach oligocenijskich występuje zasobny poziom wodonośny - stanowiący źródło dobrej jakości wody dla mieszkańców Warszawy i jej okolic. Tereny niecki warszawskiej po ruchach warmijskich i po erozji stały się ponownie obszarem akumulacji. Powstała w trzeciorzędzie rozległa depresja sięgająca poza granice niecki warszawskiej, wypełniona jest detrytycznymi osadami od eocenu po pliocen. Strop utwo-

rów trzeciorzędowych występuje tutaj na głębokości 80-97 m. Reprezentowany jest on przez żwiry kwarcowe, piaski glaukonitowe i mulki oligocenu, piaski i mulki z wkładkami węgla brunatnych miocenu (miąższość ok. 37 m) oraz różnobarwne ily i mulki pliocenu (miąższość ok. 35 m – Ze-grze). Strop osadów pliocenu wykazuje tutaj duże deniwelacje.

Osady czwartorzędu charakteryzują się zmienną budową i miąższością – wzrastającą ku południowi. Najstarszymi osadami czwartorzędu są plejstoceny gliny zwałowe i ily warwowe stadiału starszego oraz ily, mulki warwowe, gliny zwałowe, piaski, żwiry wodnolodowcowe i rzeczne, stadiału młodszego zlodowaceń południowopolskich. Nad nimi występuje gdzieś cienka warstwa bruku morenowego oraz glina zwałowa tego zlodowacenia. Osady interstadialu trudno jest wyróżnić. O istnieniu okresu interstadialnego świadczyć może zorsztynizowana powierzchnia gliny zwałowej oraz warstwy odwapnionych piasków drobnoziarnistych (krawędź Bugo-Narwi, Nasielsk). Stadiał Mazowiecko-Podlaski reprezentują na tym obszarze piaski pylaste, mulki i ily warwowe, gliny zwałowe, silnie zwiertzałe i odwapnione osady moren czołowych (piaski, żwiry, głazy, głazowiska ze żwirem), piaski i żwiry kemów i osady wodnolodowcowe. W interstadiu eemskim osadziły się gytie i torfy, niewielkiej miąższości, przykryte na ogół warstwą piasku. W okresie interglacjału eemskiego, a także w czasie zlodowacenia bałtyckiego, dawnymi dolinami odpływu wód sprzed czoła lądolodu płynęły wody opadowe, osadzając niesiony materiał piaszczysty. Są to piaski drobno- i średnio ziarniste, warstwowane ukośnie lub faliście. Na powierzchni bywają one przewiewane przez wiatr. Na zboczach starych dolin (Popowo-Borowe, Krogule), zachowały się osady peryglacialne, poziomo warstwowane, naprzemianległe osady piaszczyste i mulkowate.

W zachodniej części Nadleśnictwa na glinie zwałowej oraz osadach zastoiskowych osadziły się piaski różnoziarniste z dużą domieszką pyłów. Są to eluvia piaszczyste czwartorzędu nierozdzielonego. Występujące w suchych dolinach piaski stożków napływowych i eoliczne – zaliczono również do czwartorzędu nierozdzielonego. Holocen reprezentują piaski i mulki wypełniające doliny rzeczne, kredy jeziorne, silnie humusowe namuly piaszczyste zagłębień bezodpływowych z domieszką mulków. W dolinach Wisły i Narwi w całym profilu osadów plejstoceny dominują osady piaszczyste o genezie rzecznej lub wodnolodowcowej, prawie brak jest glin zwałowych. Powierzchnię pokrywają osady plejstoceny i holoceny małej miąższości: piaski i mady tarasów rzecznych, piaski eoliczne (często tworzące wydmy), oraz podrzędne torfy i namuly torfiaste.

Taka budowa geologiczna sprzyja występowaniu złóż kopalin pospolitych (piasków i żwirów) wykorzystywanych przede wszystkim w budownictwie i drogownictwie.

Rzeźba terenu Nadleśnictwa została ukształtowana w schyłkowym okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Po ustąpieniu lodowca ulegała ona przeobrażeniom w wyniku procesów akumulacji wodnej, eolicznej i organicznej oraz denudacji peryglacialnej. W przypadku obecnego obrębu Jabłonna, głównym czynnikiem wpływającym na ukształtowanie omawianego terenu była Prawiśła, która zmieniając wielokrotnie koryto rozmywała i przemieszczała duże ilości materiału lodowcowego. Cechą charakterystyczną w morfologii omawianego obszaru są rozległe płaskie terasy wznoszące się nad korytem Wisły i Narwi. Daje się tu wyróżnić następujące poziomy terasów:

- Najniższa terasa, zwana zalewową, uformowana w okresie współczesnym wzdłuż Wisły i Narwi ciągnąca się pasem szerokości od kilkuset metrów do trzech kilometrów. Powstała w holocenie, jako obszar akumulacji wodnej Wisły. Od strony północnej ograniczona jest krawędzią erozyjną tarasu nadzalewowego, natomiast od strony południowej przechodzi w miarę łagodnie w teras korytowy. Przez terasę tę przebiega, ułożony równolegle do koryta Wisły, wał przeciwpowodziowy wznoszący się na wysokość 4-5 m. Na terasie tej położona jest Kępa Kikolska oraz częściowo ur. Klucz i Poddębnie.
- Terasa korytowa, która jest istotnie niższą terasą zalewową, położoną w bezpośrednim sąsiedztwie Wisły. Występują tutaj liczne, niewielkie starorzecza, przypominające swoim kształtem małe i kręte jeziora.
- Wyższa terasa nadzalewowa, zwana akumulacyjną, uformowaną w schyłkowym okresie zlodowacenia środkowopolskiego. Jest to dość wyrównany teren wznoszący się na wysokość 80-95 m. Terasa ta zajmuje obszar między Wisłą i Narwią oraz teren na południe od Wisły. Położone są tutaj wszystkie większe kompleksy leśne obrębu Jabłonna. Wzdłuż Wisły i Narwi wykształciły się terasy erozyjne i akumulacyjne. Generalnie jest to obszar o słabo urozmaiconej powierzchni terenu. Jedynymi wzniesieniami są plejstoceny lub holoceny wydmy osiągające do kilkunastu metrów wysokości.

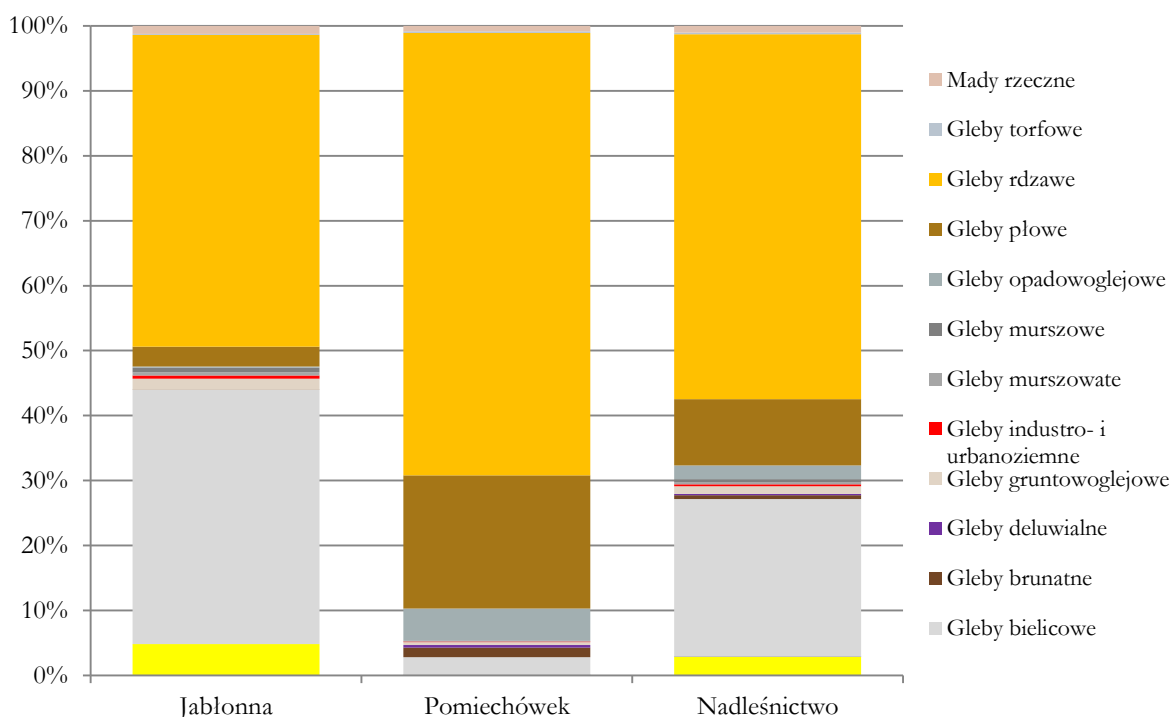
Na północ od Narwi znajduje się obszar obrębu Pomiechówek. Odbiega on swoją budową od terasowego charakteru opisanego powyżej obrębu Jabłonna. W mezoregionie Wysoczyzny Ciechanowskiej, w zdecydowanej większości występują wysoczyzny morenowe: faliste i płaskie. Wzdłuż dolin rzek: Wkry i Nasielnej występują obniżenia erozyjne. Najmłodszymi, a jednocześnie najniższymi formami morfologicznymi, są terasy zalewowe Wkry i Nasielnej. Mezoregion Wysoczyzny Płońskiej jest równiną morenową urozmaiconą łańcuchem kemów i moren ciągnących się równolegle do doliny Wisły. Wysokości bezwzględne wynoszą tu 90-112 m. Dominuje rzeźba niskofalista bardziej urozmaiconą wzdłuż granicy południowej. Południowy skraj wysoczyzny tworzy wysoką i stromą krawędź podmywaną przez Wisłę. Krawędź ta porożcinana jest przez liczne dolinki i parowy o znacznych różnicach wysokości względnych w stosunku do

otaczającego terenu. W mezoregionie Kotliny Warszawskiej, teren wykazuje stosunkowo małe zróżnicowanie. Formy zaznaczające się dość wyraźnie w krajobrazie powstały w wyniku procesów fluwialnych oraz holocenijskich faz wydmywających z udziałem akumulacji rzecznej – terasy zalewowe łąkowe i terasy wydmywe. Terasy te ciągną się wzdłuż Wisły i Narwi, a ich powierzchnia pochylona jest zgodnie zbiegiem obu rzek.

5.3. Gleby

Gleby w Nadleśnictwie są dobrze rozpoznane. Nadleśnictwo posiada opracowanie glebowo-siedliskowe wykonane w 2009 r. przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Warszawie. Rozszerzeniem prac glebowo-siedliskowych jest także wykonane opracowanie fitosocjologiczne.

W Nadleśnictwie przeważają gleby dość ubogie, zwłaszcza rdzawe i bielcowe, wytworzone z piasków zwałowych, wodnolodowcowych i taras rzecznych. Zajmują one łącznie aż 80% gruntów leśnych.



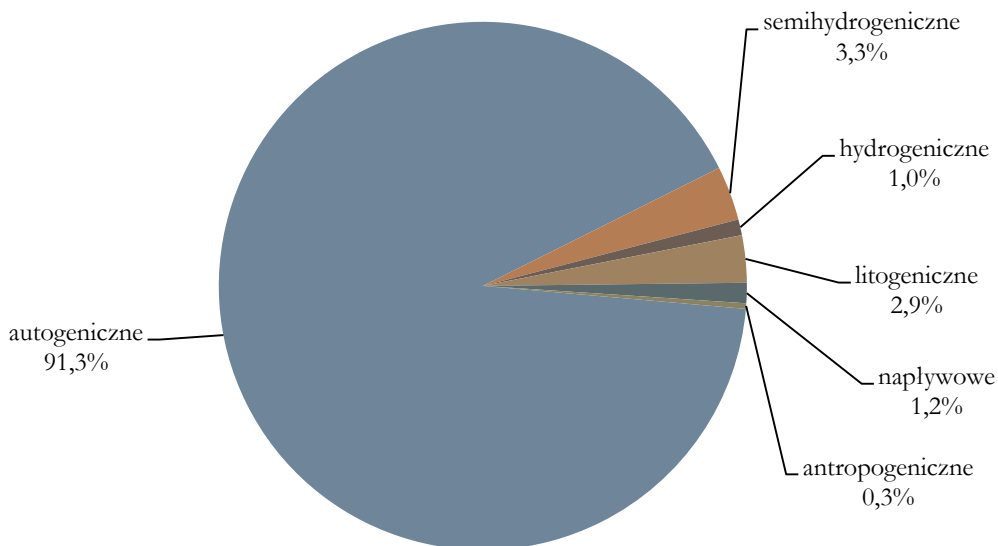
Ryc. 16. Udział typów gleb występujących na gruntach Nadleśnictwa Jabłonna (wg danych zagregowanych do wydziałów leśnych)

Pomiędzy obrębami zaznaczają się pewne różnice jeśli chodzi o udział typów gleb. Gleby w obrębie Pomiechówek charakteryzują się większą żyznością – większy udział mają tu gleby płowe oraz rdzawe. Z kolei w obrębie Jabłonna udział ubogich gleb bielcowych sięga 40%. Znaczny jest także udział najuboższych gleb – arenosoli – prawie 5%.

Tab. 21. Zestawienie typów gleb występujących na gruntach Nadleśnictwa Jabłonna (wg danych zagregowanych do wydzieleń leśnych)

| Typ gleby | skrót | Jabłonna | | Pomiechówek | | Nadleśnictwo | |
|---------------------------------|-------|----------------|---------------|----------------|---------------|-----------------|---------------|
| | | ha | % | ha | % | ha | % |
| Arenosole | Ar | 352,77 | 4,84 | 3,95 | 0,08 | 356,72 | 2,89 |
| Czarne ziemie | CZ | 0,30 | 0,00 | 1,92 | 0,04 | 2,22 | 0,02 |
| Gleby bielcowe | B | 2853,51 | 39,13 | 135,77 | 2,69 | 2989,28 | 24,23 |
| Gleby brunatne | BR | 2,71 | 0,04 | 74,50 | 1,48 | 77,21 | 0,63 |
| Gleby deluwialne | D | | | 20,54 | 0,40 | 20,54 | 0,17 |
| Gleby gruntowoglejowe | G | 121,73 | 1,67 | 22,20 | 0,44 | 143,93 | 1,17 |
| Gleby industro- i urbano-ziemne | AU | 37,32 | 0,51 | 4,83 | 0,10 | 42,15 | 0,34 |
| Gleby murszowate | MR | 34,29 | 0,47 | 6,77 | 0,13 | 41,06 | 0,33 |
| Gleby murszowe | M | 52,68 | 0,72 | | | 52,68 | 0,43 |
| Gleby opadowoglejowe | OG | 13,55 | 0,19 | 249,52 | 4,95 | 263,07 | 2,13 |
| Gleby płowe | P | 221,32 | 3,03 | 1033,66 | 20,50 | 1254,98 | 10,17 |
| Gleby rdzawe | RD | 3499,30 | 47,98 | 3433,61 | 68,10 | 6932,91 | 56,21 |
| Gleby torfowe | T | 13,21 | 0,18 | 13,06 | 0,26 | 26,27 | 0,21 |
| Mady rzeczne | MD | 90,35 | 1,24 | 41,70 | 0,83 | 132,05 | 1,07 |
| Razem | | 7293,04 | 100,00 | 5042,03 | 100,00 | 12335,07 | 100,00 |

Ze względu na warunki powstania gleb, w Nadleśnictwie zdecydowanie przeważają gleby autogeniczne – 91,3%, do których zaliczają się m.in. gleby bielcowe, rdzawe i płowe. Pozostałe grupy zajmują niewielkie powierzchnie.



Ryc. 17. Podział gleb występujących na gruntach leśnych Nadleśnictwa Jabłonna ze względu na warunki ich powstania

Gleby porolne zajmują w Nadleśnictwie ok. 27%. Wśród nich, proporcjonalnie do udziału w całym Nadleśnictwie, przeważają gleby rdzawe i bielicowe.

5.4. Wody

Woda jest ważnym czynnikiem glebotwórczym warunkującym wzrost i rozwój roślin. O stosunkach wodnych na określonym terenie decyduje całokształt różnorodnych czynników, wśród których główną rolę odgrywa sieć cieków wodnych, ilość opadów atmosferycznych, budowa geologiczna i ukształtowanie terenu.

5.4.1. Wody powierzchniowe

Cały obszar Nadleśnictwa należy do dorzecza Wisły. Sieć hydrograficzna tego terenu jest związana z Wisłą i Narwią.

Największym naturalnym ciekim wodnym obszaru Nadleśnictwa jest rzeka Wisła, która w skali Polski jest unikatowym obiektem przyrodniczym i jedną z ostatnich w Europie dzikich rzek. Decyduje o tym przede wszystkim jej wielkość i wysoki stopień naturalności. Na tym terenie ma charakter typowej dużej nizinnej rzeki, płynącej w naturalnie meandrującym korycie. Dość szeroka dolina rzeczna, zwężona wyraźnie w granicach miasta Warszawy, umożliwia tworzenie się naturalnych starorzeczy. Wysoki stopień naturalności powoduje, że Wisła stanowi ważną ostoję ptaków, zwłaszcza gatunków wodno-blotnych, co potwierdza wyznaczenie na tym terenie obszaru specjalnej ochrony ptaków sieci Natura 2000. Na wysokości miasta Nowy Dwór Mazowiecki do Wisły uchodzi jej prawobrzeżny dopływ - Narew. Wisła w tym rejonie ma charakter rzeki z licznymi zakolami i starorzeczami. Na północny-wschód od miasta, do Narwi uchodzi Wkra, płynąca meandrującym korytem, podcinającym zbocza doliny. W zachodniej części Nadleśnictwa, w okolicy miejscowości Stare Trębki (gmina Zakroczym), do Wisły wpada rzeka Struga. W północno – zachodniej części Zakroczymia i we wschodniej części gminy Nasielsk płynie Naruszewka, która w okolicy miejscowości Dobra Wola uchodzi do Wkry. Przez północną część Puszczy Kampinoskiej przepływa Kanał Kromnowski, a w południowo-wschodniej części gminy Czornów płynie Łasica. W północnej części gminy Radzymin płynie Rządza, uchodząca do Zalewu Zegrzyńskiego w okolicach Starych Żalubic.

Teren gminy Serock odwadniany jest przez rzekę Narew oraz wpadający do niej na wysokości Serocka – Bug. Narew rozcina obszar Nadleśnictwa i stanowi granicę pomiędzy obrębami leśnymi. Obie rzeki spiętrzone zostały w 1963 r. przez zapórę ziemną w Dębem, tworząc Jezioro Zegrzyńskie. Zajmuje ono powierzchnię 3 030 ha i ciągnie się na długości 41 km. Maksymalna jego szerokość wynosi 3,5 km, a głębokość 8 m. Jezioro Zegrzyńskie wykorzystywane jest w sposób różnorodny: jako zbiornik retencyjny, przeciwpowodziowy, energetyczny (elektrownia wodna

w Dębem) oraz do celów żeglugowych i rekreacyjnych. Od południa i wschodu jezioro otaczają zapory boczne i rowy opaskowe (chroniące i odwadniające tereny depresyjne u ujścia Rządzy oraz w rejonie Białobrzeg i Zegrza Południowego), z których woda przepompowywana jest do zalewu. Łączna powierzchnia terenów depresyjnych wynosi 127 km², co stanowi blisko 50% całej zlewni bezpośredniej jeziora. Do jeziora uchodzi rzeka Bug, na jej terasie zalewowym tworzą się liczne starorzecza i podmokłości. Z Jeziora Zegrzyńskiego wypływa Kanał Żerański, a poniżej zapory w Dębem, do Narwi dochodzi koryto sztucznie utworzonego Kanału Bródnowskiego. Na północ od Wierzbicy w rejonie wsi Zabłocie, wpada do Narwi mała rzeczka – Klasówka.

Ponadto w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa występują liczne jeziora. Największe z nich to: Jezioro Dolne i Jezioro Górne w okolicy Kazunia Nowego, Jezioro Dziekanowskie, Jezioro Kiepińskie w okolicy Łomianek, Jezioro Góra, Jezioro Olszewskie, Jezioro Klucz i Jezioro Drżazewo na północ od Krubina. Na północ od wsi Okunin znajduje się Jezioro Okońskie. Na północny wschód od miejscowości Pomocnia (gmina Pomiechówek), powstało jezioro o tej samej nazwie. Na terenie gminy Leoncin występuje kilka niewielkich jeziorek. Do największych należą: Jezioro Secemińskie Małe i Secemińskie Duże. Na terenie lasów Obrębu Jabłonna w oddz.: 1-2, 6 zlokalizowane jest Jezioro Zapadliska, a w oddz.: 18-20 - Jezioro Parów Karski.

Poza tym na omawianym terenie występują dość licznie stawy oraz okresowe, bezodpływowe cieki wodne zasilane bezpośrednio przez opady atmosferyczne.

5.4.2. Wody podziemne

Wody podziemne w granicach terytorialnego zasięgu Nadleśnictwa odgrywają zasadniczą rolę w magazynowaniu opadów atmosferycznych, zasilają źródła, rzeki, jeziora i bagna.

W obrębie trzeciorzędowego piętra wodonośnego występuje jeden poziom wodonośny - są to miocénskie piaski z wkładkami lignitu. Wody trzeciorzędowe stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę na obszarach pozbawionych czwartorzędowego poziomu użytkowego lub złej ich jakości. W okolicach Nowego Dworu Mazowieckiego w poziomie oligocénskim zlokalizowany jest Główny Zbiornik Wód Podziemnych GZWP 215A – Subniecka Warszawska – część centralna. Jest to zbiornik porowy, który obejmuje rozległy obszar niecki mazowieckiej, ale charakteryzuje się słabą odnawialnością zasobów wody, a więc wysokość eksploatacji jest ograniczona. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne wynoszą 145 tys. m³/dobę, a średnia głębokości ujęć – 180 m.

Zbiornik ten w latach 50. i 60. XX w. był intensywnie eksploatowany (szczególnie w Warszawie), co doprowadziło do wytworzenia się regionalnego leja depresji. Z tego względu z rozporządzenia b. Wojewody Warszawskiego przez następne ok. 30 lat był zbiornikiem chronionym. Ochrona polegała przede wszystkim na administracyjnym limitowaniu budowy ujęć wody. Obecnie po-

ziom eksploatacji obniżył się, a lej depresyjny na przeważającym obszarze został wypełniony. W okolicach Nowego Dworu Mazowieckiego, poziom oligoceński występuje na głębokości 200-220 m. Wody oligoceńskie są dobrej jakości i mogą być wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę do picia po zastosowaniu prostych metod uzdatniania.

W obrębie osadów czwartorzędowych stwierdzono występowanie wielu warstw wodonośnych o różnej genezie i ograniczonym na ogół rozprzestrzenianiu, występujących piętrowo. Największa miąższość warstwy wodonośnej występuje w obrębie GZWP 214 – Zbiornik Działdowo. Jest to zbiornik czwartorzędowy w utworach międzymorenowych i w dolinach kopalnych o szacunkowych zasobach dyspozycyjnych wynoszących 300 tys. m³/dobę i średniej głębokości ujęć – 100 m. Wody z tego zbiornika eksploatowane są w Zakroczmie i Pomiechówku. Swobodne zwierciadło tych wód utrzymuje się na głębokościach 3,5 do 25 m pod poziomem terenu.

Drugi główny zbiornik wód podziemnych GZWP 222 – Dolina Środkowej Wisły, obejmuje prawie cały powiat legionowski i częściowo nowodworski. Jest to zbiornik w utworach czwartorzędu w dolinach. Statyczne zwierciadło wody występuje na głębokości od 3 do 11 m. Charakteryzuje się dużą zasobnością i łatwą odnawialnością wód podziemnych. W przeważającej większości, wody te są dobrej jakości. Są to wody wymagające prostego uzdatniania ze względu na zawartość żelaza, manganu i barwy.

Odmienne warunki hydrologiczne panują w rejonie terasu kampinoskiego i terasów zalewowych Wisły i Narwi. Woda podziemna występuje w osadach piaszczystych rzadziej piaszczysto-zwirowych. Zwierciadło wody najczęściej o charakterze swobodnym na głębokości od 1 m (na terasach zalewowych) do ponad 5 m (na terenach wydmowych terasu kampinoskiego). Miąższość poziomu wodonośnego jest zmienna i wynosi od 10 do 60 m.

5.5. Ekosystemy wodno-błotne

Do tzw. „siedlisk wodno-błotnych” zalicza się różnego rodzaju ekosystemy wodne lub uzależnione od wysokiego poziomu wód gruntowych lub powierzchniowych. Do siedlisk określanych tym mianem zaliczamy w szczególności zbiorniki wodne (naturalnego i sztucznego pochodzenia), bagna, torfowiska, oczka wodne, siedliska wilgotne i bagiennie, lasy rosnące na siedliskach łągowych i bagiennych itp.

Siedliska wodno-błotne (hydrogeniczne, mokradłowe) spełniają bardzo ważną rolę w przyrodzie. Przede wszystkim stanowią rezerwuary wody retencjonując znaczne jej zasoby. Przyczyniają się zatem do utrzymania stabilności warunków wodnych również w obszarach sąsiednich, umożliwiając prawidłowy wzrost lasu, wykształcanie się typowych cech siedlisk i stwarzając optymalne warunki rozwoju flory i fauny. Stabilność warunków wodnych ma znaczący wpływ na warunki

wzrostowe i zdrowotność drzewostanów, co przekłada się na warunki gospodarowania. Siedliska mokradłowe mają istotne znaczenie dla kształtowania warunków życia roślin i zwierząt. Są miejscem bytowania specyficznej fauny i flory, w tym również gatunków rzadkich. Około połowy z liczby gatunków zamieszczonych w Polskiej Czerwonej Księdze Zwierząt, jest związana z ekosystemami bagiennymi (Poradnik ochrony mokradeł 2001). Ekosystemy takie, choć powierzchniowo zajmują stosunkowo niewielkie obszary, stanowią siedliska bardzo dużej liczby chronionych i ginących gatunków roślin czy bezkręgowców. Wiele z gatunków ptaków (np. żuraw *Grus grus* czy samotnik *Tringa ochropus*) gniazduje w zatopionych olsach, czy w zalewanych łęgach olszowych. Z kolei spośród gatunków roślin z ekosystemami mokradłowymi związane są takie taksony jak: salwinia pływająca *Salvinia natans* czy torfowce *Sphagnum* sp. Poza skupianiem znacznej liczby rzadkich gatunków, siedliska mokradłowe pełnią zazwyczaj rolę lokalnych centrów różnorodności biologicznej, czyli miejsc istotnych z punktu widzenia wielu gatunków roślin i zwierząt. Na przykład, śródleśne oczka wodne spełniają ważną rolę jako miejsca rozrodu płazów, węzów, oraz wielu innych bezkręgowców. Są wodopojem dla zwierzyny, miejscem żerowania ptaków itp.

Istotną cechą siedlisk mokradłowych jest również ograniczona presja antropogeniczna. Ze względu na swą niedostępność są omijane przez ludzi, dając schronienie i spokój w okresie rozrodu wielu gatunkom. Ograniczają również zagrożenie pożarowe terenów leśnych.

Ważną funkcją, szczególnie wód płynących, jest zdolność do samooczyszczania się. Zdolność oczyszczania wody posiadają również mokradła. Torfowiska przechwytyują znaczne ilości węgla, azotu i substancji biogenych. Azot jest wytrącany w procesach denitryfikacji.

Europejska Karta Wody

O doniosłej roli zasobów wodnych oraz siedlisk istotnych z punktu widzenia ich zachowania, w tym w szczególności lasów, świadczą zapisy Europejskiej Karty Wody, przyjętej przez Radę Europy w dniu 6 maja 1968 r. Zostały one ujęte w poniższych 12 punktach, spośród których lasy wspomniane są wprost w punkcie szóstym.

1. Bez wody nie ma życia, woda jest bezcennym, niezastąpionym dla człowieka dobrem.
2. Zasoby dobrej wody są ograniczone. Dlatego muszą być one utrzymywane, kontrolowane i jeżeli to możliwe - powiększane.
3. Każde zanieczyszczenie wody jest niebezpieczne dla człowieka i innych żywych stworzeń zależnych od wody.
4. Jakość wody zawsze musi być odpowiednia dla przewidywanego jej wykorzystania i powinna spełniać lokalne wymagania ustalone ze względu na zdrowie publiczne.
5. Każda zużyta woda zostaje zwrócona do jej naturalnego obiegu, nie może powodować żadne-

go ujemnego skutku przy dalszym publicznym lub prywatnym jej użytkowaniu.

6. Dla utrzymania zasobów wodnych zasadnicze znaczenie ma szata roślinna ziemi, a szczególnie lasy.
7. Zasoby wodne powinny zostać zinwentaryzowane.
8. Kompetentne władze powinny opracować plany właściwej gospodarki zasobami wodnymi.
9. Ochrona wód wymaga prowadzenia intensywnych badań naukowych, szkolenia wielu specjalistów i rozwoju odpowiedniej świadomości społecznej.
10. Woda jest dziedzictwem wszystkich ludzi i każdy człowiek powinien ją chronić. Obowiązkiem każdego z nas jest użytkować wodę oszczędnie i rozważnie.
11. Zarządzanie zasobami wodnymi powinno być prowadzone w ramach naturalnych obszarów zlewni, a nie w granicach administracyjnych.
12. Woda nie zna granic - należy ona do całego rodzaju ludzkiego i wymaga międzynarodowego współdziałania.

Rolę ekosystemów mokradłowych w środowiskach leśnych można streścić w następujących punktach:

- retencjonowanie wód podziemnych i powierzchniowych,
- zdolność do oczyszczania wód,
- magazynowanie znacznych ilości węgla i azotu (szczególnie bagna i torfowiska),
- stwarzanie istotnych nisz życia dla wielu zagrożonych i ginących gatunków roślin i zwierząt.

Jeszcze niedawno wskazywano, że większość terenu kraju cierpi na stały deficyt wody. Przyczyną tego jest niedostatek opadów atmosferycznych oraz szybka „ucieczka” wody, wskutek małej retencyjności gleby. Naturalne zbiorniki wodne, nieuregulowane cieki, śródleśne oczka wodne, torfowiska charakteryzują się dość dużą możliwością zatrzymywania wody w ramach obszaru. Ocenia się, że tworzące torfowiska wysokie mchy torfowce *Sphagnum* sp. magazynują ok. ośmiokrotnie więcej wody od swojej wagi (Poradnik ochrony mokradel 2001). W ostatnich latach mamy do czynienia ze wzrostem poziomu opadów atmosferycznych, przy czym zauważalne są znaczne wahania w tym zakresie. Opady zwykle nie są rozłożone równomiernie, ale ma miejsce przesunięcie okresu występowania wzmożonych opadów na miesiące letnie. Z uwagi na ograniczone możliwości odprowadzania wód opadowych, dochodzi czasem do zatopienia i zabagnienia znacznych powierzchni, co skutkuje zamieraniem drzewostanów.

Teren Nadleśnictwa Jabłonna obfituje w bagna, niewielkie zbiorniki oraz różnego rodzaju siedliska mokradłowe. Oprócz typowych bagien istotne znaczenie mają także lasy na siedliskach bagiennych i lęgowych. Są one często miejscem bytowania rzadkich i chronionych gatunków, przez

co wpływają na wzrost różnorodności biologicznej ekosystemów leśnych. Sprzyjają także urozmaiceniu monotonnych kompleksów leśnych, zwłaszcza w obszarach występowania monokultur sosnowych.



Fot. 8. Ekosystemy wodno-błotne zwiększają różnorodność biologiczną terenów leśnych

Ogółem na gruntach Nadleśnictwa ekosystemy tego rodzaju występują w 166 wydzieleniach o łącznej powierzchni 304,04 ha.

Oprócz tego występują niewielkie bagienka śródlęgowe nieliterowane w liczbie 80 o łącznej powierzchni 13,94 ha.

Tab. 22. Zestawienie powierzchni i liczby wydzieleń na terenie Nadleśnictwa Jabłonna, w których występują ekosystemy wodno-błotne

| Rodzaj ekosystemu | Powierzchnia [ha] | Liczba wydzieleń |
|--------------------------|-------------------|------------------|
| bagna i obszary wodne | 47,17 | 50 |
| leśne siedliska bagienne | 79,47 | 43 |
| leśne siedliska lęgowe | 177,40 | 73 |
| bagna nieliterowane | 13,94 | - |
| Razem | 317,98 | 166 |

5.6. Roślinność

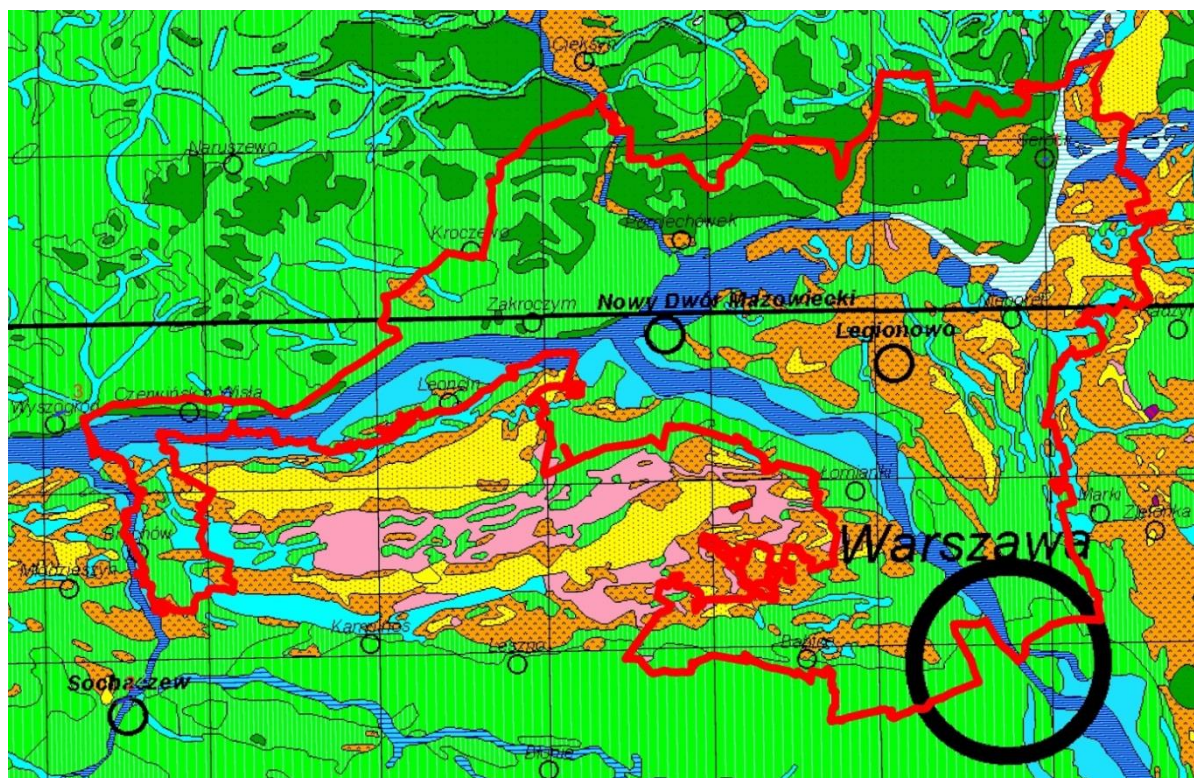
5.6.1. Zarys ogólny

O ogólnej charakterystyce florystycznej Nadleśnictwa Jabłonna decydują gatunki pospolite, związane z ekosystemami leśnymi niżu. Występowanie określonych taksonów, przywiązanych zarówno do siedlisk borowych, jak i siedlisk żyźniejszych jest funkcją występującej na tym terenie struktury siedlisk. Najpospolitsze gatunki borowe to: borówka czernica, trzcinnik leśny, borówka brusznica, trzęślica modra, siódmaczek leśny, konwalijka dwulistna, wrzos zwyczajny, pszeniec zwyczajny, rokitnik pospolity, gajnik lśniący i widłoząb falisty. Siedliska żyźniejsze charakteryzują się występowaniem takich gatunków jak: zawilec gajowy, gajowiec żółty, szczawik zajęczy, moździek trójnerwowy, prosownica rozpięchła, gwiazdnica wielkokwiatowa, g. gajowa, kopytnik pospolity, dąbrówka rozłogowa, przytulia Schultesa i in. Typowe dla olsów są: turzyca długokłosa, kosaciec żółty, nercznica błotna, psianka słodkogórz oraz częsta na przesuszonych olsach, pokrzywa zwyczajna.








5.6.2. Potencjalna roślinność naturalna

Prace dotyczące rozpoznania zbiorowisk roślinnych prowadzono w związku z opracowaniem mapy potencjalnej roślinności naturalnej Polski. Mapa w skali 1:300 000 została wydana w 1995 roku przez Instytut Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania Polskiej Akademii Nauk (Matuszkiewicz i in. 1995). Przedstawia ona zróżnicowanie siedlisk, wyrażone za pomocą wskaźnika jakim jest występowanie potencjalnych zbiorowisk roślinnych.

Potencjalna roślinność naturalna jest niejednokrotnie zbliżona lub tożsama z roślinnością rzeczywistą. Przykładem tego są bory sosnowe ze związku *Dicrano-Pinion*, porastające ubogie siedliska borowe. Zwykle jednak mamy do czynienia z mniejszym lub większym stopniem zniekształcenia, spowodowanym działalnością człowieka. Spośród zbiorowisk leśnych najlepiej zachowane i zbliżone do naturalnych są fitocenozy borowe, a najmniej zespoły łąk i pastwisk. Te ostatnie w większości zostały zastąpione przez zbiorowiska zastępcze upraw, łąk i pastwisk.



Ryc. 18. Potencjalne zbiorowiska roślinne terenu Nadleśnictwa Jabłonna według mapy roślinności potencjalnej Polski (Matuszkiewicz i in. 1995)

| | |
|---|--|
|  | ols środkowoeuropejski (<i>Carici elongatae-Alnetum</i>) |
|  | nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe (<i>Salici-Populetum = Salicetum albo-fragilis + Populetum albae</i>) |
|  | niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe (<i>Fraxino-Alnetum</i>) |
|  | grądy subkontynentalne (<i>Tilio-Carpinetum</i>) |
|  | świeżysta dąbrowa (<i>Potentillo albae-Quercetum</i>) |
|  | kontynentalne bory mieszane (<i>Quercus roboris-Pinetum</i>) |
|  | kontynentalny bór sosnowy, odmiana sarmacka (<i>Peucedano-Pinetum</i>) |

Według Mapy Potencjalnej Roślinności Naturalnej Polski na terenie zasięgu administracyjnego Nadleśnictwa Jabłonna występują następujące potencjalne zespoły roślinne:

- ols środkowoeuropejski (*Carici elongatae-Alnetum sensu lato = Ribesio nigri-Alnetum i Sphagno squarrosi-Alnetum*),
- nadrzeczne łągi wierzbowo-topolowe (*Salici-Populetum = Salicetum albo-fragilis + Populetum albae*),
- niżowe łągi olszowe i jesionowo-olszowe siedlisk wodnogruntowych, okresowo lekko zabagnionych (*Circaeo-Alnetum = Fraxino-Alnetum*),
- grąd subkontynentalny lipowo-dębowo-grabowy (*Tilio-Carpinetum*),
- świeżysta dąbrowa (*Potentillo albae-Quercetum*),

- kontynentalne bory mieszane (*Pino-Quercetum* = *Quercus roboris-Pinetum* i *Serratulo-Pinetum*),
- suboceaniczne śródładowe bory sosnowe w kompleksie boru świeżego (*Leucobryo-Pinetum*), boru suchego (*Cladonio-Pinetum*) i boru wilgotnego (*Molinio-Pinetum*) oraz kontynentalny bór sosnowy (*Peucedano-Pinetum*).

5.6.3. Zbiorowiska roślinne

Rośliny występują w przyrodzie w postaci skupień, tworzących przestrzenną całość zwaną zbiorowiskiem roślinnym lub fitocenozą. W podobnych warunkach ekologicznych i biogeograficznych powstają zbliżone fitocenozy, co pozwala na wyodrębnienie typów zbiorowisk roślinnych. Skład gatunkowy zbiorowisk roślinnych zależy od warunków siedliska panujących na danym terenie.

Nadleśnictwo Jabłonna posiada specjalistyczne opracowanie fitosocjologiczne, w którym zidentyfikowano leśne zbiorowiska roślinne występujące na jego terenie. Dominują tu dwa zbiorowiska borowe – kontynentalny bór mieszany (*Quercus roboris-Pinetum*) oraz subatlantycki bór sosnowy świeży (*Leucobryo-Pinetum*). Mniejszy udział zajmują zbiorowiska na siedliskach żyzniejszych, spośród których wyróżniają się grądy subkontynentalne (*Tilio-Carpinetum*). Pozostałe zbiorowiska mają mniejszy udział, niemniej decydują one o zróżnicowaniu szaty roślinnej i wpływają na wzrost różnorodności biologicznej obszarów leśnych. Warto odnotować, że ok. 1/5 powierzchni zbiorowisk leśnych stanowią zbiorowiska zastępcze, wśród których największy udział mają zbiorowiska *Pinus-Rubus* oraz *Pinus-Prunus*. Pełny wykaz zbiorowisk przedstawiono poniżej.

Klasa: *Vaccinio-Piceetea* Br.-Bl. 1939

Rząd: *Piceetalia abietis* Pawł. in Pawł & al. 1928

Związek: *Dicrano-Pinion* W.Mat. 1962

Zespół: *Cladonio-Pinetum* Juraszek 1927 – bór sosnowy suchy

Zespół: *Leucobryo-Pinetum* (W.Mat 1962) W.Mat & J.Mat. 1973 – subatlantycki bór sosnowy świeży

Zespół: *Molinio caeruleae-Pinetum* W.Mat. & J.Mat. 1973 - bór sosnowy wilgotny

Zespół: *Vaccinio uliginosi-Pinetum* Kleist 1929 - bór sosnowy bagienny

Zespół: *Quercus roboris-Pinetum* (W.Mat. 1981) J.Mat. 1988 – kontynentalny bór mieszany

Klasa: *Quercus-Fagetea* Br.-Bl. et Vlieg. 1937

Rząd: *Quercetalia pubescenti-petraeae* Klika 1933 corr. Morawec in Begijn & Theurillat 1984

Związek: *Potentillo albae-Quercion petraeae* Zol. & Jak. 1957 n.nov. Jak. 1967

Zespół: *Potentillo albae-Quercetum petraeae* Libb. 1933 n.inv. Oberd. 1957 em. Müller 1991 - świetlista dąbrowa subkontynentalna

Rząd: *Fagetalia sylvaticae* Pawl. 1928

Związek: *Carpinion betuli* Issler 1931 em. Oberd. 1953

Zespół: *Tilio-Carpinetum* Tracz. 1962 – grąd subkontynentalny

Związek: *Alno-Ulmion* Br.-Bl. & Tx. 1943

Zespół: *Ficario-Ulmetum minoris* Knapp 1942 em. J.Mat. 1976 - lęgi wiązowo-jesionowy

Związek: *Alno-Ulmion* Br.-Bl. et Tx. 1943

Podzwiązek: *Alnenion glutinosae-incanae* Seibert 1987

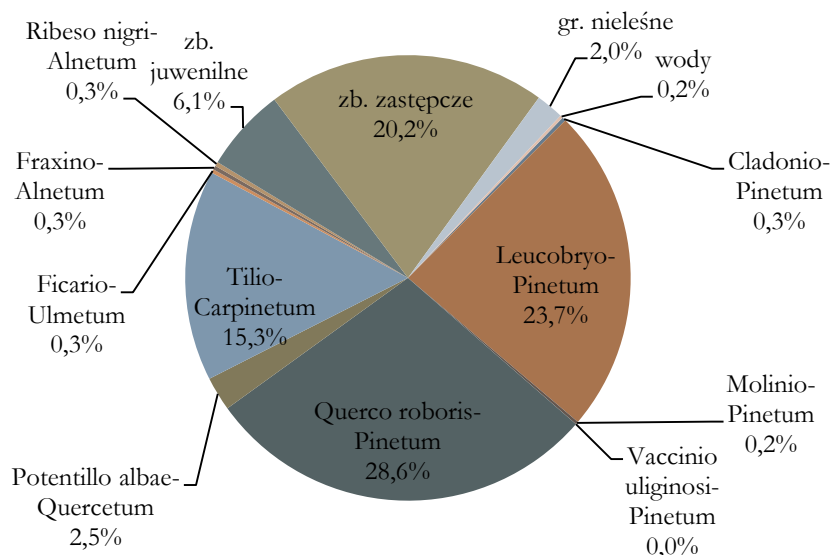
Zespół: *Fraxino-Alnetum* W.Mat. 1952 - lęgi jesionowo-olszowy

Klasa: *Alnetea glutinosae* Br.-Bl. et Tx. 1943

Rząd: *Alnetalia glutinosae* Tx. 1937

Związek: *Alnion glutinosae* (Malcuit 1929) Meijer-Drees 1936

Zespół: *Ribeso nigri-Alnetum* Sol.-Górn. (1975) 1987 – ols porzeczkowy



Ryc. 19. Udział % leśnych zbiorowisk roślinnych na gruntach Nadleśnictwa Jabłonna

Cladonio-Pinetum – bór sosnowy suchy

Zespół spotykany jest na skrajnie suchych i ubogich, piaszczystych glebach. Występuje często jako faza regeneracyjna zbiorowiska boru świeżego lub na szczytach wydm. Na terenie Nadleśnictwa występuje w postaci kilkudziesięciu niewielkich płatów w obrębie Jabłonna, głównie w okol. Nowego Dworu Mazowieckiego, Dąbrowy Chotomowskiej i Wólki Radzymańskiej.

Słabo zwarty drzewostan w płatach zespołu buduje sosna zwyczajna z domieszką brzozy brodawkowatej. Ubogie gatunkowo runo tworzy kostrzewa owcza, jastrzębiec kosmaczek, szczotlicha siwa oraz nalot gatunków drzewiastych. Cechą charakterystyczną borów suchych jest obficie występująca warstwa porostów, tworzona głównie przez chrobotki – leśnego i reniferowego, którym towarzyszą mszaki. Zespół jest identyfikatorem fitosocjologicznym siedliska przyrodniczego 91T0 - śródlądowy bór chrobotkowy.

Leucobryo-Pinetum – subatlantycki bór sosnowy świeży

Bory świeże występują na stosunkowo ubogich i umiarkowanie suchych glebach bielcowych i rdzawych; podłożem są piaski i żwiry pochodzenia lodowcowego oraz piaski wydmowe. Siedliska cechują się niskim poziomem wód gruntowych. Na terenie Nadleśnictwa zajmują znaczną powierzchnię w obrębie Jabłonna, m.in. w okol. Legionowa, Jabłonny, Nieporętu i Białobrzeg.

Warstwę drzew zbiorowiska tworzy sosna pospolita, niekiedy z domieszką brzozy. Warstwa podszytu jest stosunkowo słabo rozwinięta. Poza gatunkami wchodzącymi w skład drzewostanu występuje również jałowiec, jarzębina i kruszyna. Na suchych, skrajnie oligotroficznym, piaskach wydmowych występują ubogie płaty z dużą ilością porostów, głównie chrobotków oraz wrzosem. Na piaskach bardziej wilgotnych występują bogatsze płaty, gdzie lanowo rośnie borówka czarna i brusznica oraz rokitnik pospolity. Typową glebą omawianych zbiorowisk jest gleba mniej lub bardziej zbielicowana, z warstwą surowej kwaśnej próchnicy.

Molinio caeruleae-Pinetum - bór sosnowy wilgotny

Bory trzęślicowe wykształcają się na ubogich piaskach, zwykle w obniżeniach międzywydmowych, w których okresowo dochodzi do silnego uwilgotnienia podłoża. Na terenie Nadleśnictwa zespół występuje w zasadzie w jednej lokalizacji, na wschód od Jabłonny, gdzie obejmuje kilka wydziałów leśnych.

Warstwę drzew zespołu buduje sosna zwyczajna z domieszką brzozy i dębów. W podszytu występują kruszyna pospolita, dąb szypułkowy, jarząb pospolity i brzozy. Runo ma charakter trawiasto-krzewinkowy, o dużym stopniu zwarcia i zdominowane jest przez trzęślicę modrą. Poza tym przeważają gatunki charakterystyczne dla klasy i rzędu – borówka czarna, b. brusznica, siódmaczek leśny, oraz mchy – rokitnik pospolity, gajnik lśniący, widłozęby.

Vaccinio uliginosi-Pinetum - bór sosnowy bagienny

Bór sosnowy bagienny wykształca się na siedliskach torfowych (torfach wysokich), silnie uwilgotnionych i o dużej miąższości, z wodą gruntową występującą płytko pod powierzchnią lub pochodzącą z opadów atmosferycznych. W zależności od grubości warstwy torfu i aktywności procesów torfotwórczych wyróżnia się dwa podzespoły: typowy i trzęślicowy. Typowy stanowi końcowe stadium sukcesji torfowisk wysokich, natomiast podzespół trzęślicowy cechuje się płytką warstwą torfiastą i dość płytko zalegającym podłożem mineralnym, a charakteryzuje go stały i obfity udział trzęślicy modrej *Molinia caerulea*. Na terenie Nadleśnictwa stwierdzony w formie jednego niewielkiego, silnie zniekształconego plata (nie tworzącego wydzielienia) na wschód od Ryńi (oddz. 1g, obręb Jabłonna).

Quercu roboris-Pinetum – kontynentalny bór mieszany

Zbiorowisko leśne o charakterze mezotroficznym, wykształcające się na glebach zbudowanych z piasków i żwirów pochodzenia wodnego, wodnolodowcowego lub lodowcowego z domieszką gliny i gliniasto-piaszczystym. Na terenie Nadleśnictwa jest dominującym zbiorowiskiem leśnym i przeważa praktycznie we wszystkich kompleksach, zwłaszcza w obrębie Jabłonna.

Fitocenozy te występują na siedliskach o znacznym zróżnicowaniu żyznościowym, a przede wszystkim wilgotnościowym, od prawie suchych przez świeże do wilgotnych. Skutkuje to wyróżnieniem kilku podzespołów – oprócz typowego spotykane są wilgotny podzespół trzęślicowy, oraz żyzny podzespół leszczynowy. Drzewostany tworzone są przez sosnę przy współudziale dębu oraz domieszek brzozy i osiki. W podszyciu występują: leszczyna, kruszyna i jarząb. W runie przeważają gatunki borowe: borówka czarna i brusznica, siódmaczek leśny, pszeniec zwyczajny, trzcinnik leśny i śmialek pogięty. W warstwie mchów występują: rokietnik pospolity, widłoząb miotlasty i gajnik lśniący.

Potentillo albae-Quercetum petraeae - świetlista dąbrowa subkontynentalna

Świetlista dąbrowa to ciepłolubny, zwykle słabo zwarty las dębowy, z bardzo bujnym i bogatym florystycznie runem. Zbiorowisko to wykształca się na podłożu piaszczysto-żwirowym z przewarstwieniami gliniastymi, dobrze przepuszczalnym i z głębokim poziomem wód gruntowych. Świetlista dąbrowa jest specyficznym typem zbiorowiska leśnego, o prawdopodobnie antropogenicznym pochodzeniu. Teren Nadleśnictwa jest ważnym obszarem występowania świetlistych dąbrów, które podlegają ochronie w obszarze Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej – największe i najbardziej zwarte platy występują w kompleksie leśnym k. Woli Smolanej i Gutów (na północ od Narwi). Poza obszarem Natura 2000 największe platy występują na północ i południe od Legionowa.

W drzewostanie dominują dęby: bezszypułkowy i szypułkowy, a bujne runo tworzą gatunki lasów liściastych, borów, łąk, muraw kserotermicznych i ziołorośli. Charakterystycznymi gatunkami są m.in. pięciornik biały, dzwonek brzoskwiniolistny, bukwica zwyczajna, czyścica storzyszek, miódownik melisowaty i lilia złotogłów. Warstwa mszysta rozwinięta jest z kolei w stopniu znikomym. Zespól jest identyfikatorem fitosocjologicznym siedliska przyrodniczego 9110 – ciepłolubne dąbrowy.

Tilio-Carpinetum – grąd subkontynentalny

Grądy to w warunkach naturalnych zbiorowiska lasów dębowo-grabowych o szerokiej amplitudzie żyzności i wilgotności. Ich podłożem są głównie gleby brunatne i płowe różnych podtypów wytworzone z piasków i glin akumulacji lodowcowej. Są to jedne z najbogatszych florystycznie zbiorowisk leśnych. Siedliska grądowe są w znacznej części użytkowane rolniczo. Lasy występują zazwyczaj w postaci stosunkowo niewielkich i rozproszonych kompleksów. W Nadleśnictwie największe płaty grądów występują w obrębie Pomiechówek, w kompleksach leśnych ciągnących się od okol. Pomiechówka w kierunku wschodnim do Woli Smolanej i Szadek.

W naturalnych postaciach, drzewostan przeważnie ma budowę wielopiętrową. Piętro górne tworzy dąb często w zmieszaniu z lipą. Grab buduje drugie piętro drzewostanu. Wiele płatów grądów jest jednak zniekształconych nadmiernym udziałem sosny. Warstwa krzewów nie osiąga dużego zwarcia z powodu cienistości lasu. Tworzą ją: leszczyna, trzmielina zwyczajna i brodawkowata oraz młode pokolenie dębów, lip i grabów. Warstwa runa reprezentowana jest przez znaczną liczbę gatunków. Jej bujność zwiększa się w miarę wzrostu wilgotności. Gatunkami charakterystycznymi są: zawilec gajowy, gwiazdnica wielkokwiatowa, marzanka wonna, gajowiec żółty, prosownica rozpierzchła, czworolist pospolity, czyściec leśny, kuklik pospolity, kopytnik pospolity, tojeść rozesłana. Wśród grądów wyróżniono kilka podzespólów, różniących się warunkami żyznościowymi i wilgotnościowymi: ubogi grąd trzcinnikowy, grąd typowy oraz żyzny i wilgotny grąd czyścicowy. Zespól jest identyfikatorem fitosocjologicznym siedliska przyrodniczego 9170 – grądy subkontynentalne.

Ficario-Ulmetum minoris - łęg wiązowo-jesionowy

Łęgi wiązowo-jesionowe to bardzo żyzne lasy położone w dolinach rzecznych, wykształcające się zwykle na madach złożonych z materiału drobnoziarnistego przewarstwionego namułami lub na czarnych ziemiach, na podłożu trudno przepuszczalnym, często gliniastym. Zbiorowisko zależy od systematycznych zalewów lub spływów powierzchniowych, jednak nie powodujących zabagnienia podłoża jak w łęgach jesionowo-olszowych. W Nadleśnictwie występuje w postaci zaledwie kilku płatów w okol. Pomiechówka i Szczypiorna – wzdłuż doliny Wkry oraz jej dopływu.

W prawidłowo wykształconych drzewostanach główne piętro zbudowane jest z jesionu, wiązu i dębu z domieszką olszy, w drzewostanach zniekształconych ta ostatnia może dominować. Warstwa podszytu jest średnio wykształcona, a głównymi jej składnikami są: czeremcha pospolita, dereń świdwa, a także wiąz, jesion i grab. Runo wykazuje bardzo duże pokrycie, a występują w nim przede wszystkim gatunki charakterystyczne związku *Alno-Ulmion* - ziarnopłon wiosenny i zawilec żółty oraz śledziennica skrętolistna i kostrzewa olbrzymia, które pojawiają się w mniejszych ilościach. Bardzo obficie reprezentowana jest grupa gatunków charakterystycznych klasy *Quercus-Fagetea*, jak: podagrycznik pospolity, zawilec gajowy, kokorycz pełna, kopytnik pospolity, prosownica rozpierzchła, czy gwiazdnica wielkokwiatowa. Zawsze też występuje grupa gatunków wskazujących na dużą wilgotność siedliska, często są to gatunki przechodzące ze zbiorowisk szuwarowych. Warstwa mszysta jest zwykle bardzo słabo rozwinięta. Zespól jest identyfikatorem fitosocjologicznym siedliska przyrodniczego 91F0 – łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe.

Fraxino-Alnetum - łęg jesionowo-olszowy

Łęg jesionowo-olszowy to zbiorowisko wykształcające się na żyznych glebach murszowych, mineralno-murszowych i torfowo-murszowych, pozostających pod wpływem ruchomych wód gruntowych bądź powierzchniowych. W zależności od stopnia uwilgotnienia zbiorowisko może nawiązywać do wilgotnych grądów lub przeciwnie – do olsów, pozostając z tymi zbiorowiskami w stanie dynamicznej równowagi. Łęgi na terenie Nadleśnictwa występują nielicznie i w rozproszeniu i związane są z dolinami mniejszych cieków wodnych, a największe płaty występują w okol. Olszewnicy, Zegrza Południowego i Wólki Radzymańskiej.

Warstwę drzew tworzy olsza czarna i jesion wyniosły (płaty są zwykle zdominowane przez olszę z uwagi na zjawisko zamierania jesionu). Podszyt jest bujnie rozwinięty, z dominacją czeremchy pospolitej, trzmieliny europejskiej i kruszyny. Runo ma charakter kilkuwarstwowy. Występują w nim zawsze gatunki charakterystyczne związku *Alno-Ulmion*, wśród których najczęściej i z dużą niekiedy ilościowością są obecne: ziarnopłon wiosenny, śledziennica skrętolistna i gwiazdnica gajowa. Spośród gatunków charakterystycznych dla klasy *Quercus-Fagetea*, najczęściej występują zawilec gajowy, gajowiec żółty i prosownica rozpierzchła. Ponadto są obecne gatunki związane z olsami: krwawnica pospolita, psianka słodkogórz, karbieniec pospolity, turzyca długokłosa, kosaciec żółty, nerecznica błotna. Zawsze też występuje duża grupa gatunków łąkowych i szuwarowych preferujących wysoką wilgotność siedliska. Spośród innych roślin towarzyszących należy wymienić występującą zawsze i niekiedy w dużych ilościach pokrzywę zwyczajną. Mszaki w zbiorowisku występują rzadko i nie osiągają dużego pokrycia. Zespól jest identyfikatorem fitosocjologicznym siedliska przyrodniczego 91E0 – łęgi olszowe i jesionowe.

Ribeso nigri-Alnetum – ols porzeczkowy

Olsy porzeczkowe to lasy bagienne zdominowane przez olszę czarną, wykształcające się w zabagnionych obniżeniach terenu, na torfach niskich. Charakterystyczne jest tu stagnowanie wody w okresie wiosennym oraz kępkowo-dolinkowa struktura zbiorowiska, która wykształca się w wyniku długotrwałej stagnacji wody na powierzchni gruntu. Z uwagi na uwarunkowania wilgotnościowe Nadleśnictwa, olsy są niezbyt rozpowszechnionym zbiorowiskiem roślinnym – największe płaty występują w okol. Olszewnicy, Nieporętu i Wólki Radzywińskiej.

Warstwę drzew buduje z reguły olsza czarna, niekiedy z udziałem brzozy omszonej. Warstwę krzewów tworzą wierzba szara i uszata oraz kruszyna, jarząb i czeremcha pospolita. Bujnie rozwinięte runo ma zwykle strukturę kępkowo-dolinkową. Skład warstwy runa wykazuje przestrzenne zróżnicowanie - na kępach przy pniach drzew występują rośliny siedlisk suchszych i uboższych, natomiast w dolinkach gatunki bagienne. Spośród gatunków charakterystycznych dla klasy *Alnetea glutinosae* wyróżniają się: karbieniec pospolity, psianka słodkogórz, nerecznica błotna, turzyca długokłosa. Poza tym licznie i często z wysokim pokryciem występują gatunki szuwarowe, przechodzące z klasy *Phragmitetea*, takie jak: tojeść pospolita, przytulia błotna, turzyca błotna, gorysz błotny, kosaciec żółty. W olsach występuje również liczna grupa gatunków wilgotnych łąk z rzędu *Molinietalia*: knieć błotna, sitowie leśne, firletka poszarpana, wiązówka błotna i śmiałek darniowy. Warstwa mszysta rozwinięta jest słabo.

5.6.4. Cenne siedliska przyrodnicze

W niniejszym dokumencie za cenne siedliska przyrodnicze uznano te wymienione w załączniku I dyrektywy siedliskowej, czyli tzw. „siedliska naturalne”.

Inwentaryzację siedlisk przyrodniczych przeprowadzono w Nadleśnictwie w latach 2006-2007 na podstawie Zarządzenia nr 31 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 lipca 2006 r. w sprawie ustalenia systemu okresowej powszechnej inwentaryzacji gatunków roślin, zwierząt, innych organizmów i siedlisk przyrodniczych, mających znaczenie wskaźnikowe przy ocenie stanu lasów oraz prognozowaniu zmian w ekosystemach leśnych, znak: ZO-732-2-18/2006 oraz decyzji nr 5 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 30 stycznia 2007 r. w sprawie metodyk inwentaryzacji siedlisk i roślin, znak: ZO-732-6-5/2007. Następnie inwentaryzacji (weryfikacji) siedlisk przyrodniczych dokonano w ramach sporządzania Opracowania fitosocjologicznego.

Stan zachowania siedlisk był określany ocenami A, B lub C, o charakterystyce odmiennej od tych stosowanych podczas monitoringu siedlisk przyrodniczych w ramach Państwowego Monitoringu

Środowiska. W przypadku siedlisk leśnych kryteria poszczególnych ocen zdefiniowano następująco:

- Ocena A - drzewostan dojrzały (dla większości gatunków orientacyjnie od VI klasy wieku), z drzewami grubymi i starymi, bogaty w martwe drewno. Drzewostan o kompozycji gatunkowej odpowiadającej naturalnemu zbiorowisku roślinnemu (bez gatunków obcych geograficznie i ekologicznie). Jeżeli siedliska bagienne i łęgowe, to zachowane odpowiednio bagienne lub łęgowe warunki wodne.
- Ocena B - drzewostan dojrzewający (dla większości gatunków orientacyjnie w III-V klasie wieku), o kompozycji gatunkowej odpowiadającej naturalnemu zbiorowisku roślinnemu (nie więcej niż 5% gatunków obcych geograficznie i ekologicznie). Jeżeli siedliska bagienne i łęgowe, to zachowane odpowiednio bagienne lub łęgowe warunki wodne.
- Ocena C – nadawana w przypadku zaistnienia co najmniej jednej z przesłanek: (i) drzewostan młodociany (uprawa, młodnik, tyczkowina, orientacyjnie do II kl. wieku włącznie); (ii) drzewostan z > 5% gatunków obcych geograficznie lub ekologicznie; (iii) zniekształcone warunki wodne (np. przesuszone bory bagienne, nie zalewane łągi).

Tab. 23. Zestawienie cennych siedlisk przyrodniczych stwierdzonych na gruntach w zarządzie Nadleśnictwie Jabłonna wg ich stanu (* siedliska priorytetowe)

| Kod i nazwa siedliska przyrodniczego | W obszarach Natura 2000 (OZW) | | | | Poza obszarami Natura 2000 (OZW) | | | | W całym Nadleśnictwie | | | |
|--|-------------------------------|---------------|---------------|----------------|----------------------------------|---------------|---------------|----------------|-----------------------|---------------|----------------|----------------|
| | Stan siedliska | | | | | | | | | | | |
| | A | B | C | Razem | A | B | C | Razem | A | B | C | Razem |
| | Powierzchnia [ha] | | | | | | | | | | | |
| 2330 - wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi | | | | | | | 0,57 | 0,57 | | | 0,57 | 0,57 |
| 3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z <i>Nymphaeion, Potamoion</i> | | | | | | | 1,80 | 1,80 | | | 1,80 | 1,80 |
| 3160 - naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne | | | | | | 11,97 | 1,49 | 13,46 | | 11,97 | 1,49 | 13,46 |
| 6510 - niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie | | | | | | | 0,40 | 0,40 | | | 0,40 | 0,40 |
| 7140 - torfowiska przejściowe i trzęsawiska | | | | | | | 2,02 | 2,02 | | | 2,02 | 2,02 |
| Razem nieleśne | | | | | | 11,97 | 6,28 | 18,25 | | 11,97 | 6,28 | 18,25 |
| 9170 - grądy subkontynentalne | 12,65 | 88,63 | 816,44 | 917,72 | 38,32 | 248,27 | 588,37 | 874,96 | 50,97 | 336,9 | 1404,81 | 1792,68 |
| *91E0 - łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe | | | | | | | 20,12 | 20,12 | | | 20,12 | 20,12 |
| 91F0 - łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe | | | | | | 5,67 | | 5,67 | | 5,67 | | 5,67 |
| *91I0 - ciepłolubne dąbrowy | | 76,44 | 119,93 | 196,37 | | 20,26 | 77,72 | 97,98 | | 96,7 | 197,65 | 294,35 |
| 91T0 - śródlądowy bór chrobotkowy | | | | | | | 10,77 | 10,77 | | | 10,77 | 10,77 |
| Razem leśne | 12,65 | 165,07 | 936,37 | 1114,09 | 38,32 | 274,20 | 696,98 | 1009,50 | 50,97 | 439,27 | 1633,35 | 2123,59 |
| Łącznie | 12,65 | 165,07 | 936,37 | 1114,09 | 38,32 | 286,17 | 703,26 | 1027,75 | 50,97 | 451,24 | 1639,63 | 2141,84 |

Na gruntach Nadleśnictwa wyróżniono 10 typów siedlisk przyrodniczych, w tym 5 nieleśnych (o łącznej powierzchni 18,25 ha): wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (kod 2330),

starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (kod 3150), naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (kod 3160), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (kod 6510), torfowiska przejściowe i trzęsawiska (kod 7140) oraz 5 leśnych (o łącznej powierzchni 2123,59 ha): grądy subkontynentalne (kod 9170), łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (kod 91E0), łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (kod 91F0), ciepłolubne dąbrowy (kod 91I0), śródładowy bór chrobotkowy (kod 91T0). W sumarycznej powierzchni gruntów Nadleśnictwa siedliska te stanowią 16,6%. Pełny wykaz wydzieleń, w których stwierdzono siedliska przyrodnicze zamieszczono w załączniku 1.

Poniższą syntetyczną charakterystykę siedlisk przyrodniczych przedstawiono w oparciu o podręczniki metodyczne: Herbich (2004) i Mróz (2010, 2012a,b, 2015).

1. Wydmy śródładowe z murawami napiaskowymi – 2330

Siedlisko obejmuje zespół *Spergulo vernalis-Corynephorum* - napiaskowe murawy szczotlichowe, należący do klasy: *Koelerio-Corynephoretea canescentis*, rzędu: *Corynephorretalia canescentis*, związku: *Corynephorion canescentis*. Są to luźne murawy napiaskowe, które wykształciły się na piaskach wydmych. O fizjonomii zbiorowiska decyduje kępkowa trawa - szczotlicza siwa *Corynephorus canescens*. Poza nią piaski są często całkowicie odsłonięte, poddane swobodnemu działaniu wiatru i wykazują wyraźne ślady procesów eolicznych.

Na terenie Nadleśnictwa dobrze wykształcone wydmy śródładowe z charakterystyczną roślinnością występują w formie pięciu bardzo niewielkich płatów a ponadto „punktowo”, często w dynamicznych kompleksach z borami chrobotkowymi lub w eksponowanych miejscach w borach świeżych. Stan wszystkich odnotowanych płatów określono jako niezadowolający (C), za co odpowiedzialne są głównie procesy sukcesyjne.

2. Starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne ze zbiorowiskami z *Nympheion*, *Potamion* – 3150

Siedlisko obejmuje liczne zespoły należące do klasy: *Potametea*, rzędu: *Potametalia*, związków: *Potamion pectinati*, *Nympheion*, *Ranunculion aquatilis* oraz klasy: *Lemnetea minoris*, rzędu: *Lemnetalia minoris*, związków: *Lemnion minoris*, *Hydrocharition morsus-ranae*. Stanowi je więc szeroka grupa naturalnych zbiorników wodnych o różnej trofii (głównie: mezo- i eutroficznych) oraz genezie (naturalne jeziora, naturalne drobne zbiorniki wodne, starorzecza).

Na terenie Nadleśnictwa siedlisko zostało odnotowane w postaci 1 płata w wydzieleniu 84d (o. Jabłonna). Jego stan został określony jako niezadowolający. Największym zagrożeniem dla siedliska jest wzrost trofii wód.

3. Naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne – 3160

Siedlisko obejmuje liczne zespoły należące do klasy: *Isoëto-Littorelletea*, rzędu: *Littorelletalia uniflorae*, związku: *Sphagno-Urticularion*. Są to naturalne zbiorniki wodne charakteryzujące się małą zasobnością w składniki pokarmowe oraz dużą zawartością kwasów humusowych w wodzie.

Na terenie Nadleśnictwa do siedliska zaliczono kilka zbiorników, najczęściej o charakterze makrofitowym, znajdujących się w obrębie Jabłonna, oddz.; 1d, 6a,d, 18f, 19g, 20g, 21g. Ich stan oceniono w większości jako zadowalający (B).

4. Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*) – 6510

Siedlisko obejmuje kilka zespołów i zbiorowisk (łąka rajgrasowa *Arrhenatheretum elatioris* oraz zbiorowisko wiechliny łąkowej i kostrzewy czerwonej *Poo-Festucetum rubrae*) należących do klasy: *Molinio-Arrhenatheretea*, rzędu: *Arrhenatheretalia* i związku: *Arrhenatherion elatioris*. Są to bogate florystycznie, mezofilne zbiorowiska łąkowe powstałe antropogenicznie na żyznych, świeżych glebach mineralnych. Potencjalnie są to najczęściej siedliska lasów liściastych (grądowych lub najsuchszych łęgów). Łąki świeże cechuje duża różnorodność florystyczna. Z uwagi na procesy sukcesji wtórnej, siedliska łąk świeżych, dla ich utrzymania, powinny być chronione czynnie, poprzez niezbyt intensywne koszenie 1-2 razy w roku.

Na terenie Nadleśnictwa za siedlisko uznano jeden płat łąki w obrębie Pomiechówek, oddz. 43a. Jego stan uznano za niezadowalający z uwagi na zubożenie florystyczne i procesy sukcesyjne.

5. Torfowiska przejściowe i trzęsawiska (przeważnie z roślinnością z *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*) – 7140

Siedlisko obejmuje kilka zespołów roślinnych należących do klasy: *Scheuchzeria-Caricetea nigrae*, rzędu: *Scheuchzerietalia palustris*, związku: *Rhynchosporion albae* i *Caricion lasiocarpae*, a także rzędu: *Caricetalia nigrae*, związku: *Caricion nigrae*. Pod względem warunków ekologicznych (uwarunkowania hydrologiczne, troficzne, charakter roślinności i dynamika) siedliska te wykazują cechy pośrednie pomiędzy torfowiskami niskimi a wysokimi. Do ich rozwoju może dochodzić wówczas, gdy wskutek zaawansowania procesu akumulacji torfu następuje częściowa izolacja powierzchni torfowiska, a w bilansie wodnym coraz większe znaczenie mają opady atmosferyczne. Torfowiska te rozwijają się zatem najczęściej przy powierzchni oligo- i mezotroficznych wód, o mieszanym typie zasilania (wody opadowe, spływy powierzchniowe, wody podziemne lub przepływowe) i przyjmują postać kołyszących się na powierzchni wody kożuchów, pływających dywanów, trzęsawisk, budowanych przez torfowce i turzyce. Stanowią etap przejściowy w procesie odgórnego łądowacenia zbiorników wodnych.

Na terenie Nadleśnictwa jako torfowiska zostały sklasyfikowane dwa wydzielania w obrębie Jabłonna, oddz. 105h, 203b. Ich stan określono jako zniekształcony, a głównym zagrożeniem są przede wszystkim różnokierunkowe i dynamiczne zmiany warunków wodnych.

6. Grądy subkontynentalne (*Tilio-Carpinetum*) – 9170

Zespół *Tilio-Carpinetum* - grąd subkontynentalny zaliczany jest do klasy: *Quercus-Fagetea* – lasy liściaste, rzędu: *Fagetalia sylvaticae* – mezo- i eutroficzne lasy liściaste, związku: *Carpinion* – grądy. Są to wielogatunkowe lasy liściaste, stanowiące w Europie Środkowej i Środkowo-Wschodniej zonalną roślinność leśną siedlisk żyznych i dominujący potencjalnie typ roślinności. Grądy występują w różnorodnych warunkach siedliskowych, skutkiem czego wykazują duże zróżnicowanie ekologiczne. W klasyfikacji siedlisk leśnych zajmują przede wszystkim siedliska lasów i lasów mieszanych, zarówno świeżych, jak i wilgotnych. Drzewostan w grądach budują różne gatunki liściaste, w szczególności dęby, lipy, a charakterystycznym gatunkiem grądów, zwłaszcza na etapach ich regeneracji, jest grab. Duży udział sosny jest zazwyczaj wynikiem gospodarczych działań człowieka i stanowi o ich zniekształceniu. Z uwagi na swoją żyzność, wiele siedlisk grądowych zostało w przeszłości zamienione na tereny rolnicze. Na zalesionych siedliskach grądowych często można spotkać z kolei, sadzone drzewostany sosnowe, które obecnie poddaje się zabiegom przebudowy. Obserwuje się także spontaniczną regenerację zniekształconych fitocenoz i samoistne wkraczanie gatunków charakterystycznych dla grądów, zwłaszcza graba, który formuje pod sosną zwarte drugie piętro.

Na terenie Nadleśnictwa grądy subkontynentalne są najszerszym rozprzestrzenionym typem siedliska przyrodniczego – zidentyfikowano je na powierzchni prawie 1793 ha. Ponad połowa tej powierzchni zlokalizowana jest w obszarach Natura 2000, głównie w obszarze Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej, gdzie siedlisko stanowi jeden z dwóch głównych przedmiotów ochrony. Na na mniejszych powierzchniach występuje także w obszarach: Ostoja Nowodworska i Dolina Wkry. Stan zachowania większości grądów został oceniano jako niezadowolający (C), na co wpływ mają różnorodne zniekształcenia, w tym głównie pinetyzacja oraz neofityzacja. Niespełna 51 ha zaliczono do najlepszego stanu A.

7. *Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae, Populetum albae, Alnetum glutinoso-incanae, olsy źródliskowe*) – 91E0

Występujący na terenie Nadleśnictwa niżowy łęg jesionowo-olszowy *Fraxino-Alnetum* (91E0-3) syntaksonomicznie lokuje się w klasie: *Quercus-Fagetea* - lasy liściaste, rzędzie: *Fagetalia sylvaticae* - mezo- i eutroficzne lasy liściaste, związku: *Alno-Ulmion* – lasy łęgowe. Klasyczne łęgi wykształcają się na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. W przypadku łęgów jesionowo-

olszowych są to zazwyczaj dna dolin mniejszych rzek i strumieni. Łęgi mogą także wykształcać się poza dolinami cieków, na skutek poziomych ruchów wód gruntowych i spływów powierzchniowych. O specyfice poszczególnych płatów siedliska decydują częstotliwość i długotrwałość zalewów oraz charakter ruchu wód gruntowych, w tym wysiśkanie i wypływanie wód podziemnych. Łęgi jesionowo-olszowe związane są głównie z typem siedliskowym lasu OJ, ale mogą też występować na siedliskach OI, występując wówczas w dynamicznych kompleksach olsowo-łęgowych. W drzewostanach dominuje olsza czarna, której może towarzyszyć jesion wyniosły. Inne gatunki drzewiaste mogą występować w domieszce.

Na terenie Nadleśnictwa, łęgi jesionowo-olszowe występują niezbyt często, w sprzyjających warunkach siedliskowych, na łącznej powierzchni ok. 20 ha (oddz.: 71j,n,o, 72d,f, 73b, 77b, 78b,c – o. Jabłonna; 21b – o. Pomiechówek). Stan wszystkich płatów oceniono jako niezadowolający (C), za co odpowiadają niestabilne warunki wodne, w tym obserwowane zabagnienie, zwłaszcza na siedlisku olsów.

8. Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (*Ficario-Ulmetum*) – 91F0

Zespół łąg wiązowo-jesionowych należy do klasy: *Querc-Fagetea*, rzędu: *Fagetalia sylvaticae*, związku: *Alno-Ulmion*. Są to żyzne lasy liściaste na siedliskach wilgotnych, okresowo zalewane wodami rzeczными lub pozostające pod wpływem spływów wód powierzchniowych albo ruchomych wód gruntowych. Głównym czynnikiem ekologicznym, decydującym o specyfice łąg, są warunki wodne w tym w szczególności związane z pionowym i poziomym ruchem wód. Zbiorowiska te występują zwykle w dolinach dużych rzek, choć nie tylko – mogą to być również różnego rodzaju wilgotne zagłębienia czy rynny. Łęgi wiązowo-jesionowe cechują się przy tym mniejszą wilgotnością niż łęgi jesionowo-olszowe, co zbliża je do łągów. łągowienie tych siedlisk może przybierać na sile w wyniku dokonywanych przez człowieka zmian reżimu hydrologicznego, zwłaszcza w przypadku dolin rzecznych. W klasyfikacji siedlisk leśnych łągi dębowo-wiązowo-jesionowe występują na siedliskach Lw i Ll. Drzewostan budowany jest głównie przez dęby, rzadziej jesion i wiązy.

Na terenie Nadleśnictwa siedlisko stwierdzono w postaci dwóch płatów w obrębie Pomiechówek, oddz. 1Da, 141d, których stan określono jako zadowolający (B).

9. *Ciepłolubne dąbrowy (*Quercetalia pubescenti-petraeae*) – 91I0

Typowa dąbrowa świetlista *Potentillo albae-Quercetum* zaliczana jest do klasy: *Querc-Fagetea* - lasy liściaste, rzędu: *Quercetalia pubescenti-petraeae* świetliste dąbrowy, związku: *Potentillo albae-Quercion petraeae* - wschodniośrodkowoeuropejskie kserotermiczne lasy dębowe. Są to kserotermiczne, świetliste lasy dębowe występujące w zróżnicowanych warunkach topograficznych i glebowych,

stanowiące kresowe postaci subkontynentalnych kserotermicznych dąbrów. Występują przede wszystkim na polodowcowych wyniesieniach terenu, jak kemy, ozy lub wzgórza strefy czołowo-morenowej. Ogólną cechą siedlisk zajmowanych przez ten typ lasu jest przepuszczalne, ciepłe i suche podłoże (preferują gleby piaszczysto-żwirowe z gliniastymi przewarstwieniami wzbogaconymi w węglan wapnia), z głębokim poziomem wód gruntowych. Związane są z siedliskami lasowymi – LMśw i Lśw. Lasy te cechują się luźnym zwarciem drzewostanu, umiarkowanie lub słabo rozwiniętą warstwą krzewów oraz bujnym runem, z dużym udziałem światłolubnych gatunków roślin. W drzewostanie dominują dęby: bezszypułkowy i szypułkowy, a rozwinięte runo tworzą gatunki lasów liściastych, borów, łąk, muraw kserotermicznych i ziołorośli. Przyjmuje się, że świetliste dąbrowy ukształtowały się w warunkach umiarkowanej antropopresji – wypasu zwierząt w lasach. Zanik wypasu powoduje stopniową ekspansję gatunków drzew i krzewów zacieniających dno lasu oraz eliminację gatunków termofilnych i łąkowych.

Na terenie Nadleśnictwa ciepłolubne dąbrowy są drugim najczęściej występującym typem siedliska przyrodniczego – zidentyfikowano je na powierzchni ponad 294 ha, głównie w obszarze Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej, gdzie siedlisko stanowi jeden z dwóch głównych przedmiotów ochrony. Stan zachowania większości dąbrów został oceniano jako niezadowolający (C), na co wpływ mają zachodzące procesy sukcesyjne oraz różnorodne zniekształcenia, np. neofityzacja.

10. Śródlądowy bór chrobotkowy – 91T0

Siedlisko obejmuje jeden zespół roślinny - *Cladonio-Pinetum* zaliczany do klasy: *Vaccinio-Piceetea* – bory szypułkowe, rzędu: *Piceetalia abietis*, związku: *Dicrano-Pinion* – bory sosnowe. Są to kserofilne bory sosnowe skrajnie suchych i ubogich siedlisk piaszczystych, o runie bogatym w chrobotki. Zajmują najuboższe i najsuchsze siedliska, będąc często stadiami sukcesyjnymi śródlądowych wydm. Wykształcać się mogą w inicjalnych – młodocianych stadiach rozwoju borów na ubogich siedliskach, zwłaszcza porolnych. Natomiast na najsuchszych siedliskach mogą stanowić końcowe stadia sukcesji. Bory chrobotkowe występują w obszarach, gdzie zalegają pokłady luźnych piasków wydmowych lub wtórnie zwydmionych w wyniku akumulacji rzecznej lub lodowcowej. W miejscach tych poziom wody gruntowej jest bardzo niski w ciągu całego roku, a podłoże cechuje się dużą przepuszczalnością. Zazwyczaj bory chrobotkowe występują punktowo lub w postaci niewielkich płatów pośród borów suchych i świeżych. Drzewostan o zwykle dość niskim zwarciu tworzy przeważnie tylko sosna pospolita, która z uwagi na warunki stresowe, w jakich musi wzrastać, charakteryzuje się bardzo niską bonitacją. Warstwy krzewiasta i zielna są słabo rozwinięte, charakterystyczna jest natomiast dobrze rozwinięta warstwa porostowomyszta, w której dominują różne gatunki chrobotków z rodzaju *Cladonia* (jest to główny wy-

znacznik tego siedliska przyrodniczego). Bory chrobotkowe odpowiadają siedlisku boru suchego. Sosnowy bór chrobotkowy jest obecnie siedliskiem bardzo niestabilnym. Do tej pory nie jest określony ostatecznie charakter tego zbiorowiska. Nie jest pewne, czy jest to w pełni naturalna odmiana suchego boru sosnowego, czy też geneza jego powstawania oraz trwania na przestrzeni dziesięcioleci ma podłoże antropogeniczne, związane z historyczną i tradycyjną gospodarką rolną ludności na obszarach silnie zalesionych.

Na terenie Nadleśnictwa bory chrobotkowe stwierdzono na powierzchni niespełna 11 ha (poza obszarami Natura 2000) w postaci kilku niewielkich płatów w obrębie Jabłonna. Występują one w obszarach zwydmionych, często w mozaice z siedliskiem 2330. Stan zdecydowanej wszystkich płatów został określony jako niezadowolający (C). Siedlisku zagrażają procesy sukcesyjne, w tym zwiększanie się zwarcia drzewostanów.

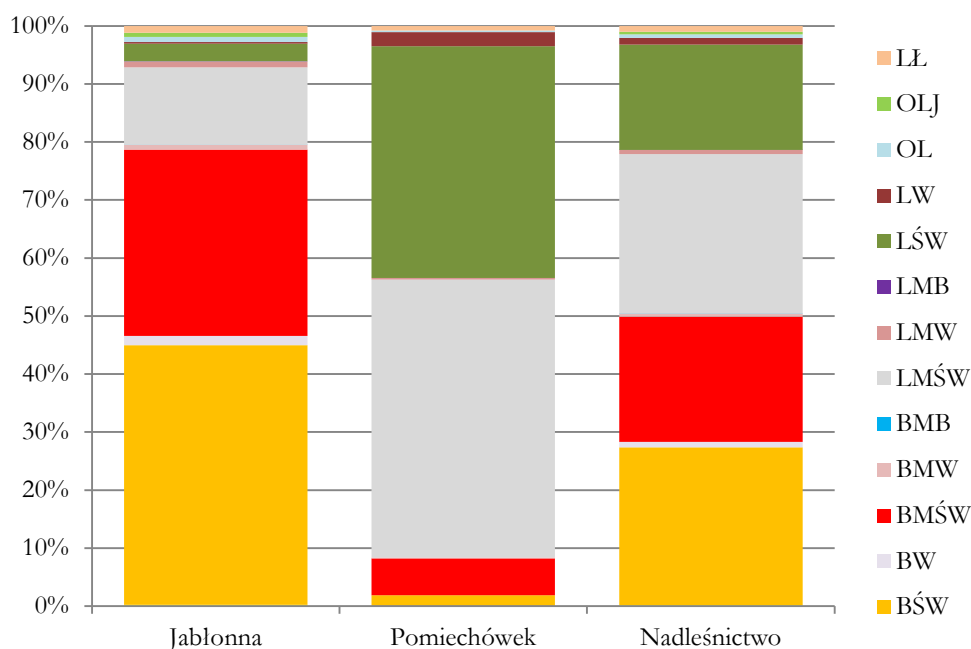
5.7. Typy siedliskowe lasu

Typ siedliskowy lasu jest podstawową jednostką w klasyfikacji siedlisk leśnych, obejmującą wszystkie powierzchnie leśne o zbliżonych warunkach siedliskowych, wykazujące podobne możliwości produkcyjne. Na pojęcie typu siedliskowego lasu składają się czynniki klimatyczne i glebowe. Poszczególne typy siedliskowe lasu mogą się różnić składem florystycznym, strukturą, trwałością, żyznością i wilgotnością gleby, klimatem, ukształtowaniem terenu i jego budową geologiczną.

Tab. 24. Zestawienie powierzchni leśnej Nadleśnictwa Jabłonna wg typów siedliskowych lasu (dot. pow. leśnej zalesionej i niezalesionej)

| Typ siedliskowy lasu | Obręby | | | | Nadleśnictwo | |
|----------------------|----------|-----------|-------------|-----------|--------------|-----------|
| | Jabłonna | | Pomiechówek | | Pow.[ha] | Udział[%] |
| | Pow.[ha] | Udział[%] | Pow.[ha] | Udział[%] | | |
| BS | 18,07 | 0,25 | | | 18,07 | 0,15 |
| BŚW | 3264,25 | 44,75 | 95,67 | 1,90 | 3359,92 | 27,24 |
| BW | 116,71 | 1,6 | | | 116,71 | 0,95 |
| BMSW | 2339,69 | 32,08 | 319,89 | 6,34 | 2659,58 | 21,56 |
| BMW | 60,42 | 0,83 | 7,67 | 0,15 | 68,09 | 0,55 |
| BMB | 1,50 | 0,02 | | | 1,50 | 0,01 |
| LMŚW | 972,69 | 13,34 | 2413,87 | 47,88 | 3386,56 | 27,46 |
| LMW | 73,90 | 1,01 | 15,20 | 0,30 | 89,10 | 0,72 |
| LMB | 1,15 | 0,02 | | | 1,15 | 0,01 |
| LŚW | 223,74 | 3,07 | 2013,97 | 39,94 | 2237,71 | 18,14 |
| LW | 18,80 | 0,26 | 123,66 | 2,45 | 142,46 | 1,15 |
| OL | 64,95 | 0,89 | 11,87 | 0,24 | 76,82 | 0,62 |
| OLJ | 50,68 | 0,69 | | | 50,68 | 0,41 |
| LL | 86,49 | 1,19 | 40,23 | 0,80 | 126,72 | 1,03 |
| Razem | 7293,04 | 100 | 5042,03 | 100 | 12335,07 | 100 |

Pod względem żyzności, na terenie Nadleśnictwa Jabłonna niemal równy udział mają ubogie siedliska borowe (50,5% powierzchni obiektu) oraz żyzniejsze siedliska lasowe (pozostała powierzchnia). Warto zauważyć zaznaczającą się w tym względzie wyraźną różnicę pomiędzy obrębami Nadleśnictwa. W obrębie Jabłonna siedliska borowe zajmują 79,5%, a dominuje tutaj siedlisko Bśw. Z kolei w obrębie Pomiechówek siedliska borowe zajmują zaledwie 8,4%, a dominują tu siedliska LMśw i Lśw. Warto też zwrócić uwagę, że w obrębie Jabłonna występuje 14 różnych typów siedliskowych lasu, a w obrębie Pomiechówek – tylko 9. Pokazuje to, że Nadleśnictwo składa się z dwóch bardzo odmiennych obszarów o różnej charakterystyce i kształtujących się w odmiennych warunkach. Przekłada się to oczywiście na zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów w obu obrębach leśnych, warunki ich zagospodarowania i planowanie działań gospodarczych.



Ryc. 20. Udział typów siedliskowych lasu w Nadleśnictwie Jabłonna

Według charakterystyki wilgotnościowej siedlisk, największy udział mają siedliska świeże – 94,4%. Siedliska wilgotne zajmują 3,4%, natomiast pozostałe grupy wilgotnościowe występują są dużo rzadziej.

Tab. 25. Siatka wilgotnościowo-troficzna siedlisk Nadleśnictwa Jabłonna (powierzchnia leśna zalesiona i niezalesiona)

| Grupy wilgotnościowe siedlisk | Grupy żywnościowe (troficzne) siedlisk | | | | Razem |
|----------------------------------|--|----------------|----------------|----------------|-----------------|
| | bory | bory mieszane | las mieszane | las | |
| | Powierzchnia [ha] | | | | |
| suche (SU) | 18,07 | | | | 18,07 |
| świeże (Ś) | 3123,24 | 2404,23 | 2465,33 | 751,27 | 8744,07 |
| silnie świeże (ŚŚ) | 236,68 | 255,35 | 921,23 | 1486,44 | 2899,70 |
| wilgotne odwodnione (WO) | 42,65 | 27,28 | 27,08 | 21,62 | 118,63 |
| wilgotne (WW) | 74,06 | 29,83 | 35,01 | 117,72 | 256,62 |
| wilgotne silnie wilgotne (WSW) | | 10,98 | 27,01 | 3,12 | 41,11 |
| bagienne odwodnione (BO) | | | 1,15 | 1,36 | 2,51 |
| bagienne mokre (BM) | | | | 39,69 | 39,69 |
| bagienne bardzo mokre (BBM) | | 1,5 | | 35,77 | 37,27 |
| łęgowe niezalwane (ŁN) | | | | 122,95 | 122,95 |
| łęgowe zalwane i podtapiane (ŁP) | | | | 14,62 | 14,62 |
| łęgowe zalwane (ŁZ) | | | | 39,83 | 39,83 |
| Razem | 3494,70 | 2729,17 | 3476,81 | 2634,39 | 12335,07 |

5.8. Drzewostany

5.8.1. Ogólna charakterystyka drzewostanów

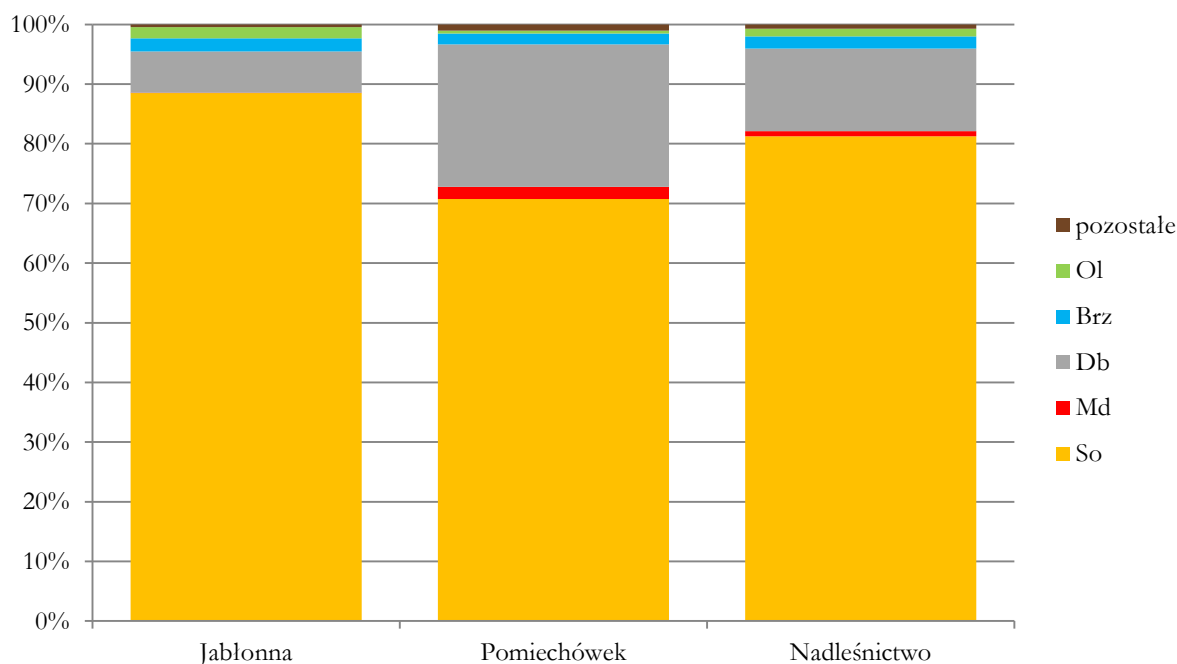
Drzewostany Nadleśnictwa Jabłonna charakteryzują się dużą różnorodnością gatunkową drzew je tworzących. Przeważa sosna, będąca gatunkiem panującym na większości siedlisk borów, borów mieszanych, a także lasów mieszanych, a nawet lasów. Jest to wynikiem zaszłości gospodarki leśnej okresu powojennego. Podczas zalesiania gruntów i odnawiania lasów, wskutek przybliżonego i nie zawsze precyzyjnego rozpoznania warunków glebowych oraz preferencji sosny, jako gatunku o największej przydatności dla gospodarki, masowo wprowadzano ten gatunek na większości siedlisk. Rola pozostałych gatunków była ograniczana. Obecne rozpoznanie siedlisk daje podstawy do przebudowy drzewostanów na bardziej zgodne z siedliskiem i naturalnymi zespołami roślinnymi, w związku z czym udział gatunków liściastych, zwłaszcza dębu, olszy, a także gatunków domieszkowych, stopniowo, ale systematycznie się zwiększa.

Zauważalne różnice w udziale sosny zaznaczają się pomiędzy obrębami Nadleśnictwa. O ile w obrębie Jabłonna sosna zdecydowanie dominuje zajmując ponad 88,5% powierzchni wg gatunków panujących, o tyle w obrębie Pomiechówek przewaga sosny nie jest aż tak wyraźna (70,7% powierzchni). Z kolei dęby zdecydowanie większy udział (23,8%) mają w drugim z wymienionych obrębów, podczas gdy w o. Jabłonna tylko 6,9%. Pozostałe gatunki mają udział znikomy, a 1% przekraczają jeszcze brzozy (2,0%) i olsze (1,3%).

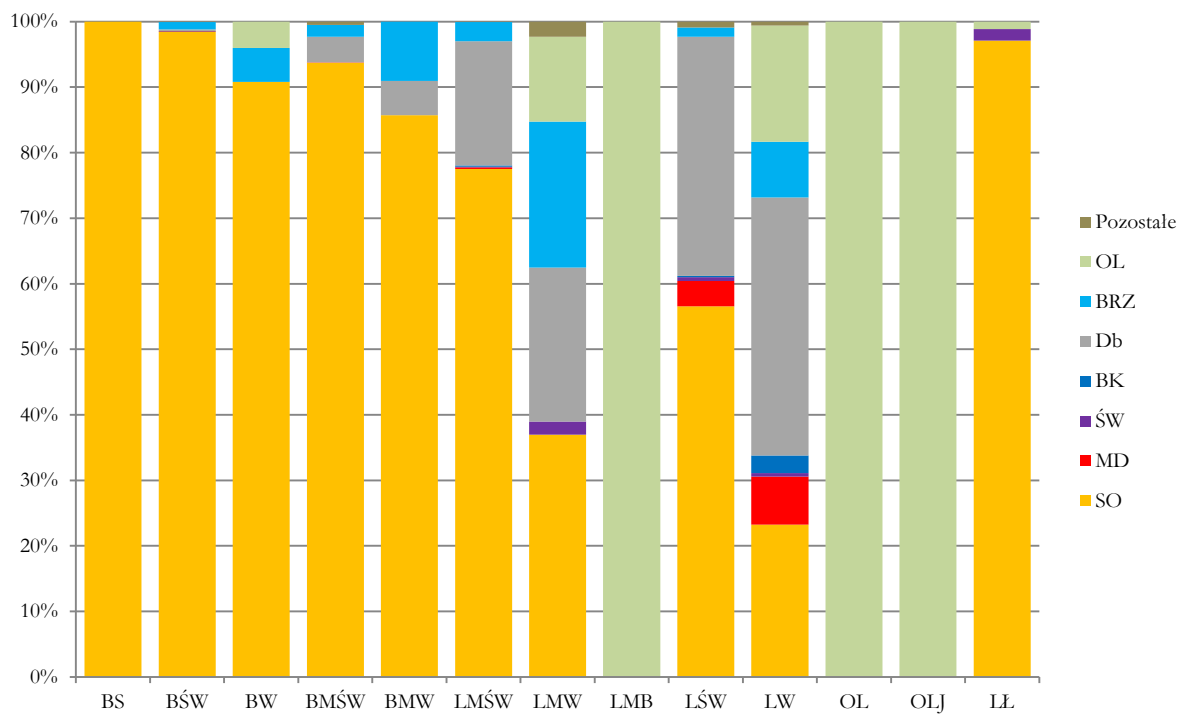
Tab. 26. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna wg gatunków panujących

| GAT | Jabłonna | | Pomiczówek | | Nadleśnictwo | |
|--------|-----------|-------|------------|-------|--------------|--------|
| | pow./masa | % | pow./masa | % | pow./masa | % |
| SO | 6454,66 | 88,51 | 3566,78 | 70,73 | 10021,44 | 81,24 |
| | 1549692 | 89,72 | 1279190 | 74,64 | 2828882 | 82,20 |
| SO.B | 0,94 | 0,01 | | | 0,94 | 0,01 |
| | 60 | 0 | | | 60 | 0,00 |
| SO.S | 3,70 | 0,05 | | | 3,70 | 0,03 |
| | 685 | 0,04 | | | 685 | 0,02 |
| MD | 4,48 | 0,06 | 103,28 | 2,05 | 107,76 | 0,87 |
| | 510 | 0,03 | 34185 | 1,99 | 34695 | 1,01 |
| ŚW | 4,67 | 0,06 | 16,65 | 0,33 | 21,32 | 0,17 |
| | 461 | 0,03 | 3934 | 0,23 | 4395 | 0,13 |
| BK | 3,39 | 0,05 | 13,40 | 0,27 | 16,79 | 0,14 |
| | 78 | 0 | 2244 | 0,13 | 2322 | 0,07 |
| DB | 504 | 6,92 | 1202,33 | 23,85 | 1706,82 | 13,84 |
| | 119988 | 6,95 | 365549 | 21,33 | 485537 | 14,11 |
| DB.C | 3,03 | 0,04 | 3,65 | 0,07 | 6,68 | 0,05 |
| | 915 | 0,05 | 700 | 0,04 | 1615 | 0,05 |
| KL | 2,11 | 0,03 | | | 2,11 | 0,02 |
| | 545 | 0,03 | | | 545 | 0,02 |
| JS | 8,15 | 0,11 | 0,79 | 0,02 | 8,94 | 0,07 |
| | 68 | 0 | 110 | 0,01 | 178 | 0,01 |
| GB | | | 7,39 | 0,15 | 7,39 | 0,06 |
| | | | 180 | 0,01 | 180 | 0,01 |
| BRZ | 160,05 | 2,19 | 92,89 | 1,84 | 252,94 | 2,05 |
| | 27935 | 1,62 | 20865 | 1,22 | 48800 | 1,42 |
| OL | 135,02 | 1,85 | 24,91 | 0,49 | 159,93 | 1,30 |
| | 25041 | 1,45 | 5381 | 0,31 | 30422 | 0,88 |
| AK | 7,90 | 0,11 | 0,87 | 0,02 | 8,77 | 0,07 |
| | 1440 | 0,08 | 210 | 0,01 | 1650 | 0,05 |
| OS | | | 4,15 | 0,08 | 4,15 | 0,03 |
| | | | 385 | 0,02 | 385 | 0,01 |
| LP | 0,45 | 0,01 | 4,94 | 0,10 | 5,39 | 0,04 |
| | 9 | 0 | 1047 | 0,06 | 1056 | 0,03 |
| Ogółem | 7293,04 | 100 | 5042,03 | 100 | 12335,07 | 100,00 |
| | 1727427 | 100 | 1713980 | 100 | 3441407 | 100,00 |

W skali Nadleśnictwa, sosna dominuje na wszystkich siedliskach borów, borów mieszanych i częściowo lasów mieszanych, a nawet lasów. Dąb największą rolę odgrywa na siedliskach lasu świeżego i lasu wilgotnego. Olsza dominuje w olsach i olsach jesionowych, jak również w lesie mieszanym bagiennym, natomiast udział brzozy zaznacza się głównie na siedliskach boru mieszanego wilgotnego oraz lasu mieszanego wilgotnego.



Ryc. 21. Struktura powierzchniowa drzewostanów wg gatunków panujących



Ryc. 22. Udział powierzchniowy gatunków panujących w typach siedliskowych lasu Nadleśnictwa Jabłonna

Przeciętny wiek drzewostanów Nadleśnictwa wynosi 74 lata. Jest więc znacząco wyższy niż średnio w Lasach Państwowych (63 lata) oraz w RDLP w Warszawie (62 lata). Zasobność drzewostanów Nadleśnictwa 282 m³/ha i jest wyższa niż średnio w Lasach Państwowych (270 m³/ha) oraz

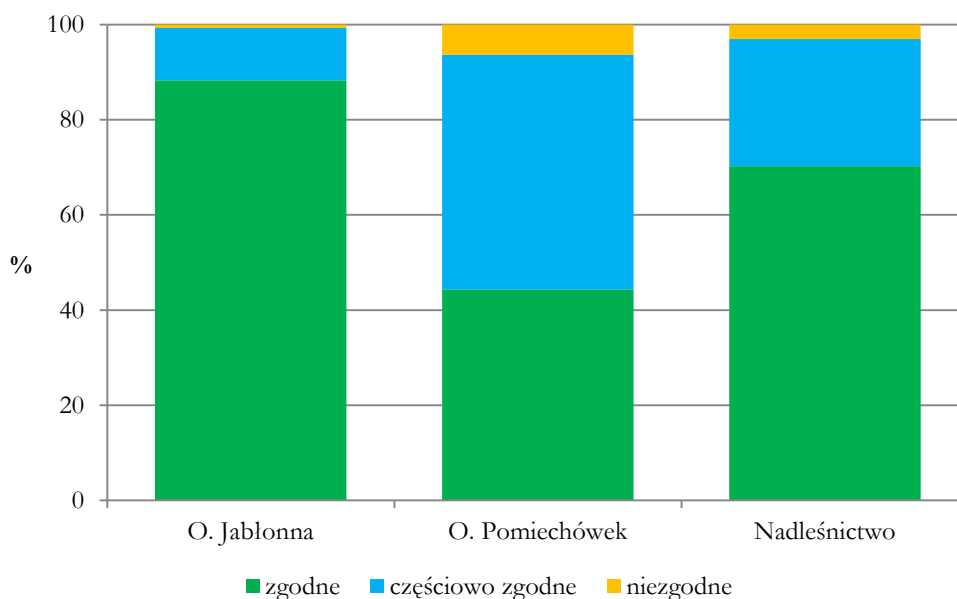
w RDLP w Warszawie (261 m³/ha) (Aktualizacja 2018). Zdecydowanie starsze i zasobniejsze są drzewostany w obrębie Pomiechówek.

Tab. 27. Porównanie wybranych cech taksacyjnych drzewostanów (dla powierzchni leśnej zalesionej)

| Jednostka | Średni wiek [lat] | Przeciętna zasobność [m ³ /ha] | Przeciętny przyrost [m ³ /ha] | Udział % siedlisk borowych | Udział % gatunków iglastych |
|-------------------|-------------------|---|--|----------------------------|-----------------------------|
| Obręb Jabłonna | 69 | 240 | 5 | 80,3 | 81,7 |
| Obręb Pomiechówek | 81 | 343 | 7 | 8,5 | 66,0 |
| Nadleśnictwo | 74 | 282 | 6 | 50,8 | 75,2 |

Ocena zgodności składów gatunkowych drzewostanów z typem drzewostanu

W Nadleśnictwie największy udział mają drzewostany zgodne z TD. Zajmują one ponad 70,2% powierzchni leśnej zalesionej. Udział drzewostanów częściowo zgodnych wynosi ok. 26,8%. Resztę stanowią drzewostany niezgodne z siedliskiem.



Ryc. 23. Udział stopni zgodności składu gatunkowego drzewostanów z siedliskiem w Nadleśnictwie Jabłonna

Ogółem zdecydowanie wyższą zgodnością z siedliskiem cechują się drzewostany w obrębie Jabłonna (zgodne – 88,3%) niż w o. Pomiechówek (44,4%). Wpływ ma na to odmienny potencjał troficzny siedlisk w obu obrębach.

5.8.2. Bogactwo gatunkowe i struktura pionowa

W trakcie prac taksacyjnych na terenie Nadleśnictwa Jabłonna stwierdzono występowanie 39 gatunków drzew oraz 24 gatunków krzewów.

Tab. 28. Gatunki drzew i krzewów występujące na gruntach Nadleśnictwa Jabłonna

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Przynależność historyczno-geograficzna ¹ | Charakter gat. obcych ² |
|---------------|-------------------------|---|---|------------------------------------|
| Drzewa | | | | |
| 1 | brzoza brodawkowata | <i>Betula pendula</i> Roth | rodz. | - |
| 2 | buk zwyczajny | <i>Fagus sylvatica</i> L. | rodz. | - |
| 3 | daglezja zielona | <i>Pseudotsuga menziesii</i> (Mirb.) Franco | antrop. | ken. lokal. zad. |
| 4 | dąb bezszypulkowy | <i>Quercus petraea</i> (Matt.) Liebl. | rodz. | - |
| 5 | dąb szypulkowy | <i>Quercus robur</i> L. | rodz. | - |
| 6 | dąb czerwony | <i>Quercus rubra</i> L. | antrop. | ken. zad. inwaz. |
| 7 | grab pospolity | <i>Carpinus betulus</i> L. | rodz. | - |
| 8 | grusza polna | <i>Pyrus pyraster</i> (L.) Burgsd. | rodz. | - |
| 9 | jabłoń dzika | <i>Malus sylvestris</i> Mill. | rodz. | - |
| 10 | jesion wyniosły | <i>Fraxinus excelsior</i> L. | rodz. | - |
| 11 | jesion amerykański | <i>Fraxinus americana</i> L. | upraw. | - |
| 12 | jodła pospolita | <i>Abies alba</i> Mill. | rodz. | - |
| 13 | kasztanowiec zwyczajny | <i>Aesculus hippocastanum</i> L. | antrop. | ken. zad. |
| 14 | klon jawor | <i>Acer pseudoplatanus</i> L. | rodz. | - |
| 15 | klon pospolity | <i>Acer platanoides</i> L. | rodz. | - |
| 16 | klon polny | <i>Acer campestre</i> L. | rodz. | - |
| 17 | klon jesionolistny | <i>Acer negundo</i> L. | antrop. | ken. zad. inwaz. |
| 18 | lipa drobnolistna | <i>Tilia cordata</i> Mill. | rodz. | - |
| 19 | modrzew europejski | <i>Larix decidua</i> Mill. | rodz. | - |
| 20 | morwa biała | <i>Morus alba</i> L. | upraw. | ken. zad. |
| 21 | olsza czarna | <i>Alnus glutinosa</i> (L.) Gaertn. | rodz. | - |
| 22 | olsza szara | <i>Alnus incana</i> (L.) Moench | rodz. | - |
| 23 | robinia akacyjowa | <i>Robina pseudoaccacia</i> L. | antrop. | ken. zad. inwaz. |
| 24 | sosna Banksa | <i>Pinus banksiana</i> Lamb. | upraw. | ken. lokal. zad. |
| 25 | sosna czarna | <i>Pinus nigra</i> J.F. Arnold | antrop. | ken. lokal. zad. |
| 26 | sosna smolowa | <i>Pinus rigida</i> Mill. | upraw. | - |
| 27 | sosna Weymoutha | <i>Pinus strobus</i> L. | antrop. | ken. lokal. zad. |
| 28 | sosna zwyczajna | <i>Pinus sylvestris</i> L. | rodz. | - |
| 29 | śliwa wiśniowa (alycza) | <i>Prunus cerasifera</i> Ehrh. | antrop. | pp ken. lokal. zad. |
| 30 | śliwa domowa | <i>Prunus domestica</i> L. | antrop. | - |
| 31 | świerk pospolity | <i>Picea abies</i> (L.) H.Karst. | rodz. | - |
| 32 | topola biała | <i>Populus alba</i> L. | rodz. | - |
| 33 | topola czarna | <i>Populus nigra</i> L. | rodz. | - |
| 34 | topola osika | <i>Populus tremula</i> L. | rodz. | - |
| 35 | wiąz pospolity | <i>Ulmus minor</i> Mill. emend. Richens | rodz. | - |
| 36 | wierzba biała | <i>Salix alba</i> L. | rodz. | - |
| 37 | wierzba iwa | <i>Salix caprea</i> L. | rodz. | - |
| 38 | wiśnia ptasia | <i>Cerasus avium</i> (L.) Moench | rodz. | - |
| 39 | wiśnia pospolita | <i>Cerasus vulgaris</i> Mill. | antrop. | - |
| Krzewy | | | | |
| 1 | berberys zwyczajny | <i>Berberis vulgaris</i> L. | rodz. | - |
| 2 | bez czarny | <i>Sambucus nigra</i> L. | rodz. | - |

| Lp. | Nazwa polska | Nazwa łacińska | Przynależność historyczno-geograficzna ¹ | Charakter gat. obcych ² |
|-----|-------------------------|--|---|------------------------------------|
| 3 | bez koralowy | <i>Sambucus racemosa</i> L. | rodz. | - |
| 4 | cis pospolity | <i>Taxus baccata</i> L. | rodz. | - |
| 5 | czeremcha zwyczajna | <i>Padus avium</i> Mill. | rodz. | - |
| 6 | czeremcha późna | <i>Padus serotina</i> (Ehrh.) Borkh. | antrop. | ken. zad. inwaz. |
| 7 | dereń biały | <i>Cornus alba</i> L. | antrop. | - |
| 8 | dereń świda | <i>Cornus sanguinea</i> L. | rodz. | - |
| 9 | głóg jednoszyjkowy | <i>Crataegus monogyna</i> Jacq. | rodz. | - |
| 10 | jałowiec pospolity | <i>Juniperus communis</i> L. | rodz. | - |
| 11 | jarząb pospolity | <i>Sorbus aucuparia</i> L. em. Hedl. | rodz. | - |
| 12 | kalina koralowa | <i>Viburnum opulus</i> L. | rodz. | - |
| 13 | kruszyna pospolita | <i>Frangula alnus</i> Mill. | rodz. | - |
| 14 | leszczyna pospolita | <i>Corylus avellana</i> L. | rodz. | - |
| 15 | ligustr pospolity | <i>Ligustrum vulgare</i> L. | niepewn. | . |
| 16 | porzeczka czarna | <i>Ribes nigrum</i> L. | rodz. | - |
| 17 | porzeczka czerwona | <i>Ribes spicatum</i> E.Robson | rodz. | - |
| 18 | śliwa tarnina | <i>Prunus spinosa</i> L. | rodz. | - |
| 19 | śnieguliczka biała | <i>Symphoricarpos albus</i> (L.) S.F.Blake | antrop. | ken. zad. |
| 20 | szakłak pospolity | <i>Rhamnus catharticus</i> L. | rodz. | - |
| 21 | suchodrzew pospolity | <i>Lonicera xylosteum</i> L. | rodz. | - |
| 22 | trzmielina pospolita | <i>Euonymus europaea</i> L. | rodz. | - |
| 23 | trzmielina brodawkowata | <i>Euonymus verrucosa</i> Scop. | rodz. | - |
| 24 | żywotnik wschodni | <i>Thuja orientalis</i> L. | upraw. | - |

Objaśnienia:

¹Przynależność historyczno-geograficzna (Mirek i in. 2002):

rodz. - takson rodzimy lub trwale zdomowiony

antrop. - antropofit zdomowiony we florze polskiej

upraw. - takson uprawiany

niepewen. - takson o niepewnym statusie we florze polskiej; być może antropofit

²Charakter gat. obcych (Tokarska-Guzik i in. 2012):

ken. lokal. zad. - kenofit, lokalnie zdomowiony

ken. zad. - kenofit, zdomowiony

ken. zad. inwaz. - kenofit, zdomowiony, inwazyjny

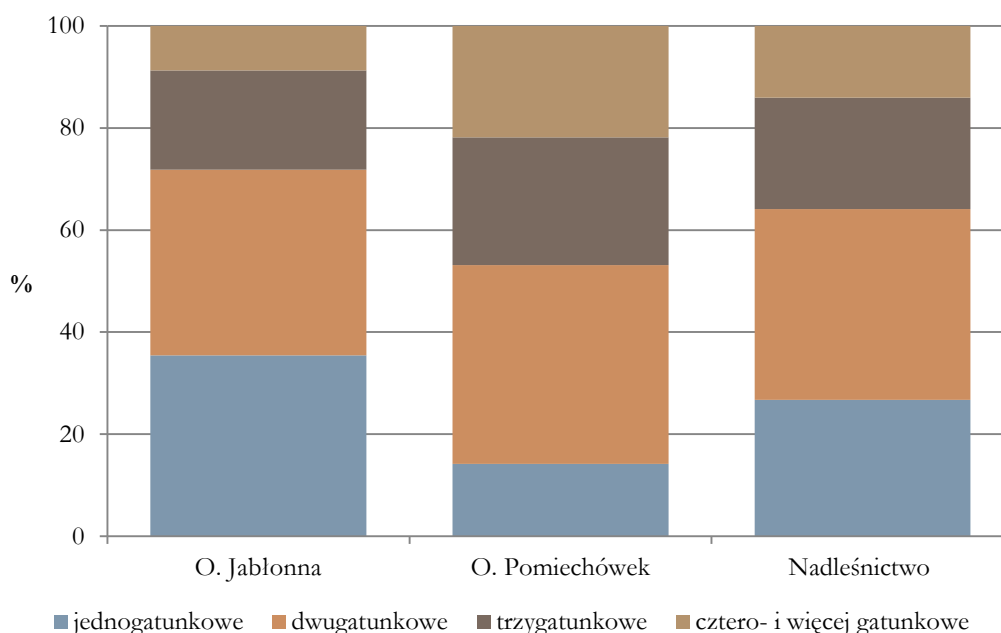
pp ken. lokal. zad. - prawdopodobnie kenofit, lokalnie zdomowiony

Drzewostany Nadleśnictwa Jabłonna charakteryzują się dość dużym bogactwem gatunkowym. Największy udział mają drzewostany dwugatunkowe (37,4% powierzchni), a następnie jednogatunkowe (26,7%) i trzygatunkowe (21,8%). Zauważalny jest także udział drzewostanów budowanych przez 4 lub więcej gatunków (14,1%).

Tab. 29. Zestawienie powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna wg grup wiekowych i bogactwa gatunkowego (dot. powierzchni leśnej zalesionej)

| Obręb, nadleśnictwo | Bogactwo gatunkowe, drzewostany | Powierzchnia [ha] | | | | |
|---------------------|---------------------------------|-------------------|-----------|----------|---------|------------|
| | | Wiek | | | Ogółem | Ogółem [%] |
| | | <=40 lat | 41-80 lat | > 80 lat | | |
| Obręb Jabłonna | jednogatunkowe | 140,47 | 1648,67 | 746,44 | 2535,58 | 35,5 |
| | dwugatunkowe | 445,56 | 1422,67 | 728,93 | 2597,16 | 36,3 |
| | trzygatunkowe | 268,28 | 918,75 | 204,08 | 1391,11 | 19,5 |
| | cztero- i więcej gatunkowe | 74,87 | 283,48 | 264,32 | 622,67 | 8,7 |
| Obręb Pomiechówek | jednogatunkowe | 44,06 | 327,97 | 335,99 | 708,02 | 14,2 |
| | dwugatunkowe | 58,43 | 621,19 | 1262,75 | 1942,37 | 38,9 |
| | trzygatunkowe | 80,63 | 531,19 | 638,02 | 1249,84 | 25,1 |
| | cztero- i więcej gatunkowe | 129,15 | 231,32 | 727,56 | 1088,03 | 21,8 |
| Nadleśnictwo | jednogatunkowe | 184,53 | 1976,64 | 1082,43 | 3243,60 | 26,7 |
| | dwugatunkowe | 503,99 | 2043,86 | 1991,68 | 4539,53 | 37,4 |
| | trzygatunkowe | 348,91 | 1449,94 | 842,10 | 2640,95 | 21,8 |
| | cztero- i więcej gatunkowe | 204,02 | 514,80 | 991,88 | 1710,70 | 14,1 |

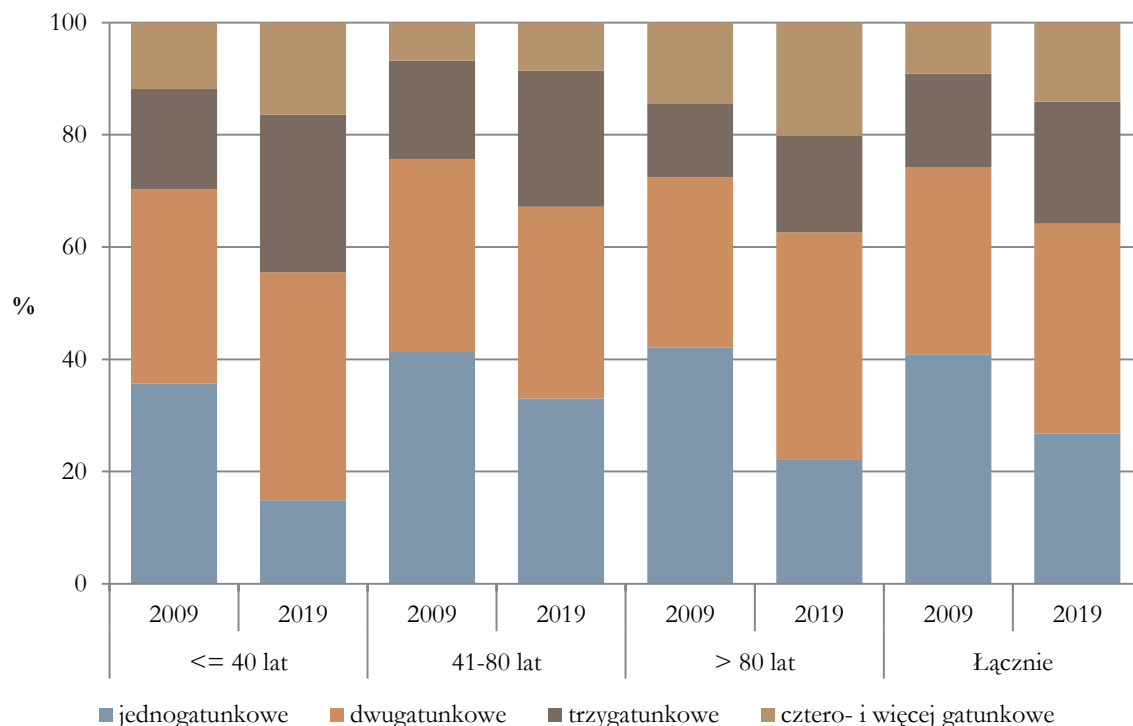
Zróznicowanie w bogactwie gatunkowym drzewostanów zarysowuje się pomiędzy obrębami Nadleśnictwa. Bardziej zróżnicowane są drzewostany w obrębie Pomiechówek, gdzie drzewostany cztero- i więcej gatunkowe zajmują aż 21,8%, a jednogatunkowe tylko 14,2%. W uboższym siedliskowo obrębie Jabłonna jest to – odpowiednio - 8,7% oraz 35,5%.



Ryc. 24. Udział powierzchniowy drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna wg bogactwa gatunkowego

Porównując z kolei bogactwo gatunkowe drzewostanów w grupach wiekowych, największe zróżnicowanie gatunkowe zauważa się w drzewostanach młodszych klas wieku – do 40 lat. Jest to

efektem zmian w podejściu do gospodarki leśnej - prowadzonej przebudowy i dostosowywania składów gatunkowych upraw do siedlisk. W tej grupie wiekowej, drzewostany jednogatunkowe zajmują jedynie 14,9% powierzchni. Z czasem zróżnicowanie gatunkowe drzewostanów Nadleśnictwa będzie się zwiększać.



Ryc. 25. Zmiany udziału powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna wg bogactwa gatunkowego w grupach wiekowych (porównanie danych z lat 2009 i 2019)

W 10-letnim okresie obowiązywania ostatniego planu urządzenia lasu, ogólna struktura drzewostanów pod względem bogactwa gatunkowego uległa zasadniczej zmianie. Udział drzewostanów jednogatunkowych zmniejszył się aż o 14,1% na rzecz wszystkich pozostałych grup.

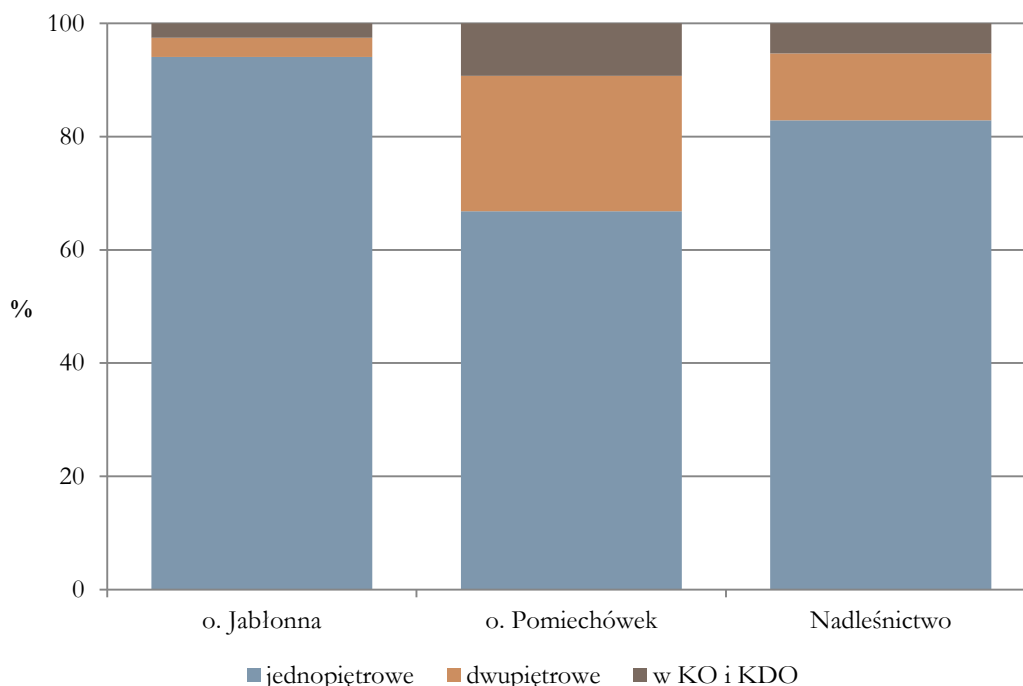
W Nadleśnictwie Jabłonna dominują drzewostany jednopiętrowe, zajmujące 82,9% powierzchni leśnej zalesionej. Drzewostany dwupiętrowe to 11,8%, natomiast drzewostanów wielopiętrowych i o budowie przerębowej nie stwierdzono. Drzewostany w klasie odnowienia i w klasie do odnowienia zajmują 5,3% powierzchni. Powyższe jest wynikiem struktury gatunkowej drzewostanów, w której dominują drzewostany sosnowe. Również wiele drzewostanów liściastych, w których nie ma dużego zróżnicowania gatunkowego, przybiera postać drzewostanów jednopiętrowych.

Tab. 30. Zestawienie powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna wg grup wiekowych i struktury (dot. powierzchni leśnej zalesionej)

| Obręb, nadleśnictwo | Struktura drzewostanów, drzewostany | Powierzchnia [ha]/ miąższość [m3] | | | | |
|---------------------|-------------------------------------|-----------------------------------|-----------|----------|----------|------------|
| | | Wiek | | | Ogółem | Ogółem [%] |
| | | <=40 lat | 41-80 lat | > 80 lat | | |
| Obręb Jabłonna | jednopiętrowe | 929,18 | 4214,69 | 1578,43 | 6722,30 | 94,1 |
| | dwupiętrowe | 0,00 | 55,92 | 187,10 | 243,02 | 3,4 |
| | w KO i KDO | 0,00 | 2,96 | 178,24 | 181,20 | 2,5 |
| Obręb Pomiechówek | jednopiętrowe | 312,27 | 1532,68 | 1488,51 | 3333,46 | 66,8 |
| | dwupiętrowe | 0,00 | 154,60 | 1036,20 | 1190,80 | 23,9 |
| | w KO i KDO | 0,00 | 24,39 | 439,61 | 464,00 | 9,3 |
| Nadleśnictwo | jednopiętrowe | 1241,45 | 5747,37 | 3066,94 | 10055,76 | 82,9 |
| | dwupiętrowe | 0,00 | 210,52 | 1223,30 | 1433,82 | 11,8 |
| | w KO i KDO | 0,00 | 27,35 | 617,85 | 645,20 | 5,3 |

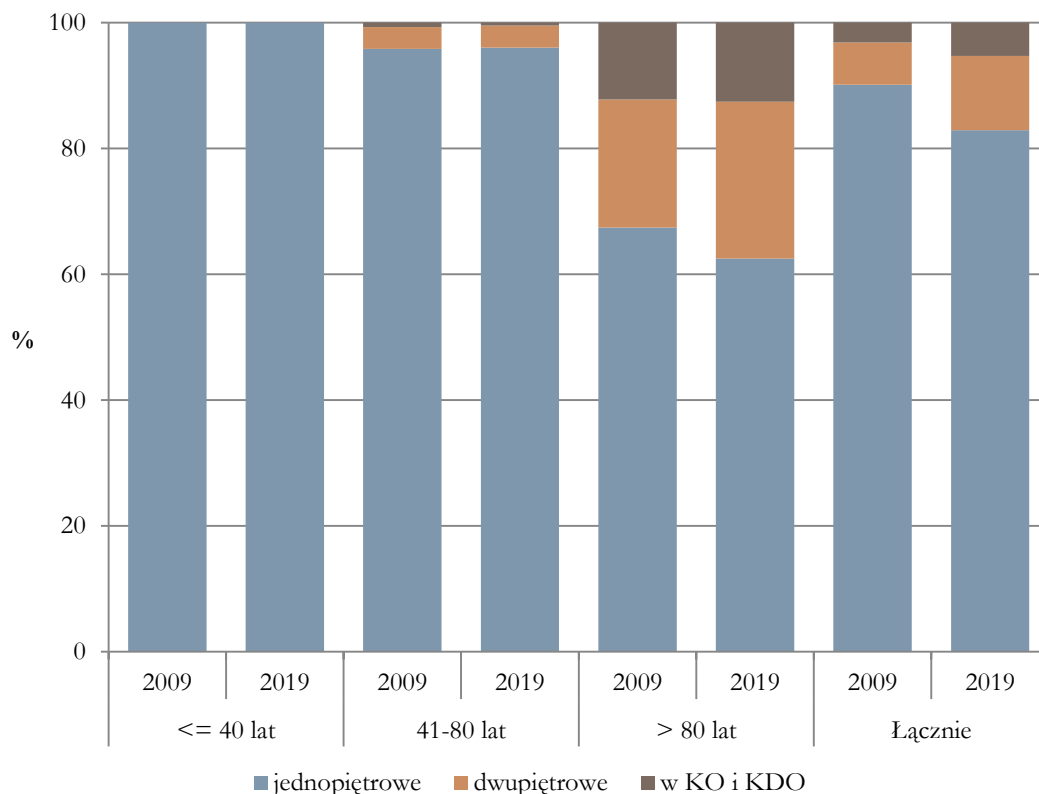
Pomiędzy obrębami występują zauważalne różnice jeśli chodzi o budowę pionową drzewostanów. Wyraźnie więcej drzewostanów o złożonej budowie występuje w obrębie Pomiechówek (33,2% powierzchni).

Porównując z kolei strukturę pionową drzewostanów w grupach wiekowych, największe zróżnicowanie zauważa się w drzewostanach najstarszych. Wynika to z jednej strony z stopniowego dorastania młodego pokolenia drzew do niższych warstw drzewostanu (dolne piętro), a z drugiej z sukcesywnego wchodzenia tych drzewostanów w okres odnowienia i stosowania w nich rębni złożonych, które sprzyjają różnicowaniu struktury drzewostanów.



Ryc. 26. Udział powierzchniowy drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna wg budowy pionowej

Porównując zmianę zaistniałą w budowie pionowej drzewostanów pomiędzy latami 2009 a 2019 należy dostrzec niewielki, acz sukcesywny wzrost udziału drzewostanów o bardziej złożonej budowie kosztem drzewostanów jednopiętrowych. Ogółem udział drzewostanów jednopiętrowych zmniejszył się o 7,2%.



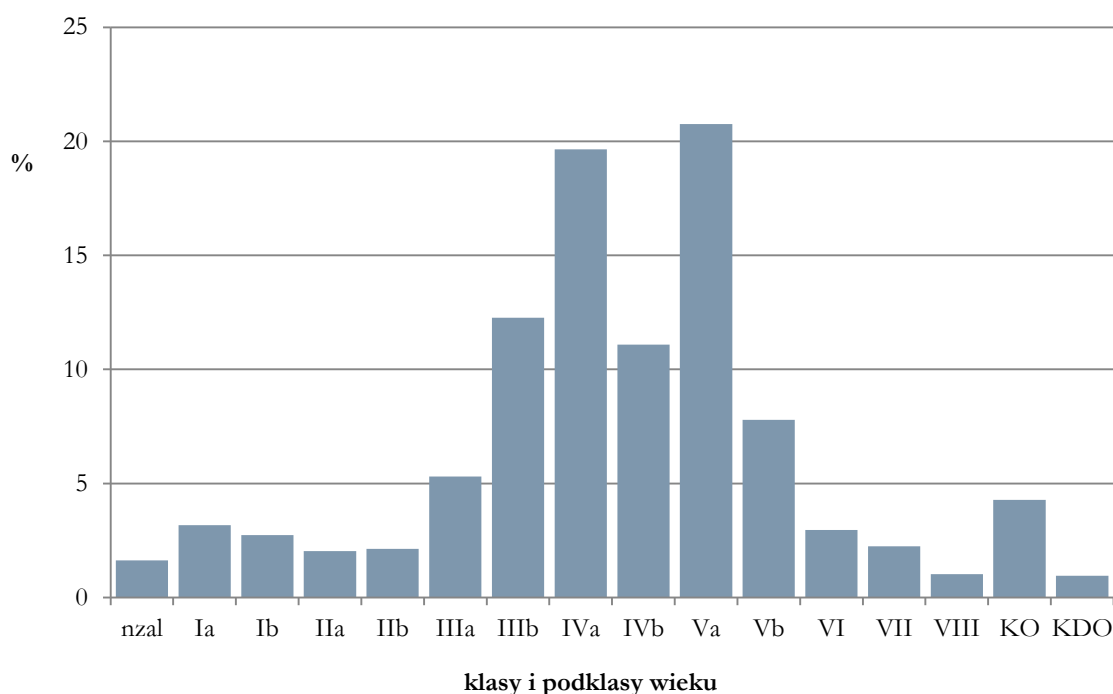
Ryc. 27. Zmiany udziału powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna wg budowy pionowej (porównanie lat 2009 i 2019)

5.8.3. Struktura wiekowa

Aktualna struktura wiekowa drzewostanów Nadleśnictwa jest zbliżona do rozkładu normalnego, choć wyraźnie wyróżnia się udział drzewostanów w klasach wieku: IVa (61-70 lat) – 19,6% oraz Va (81-90 lat) – 20,8%. Ogólnie udział drzewostanów od IIIb do Va klasy wieku (51-90 lat) wynosi 63,7%. Jednocześnie drzewostany w wieku ponad 100 lat zajmują 6,2% powierzchni (bez drzewostanów w KO i KDO).

Tab. 31. Powierzchnia i udział drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna w klasach wieku

| klasa i podklasa | Jabłonna | | Pomiechówek | | Nadleśnictwo | |
|---------------------------------------|-----------|--------|-------------|--------|--------------|--------|
| | pow. [ha] | % | pow. [ha] | % | pow. [ha] | % |
| halizny, zręby | 29,37 | 0,40 | 11,34 | 0,22 | 40,71 | 0,33 |
| w prod. ubocz. | 10,20 | 0,14 | 0,52 | 0,01 | 10,72 | 0,09 |
| pozostale | 106,95 | 1,47 | 41,91 | 0,83 | 148,86 | 1,21 |
| leśne niezalesione - razem | 146,52 | 2,01 | 53,77 | 1,07 | 200,29 | 1,62 |
| Ia | 327,58 | 4,49 | 63,05 | 1,25 | 390,63 | 3,17 |
| Ib | 251,08 | 3,44 | 86,14 | 1,71 | 337,22 | 2,73 |
| IIa | 189,81 | 2,60 | 60,29 | 1,20 | 250,10 | 2,03 |
| IIb | 160,71 | 2,20 | 102,79 | 2,04 | 263,50 | 2,14 |
| IIIa | 512,79 | 7,03 | 142,15 | 2,82 | 654,94 | 5,31 |
| IIIb | 971,39 | 13,32 | 540,89 | 10,73 | 1512,28 | 12,26 |
| IVa | 1928,79 | 26,45 | 494,56 | 9,81 | 2423,35 | 19,65 |
| IVb | 857,64 | 11,76 | 509,68 | 10,11 | 1367,32 | 11,08 |
| Va | 863,42 | 11,84 | 1696,76 | 33,65 | 2560,18 | 20,76 |
| Vb | 391,93 | 5,37 | 569,02 | 11,29 | 960,95 | 7,79 |
| VI | 186,55 | 2,56 | 178,55 | 3,54 | 365,10 | 2,96 |
| VII | 249,15 | 3,42 | 28,52 | 0,57 | 277,67 | 2,25 |
| VIII | 74,48 | 1,02 | 51,86 | 1,03 | 126,34 | 1,02 |
| KO | 70,22 | 0,96 | 457,51 | 9,07 | 527,73 | 4,28 |
| KDO | 110,98 | 1,52 | 6,49 | 0,13 | 117,47 | 0,95 |
| Łącznie pow. zalesiona | 7146,52 | 97,99 | 4988,26 | 98,93 | 12134,78 | 98,38 |
| Łącznie pow. zalesiona i niezalesiona | 7293,04 | 100,00 | 5042,03 | 100,00 | 12335,07 | 100,00 |

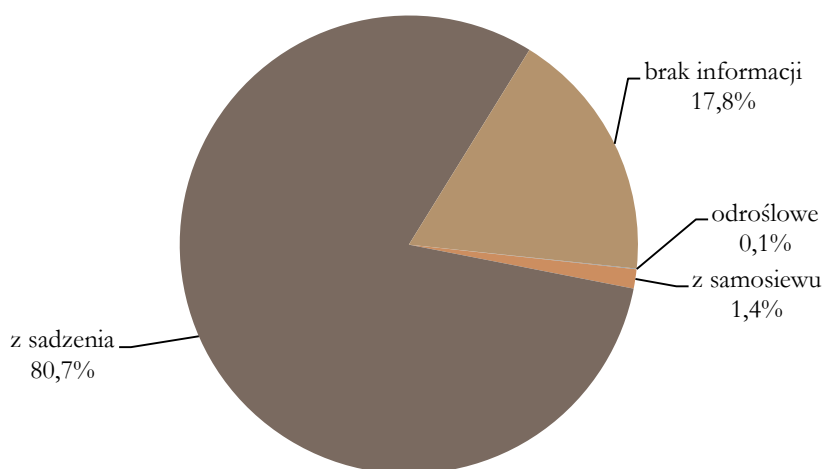


Ryc. 28. Rozkład powierzchni drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna w klasach wieku

Dodać należy, że w strukturze wiekowej również zauważalna jest zasadnicza różnica między obrębami. W obrębie Jabłonna największy udział mają drzewostany 61-70 lat (26%), z kolei w obrębie Pomiechówek najlicznie reprezentowane są drzewostany w wieku 81-90 lat (33%). Oznacza to, że generalnie lasy obrębu Pomiechówek są znacznie starsze, niż obrębu Jabłonna, co zresztą jest widoczne w średnim wieku drzewostanów.

5.8.4. Pochodzenie drzewostanów

Większość drzewostanów Nadleśnictwa powstała w sposób sztuczny, tj. pochodzi z sadzenia (80,7%). Drzewostany z samowiewu (1,4%) i odroślowe (0,1%) zajmują znikome powierzchnie. W przypadku pozostałych drzewostanów, brak jest informacji odnośnie do ich pochodzenia.



Ryc. 29. Udział powierzchniowy drzewostanów Nadleśnictwa Jabłonna wg ich pochodzenia

5.8.5. Lasy ochronne

Lasy, przez sam fakt swojego istnienia, spełniają jednocześnie różnorakie funkcje: gospodarcze, ochronne, czy społeczne. Pomimo tego poszczególnym fragmentom lasu przypisuje się pełnione przez nie funkcje dominujące. Umożliwia to właściwe zaplanowanie zabiegów gospodarczych i działań ochronnych. Stanowi to także podstawę do odpowiedniego wykorzystania gospodarki leśnej w celu wzmocnienia danej funkcji lasu zgodnie z przyjętą kategorią ochronności.

W planowaniu określa się podział lasów na trzy grupy:

- Lasy rezerwatowe – chronione na mocy ustawy o ochronie przyrody, których główną funkcją jest zabezpieczenie lub odtwarzanie różnorodnych walorów przyrodniczych określonego obszaru. Na terenie Nadleśnictwa grunty leśne w rezerwach zajmują 157,85 ha.
- Lasy ochronne – w których za dominującą uznano jedną z funkcji ochronnych.

- Lasy gospodarcze – których podstawową funkcją jest zaspokojenie zapotrzebowania społecznego na ekologiczny i odnawialny surowiec jakim jest drewno.

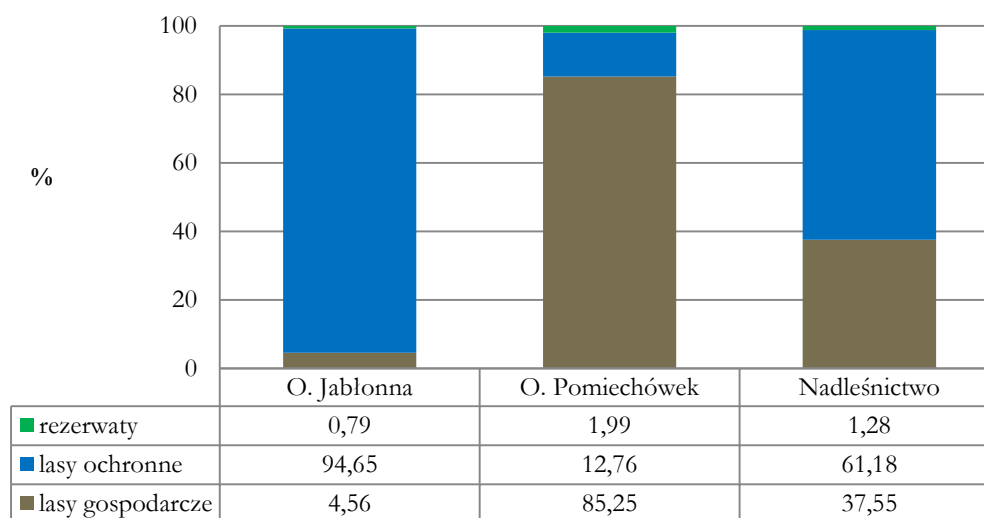
Lasy ochronne na terenie Nadleśnictwa zostały ustalone decyzją Ministra Środowiska z dnia 7 września 2001 r., znak: BOA-Iplo-214/1914/2001. Aktualna powierzchnia lasów ochronnych jest mniejsza o 19 ha od tej podanej w decyzji. W poszczególnych kategoriach zmiany te są różne, zarówno *in plus* jak i *in minus*. W większości zmiany te wynikają ze zmian granic wydzieleń zaistniałej podczas inwentaryzacji terenowej.

Rzeczywista aktualna powierzchnia lasów ochronnych w Nadleśnictwie wynosi 7545,99 ha.

Tab. 32. Lasy ochronne na terenie Nadleśnictwa Jabłonna

| Obręb | Kategoria ochronności | | | | razem |
|--------------|-----------------------|--------------|---------|------------|---------|
| | wodochronne | glebochronne | obronne | w miastach | |
| Jabłonna | 270,83 | 2714,92 | 93,71 | 3823,15 | 6902,61 |
| Pomiechówek | 58,59 | 11,01 | 239,88 | 333,9 | 643,38 |
| Nadleśnictwo | 329,42 | 2725,93 | 333,59 | 4157,05 | 7545,99 |

Pozostałe lasy Nadleśnictwa, które nie zaliczone zostały do lasów ochronnych lub nie stanowią rezerwatów przyrody, uznawane są za lasy gospodarcze.



Ryc. 30. Udział procentowy poszczególnych kategorii lasów na terenie Nadleśnictwa Jabłonna

5.8.6. Starodrzewy

W wielu przypadkach najcenniejsze ekosystemy leśne tworzone są przez stare, ponad stuletnie drzewostany. Dopiero w takich drzewostanach mają szansę rozwinąć się bogate zespoły fauny i flory. Dlatego też zapewnienie stałego udziału starych drzewostanów, lub ich fragmentów w postaci biogrup, ma zasadniczy wpływ na trwałość całego ekosystemu.

W poniższych zestawieniach przyjęto dwie definicje starodrzewów. Wg pierwszej, za starodrzewy uznano te drzewostany, w których wiek gatunku panującego przekracza 100 lat. W drugiej natomiast te, w których wiek gatunku panującego jest wyższy niż wiek rębności ustalony dla tego gatunku. Bardziej zasadne wydaje się drugie podejście, gdyż gatunki drzew różnią się znacznie pod względem tempa wzrostu i długości życia. Umownie przyjmowany wiek 100 lat z łatwością osiągnięty przez sosnę, dąb czy jesion, ale dla osiki, brzozy czy olszy jest już wiekiem, znacznie przekraczającym wiek dojrzałości biologicznej.



Fot. 9. Starodrzewy decydują o walorach przyrodniczych obszarów leśnych

Starodrzewy są istotne z punktu widzenia ochrony walorów przyrodniczych, różnorodności biologicznej i cech siedlisk przyrodniczych. Są gatunki zwierząt jak np.: dziuplaki, owady saproksyliczne, porosty, niektóre ptaki drapieżne itp., których występowanie jest uzależnione od starych drzew. Drzewa takie są miejscem wykuwania dziupli, zakładania gniazd, żerowania, czy wręcz przeprowadzania całych cykli życiowych niektórych organizmów. Brak drzew o dużych rozmiarach powoduje zanik tych gatunków. Starodrzewy pełnią również ważną rolę w zachowaniu zróżnicowanego charakteru siedlisk przyrodniczych. Pełna ochrona tych siedlisk, a więc także związanych z nimi gatunków roślin i zwierząt, wymaga występowania drzewostanów w różnych fazach rozwojowych, zapewniających optymalne wykorzystanie szeregu nisz ekologicznych przez różnorodne organizmy. W starodrzewach ekosystem leśny jest już na ogół ustabilizowany i wszelkie jego elementy spójnie ze sobą współwystępują. Miejsca te są zatem dobrym rezerwuarem zasobów do odtwarzania siedlisk zniekształconych, młodocianych itp. W starodrzewach

funkcjonują często najobfitsze populacje rzadkich gatunków roślin. Zakłócenie struktury wiekowej drzewostanów i znaczny ubytek powierzchni starodrzewów powoduje utratę szeregu ważnych gatunków, utrudnia ich rozprzestrzenianie się i przetrwanie. Obniża również walory krajo-brazowe.

Powierzchnia drzewostanów z gatunkiem panującym w wieku przekraczającym 100 lat to 1316,04 ha (10,4% powierzchni leśnej, 231 wydzieleń), w tym 685,61 ha w o. Jabłonna oraz 630,43 ha w o. Pomiechówek. Dominują tu zdecydowanie drzewostany sosnowe, zauważalny udział mają też drzewostany dębowe.

Z kolei starodrzewy definiowane jako te, w których wiek gatunku panującego jest wyższy niż wiek rębności przyjęty dla tego gatunku obejmują 660,26 ha (5,2% powierzchni leśnej, 142 wydzielania), w tym 502,64 ha w o. Jabłonna oraz 157,62 ha w o. Pomiechówek. Zróżnicowanie gatunków panujących jest w tym przypadku większe, ale również dominują drzewostany sosnowe, a następnie zaznacza się udział drzewostanów dębowych, brzo-zowych i olszowych.

Ogółem powierzchnia drzewostanów spełniających co najmniej jedno ze wskazanych powyżej kryteriów wynosi 1368,38 ha (10,8% powierzchni leśnej, 259 wydzieleń), natomiast drzewostany spełniające łącznie oba te kryteria występują na powierzchni 607,92 ha (4,8% powierzchni leśnej, 114 wydzieleń).

Z powierzchni starodrzewów spełniających co najmniej jedno kryterium (1368,38 ha), 95,02 ha (6,9%) zlokalizowanych jest w rezerwach przyrody, których powierzchnia leśna stanowi 1,2% powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Wskazuje to na znaczną rolę leśnych rezerwatów przyrody w zachowaniu wysokiego stopnia różnorodności biologicznej w lasach.

Tab. 33. Powierzchnia starodrzewów w Nadleśnictwie Jabłonna wg gatunków pa-nujących

| Gatunek panujący | Powierzchnia starodrzewów [ha] | |
|------------------|---------------------------------|---------------------------------------|
| | drzewostany starsze niż 100 lat | drzewostany starsze niż wiek rębności |
| Ak | | 7,54 |
| Brz | | 23,12 |
| Db | 142,28 | 89,23 |
| Kl | 1,69 | 1,69 |
| Ol | 0,5 | 12,71 |
| So | 1171,57 | 516,5 |
| So.B | | 0,94 |
| So.S | | 3,7 |
| Św | | 4,83 |
| Razem | 1316,04 | 660,26 |

Pełny wykaz omówionych powyżej drzewostanów został zamieszczony w załączniku 2.

Oprócz wydzieleni drzewostanowych, które spełniają powyższe kryteria, powierzchnię starodrzewów w Nadleśnictwie zwiększają również kępy pozostawiane na zrębach do naturalnego rozpadu. Obecnie kępy w wieku powyżej 100 lat obejmują 25,89 ha. Ich liczba będzie się systematycznie zwiększać, w związku ze zwiększaniem się wieku na istniejących już kępach, oraz pozostawianiem nowych kęp w ramach zaplanowanego użytkowania rębego.

Stare drzewa w lasach Nadleśnictwa

Drzewostany opisywane są zazwyczaj w oparciu o charakterystykę według gatunków panujących. Jednakże, nawet w monolitycznych jednowiekowych i jednopiętrowych drzewostanach, występują często drzewa starsze, niejednokrotnie w wieku znacznie przekraczającym 100 lat. Obfitość takich drzew i tworzona przez nie swoista sieć znacząco wpływa na wzrost różnorodności biologicznej nawet młodszych drzewostanów. Szczególną uwagę należy w tym względzie położyć na znacznych rozmiarów przestoje, które powinny być pozostawiane do naturalnego rozpadu wszędzie, gdzie jest to możliwe. Ma to znaczenie ekologiczne, a ponadto jest to czynnik uatrakcyjniający krajobraz, co jest istotne z uwagi na położenie znacznej powierzchni gruntów Nadleśnictwa w Warszawskim Obszarze Chronionego Krajobrazu. W załączniku 3 przedstawiono wykaz wydzieleni, w których wiek 100 lat przekracza co najmniej jeden gatunek wchodzący w skład drzewostanu (inny niż panujący), gatunek występujący „pojedynczo” lub „miejscami”, przestój lub gatunek rosnący w zadrzewieniu. Nie powielano tu wydzieleni, które zostały już uwzględnione we wcześniejszej analizie według gatunków panujących. Podobnie, jeśli w danym wydzieleniu kilka gatunków o różnym udziale osiągało 100 lat, wydzielenie to uwzględniano w analizie tylko raz przypisując do niego ten gatunek przekraczający 100 lat, który cechował się najwyższym udziałem. Drzewa w wieku powyżej 100 lat stwierdzono w 427 wydzieleniach o łącznej powierzchni 1845,27 ha. Wśród nich dominują sosny i dęby.

Podsumowując można więc stwierdzić, że - w skali Nadleśnictwa - na powierzchni 3161,31 ha (25% powierzchni leśnej) obecne są drzewa w wieku przekraczającym 100 lat.

5.8.7. Drewno martwych drzew

W ramach sporządzania niniejszego Planu Urządzania Lasu, zgodnie z ustaleniami Komisji Założeń Planu, dokonano dodatkowych pomiarów drewna martwego na wybranych powierzchniach próbnych według §62 Instrukcji urządzania lasu. Wyniki pomiarów przedstawiono w poniższej tabeli, zgodnej ze wzorem tabeli XXI Instrukcji urządzania lasu.

Tab. 34. Miąższość drewna martwych drzew w Nadleśnictwie Jabłonna

| Obręb | Typ siedliskowy lasu | Powierzchnia w ha | Miąższość drewna martwego | | | | | |
|---------------|----------------------|-------------------|--|-----------------|---|-----------------|--------------------|-----------------|
| | | | Drewno martwych drzew stojących i złomów | | Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych | | Razem | |
| | | | m ³ /ha | m ³ | m ³ /ha | m ³ | m ³ /ha | m ³ |
| Jabłonna | BS | 18,07 | 1,19 | 21,46 | 1,06 | 19,07 | 2,25 | 40,53 |
| | BŚW | 3004,58 | 2,10 | 6303,96 | 1,82 | 5478,14 | 3,92 | 11782,09 |
| | BW | 102,10 | 0,93 | 95,00 | 1,60 | 163,82 | 2,53 | 258,82 |
| | BMŚW | 2049,37 | 2,49 | 5103,37 | 1,63 | 3344,71 | 4,12 | 8448,08 |
| | BMW | 48,03 | 1,94 | 93,00 | 1,68 | 80,63 | 3,62 | 173,63 |
| | LMB | 1,15 | 10,82 | 12,44 | 1,91 | 2,19 | 12,73 | 14,64 |
| | LMŚW | 925,23 | 4,72 | 4371,51 | 2,26 | 2087,06 | 6,98 | 6458,57 |
| | LMW | 58,42 | 5,82 | 339,76 | 2,25 | 131,44 | 8,07 | 471,20 |
| | LŚW | 216,60 | 7,96 | 1724,18 | 1,75 | 378,70 | 9,71 | 2102,89 |
| | LW | 18,47 | 8,46 | 156,17 | 1,74 | 32,21 | 10,20 | 188,38 |
| | OLJ | 36,88 | 8,62 | 317,89 | 2,01 | 74,21 | 10,63 | 392,10 |
| | LL | 76,60 | 1,31 | 100,46 | 1,07 | 81,77 | 2,38 | 182,23 |
| | OL | 9,44 | 6,00 | 56,66 | 0,63 | 5,96 | 6,63 | 62,63 |
| | Razem obręb | 6564,94 | 2,85 | 18695,86 | 1,81 | 11879,92 | 4,66 | 30575,78 |
| Pomiechówek | BŚW | 92,65 | 3,41 | 315,63 | 0,29 | 26,64 | 3,70 | 342,27 |
| | BMŚW | 315,96 | 3,16 | 999,41 | 1,15 | 363,97 | 4,31 | 1363,38 |
| | BMW | 1,81 | 11,28 | 20,41 | 0,00 | 0,00 | 11,28 | 20,41 |
| | LMŚW | 2351,39 | 3,57 | 8397,69 | 1,50 | 3524,61 | 5,07 | 11922,30 |
| | LMW | 3,72 | 10,00 | 37,20 | 0,57 | 2,10 | 10,57 | 39,30 |
| | LŚW | 1938,76 | 4,17 | 8093,84 | 2,36 | 4574,24 | 6,53 | 12668,08 |
| | LW | 100,92 | 3,46 | 349,24 | 1,44 | 145,00 | 4,90 | 494,24 |
| | LL | 24,31 | 2,82 | 68,46 | 0,64 | 15,52 | 3,46 | 83,98 |
| | OL | 5,53 | 8,39 | 46,42 | 10,40 | 57,52 | 18,79 | 103,94 |
| | Razem obręb | 4835,05 | 3,79 | 18328,31 | 1,80 | 8709,60 | 5,59 | 27037,90 |
| Ogółem N-ctwo | 11399,99 | 3,25 | 37024,16 | 1,81 | 20589,52 | 5,05 | 57613,68 | |

Nadleśnictwo Jabłonna charakteryzuje się umiarkowaną miąższością drewna martwych drzew, zarówno stojących jak i leżących. Nieco więcej takiego drewna odnotowano na powierzchniach próbnych w obrębie Pomiechówek – 5,59 m³/ha, niż w obrębie Jabłonna – 4,66 m³/ha. Średnia miąższość drewna martwych drzew w skali Nadleśnictwa to 5,05 m³/ha. Wartość ta jest nieznacznie wyższa niż średnia w RDLP w Warszawie, w której miąższość takiego drewna wynosi 4,6 m³/ha, a jednocześnie niższa niż średnia w całych Lasach Państwowych, która wynosi 5,5 m³/ha (WISL 2015). Wskazania dotyczące postępowania z drewnem martwych drzew zawarto w rozdziale 10.6. Potrzeba zwiększenia udziału różnych typów martwego drewna w ekosystemach leśnych wynika również wprost z „Programu ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015–2020” przyjętego uchwałą Rady Ministrów Nr 213 z dnia 6 listopada 2015 (Dz. U. z 2015 r., poz. 1207) – zadanie nr 48. W dokumencie tym jako wskaźnik przyjęto - wzrost wielkości m³/ha martwego drewna raportowanej w Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu



Fot. 10. Martwe drzewa, stojące i leżące, spełniają ważne funkcje ekologiczne

6. WALORY HISTORYCZNO-KULTUROWE

6.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Zgodnie z art. 3 pkt 1 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2014 r., poz. 1446), *zabytek oznacza nieruchomość lub rzecz ruchomą, ich części lub zespoły, będące dziełem człowieka lub związane z jego działalnością i stanowiące świadectwo minionej epoki bądź zdarzenia, których zachowanie leży w interesie społecznym ze względu na posiadaną wartość historyczną, artystyczną lub naukową.*

Zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 1 ww. ustawy stanowi, że ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, zabytki nieruchome będące, w szczególności:

- a) krajobrazami kulturowymi,
- b) układami urbanistycznymi, ruralistycznymi i zespołami budowlanymi,
- c) dziełami architektury i budownictwa,
- d) dziełami budownictwa obronnego,
- e) obiektami techniki, a zwłaszcza kopalniami, hutami, elektrowniami i innymi zakładami przemysłowymi,
- f) cmentarzami,
- g) parkami, ogrodami i innymi formami zaprojektowanej zieleni,
- h) miejscami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

W obszarze zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Jabłonna znajduje się wiele obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych. Na uwagę zasługują zespoły pałacowo-dworskie (np. Brochów, Tułowice, Trębki, Jabłonna, Góra, Lipków, Zielonki, Warszawa-Białoleka, czy Warszawa-Bielany), którym często towarzyszą cenne założenia parkowe, a ponadto zespoły klasztorne i kościoły, często wraz z dzwonnicy, cmentarzami czy kaplicami (np. Warszawa-Białoleka, Warszawa-Bielany czy Warszawa-Targówek). Interesującymi i specyficznymi dla terenu Nadleśnictwa zabytkami są zespoły fortyfikacyjne (np. Henrysin, Strubiny, Zakroczym, Cybulice Małe, Kazuń Nowy, Modlin, Kosewo, Pomiechówek, Beniaminów, Dębe, Janówek). Liczne są również zabytkowe domy i wille, a także obiekty o charakterze przemysłowym i założenia urbanistyczne.

Najbardziej znanym zabytkiem z terenu Nadleśnictwa jest Twierdza Modlin – położona u zbiegu Wisły i Narwi. Składa się z cytadeli położonej na prawym brzegu Narwi, umocnionych przedmo-

ści: kazuńskiego i nowodworskiego oraz z dwóch pierścieni fortów. Jest jedną z największych i najlepiej zachowanych twierdz w Polsce. Położenie Modlina nadawało temu miejscu wybitne walory obronne. Jego znaczenie docenił już król szwedzki Karol Gustaw, zakładając tu obóz warowny o zarysie gwiazdy czteroramiennej tzw. „Bugskansen”, który przetrwał do 1660 r. Później, decyzję o budowie twierdzy w Modlinie podjął Napoleon w grudniu 1806 r. Wówczas rozpoczęła się budowa szeregu twierdz na terenie Księstwa Warszawskiego. Twierdza Modlin stanowi wielokrotnie rozbudowywany zespół umocnień i zawiera w sobie elementy fortyfikacji francuskiej, rosyjskiej i polskiej. Twierdza była czterokrotnie broniona: w 1813, 1831, 1915 i 1939 r. Ponadto w 1920 r. w oparciu o nią toczyły się walki polsko-bolszewickie. Obecnie jest wykorzystywana jako atrakcja turystyczna.



Fot. 11. Jeden z fortów Twierdzy Modlin

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa brak jest obiektów figurujących w rejestrze zabytków.

Spośród zabytkowych obiektów znajdujących się w zasięgu działania Nadleśnictwa, na szczególną uwagę zasługują założenia parkowe, często towarzyszące dawnym zespołom pałacowo-dworskim. Stare założenia parkowe urozmaicają monotony krajobraz wiejski, stanowiąc spuściznę historyczną i kulturową danego obszaru. Obiekty te często zatraciły już swój pierwotny charakter, jednak z uwagi na swoją architekturę i walory botaniczne, mają znaczenie dydaktyczno-rekreacyjne, są również świadectwem kultury i historii narodu. Niejednokrotnie cechują się one wysokimi walorami przyrodniczymi i krajobrazowymi, stanowiąc miejsca, w których zachowało

się wiele sędziwych drzew z dawnych założeń parkowych. Starodrzew parków w większości przypadków stanowią stare, cenne przyrodniczo gatunki drzew. Stan ich zagospodarowania jest jednak różny, znaczna część tych parków jest zaniedbana i jedynie ich fragmenty świadczą o dawnej ich świetności. W zasięgu działania Nadleśnictwa znajduje się 11 parków objętych ochroną konserwatorską. Znajdują się one w następujących miejscowościach: Brochów, Tułowice, Jabłonna, Góra, Lipków, Zielonki, Warszawa-Białoleka (2), Warszawa-Bielany, Warszawa-Praga Północ, Warszawa-Wola.

Aktualny wykaz obiektów figurujących w rejestrze zabytków, które znajdują się na obszarze zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa, przedstawiono w załączniku 4.

W myśl art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, zabytki ruchome będące w szczególności:

- a) dziełami sztuk plastycznych rzemiosła artystycznego i sztuki użytkowej,
- b) kolekcjami stanowiącymi zbiory przedmiotów zgromadzonych i uporządkowanych według koncepcji osób, które tworzyły te kolekcje,
- c) numizmatami oraz pamiątkami historycznymi, a zwłaszcza militariami, sztandarami, pieczęciami, odznakami, medalami i orderami,
- d) wytworami techniki, a zwłaszcza urządzeniami, środkami transportu oraz maszynami i narzędziami świadczącymi o kulturze materialnej, charakterystycznymi dla dawnych i nowych form gospodarki, dokumentującymi poziom nauki i rozwoju cywilizacyjnego,
- e) materiałami bibliotecznymi, o których mowa w art. 5 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. (Dz. U. Nr 85, poz. 539, z 1998 r. z późniejszymi zmianami – tj.: dokumenty zawierające utrwalony wyraz myśli ludzkiej, przeznaczone do rozpowszechniania, niezależnie od nośnika fizycznego i sposobu zapisu treści, a zwłaszcza: dokumenty graficzne [piśmiennicze, kartograficzne, ikonograficzne i muzyczne], dźwiękowe, wizualne, audiowizualne i elektroniczne).
- f) instrumentami muzycznymi,
- g) wytworami sztuki ludowej i rękodzieła oraz innymi obiektami etnograficznymi,
- h) przedmiotami upamiętniającymi wydarzenia historyczne bądź działalność wybitnych osobistości lub instytucji.

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się ponad 200 zabytków ruchomych. Są to głównie nagrobki, krzyże, pomniki, kapliczki, rzeźby i in. Ich pełny wykaz zamieszczono w załączniku 5.

6.2. Zabytki archeologiczne

Zabytek archeologiczny to – zgodnie z art. 3 pkt 4 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami - *zabytek nieruchomy, będący powierzchniową, podziemną lub podwodną pozostałością egzystencji i działalności człowieka, złożoną z nawarstwień kulturowych i znajdujących się w nich wytworów bądź ich śladów albo zabytek ruchomy, będący tym wytworem.*

Stosownie do art. 6 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy, ochronie i opiece podlegają, bez względu na stan zachowania, zabytki archeologiczne będące, w szczególności:

- a) pozostałościami terenowymi pradziejowego i historycznego osadnictwa,
- b) cmentarzyskami,
- c) kurhanami,
- d) relikdami działalności gospodarczej, religijnej i artystycznej.

Zgodnie z informacjami uzyskanymi od Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków, w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się 25 zabytków wpisanych do rejestru (rejestr C).

Tab. 35. Wykaz zabytków archeologicznych wpisanych do rejestru zabytków (rejestr C) z terenu gmin położonych w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Jabłonna (źródło: dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)

| Lp. | Nr stanowiska /rejestru | powiat | gmina/dzielnica | miejsowość | funkcja | chronologia | uwagi |
|-----|-------------------------|----------------|--|------------|---|---|------------------------------|
| 1. | C-1 (nr AZP 56-67/16) | m.st. Warszawa | Targówek | Warszawa | grodzisko i osada podrodowa na Starym Bródnie | wczesne średniowiecze (X-XI w.) | decyzja z dnia 01.07.1965 r. |
| 2. | C-10 | m.st. Warszawa | Wola (rejon ul.: Al. Jana Pawła II - Elektoralna - Żelazna - Grzybowska) | Warszawa | osada | XV - XVIII w. | decyzja z dnia 15.03.1957 |
| 3. | C-21 | m.st. Warszawa | Białoleka | Warszawa | cmentarzysko "Henryków" | wczesna epoka żelaza (okres halsztacki) | decyzja z dnia 23.10.1967 |
| 4. | C-25 | m.st. Warszawa | Bielany, ul. Lasocińska | Warszawa | relikty osadnictwa | epoka żelaza (okres lateński) | decyzja z dnia 23.10.1967 |
| 5. | C-26 | m.st. Warszawa | Bielany, ul. Wólczyńska | Warszawa | osada | wczesne średniowiecze | decyzja z dnia 23.10.1967 |
| 6. | C-34 | m.st. Warszawa | Białoleka | Warszawa | osada | epoka żelaza (okres lateński) | decyzja z dnia 03.11.1967 |
| 7. | C-35 (nr AZP 55-66/87) | m.st. Warszawa | Białoleka | Warszawa | osada | epoka żelaza (okres halsztacki i lateń- | decyzja z dnia 03.11.1967 |

| Lp. | Nr stanowiska / rejestru | powiat | gmina/dzielnica | miejsowość | funkcja | chronologia | uwagi |
|-----|--------------------------|---------------------|--|--------------|-----------------------|--|------------------------------|
| | | | | | | ski) | |
| 8. | C-36 (nr AZP 56-67/35) | m.st. Warszawa | Targówek | Warszawa | osada | neolit, epoka brązu | decyzja z dnia 03.11.1967 |
| 9. | C-37 (nr AZP 55-66/33) | m.st. Warszawa | Białoleka | Warszawa | relikty osadnictwa | neolit, epoka brązu | decyzja z dnia 03.11.1967 |
| 10. | C-38 | m.st. Warszawa | Białoleka, ul. Marywilska | Warszawa | cmentarzysko | wczesna epoka żelaza (okres halsztacki) | decyzja z dnia 03.11.1967 |
| 11. | C-43 | m.st. Warszawa | Praga Północ (rejon ul. Targowa - Kijowska - Brzeska - Żąbkowska) | Warszawa | osada | średniowiecze | decyzja z dnia 17.12.1968r. |
| 12. | C-44 | m.st. Warszawa | Praga Północ (rejon ul. Jagiellońskiej na odcinku od ul. Pustej do ul. Ratuszowej) | Warszawa | osada | średniowiecze, nowożytność | decyzja z dnia 17.12.1968r. |
| 13. | C-46 | m.st. Warszawa | Wola (rejon ul.: Chłodna - Żelazna - Łódzka - Wronia - Krochmalna - Towarowa) | Warszawa | osada | nowożytność | decyzja z dnia: 18.03.1969 |
| 14. | C-54 (nr AZP 55-62/11) | nowodworski | Leoncin | KPN/Leoncin | grodzisko "Zamczysko" | wczesne średniowiecze (XIII w.) | decyzja z dnia 27.12.1965 r. |
| 15. | C-56 (nr AZP 51-67/1) | legionowski | Serock | Serock | grodzisko | wczesne średniowiecze | decyzja z dnia 01.07.1968 r. |
| 16. | C-68 (nr AZP 53-64) | nowodworski | Czosnów | Czosnów | osada | I-IV w. n.e. (okres wpływów rzymskich) | decyzja z dnia 29.10.1971 |
| 17. | C-104 (nr AZP 56-64/103) | warszawski zachodni | Stare Babice | Stare Babice | osada | I -IV w. n.e. (okres wpływów rzymskich), XI - XIII w. n.e. (wczesne średniowiecze) | decyzja z dnia 05.05.1975 |
| 18. | C-105 (nr AZP 56-64/102) | warszawski zachodni | Stare Babice | Stare Babice | osada | I -IV w. n.e. (okres wpływów rzymskich) | decyzja z dnia 05.05.1975 |
| 19. | C-106 (nr AZP 56-64/1) | warszawski zachodni | Stare Babice | Stare Babice | cmentarzysko | IV w. p.n.e. - IV w. n.e. (okres lateński i rzymski) | decyzja z dnia 05.05.1975 |
| 20. | C-112 (nr AZP 56-64/10) | warszawski zachodni | Stare Babice | Wierzbina | osada | I -IV w. n.e. (okres wpływów rzymskich) | decyzja z dnia 05.05.1975 |

| Lp. | Nr stanowiska / rejestru | powiat | gmina/dzielnica | miejsowość | funkcja | chronologia | uwagi |
|-----|----------------------------|-------------|-----------------|------------|---------------------------|--|------------------------------|
| 21. | C-118 (nr AZP 51-67/35-36) | wołomiński | Radzymin | Arciechów | cmentarzysko | I -IV w. n.e. (okres wpływów rzymskich) | decyzja z dnia 11.04.1996 |
| 22. | C-119 (nr AZP 52-64/13) | legionowski | Wieliszew | Krubin | osada | trzecie tysiąclecie p.n.e.- IV w. n.e., XI - XIII n.e. (wczesne średniowiecze) | decyzja z dnia 11.04.1996 |
| 23. | C-120 (nr AZP 52-64/49) | legionowski | Wieliszew | Góra | osada, relikty osadnictwa | III w. p.n.e. - IV w.n.e. (okres lateński, okres wpływów rzymskich); wczesne średniowiecze | decyzja z dnia 25.04.2000 r. |
| 24. | C-121 (nr AZP 52-64/48) | legionowski | Wieliszew | Góra | osada | I - IV w. n.e., XIII -XIV w. n.e., okres nowożytny | decyzja z dnia 25.04.2000 r. |
| 25. | C-122 (nr AZP 52-64/50) | legionowski | Wieliszew | Góra | osada, cmentarzysko | VI - III w. p.n.e.; III w. p.n.e. - III w. n.e. | decyzja z dnia 25.04.2000 r. |

Pełny wykaz zabytków archeologicznych (rejestr i ewidencja) zamieszczono w załączniku 6.

6.3. Miejsca pamięci, martyrologii i kultu religijnego

Lasy Nadleśnictwa niejednokrotnie były miejscem walk narodowyzwoleńczych podczas licznych wojen, miejscem pochówku żołnierzy, ludności cywilnej, itp. Lasy te sprzyjały organizowaniu się ruchu oporu, zarówno w okresie powstań narodowych, jak również podczas II wojny światowej. Miało tu miejsce wiele wydarzeń historycznych, zarówno na terenach lasów jak również w okolicznych miejscowościach. Dziś świadczą o tym spotykane w różnych miejscach pamiątkowe tablice, krzyże, mogiły, pomniki i cmentarze.

Tab. 36. Wykaz najważniejszych miejsc pamięci i kultu religijnego znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa

| Lp. | Lokalizacja | Opis |
|-----|------------------------|------------------------------------|
| 1 | 17-05-1-01-1 -a -00 | miejsce pamięci |
| 2 | 17-05-1-01-329 -a -00 | mogiła |
| 3 | 17-05-1-01-44 -d -00 | mogiła |
| 4 | 17-05-1-01-44 -i -00 | mogiła |
| 5 | 17-05-1-01-61 -d -00 | mogiła |
| 6 | 17-05-1-01-66 -c -00 | mogiła |
| 7 | 17-05-1-03-105 -a -00 | mogiła |
| 8 | 17-05-1-03-119 -h -00 | mogiła |
| 9 | 17-05-1-03-130 -c -00 | mogiła |
| 10 | 17-05-1-03-132A -a -00 | cmentarz poniemiecki |
| 11 | 17-05-1-03-132A -a -00 | mogiła |
| 12 | 17-05-1-03-177 -d -00 | mogiła |
| 13 | 17-05-1-03-179 -i -00 | mogiła |
| 14 | 17-05-1-03-179 -j -00 | mogiła |
| 15 | 17-05-1-03-186 -d -00 | mogiła |
| 16 | 17-05-1-03-195 -h -00 | mogiła |
| 17 | 17-05-1-03-221 -d -00 | mogiła |
| 18 | 17-05-1-03-238 -c -00 | mogiła |
| 19 | 17-05-1-03-239 -a -00 | mogiła |
| 20 | 17-05-1-03-241 -f -00 | mogiła |
| 21 | 17-05-1-04-274 -b -00 | mogiła |
| 22 | 17-05-1-04-298 -b -00 | mogiła |
| 23 | 17-05-1-04-298 -l -00 | miejsce pamięci |
| 24 | 17-05-1-04-317 -f -00 | miejsce pamięci |
| 25 | 17-05-1-04-317 -g -00 | bunkier z okresu I wojny światowej |
| 26 | 17-05-1-04-320 -b -00 | miejsce pamięci |
| 27 | 17-05-2-09-125 -h -00 | mogiła |
| 28 | 17-05-2-09-136 -c -00 | miejsce pamięci |
| 29 | 17-05-2-09-139 -b -00 | pomnik ofiar III fortu |
| 30 | 17-05-2-10-179 -a -00 | miejsce pamięci |

7. ZAGROŻENIA I PRZEKSZTAŁCENIA ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO

7.1. Formy zniekształcenia ekosystemów leśnych

7.1.1. Stan siedlisk leśnych

Jednym z elementów decydujących o stanie lasu jest prawidłowy stan siedliska oceniany na podstawie właściwego rozwoju gleby, składu roślinności itp.

Tab. 37. Zestawienie powierzchni leśnej zalesionej Nadleśnictwa Jabłonna wg stanu siedlisk oraz grup wiekowych drzewostanów

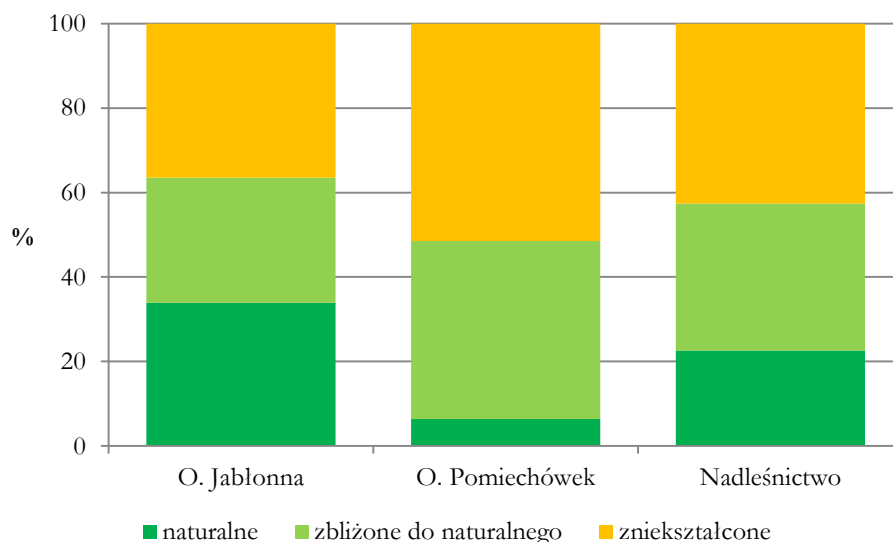
| Grupa siedlisk | Forma stanu siedliska | Wiek drzewostanu | | | Ogółem | Ogółem [%] |
|----------------------|-------------------------|-------------------|---------|---------|----------|------------|
| | | <=40 lat | 41-80 | >80 lat | | |
| | | powierzchnia [ha] | | | | |
| Bory | naturalne | 69,75 | 1133,88 | 479,37 | 1683,00 | 48,6 |
| | zbliżony do naturalnego | 287,58 | 448,48 | 108,66 | 844,72 | 24,4 |
| | zniekształcone | 112,62 | 728,90 | 97,12 | 938,64 | 27,1 |
| | razem | 469,95 | 2311,26 | 685,15 | 3466,36 | 100,0 |
| Bory mieszane | naturalne | 38,71 | 366,93 | 287,87 | 693,51 | 25,7 |
| | zbliżony do naturalnego | 246,50 | 397,48 | 365,29 | 1009,27 | 37,4 |
| | zniekształcone | 74,78 | 683,88 | 234,39 | 993,05 | 36,8 |
| | razem | 359,99 | 1448,29 | 887,55 | 2695,83 | 100,0 |
| Lasy mieszane | naturalne | 0,39 | 43,22 | 172,60 | 216,21 | 6,3 |
| | zbliżony do naturalnego | 63,74 | 491,62 | 803,48 | 1358,84 | 39,5 |
| | zniekształcone | 100,25 | 766,00 | 1001,50 | 1867,75 | 54,3 |
| | razem | 164,38 | 1300,84 | 1977,58 | 3442,80 | 100,0 |
| Lasy | naturalne | 6,55 | 49,56 | 95,71 | 151,82 | 6,0 |
| | zbliżony do naturalnego | 71,48 | 348,69 | 581,69 | 1001,86 | 39,6 |
| | zniekształcone | 169,10 | 524,26 | 680,41 | 1373,77 | 54,3 |
| | zdegradowane | | 2,34 | | 2,34 | 0,1 |
| | razem | 247,13 | 924,85 | 1357,81 | 2529,79 | 100,0 |
| Łącznie Nadleśnictwo | naturalne | 115,40 | 1593,59 | 1035,55 | 2744,54 | 22,6 |
| | zbliżony do naturalnego | 669,30 | 1686,27 | 1859,12 | 4214,69 | 34,7 |
| | zniekształcone | 456,75 | 2703,04 | 2013,42 | 5173,21 | 42,6 |
| | zdegradowane | | 2,34 | | 2,34 | 0,0 |
| | razem | 1241,45 | 5985,24 | 4908,09 | 12134,78 | 100,0 |

Ogólnie na terenie Nadleśnictwa dominują siedliska w stanie naturalnym i zbliżonym do naturalnego, występujące na 57,3% powierzchni gruntów zalesionych. Pozostałą powierzchnię zajmują siedliska zniekształcone oraz – w znikomym udziale – siedliska zdegradowane.

Udział siedlisk zniekształconych jest większy w grupie siedlisk lasów mieszanych i lasów (po 54,3%) niż w grupie borów i borów mieszanych (odpowiednio, 27,1 oraz 36,8%).

Stosunkowo najmniej zniekształcone są drzewostany najmłodsze, w wieku nie przekraczającym 40 lat, w których udział powierzchniowy drzewostanów zniekształconych wynosi 36,8%.

Pomiędzy obrębami Nadleśnictwa występują zauważalne różnice pod względem stanu siedlisk. Większą naturalnością charakteryzują się siedliska w obrębie Jabłonna niż w o. Pomiechówek.



Ryc. 31. Stan siedlisk leśnych w poszczególnych obrębach Nadleśnictwa Jabłonna

7.1.2. Borowacenie

Jedną z form przekształcenia charakteru ekosystemu leśnego jest borowacenie. Zjawisko to polega na zniekształceniu ekosystemów leśnych w wyniku ujemnego oddziaływania zbyt dużego udziału sosny lub świerka rosnących na siedliskach borów mieszanych, lasów mieszanych i lasów. Wpływa ono również negatywnie na skład gatunkowy runa oraz strukturę i cechy fizykochemiczne gleby.

Wyróżnia się następujące stopnie borowacenia:

- słabe – przy udziale sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanu:
 - ✓ ponad 80% na siedliskach borów mieszanych,
 - ✓ 50-80% na siedliskach lasów mieszanych,
 - ✓ 10-30% na siedliskach lasowych,
- średnie – jeżeli udział sosny lub świerka kształtuje się następująco:
 - ✓ ponad 80% na siedliskach lasów mieszanych,
 - ✓ 30-60% na siedliskach lasowych,

- mocne – kiedy udział sosny lub świerka w składzie gatunkowym drzewostanów na siedliskach lasowych przekracza 60%.

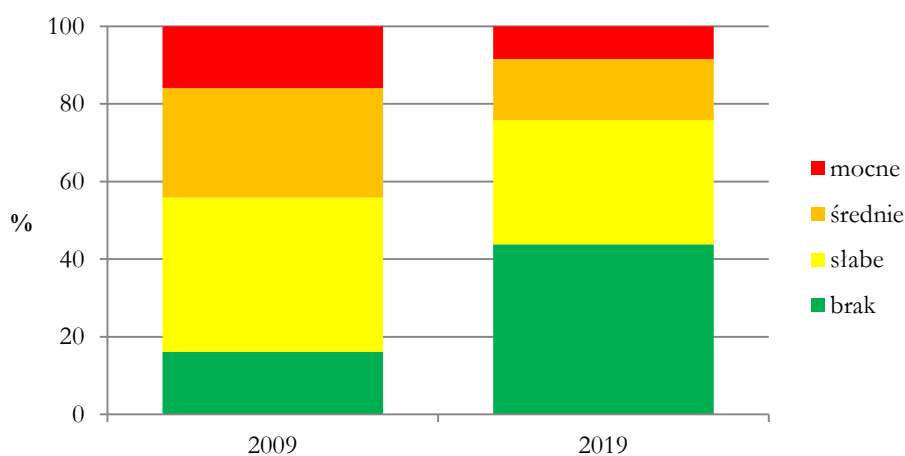
W skali Nadleśnictwa, objawy borowacenia odnotowano na 56,2% powierzchni leśnej zalesionej, przy czym przeważa borowacenie w stopniu słabym (32,0%).

Tab. 38. Zestawienie powierzchni zalesionej Nadleśnictwa Jabłonna wg form zniekształcenia lasu – borowacenie

| Obręb, nadleśnictwo | Stopień borowacenia | Powierzchnia [ha] | | | | |
|---------------------|---------------------|-------------------|-----------|----------|---------|------------|
| | | Wiek | | | Ogółem | Ogółem [%] |
| | | <=40 lat | 41-80 lat | > 80 lat | | |
| Obręb Jabłonna | brak | 743,73 | 2944,54 | 899,35 | 4587,62 | 64,2 |
| | słabe | 150,16 | 1017,94 | 746,36 | 1914,46 | 26,8 |
| | średnie | 20,03 | 221,87 | 289,34 | 531,24 | 7,4 |
| | mocne | 15,26 | 89,22 | 8,72 | 113,20 | 1,6 |
| Obręb Pomiechówek | brak | 184,08 | 354,37 | 188,31 | 726,76 | 14,6 |
| | słabe | 109,96 | 785,47 | 1071,29 | 1966,72 | 39,4 |
| | średnie | 10,97 | 368,88 | 1004,09 | 1383,94 | 27,7 |
| | mocne | 7,26 | 202,95 | 700,63 | 910,84 | 18,3 |
| Nadleśnictwo | brak | 927,81 | 3298,91 | 1087,66 | 5314,38 | 43,8 |
| | słabe | 260,12 | 1803,41 | 1817,65 | 3881,18 | 32,0 |
| | średnie | 31,00 | 590,75 | 1293,43 | 1915,18 | 15,8 |
| | mocne | 22,52 | 292,17 | 709,35 | 1024,04 | 8,4 |

Dużo mniejszy stopień borowacenia wykazują drzewostany w obrębie Jabłonna – 35,8% w stosunku do o. Pomiechówek – 85,4%. Wynika to z różnic siedliskowych pomiędzy obrębami.

W kontekście oceny przemian, jakie zachodzą w lasach Nadleśnictwa oraz tendencji w występowaniu zagrożeń i zniekształceń ekosystemów leśnych i drzewostanów znaczenie ma porównanie zmian stopnia zniekształceń w jednostce czasu.



Ryc. 32. Porównanie udziału powierzchni ze stwierdzonym borowaceniem w Nadleśnictwie Jabłonna w latach 2009 i 2019

Analiza porównawcza stopnia borowacenia lasów Nadleśnictwa pomiędzy rokiem 2009 a stanem bieżącym pokazuje znaczne zmniejszanie się powierzchni podlegającej borowaceni (o ok. 28%), we wszystkich stopniach borowacenia. Jest to konsekwencją realizowanej gospodarki leśnej, m.in. prowadzonej przebudowy i dostosowywania (unaturalniania) składów gatunkowych do potencjału siedlisk.

7.1.3. Monotypizacja

Monotypizacja, stanowiąca kolejną formę zniekształcenia ekosystemów leśnych, to ujednoczenie gatunkowe lub wiekowe drzewostanów. Monotypizację identyfikuje się wówczas, gdy w zwartych kompleksach o powierzchni ponad 200 ha, jednowiekowe lub jednogatunkowe drzewostany zajmują powierzchnię większą niż 100 ha. Formę tej degradacji zasadniczo wyróżnia się dla sosny i świerka. W wyniku przeprowadzonych analiz dla Nadleśnictwa Jabłonna, nie stwierdzono występowania zjawiska monotypizacji.

7.1.4. Neofityzacja

Neofityzacja drzewostanów, to występowanie na terenach leśnych gatunków flory obcego pochodzenia, zarówno drzewiastych jak i krzewiastych. Zjawisko to może być efektem celowego wprowadzania takich gatunków w ramach zabiegów gospodarczych (odnowień, zalesień, wprowadzania podsadzeń i podszytów), bądź też samorzutnego rozprzestrzeniania się neofitów w lasach z terenów sąsiednich (ogródków, terenów ruderalnych, zadrzewień, sąsiedztwa tras komunikacyjnych, rzek itp.).

Na terenie Nadleśnictwa Jabłonna stwierdzono występowanie 18 obcych gatunków drzew i krzewów (w tym taksonów uprawnych). Spośród gatunków tworzących drzewostany, najbardziej rozpowszechnione są: dąb czerwony i robinia akacjowa, które odnotowano – odpowiednio – w 1219 i 879 wydzieleniach. Warto jednak zaznaczyć, że gatunki te stosunkowo rzadko wchodziły w skład drzewostanu, znacznie częściej występując „pojedynczo” lub „miejscami”. I tak, robinia akacjowa w składzie drzewostanów występuje w 42 wydzieleniach (47g, 57c, 159i, 171Aa, **173Af**, 174d, 174f, **174g**, **174h**, 174n, **245Ad**, **89a**, 89c, 109m, 124Aa, **127Ac** (jako panująca i w składzie), **127Ad**, 195d, 198c, 199Ah, **238i**, 243a, 243n, 243s, 244d, 297g, 315d, 317f, 319a, 325Cb,o – obręb Jabłonna, 12c, 177c, 177Ac, 109c, 134d, **138a**, 79Ag, 163d, **170d**, **188d** – o. Pomiechówek), spośród których, w 11 odgrywa rolę gatunku panującego (zaznaczone pogrubioną czcionką). Dąb czerwony występuje w składzie drzewostanów w 36 wydzieleniach (21d, 51b, 140h, 163d, 165b, 165Ak, 245l, 327j, 75h, 80b, 132d, 178b, 178d, 178h, **179h**, 187f, 188b, 188g, 218a, 238a, **244Bg**, 268a, 313f, 323m, 324c – o. Jabłonna, 58a, 132g, 133f, 133i, 135k, 145i, 150a,

167d, 174d (jako panujący i w składzie), 174j – o. Pomiechówek) i w czterech z nich jest gatunkiem panującym.

Jeśli chodzi z kolei o obecność gatunków obcych w niższych warstwach lasu, szczególnie w podszyciu, to znaczenie mają 3 gatunki: czeremcha późna (1807 wydzieleń), dąb czerwony (1183 wydzieleń) i robinia akacja (837 wydzieleń). Znaczne rozprzestrzenienie tych gatunków, zwłaszcza czeremchy późnej, w warstwie podszytu można uznać za zjawisko niepokojące z punktu widzenia kształtowania się rodzimych fitocenozy.

Tab. 39. Zestawienie powierzchni i liczby wydzieleń Nadleśnictwa Jabłonna, w których stwierdzono występowanie gatunków obcych geograficznie

| Gatunek | Forma występowania | | | | | | | | Razem | |
|--------------------|--------------------|-----------------|--|-----------------|---------------------------------------|--------------|--|--|-------|----------------------------------|
| | Gatunek panujący | | ponad 5% w składzie d-stanu (od 1 w udziale) | | do 5% w składzie d-stanu (poj., mjs.) | w II piętrze | w warstwie podrostu, nalotu, podsadzeń | w warstwie podszytu, samosiewu, zakrzewień | | w warstwie przestoi i zadrzewień |
| | Liczba wydz. | Pow. wydz. [ha] | Liczba wydz. | Pow. zred. [ha] | Liczba wydzieleń | | | | | |
| czeremcha późna | | | | | 166 | 31 | 24 | 1585 | 1 | 1807 |
| dąglezja zielona | | | | | 5 | | | | 1 | 6 |
| dąb czerwony | 4 | 6,68 | 32 | 13,64 | 470 | 58 | 56 | 585 | 14 | 1219 |
| dereń biały | | | | | | | | 94 | | 94 |
| jesion amerykański | | | | | | | | | 2 | 2 |
| kasztanowiec biały | | | | | 15 | 1 | | 1 | 5 | 22 |
| klon jesionolistny | | | 4 | 0,42 | 128 | 27 | 2 | 198 | 25 | 384 |
| ligustr pospolity | | | | | | | | 1 | | 1 |
| morwa biała | | | | | | | | | 2 | 2 |
| robinia akacja | 11 | 8,77 | 31 | 9,81 | 389 | 31 | 10 | 379 | 28 | 879 |
| sosna Banksa | 2 | 0,94 | 6 | 1,4 | 120 | | | 3 | 2 | 133 |
| sosna czarna | | | | | 8 | | | | 1 | 9 |
| sosna smołowa | 2 | 3,7 | 5 | 3,48 | 28 | | | | 2 | 37 |
| sosna wejmutka | | | | | 2 | | | 1 | | 3 |
| śliwa alycza | | | | | | | | 2 | | 2 |
| śliwa domowa | | | | | | | | | 1 | 1 |
| śnieguliczka biała | | | | | | | | 5 | | 5 |
| żywotnik wschodni | | | | | | | | | 1 | 1 |

W tym miejscu należy zwrócić uwagę na specyficzną sytuację lasów uznanych za obszar uporczywego pędraczysko i zaliczonych do gospodarstwa specjalnego. Szczególne, utrudnione warunki prowadzenia gospodarki leśnej, opisane w elaboracie a związane z występowaniem pędraków i masowym uszkodzaniem przez nie sadzonek rodzimych gatunków drzew, spowodowały, że dla lasów tych przyjęto nieco inny sposób postępowania, dopuszczający wprowadzanie na uprawach gatunków innych niż wskazane w projektowanych składach upraw. W szczególności możliwe jest wprowadzanie gatunków obcych: dębu czerwonego, robinii i dąglezji, w miejsca, gdzie niesku-

teczne okaże się wprowadzanie gatunków rodzimych, zgodnie z zaplanowanym typem drzewostanu, a brak będzie odnowienia naturalnego odpowiedniej jakości.

7.2. Zagrożenia środowiska leśnego

Zagrożenia lasu są wypadkową uwarunkowań przyrodniczych, zabiegów gospodarczych realizowanych w przeszłości oraz zmian zachodzących w środowisku przyrodniczym w wyniku działalności człowieka. Zwiększona podatność na zagrożenia jest pochodną obniżonej odporności ekosystemów, która może wynikać m.in. z niewłaściwego składu gatunkowego i struktury drzewostanów, degradacji siedlisk, niedostatku wody w glebie, niekorzystnego układu warunków lokalnego mikroklimatu itp. Obowiązująca Instrukcja ochrony lasu (Zarządzenie 2011c) charakteryzuje szereg zagrożeń drzewostanów oraz sposobów postępowania ochronnego w przypadku ich zaistnienia. W zależności od przyczyn powodujących szkody lub zniszczenia, wyróżnia się trzy podstawowe kategorie zagrożeń:

- zagrożenia biotyczne – głównie powodowane przez zwierzęta (owady, ssaki) i grzyby,
- zagrożenia abiotyczne – w szczególności wiatry, przymrozki, niskie i wysokie temperatury, osady i opady atmosferyczne (stale i ciekłe), susze, pożary,
- zagrożenia antropogeniczne – bezpośrednie, jak i pośrednie będące skutkiem działalności człowieka, m.in. zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, wód i gleb, zakłócenie poziomu wód gruntowych i reżimu hydrologicznego cieków, pożary, zaśmiecanie, fizyczne niszczenie elementów ekosystemu leśnego, zmiany ukształtowania terenu itp.

Wymienione rodzaje zagrożeń w rzeczywistości zazwyczaj występują kompleksowo, a pojawienie się jednego z nich pociąga za sobą kolejne, np. w wyniku obniżenia odporności drzewostanów na skutek wahań poziomu wód dochodzi do ich uszkodzenia przez owady i grzyby. Trudno zatem rozpatrywać poszczególne rodzaje zagrożeń w oderwaniu od innych; bardziej odpowiednim jest tu podejście całościowe.

7.2.1. Zagrożenia abiotyczne

Do zagrożeń abiotycznych, które oddziałują na procesy zachodzące w ekosystemach leśnych oraz funkcjonowanie drzewostanów, należą różnorodne oddziaływania środowiska zewnętrznego, przede wszystkim w postaci wpływów klimatu. Zwłaszcza skutki oddziaływań czynników atmosferycznych (m.in. wiatrów skutkujących powstawaniem złomów i wywrotów, śniegu, szadzi czy lodu powodujących uszkodzenia pni i koron drzew) bywają szczególnie dotkliwe z gospodarczego punktu widzenia, gdyż pojawiają się zwykle niespodziewanie i na rozległych powierzchniach, a możliwości zabezpieczenia się przed nimi są ograniczone. Do czynników at-

mosferycznych oddziałujących negatywnie na lasy należą: wiatry, wyładowania atmosferyczne, opady atmosferyczne, mróz, okiść, susza, zmiany stosunków wodnych oraz niskie i wysokie temperatury powietrza.

Zjawiska te, powodując zakłócenia w rozwoju drzewostanów, sprzyjają ich osłabieniu, następstwem czego jest wzmożona podatność na choroby grzybowe i ataki szkodników owadzych. Należy przy tym podkreślić, że opisywane zagrożenia abiotyczne, jako niezależne od działalności człowieka, stanowiące natomiast czynnik naturalny, od wieków wpisane były w funkcjonowanie ekosystemów leśnych, niejednokrotnie będąc stymulatorem ich przemian, odnawiania się drzew, różnicowania struktury lasu itd. Tym samym - *de facto* - nie powinny być postrzegane jako zagrożenia dla ekosystemów leśnych, rozumianych jako formacje roślinne. Są natomiast bez wątpienia zagrożeniem dla trwałości drzewostanów, czyli określonej generacji lasu, stąd też w lasach gospodarczych, spełniających funkcje produkcyjne, stanowią one zjawiska niepożądane i dlatego określa się je mianem zagrożeń.

Największe szkody od czynników abiotycznych wystąpiły w Nadleśnictwie Jabłonna w roku 2008 w wyniku huraganowego wiatru. Szkody w postaci złomów i wywrotów oraz naderwanych systemów korzeniowych notowano na łącznej powierzchni 790 ha, co przełożyło się na wzmożone pozyskanie posuszu w roku 2009 (12 172 m³).

Z kolei lata 2016-2018 to wzmożone wydzielanie się posuszu iglastego powiązane z panującą w tym czasie suszą okresów wegetacyjnych. Deficyt wody w glebie bardzo silnie osłabił drzewostany sosnowe, szczególnie te starszych klas wieku, rosnące na bogatych siedliskach lasowych. Dobijającymi czynnikami wtórnymi były: rozwinięcie się w osłabionych drzewostanach silnych populacji kornika ostrozebnego *Ips acuminatus* oraz ekspansja półpasożyta - jemioly pospolitej rozpierschłej *Viscum album* ssp. *austriacum*.

Zespół Ochrony Lasy w Łodzi stan sanitarny drzewostanów Nadleśnictwa ocenił jako zadowalającą. Średnie pozyskanie posuszu za minione dziesięciolecie wynosiło 6 673,26 m³/rok, z czego 25,3% stanowiły złomy i wywroty.

7.2.2. Zagrożenia biotyczne

Zagrożenia biotyczne związane są z działalnością organizmów żywych. Organizmy te stanowią zazwyczaj naturalny element ekosystemu leśnego i w niezakłóconych warunkach na ogół nie stwarzają ryzyka wielkopowierzchniowych zmian w ekosystemach leśnych. W przypadku naruszenia równowagi ekosystemu, zwłaszcza gdy nakładają się na to czynniki o innym charakterze, np. abiotyczne, mogą jednak objawiać się w postaci dynamicznych przekształceń. W gospodarce leśnej ich negatywne oddziaływanie związane jest z wpływem na drzewostan. Promowanie przez

długi czas jednowiekowych i jednogatunkowych drzewostanów, uzasadnione gospodarczo, negatywnie odbija się jednak na odporności drzewostanów na działanie czynników chorobotwórczych. Podobnie jak w przypadku czynników abiotycznych, wpływ czynników biotycznych nie jest zagrożeniem dla ekosystemu leśnego, a co więcej – czasem może być on wręcz odpowiedzią ekosystemu na dawne zniekształcenia i drogą jego powrotu do warunków naturalnych, choć przejściowo może to przypominać klęskę (np. rozpad drzewostanów). Sytuacje tego rodzaju, w przeciwieństwie do lasów naturalnych, są jednak niepożądane w lasach gospodarczych, dlatego też zjawiska te uznaje się za zagrożenia.

W minionym dziesięcioleciu w Nadleśnictwie Jabłonna występowały problemy chorobowe wynikające z obecności w drzewostanach grzybów: *Heterobasidion annosum* – powodującego hubę korzeniową oraz *Armillaria* sp. będącego sprawcą opieńkowej zgnilizny korzeni. W latach 2009-2018, huba korzeni wystąpiła na sumarycznej powierzchni 12830,46 ha, a nasilone występowanie skutków tej choroby obserwowano w latach 2009-2011 (po 2725 ha). Opieńkowa zgnilizna korzeni odnotowana została sumarycznie na powierzchni 18364,06 ha - największe nasilenie występowania jej skutków przypadło na ten sam okres (w roku 2010 maksymalny zasięg - 3 790 ha) i związane było prawdopodobnie z zasiedleniem drzewostanów osłabionych w 2008 r. w wyniku huraganu.

Niepokojącym faktem jest pojawienie się skupisk występowania jemioli, której obecność przyspiesza wydzielenie się posuszu w osłabionych drzewostanach sosnowych. Jemiola w latach 2017-2018 obserwowana była na łącznej powierzchni 356 ha (261 ha w roku 2018).

Stale ogniska gradacyjne na terenie Nadleśnictwa zostały wyznaczone ze względu na uporczywe występowanie szkodników pierwotnych sosny. Powierzchnia zagrożona występowaniem szkodników pierwotnych sosny wynosi około 1 450 ha (59 oddziałów leśnych). Ogniska gradacyjne związane są z występowaniem brudnicy mniszki (37 oddziałów – 925 ha) oraz boreczników (27 oddziałów – 672 ha).

Duży problem w Nadleśnictwie stanowią uporczywe pędraczyska zlokalizowane w leśnictwach: Poniatów, Bagno, Zegrze, Pomiechówek oraz Szczypiorno na ogólnej powierzchni około 2 200 ha. Spośród nich do gospodarstwa specjalnego zaliczono lasy leśnictwa Bagno i częściowo Poniatów o łącznej powierzchni 1 467,97 ha. Głównymi sprawcami szkód na całym obszarze są: chrabąszcz kasztanowy *Melolontha hippocastani* i chrabąszcz majowy *Melolontha melolontha*. W latach 2009-2018, szkody od imago chrabąszczy wystąpiły na łącznej powierzchni 1 550 ha, natomiast pędraki chrabąszczy dokonały uszkodzeń na sumarycznej powierzchni 4 415 ha.

Drzewostany z udziałem świerka były atakowane przez kornika drukarza *Ips typographus* - największe nasilenie w latach: 2008 (40 ha), 2009 (37 ha), 2010 (50 ha), 2011 (12 ha), 2012 (15 ha) oraz

czteroooczaka świerkowca *Polygraphus poligraphus* - w tym samym okresie (kolejno, co roku od 2008: 43 ha, 40 ha, 50 ha, 15 ha, 22 ha). Wzmogoną obecność tych owadów należy wiązać z osłabieniem drzew po huraganie na początku minionego dziesięciolecia.

W roku 2012 stwierdzono również wzmogoną obecność zwójek dębowych na powierzchni 200 ha drzewostanów z udziałem dębu. Wzmogona obecność owada miała jednak charakter epizodyczny.

Skutki występowania opisywanych zagrożeń mogą przybierać charakter pośredni, poprzez osłabienie drzewostanów, lub uwidaczniać się bezpośrednio w postaci określonych uszkodzeń. Stwierdzone na terenie Nadleśnictwa uszkodzenia drzewostanów dotyczą stanu na dzień inwentaryzacji i obejmują te uszkodzenia, które były wówczas widoczne i możliwe do stwierdzenia. Ogółem uszkodzenia stwierdzono na 3956,17 ha, co stanowi 32,6% powierzchni leśnej zalesionej. W tej grupie największą powierzchnię zajmowały drzewostany z zakodowaną przyczyną uszkodzenia INNE. Do tej grupy najczęściej zaliczano drzewostany, w których występowały uszkodzenia powodowane przez jemiolę lub też kompleks czynników: jemiola, pędraki, kornik ostrozębny. Dość duży udział mają również uszkodzenia powodowane przez grzyby. Należy zaznaczyć, że część powierzchni leśnych powstałych w efekcie uszkodzeń drzewostanów (np. zatopienia) ma obecnie charakter powierzchni leśnej niezalesionej – rodzaj powierzchni SUKCESJA.

Uszkodzenia powodowane przez czynniki biotyczne, a w szczególności pędraki chrabąszczowatych spowodowały, że lasy leśnictwa Bagno i częściowo Poniatów zostały uznane za uporczywe pędraczysko i zaliczone do gospodarstwa specjalnego. Obejmuje ono powierzchnię 1467,97 ha (powierzchnia drzewostanów z cechą „uporczywe pędraczysko”). Kompleks ten wymaga specjalnego postępowania hodowlano-ochronnego, wykraczającego poza ramy ujęte w zasadach hodowli lasu i innych opracowaniach. Szczegółowo zostało to opisane w elaboracie.

Tab. 40. Zestawienie zinwentaryzowanych uszkodzeń drzewostanów

| Główna przyczyna uszkodzenia | Powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami | Powierzchnie uszkodzeń w przedziałach procentowych | | | Pow. uszkodzeń zreduk. |
|------------------------------|---|--|----------------|--------------|------------------------|
| | | 10-20 | 21-50 | >50 | |
| [ha] | | | | | |
| Czynniki klimatyczne | 35,11 | 20,70 | 14,41 | - | 7,48 |
| Grzyby | 881,34 | 797,44 | 83,90 | - | 149,70 |
| Inne bez określenia | 2344,89 | 560,77 | 1727,07 | 57,05 | 958,95 |
| Owady | 63,16 | 39,07 | 24,09 | - | 13,75 |
| Požary | 86,95 | 86,95 | - | - | 8,80 |
| Zakłócenia stosunków wodnych | 271,98 | 222,28 | 49,70 | - | 45,06 |
| Zwierzyzna | 272,74 | 250,64 | 22,10 | - | 40,21 |
| Razem | 3956,17 | 1977,85 | 1921,27 | 57,05 | 1223,95 |

7.2.3. Zagrożenia antropogeniczne

7.2.3.1. Zarys ogólny zagrożeń będących pochodną działalności człowieka

Odmiernym charakterem, w porównaniu do wcześniej opisanych zagrożeń abiotycznych i biotycznych, odznaczają się zagrożenia będące pochodną działania człowieka (tzw. antropogeniczne). Wpływ działalności człowieka na środowisko naturalne należy obecnie do najbardziej istotnych zagrożeń powodujących zmniejszanie się różnorodności biologicznej na trzech funkcjonalnych poziomach (wg definicji ustalonej na szczycie Ziemi w Rio de Janeiro). Oddziaływanie to wiąże się ze skalą zmian, jakie następują praktycznie we wszystkich ekosystemach. Presja antropogeniczna doprowadza do zmniejszenia liczebności wielu gatunków powodując jednocześnie wzrost liczebności innych, fragmentacji i utraty siedlisk przyrodniczych, zubożenia genetycznego populacji, zanieczyszczenia środowiska itp.

Zagrożenia lasów związane z działalnością człowieka można podzielić na zagrożenia wewnętrzne i zewnętrzne. Zagrożenia wewnętrzne, to przede wszystkim zagrożenia wynikające z wykonywania zabiegów gospodarczych projektowanych w planie. Zagrożenia, których ewentualne wystąpienie warto przeanalizować w kontekście planowania zabiegów gospodarczych w Nadleśnictwie to:

- Przypadkowe zniszczenie stanowiska rzadkiego gatunku podczas wykonywania prac leśnych. Zagrożenie to wiąże się np. z niedostatecznym rozpoznaniem terenu pod kątem występowania stanowisk rzadkich gatunków. Nieznane stanowiska mogą być przypadkiem uszkodzone lub zniszczone np. w efekcie ścinki lub zrywki drzewa.
- Zniekształcenie siedlisk przyrodniczych w efekcie wykonania zabiegu. Wykonanie zabiegu gospodarczego w pewnych przypadkach może miejscowo doprowadzić do zniekształcenia właściwych parametrów siedliska. Istotne są tu szczególnie zabiegi rębne, które przejściowo zmieniają parametry siedliska i jego dostępność dla określonych, typowych dla tego siedliska gatunków. Jeżeli np. zabiegi zniekształcające strukturę i funkcje siedliska zaplanowane byłyby na większości arealu danego siedliska, to mogłoby nastąpić istotne pogorszenie jego stanu.
- Zniszczenie siedliska przyrodniczego. Sytuacja taka może zaistnieć w zasadzie w dwóch przypadkach: zalesienia cennego siedliska nieleśnego lub trwale wylesienie siedliska leśnego.
- Zniekształcenie warunków siedliskowych koniecznych dla funkcjonowania populacji gatunków rzadkich i chronionych. Pewne zabiegi mogą istotnie zmieniać charakter siedliska i powodować wycofywanie się rzadkich gatunków roślin. Prześwietlenie drzewostanu (np. podczas trzebieży) dla jednych gatunków jest zabiegiem pożądanym, dla innych (cieniolub-

nych) może stanowić zagrożenie. Podobnie zabieg wprowadzania podszytu czy drugiego piętra może zagrozić występowaniu gatunków ciepłolubnych.

- Płoszenie rzadkich gatunków ptaków w okresie lęgowym. Gatunki rzadkie, których lęgi odbywają się w lasach, mogą być przypadkowo ploszone, co w efekcie może doprowadzić do strat w lęgach. W przypadku gatunków rzadkich nawet takie pojedyncze przypadki mogą istotnie wpłynąć na ich populacje.

Zabiegi gospodarcze projektowane w planie urządzenia lasu mają pewien, z góry określony przez Zasady hodowli lasu, sposób wykonania. Modyfikacje w sposobie wykonania zabiegów pod kątem ograniczenia zagrożeń z nich wynikających zamieszczone są w konkretnym planie urządzenia lasu najczęściej w programie ochrony przyrody. Niniejszy program w rozdziale 10 zawiera zapisy, których uwzględnienie pozwoli na eliminację lub znaczne ograniczenie ryzyka zaistnienia zagrożeń wynikających z wykonania zaprojektowanych zabiegów.

Z kolei zagrożenia zewnętrzne to czynniki, które oddziałują na określony obszar, lecz z niego nie pochodzą. Są to np. zanieczyszczenia powietrza, wód, obniżenie poziomu wód gruntowych w efekcie melioracji, czynniki społeczne i polityczne wymuszające wdrażanie pewnych określonych sposobów gospodarowania itp.

Na środowisko leśne wpływ mogą mieć:

- zanieczyszczenia powietrza,
- zanieczyszczenia wody,
- zagrożenie pożarowe,
- zaśmiecanie.

Zagrożenie stanowi emisja różnych gazów i pyłów do atmosfery, wpływ nieoczyszczonych ścieków komunalnych i przemysłowych do wód i gleby, przesiąkanie intensywnie stosowanych środków ochrony roślin i nawozów w rolnictwie czy też duże ilości odpadów stałych przemysłowych i komunalnych, często wyrzucanych poza miejscami do tego celu przeznaczonymi.

Ilość, stan czystości i obieg wody w przyrodzie oraz skład powietrza atmosferycznego mają zasadnicze znaczenie dla procesów krążenia składników pokarmowych i przemian energetycznych w ekosystemach. Procesy te wiążą organizmy żywe z ich środowiskiem abiotycznym. Zaistniałe dotychczas w wyniku działalności ludzkiej skażenie środowiska i jego przemiany miały wpływ na liczebność wielu gatunków zwierząt i roślin.

Zagrożenia może implikować również turystyka, która jednak nie musi wpływać negatywnie na biocenozy i siedliska leśne, jeśli jest kontrolowana i organizowana z uwzględnieniem zasad ochrony przyrody. Źle zorganizowana, masowa turystyka jest dla lasu zagrożeniem stwarzającym podobne niebezpieczeństwa jak pożary, niszczenie roślinności, nieracjonalny zbiór runa leśnego, niepokojenie i chwywanie zwierząt, wydeptywanie, przenoszenie do biocenoz obcych organizmów, niszczenie mrowisk i innych schronień zwierząt, zaśmiecanie lasu, w tym trwale zatruwanie gleby.

7.2.3.2. Zanieczyszczenia powietrza

Pod względem pochodzenia, zanieczyszczenia powietrza można podzielić na trzy rodzaje:

- zanieczyszczenia punktowe, pochodzące z działalności przemysłowej,
- zanieczyszczenia powierzchniowe pochodzące z aglomeracji miejskich, osiedli itp.,
- zanieczyszczenia liniowe, pochodzące z tras komunikacyjnych.

Obszar w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna znajduje się na pograniczu dwóch stref w ramach których dokonywana jest ocena jakości powietrza, tj. aglomeracji warszawskiej (PL1401) i strefy mazowieckiej (PL1404).

Zwłaszcza w części południowej jest to obszar silnie zurbanizowany, z obecnością licznych zakładów przemysłowych. Znaczenie ma również poziom ruchu samochodowego na głównych trasach przecinających obszar Nadleśnictwa. Duże natężenie ruchu na tych drogach sprzyja przemieszczaniu się zanieczyszczeń, również na położone w ich pobliżu kompleksy leśne.

Emisja zanieczyszczeń z tzw. „źródeł niskich” ma znaczenie lokalnie ograniczone i sezonowo zmienne. Dotyczy głównie terenów zabudowanych oraz okresu jesienno-zimowego. Zwiększa się wówczas emisja do atmosfery tlenków węgla, siarki i pyłu zawieszzonego. Tradycyjne kotłownie węglowe w gospodarstwach domowych są często w złym stanie technicznym. Problemem jest również spalanie w domowych piecach i kotłowniach gumy, plastiku, tekstyliów itp.

Według informacji WIOŚ Warszawa (<http://wios.warszawa.pl/>) celem przeprowadzenia rocznej oceny jakości powietrza jest:

- klasyfikacja stref w oparciu o obowiązujące na dany rok kryteria,
- uzyskanie informacji o przestrzennych rozkładach stężeń zanieczyszczeń,
- wskazanie wartości, obszarów oraz prawdopodobnych przyczyn przekroczeń wartości kryterialnych,
- wskazanie potrzeb w zakresie niezbędnej modernizacji systemu monitoringu powietrza.

Zakres oceny rocznej wykonanej na potrzeby ustalenia dotrzymywania standardów imisyjnych dla poszczególnych zanieczyszczeń jest analizą wielkości stężeń za 2017 r. Ocenę wykonano według kryteriów dotyczących ochrony zdrowia (dot. strefy mazowieckiej i aglomeracji warszawskiej) dla 12 substancji:

- dwutlenku siarki - SO₂,
- dwutlenku azotu - NO₂,
- tlenku węgla - CO,
- benzenu - C₆H₆,
- pyłu zawieszonego PM₁₀,
- pyłu zawieszonego PM_{2,5},
- ołowiu w pyle - Pb(PM₁₀),
- arsenu w pyle - As(PM₁₀),
- kadmu w pyle - Cd(PM₁₀),
- niklu w pyle - Ni(PM₁₀),
- benzo(a)pirenu w pyle - B(a)P(PM₁₀),
- ozonu - O₃;

oraz kryteriów określonych w celu ochrony roślin (dot. tylko strefy mazowieckiej) dla 3 substancji:

- dwutlenku siarki - SO₂,
- tlenków azotu - NO_x,
- ozonu - O₃ określonego współczynnikiem AOT40.

Podstawą klasyfikacji stref w rocznej ocenie jakości powietrza są wartości poziomów: dopuszczalnego, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031).

Wyniki klasyfikacji jakości powietrza w 2017 r. zgodnie z kryteriami ustanowionymi pod kątem ochrony zdrowia zestawiono w tabelach (na podstawie – Raport 2018).

Przekroczenia standardów w zakresie emisji pyłów zawieszonych PM₁₀ i PM_{2,5} oraz benzo(a)pirenu B(a)P są związane z niską emisją, czyli spalaniem paliw (węgla, koksu czy odpadów) w kotłowniach przydomowych i osiedlowych. Z kolei przekroczenia w zakresie stężenia ozonu to

efekt zanieczyszczeń komunikacyjnych w postaci tlenków azotu, które są prekursorami ozonu w powietrzu.

Tab. 41. Klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony zdrowia (<http://wios.warszawa.pl/>)

| Kod strefy | Symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy | | | | | | | | | | | | | |
|------------|---|-----------------|----|-------------------------------|------|---------------------------------|---------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|---------------------|------------------------------|------------------------------|
| | SO ₂ | NO ₂ | CO | C ₆ H ₆ | PM10 | PM _{2,5} ¹⁾ | PM _{2,5} ²⁾ | Pb ³⁾ | As ³⁾ | Cd ³⁾ | Ni ³⁾ | B(a)P ³⁾ | O ₃ ³⁾ | O ₃ ⁴⁾ |
| PL1401 | A | C | A | A | C | C | C1 | A | A | A | A | C | A | D2 |
| PL1404 | A | A | A | A | C | C | C1 | A | A | A | A | C | A | D2 |

¹⁾ wg poziomu dopuszczalnego faza I,

²⁾ wg poziomu dopuszczalnego faza II,

³⁾ wg poziomu docelowego,

⁴⁾ wg poziomu celu długoterminowego.

Tab. 42. Klasy strefy mazowieckiej dla poszczególnych zanieczyszczeń uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych pod kątem ochrony roślin (<http://wios.warszawa.pl/>)

| Kod strefy | Symbol klasy dla poszczególnych zanieczyszczeń w strefie | | | |
|------------|--|-----------------|------------------------|------------------------------|
| | SO ₂ | NO _x | O ₃ (AOT40) | |
| | | | poziom docelowy | poziom celu długoterminowego |
| PL1404 | A | A | A | D2 |

7.2.3.3. Zanieczyszczenia wód

Wody powierzchniowe

Stan czystości wód powierzchniowych wynika głównie z dopływu zanieczyszczeń pochodzących z zakładów przemysłowych i gospodarstw domowych (ścieki bytowe). Równie istotnym źródłem zanieczyszczeń są spływy powierzchniowe zanieczyszczeń rolnych, które zawierają związki biogenne pochodzenia rolniczego, środki ochrony roślin i nawozy.

Stan wód powierzchniowych jest ogólnym określeniem stanu części wód powierzchniowych, składa się z oceny stanu ekologicznego i stanu chemicznego. Decyduje niższa z tych dwóch ocen. Natomiast stan ekologiczny jest określeniem jakości struktury i funkcjonowania ekosystemu wód powierzchniowych; składa się z oceny stanu biologicznego, fizyczno-chemicznego i hydromorfologicznego.

Ocena jednolitych części wód za 2016 rok została wykonana na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych (Dz. U. z 2016 r., poz. 1187) oraz wytycznych GIOŚ.

W latach 2011-2016 oceniono stan niektórych cieków przepływających w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna (dane WIOŚ w Warszawie, <https://wios.warszawa.pl/pl/monitoring-srodowiska/monitoring-wod/monitoring-rzek/1095,Monitoring-rzek-w-latach-2011-2016.html>) – finalną ocenę stanu przedstawiono w poniższej tabeli.

Tab. 43. Stan głównych jednolitych części wód powierzchniowych (cieków) z terenu Nadleśnictwa Jabłonna

| Nazwa ocenianej JCWP | Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego | Kod JCWP | Stan/potencjał ekologiczny | | | | Stan/potencjał ekologiczny – ocena łączne | Stan chemiczny | Stan ogólny JCWP |
|---|--|-------------------|--|---|--|-----------------------------------|---|----------------|------------------|
| | | | Oceniane grupy elementów | | | | | | |
| | | | Klasa elementów biologicznych ¹ | Klasa elementów hydromorfologicznych ² | Klasa elementów fizykochemicznych ³ | | | | |
| Bug od dopł. z Sitna do ujścia | Bug - Barcice, brzeg | PLRW20002126699 | IV | II | PSD | slaby stan ekologiczny | dobry | zly | |
| Kanal Żerański | Kanal Żerański - Nieporęt | PLRW20000267189 | IV | II | PPD | slaby potencjał ekologiczny | poniżej dobrego | zly | |
| Kanal Bródnowski | Kanal Bródnowski - Warszawa Brzeziny, uj. do Kan.Żerańskiego | PLRW20000267182 | IV | II | II | slaby potencjał ekologiczny | - | zly | |
| Beniaminówka (Kan. Beniaminowski) | Beniaminówka - Nieporęt, uj. do K. Żerańskiego | PLRW2000232671889 | III | II | PSD | umiarkowany stan ekologiczny | - | zly | |
| Czarna | Czarna - Stanisławów I, uj. do Kanalu Żerańskiego | PLRW2000172671869 | III | I | PSD | umiarkowany stan ekologiczny | - | zly | |
| Długa od Dopływu z Remberkowa do ujścia | Długa - Kobiółka, uj. do Kanalu Żerańskiego | PLRW200002671852 | IV | II | PPD | slaby potencjał ekologiczny | - | zly | |
| Rządza od Cienkiej do ujścia | Rządza - Żalubice Stare, uj. do Zalewu Zegrzyńskiego | PLRW2000192671699 | III | II | II | umiarkowany stan ekologiczny | - | zly | |
| Wkra od Sony do ujścia | Wkra - Pomiechówek, most | PLRW200024268999 | III | II | PSD | umiarkowany stan ekologiczny | poniżej dobrego | zly | |
| Wisła od Kanalu Młocińskiego do Narwi | Wisła - Kazuń | PLRW20002125999 | IV | II | II | slaby stan ekologiczny | poniżej dobrego | zly | |
| Zalew Zegrzyński | Zb. Dębe - Dębe, zapora | PLRW200002671999 | III | II | PPD | umiarkowany potencjał ekologiczny | dobry | zly | |
| Narew od Zalewu Zegrzyńskiego do ujścia | Narew - Nowy Dwór Mazowiecki, most | PLRW200021269 | III | II | PSD | umiarkowany stan ekologiczny | dobry | zly | |
| Narew od Rózu do zbiornika Dębe | Narew - Pułtusk, kładka | PLRW20002126599 | IV | II | II | slaby stan ekologiczny | poniżej dobrego | zly | |

¹Klasa elementów biologicznych:

I – stan bardzo dobry/potencjał maksymalny

²Klasa elementów hydromorfologicznych:

I – stan bardzo dobry/potencjał maksymalny

| | |
|----------------------------------|---|
| II – stan/potencjal dobry | II - stan/potencjal dobry |
| III – stan/potencjal umiarkowany | |
| IV – stan/potencjal słaby | ³ Klasa elementów fizykochemicznych: |
| V - stan/potencjal zły | I – stan bardzo dobry/potencjal maksymalny |
| | II - stan/potencjal dobry |
| | PSD, PPD – poniżej stanu/potencjalnego dobrego |

Jak wynika z powyższej tabeli, stan wszystkich cieków z terenu Nadleśnictwa został określony jako zły. Sytuacja na omawianym terenie nie odbiega od stanu w całym województwie mazowieckim, w którym zdecydowana większość JCWP została określona jako znajdujące się w stanie złym.

Wody podziemne

W zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna badania jakości wód podziemnych w ramach sieci krajowej Państwowego Instytutu Geologicznego wykonywano w ostatnich latach na 3 punktach pomiarowych. Wody podziemne w poszczególnych punktach zostały uznane za zadowalającej (klasa III – 2 punkty) lub niezadowalającej (klasa IV - 1 punkt) jakości.

Tab. 44. Zestawienie wyników badań jakości wód podziemnych w punktach badawczych wód podziemnych w sieci krajowej PIG na terenie zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Jabłonna

| Lp. | JCWPd | Nr otworu | Powiat/ Miejscowość | Charakter punktu ¹ | Stratygrafia ² | Głębokość do stropu warstwy wodonośnej [m] | Rok badania 2016 |
|-----|-------|-----------|--------------------------------|-------------------------------|---------------------------|--|------------------|
| 1 | 54 | 1660 | legionowski/ Legionowo | S | Q | 43,00 | III |
| 2 | 54 | 1700 | legionowski/ Wólka Radzymińska | S | Q | 2,00 | III |
| 3 | 54 | 1796 | wołomiński/ Arciechów | S | Q | 1,80 | IV |

¹Charakter punktu:

S – wody o zwierciadle swobodnym

N – wody o zwierciadle napiętym

²Stratygrafia:

Q – czwartorzęd

7.2.3.4. Odpady i zaśmiecenie terenu

Niezwykle istotnym problemem, niosącym ze sobą ogromne koszty i zagrożenia jest zaśmiecanie terenów leśnych. Odpady poza obniżaniem walorów estetycznych lasu i stwarzaniem groźby skażenia powierzchni gleby i wód podpowierzchniowych, stanowią także zagrożenie dla zwierząt.

Składowanie i recykling odpadów stanowi jeden z najistotniejszych elementów prawidłowego rozwoju gospodarczego powiązanego ze skuteczną ochroną środowiska. Kwestie te regulowane

są w szczególności przepisami ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. 2012 r., poz. 391, z późn. zm.), która istotną nowelizację przeszła w 2013 r. Utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy, która zapewnia czystość i porządek na swoim terenie i tworzy warunki niezbędne do ich utrzymania. W ramach tych zadań, rada gminy uchwała regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie gminy. Nie mniej ważny jest szczegółowy i systematycznie realizowany plan gospodarki odpadami. Uchwały w sprawie wprowadzenia wyżej oznaczonego regulaminu zostały podjęte przez wszystkie gminy z obszaru zasięgu Nadleśnictwa Jabłonna:

- uchwała nr XVII/116/2016 Rady Gminy Brochów z dnia 25 maja 2016r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Brochów;
- uchwała NR XL/214/17 Rady Gminy Leoncin z dnia 21 czerwca 2017 roku w sprawie zmiany uchwały NR XXXII/164/16 Rady Gminy Leoncin z dnia 23 listopada 2016 roku w sprawie zmiany Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Leoncin;
- uchwała NR XXXV/235/2017 Rady Gminy Zakroczym z dnia 28 marca 2017 r. zmieniająca uchwałę NR XXXIII/217/2017 Rady Gminy Zakroczym z dnia 30 stycznia 2017 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Zakroczym;
- uchwała nr X/74/2015 Rady Gminy Czosnów z dnia 30 czerwca 2015r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Czosnów;
- uchwała nr XXIX/320/17 Rady Miejskiej w Nowym Dworze Mazowieckim z dnia 14 marca 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Nowy Dwór Mazowiecki;
- uchwała nr XXVI/229/2017 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 27 lutego 2017 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Pomiechówek;
- uchwała nr XV/144/2015 Rady Gminy Jabłonna z dnia 25 listopada 2015 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Jabłonna;
- uchwała NR XXXVII/502/2017 Rady Miasta Legionowo z dnia 29 listopada 2017 r. zmieniająca uchwałę Nr XX/264/2016 Rady Miasta Legionowo z dnia 29 czerwca 2016 r. w sprawie uchwalenia regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miejskiej Legionowo;
- uchwała nr XLIII/69/2013 Rady Gminy Nieporęt z dnia 11 lipca 2013 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Nieporęt;

- uchwała Nr 332/XXXV/2013 Rady Miejskiej w *Serocku* z dnia 15 kwietnia 2013 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Miasto i Gmina Serock;
- uchwała NR XXXVI/313/2017 Rady Gminy Wieliszew z dnia 30 maja 2017 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Wieliszew;
- uchwała nr 284/XXIV/2016 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 13 lipca 2016 r. w sprawie przyjęcia Regulaminu utrzymania czystości i porządku w Gminie Radzymin;
- uchwała nr XXXIV/303/18 Rady Gminy Izabelin z dnia 7 lutego 2018 r. w sprawie uchwalenia Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Izabelin;
- uchwała NR XXXVI/372/17 Rady Gminy Stare Babice z dnia 29 listopada 2017 r. zmieniająca uchwałę Nr XVIII/173/16 Rady Gminy Stare Babice z dnia 2 czerwca 2016 roku w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy Stare Babice;
- uchwała Nr XXV/318/2017 Rady Miejskiej w Łomiankach z dnia 27 kwietnia 2017 roku. W sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Gminy Łomianki;
- uchwała Nr LXI/1631/2018 Rady Miasta Stołecznego Warszawy z dnia 8 lutego 2018 r. w sprawie Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie m.st. Warszawy.

Problematyka „ustawy śmieciowej” jest w dalszym ciągu dyskutowana w kręgach specjalistów i podmiotów odpowiedzialnych za jej wdrażanie. Nie zmienia to jednak faktu, że zaśmiecanie lasów jest w dalszym ciągu zjawiskiem powszechnym, niekorzystnie utrwalonym w społeczeństwie. Stanowi to ogromny problem w skali całego kraju. PGL Lasy Państwowe wydają rocznie ok. 17 mln zł na likwidację dzikich wysypisk śmieci. Nadleśnictwo średniorocznie usuwa z terenów leśnych blisko 300 m³ śmieci. Śmieci pochodzą zarówno z gospodarstw domowych (celowe wywożenie do lasów, dzikie wysypiska), jak również są efektem odwiedzania terenów leśnych przez turystów. Do ostatniej sytuacji dochodzi zwłaszcza na terenach atrakcyjnych turystycznie. Śmieci do lasów wyrzucane są zwłaszcza wzdłuż dróg, na postojach, parkingach, z okien samochodów. Obszary najbardziej narażone na zaśmiecanie, to tereny leśne położone wzdłuż dróg krajowych, dróg wojewódzkich oraz dróg powiatowych i gminnych.

Gospodarka odpadami w Nadleśnictwie Jabłonna jest uporządkowana. Nadleśnictwo ma podpisane umowy na wywóz śmieci z wyspecjalizowanymi zakładami. Kontenery umieszczone są przy leśniczówkach i biurze Nadleśnictwa. Nadleśnictwo współpracuje z gminami w zakresie usuwania śmieci z lasu. Poza działaniami ciągłymi, organizowane są akcje sprzątnięcia lasów.

7.2.3.5. Zagrożenie pożarowe

Lasy Nadleśnictwa Jabłonna szczególnie narażone są na szereg niekorzystnych zjawisk związanych z działalnością człowieka, a wynika to z położenia lasów na terenie dużego zagęszczenia ludności i w bezpośrednim sąsiedztwie Warszawy.

Zagrożenie pożarowe zazwyczaj traktowane jest jako zagrożenie wywoływane przez działalność człowieka, choć istnieją również naturalne przyczyny powstawania pożarów w postaci wyładowań atmosferycznych. Są to jednak zjawiska rzadkie, dlatego obecnie zdecydowana większość pożarów wywołwana jest przez człowieka umyślnie lub nieumyślnie. W Nadleśnictwie istnieje dość duży problem z pożarami lasu – powierzchnia drzewostanów z uszkodzeniami od pożarów lasu na dzień inwentaryzacji wynosiła 86,95 ha. Ogromny wpływ na ilość pożarów ma położenie Nadleśnictwa. Ze względu na łatwy dostęp i dobry dojazd do lasu, widoczna jest bardzo duża penetracja terenu. Przyczyną pożarów są podpalenia i zaproszenia ognia przez człowieka (wyrzucanie niedopalków papierosów, palenie ognisk, pozostawianie elementów łatwopalnych w lesie itp.). Ponadto im większe rozdrobnienie lasów oraz im więcej dróg publicznych przebiega przez lasy, tym większa jest penetracja takiego lasu przez ludzi. Z drugiej jednak strony rozdrobnienie kompleksów zapobiega powstawaniu pożarów wielkopowierzchniowych, gdyż w sytuacji powstania pożaru może on objąć najwyżej obszar danego kompleksu leśnego.

Zagrożenie pożarowe wynika również z podatności lasu na pożary – siedliska suche i świeże, z drzewostanami iglastymi, zwłaszcza gęste i niepielegnowane młodniki są bardziej podatne na zaproszenie ognia niż stare lasy liściaste czy lasy na siedliskach wilgotnych i mokrych.

W okresie ostatniego 10.letnia na terenie Nadleśnictwa wystąpiły 252 pożary o łącznej powierzchni 74 ha, przy czym średnio rocznie wybuchało 25 pożarów o średniej powierzchni 0,30 ha.

Nadleśnictwo prowadzi monitoring kompleksów leśnych w okresie zagrożenia pożarowego. Szczegółowo zagrożenie pożarowe oraz sposoby postępowania na wypadek pożaru zostały omówione w planie ochrony przeciwpożarowej, zamieszczonym w elaboracie. Teren Nadleśnictwa został zaliczony do I kategorii zagrożenia pożarowego.



Fot. 12. Dojazd pożarowy

8. TURYSTYKA I EDUKACJA

W ostatnich latach zauważalne jest znaczne zaangażowanie jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych w realizację edukacji przyrodniczo-leśnej oraz propagowanie aktywnych form spędzania wolnego czasu na terenach leśnych (np. turystyka piesza, nordic walking, bieganie, narciarstwo biegowe, geocaching). Odpowiedzią na zapotrzebowanie społeczne w tej materii jest realizacja przedsięwzięć o charakterze infrastrukturalnym (izby edukacyjne, ścieżki przyrodnicze, szlaki turystyczne, ścieżki rowerowe), multimedialnym oraz zaangażowanie leśników w edukację społeczeństwa (leśni edukatorzy). Zajęcia z leśnikami stanowią znakomite uzupełnienie programów nauczania w szkołach powszechnych dla dzieci i młodzieży, mogą także przyczynić się do znacznego poszerzenia wiedzy i świadomości ekologicznej osób dorosłych. Przekazywanie tej wiedzy jest nie do przecenienia zwłaszcza w kontekście zagrożeń o charakterze antropogenicznym, które oddziałują na lasy.

Z formalnego punktu widzenia edukację leśną jest obowiązkiem Lasów Państwowych. Wynika to z takich dokumentów jak:

- „Polityka ekologiczna Państwa” (MOŚZNiL, maj 1991 r.);
- porozumienie Ministrów Edukacji Narodowej oraz Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 19 kwietnia 1995 r. w sprawie opracowania i wdrożenia narodowej strategii edukacji przyrodniczej;
- Zarządzenie nr 30 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 19 grudnia 1994 r. w sprawie leśnych kompleksów promocyjnych (LKP);
- „Polityka leśna państwa” (MOŚZNiL, marzec 1997).

W szczególności kwestie edukacji leśnej w nadleśnictwach reguluje zarządzenie nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 9 maja 2003 r. w sprawie „Kierunków rozwoju edukacji leśnej w Lasach Państwowych” oraz „Wytycznych do tworzenia programu edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie”.

Dokument ten nakłada obowiązek sporządzania „Programu edukacji leśnej społeczeństwa w nadleśnictwie”, który opracowuje się na okres korespondujący czasowo z planem urządzenia lasu. W Programie zamieszcza się: opis walorów edukacyjnych nadleśnictwa, istniejącej infrastruktury turystycznej oraz obiektów edukacyjnych należących bądź zagospodarowanych przez nadleśnictwo, a także wykonanych przez inne podmioty, informacje dotyczące partnerów dla nadleśnictwa przy prowadzeniu edukacji. Omówione są również planowane działania nadleśnictwa na 10-lecie a także prowadzona jest kronika działalności edukacyjnej.

Cele edukacji leśnej to:

- upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym, wielofunkcyjnej i zrównoważonej gospodarce leśnej;
- budowanie zaufania społecznego do leśników;
- podnoszenie świadomości społeczeństwa w zakresie racjonalnego i odpowiedzialnego korzystania ze wszystkich funkcji lasu.

Teren Nadleśnictwa Jabłonna obfituje w walory umożliwiające rozwijanie turystyki i różnych form aktywnego i biernego wypoczynku. Dużym walorem tego obszaru są rzeki – Wisła, Narew, Bug i Wkra, kształtujące tereny interesujące pod względem przyrodniczym i krajobrazowym oraz pod kątem różnych form wypoczynku. Bardzo ważnym obiektem rekreacyjnym i wypoczynkowym dla mieszkańców aglomeracji warszawskiej jest Jezioro Zegrzyńskie, stwarzające warunki do licznych form aktywności, w tym sportów wodnych.

Oferta edukacyjna Nadleśnictwa jest szeroka. Zajęcia przybierają różnorodną formę - odbywają się zarówno w sali edukacyjnej na terenie szkółki kontenerowej Skierdy jak i na terenach leśnych na ścieżce edukacyjno-przyrodniczej, nieopodal wiaty w leśnictwie Pomiechówek. Najczęściej przybierają postać lekcji i wycieczek terenowych z leśnikiem, spotkań i pogadanek w szkołach. Skierowane są do wszystkich miłośników przyrody, w każdym przedziale wiekowym, począwszy od dzieci w wieku przedszkolnym, wczesnoszkolnym i szkolnym, uczniów szkół średnich i wyższych a kończąc na uczestnikach uniwersytetów trzeciego wieku. Nadleśnictwo umożliwia również zorganizowanie ogniska w specjalnie wyznaczonych do tego celu miejscach. Spotkania z leśnikami cieszą się bardzo dużym zainteresowaniem.

Nadleśnictwo posiada Program edukacji leśnej społeczeństwa, zatwierdzony przez Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Warszawie. Edukacja leśna w Nadleśnictwie Jabłonna była prowadzona od 1996 r. tj. jeszcze przed wprowadzeniem zarządzenia Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych o edukacji. Od momentu powołania Leśnego Kompleksu Promocyjnego „Lasy Warszawskie” w 2004 r. edukacja leśna jest prowadzona systematycznie, a spotkania dzieci i młodzieży z leśnikami są wpisane na stałe w grafik zajęć szkolnych z zakresu edukacji przyrodniczo-leśnej.

Nadleśnictwo posiada różnorodny wybór obiektów, w których prowadzone są zajęcia edukacyjne. Aktualnie wykorzystywane są następujące obiekty:

1. Ośrodek edukacji leśnej w Skierdach, gdzie znajduje się budynek z salą edukacyjną na ok. 70 osób, wyposażony w sprzęt audio-video, mikroskopy, lornetki, gabloty z owadami, próbkami drewna, siewkami oraz nasionami drzew.



Fot. 13. Tablica edukacyjna

Leśna Izba Edukacyjna powstała w budynku starej kancelarii leśniczego szkółkarza. W Izbie zgromadzone są materiały archiwalne dotyczące Nadleśnictwa Jabłonna, dokumenty, zdjęcia oraz mapy, a także narzędzia służące od wielu lat w codziennej pracy leśnika. Zajęcia edukacji leśnej kończą się ogniskiem pod wiatą mieszczącą ok. 30 osób.



Fot. 14. Wiata na terenie ośrodka edukacji leśnej

2. Leśna ścieżka edukacyjna i punkt edukacyjny znajdujące się w leśnictwie Pomiechówek. Ścieżka prowadzi przez najbogatsze przyrodniczo fragmenty drzewostanów, a omawiane są na niej zagadnienia dotyczące ochrony i hodowli lasu. Długość ścieżki to ok. 1,5 km z odcinkiem przystosowanym dla osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich.



Fot. 15. Tablica informacyjna wraz z przebiegiem ścieżki edukacyjnej

3. Ścieżka edukacyjna przyrodniczo-leśna znajdująca się na przedłużeniu ul. Zakopiańskiej w Legionowie. Ścieżka powstała z inicjatywy Zespołu Szkół nr 1 w Legionowie we współpracy z Nadleśnictwem Jabłonna i przy wsparciu Rady Miasta Legionowa i Prezydenta Miasta. Została sfinansowana z budżetu Gminy Miejskiej Legionowo. Jej realizacja była możliwa dzięki porozumieniu zawartym pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Gminą Miejską Legionowo. Ścieżka ma dwa warianty. Mała pętla o długości 1 km jest przeznaczona dla dzieci ze szkół podstawowych. Duża pętla ma długość 4 km i jest przeznaczona dla młodzieży starszych klas szkół podstawowych, szkół średnich oraz dorosłych.



Fot. 16. Tablica informacyjna wraz z przebiegiem ścieżki edukacyjnej

Oprócz opisanych powyżej głównych obiektów, w których prowadzona jest edukacja przyrodniczo-leśna społeczeństwa, lasy Nadleśnictwa służą realizacji wielu inicjatyw i projektów turystyczno-edukacyjnych. Najważniejsze z nich to:

1. Edukacyjno-rekreacyjny leśny kompleks „Dolina Wkry w Pomiechówku”. Projekt realizowany na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Gminą Pomiechówek zakłada ochronę bioróżnorodności, cennych siedlisk przyrodniczych, edukację oraz promocję lokalnych zasobów przyrodniczych. Na realizację inwestycji gmina, będąca liderem projektu, otrzymała ponad 6 mln zł dofinansowania z Mazowieckiej Jednostki Wdrażania Programów Unijnych.

W skład projektu wchodzi następujące elementy:

- ścieżka dydaktyczna w formie drewnianego deptaka – o długości do 600 m i szerokości do 2,5 m,
- ścieżka dydaktyczna w formie alejki żwirowej – o długości do 650 m i szerokości do 4,5 m,
- ścieżka pieszka posadowiona na palach, ścieżka linowa oraz 2 mostki ze strumieniem z płynącym nurtem rzeczonym, którego skarpy będą umocnione faszyną bądź palisadą oraz źródelkiem;
- ziemne ścieżki spacerowe – o łącznej długości do 400 m i szerokości do 1,5 m,
- wieża obserwacyjna o konstrukcji drewnianej z modułowych elementów, posadowiona na palach – o wysokość do 12 m,

- wiata z amboną o konstrukcji drewnianej posadowiona na palach – o wysokości do 9 m,
- drewniane podesty oraz obiekty małej architektury typu tablice edukacyjne, stoliki, ławki itp.,
- pomost widokowo-obszerwacyjny (brzeg tarasowy) o konstrukcji drewnianej - o powierzchni do 50 m², umocniony faszyną.

Ciekawymi elementami projektu są wieża widokowa, z umieszczonymi lornetkami do obserwacji ptaków, łąka motyli z posadzonymi roślinami preferowanymi przez tę grupę organizmów i trójwymiarowymi rzeźbami odzwierciedlającymi motyle w skali 50:1, stanowisko edukacyjne obrazujące życie zwierząt kopiących nory, z zaprojektowanym labiryntem, do którego doprowadzą tropy zwierząt, a także możliwość podniebego spaceru, wśród koron drzew.

2. Realizacja - na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Gminą Miejską Legionowo – projektu pn. „Poprawa oferty turystycznej miasta Legionowo poprzez utworzenie ścieżki przyrodniczo-ekologicznej na terenie kompleksu leśnego wraz z budową ścieżki rowerowej w ul. Prymasowskiej”.
3. Wyznaczenie szlaku - ścieżki zdrowia - na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Gminą Pomiechówek – w ramach projektu pn. „PZU Trasy Zdrowia”.
4. Wyznaczenie szlaków - na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Powiatem Legionowskim – w ramach projektu pn. „Turystyczny szlak patriotyczny „Polski Walczącej” na terenie powiatu legionowskiego”. Szlak o długości ponad 140 km to pierwsza na Mazowszu trasa, która prowadzi turystę skupiając jego uwagę na historii walki Polaków o niepodległość – zaczynając od okresu, w którym nasz kraj stracił wolność w wyniku rozbiorów, poprzez powstania narodowo-wyzwoleńcze, okupację hitlerowską, stalinowskie prześladowania, na zakończonej sukcesem walce NSZZ „Solidarność” o odzyskanie suwerenności kończąc.
5. Realizacja inicjatywy - na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Gminą Jabłonna – mającej na celu krzewienie lokalnych tradycji historycznych, podniesienie świadomości mieszkańców regionu oraz lokalnej społeczności, a także stworzenie miejsca wypoczynku – poprzez wspólne zagospodarowanie, w formie punktu dydaktyczno-turystycznego terenu wokół zabytkowego krzyża folwarcznego (oddz. 320).
6. Wyznaczenie trasy do narciarstwa biegowego na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Gminą Jabłonna.
7. Wyznaczenie szlaku do jazdy konnej na terenie leśnictwa Poniatów na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Gminą Wieliszew.

8. Wyznaczenie szlaku do jazdy konnej na terenie leśnictwa Kolonia na podstawie porozumienia zawartego pomiędzy Nadleśnictwem Jabłonna a Gminą Pomiechówek.

Nadleśnictwo Jabłonna wspólnie z nadleśnictwami wchodzącymi w skład LKP „Lasy Warszawskie” bierze co roku udział w masowych imprezach takich jak : Dzień Ziemi i Festiwal Nauki w Jabłonie, które dają możliwość prezentacji nowoczesnego leśnictwa szerokiemu gronu odbiorców, przedstawiania pozytywnego wizerunku leśnika i prowadzenia edukacji leśnej na szeroką skalę. Na każdym Dniu Ziemi rozdawane są mieszkańcom Warszawy sadzonki sosny, świerka i modrzewia wyhodowane na szkółce kontenerowej w Skierdach, które są promocją stosowania nowoczesnych technologii w leśnictwie.

Od 1998 r. wspólnie z Pałacem Młodzieży w Warszawie organizowany jest coroczny finał Konkursu Wiedzy o Lesie odbywający się na terenie leśnictwa Bagno i szkółki w Skierdach. Biorą w nim udział dzieci klas IV-VI ze szkół podstawowych województwa mazowieckiego.

Pomyślnie układa się współpraca ze szkołami i przedszkolami z terenu Nadleśnictwa, także ze szkołami specjalnymi. Pracownicy Nadleśnictwa prowadzą zajęcia edukacji leśnej w szkołach i przedszkolach, zasiadają w jury konkursów i ekoturniejów o tematyce leśnej, wspólnie z dziećmi niepełnosprawnymi sadzone są drzewa z okazji corocznego „Święta Drzewa”. Nadleśnictwo włączyło się także w ogólnopolską akcję „Cała Polska czyta dzieciom” w Szkole Podstawowej nr 7 w Legionowie.

Obiekty turystyczne znajdują się w następujących lokalizacjach, oddz. 13b, 87m, 140a, 239d, 307n (obręb Jabłonna), 18d, 3d, 64d, 137g, 138i, 139f, 139g, 140h, 140k (obręb Pomiechówek). Miejsca postojowe umożliwiające pozostawienie pojazdów osobom zmotoryzowanym znajdują się w oddz.: 14b, 45d, 51h, 109m, 263a, 300f (o. Jabłonna), 18d, 3d, 110b, 74g, 90c, 138i (o. Pomiechówek).



Fot. 17. Miejsce postojowe z infrastrukturą turystyczną – oddz. 3d, o. Pomiechówek

Na terenie Nadleśnictwa Jabłonna rozwijają się różne formy turystyki: piesza, rowerowa, kajakowa, konna oraz zmotoryzowana. Sieć szlaków turystycznych umożliwia różne formy wędrówki. Szlaki te zaprojektowane zostały w taki sposób, aby ich trasy służyły nie tylko celom rekreacyjno-turystycznym, lecz również, jako trasy dydaktyczne.

- Pieszne szlaki turystyczne

Przez zasięg terytorialny Nadleśnictwa przebiega kilkanaście szlaków turystycznych. Szlaki te o łącznej długości 200 km wyznaczone zostały przez pracowników PTTK przy współpracy z Nadleśnictwem.

- ✓ Szlaki czerwone 

Przez lasy Nadleśnictwa przebiegają trzy szlaki turystyczne oznaczone kolorem czerwonym. Pierwszy z nich prowadzi na odcinku Chotomów – ul. Kolejowa – ul. Jesionowa – Góry Chotomowskie – wieś Trzciany – Janówek II – Boża Wola. Szlak w dużej mierze przebiega przez teren lasów Nadleśnictwa Jabłonna, w tym przez rezerwat Jabłonna. Trasa szlaku biegnie po piaszczystym, lekko pagórkowatym terenie i nadaje się zarówno na wycieczki piesze, jak i rowerowe. Drugi szlak prowadzi przez lasy Nadleśnictw Drewnica i Jabłonna a następnie biegnie z Rembertowa do Nieporętu i dalej przez Wieliszew, Lasy Chotomskie, Suchocin do Modlina. Jest to fragment Podwarszawskiego Szlaku Okrężnego. Fragmenty tej trasy biegną po pozostałościach puszczy rozciągającej się jeszcze w XVII w. wzdłuż rzeki Wisły. Trzeci szlak biegnie z Brodów Warszaw-


skich przez Gosławice, Błędówko i dalej przez lasy w okolicy Błogosławia i Szczypiorna do miejsca znanego jako Młynarka.

✓ Szlaki niebieskie 

Jeden z najbardziej atrakcyjnych szlaków o charakterze ponadregionalnym prowadzi z Nieporętu przez Zegrze, Poddębe, Skrzyszew, Łąki Kaluszyńskie, Góra, Janówek, Lasy Chotomskie, rezerwat Jabłonna, Jabłonę i Lasy Legionowskie do Warszawy - Choszczówki. Trasa ta prowadzi brzegiem Jeziora Zegrzyńskiego, rozległymi łąkami, a także przez trzy kompleksy leśne. W czasie przemarszu można podglądać czaple, kormorany, podziwiać starodrzewy sosnowe w rezerwach przyrody, jak również zabytki architektury – pałac w Jabłonce czy pozostałości fortów obronnych w okolicach Modlina. Drugi szlak prowadzi od strony Choszczówki – ul. Szkolna - ul. Modlińska - ul. Wałową – szlak przekracza drogę nr 630 - gdzie jest połączony ze szlakiem czerwonym. Podobnie jak szlak czerwony w przeważającej części przebiega przez tereny leśne, pagórkowate i piaszczyste, charakterystyczne dla tego regionu. Trzecim szlakiem przebiegającym na omawianym terenie jest szlak biegnący z Ciekosyna do Pomiechówka. Prowadzi on przez wieś Lelewo, Zaborze, Gosławice do Młynarki.

✓ Szlak zielony 

Szlak ten zwany „Przez Lasy Pomiechowskie” prowadzi ze wsi Poddębe przez Orzechowo, Wójtostwo, Uroczyska: Wólka, Brody Warszawskie, „Młynarkę”, „Kosewko” i dalej przez Szczypiorno, Las Błogosławie, Wolę Błędowską, Nowe Wrony do wsi Zaręby.

✓ Szlaki żółte 

Pierwszy szlak prowadzi z Warszawy Choszczówki przez wieś Józefów i Węgierskie Kąty na stację PKP Nieporęt. Trasa ta prowadzi przez lasy legionowskie i nieporęckie, a jej największymi atrakcjami są pomniki przyrody rosnące w Józefowie. Drugi szlak oznaczony tym kolorem przebiega od Pomiechówka przez rezerwat Pomiechówek, „Młynarkę” do Goławic. Ostatni, trzeci szlak prowadzi z Zegrzynka przez rezerwat „Wąwóz Szaniawskiego”, Serock, Karolino, Wolę Smolaną, rezerwat Zegrze, Jachrankę do wsi Poddębe.



Fot. 18. Bogata sieć znakowanych szlaków turystycznych umożliwia turystom zwiedzanie terenów leśnych

- Rowerowe szlaki turystyczne

W 2004 r. powstało „Studium sieci dydaktycznych tras rowerowych na terenie powiatu legionowskiego”, a od 2005 r. zaczęły powstawać pierwsze szlaki do uprawiania turystyki rowerowej. Obecnie przez teren Nadleśnictwa przebiega 13 szlaków rowerowych, ich łączna długość wynosi ponad 350 km.

- ✓ Trasa Liwecka (niebieski),
- ✓ Trasa Nadwiślańska prawobrzeżna (niebieski),
- ✓ Trasa Narwiańska (czerwony),
- ✓ Trasa Pułtuska (czarny),
- ✓ Trasa Obwodowa (zielony),
- ✓ Szlak Nieporęcki (żółty),
- ✓ Szlak Południowy (zielony),
- ✓ Szlak Serocki (żółty),
- ✓ Szlak Wieliszewski (czerwony),
- ✓ Szlak po Łachach (wschodni - znaki niebieskie),
- ✓ Szlak Zachodni (żółty),
- ✓ Szlak krosowy (czerwony),
- ✓ Szlak Drugiej Linii Obrony (czerwony),

Ponadto w 2013 r. została oddana do użytku Wieliszewska Trasa Crossowa. Jest to szlak wytyczony na tzw. Uroczysku Poniatów. Urozmaicona trasa ma pomóc w treningu rowerowym XC. Interwałowe 12,5 km, zmienne tempo sprawiają, że każdy przejazd będzie wielką przygodą.



Fot. 19. Punkt odpoczynku na Wieliszewskiej Trasie Crossowej

Na głównych rzekach Nadleśnictwa organizowane są splywy kajakowe, co umożliwia korzystanie również z tej formy turystyki.

9. PLANOWANIE PRZESTRZENNE

Podstawowymi dokumentami z zakresu planowania przestrzennego, w których znajdują się odniesienia do obszarów leśnych są studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego. W dokumentach tych zawarte są ogólne informacje o lasach na danym terenie, w tym ich powierzchni, strukturze własnościowej, charakterze oraz znaczeniu w kształtowaniu lokalnych i regionalnych walorów przyrodniczych. Wskazuje się w nich m.in. na konieczność maksymalnej ochrony gruntów leśnych, a ewentualne zmiany przeznaczenia gruntów leśnych muszą być zgodne z przepisami odrębnymi. Podkreśla się również potrzebę sukcesywnego zwiększania lesistości, potrzebę ochrony istniejących kompleksów leśnych, a także zadrzewień śródłukowych, śródpolnych, przydrożnych. Zadrzewienia te są szczególnie cenne w obszarach, w których lasy są pofragmentowane i rozdrobione. Dokumenty wskazują rejony, w których należy preferować zalesienia na słabych gruntach rolniczych oraz ustalają tereny przeznaczone pod zalesienia.

O lasach traktuje też ogólnie Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego przyjęty uchwałą Nr 180/14 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 7 lipca 2014 r.

W zakresie polityki kształtowania i ochrony zasobów i walorów przyrodniczych oraz poprawy standardów środowiska Plan wskazuje m.in. następujące kwestie:

- stworzenie ciągłości przestrzennej systemu obszarów o cennych wartościach przyrodniczych oraz zapewnienia pomiędzy nimi powiązań ekologicznych (tworzenie spójnego systemu ochrony przyrody), co w ujęciu przestrzennym koncentrować się będzie na systemie dolin rzek, zwartych obszarach leśnych, a także korytarzach ekologicznych, charakteryzujących się wysokim stopniem naturalnego pokrycia terenu,
- poprawa standardów środowiska przyrodniczego, realizowana poprzez: zwiększanie zasobów i retencji wodnej, renaturalizację przekształconych odcinków rzek i terenów zalewowych, tworzenie systemu gospodarki odpadami, systemu oczyszczania ścieków, ograniczanie emisji zanieczyszczeń i hałasu, wprowadzanie przedsięwzięć zmierzających do wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przywracanie wartości użytkowej gruntom zdegradowanym, przeciwdziałanie erozji i ochronę gleb.

Wśród licznych kierunków działań mających na celu ochronę walorów środowiska, przyrody i krajobrazu oraz wzrost bioróżnorodności, Plan wymienia m.in.:

- utrzymanie potencjału przyrodniczego obszarów i obiektów objętych ochroną prawną w tym: Kampinoskiego Parku Narodowego, 184 rezerwatów przyrody, parków krajobrazowych (Nadbużańskiego, Mazowieckiego, Chojnowskiego, Brudzeńskiego, Kozienskiego-

go, Gostynińsko-Włocławskiego, Górznięsko-Lidzbarskiego, Bolimowskiego, Podlaskiego Przełomu Bugu), 30 obszarów chronionego krajobrazu, 77 obszarów Natura 2000 oraz 882 użytków ekologicznych, 6 stanowisk dokumentacyjnych, 35 zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i 4272 pomników przyrody,

- analizę rozmieszczenia form ochrony przyrody na terenie województwa mazowieckiego, umożliwiającej wskazanie obszarów niezbędnych dla zachowania ciągłości przestrzennej i funkcjonalnej przyrodniczych obszarów prawnie chronionych wraz z korektą granic istniejących obszarów chronionego krajobrazu – kontynuacja tworzenia sieci obszarów chronionych,
- wprowadzenie systemu ochrony prawnej korytarzy ekologicznych,
- ochronę dolin rzecznych, obszarów mokradłowych i kompleksów leśnych, które stwarzają doskonale warunki migracyjne zwierząt,
- ochronę gruntów leśnych przed zmianą funkcji na nieleśną, z uwzględnieniem: czynników położenia, arealu oraz struktury terenów przewidzianych do zmiany przeznaczenia, szczególnie lasów położonych w granicach administracyjnych miast oraz w odległości do 10 km od granic miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców, z wyjątkiem zmian przeznaczenia na potrzeby realizacji niezbędnej infrastruktury komunikacyjnej i technicznej,
- realizację Programu Zwiększenia Lesistości dla Województwa Mazowieckiego (zwiększenie lesistości do 25% w 2020 roku), zwłaszcza na terenach rekomendowanych do zalesień w pierwszej kolejności (priorytet I),
- zwiększanie powierzchni leśnej w województwie, mającej na celu przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez:
 - ✓ zalesianie gruntów z uwzględnieniem warunków przyrodniczo-krajobrazowych i potrzeb różnorodności biologicznej;
 - ✓ utrzymanie leśnych kompleksów promocyjnych wdrażających nowoczesne, proekologiczne zasady gospodarowania w lasach;
- sporządzanie i wprowadzanie programów zwiększania lesistości na terenie gmin,
- wyłączenie z użytkowania lasów zasługujących na ochronę prawną lub objęcie ich zasadami gospodarstwa specjalnego,
- opracowywanie i wdrażanie studiów teoretycznych i doświadczalnych nad nowym modelem lasu z uwzględnieniem metod gospodarowania opartych na zasadach trwale zrównoważonego rozwoju i wielofunkcyjnej gospodarki leśnej,

- dostosowywanie koncepcji zagospodarowania i użytkowania lasu do przyrodniczych, gospodarczych i społecznych warunków funkcjonowania gospodarstwa leśnego z priorytetem naturalnego i półnaturalnego kierunku hodowli lasu, preferującego rębnie złożone i wykorzystanie odnowień naturalnych;
- promowanie i ochronę różnorodności biologicznej w całym procesie zarządzania i gospodarowania lasami;
- nadzoru nad przestrzeganiem prawidłowych metod gospodarowania w lasach wszystkich form własności.

W dniu 24 lipca 2018 r. Zarząd Województwa Mazowieckiego przyjął projekt Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz Prognozy oddziaływania na środowisko do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz do stanowiącego jego część Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego Warszawy. W związku z powyższym zgodnie z art. 41 ust. 6 i 6a ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1073, z późn. zm.) w zw. z art. 54 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2017 r. poz. 1405, z późn. zm.) oraz Obwieszczeniem Marszałka Województwa rozpoczął się etap opiniowania, uzgadniania i konsultacji społecznych projektu Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko do Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego oraz do stanowiącego jego część Planu Zagospodarowania Przestrzennego Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Ośrodka Wojewódzkiego Warszawy. Konsultacje społeczne wyłożonego do publicznego wglądu dokumentu trwały od 27 lipca do 5 września 2018 roku (informacja: <http://mbpr.pl/zmianaplanu2018.html>).

Strategie rozwoju poszczególnych powiatów wskazują tereny leśne jako bardzo ważny czynnik do budowania przewagi konkurencyjnej. Stawiają na właściwe gospodarowanie przestrzenią pozwalające łączyć funkcje gospodarcze, mieszkaniowe i ekologiczne różnych obszarów. Dokumenty zakładają, że gospodarka leśna uwzględniająca ochronę obszarów cennych przyrodniczo służy zrównoważonemu rozwojowi wielu funkcji m.in. rezydencjonalno-rekreacyjnych.

Obowiązujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna dokumenty planistyczne poszczególnych gmin wymieniono poniżej.

Gmina Brochów:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Brochów - uchwała Nr IV/19/02 Rady Gminy Brochów z dnia 30 grudnia 2002 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – wykaz obowiązujących planów dostępny jest na stronie - <https://ongeo.pl/dane-lokalne/gmina-brochow/plany-miejscowe>

Gmina Leoncin:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Klembów – uchwała nr XLVIII/232/13 Rady Gminy Leoncin z dnia 17 kwietnia 2013 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Leoncin - <http://www.bip.leoncin.pl/index.php?id=16>

Miasto i gmina Zakroczym:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Zakroczym – uchwała Nr XI/78/2011 Rady Gminy Zakroczym z dnia 30 grudnia 2011 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – uchwała Nr XI/54/2007 Rady Gminy Zakroczym z dnia 26 września 2007 r.; wykaz później uchwalonych planów dostępny jest na stronie - <https://ongeo.pl/dane-lokalne/zakroczym/plany-miejscowe>

Gmina Czosnów:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Czosnów - uchwała Nr XVII/161/2012 Rady Gminy Czosnów z dnia 24 lipca 2012 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - uchwała nr 32/X/03 Rady Gminy Czosnów z dnia 30 grudnia 2003 r.; wykaz później uchwalonych planów dostępny jest na stronie - <https://ongeo.pl/dane-lokalne/gmina-czosnow/plany-miejscowe>

Miasto Nowy Dwór Mazowiecki:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Mazowiecki – uchwała XIII/173/99 Rady Miejskiej Nowego Dworu Mazowieckiego z dnia 30 XII 1999 w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Nowy Dwór Mazowiecki.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej miasta Nowy Dwór Mazowiecki - <http://bip.nowydwormaz.pl/public/?id=669>

Gmina Pomiechówek:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pomiechówek - uchwała Nr LIII/305/10 Rady Gminy Pomiechówek z dnia 27 października 2010 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Pomiechówek - <http://www.bip.pomiechówek.pl/index.php?cmd=zawartosc&opt=pokaz&id=5186>

Gmina Jabłonna:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna - uchwała Nr VI/45/2015 w sprawie: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Jabłonna,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Jabłonna - <http://www.jablonna.pl/dla-mieszkanow/zawartosc/17/>

Miasto Legionowo:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Legionowa – uchwała Nr XXXII/411/2017 w sprawie uchwalenia "Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Miejskiej Legionowo"
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej miasta Legionowa - <https://legionowo.pl/pl/a/miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego>

Gmina Nieporęt:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Nieporęt - uchwała Nr X/46/2011 Rady Gminy Nieporęt z dnia 9 czerwca 2011 r.,
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Nieporęt <http://bip.nieporęt.pl/index.php?cmd=zawartosc&opt=pokaz&id=3411>

Miasto i gmina Serock:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Serock – uchwała Nr 467/XLIII/2018 Rady Miejskiej w Serocku z dnia 23 kwietnia 2018 r.

- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej miasta i gminy Serock - <https://www.bip.serock.pl/181,miejscowe-plany-zagospodarowania-przestrzennego>

Gmina Wieliszew:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wieliszew – uchwała Nr L/475/2018 Rady Gminy Wieliszew z dnia 19 października 2018 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Wieliszew - <http://www.bip.wieliszew.pl/public/?id=114645>

Miasto i gmina Radzymin:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Radzymin – uchwała Nr 269/XXIII/2016 Rady Miejskiej w Radzyminie z dnia 20 czerwca 2016 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Radzymin - http://bip.radzymin.pl/upload/ra_20170906_zestawienieplany.pdf

Gmina Izabelin:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Izabelin – uchwała Nr XXXII/275/17 Rady Gminy Izabelin z dnia 22 listopada 2017 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Izabelin - <http://www.bip.izabelin.pl/p,107,wykaz-obowiazujacych-planow-miejscowych-na-terenie-gminy-izabelin-wg-daty-uchwalania>

Gmina Stare Babice:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Stare Babice - uchwała Nr XXXVIII/326/06 Rady Gminy Stare Babice z dnia 1 czerwca 2006 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego – wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej gminy Stare Babice - http://bip.babice-stare.waw.pl/public/popup.php?id_menu_item=42532

Miasto i gmina Łomianki:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Łomianki – uchwała Nr IX/90/2015 Rady Miejskiej w Łomiankach z 13 sierpnia 2015 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej miasta i gminy Łomianki - <http://www.lomianki.pl/lomianki2/?dc=179>

Miasto stołeczne Warszawa:

- studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego m.st. Warszawy – uchwała Rady m.st. Warszawy nr LXXXII/2746/2006 z 10.10.2006 r., zmieniona uchwałą nr L/1521/2009 z 26.02.2009 r., uzupełniona uchwałą nr LIV/1631/2009 z 28.04.2009 r., zmieniona uchwałą nr XCII/2689/2010 z 7.10.2010 r., uchwałą nr LXI/1669/2013 z 11.07.2013 r., uchwałą nr XCII/2346/2014 z dnia 16.10.2014 r. oraz uchwałą nr LXII/1667/2018 z dnia 1 marca 2018 r.
- miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego - wykaz obowiązujących planów dostępny jest w Biuletynie Informacji Publicznej m.st. Warszawy https://bip.warszawa.pl/Menu_przedmiotowe/programy_strategie_plany/default.htm



Fot. 20. Osiedla mieszkaniowe powstające w sąsiedztwie lasów mogą zwiększać izolację kompleksów leśnych

10. PLAN DZIAŁAŃ W ZAKRESIE OCHRONY PRZYRODY

10.1. Kształtowanie stref ekotonowych

Pojęcie ekotonu definiowane jest jako strefa przejściowa między dwoma wyraźnie odróżniającymi się od siebie ekosystemami. Przykładem może być sąsiedztwo ekosystemów lasu i pola, które może przybierać postać ostrej linii granicznej lub też wykazywać charakter przejściowy o wielowarstwowej strukturze i zróżnicowanym układzie pasów roślinności. Zazwyczaj strefy ekotonowe charakteryzują się bardzo dużym zróżnicowaniem gatunkowym, co jest wynikiem wzajemnego przenikania się sąsiadujących środowisk, wykorzystywanych przez gatunki jednego i drugiego ekosystemu. Dodatkowo na styku tworzą się nowe, specyficzne warunki pozwalające na bytowanie gatunków nie spotykanych w graniczących ze sobą środowiskach.

Dobrze wykształcona strefa ekotonowa między ekosystemem leśnym i nieleśnym składa się z kilku elementów:

- brzeg lasu z wykształconym okrajkiem,
- zarośli krzewiastych stanowiących element sukcesji lasu na grunt nieleśny (młode drzewka, krzewy),
- okrajka ziołoroślowego – pasa roślinności zielnej pozostającego jeszcze pod wpływem drzewostanu,
- zbiorowisk nieleśnych (łąka, pastwisko, bagno).

Dobrze rozbudowana strefa ekotonowa chroni las przed niekorzystnymi wpływami pochodzącymi ze środowisk otwartych, zapobiegając m.in. wywiewaniu ściółki, przesuszaniu, zadarnianiu. Wystąpienie wymienionych procesów powoduje degradację zbiorowisk leśnych, w wyniku czego mogą one tracić swój naturalny charakter. Strefa ekotonowa najczęściej kojarzona jest z tzw. ekotonem zewnętrznym, zlokalizowanym na granicy kompleksów leśnych z terenami otwartymi, szlakami komunikacyjnymi, szerokimi liniami energetycznymi czy ciekami wodnymi. Oprócz tego wyróżnić też można strefy ekotonowe wewnętrzne, zlokalizowane w obrębie kompleksów leśnych, wzdłuż dróg leśnych, linii podziału powierzchniowego, cieków wodnych, bagien itp.

Zgodnie z obowiązującą Instrukcją ochrony lasu wyróżnia się 3 zasadnicze funkcje stref ekotonowych:

- a) Funkcje ochronne – dobrze wykształcone strefy ekotonowe mogą przeciwdziałać rozprzestrzenianiu się pożarów w lasach oraz zapobiegać zjawiskom, które przyjmują duże nasilenie na skrajach lasów o niewykształconych ekotonach. Należą do nich: duża insolacja, wysuszający wpływ wiatru czy wnikanie obcych gatunków roślin, powodujące degradację zbiorowisk leśnych. Strefy ekotonowe chronią również przed wnikaniem do wnętrza kompleksów leśnych

różnego rodzaju imisji (pyłów, aerozoli, gazów) oraz buforują niekorzystny wpływ sąsiedztwa terenów otwartych na zoocenozy leśne. Dobrze wykształcone ekotony stanowią siedliska występowania wielu gatunków roślin i zwierząt, przez co zwiększają naturalną odporność i stabilność ekosystemów leśnych. Zwarte zakrzaczenia w ekotonach zabezpieczają także tereny leśne przed nieuregulowaną penetracją ludzi, zniechęcając do wejścia w głąb lasu.

- b) Funkcje biologiczne – strefy ekotonowe charakteryzują się specyficznym składem gatunkowym biocenoz. Bogactwo gatunków i zagęszczenie osobników są często większe niż w sąsiednich ekosystemach, ponieważ oprócz taksonów występujących w obu sąsiadujących środowiskach, zasiedlają je także gatunki charakterystyczne tylko dla strefy styku, które wykorzystują odmienne, specyficzne warunki tam panujące. Niekiedy są to gatunki uważane za rzadkie i objęte ochroną.
- c) Funkcje społeczne – brzegi lasów porośnięte pasami obficie kwitnących i przebarwiających się krzewów i drzew mają istotne znaczenie dla kształtowania krajobrazu. Ich wielowarstwowa struktura i pasowy układ przerywają monotonię drzewostanów i poprawiają estetykę krajobrazu. Rośliny występujące na brzegach lasów mogą być wykorzystywane w zielolecznictwie, dostarczać owoców i innych pożytków. Te cechy nabierają szczególnego znaczenia w kompleksach leśnych służących jako miejsca wypoczynku ludzi.

O roli ekotonu jako bariery przed niekorzystnymi wpływami środowiska terenów otwartych decyduje jego szerokość i skład gatunkowy. Zazwyczaj szerokość strefy ekotonowej w granicach 10-15 m można uznać za wystarczającą, choć im szersza strefa, tym jej jakość i znaczenie jest większe. Strefy ekotonowe formuje się więc jako pasy o szerokości 10-30 m, składające się z trzech przenikających się stref: krzewiastej, drzewiasto-krzewiastej i drzewiastej. Strefa drzewiasta charakteryzuje się stopniowym rozluźnieniem zwarcia drzewostanu, drzewami o silnych systemach korzeniowych i nisko ugałęzionych koronach, występowaniem dolnego piętra oraz szerokością 10-20 m. Strefa drzewiasto-krzewiasta tworzona jest przez gatunki dolnego piętra drzewostanu, o bardzo luźnym zwarcu, nierównomiernym rozmieszczeniu drzew, zmieszaniu jednostkowym. Bogaty podszyt i podrost występuje na strefie około 5 m. Strefa krzewiasta o szerokości 3-5 m zbudowana jest z szeregu gatunków krzewów o zmieszaniu grupowym pozostających pod okapem drzewostanu. Szerokość buforów jest uzależniona od wystawy granicy lasu i zasobności siedliska. Im siedlisko bardziej ubogie lub zdegradowane, tym szerokość strefy ekotonowej powinna być większa. Od strony południowej strefy te powinny być szersze, ze względu na silniejszą presję zbiorowisk terenów otwartych na las.

Przy doborze gatunków drzew należy kierować się zasadami hodowli lasu i typem drzewostanu, uwzględniając nieco zmienione warunki świetlne (wzrost prześwietlenia drzewostanów na brzegu lasu). Nie należy wprowadzać obcych gatunków drzew i krzewów.

Do kształtowania stref przejściowych wykorzystywane są w zasadzie gatunki liściaste. Gatunki iglaste wykorzystuje się sporadycznie, w celu wzbogacenia składu gatunkowego. Występujące na obrzeżach drzewostanów rębnych krzewy i drzewa zachowywane są jako szkielet strefy ekotonowej. Do kształtowania tych stref wykorzystywane jest również pojawiające się odnowienie naturalne oraz przestoje. W przypadku sadzenia stosuje się zmieszanie grupowe dla gatunków krzewiastych, a dla drzew zmieszanie grupowe lub jednostkowe. Stosuje się przy tym rozluźnioną więźbę - od 1,5x1,5 m w strefie krzewiastej do 2x1,5 m w strefie drzewiasto-krzewiastej. Drzewa iglaste sadi się w więźbie 6x6 m, natomiast liściaste – 10x10 m.

Strefy ekotonowe formuje się w miejscach, gdzie projektowane są cięcia rębnią zupełną na styku z powierzchnią otwartą. Obszary te można wykorzystać w celu pozostawiania wymaganych fragmentów starodrzewów do naturalnego rozpadu. Nie należy jednak tego praktykować przy drogach publicznych oraz zabudowaniach, gdyż w kolejnych latach utrzymanie takiego drzewostanu do naturalnego rozpadu będzie prawdopodobnie niemożliwe ze względów bezpieczeństwa. W takich przypadkach wymagane fragmenty starodrzewu należy lokalizować w bezpiecznej odległości od granicy lasu. Ewentualne podsadzanie drzew i krzewów powinno się odbywać zgodnie z opisaną wcześniej zasadą – stopniowego zmniejszania się udziału drzew a zwiększania udziału krzewów w kierunku powierzchni otwartej. Przy stosowaniu rębni złożonych w sąsiedztwie powierzchni otwartej (przy zakładaniu gniazd w I etapie) można również postąpić w opisany powyżej sposób i na powierzchni międzygniazdowej, położonej od strony powierzchni otwartej, kształtować strefę ekotonową. Opisane zasady kształtowania stref ekotonowych dotyczą zwarłych, rozległych kompleksów leśnych.

Nowe strefy ekotonowe mogą być tworzone w przypadku zalesiania gruntów, a także odnawiania zrębów zupełnych sąsiadujących z powierzchnią otwartą, jeżeli nie pozostawiono stref buforowych w postaci pasów starodrzewów. Natomiast w pozostałych przypadkach – w drzewostanach zagospodarowanych rębniami złożonymi lub jeśli pozostawiane są pasy nieużytkowanego drzewostanu od strony powierzchni otwartej – kształtuje się strefy ekotonowe wykorzystując istniejący drzewostan oraz pojawiające się odnowienie naturalne.

Wskazane jest aby maksymalnie wykorzystywać już istniejące, ukształtowane naturalnie ekotony, szczególnie wokół bagien, cieków i zbiorników wodnych, zachowując je ze względu na posiadaną optymalną strukturę.

Inne podejście należy zastosować do tak zwanych „stref przejściowych”, o których mowa w Zasadach hodowli lasu, określanych tam również mianem „ekotonów”. Ich tworzenie zaleca się przy drogach głównych (krajowych i wojewódzkich) oraz liniach kolejowych. Obszarów tych nie należy mylić ze strefami ekotonowymi omówionymi powyżej. Ich ewentualne funkcje środowi-

skowe są tu zdecydowanie mniej istotne niż potrzeba zachowania bezpieczeństwa. Dlatego też, tego rodzaju strefy przejściowe powinny być w miarę możliwości kształtowane od podstaw.

Od powyższych należy także odróżnić tzw. „strefy buforowe”, których kształtowanie pożądane jest przy wykonywaniu cięć zupełnych wokół ekosystemów wrażliwych na zaburzenia warunków wodnych – cieków i zbiorników wodnych, bagien, torfowisk. Strefy te należy wykorzystywać do zachowania fragmentów starodrzewów. Podobnie strefy buforowe należy pozostawiać przy wykonywaniu cięć zupełnych w sąsiedztwie rezerwatów przyrody poprzez pozostawianie fragmentów (kęp) starodrzewów od strony rezerwatu. Wymienione strefy, zarówno te wokół ekosystemów wodnych, jak i w sąsiedztwie rezerwatów przyrody, powinny mieć szerokość 30-50 m.

10.2. Kształtowanie stosunków wodnych

Szczególne znaczenie dla prawidłowego funkcjonowania ekosystemu mają prawidłowe stosunki wodne. Procesem zagrażającym trwałości lasów jest pogarszanie warunków nawodnienia terenu, wynikające głównie z nieprawidłowych melioracji wodnych, doprowadzających do obniżenia poziomu wód gruntowych. To z kolei znacząco wpływa na warunki funkcjonowania ekosystemów leśnych i związanych z nimi organizmów. Znaczne obniżenie poziomu wód gruntowych w krótkim czasie może doprowadzić do osłabienia odporności drzewostanów na działanie czynników biotycznych, a w efekcie przyczynić się do obumierania drzew. O ile proces zabagnienia terenu, np. w wyniku działalności bobrów, z reguły nie stwarza zagrożenia przyrodniczego a niekiedy wręcz przeciwnie – wpływa korzystnie na funkcjonowanie ekosystemów na styku las – woda, o tyle proces przesuszania terenu doprowadza do trwałego zniekształcenia warunków glebowych, szczególnie siedlisk wilgotnych i bagiennych. Niebezpieczne jest zwłaszcza trwale odwodnienie gleb torfowych.

W Nadleśnictwie stosunkowo niewiele jest gleb powstających w warunkach silnego uwilgotnienia - grupa gleb hydrogenicznych zajmuje 1,0%, a semihydrogenicznych 3,3% powierzchni. Niemniej jednak obszary bagiennie, torfowiska spełniają ogromną rolę w kształtowaniu stosunków wodnych. Ich odwodnienie doprowadza do trwałego unicestwienia procesu torfotwórczego i przekształcenia żywego torfowiska w pokład torfowy, a w przypadku dalszego przesuszania – prowadzi do murszenia torfu. W efekcie zdolności retencyjne torfowiska zostają zachwiane; zwiększony dostęp tlenu sprawia, że do atmosfery wydzielane są znaczne ilości gazów cieplarnianych, magazynowanych dotychczas w torfie.

Również porastanie torfowiska przez las może wpływać degradująco na te ekosystemy. Korzenie drzew głęboko penetrują pokłady torfu, przerywając jego strukturę, wzmagając napowietrzanie

torfu i w efekcie jego rozkład. Dodatkowo znacznie zwiększa się transpiracja, zwłaszcza w drzewostanach brzożowych, co przyczynia się do osuszania torfowiska.

Zagrożeniem dla ekosystemów wodno-blotnych jest również postępująca eutrofizacja zbiorników wodnych i bagien. Jest to związane przede wszystkim z docieraniem do wód coraz większej ilości biogenów, pochodzących z nawożenia łąk i pól, opadów pyłów wraz z deszczem itp.

W celu korzystnego kształtowania stosunków wodnych na terenie Nadleśnictwa należy mieć na względzie następujące kwestie:

- ograniczenie do niezbędnego minimum działań o charakterze melioracji wodnych (budowa nowych urządzeń odwadniających, utrzymywanie lub przywracanie funkcjonalności urządzeń już istniejących), w szczególności w miejscach, w których mogłoby to spowodować znacząco negatywne oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze oraz obszary bagienne i podmokłe,
- niezalesianie śródleśnych bagienek,
- podczas odnowień powierzchni na siedliskach bagiennych i lęgowych stosowanie sposobów jak najmniej ingerujących w glebę - preferowanie odnowienia naturalnego, odroślowego lub punktowego przygotowania gleby. W przypadku trudności z odnowieniem (np. znaczne zabagnienie powierzchni, które wymagałoby inwazyjnego przygotowania gleby), przeznaczanie powierzchni do naturalnej sukcesji lub odnowienia odroślowego.

Na terenie Nadleśnictwa niewiele, bo zaledwie 5,4% powierzchni zajmują leśne siedliska wilgotne, bagiennie lub lęgowe. Pomimo tego mają one duże znaczenie dla kształtowania różnorodności biologicznej kompleksów leśnych, stwarzając korzystne warunki dla rozwoju i ochrony wielu gatunków związanych z tego typu ekosystemami. Przez kilkadziesiąt lat w skali kraju była obserwowana sytuacja obniżania się poziomu wód gruntowych i przesuszania siedlisk, na co nałożyły się prowadzone na wielu obszarach prace o charakterze melioracji wodnych i osuszenia różnego rodzaju obszarów bagiennych w celu ich uproduktywnienia. Sytuacje takie mogły doprowadzać do zubażania walorów przyrodniczych obszarów bagiennych, niekorzystnych zmian w istniejących drzewostanach, a także wpływać niekorzystnie na populacje wielu gatunków roślin i zwierząt. W ostatnich kilku latach warunki hydrologiczne uległy poprawie na skutek wystąpienia kilku lat „mokrych”. Obecne obserwowane czasem zjawiska związane z zamieraniem drzewostanów w wyniku podtopień mogą miejscami stanowić tak naprawdę samoistne „odtworzenie” dawnych warunków wodnych, tzn. rosnące w tych miejscach drzewostany zajęły miejsca bagien, które zostały osuszone i uproduktywnione. Obecnie dochodzi do odtwarzania tych warunków i jakkolwiek z gospodarczego punktu widzenia, czy też z perspektywy konkretnego drzewostanu jest to zjawisko niekorzystne, to od strony przyrodniczej stanowi to element renaturalizacji. W zwią-

ku z tym ewentualne działania o charakterze melioracji wodnych należy prowadzić jednak z rozważą, w miejscach gdzie jest to uzasadnione i bezwzględnie konieczne.

W przypadku nieleśnych ekosystemów wodnych i bagiennych w Planie nie przewidziano żadnych zabiegów gospodarczych. Jednak dla ochrony tych ekosystemów ważne są również działania podejmowane w ich najbliższym sąsiedztwie. Ekosystemy takie charakteryzują się znaczną wrażliwością na wpływy zewnętrzne, w tym zmiany warunków środowiska w ich otoczeniu. Z tego względu przy wykonywaniu cięć zupełnych i uprzątających wokół tych ekosystemów, w celu zabezpieczenia ich wartości przyrodniczych, pożądane jest, aby pozostawić strefę buforową o szerokości powyżej 30 m, wykorzystywaną do zachowania fragmentów starodrzewów. Takie postępowanie przyjęto w niniejszym planie i w odległości 30-50 m od granic naturalnych cieków i zbiorników wodnych nie były planowane cięcia rębne.



Fot. 21. Salwinia pływająca – rzadka paproć związana z ekosystemami wodnymi

W strefach buforowych zlokalizowanych wzdłuż cieków, zbiorników wodnych i bagien należy pozostawiać wywrotów i złomy drzew gatunków rodzimych, pozostawiając ich pnie do naturalnego rozkładu.

Dla utrzymania właściwych warunków wodnych w skali Nadleśnictwa, istotny jest również sposób gospodarowania w lasach rosnących na siedliskach o wysokim stopniu uwilgotnienia (olsy, łęgi, lasy i bory bagiennie). Aby w jak największym stopniu ograniczyć ingerencję i ewentualne zniekształcenia tych ekosystemów, przewidziane w nich zabiegi gospodarcze należy prowadzić w miarę możliwości w okresie zimowym przy pokrywie śnieżnej, co jest również związane z do-

stępnnością terenu. Ponadto runo łągów i olsów cechuje się znaczną wrażliwością na mechaniczne uszkodzenia, zatem do minimum należy na takich siedliskach ograniczyć przygotowanie gleby. Podczas prowadzenia prac może dochodzić też do uszkodzenia wierzchnich warstw gleby, co nie pozostaje bez wpływu na właściwy tym ekosystemom reżim wodny.

10.3. Przeciwdziałanie erozji gleby

Erozja gleby może być związana z mechanicznym uszkodzeniem pokrywy glebowej lub jej chemicznym zatruciem.

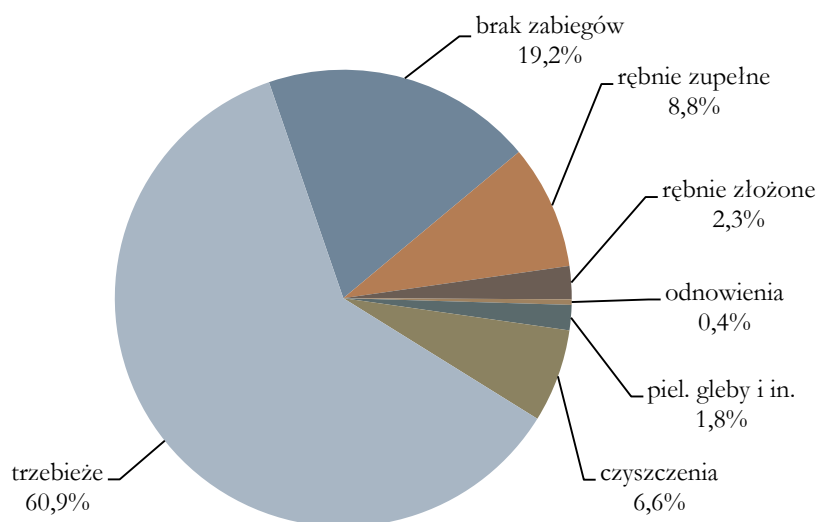
Narażone na erozję są głównie słabe siedliska borowe, a szczególnie bory suche, zajmujące w Nadleśnictwie powierzchnię ok. 18 ha. Dotyczy to również ubogich postaci borów świeżych, występujących w obszarach zwydmionych. Grunty takie z powodu bardzo niskiej bonitacji, słabej i nietrwalej pokrywy roślinnej, wymagają szczególnie ostrożnego podejścia podczas wykonywania prac leśnych. Zrywka drewna na siedlisku Bs również powinna być wykonywana ostrożnie, z dbałością o stan pokrywy – preferowana byłaby na przykład zrywka ręczna (tam gdzie to możliwe). Zrywka mechaniczna powinna się odbywać jedynie po wcześniej wyznaczonych szlakach zrywkowych. W większości płatów borów suchych zaplanowano tylko trzebieże (15,81 ha). Cięcia pielęgnacyjne, przy zachowaniu staranności i ostrożności w czasie wykonywania zabiegu, korzystnie wpłyną na strukturę tego siedliska, m.in. na warunki występowania związanych z nim światło-żądnych gatunków, np. chrobotków. Należy pamiętać o usuwaniu wszelkich pozostałości po ścinie (czuby, gałęzie) z obszaru płatu siedliska, szczególnie z miejsc występowania chrobotków.



Fot. 22. Drzewostany na ubogich siedliskach występują głównie w obrębie Jabłonna

10.4. Zasady postępowania w lasach ochronnych

Gospodarstwo lasów ochronnych (O), które obejmuje 5635,13 ha lasów Nadleśnictwa, charakteryzuje się tym, że dominuje tu funkcja ochronna, której realizacja nie wymaga ograniczania lub zaniechania funkcji produkcyjnych. Zasady postępowania gospodarczego w lasach ochronnych muszą jednak w szczególny sposób uwzględniać konieczność ochrony powierzchni gleby oraz siedlisk hydrogenicznych.



Ryc. 33. Zabiegi gospodarcze planowane w lasach ochronnych Nadleśnictwa Jabłonna

Na przeważającej powierzchni tych lasów zaprojektowano zabiegi pielęgnacyjne, głównie trzebieże. Rębnie będą prowadzone na 11,1% powierzchni, co wynika z aktualnych potrzeb i wieku drzewostanów. Ponadto 19,2% powierzchni lasów ochronnych będzie pozostawione bez zabiegów.

Lasy na terenie Nadleśnictwa zaliczone są do 4 kategorii ochronnych:

- Lasy wodochronne – 329,42 ha
- Lasy glebochronne – 2725,93 ha
- Lasy położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od miast powyżej 50 tys. mieszkańców – 4157,05 ha
- Lasy o szczególnym znaczeniu dla obronności – 333,59 ha

Szczęólnego postępowania ze względu na uwarunkowania przyrodnicze wymagają lasy pierwszych dwóch kategorii. W lasach glebochronnych, obejmujących zazwyczaj ubogie siedliska bo-

rowe, tradycyjnym sposobem zagospodarowania jest wykonywanie rębni zupełnych. Aby jednak zapewnić ochronę gleby, należy w jak największym stopniu wykorzystywać pojawiające się odnowienie naturalne gatunków docelowych jak również w miarę możliwości stosować przygotowanie gleby jak najmniej ingerujące w jej strukturę. Na terenach pochyłych bruzdy powinny być wykonywane prostopadle do stoku, aby ograniczyć spływy powierzchniowe. W jak największym stopniu należy zachowywać istniejącą pokrywę roślinną, szczególnie na najuboższych siedliskach.

Z kolei w lasach wodochronnych należy ograniczyć wykonywanie rębni zupełnych (w bieżącym planie tylko 2 wydz. 2,95 ha lasów wodochronnych zaplanowano do tej formy rębni), na rzecz rębni złożonych. Również w przypadku lasów wodochronnych istotne jest wykorzystywanie odnowień naturalnych w jak największym zakresie i ograniczenie intensywnego przygotowania gleby.

W lasach w otoczeniu miast (4 kategoria) istotne jest zapewnienie społecznej funkcji lasów, dlatego w bieżącym planie podczas planowania użytkowania w tej grupie lasów brano pod uwagę również ewentualny odbiór społeczny gospodarki leśnej. W lasach ochronnych „miejskich” istotnym zadaniem Nadleśnictwa będzie szeroko rozumiana edukacja i informacja o planowanych działaniach gospodarczych. Od wielu lat obserwuje się rosnące oczekiwania społeczne, nie tylko pod kątem zapewnienia odpowiedniej infrastruktury turystycznej, ale również aspektów krajobrazowych. W ramach prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej, istnieje w coraz większa potrzeba uwzględniania działań wpływających pozytywnie na poprawę jakości krajobrazu terenów leśnych, przy zachowaniu funkcji produkcyjnych lasu. W szczególności dotyczy to kształtowania struktury przestrzennej drzewostanów w ramach wykonywanych cięć rębnych. Prace powinny być wykonywane ze szczególną dbałością o walory krajobrazowe. Podczas wykonywanych cięć rębnych w miarę możliwości należy pozostawiać, o ile występują na danej powierzchni, duże rozmiarowo drzewa, tj. o pierśnicy powyżej 40 cm w liczbie min. kilku sztuk ha, które będą stanowiły przestoje na przyszłych uprawach, różnicując strukturę drzewostanu oraz poprawiając jakość krajobrazu. Ponadto cięcia rębne należy prowadzić w sposób gwarantujący maksymalne zachowanie i wykorzystanie w strukturze przyszłego drzewostanu podrostów oraz znajdujących się w drugim piętrze drzew gatunków właściwych dla danego siedliska.

W drzewostanach znajdujących się wzdłuż dróg publicznych, w pasie o szerokości 20-30 m przylegającym do szlaków komunikacyjnych, wszystkie zabiegi hodowlane powinny być ukierunkowane na poprawę zdrowotności i stabilności strefy przejściowej, a jej kształtowanie winno mieć charakter ciągły, z utrzymaniem ciągłości występowania roślinności drzewiastej. Powinno ograniczyć się usuwanie z ww. pasów drzew cięciami zupełnymi. Kierować należy się jednak nadrzędną zasadą zachowania bezpieczeństwa osób i mienia. Wyżej opisanych stref przejściowych nie należy wliczać w powierzchnię kęp ekologicznych pozostawionych do ich naturalnego rozpadu.

W miarę możliwości prace leśne należy wykonywać w okresach mniejszej penetracji społecznej, aby ograniczyć konieczność zamykania fragmentów lasów ze względów bezpieczeństwa. Prace powinny być wykonywane ze szczególną dbałością o walory krajobrazowe.

10.5. Ochrona różnorodności biologicznej

Oprócz uwarunkowań wynikających z przepisów prawa powszechnie obowiązujących (ustaw i rozporządzeń), wskazania w zakresie ochrony różnorodności biologicznej w Lasach Państwowych wynikają z obowiązujących Zasad hodowli lasu oraz Instrukcji ochrony lasu, w których uwzględniono wytyczne zawarte w Zarządzeniu Nr 11A Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 11 maja 1999 r. zmieniającym zarządzenie Nr 11 z dnia 14 lutego 1995 r. w sprawie doskonalenia gospodarki leśnej na podstawach ekologicznych.

Ponadto kierunkowe zadania w zakresie ochrony różnorodności biologicznej w lasach są zawarte w „Programie ochrony i zrównoważonego użytkowania różnorodności biologicznej wraz z Planem działań na lata 2015–2020”, który został zatwierdzony przez Radę Ministrów uchwałą Nr 213 z dnia 6 listopada 2015 r. W ramach celu szczegółowego pn. „Zwiększenie integracji działalności sektorów gospodarki z celami ochrony różnorodności biologicznej”, w odniesieniu do leśnictwa sformułowano m.in. następujące zadania:

- ochrona populacji rzadkich rodzimych gatunków drzew w ekosystemach leśnych;
- zwiększenie udziału różnych typów martwego drewna w ekosystemach leśnych;
- zwiększenie możliwości retencyjnych w ekosystemach leśnych;
- ochrona populacji ptaków leśnych;
- kształtowanie, utrzymanie i promocja zróżnicowanego wieku oraz struktury przestrzennej i gatunkowej drzewostanów.

Dla powyższych zadań, jako instytucję wiodącą wskazano Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe.

Wobec tego, główne cele ochrony różnorodności biologicznej w lasach Nadleśnictwa Jabłonna należy realizować poprzez:

- Zachowanie różnorodności genowej - należy w miarę możliwości wykorzystywać w maksymalnym stopniu pojawiające się odnowienie naturalne. W przypadku odnawiania sztucznego należy w jak największym stopniu wykorzystywać materiał odnowieniowy pochodzący z maksymalnie dużej liczby osobników oraz z różnych obszarów Nadleśnictwa. W trakcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych należy pozostawiać w drzewostanach pewną liczbę osobników drzew o ciekawych kształtach. Mogą to być także drzewa zazwyczaj traktowane jako „szkodliwe” w gospodarce leśnej, a więc przestoje, rozpieracze, „dwójki” itp.

- Zachowanie różnorodności gatunkowej - należy stwarzać warunki rozwoju dla wszystkich warstw ekosystemu leśnego, różnicując skład gatunkowy lasu i tworząc piętra drzewostanowe - dotyczy to również młodego pokolenia i warstwy podszytu (wyjątek stanowią tu specyficzne ekosystemy jak bory chrobotkowe czy świetliste dąbrowy). Powinno dążyć się do pełnego wykorzystania zróżnicowania mikrosiedliskowego w drzewostanach w celu urozmaicenia składów gatunkowych drzewostanów - należy zachowywać w drzewostanie wszelkie domieszki, zarówno drzew jak i krzewów, zgodne z typem siedliskowym lasu i warunkami klimatycznymi, nie uwzględnione w składach gatunkowych upraw, a więc pojawiające się naturalnie. Należy pozostawiać w drzewostanach przewidzianych do użytkowania gatunki drzew (krzewów) rzadkich i cennych (wiązy, jesion, trześnia, jabłoń dzika, głogi itp.), co oprócz utrzymania różnorodności drzewostanu wpłynie korzystnie na warunki bytowania wielu innych organizmów np. ptaków.
- Zachowanie różnorodności ekosystemu - należy dążyć do optymalnego wykorzystywania zróżnicowania mikrosiedliskowego w pododdziałach, zachowywać i chronić środowiska marginalne (np. niewielkie bagna niestanowiące wydzieleń, występujące punktowo cenne siedliska przyrodnicze).
- Zachowanie bogactwa i różnorodności krajobrazu - należy utrzymywać śródleśne łąki i bagna o wysokich walorach przyrodniczych, zwracając przy tym uwagę, by granice powierzchni leśnych miały charakter łagodny. Wszędzie gdzie to możliwe, należy pozostawiać drzewa o okazałych rozmiarach, przestoje, do naturalnego rozpadu.

10.6. Ochrona rzadkich i chronionych gatunków

Rośliny i grzyby

Poniżej przedstawiono krótko podstawowe zagrożenia wybranych gatunków chronionych roślin i grzybów oraz sposoby ich ochrony w przypadku gatunków, na stanowiskach których zaplanowano zabiegi gospodarcze.

- Gnieźnik leśny *Neottia nidus-avis* – gatunek cienistych lasów liściastych. Rzadki na terenie Nadleśnictwa. Ochronę należy realizować poprzez pozostawianie kęp starodrzewów wokół stanowisk i niedopuszczenie do przerzedzenia zwarcia.
- Grzybienie białe *Nymphaea alba*, salwinia pływająca *Salvinia natans* – gatunki występujące w zbiornikach wodnych, starorzeczach. Zagrożeniem mogą być zmiany warunków wodnych, sukcesja szuwarów, zwłaszcza trzcinowych oraz pozyskiwanie roślin.

- Kocanki piaskowe *Helichrysum arenarium* – gatunek występuje w suchych i świeżych, świetlistych borach sosnowych. Cięcia pielęgnacyjne wpłyną na gatunek pozytywnie z uwagi na zwiększenie prześwietlenia. Potrzeba ochrony stanowisk w trakcie wykonywania zabiegów.
- Lilia złotogłów *Lilium martagon* – gatunek związany z lasami liściastymi. Zagrożeniem jest przede wszystkim przekształcenie drzewostanów z liściastych na iglaste oraz bezpośrednie zniszczenie podczas prac leśnych. Cięcia pielęgnacyjne mają wpływ korzystny z uwagi na zwiększenie prześwietlenia. Niezbędna jest ochrona stanowisk podczas zabiegów, zabezpieczenie przed zniszczeniem w czasie ścinki i zrywki drzew; w ramach rębni pozostawianie kępy drzewostanu wokół miejsc występowania gatunku. Lilia jest również zagrożona przez zrywanie pędów kwiatowych i próby przenoszenia cebulek do ogródków.



Fot. 23. Lilia złotogłów

- Listera jajowata *Listera ovata* – storczyk występujący na różnych siedliskach od borów bagiennych i torfowisk po bory sosnowe. Zagrożenia są związane przede wszystkim z możliwością zniszczenia stanowiska podczas prac leśnych, dlatego należy dbać o ochronę tego gatunku w trakcie wykonywania ewentualnych zabiegów gospodarczych poprzez wyłączenie fragmentu drzewostanu ze stanowiskiem gatunku z użytkowania wraz z oznakowaniem tego miejsca.
- Mącznica lekarska *Arctostaphylos uva-ursi* – gatunek borów sosnowych, wrzosowisk. Obserwuje się jego przemieszczanie się z wnętrza lasów na skraje i przydroża wskutek zwiększenia zacienienia dna lasu. Roślina zagrożona także przez zrywanie na cele lecznicze. W celu ochrony

stanowisk należy dążyć do utrzymania niezbyt dużego zwarcia koron drzew, nie dopuścić do nadmiernego rozwoju podszytu i zachowawczo chronić stanowiska.

- Miodownik melisowaty *Melittis melissophyllum*, naparstnica zwyczajna *Digitalis grandiflora* – oba gatunki występują w widnych i ciepłych grądach oraz dąbrowach. Z uwagi na wymagania siedliskowe zagraża im zbytne zacienienie dna lasu i zanikanie ciepłych ekosystemów. Cięcia pielęgnacyjne wpłyną na gatunki pozytywnie z uwagi na zwiększenie prześwietlenia. Konieczna jednak ochrona stanowisk podczas wykonywania prac leśnych.
- Orlik pospolity *Aquilegia vulgaris* – gatunek widnych lasów liściastych, grądów, a także borów mieszanych. W celu ochrony przed bezpośrednim zniszczeniem należy zabezpieczyć stanowiska podczas prac leśnych, głównie w trakcie ścinki i zrywki drewna, a w przypadku wykonywanych rębni pozostawić w miejscu występowania kępę starodrzewu.
- Pomocnik baldaszkowy *Chimaphilla umbellata*, gruszyca zielonawa *Pyrola chlorantha* – gatunki związane z siedliskami borowymi. Stanowiska należy chronić w trakcie prowadzenia prac gospodarczych, a na zrębach pozostawiać w tym miejscu kępy starodrzewu. Cięcia pielęgnacyjne wpłyną na gatunki pozytywnie z uwagi na zwiększenie prześwietlenia pod warunkiem, że będą wykonane w sposób nie niszczący stanowiska.
- Zimoziół północny *Linnaea borealis* – gatunek związany z borami szpilkowymi w klimacie borealnym, w Polsce głównie na północy kraju. Najcenniejszy z gatunków roślin występujących na terenie Nadleśnictwa, stwierdzony na jednym stanowisku. Wokół stanowiska pozostawiono kępę starodrzewu, obserwacje wykonane w 2018 r. wskazują, że gatunek utrzymuje się na stanowisku.



Fot. 24. Zimoziół północny

- Turówka leśna *Hieracium auriculatum* – gatunek występuje w ciepłych i widnych lasach liściastych. Główne zagrożenie może stanowić zbiór roślin na potrzeby przemysłowe. Stanowiska należy chronić przed pozyskiwaniem (wykopywaniem) roślin.
- Widłak goździsty *Lycopodium clavatum* – gatunek borów sosnowych, narażony głównie na zrywanie w celach ozdobnych. Stanowiska tego widłaka mogą być chronione podczas użytkowania rębego przez pozostawianie kęp drzewostanu. Cięcia pielęgnacyjne (trzebieże) wpłyną na gatunek pozytywnie z uwagi na zwiększenie prześwietlenia pod warunkiem, że będą wykonane w sposób nie niszczący stanowiska.
- Widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* – gatunek, którego liczba stanowisk w kraju w ostatnich latach zmniejsza się. Populacja na terenie Nadleśnictwa nieliczna, zaledwie kilka stanowisk. Należy zapewnić ochronę stanowisk w trakcie wykonywania prac leśnych poprzez pozostawienie kęp drzewostanu w miejscach jego występowania.
- Widłak spłaszczony *Diphasiastrum complanatum* – gatunek przywiązany do suchych widnych borów sosnowych. Zagrożeniem może być dla niego rozwój bujnego podszytu na ubogich siedliskach. W celach ochronnych należy kształtować odpowiednie warunki świetlne. Stanowiska tego widłaka należy chronić pozostawiając kępy drzewostanu na zrębach.
- Chrobotki *Cladonia* sp., płucnica islandzka *Cetraria islandica* – zasiedlają suche bory sosnowe i murawy napiaskowe. Ochrona zwartych płatów chrobotków w trakcie prac leśnych poprzez niewykonywanie w ich obrębie zrywki drewna oraz zachowanie ich w możliwie najszerszym zakresie w trakcie przygotowania gleby pod odnowienie. Istotne jest także usuwanie odpadów po cięciach (czuby, gałęzie itp.) z miejsc występowania dużych płatów chrobotków.
- Ozorek dębowy *Fistulina hepatica* – gatunek lasów liściastych, występujący u podstawy żywych dębów, czasem na pniakach. Konieczna jest ochrona stwierdzonych stanowisk i pozostawienie drzew z owocnikami wraz z kępą w otoczeniu.



Fot. 25. Ozorek dębowy

Skuteczna ochrona roślin i grzybów może być realizowana przez zabezpieczenie konkretnych stanowisk czy populacji, jednak dużo skuteczniejszą formą działania jest ochrona siedlisk gatunków.

Zwierzęta

Ochrona zwierząt w lasach musi być realizowana w nieco inny sposób niż w przypadku roślin i grzybów, przede wszystkim z powodu mobilności większości gatunków. Dlatego dużo istotniejsze jest tu zabezpieczenie siedlisk wykorzystywanych przez poszczególne gatunki lub ich grupy. Prowadzone prace leśne będą część gatunków zmuszały do zmiany miejsca bytowania, natomiast dla części będą stwarzały dodatkowe nisze ekologiczne.

Bezkregowce są grupą zwierząt dotychczas słabo poznaną, zarówno w aspekcie ogólnym, jak i na terenie Nadleśnictwa. Dlatego nie jest możliwe podanie zaleceń dotyczących ochrony poszczególnych gatunków, tym bardziej że często nie jest znany ich dokładny stan. Wyjątek stanowią tu gatunki będące przedmiotem ochrony obszaru Natura 2000 Ostoja Nowodworska – pachnica dębowa i zgniotek cynobrowy, dla których wskazania ochronne są ujęte w planie zadań ochronnych dla obszaru. Generalnie dla ochrony bezkregowców ważne jest więc przede wszystkim zapewnienie różnorodności siedlisk na danym obszarze. Przeplatające się płaty siedlisk zarówno naturalnych (bagna, lasy), jak i antropogenicznych (przydroża, pastwiska, zręby itp.), kształtują miejsca do występowania dla wielu gatunków bezkregowców. W aspekcie prac leśnych szczególną uwagę należy zwrócić na grupy organizmów zasiedlających drewno martwych drzew, szczególnie

owadów saproksylobiontycznych. Lista tych organizmów jest bardzo długa. Również dziuple i zagłębienia powstałe w martwych drzewach (próchnowiska) są siedliskiem wielu cennych gatunków. Dlatego mając na uwadze aspekty biologicznej ochrony lasu, należy zadbać o pozostawianie w lesie drewna martwych drzew, w postaci pniaków, stojących i leżących pni różnej grubości. Szczególne znaczenie mają tu drzewa o znacznych rozmiarach.



Fot. 26. Pachniza dębowa

Wiele gatunków bezkręgowców (motyle, ważki) związanych jest ze środowiskiem wodno-bagiennym i łąkowym. Niektóre z nich wymagają dla odbycia pełnego cyklu rozwojowego określonych gatunków roślin lub obecności określonych zwierząt np. mrówek. Dlatego pełna ochrona bezkręgowców powinna być realizowana przez zachowanie możliwe największego zróżnicowania siedlisk, w tym również przestrzeni otwartych – polan śródleśnych.

Plazy i gady są grupą kręgowców silnie zagrożoną w ostatnich latach, głównie z uwagi na przemiany antropogeniczne. Przyczyny tego zjawiska leżą poza leśnictwem; jest to głównie spowodowane dużą śmiertelnością w trakcie wędrówek do miejsc rozrodu i przekraczania szlaków komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu. Zagrożenia płazów i gadów związane są również z intensyfikacją chemizacji w rolnictwie, zanikiem ich naturalnych biotopów czy wiosennym wypalaniem traw. Płazy i gady do prawidłowego funkcjonowania potrzebują zróżnicowanych środowisk z miejscami do polowania, rozrodu i zimowania.

Ochrona płazów i gadów na terenach leśnych powinna zatem odbywać się głównie poprzez zapewnienie miejsc bytowania tym organizmom - zabezpieczenie ich biotopów rozrodczych oraz

zapewnienie odpowiednik kryjówek w ich sąsiedztwie, np. poprzez pozostawianie (w sąsiadujących pododdziałach) leżących kłód, karpiny, stert głazów itp. jako miejsc zimowania płazów. Środowiska takie należy także tworzyć w miejscach otwartych i nasłonecznionych, chętnie wykorzystywanych przez bardziej ciepłolubne gady (jaszczurka zwinka, żmija zygzakowata). W odległości cn. 30 m od zbiornika wodnego lub bagienka, w których lęgną się płazy nie należy wykonywać działań przekształcających znacząco powierzchnię ziemi, które mogłyby stanowić barierę w przemieszczaniu się płazów lub powodować śmierć osobników (np. głębokie rowy).

Liczną i szeroko rozprzestrzenioną grupą kręgowców są ptaki. Ich ochrona powinna być realizowana w formie:

- ochrony miejsc gniazdowania gatunków wymagających tworzenia stref ochrony,
- ochrony siedlisk i miejsc lęgowych pozostałych gatunków ptaków.

Ochronę miejsc gniazdowania gatunków ptaków „strefowych” można traktować jako ochronę indywidualną, stosowaną z powodu rzadkości przedmiotu ochrony i specyficznych wymagań do warunków lęgowych. Obecnie na terenie Nadleśnictwa są ustanowione 3 strefy ochrony. W strefie ochrony całorocznej nie zostały zaplanowane żadne zabiegi. W strefach ochrony okresowej zaplanowane zabiegi należy wykonywać poza wyznaczonym okresem. Ptaki, dla których tworzy się strefy, są na ogół gatunkami o dużych rozmiarach. Gniazda tych gatunków wymagają posadowienia na odpowiednich drzewach, zazwyczaj ponad 100-letnich, spełniających dodatkowo określone warunki pod względem ukształtowania korony, położenia w drzewostanie itp. Czasami w typowo zagospodarowanym lesie drzew takich jest niewiele, dlatego jako potencjalne miejsca gniazdowania można traktować przestoje różnych gatunków, pozostawiane aż do ich naturalnej śmierci.

Większość gatunków ptaków występujących w lasach nie należy do zagrożonych. Dlatego nie jest konieczna indywidualna ochrona tych gatunków. Pożądane jest natomiast zapewnienie im właściwych siedlisk oraz miejsc lęgowych. Kilkadziesiąt gatunków ptaków leśnych to dziuplaki, z których tylko kilka potrafi samodzielnie wykuwać dziuple. Pozostałe korzystają z dziupli już istniejących, nieco je tylko modyfikując. Zasady hodowli lasu i Instrukcja ochrony lasu wskazują na konieczność pozostawiania w lesie drzew dziuplastych, możliwie jak największej liczby gatunków. W przypadku braku odpowiednich drzew z dziuplami, należy wywieszać budki lęgowe. Budki powinny być wykonywane i wywieszane zgodnie z wymaganiami określonych grup ptaków (wielkość otworu wejściowego, zagęszczenie budek itp.). Przy wywieszaniu budek należy unikać ich lokalizowania w miejscach zapewniających wystarczającą ilość drzew dziuplastych lub potencjalnie nadających się do wykonania dziupli (starsze osiki, olsze itp.), a przenosić punkt ciężkości w ilości wywieszanych budek lęgowych do drzewostanów młodych, gdzie brak jest możliwości

wykonania dziupli w naturalnych warunkach. Należy również unikać zbyt gęstego rozmieszczenia budek oraz pamiętać o konieczności systematycznego przeglądu, czyszczenia i naprawiania skrzynek. Skrzynki powinny być corocznie jesienią czyszczone z pozostałości lęgu (stare gniazda, pióra, skorupki itp.), co warunkuje skuteczność ponownego zasiedlenia wiosną. W lasach zazwyczaj wywieszane są skrzynki dla drobnych dziuplaków. Należy jednak uwzględnić również budki dużych rozmiarów (typ D i E wg. Sokołowskiego) - mogą z nich korzystać takie gatunki jak np. dudek, puszczyk zwyczajny, tracz nurogęś czy gągoł. W przypadku dwóch ostatnich gatunków, budki (typ E) należy wywieszać na brzegach drzewostanów w sąsiedztwie zbiorników wodnych i rzek (Figarski i in. 2007).

Szczegółowe wskazania do ochrony szczególnie cennych gatunków ptaków można znaleźć w literaturze (np. Zawadzka i in. 2013).



Fot. 27. Dzięcioł duży – najczęściej występujący gatunek dzięcioła

Ssaki są dość niejednorodną grupą zwierząt, zróżnicowaną pod względem wielkości, liczebności populacji, biotopów i ekologii. W większości są to gatunki pospolite, część objętych jest gospodarką łowiecką. Gatunki wymagające podejmowania działań ochronnych to przede wszystkim nietoperze.

Nietoperze są grupą organizmów wymagającą ochrony w postaci zabezpieczenia ich miejsc rozrodu, zimowisk i noclegowisk. Są to przede wszystkim strychy domów i budynków gospodarczych, zwłaszcza drewnianych, studnie, piwnice, dziuple, a także, coraz częściej, specjalnie wywieszane budki dla nietoperzy. Skrzynki takie mają specjalną budowę; ich opis można znaleźć w In-

strukcji ochrony lasu. Podobnie jak nietoperze, drobne ssaki owadożerne (np. ryjówki, zębielki, jeże) odgrywają znaczącą rolę w ograniczaniu liczebności populacji nadmiernie występujących owadów. W związku z tym należy chronić ich biotopy i tworzyć dodatkowe miejsca zimowania.

Kwestią mającą znaczenie dla ochrony większości z ww. organizmów jest obecność w lasach zasobów drewna martwych drzew w odpowiedniej ilości. Zamierające i martwe drzewa, zarówno stojące jak i leżące, w różnych stadiach rozkładu, stanowią bardzo ważny element ekosystemów leśnych (Maser i in. 1979, Gutowski i in. 2004). Wytyczne w zakresie postępowania z drewnem martwych drzew zawarte są m.in. w Zasadach hodowli lasu oraz Instrukcji ochrony lasu. W dokumentach tych podkreśla się, że drewno martwych drzew jest ważnym elementem ekosystemu leśnego, wpływającym korzystnie na fizyczne, chemiczne i biologiczne właściwości gleby, a także stwarzającym dobre warunki do rozwoju wielu organizmów. Wskazuje się w związku z tym na konieczność pozostawiania w lesie określonej masy martwych drzew lub ich fragmentów do biologicznego rozkładu. Ważne też by drzewa te znajdowały się w różnych fazach rozkładu i była zapewniona ich ciągłość, a także by znajdowały się w różnym położeniu (zarówno w głębi drzewostanów, jak również na ich obrzeżach, w miejscach nasłonecznionych). Postępując zatem w duchu ZHL i IOL, uzasadnione jest, aby przyjąć, iż drzewa martwe (stojące i leżące) należy generalnie uznawać za pożyteczne, a jedynie wyjątkowo stosować od tej zasady odstępstwo (np. przy nagromadzeniu posuszu czynnego, który może wpływać na trwałość drzewostanu). Nie należy natomiast usuwać w ogóle drzew martwych w bardziej zaawansowanym stopniu rozkładu, które z gospodarczego punktu widzenia nie przedstawiają żadnej wartości, nie są także siedliskiem owadów uważanych za „szkodliwe” i nie stwarzają zagrożenia dla drzewostanu, a z drugiej strony, stanowią niezbędne środowisko występowania szeregu pożytecznych i cennych organizmów z różnych grup systematycznych. Jako drzewa biocenotyczne, w rozumieniu obowiązującej IOL, pozostawiane w lesie do ich biologicznej śmierci i naturalnego rozkładu, należy również traktować drzewa dziuplaste oraz część drzew zamierających, w tym z obecnością martwych konarów w koronie. W szczególności pozostawiać należy martwe lub obumierające drzewa grube, o pierśnicy ponad 40 cm, zarówno stojące jak i leżące (Kajtoch i in. 2013). Pożądane jest także pozostawianie przynajmniej części starszych okazów gatunków o miękkim drewnie, które uznaje się za dogodne do wykucia dziupli („dziuplodajne”, m.in. osika, wierzba, olsza). Oczywiście jest przy tym, że nie należy pozostawiać drzew, które mogłyby powodować zagrożenie w miejscach szczególnie często odwiedzanych przez turystów (otoczenie dróg, szlaków turystycznych, ścieżek dydaktycznych, miejsca przystankowe itp.). W takich obszarach można pozostawiać drewno martwych drzew w postaci leżaniny. Należy mieć także na uwadze, że w lesie nigdy nie uda się zapewnić całkowitego bezpieczeństwa osób, które go odwiedzają. Według danych Wielkoobszarowej Inwentaryzacji Stanu Lasu (WISL 2015), miąższość martwych drzew (stojących i leżących)

w lasach zarządzanych przez Lasy Państwowe wynosi 5,5 m³/ha, natomiast w RDLP Warszawa nieco mniej – 4,6 m³/ha. W Nadleśnictwie Jabłonna z kolei, zgodnie z danymi uzyskanymi w trakcie sporządzania niniejszego PUL, wartości te są nieco wyższe – w obrębie Jabłonna – 4,7 m³/ha, a w obrębie Pomiechówek – 5,6 m³/ha (średnio 5 m³/ha). Stan ten należy uznać za korzystny. Uwzględniając jednakże bogate dane literaturowe (przegląd w Müller i Büttler 2010), tam gdzie to możliwe należałoby dążyć do zwiększenia zasobów drewna martwych drzew. Z większą ostrożnością należy postępować jedynie przy pozostawianiu posuszu czynnego w dużych kompleksach jednogeneracyjnych i jednowiekowych drzewostanów, głównie iglastych, choć z punktu widzenia różnorodności siedlisk miejsca takie również wymagają pozostawiania części drzew martwych. Zaleca się więc pozostawianie w takich miejscach przestoi, aż do ich naturalnej śmierci i rozkładu. Martwe, niezasiedlone lub opuszczone przez owady drzewa, rozkładające się na dnie lasu, nie stwarzają zagrożenia dla drzewostanu a wręcz przeciwnie – sprzyjają zwiększeniu liczebności wielu organizmów.

10.7. Ochrona siedlisk przyrodniczych

W przypadku cennych siedlisk przyrodniczych, które chronione są na mocy dyrektyw wspólnotowych, niezbędne jest zachowanie ich we właściwym stanie ochrony lub przywrócenie ich do tego stanu. Zapisy Planu urządzenia lasu największy wpływ mają na leśne siedliska przyrodnicze, które na terenie Nadleśnictwa zajmują 2123,59 ha.

Grądy subkontynentalne (9170). W ramach pielęgnowania drzewostanów na tym siedlisku należy popierać cenne gatunki liściaste, w tym np. wiązy, lipy, topole rodzime. Ważnym elementem wskazującym na właściwy stan zachowania grądów są także zasoby drewna martwych i zamierających drzew. W związku z tym należy w możliwie szerokim zakresie pozostawiać drewno martwych i zamierających drzew, w pełnej gamie faz i form rozkładu, wybranych egzemplarzy starych drzew oraz drzew dziuplastych. Natomiast w trakcie użytkowania rębnych drzewostanów należy pozostawiać kępy i biogrupy drzew do ich biologicznej śmierci, o wielkości zapisanej w ZHL oraz pojedyncze przestoje. W przypadku odnawiania drzewostanów na siedliskach grądowych, należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczemu typom drzewostanów. Przede wszystkim udział sosny nie powinien przekraczać 20%, a w granicach obszaru Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej podczas odnawiania drzewostanów na siedliskach 9170 należy stosować zapisy planu zadań ochronnych czyli w szczególności odnowienie można wykonać tylko gatunkami liściastymi: dąb, klon, jawor, lipa, grab, brzoza z wykluczeniem nasadzeń gatunków takich jak sosna, modrzew, świerk, buk, (nie dotyczy mikrosiedlisk borów i borów mieszanych). Na obszarze Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej, również poza siedliskami grądów, nie należy wprowadzać buka. Zaleca się ponadto prowadzić przebudowę

fragmentów niedostosowanych do siedliska, m.in. poprzez ograniczenie udziału sosny oraz gatunków wczesnosukcesyjnych (brzoza, osika). W ramach wszelkich cięć, należy usuwać gatunki obce, które wpływają na stan zachowania siedliska.

Łęgi olszowe i olszowo-jesionowe (91E0), łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe (91F0). Na większości powierzchni łęgów w Nadleśnictwie, zabiegów nie planowano. W przypadku pozostałych powierzchni, dla zachowania jego właściwego stanu znaczenie ma sposób przygotowania gleby pod odnowienie. Konieczne jest przygotowanie gleby w sposób nie naruszający mikroreliefu powierzchni, to znaczy nie wykonywanie rabat, rabatowalków i kopczyków. Wykonanie tego rodzaju przekształceń powoduje bowiem powstanie lokalnych wyniesień, na które wkraczają gatunki grądowe, oraz lokalnych podtopień w bruzdach, sprzyjających rozwojowi gatunków olsowych. Preferowanym sposobem przygotowania powierzchni powinny być zatem talerze lub pasy zruszonej darni, a najlepiej aby odnowienie w miarę możliwości odbywało się bez przygotowania gleby. W przypadku braku możliwości przygotowania gleby w sposób nienaruszający mikroreliefu powierzchni, lepiej jest odstąpić od zabiegu odnowienia sztucznego i wykorzystać zdolności olszy do tworzenia odrośli. Innym ważnym elementem, podobnie jak w przypadku grądów, są zasoby drewna martwych i zamierających drzew. W związku z tym należy w możliwie szerokim zakresie pozostawiać drewno martwych i zamierających drzew, w pełnej gamie faz i form rozkładu, wybranych egzemplarzy starych drzew oraz drzew dziuplastych. Natomiast w trakcie użytkowania rębnych drzewostanów należy pozostawiać kępy drzew do ich biologicznej śmierci, o wielkości zapisanej w ZHL oraz pojedyncze przestoje. Podczas odnawiania drzewostanów na siedliskach łęgowych należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów. Dla siedliska ważne jest także zachowanie naturalnych warunków wodnych. Negatywnie może wpływać zarówno nadmierne uwodnienie, skutkujące „olsowieniem” łęgów, jak i przesuszenie, czego efektem może być z kolei „grądowienie” płatów siedliska. W przypadku tego siedliska (jak również w przypadku skrajnego skrzydła siedlisk grądowych, zbliżonych siedliskowo do łęgów) istotne jest uwzględnienie w składach odnowień warunków siedliskowych. Schematyczne stosowanie składów gatunkowych drzewostanów tylko olszowych na siedliskach określonych jako 91E0 może doprowadzić do zubożenia naturalnego zróżnicowania tych siedlisk.

W ramach zagospodarowania siedliska łęgów jesionowo-olszowych, a także innych powierzchni, na których występuje jesion wyniosły, należy w maksymalnym stopniu chronić ten gatunek. Zarówno w ramach użytkowania rębnych, jak i cięć pielęgnacyjnych, wszystkie jesiony cechujące się względnie dobrą kondycją zdrowotną winny być pozostawiane na gruncie, przy jednoczesnym unikaniu uszkodzania pokrywy glebowej i roślinnej w obrębie do dwóch rzutów korony pozostawianych jesionów. Z uwagi na możliwość infekcji grzybowych poprzez uszkodzone korze-

nie/nabiegi korzeniowe, należy unikać wykonywania przygotowania gleby, sztucznych podsadzeń oraz zrywki pod pozostawianymi jesionami. Przystoje jesionowe należy pozostawiać do naturalnej śmierci. W możliwie szerokim zakresie należy wykorzystywać odnowienie naturalne jesionu, dążąc do jego uzyskania z istniejących drzew. Naturalne odnowienia jesionu są w mniejszym stopniu podatne na zamieranie. Wszelkie odnowienia naturalne jesionu należy zachowywać i chronić przed ewentualnymi uszkodzeniami w ramach wykonywanych prac leśnych. Oprócz jesionu, należy wykorzystywać szerokie spektrum domieszek innych gatunków, takich jak: wiąz, jawor, klon zwyczajny.

Cieplolubne dąbrowy (91I0). Siedlisko powstało w wyniku gospodarczej działalności człowieka. Dla jego zachowania najistotniejsze jest ograniczanie zarastania i zacieniania dna lasu. Aby było ono utrzymane we właściwym stanie, nie należy dopuścić do zwarcia drzewostanu i podszytu. Na większości powierzchni siedliska nie planowano zabiegów gospodarczych lub zaplanowano cięcia pielęgnacyjne, które będą miały korzystny wpływ na warunki świetlne runa. Wskazane jest podczas trzebieży usuwanie gatunków niezgodnych ekologicznie z siedliskiem. Podczas odnawiania drzewostanów w świetlistych dąbrowach należy wykorzystywać wyłącznie gatunki zgodne z siedliskiem – przede wszystkim rodzime gatunki dębów. W przypadku tego siedliska nie jest zalecane pozostawianie dużej ilości martwych drzew, ponieważ wpływa to na wzbogacanie siedliska w biogeny, co jest niekorzystne z punktu widzenia ochrony gatunków roślin z nim związanych. Zabiegi w drzewostanach na tym siedlisku należy prowadzić w miarę możliwości w okresie zimowym, przy pokrywie śnieżnej.

Śródładowy bór chrobotkowy (91T0). Siedlisko powstaje często w wyniku gospodarczej działalności człowieka. Dla jego zachowania najistotniejsze jest ograniczanie zarastania i zacieniania dna lasu. Aby było ono utrzymane we właściwym stanie, nie należy dopuścić do zwarcia drzewostanu i podszytu, a także zbyt dużego udziału gatunków liściastych oraz użyźnienia gleby. Większość powierzchni siedliska będzie objęta zabiegami pielęgnacyjnymi (trzebieżami), które będą korzystnie oddziaływały na warunki i możliwości jego zachowania. Większe płyty chrobotków należy chronić w trakcie prac leśnych poprzez niewykonywanie w ich obrębie zrywki drewna oraz usuwanie pozostałości po trzebieżach (czuby, gałęzie itp.) tak, aby nie zalegały one na powierzchniach porośniętych przez porosty.

Ponadto dla siedlisk przyrodniczych Natura 2000 zastosowano odrębne typy drzewostanów oraz składy upraw. Mają one na celu uwzględnienie naturalnego zróżnicowania siedlisk przyrodniczych oraz przebudowę postaci zniekształconych.

Tab. 45. Typy drzewostanów i składy upraw przewidziane dla siedlisk przyrodniczych Natura 2000

| Siedlisko | Typ siedliskowy lasu | Typ drzewostanu | Orientacyjny skład upraw w % (z dopuszczeniem zmian do 10% na korzyść gatunków zgodnych z typem siedliska przyrodniczego) |
|-----------|----------------------|-----------------------------------|---|
| 91I0 | LMśw | Db | 80-90% Db, 10-20% So, Brz |
| | | So-Db | 60-70% Db, 10-20% So, 20% Brz |
| | Lśw | Db | 90% Db, 10% So, Brz |
| 91T0 | Bs | So | 80-90% So 10-20% Brz |
| | Bśw | So | 80-90% So 10-20% Brz |
| 9170 | LMśw | Db | 70-80% Db, 20-30% Lp, Gb, Kl, So. |
| | | Db-Jd | 60-70% Jd, 30-40% Db, Gb, Kl |
| | | So-Db | 60-70% Db, 10-20% So, 10-20% Lp, Gb |
| | LMw | So-Db | 60-70% Db, 10-20% So, 10-20% Lp, Gb |
| | Lśw | Db | 70-80% Db, 20-30% Lp, Gb, Kl, |
| | | Gb-Db | 60% Db, 30% Gb, 10% Lp, Kl, Jw, Wz |
| | | Gb-Lp-Db | 40% Db, 30% Lp, 30% Gb, Lp, Kl, Jw, Wz |
| Lw | Db | 70-80% Db, 20-30% Lp, Gb, Wz, Js. | |
| 91E0 | OlJ | Ol-Js* | 60% Js, 30% Ol, 10% Brz, Wz, Kl |
| | Ol | Ol | 90% Ol, 10% Brz |
| 91F0 | Lw | Db | 60-80% Db, 20-40% Wz, Js, Ol, Lp, Gb |
| | Ll | Js*-Wz-Db | 50-60% Db, 20-30% Wz, 10-20% Js |

* - jesioną, do czasu ustąpienia choroby jesionów, można zastąpić olszą czarną oraz wprowadzić gatunki: wiąz pospolity, wiąz szypulkowy i klon zwyczajny w udziale 10% każdy.

Siedliska nieleśne: wydmy śródlądowe z murawami napiaskowymi (kod 2330), starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne (kod 3150), naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne (kod 3160), niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (kod 6510), torfowiska przejściowe i trzęsawiska (kod 7140). Na siedliskach nieleśnych co do zasady nie planowano typowych zabiegów z zakresu gospodarki leśnej. W przypadku torfowisk, będących siedliskami zależnymi od właściwych warunków wodnych, należy mieć na uwadze konieczność niemodyfikowania w sposób znaczący tych warunków, również w sytuacji wykonywania ewentualnych zabiegów w ich otoczeniu. W przypadku wykonywania cięć (rębni) w ich sąsiedztwie należy pozostawić pas starodrzewu o szerokości co najmniej 30-50 m od strony torfowiska. Ponadto przy wykonywaniu cięć należy zachować ostrożność, by nie naruszyć powierzchni torfowisk i nie doprowadzić do ich zanieczyszczenia. Pozostałe siedliska nieleśne mogą być zagrożone na skutek działania naturalnych procesów przyrodniczych - sukcesji wtórnej, tj. zarastania ich drzewami i krzewami.

10.8. Zbiorcze zestawienie wskazań z zakresu ochrony przyrody

W poniższej tabeli zamieszczono w sposób syntetyczny wskazania w zakresie modyfikacji działań gospodarczych, mające na celu ograniczenie/eliminację ewentualnego negatywnego wpływu działań gospodarczych przewidzianych w planie.

Tab. 46. Wskazania w zakresie modyfikacji działań gospodarczych, mających na celu ograniczenie/eliminację negatywnych oddziaływań Planu

| Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu | Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie |
|--|--|
| Zmniejszenie różnorodności biologicznej | <p>Należy utrzymywać charakterystyczne dla danego typu siedliska składy drzewostanów, możliwie zróżnicowane gatunkowo. W trakcie prac leśnych należy wykorzystywać mikrozróżnicowanie siedliskowe wydzieleni leśnych. Należy pozostawiać w drzewostanach przewidzianych do użytkowania gatunki drzew (krzewów) rzadkich i cennych (wiązy, czereśnia ptasia, jabłoń dzika, głogi itp.), co oprócz utrzymania różnorodności drzewostanu wpłynie korzystnie na warunki bytowania wielu innych organizmów np. ptaków. Niezbędne jest także utrzymywanie w lesie śródleśnych oczek, bagienek, łąk, polan, luk itp.</p> <p>Należy w miarę możliwości wykorzystywać pojawiające się odnowienie naturalne. W przypadku odnawiania sztucznego należy w jak największym stopniu wykorzystywać materiał odnowieniowy pochodzący z maksymalnie dużej liczby osobników oraz z różnych obszarów Nadleśnictwa.</p> <p>Zaleca się kształtowanie strefy ekotonu, aby zachowana lub zwiększona została różnorodność biologiczna zasiedlających je gatunków. Odnosi się to także do wykonywania odnowień na granicy z powierzchnią otwartą (zapewnienie bogactwa gatunkowego, kształtowanie zróżnicowania przestrzennego i gatunkowego roślinności, wprowadzanie gatunków liściastych, owocodajnych itp.). W przypadku kształtowania strefy ekotonu z wykorzystaniem podsadzeń sztucznych, należy używać jedynie rodzimych gatunków drzew i krzewów.</p> <p>W ramach wykonywanych zabiegów należy pozostawiać w lesie pojedyncze sztuki okazałych drzew, jako np. przestoje w rębniach złożonych i rębniach zupełnych, czy w postaci biogrup i kęp na zrębach zupełnych (w szczególności w otoczeniu stanowisk chronionych gatunków roślin i grzybów, dla których otwarta powierzchnia nie jest siedliskiem optymalnym).</p> |
| Zmniejszenie różnorodności gatunkowej i genetycznej drzewostanów w wyniku selekcji prowadzonej na etapie zabiegów pielęgnacyjnych / pogorszenie właściwości krajobrazowych | <p>Należy zachowywać w drzewostanie wszelkie domieszki, zarówno drzew jak i krzewów, zgodnych z typem siedliskowym lasu i warunkami klimatycznymi, nie uwzględnionych w składach gatunkowych upraw, a więc pojawiających się naturalnie. W trakcie wykonywania zabiegów pielęgnacyjnych pozostawiać w drzewostanach pewną liczbę osobników drzew o ciekawych kształtach. Mogą to być także drzewa zazwyczaj traktowane jako „szkodliwe” w gospodarce leśnej, a więc przestoje, rozpiecace, „dwójki” itp. W trzebieżach pozostawiać do naturalnej śmierci pojedyncze, wybrane drzewa lub ich grupy cechujące się znacznymi rozmiarami (powyżej 40 cm pierśnicy) lub wiekiem przewyższającym znacznie wiek wydzielenia, w tym gatunki wczesnosukcesyjne, w szczególności brzozy, osiki, topole. W ramach prowadzonych prac hodowlanych w drzewostanach należy zapewnić co najmniej 10% udział drzew gatunków wczesnosukcesyjnych.</p> <p>Cięcia rębne należy prowadzić w sposób gwarantujący maksymalne zachowanie i wykorzystanie w strukturze przyszłego drzewostanu, podrostów oraz znajdujących się w drugim piętrze drzew gatunków właściwych dla danego siedliska.</p> <p>W drzewostanach znajdujących się wzdłuż dróg publicznych, w pasie o szerokości 20-30 m przylegającym do szlaków komunikacyjnych, wszystkie zabiegi hodowlane powinny być ukierunkowane na poprawę zdrowotności i stabilności strefy przejściowej, a jej kształtowanie winno mieć charakter ciągły, z utrzymaniem ciągłości występowania roślinności drzewiastej. Powinno ograniczyć się usuwanie z ww. pasów drzew cięciami zupełnymi. Kierować należy się jednak nadrzędną zasadą zachowania bezpieczeństwa osób i mienia. Wyżej opisanych stref przejściowych nie należy wliczać w powierzchnię kęp ekologicznych pozostawionych do ich naturalnego rozpadu (pozostawianie kęp do naturalnego rozpadu wzdłuż dróg publicznych jest niewskazane z uwagi na przyszłe duże trudności w zapewnieniu bezpieczeństwa użytkownikom dróg).</p> |

| Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu | Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie |
|--|---|
| Zniszczenie lub degradacja (w wyniku zmian siedliskowych) stanowisk chronionych gatunków roślin | <p>Nie należy zakładać gniazd oraz wykonywać cięć zupełnych lub uprzętających w miejscach występowania znanych stanowisk chronionych gatunków (nie dot. gatunków objętych odstępstwem określonym w § 8 pkt 1 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, przy zachowaniu możliwie największej ochrony stanowisk podczas wykonywania prac leśnych). Należy - zgodnie z Zasadami hodowli lasu - pozostawiać kępy drzewostanu o wielkości min. 6 arów wokół stanowisk gatunków chronionych. Dotyczy to zarówno gatunków cienioznośnych (np. gnieźnik leśny), w przypadku których drzewa w tych kępach wraz z dolnymi warstwami drzewostanu powinny być utrzymane do ich biologicznej śmierci, jak i światłożądnych (np. mącznica lekarska, pomocnik baldaszkowy, widłak spłaszczony, widłak goździsty), gdzie drzewa w kępach powinny być również utrzymane do ich biologicznej śmierci, natomiast jeżeli pokrycie dolnych warstw drzewostanu (II p, podszyt itp.) przekracza 0,5, to w okresie zimowym należy to pokrycie zredukować do maksymalnie 0,3.</p> <p>W miarę możliwości organizacyjnych należy wykonywać prace w obrębie stanowiska w okresie zimowym, przy pokrywie śnieżnej oraz nie lokalizować w pobliżu stanowiska szlaków zrywkowych. Należy projektować oraz wykorzystywać stałe szlaki zrywkowe. W czasie wykonywania prac konieczna jest ochrona stanowisk poprzez ich oznakowanie oraz zapewnienie nadzoru nad prowadzonymi pracami.</p> |
| Zubożenie siedliska gatunków związanych z martwymi i zamierającymi drzewami. | <p>Należy pozostawiać drzewa martwe, o ile nie stwarza to zagrożenia dla stanu sanitarnego drzewostanów. Drzewa takie sprzyjają zwiększeniu liczebności wielu organizmów. W szczególności pozostawiać należy martwe lub obumierające drzewa grube o pierśnicy ponad 40 cm. Należy pozostawiać także przestoje, aż do ich biologicznej śmierci.</p> |
| Zubożenie miejsc występowania płazów i gadów oraz pogorszenie stanu ekologicznego wód | <p>Należy zabezpieczyć wykorzystywane przez poszczególne gatunki biotopy i miejsca schronienia. Można to realizować np. poprzez niewykonywanie w odległości do 30 m od zbiornika wodnego lub bagienka, w których lęgną się płazy działań przekształcających znacząco powierzchnię ziemi, które mogłyby stanowić barierę w przemieszczaniu się płazów lub powodować śmierć osobników (np. głębokie rowy), oraz pozostawianie (w sąsiadujących pododdziałach) leżących kłód, karpiny, stert glazów itp. jako miejsc zimowania płazów i gadów. W przypadku wykonywania cięć rębnych należy pozostawiać strefę buforową w postaci pasa starodrzewu o szerokości 30-50 m od zbiorników i cieków wodnych (nie dotyczy urządzeń wpisanych do ewidencji melioracji wodnych w rozumieniu ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne). Przed pozostawieniem buforu należy usunąć ewentualnie występujące w nim gatunki obce drzew i krzewów.</p> |
| Uszczuplenie potencjalnie dogodnych siedlisk lęgowych ptaków szponiastych i bociana czarnego | <p>Należy, w fazie zabiegów pielęgnacyjnych, pozostawiać w wydzieleniu kilka sztuk drzew określanych jako przestoje lub rozpieracze, aby mogły one w przyszłości stanowić potencjalne miejsca lęgowe ptaków. Potężnych rozmiarowo drzew nie należy także usuwać podczas wykonywania trzebieży czy rębni, a po kilka sztuk, na ile to możliwe, pozostawiać jako przestoje na uprawach.</p> |
| Uszczuplenie potencjalnie dogodnych siedlisk lęgowych ptaków zasiedlających dziuple i nietoperzy | <p>Pozostawianie w lesie drzew dziuplastych, możliwie jak największej liczby gatunków, a w przypadku ich niedostatku - wywieszanie odpowiednich budek lęgowych. Należy także pozostawiać w lesie drzewa o miękkim drewnie (np. rodzime topole, olsze, lipy), które mogą posłużyć jako dogodne miejsca wykucia gniazd w przyszłości. Również w uprawach i młodnikach w trakcie zabiegów pielęgnacyjnych nie należy usuwać wszystkich występujących gatunków o miękkim drewnie, tak aby w przyszłości mogły one stanowić cenną domieszkę drzewostanów.</p> <p>W przypadku obszaru Natura 2000 Forty Modlińskie, zgodnie z zapisami PZO, zaleca się zrezygnować z wykonywania zabiegów gospodarczych w drzewostanach obszaru Natura 2000 podczas okresu wiosennego i jesiennego rojenia nietoperzy, trwającego od 1 kwietnia do 15 czerwca oraz 1 sierpnia do 30 października</p> |

| Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu | Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie |
|---|---|
| Ryzyko płoszenia w okresie lęgowym najcenniejszych gatunków ptaków występujących lub mogących występować na terenie nadleśnictwa. | Dotyczy to takich gatunków, jak: bocian czarny, ptaki szponiaste, sowy, dzięcioł czarny, dzięcioł średni, mucholówka mała, nurogęś, gągoł, samotnik, żuraw. W przypadku stwierdzenia, przed przystąpieniem do wykonania zabiegu, lęgów którekolwiek z tych gatunków, należy prace leśne odłożyć w czasie do momentu zakończenia okresu lęgowego. |
| Ubytek odpowiednich siedlisk dla gatunków ptaków związanych ze środowiskiem strefy styku lasu z terenami otwartymi | Pozostawianie na skrajach lasu, na styku z terenami rolnymi (nie dotyczy dróg i terenów zabudowanych) wszystkich drzew dziuplastych, drzew z bujnie rozwiniętą koroną lub wysokich, wierzb, rodzimych gatunków topól, a także występującego okrajka krzewów. Drzewa takie należy pozostawiać podczas wykonywania cięć pielęgnacyjnych. Zaleca się także takie postępowanie w przypadku wykonywania rębni na styku z terenami rolnymi w zwartych, rozległych kompleksach leśnych. |
| Zaburzenie stosunków wodnych, zwłaszcza w przypadku cennych siedlisk przyrodniczych | Ograniczenie do niezbędnego minimum działań o charakterze melioracji wodnych (budowa nowych urządzeń odwadniających, utrzymywanie lub przywracanie funkcjonalności urządzeń już istniejących), w szczególności w miejscach, w których mogłoby to spowodować znacząco negatywne oddziaływania na cenne siedliska przyrodnicze oraz obszary bagienne i podmokłe. Wyposażenie urządzeń melioracyjnych w systemy regulacji przepływu wód (zastawki, bystrza itp.). |
| Zniekształcenie fragmentów grądów subkontynentalnych (9170) | <p>Pielęgnowanie drzewostanów powinno być stosowane w dotychczasowej formie, z uwzględnieniem popierania cennych gatunków liściastych w tym np. wiązów, lip, topól rodzimych itp.</p> <p>W trakcie użytkowania należy pamiętać o pozostawianiu martwych drzew (szczególnie grubych), wybranych egzemplarzy starych drzew, drzew obumarłych oraz drzew dziuplastych wg ogólnie przyjętych zasad, zgodnie z IOL.</p> <p>W trakcie użytkowania rębnych drzewostanów (niezależnie od rodzaju wykonywanej rębni) należy pozostawiać kępy i biogrupy drzew do ich biologicznej śmierci, o wielkości zapisanej w ZHL oraz pojedyncze przestoje.</p> <p>Należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów, w tym nie wprowadzać buka i modrzewia oraz prowadzić przebudowę fragmentów niedostosowanych do siedliska. Udział sosny na siedlisku 9170 ograniczyć do 20% oraz unikać jej wprowadzania na siedliskach przyrodniczych w obszarze Natura 2000 Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej, gdzie powinno się stosować odnowienie wyłącznie rodzimymi gatunkami liściastymi, z wyłączeniem buka</p> <p>W ramach prowadzonych cięć należy usuwać gatunki obce drzew i krzewów, w szczególności klona jesionolistnego, dęba czerwonego, robinii akacjową oraz czeremchę amerykańską.</p> |
| Zniekształcenie fragmentów lęgów olszowych i olszowo-jesionowych (91E0*) oraz lasów lęgowych dębowo-wiązowo-jesionowych (91F0) | <p>Niezależnie od sposobu zaplanowanego usunięcia drzewostanu (rodzaju rębni), niezwykle istotny na siedliskach lęgowych jest sposób przygotowania gleby pod odnowienie. Należy wykorzystywać możliwie w szerokim zakresie odnowienie naturalne, również jesionu wyniosłego. W przypadku odnowienia w sposób sztuczny przygotowanie gleby należy wykonać w sposób nie naruszający mikroreliefu powierzchni, to znaczy nie wykonywać rabat, rabatowalków i kopczyków. Wykonanie tego rodzaju przekształceń powoduje powstanie lokalnych wyniosień, na które wkraczają gatunki grądowe, jak również gatunki obce oraz lokalnych podtopień w bruzdach, sprzyjających rozwojowi gatunków olszowych. Preferowanym sposobem przygotowania powierzchni powinny być zatem talerze lub pasy zruszonej darni, a najlepiej, aby odnowienie w miarę możliwości odbywało się bez przygotowania gleby. W przypadku braku możliwości skutecznego odnowienia bez wykonania przygotowania gleby w postaci naruszającej znacząco mikrorelief terenu, należy odstąpić od odnowienia sztucznego i wykorzystać zdolności odroślowe olszy. Występujące żywe okazy jesionu wyniosłego należy pozostawić na gruncie unikając uszkodzenia pokrywy roślinnej w obrębie dwóch rzutów jego korony.</p> |

| Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu | Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie |
|--|--|
| | <p>Należy stosować składy gatunkowe odnowień odpowiadające przyrodniczym typom drzewostanów. Do czasu ustąpienia zjawiska zamierania jesionu, można zastępować go w uprawach olszą lub gatunkami takimi jak: klon jawor, klon pospolity, wiąz szypulkowy i wiąz pospolity.</p> <p>W ramach zagospodarowania siedliska łągów jesionowo-olszowych, a także innych powierzchni, na których występuje jesion wyniosły, należy w maksymalnym stopniu chronić ten gatunek. Zarówno w ramach użytkowania rębego, jak i cięć pielęgnacyjnych, wszystkie jesiony cechujące się względnie dobrą kondycją zdrowotną winny być pozostawiane na gruncie, przy jednoczesnym unikaniu uszkodzenia pokrywy glebowej i roślinnej w obrębie do dwóch rzutów korony pozostawianych jesionów. Z uwagi na możliwość infekcji grzybowych poprzez uszkodzone korzenie/nabiegi korzeniowe, należy unikać wykonywania przygotowania gleby, sztucznych podsadzeń oraz zrywki pod pozostawianymi jesionami. Przestoje jesionowe należy pozostawiać do naturalnej śmierci. W możliwie szerokim zakresie należy wykorzystywać odnowienie naturalne jesionu, dążąc do jego uzyskania z istniejących drzew. Naturalne odnowienia jesionu są w mniejszym stopniu podatne na zamieranie. Wszelkie odnowienia naturalne jesionu należy zachowywać i chronić przed ewentualnymi uszkodzeniami w ramach wykonywanych prac leśnych. Oprócz jesionu, należy wykorzystywać szerokie spektrum domieszek innych gatunków, takich jak: wiąz, jawor, klon zwyczajny.</p> <p>W trakcie użytkowania należy pamiętać o pozostawianiu martwych drzew (szczególnie grubych), wybranych egzemplarzy starych drzew, drzew obumarłych oraz drzew dziuplastych wg ogólnie przyjętych zasad, zgodnie z IOL.</p> <p>W trakcie użytkowania rębego drzewostanów (niezależnie od rodzaju wykonywanej rębni) należy pozostawiać kępy i biogrupy drzew do ich biologicznej śmierci, o wielkości zapisanej w ZHL oraz pojedyncze przestoje.</p> <p>W przypadku istniejących rowów bądź cieków, można rozważyć możliwość budowy zastawek regulujących poziom wody, opóźniających wiosenny odpływ, ale niedopuszczających do zbyt długiego zabagnienia.</p> <p>W ramach prowadzonych cięć należy usuwać gatunki obce drzew i krzewów, w szczególności klonu jesionolistnego.</p> |
| Zniekształcenie fragmentów ciepłolubnych dąbrów (91I0*) | <p>Niedopuszczenie do zarastania i zaciemniania dna lasu. W ramach trzebieży należy silnie redukować również dolne warstwy, w tym podszyt, pozostawiając część gatunków biocenotycznych, takich jak: grusza pospolita, glóg jednoszyjkowy.</p> <p>Jednocześnie nie zaleca się pozostawiania dużej ilości martwych drzew, ponieważ wpływa to na wzbogacanie siedliska w biogeny, co jest niekorzystne z punktu widzenia ochrony gatunków roślin z nim związanych.</p> <p>W ramach prowadzonych cięć należy usuwać gatunki obce drzew i krzewów, w szczególności takie jak: dąb czerwony, klon jesionolistny, robinia akacja, czeremcha amerykańska.</p> |
| Zniekształcenie fragmentów śródładowych borów chrobotkowych (91T0) | <p>Nie należy dopuścić do zwarcia drzewostanu i podszytu, a także zbyt dużego udziału gatunków liściastych oraz użyźnienia gleby.</p> <p>Większe platy chrobotków należy chronić w trakcie prac leśnych poprzez niewykonywanie w ich obrębie zrywki drewna oraz usuwanie pozostałości po trzebieżach (czuby, gałęzie itp.) tak, aby nie zalegały one na powierzchniach porośniętych przez porosty.</p> |
| Zniekształcenie fragmentów torfowisk przejściowych (7140) | <p>W przypadku wykonywania cięć (rębni) w ich sąsiedztwie należy pozostawić strefę buforową w postaci pasa starodrzewu od strony torfowiska o szerokości 30-50 m. Ponadto przy wykonywaniu cięć należy zachować ostrożność, by nie naruszyć powierzchni torfowisk i nie doprowadzić do ich zanieczyszczenia.</p> |

| Możliwe negatywne oddziaływanie projektu Planu | Zapisy projektu Planu ograniczające negatywne oddziaływanie |
|--|--|
| <p>Zaburzenie warunków występowania ekosystemów nieleśnych o wysokim stopniu uwilgotnienia</p> | <p>Przy wykonywaniu cięć zupełnych wokół tych ekosystemów, w celu zabezpieczenia ich wartości przyrodniczych, należy pozostawić strefę buforową o szerokości 30-50 m, wykorzystywaną do zachowania fragmentów starodrzewów.</p> <p>W strefach buforowych zlokalizowanych wzdłuż cieków, zbiorników wodnych i bagien należy pozostawiać wywrotów i złomy drzew gatunków rodzimych, pozostawiając ich pnie do naturalnego rozkładu.</p> <p>Na siedliskach bagiennych i legowych ograniczyć przygotowanie gleby do minimum, w szczególności unikać przygotowania gleby w formie rabat i rabatowalków a także głębokich rowów i kopczyków. W przypadku znacznego zabagnienia powierzchni lepiej wykorzystać odnowienie odrosłowe, lub przeznaczyć powierzchnie do naturalnej sukcesji, niż znacząco zmienić strukturę gleby.</p> |
| <p>Zaburzenia dotyczące zbiorowisk roślinnych, w tym spowodowane zmianą warunków świetlnych i wnikaniem gatunków obcych w rezerwach przyrody</p> | <p>W przypadku wykonywania użytkowania rębego należy pozostawiać strefę buforową w postaci pasa starodrzewu o szerokości min. 30-50 m od granicy rezerwatu przyrody. Przed pozostawieniem buforu należy usunąć ewentualnie występujące w nim gatunki obce drzew i krzewów.</p> |

11. LITERATURA

- Aktualizacja 2018. Wyniki aktualizacji stanu powierzchni leśnej i zasobów drzewnych na dzień 1 stycznia 2017 roku. PGL LP.
- Figarski T., Kajtoch Ł., Pelka J. 2007. Akcja wieszania budek lęgowych dla trzczy nurogęsi na Zbiorniku Dobczykim. Kraska – Biuletyn Towarzystwa Przyrodniczego „Bocian” 15: 8-9.
- Głowaciński Z. 2001. Polska czerwona księga zwierząt. Kręgowce. Tom I. Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa.
- Głowaciński Z., Nowacki J. 2004. Polska czerwona księga zwierząt. Bezkręgowce. Tom II., Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie & Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu.
- Gutowski J.M. (red.), Bobiec A., Pawlaczyk P., Zub K. 2004. Drugie życie drzewa. WWF Polska, Warszawa – Hajnówka.
- Herbich J. (red.) 2004. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 2,3,5.
- Kajtoch Ł., Figarski T., Pelka J. 2013. The role of forest structural elements in determining the occurrence of two specialist woodpecker species in the Carpathians, Poland. *Ornis Fennica* 90: 23-40.
- Każmierczakowa R., Bloch-Orłowska J., Celka Z., Cwener A., Dajdok Z., Michalska-Hejduk D., Pawlikowski P., Szczeniak E., Ziarnik K. 2016. Polska czerwona lista paprotników i roślin kwiatowych. Instytut Ochrony Przyrody PAN, Kraków.
- Kondracki J. 2002. Geografia regionalna Polski. PWN, Warszawa.
- Liro A. (red.). 1995. Koncepcja krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska. Fundacja IUCN Poland. Warszawa.
- Liro A. (red.). 1998. Strategia wdrażania Krajowej Sieci Ekologicznej ECONET – Polska. Fundacja IUCN Poland. Warszawa.
- Maser C., Anderson R.G., Cromack Jr. K., Williams J.T., Martin R.E. 1979. Dead and down woody material. W: Thomas J.W. (red. tech.). *Wildlife habitats in managed forests: the Blue Mountains of Oregon and Washington*. Agric. Handb. 553. Washington, DC: U.S. Department of Agriculture.

- Matuszkiewicz W., Faliński J.B., Kostrowicki A.S., Matuszkiewicz J.M., Olaczek R., Wojterski T. 1995. Potencjalna roślinność naturalna Polski. Mapa przeglądowa 1:300 000. Arkusze 1-12, IGiPZ PAN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M. 2001. Zespoły leśne Polski, Wyd. Nauk. PWN, Warszawa.
- Matuszkiewicz J.M. 2008. Regionalizacja geobotaniczna Polski. IGiPZ PAN, Warszawa.
- Mirek Z., Piękoś-Mirkowa H., Zając A., Zając M. 2002. Flowering plants and pteridophytes of Poland. A checklist. Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków.
- Mróz W. (red.). 2010. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część I. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.). 2012a. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część II. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.). 2012b. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część III. GIOŚ, Warszawa.
- Mróz W. (red.). 2015. Monitoring siedlisk przyrodniczych. Przewodnik metodyczny. Część IV. GIOŚ, Warszawa.
- Müller J., Bütler R., 2010. A review of habitat thresholds for dead wood: a baseline for management recommendations. *Eur. J. Forest Res.* 129: 981-992.
- Poradnik ochrony mokradeł. 2001. Wydawnictwo Lubuskiego Klubu Przyrodników, Świebodzin.
- Raport 2018. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim. Raport za rok 2017. Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie, Warszawa.
- Romer E. 1949. Regiony klimatyczne Polski. *Prace Wrocławskiego Tow. Nauk., ser. B* 20, Wrocław.
- Tokarska-Guzik B., Dajdok Z., Zając M., Zając A., Urbisz A., Danielewicz W., Hołdyński Cz. 2012. Rośliny obcego pochodzenia w Polsce ze szczególnym uwzględnieniem gatunków inwazyjnych. Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska, Warszawa.
- Wilk T., Jujka M., Krogulec J., Chylarecki P. (red.). 2010. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. *OTOP, Marki*, s. 231-232.

WISL 2015. Wielkoobszarowa Inwentaryzacja Stanu Lasów w Polsce. Wyniki II cyklu (lata 2010-2014). Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej na zamówienie Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Sękocin Stary.

Zarządzenie 2011a. Zarządzenie nr 55 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie Instrukcji urządzania lasu (ZU-7019-72/2011).

Zarządzenie 2011b. Zarządzenie nr 53 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 21 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad hodowli lasu” w Państwowym Gospodarstwie Leśnym Lasy Państwowe (ZH-710-56/11).

Zarządzenie 2011c. Zarządzenie nr 57 Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych z dnia 22 listopada 2011 r. w sprawie wprowadzenia „Instrukcji ochrony lasu” w jednostkach organizacyjnych Lasów Państwowych (ZO-727-4-34/11).

Zarzycki K. Mirek Z. 2006. Red list of plants and fungi in Poland. Czerwona lista roślin i grzybów Polski. Kraków: Instytut Botaniki im. W. Szafera PAN, Kraków.

Zarzycki K., Kaźmierczakowa R., Mirek Z. 2014. Polska Czerwona Księga Roślin. Paprotniki i rośliny kwiatowe. Wyd. III. uaktualnione i rozszerzone. Instytut Ochrony Przyrody, PAN.

Zawadzka D., Ciach M., Figarski T., Kajtoch Ł., Rejt Ł. 2013. Materiały do wyznaczania i określania stanu zachowania siedlisk ptasich w obszarach specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. GDOŚ, Warszawa.

Zielony R. 1994. Rezerwat przyrody „Kawęczyn”, częściowy, florystyczny. Dokumentacja projektowanego rezerwatu, Warszawa.

Zielony R., Kliczkowska A. 2010. Regionalizacja przyrodniczo-leśna Polski 2010. Centrum Informacyjne Lasów Państwowych.

12.ZAŁĄCZNIKI

Załącznik 1. Wykaz wydzieleń ze stwierdzonym siedliskiem przyrodniczym z zał. I dyrektywy siedliskowej na terenie Nadleśnictwa Jabłonna

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydzienia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|-----------------------|---------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--------------------------|
| 1 | 17-05-1-01-1 -d -00 | 2,76 | 3160 | B | 2,76 | |
| 2 | 17-05-1-01-18 -f -00 | 2,1 | 3160 | B | 2,1 | |
| 3 | 17-05-1-01-19 -g -00 | 3,6 | 3160 | B | 3,6 | |
| 4 | 17-05-1-01-20 -g -00 | 2,45 | 3160 | B | 2,45 | |
| 5 | 17-05-1-01-21 -g -00 | 1,05 | 3160 | C | 1,05 | |
| 6 | 17-05-1-01-6 -a -00 | 1,06 | 3160 | B | 1,06 | |
| 7 | 17-05-1-01-6 -d -00 | 0,44 | 3160 | C | 0,44 | |
| 8 | 17-05-1-01-60 -f -00 | 3,07 | 91T0 | C | 3,07 | |
| 9 | 17-05-1-01-71 -j -00 | 2,81 | 91E0 | C | 2,81 | |
| 10 | 17-05-1-01-71 -n -00 | 1,89 | 91E0 | C | 1,89 | |
| 11 | 17-05-1-01-71 -o -00 | 1,12 | 91E0 | C | 1,12 | |
| 12 | 17-05-1-01-72 -d -00 | 2,74 | 91E0 | C | 2,74 | |
| 13 | 17-05-1-01-72 -f -00 | 1,13 | 91E0 | C | 1,13 | |
| 14 | 17-05-1-01-8 -c -00 | 2,1 | 2330 | C | 0,2 | |
| 15 | 17-05-1-01-8 -c -00 | 2,1 | 91T0 | C | 1,9 | |
| 16 | 17-05-1-02-139 -b -00 | 11,35 | 9170 | B | 11,35 | |
| 17 | 17-05-1-02-140 -d -00 | 8,3 | 9170 | B | 8,3 | |
| 18 | 17-05-1-02-140 -g -00 | 3,23 | 9170 | C | 3,23 | |
| 19 | 17-05-1-02-140 -i -00 | 3,35 | 9170 | C | 3,35 | |
| 20 | 17-05-1-02-143 -i -00 | 12,32 | 9170 | C | 10 | |
| 21 | 17-05-1-02-146 -d -00 | 4,7 | 9170 | C | 4,7 | |
| 22 | 17-05-1-02-147 -b -00 | 6,1 | 9170 | C | 6,1 | |
| 23 | 17-05-1-02-147 -c -00 | 9,72 | 9170 | C | 9,72 | |
| 24 | 17-05-1-02-246 -a -00 | 5,17 | 2330 | C | 0,1 | |
| 25 | 17-05-1-02-246 -a -00 | 5,17 | 91T0 | C | 0,65 | |
| 26 | 17-05-1-02-248 -g -00 | 1,31 | 91T0 | C | 1,31 | |
| 27 | 17-05-1-02-249 -a -00 | 21,92 | 91T0 | C | 0,3 | |
| 28 | 17-05-1-02-249 -c -00 | 2,26 | 91T0 | C | 1 | |
| 29 | 17-05-1-02-249 -d -00 | 0,97 | 91T0 | C | 0,3 | |
| 30 | 17-05-1-02-251 -b -00 | 1,24 | 2330 | C | 0,12 | |
| 31 | 17-05-1-02-251 -c -00 | 3,9 | 91T0 | C | 1,3 | |
| 32 | 17-05-1-02-254 -a -00 | 2,55 | 2330 | C | 0,02 | |
| 33 | 17-05-1-02-325 -b -00 | 1,93 | 9170 | B | 1,93 | |
| 34 | 17-05-1-02-73 -b -00 | 3,99 | 91E0 | C | 3,99 | |
| 35 | 17-05-1-02-77 -b -00 | 1,7 | 91E0 | C | 1,7 | |
| 36 | 17-05-1-02-78 -b -00 | 1,36 | 91E0 | C | 1,36 | |
| 37 | 17-05-1-02-78 -c -00 | 1,33 | 91E0 | C | 1,33 | |
| 38 | 17-05-1-02-84 -d -00 | 1,8 | 3150 | C | 1,8 | |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydziałenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|-----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--------------------------|
| 39 | 17-05-1-02-87 -l -00 | 3,29 | 9170 | C | 3,29 | |
| 40 | 17-05-1-03-105 -h -00 | 0,95 | 7140 | C | 0,95 | |
| 41 | 17-05-1-03-116 -c -00 | 0,94 | 91T0 | C | 0,94 | |
| 42 | 17-05-1-03-177 -c -00 | 1,79 | 9170 | B | 1,79 | |
| 43 | 17-05-1-03-178 -a -00 | 2,92 | 9170 | B | 2,92 | |
| 44 | 17-05-1-03-178 -b -00 | 1,46 | 9170 | C | 1,46 | |
| 45 | 17-05-1-03-178 -c -00 | 2,48 | 9170 | A | 2,48 | |
| 46 | 17-05-1-03-178 -d -00 | 4 | 9170 | C | 4 | |
| 47 | 17-05-1-03-178 -f -00 | 2,38 | 91I0 | B | 2,38 | |
| 48 | 17-05-1-03-178 -g -00 | 1,12 | 9170 | C | 1,12 | |
| 49 | 17-05-1-03-178 -h -00 | 1,89 | 9170 | C | 1,89 | |
| 50 | 17-05-1-03-178 -i -00 | 0,68 | 9170 | B | 0,68 | |
| 51 | 17-05-1-03-180 -a -00 | 3,15 | 2330 | C | 0,13 | |
| 52 | 17-05-1-03-203 -b -00 | 1,07 | 7140 | C | 1,07 | |
| 53 | 17-05-1-04-243 -i -00 | 0,65 | 9170 | C | 0,65 | |
| 54 | 17-05-1-04-295 -a -00 | 2,67 | 9170 | B | 2,67 | |
| 55 | 17-05-1-04-295 -b -00 | 4,06 | 9170 | B | 4,06 | |
| 56 | 17-05-1-04-295 -c -00 | 3,82 | 9170 | B | 3,82 | |
| 57 | 17-05-1-04-295 -d -00 | 4,76 | 9170 | B | 4,76 | |
| 58 | 17-05-1-04-296 -a -00 | 5,65 | 9170 | B | 5,65 | |
| 59 | 17-05-1-04-296 -b -00 | 9,42 | 9170 | B | 9,42 | |
| 60 | 17-05-1-04-308 -a -00 | 4,61 | 9170 | B | 4,61 | |
| 61 | 17-05-1-04-308 -c -00 | 9,1 | 9170 | C | 9,1 | |
| 62 | 17-05-1-04-308 -d -00 | 0,82 | 9170 | B | 0,82 | |
| 63 | 17-05-1-04-309 -d -00 | 2,98 | 9170 | B | 2,98 | |
| 64 | 17-05-1-04-313 -f -00 | 9,19 | 91I0 | C | 3,3 | |
| 65 | 17-05-1-04-316 -a -00 | 12,47 | 9170 | B | 12,47 | |
| 66 | 17-05-1-04-316 -b -00 | 2,31 | 9170 | B | 2,31 | |
| 67 | 17-05-1-04-317 -i -00 | 3,66 | 91I0 | B | 3,66 | |
| 68 | 17-05-1-04-318 -b -00 | 1,84 | 91I0 | C | 1,84 | |
| 69 | 17-05-1-04-319 -b -00 | 4 | 9170 | B | 4 | |
| 70 | 17-05-1-04-320 -a -00 | 4,52 | 9170 | B | 4,52 | |
| 71 | 17-05-1-04-321 -d -00 | 1,01 | 9170 | B | 1,01 | |
| 72 | 17-05-1-04-322 -d -00 | 1,53 | 9170 | B | 1,53 | |
| 73 | 17-05-1-04-323 -i -00 | 0,96 | 9170 | B | 0,96 | Ostoja Nowodworska |
| 74 | 17-05-1-04-323 -j -00 | 1,57 | 9170 | B | 1,57 | Ostoja Nowodworska |
| 75 | 17-05-1-04-323 -k -00 | 11,11 | 9170 | B | 11,11 | Ostoja Nowodworska |
| 76 | 17-05-1-04-323 -l -00 | 4,07 | 9170 | B | 4,07 | Ostoja Nowodworska |
| 77 | 17-05-1-04-323 -m -00 | 2,75 | 9170 | B | 2,75 | Ostoja Nowodworska |
| 78 | 17-05-1-04-324 -a -00 | 8,74 | 9170 | B | 8,74 | Ostoja Nowodworska |
| 79 | 17-05-1-04-324 -b -00 | 12,65 | 9170 | A | 12,65 | Ostoja Nowodworska |
| 80 | 17-05-1-04-324 -c -00 | 4,35 | 9170 | B | 4,35 | Ostoja Nowodworska |
| 81 | 17-05-1-04-324 -d -00 | 3,74 | 9170 | B | 3,74 | Ostoja Nowodworska |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydzielenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--|
| 82 | 17-05-2-07-1 -a -00 | 2,56 | 91I0 | B | 2,56 | |
| 83 | 17-05-2-07-1 -d -00 | 3,12 | 91I0 | B | 3,12 | |
| 84 | 17-05-2-07-10 -b -00 | 3,62 | 9170 | C | 3,62 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 85 | 17-05-2-07-10 -g -00 | 5,19 | 9170 | C | 5,19 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 86 | 17-05-2-07-11 -d -00 | 11,42 | 9170 | C | 4 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 87 | 17-05-2-07-11 -d -00 | 11,42 | 9170 | C | 11,42 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 88 | 17-05-2-07-11 -d -00 | 11,42 | 91I0 | C | 0,5 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 89 | 17-05-2-07-11 -f -00 | 6,56 | 9170 | B | 6,56 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 90 | 17-05-2-07-12 -a -00 | 16,8 | 9170 | C | 16,8 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 91 | 17-05-2-07-12 -b -00 | 4,89 | 9170 | C | 4,89 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 92 | 17-05-2-07-12 -d -00 | 2,27 | 9170 | C | 2,27 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 93 | 17-05-2-07-15 -a -00 | 16,53 | 91I0 | C | 16,53 | |
| 94 | 17-05-2-07-16 -a -00 | 15,66 | 9170 | C | 2,4 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 95 | 17-05-2-07-16 -a -00 | 15,66 | 91I0 | C | 1,1 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 96 | 17-05-2-07-17 -a -00 | 7,97 | 9170 | C | 1,4 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 97 | 17-05-2-07-17 -a -00 | 7,97 | 91I0 | C | 3,2 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 98 | 17-05-2-07-17 -b -00 | 26,63 | 9170 | C | 2,7 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 99 | 17-05-2-07-17 -b -00 | 26,63 | 91I0 | C | 0,4 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 100 | 17-05-2-07-18 -a -00 | 13,91 | 9170 | C | 2,5 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 101 | 17-05-2-07-18 -a -00 | 13,91 | 91I0 | C | 3,1 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 102 | 17-05-2-07-18 -i -00 | 1,99 | 9170 | C | 1,99 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 103 | 17-05-2-07-18 -j -00 | 2,19 | 9170 | C | 2,19 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 104 | 17-05-2-07-18 -l -00 | 2,33 | 9170 | C | 2,33 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 105 | 17-05-2-07-18 -n -00 | 2,08 | 91I0 | C | 2,08 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 106 | 17-05-2-07-1D -a -00 | 1,19 | 91F0 | B | 1,19 | |
| 107 | 17-05-2-07-2 -a -00 | 27,19 | 9170 | C | 27,19 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 108 | 17-05-2-07-2 -b -00 | 6,14 | 91I0 | B | 6,14 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydziałenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--|
| 109 | 17-05-2-07-21 -b -00 | 2,05 | 91E0 | C | 2,05 | |
| 110 | 17-05-2-07-22 -i -00 | 3,04 | 91I0 | C | 3,04 | |
| 111 | 17-05-2-07-23 -d -00 | 2,14 | 91I0 | C | 2,14 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 112 | 17-05-2-07-23 -f -00 | 7,01 | 9170 | C | 7,01 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 113 | 17-05-2-07-24 -d -00 | 12,11 | 91I0 | B | 12,11 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 114 | 17-05-2-07-25 -c -00 | 6,34 | 91I0 | B | 6,34 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 115 | 17-05-2-07-25 -d -00 | 2,79 | 9170 | C | 1,3 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 116 | 17-05-2-07-25 -f -00 | 3,66 | 9170 | C | 2,6 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 117 | 17-05-2-07-25 -f -00 | 3,66 | 91I0 | C | 1,06 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 118 | 17-05-2-07-26 -b -00 | 2,51 | 91I0 | B | 2,51 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 119 | 17-05-2-07-26 -c -00 | 4,57 | 91I0 | B | 4,57 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 120 | 17-05-2-07-26 -d -00 | 4,5 | 91I0 | C | 4,5 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 121 | 17-05-2-07-26 -f -00 | 2,15 | 91I0 | C | 2,15 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 122 | 17-05-2-07-27 -b -00 | 4,62 | 91I0 | C | 4,62 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 123 | 17-05-2-07-27 -c -00 | 12,4 | 91I0 | C | 12,4 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 124 | 17-05-2-07-27 -g -00 | 1,26 | 91I0 | C | 1,26 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 125 | 17-05-2-07-27 -h -00 | 6,57 | 91I0 | C | 6,57 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 126 | 17-05-2-07-28 -c -00 | 10,6 | 91I0 | C | 2 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 127 | 17-05-2-07-29 -l -00 | 3,3 | 9170 | C | 3,3 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 128 | 17-05-2-07-3 -a -00 | 6,34 | 9170 | C | 6,34 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 129 | 17-05-2-07-3 -b -00 | 3,51 | 9170 | C | 3,51 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 130 | 17-05-2-07-3 -c -00 | 3,54 | 9170 | C | 3,54 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 131 | 17-05-2-07-3 -f -00 | 1,92 | 9170 | B | 1,92 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 132 | 17-05-2-07-3 -h -00 | 13,99 | 9170 | C | 13,99 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 133 | 17-05-2-07-3 -j -00 | 3,61 | 9170 | C | 3,61 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 134 | 17-05-2-07-30 -c -00 | 7 | 9170 | C | 4,5 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydzielenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--|
| 135 | 17-05-2-07-30 -c -00 | 7 | 9170 | C | 7 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 136 | 17-05-2-07-30 -c -00 | 7 | 9110 | C | 2,2 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 137 | 17-05-2-07-31 -a -00 | 10,21 | 9110 | C | 10,21 | |
| 138 | 17-05-2-07-31 -b -00 | 2,01 | 9170 | C | 2,01 | |
| 139 | 17-05-2-07-32 -c -00 | 1,94 | 9170 | C | 1,94 | |
| 140 | 17-05-2-07-32 -d -00 | 3,91 | 9170 | C | 3,91 | |
| 141 | 17-05-2-07-32 -g -00 | 4,49 | 9110 | C | 4,49 | |
| 142 | 17-05-2-07-33 -a -00 | 5,44 | 9170 | C | 5,44 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 143 | 17-05-2-07-33 -b -00 | 1,86 | 9170 | C | 1,86 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 144 | 17-05-2-07-33 -c -00 | 7,31 | 9170 | C | 0,8 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 145 | 17-05-2-07-33 -d -00 | 1,23 | 9170 | C | 1,23 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 146 | 17-05-2-07-33 -f -00 | 2,67 | 9110 | C | 2,67 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 147 | 17-05-2-07-34 -a -00 | 7,5 | 9110 | B | 7,5 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 148 | 17-05-2-07-34 -b -00 | 0,85 | 9170 | C | 0,85 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 149 | 17-05-2-07-34 -c -00 | 4,43 | 9170 | C | 4,43 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 150 | 17-05-2-07-34 -d -00 | 5,3 | 9110 | C | 5,3 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 151 | 17-05-2-07-35 -a -00 | 2,54 | 9170 | C | 0,7 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 152 | 17-05-2-07-35 -c -00 | 5,66 | 9110 | C | 5,66 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 153 | 17-05-2-07-35 -d -00 | 3,77 | 9170 | C | 1,7 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 154 | 17-05-2-07-35 -d -00 | 3,77 | 9110 | C | 2,07 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 155 | 17-05-2-07-36 -c -00 | 2,69 | 9110 | C | 2,69 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 156 | 17-05-2-07-37 -g -00 | 1,72 | 9110 | C | 1,72 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 157 | 17-05-2-07-38 -c -00 | 2,13 | 9110 | C | 2,13 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 158 | 17-05-2-07-39 -a -00 | 14,88 | 9110 | B | 14,88 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 159 | 17-05-2-07-39 -c -00 | 11,94 | 9110 | C | 11,94 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 160 | 17-05-2-07-39 -d -00 | 2,72 | 9170 | C | 2,72 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 161 | 17-05-2-07-39 -f -00 | 4,4 | 9110 | C | 4,4 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 162 | 17-05-2-07-43 -a -00 | 1,84 | 6510 | C | 0,4 | |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydziałenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|-----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--|
| 163 | 17-05-2-07-5 -d -00 | 10,58 | 91I0 | C | 1 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 164 | 17-05-2-07-6 -b -00 | 5,56 | 91I0 | C | 5,56 | |
| 165 | 17-05-2-07-6 -c -00 | 2,58 | 91I0 | C | 2,58 | |
| 166 | 17-05-2-07-7 -c -00 | 3,1 | 91I0 | C | 3,1 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 167 | 17-05-2-07-8 -a -00 | 9,56 | 91I0 | B | 9,56 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 168 | 17-05-2-07-8 -b -00 | 2,41 | 91I0 | B | 2,41 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 169 | 17-05-2-08-105 -a -00 | 13,81 | 9170 | C | 13,81 | |
| 170 | 17-05-2-08-105 -b -00 | 6,4 | 91I0 | C | 6,4 | |
| 171 | 17-05-2-08-105 -c -00 | 3,26 | 9170 | C | 3,26 | |
| 172 | 17-05-2-08-106 -a -00 | 4,77 | 9170 | C | 4,77 | |
| 173 | 17-05-2-08-106 -b -00 | 8,54 | 91I0 | B | 8,54 | |
| 174 | 17-05-2-08-106 -c -00 | 5,2 | 9170 | C | 5,2 | |
| 175 | 17-05-2-08-106 -d -00 | 0,43 | 91I0 | C | 0,43 | |
| 176 | 17-05-2-08-107 -a -00 | 1,5 | 9170 | C | 1,5 | |
| 177 | 17-05-2-08-107 -d -00 | 4,23 | 91I0 | C | 4,23 | |
| 178 | 17-05-2-08-107 -f -00 | 1,14 | 91I0 | C | 1,14 | |
| 179 | 17-05-2-08-109 -a -00 | 19,18 | 9170 | C | 19,18 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 180 | 17-05-2-08-110 -a -00 | 1,23 | 9170 | C | 1,23 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 181 | 17-05-2-08-110 -b -00 | 5,6 | 9170 | C | 5,6 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 182 | 17-05-2-08-110 -c -00 | 1,96 | 9170 | C | 1,96 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 183 | 17-05-2-08-110 -d -00 | 8,87 | 9170 | C | 8,87 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 184 | 17-05-2-08-110 -h -00 | 7,87 | 9170 | C | 7,87 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 185 | 17-05-2-08-111 -a -00 | 2,06 | 9170 | C | 2,06 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 186 | 17-05-2-08-111 -c -00 | 9,78 | 9170 | C | 9,78 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 187 | 17-05-2-08-112 -a -00 | 27,79 | 9170 | C | 27,79 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 188 | 17-05-2-08-113 -b -00 | 3,11 | 9170 | B | 3,11 | |
| 189 | 17-05-2-08-114 -a -00 | 28,36 | 9170 | C | 28,36 | |
| 190 | 17-05-2-08-115 -b -00 | 6,08 | 9170 | C | 6,08 | |
| 191 | 17-05-2-08-115 -d -00 | 3,93 | 9170 | C | 3,93 | |
| 192 | 17-05-2-08-116 -a -00 | 17,71 | 9170 | C | 17,71 | |
| 193 | 17-05-2-08-116 -c -00 | 7,78 | 9170 | C | 7,78 | |
| 194 | 17-05-2-08-116 -f -00 | 2,4 | 9170 | C | 2,4 | |
| 195 | 17-05-2-08-116 -g -00 | 7,08 | 9170 | C | 7,08 | |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydziałenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--|
| 196 | 17-05-2-08-47 -a -00 | 6,13 | 9170 | C | 6,13 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 197 | 17-05-2-08-47 -b -00 | 7,5 | 9170 | C | 7,5 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 198 | 17-05-2-08-48 -a -00 | 14,57 | 9170 | C | 14,57 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 199 | 17-05-2-08-48 -b -00 | 3,41 | 9170 | C | 3,41 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 200 | 17-05-2-08-49 -c -00 | 8,2 | 9170 | C | 8,2 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 201 | 17-05-2-08-49 -h -00 | 1,02 | 9170 | C | 1,02 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 202 | 17-05-2-08-49 -i -00 | 3,39 | 9170 | C | 3,39 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 203 | 17-05-2-08-49 -j -00 | 2,03 | 9170 | C | 2,03 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 204 | 17-05-2-08-50 -a -00 | 17,77 | 9170 | C | 17,77 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 205 | 17-05-2-08-50 -b -00 | 1,27 | 9170 | C | 1,27 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 206 | 17-05-2-08-52 -a -00 | 11,12 | 9170 | C | 11,12 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 207 | 17-05-2-08-52 -b -00 | 3,49 | 9170 | B | 3,49 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 208 | 17-05-2-08-52 -c -00 | 4,93 | 9170 | C | 4,93 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 209 | 17-05-2-08-52 -d -00 | 1,05 | 9170 | B | 1,05 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 210 | 17-05-2-08-53 -a -00 | 2,44 | 9170 | C | 2,44 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 211 | 17-05-2-08-53 -b -00 | 2,55 | 9110 | B | 2,55 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 212 | 17-05-2-08-53 -f -00 | 2,1 | 9170 | C | 2,1 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 213 | 17-05-2-08-53 -g -00 | 3,16 | 9110 | B | 3,16 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 214 | 17-05-2-08-54 -a -00 | 4,71 | 9110 | B | 4,71 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 215 | 17-05-2-08-54 -b -00 | 8,17 | 9170 | C | 8,17 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 216 | 17-05-2-08-54 -c -00 | 4,2 | 9110 | C | 4,2 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 217 | 17-05-2-08-54 -d -00 | 2,76 | 9170 | C | 2,76 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 218 | 17-05-2-08-54 -f -00 | 1,47 | 9170 | C | 1,47 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 219 | 17-05-2-08-54 -g -00 | 0,97 | 9170 | B | 0,97 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 220 | 17-05-2-08-55 -a -00 | 12,47 | 9170 | C | 12,47 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydziałenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--|
| 221 | 17-05-2-08-55 -b -00 | 5,78 | 9170 | C | 5,78 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 222 | 17-05-2-08-56 -b -00 | 1,02 | 9170 | B | 1,02 | |
| 223 | 17-05-2-08-56 -c -00 | 9,2 | 9170 | C | 9,2 | |
| 224 | 17-05-2-08-57 -a -00 | 12,68 | 9170 | C | 12,68 | |
| 225 | 17-05-2-08-58 -a -00 | 9,73 | 9170 | C | 9,73 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 226 | 17-05-2-08-58 -b -00 | 8,22 | 9110 | C | 8,22 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 227 | 17-05-2-08-59 -a -00 | 25,75 | 9170 | C | 25,75 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 228 | 17-05-2-08-59 -b -00 | 2,65 | 9110 | C | 2,65 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 229 | 17-05-2-08-60 -a -00 | 26,78 | 9170 | C | 26,78 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 230 | 17-05-2-08-61 -a -00 | 11,74 | 9170 | C | 11,74 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 231 | 17-05-2-08-61 -b -00 | 6,77 | 9170 | C | 6,77 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 232 | 17-05-2-08-61 -c -00 | 9,18 | 9170 | C | 9,18 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 233 | 17-05-2-08-62 -a -00 | 21,4 | 9170 | C | 21,4 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 234 | 17-05-2-08-62 -b -00 | 1,81 | 9170 | C | 1,81 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 235 | 17-05-2-08-62 -d -00 | 3,75 | 9170 | C | 3,75 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 236 | 17-05-2-08-63 -a -00 | 20,21 | 9170 | C | 20,21 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 237 | 17-05-2-08-63 -c -00 | 3,42 | 9170 | C | 3,42 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 238 | 17-05-2-08-63 -d -00 | 3,24 | 9170 | B | 3,24 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 239 | 17-05-2-08-64 -a -00 | 4,75 | 9170 | C | 4,75 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 240 | 17-05-2-08-65 -b -00 | 18,73 | 9170 | C | 18,73 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 241 | 17-05-2-08-65 -c -00 | 1,48 | 9110 | C | 1,48 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 242 | 17-05-2-08-66 -a -00 | 3,87 | 9170 | C | 3,87 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 243 | 17-05-2-08-66 -b -00 | 3,86 | 9170 | B | 3,86 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 244 | 17-05-2-08-66 -c -00 | 2,96 | 9170 | B | 2,96 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 245 | 17-05-2-08-66 -d -00 | 5,21 | 9170 | C | 5,21 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 246 | 17-05-2-08-66 -f -00 | 1,13 | 9170 | C | 1,13 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 247 | 17-05-2-08-66 -g -00 | 3,43 | 9170 | C | 3,43 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydzielenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--|
| 248 | 17-05-2-08-67 -a -00 | 1,77 | 9170 | C | 1,77 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 249 | 17-05-2-08-67 -b -00 | 3,81 | 9170 | C | 3,81 | |
| 250 | 17-05-2-08-67 -f -00 | 1,21 | 9170 | B | 1,21 | |
| 251 | 17-05-2-08-69 -a -00 | 21,47 | 9170 | C | 21,47 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 252 | 17-05-2-08-69 -b -00 | 7,43 | 9170 | C | 7,43 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 253 | 17-05-2-08-70 -a -00 | 23,95 | 9170 | B | 23,95 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 254 | 17-05-2-08-70 -b -00 | 5,28 | 9170 | C | 5,28 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 255 | 17-05-2-08-71 -a -00 | 23,89 | 9170 | C | 23,89 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 256 | 17-05-2-08-71 -b -00 | 1,89 | 9170 | C | 1,89 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 257 | 17-05-2-08-71 -c -00 | 3,1 | 9170 | C | 3,1 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 258 | 17-05-2-08-71 -d -00 | 2,03 | 9170 | C | 2,03 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 259 | 17-05-2-08-72 -a -00 | 27,66 | 9170 | C | 27,66 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 260 | 17-05-2-08-73 -a -00 | 5,47 | 9170 | C | 5,47 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 261 | 17-05-2-08-74 -g -00 | 6,15 | 9170 | C | 6,15 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 262 | 17-05-2-08-74 -n -00 | 2,32 | 9170 | C | 2,32 | |
| 263 | 17-05-2-08-74 -o -00 | 5,7 | 9170 | C | 5,7 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 264 | 17-05-2-08-75 -a -00 | 1,29 | 9170 | C | 1,29 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 265 | 17-05-2-08-75 -c -00 | 7,57 | 9170 | C | 7,57 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 266 | 17-05-2-08-77 -a -00 | 3,7 | 9170 | C | 3,7 | |
| 267 | 17-05-2-08-77 -b -00 | 8,99 | 9170 | C | 8,99 | |
| 268 | 17-05-2-08-77 -c -00 | 0,28 | 9170 | C | 0,28 | |
| 269 | 17-05-2-08-81 -a -00 | 19,54 | 9170 | C | 19,54 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 270 | 17-05-2-08-81 -b -00 | 4,94 | 9170 | C | 4,94 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 271 | 17-05-2-08-81 -d -00 | 2,07 | 9170 | C | 2,07 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 272 | 17-05-2-08-81 -f -00 | 3,55 | 9170 | C | 3,55 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 273 | 17-05-2-08-81 -g -00 | 0,97 | 9170 | B | 0,97 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 274 | 17-05-2-08-81 -h -00 | 0,73 | 9170 | C | 0,73 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 275 | 17-05-2-08-82 -a -00 | 2,97 | 9170 | C | 2,97 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydziałenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--|
| 276 | 17-05-2-08-82 -b -00 | 9,67 | 9170 | C | 9,67 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 277 | 17-05-2-08-82 -c -00 | 0,91 | 9170 | C | 0,91 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 278 | 17-05-2-08-82 -h -00 | 5,33 | 9170 | C | 5,33 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 279 | 17-05-2-08-82 -i -00 | 2,05 | 9170 | C | 2,05 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 280 | 17-05-2-08-83 -a -00 | 7,15 | 9170 | C | 7,15 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 281 | 17-05-2-08-83 -b -00 | 6,46 | 9170 | C | 6,46 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 282 | 17-05-2-08-83 -c -00 | 1,22 | 9170 | C | 1,22 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 283 | 17-05-2-08-83 -d -00 | 3,56 | 9170 | C | 3,56 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 284 | 17-05-2-08-84 -a -00 | 3,6 | 9170 | C | 3,6 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 285 | 17-05-2-08-85 -a -00 | 24,38 | 9170 | C | 24,38 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 286 | 17-05-2-08-85 -b -00 | 1,1 | 9170 | C | 1,1 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 287 | 17-05-2-08-85 -c -00 | 1,97 | 9170 | C | 1,97 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 288 | 17-05-2-08-86 -a -00 | 1,77 | 9170 | C | 1,77 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 289 | 17-05-2-08-86 -b -00 | 10,32 | 9170 | C | 10,32 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 290 | 17-05-2-08-86 -c -00 | 2,79 | 9170 | C | 2,79 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 291 | 17-05-2-08-86 -d -00 | 1,96 | 9170 | C | 1,96 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 292 | 17-05-2-08-86 -f -00 | 3,38 | 9170 | C | 3,38 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 293 | 17-05-2-08-86 -g -00 | 5,83 | 9110 | C | 5,83 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 294 | 17-05-2-08-86 -h -00 | 5,59 | 9110 | C | 5,59 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 295 | 17-05-2-08-86 -i -00 | 1,33 | 9170 | C | 1,33 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 296 | 17-05-2-08-86 -j -00 | 0,99 | 9170 | C | 0,99 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 297 | 17-05-2-08-87 -a -00 | 8,48 | 9170 | C | 8,48 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 298 | 17-05-2-08-87 -c -00 | 6,85 | 9170 | C | 6,85 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 299 | 17-05-2-08-87 -d -00 | 8,56 | 9170 | C | 8,56 | Świetliste dąbrowy i grądy w Jabłonnej |
| 300 | 17-05-2-08-88 -b -00 | 3,43 | 9170 | C | 3,43 | |
| 301 | 17-05-2-08-89 -a -00 | 21,14 | 9170 | C | 21,14 | |
| 302 | 17-05-2-08-90 -b -00 | 3,48 | 9170 | C | 3,48 | |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydzielenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|-----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--------------------------|
| 303 | 17-05-2-08-91 -a -00 | 7,75 | 9170 | C | 7,75 | |
| 304 | 17-05-2-08-91 -b -00 | 3,14 | 9170 | B | 3,14 | |
| 305 | 17-05-2-08-91 -c -00 | 15,37 | 9110 | C | 15,37 | |
| 306 | 17-05-2-09-102 -c -00 | 1,48 | 9170 | C | 1,48 | |
| 307 | 17-05-2-09-118 -b -00 | 0,47 | 9170 | C | 0,47 | |
| 308 | 17-05-2-09-119 -c -00 | 16,44 | 9170 | C | 16,44 | |
| 309 | 17-05-2-09-119 -f -00 | 5,97 | 9170 | C | 5,97 | |
| 310 | 17-05-2-09-120 -a -00 | 22,91 | 9170 | C | 22,91 | |
| 311 | 17-05-2-09-120 -b -00 | 1,13 | 9170 | B | 1,13 | |
| 312 | 17-05-2-09-120 -c -00 | 1,4 | 9170 | C | 1,4 | |
| 313 | 17-05-2-09-120 -d -00 | 0,83 | 9170 | C | 0,83 | |
| 314 | 17-05-2-09-120 -f -00 | 1,18 | 9170 | B | 1,18 | |
| 315 | 17-05-2-09-121 -a -00 | 6,65 | 9170 | B | 6,65 | |
| 316 | 17-05-2-09-121 -b -00 | 8,77 | 9170 | B | 8,77 | |
| 317 | 17-05-2-09-121 -c -00 | 1,62 | 9170 | B | 1,62 | |
| 318 | 17-05-2-09-121 -d -00 | 0,97 | 9170 | B | 0,97 | |
| 319 | 17-05-2-09-122 -a -00 | 5,88 | 9170 | B | 5,88 | |
| 320 | 17-05-2-09-122 -c -00 | 2,84 | 9170 | B | 2,84 | |
| 321 | 17-05-2-09-123 -a -00 | 1,92 | 9170 | C | 1,92 | |
| 322 | 17-05-2-09-123 -b -00 | 2,7 | 9170 | B | 2,7 | |
| 323 | 17-05-2-09-123 -g -00 | 2,13 | 9170 | B | 2,13 | |
| 324 | 17-05-2-09-123 -i -00 | 2,46 | 9170 | B | 2,46 | |
| 325 | 17-05-2-09-123 -k -00 | 0,85 | 9170 | B | 0,85 | |
| 326 | 17-05-2-09-124 -a -00 | 3,56 | 9170 | C | 3,56 | |
| 327 | 17-05-2-09-124 -c -00 | 13,02 | 9170 | A | 13,02 | |
| 328 | 17-05-2-09-124 -d -00 | 2,51 | 9170 | A | 2,51 | |
| 329 | 17-05-2-09-125 -a -00 | 10,42 | 9170 | C | 10,42 | |
| 330 | 17-05-2-09-125 -b -00 | 0,88 | 9170 | A | 0,88 | |
| 331 | 17-05-2-09-125 -c -00 | 4,17 | 9170 | C | 4,17 | |
| 332 | 17-05-2-09-125 -d -00 | 3,33 | 9170 | A | 3,33 | |
| 333 | 17-05-2-09-126 -a -00 | 13,54 | 9170 | C | 13,54 | |
| 334 | 17-05-2-09-126 -c -00 | 4,01 | 9170 | A | 4,01 | |
| 335 | 17-05-2-09-130 -g -00 | 1,68 | 9170 | B | 1,68 | |
| 336 | 17-05-2-09-130 -h -00 | 1,24 | 9170 | B | 1,24 | |
| 337 | 17-05-2-09-130 -i -00 | 2,6 | 9110 | C | 2,6 | |
| 338 | 17-05-2-09-130 -k -00 | 7,79 | 9170 | B | 7,79 | |
| 339 | 17-05-2-09-131 -c -00 | 2,06 | 9170 | B | 2,06 | |
| 340 | 17-05-2-09-131 -f -00 | 4,17 | 9170 | B | 4,17 | |
| 341 | 17-05-2-09-132 -d -00 | 6,2 | 9170 | C | 6,2 | |
| 342 | 17-05-2-09-133 -c -00 | 1,63 | 9170 | C | 1,63 | |
| 343 | 17-05-2-09-133 -f -00 | 1,54 | 9170 | C | 1,54 | |
| 344 | 17-05-2-09-133 -g -00 | 3,1 | 9170 | B | 3,1 | |
| 345 | 17-05-2-09-133 -h -00 | 3,28 | 9170 | C | 3,28 | |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydziałenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|-----------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--------------------------|
| 346 | 17-05-2-09-135 -c -00 | 1,74 | 9170 | B | 1,74 | |
| 347 | 17-05-2-09-135 -i -00 | 7,34 | 9170 | C | 7,34 | |
| 348 | 17-05-2-09-135 -j -00 | 1,18 | 9170 | B | 1,18 | |
| 349 | 17-05-2-09-139 -b -00 | 8,33 | 9170 | B | 8,33 | |
| 350 | 17-05-2-09-139 -c -00 | 3,96 | 9170 | B | 3,96 | |
| 351 | 17-05-2-09-141 -d -00 | 4,48 | 91F0 | B | 4,48 | |
| 352 | 17-05-2-09-80 -a -00 | 12,32 | 9170 | B | 12,32 | |
| 353 | 17-05-2-09-80 -b -00 | 0,5 | 9170 | C | 0,5 | |
| 354 | 17-05-2-09-80A -g -00 | 11,18 | 9170 | A | 11,18 | |
| 355 | 17-05-2-09-80A -j -00 | 1 | 9170 | B | 1 | |
| 356 | 17-05-2-09-80A -m -00 | 0,91 | 9170 | A | 0,91 | |
| 357 | 17-05-2-09-94 -g -00 | 12,78 | 9170 | B | 12,78 | |
| 358 | 17-05-2-09-95 -a -00 | 0,12 | 9170 | B | 0,12 | |
| 359 | 17-05-2-09-95 -f -00 | 7,82 | 9170 | B | 7,82 | |
| 360 | 17-05-2-09-96 -d -00 | 7,4 | 9170 | B | 7,4 | |
| 361 | 17-05-2-09-97 -a -00 | 4,61 | 9170 | B | 4,61 | |
| 362 | 17-05-2-09-97 -d -00 | 0,67 | 9170 | B | 0,67 | |
| 363 | 17-05-2-09-97 -h -00 | 7,39 | 9170 | C | 7,39 | |
| 364 | 17-05-2-09-97 -k -00 | 5,59 | 9170 | C | 5,59 | |
| 365 | 17-05-2-09-98 -b -00 | 9,76 | 9170 | C | 9,76 | |
| 366 | 17-05-2-09-99 -a -00 | 2,48 | 9170 | B | 2,48 | |
| 367 | 17-05-2-09-99 -b -00 | 0,84 | 9170 | B | 0,84 | |
| 368 | 17-05-2-09-99 -c -00 | 7,86 | 9170 | C | 7,86 | |
| 369 | 17-05-2-10-142 -a -00 | 2,37 | 9170 | B | 2,37 | Dolina Wkry |
| 370 | 17-05-2-10-142 -b -00 | 0,87 | 9170 | C | 0,87 | Dolina Wkry |
| 371 | 17-05-2-10-142 -c -00 | 1,39 | 9170 | C | 1,39 | Dolina Wkry |
| 372 | 17-05-2-10-142 -l -00 | 1,24 | 9170 | B | 1,24 | |
| 373 | 17-05-2-10-144 -a -00 | 2,06 | 9170 | C | 2,06 | |
| 374 | 17-05-2-10-144 -d -00 | 1,64 | 9170 | C | 1,64 | |
| 375 | 17-05-2-10-145 -c -00 | 0,79 | 9170 | C | 0,79 | |
| 376 | 17-05-2-10-145 -d -00 | 9,47 | 9170 | C | 9,47 | |
| 377 | 17-05-2-10-146 -b -00 | 0,54 | 9170 | C | 0,54 | |
| 378 | 17-05-2-10-147 -a -00 | 11,35 | 9170 | C | 11,35 | |
| 379 | 17-05-2-10-147 -b -00 | 9,39 | 9170 | C | 9,39 | |
| 380 | 17-05-2-10-147 -c -00 | 3,24 | 9170 | B | 3,24 | |
| 381 | 17-05-2-10-154 -d -00 | 3,29 | 9170 | B | 3,29 | |
| 382 | 17-05-2-10-156 -d -00 | 10,46 | 9170 | C | 10,46 | |
| 383 | 17-05-2-10-156 -j -00 | 0,42 | 9170 | C | 0,42 | |
| 384 | 17-05-2-10-157 -c -00 | 18,65 | 9170 | C | 18,65 | |
| 385 | 17-05-2-10-157 -d -00 | 2,18 | 9170 | B | 2,18 | |
| 386 | 17-05-2-10-157 -g -00 | 4,49 | 9170 | C | 4,49 | |
| 387 | 17-05-2-10-158 -b -00 | 3,85 | 9170 | C | 3,85 | |
| 388 | 17-05-2-10-159 -c -00 | 1,17 | 9170 | C | 1,17 | |

| Lp. | Adres leśny | Pow. wydzielenia [ha] | Kod siedliska Natura 2000 | Stan siedliska Natura 2000 | Pow. siedliska Natura 2000 [ha] | Obszar Natura 2000 (OZW) |
|-----|------------------------|-----------------------|---------------------------|----------------------------|---------------------------------|--------------------------|
| 389 | 17-05-2-10-159 -d -00 | 6,95 | 9170 | C | 6,95 | |
| 390 | 17-05-2-10-159 -f -00 | 3,5 | 9170 | C | 3,5 | |
| 391 | 17-05-2-10-159 -g -00 | 4,54 | 9170 | C | 4,54 | |
| 392 | 17-05-2-10-159 -h -00 | 2,07 | 9170 | C | 2,07 | |
| 393 | 17-05-2-10-159 -i -00 | 2,61 | 9170 | C | 2,61 | |
| 394 | 17-05-2-10-161 -a -00 | 2,55 | 9170 | C | 2,55 | |
| 395 | 17-05-2-10-161 -b -00 | 10,71 | 9170 | C | 10,71 | |
| 396 | 17-05-2-10-162 -c -00 | 1,85 | 9170 | C | 1,85 | |
| 397 | 17-05-2-10-162 -d -00 | 11,85 | 9170 | C | 11,85 | |
| 398 | 17-05-2-10-164 -a -00 | 10,34 | 9170 | C | 10,34 | |
| 399 | 17-05-2-10-165 -a -00 | 7,42 | 9170 | C | 7,42 | |
| 400 | 17-05-2-10-165 -b -00 | 9,42 | 9170 | C | 9,42 | |
| 401 | 17-05-2-10-165 -c -00 | 10,86 | 9170 | C | 10,86 | |
| 402 | 17-05-2-10-165 -d -00 | 1 | 9170 | C | 1 | |
| 403 | 17-05-2-10-165 -g -00 | 0,19 | 9170 | C | 0,19 | |
| 404 | 17-05-2-10-166 -a -00 | 1,84 | 9170 | C | 1,84 | |
| 405 | 17-05-2-10-166 -b -00 | 6,12 | 9170 | C | 6,12 | |
| 406 | 17-05-2-10-166 -c -00 | 6,54 | 9170 | C | 6,54 | |
| 407 | 17-05-2-10-166 -d -00 | 6,39 | 9170 | C | 6,39 | |
| 408 | 17-05-2-10-167 -b -00 | 5,33 | 9170 | C | 5,33 | |
| 409 | 17-05-2-10-167 -c -00 | 4,16 | 9170 | C | 4,16 | |
| 410 | 17-05-2-10-169 -h -00 | 0,73 | 9170 | C | 0,73 | |
| 411 | 17-05-2-10-171 -c -00 | 2 | 9170 | C | 2 | |
| 412 | 17-05-2-10-176 -d -00 | 4,33 | 9170 | C | 4,33 | |
| 413 | 17-05-2-10-176 -g -00 | 10,48 | 9170 | C | 10,48 | |
| 414 | 17-05-2-10-182 -a -00 | 6,86 | 9170 | B | 6,86 | |
| 415 | 17-05-2-10-182A -a -00 | 0,98 | 9170 | C | 0,98 | |
| 416 | 17-05-2-10-182A -b -00 | 2,5 | 9170 | B | 2,5 | |
| 417 | 17-05-2-10-182A -c -00 | 2,46 | 9170 | B | 2,46 | |
| 418 | 17-05-2-10-182A -d -00 | 0,76 | 9170 | B | 0,76 | |
| 419 | 17-05-2-10-182A -j -00 | 2,03 | 9170 | B | 2,03 | |
| 420 | 17-05-2-10-182A -k -00 | 1,16 | 9170 | B | 1,16 | |

Załącznik 2. Wykaz drzewostanów uznanych za starodrzewy w Nadleśnictwie Jabłonna

| Lp. | Adres leśny | Pow. [ha] | Funkcja lasu | TSL | Gat. pan. | Udz. gat. pan. | Wiek gat. pan. | Wiek ręb. | D-stan starszy niż 100 lat | D-stan starszy niż wiek rębności |
|-----|-----------------------|-----------|--------------|------|-----------|----------------|----------------|-----------|----------------------------|----------------------------------|
| 1 | 17-05-2-07-27 -c -00 | 12,40 | REZ | LŚW | DB | 6 | 200 | 140 | tak | tak |
| 2 | 17-05-2-07-28 -f -00 | 6,43 | REZ | LMŚW | SO | 3 | 190 | 120 | tak | tak |
| 3 | 17-05-2-07-28 -g -00 | 3,32 | REZ | LMŚW | SO | 3 | 190 | 120 | tak | tak |
| 4 | 17-05-1-04-324 -b -00 | 12,65 | OCHR | LŚW | DB | 10 | 190 | 140 | tak | tak |
| 5 | 17-05-2-07-28 -i -00 | 2,18 | REZ | LMŚW | DB | 5 | 190 | 140 | tak | tak |
| 6 | 17-05-1-04-309 -b -00 | 9,98 | OCHR | LMŚW | SO | 5 | 185 | 120 | tak | tak |
| 7 | 17-05-2-09-133 -h -00 | 3,28 | GOSP | LŚW | SO | 5 | 180 | 120 | tak | tak |
| 8 | 17-05-1-04-243 -d -00 | 2,31 | OCHR | LMŚW | DB | 7 | 180 | 140 | tak | tak |
| 9 | 17-05-1-04-243 -h -00 | 3,06 | OCHR | LMŚW | DB | 10 | 180 | 140 | tak | tak |
| 10 | 17-05-1-04-243 -j -00 | 0,50 | OCHR | BMŚW | DB | 9 | 180 | 140 | tak | tak |
| 11 | 17-05-1-04-244 -b -00 | 9,46 | OCHR | LMŚW | DB | 10 | 180 | 140 | tak | tak |
| 12 | 17-05-2-09-132 -d -00 | 6,20 | GOSP | LŚW | SO | 6 | 170 | 120 | tak | tak |
| 13 | 17-05-1-04-243 -f -00 | 0,98 | OCHR | BMŚW | DB | 5 | 170 | 140 | tak | tak |
| 14 | 17-05-1-04-243 -n -00 | 0,51 | OCHR | BMŚW | DB | 6 | 170 | 140 | tak | tak |
| 15 | 17-05-2-09-125 -d -00 | 3,33 | REZ | LŚW | DB | 7 | 170 | 140 | tak | tak |
| 16 | 17-05-1-04-303 -c -00 | 5,58 | OCHR | LMŚW | SO | 6 | 160 | 120 | tak | tak |
| 17 | 17-05-1-04-303 -d -00 | 4,04 | OCHR | LMŚW | SO | 7 | 160 | 120 | tak | tak |
| 18 | 17-05-1-04-310 -g -00 | 4,86 | REZ | LMŚW | SO | 6 | 160 | 120 | tak | tak |
| 19 | 17-05-1-04-311 -d -00 | 2,10 | REZ | BMŚW | SO | 10 | 160 | 120 | tak | tak |
| 20 | 17-05-1-04-311 -f -00 | 1,61 | REZ | LMŚW | SO | 9 | 160 | 120 | tak | tak |
| 21 | 17-05-1-02-174 -f -00 | 1,54 | OCHR | LMŚW | DB | 6 | 160 | 140 | tak | tak |
| 22 | 17-05-1-04-316 -a -00 | 12,47 | REZ | LŚW | DB | 5 | 160 | 140 | tak | tak |
| 23 | 17-05-2-09-124 -c -00 | 13,02 | REZ | LŚW | DB | 6 | 160 | 140 | tak | tak |
| 24 | 17-05-2-09-80A -g -00 | 11,18 | OCHR | LŚW | DB | 3 | 160 | 140 | tak | tak |
| 25 | 17-05-1-04-297 -i -00 | 2,17 | OCHR | LMW | DB | 6 | 155 | 140 | tak | tak |
| 26 | 17-05-1-01-29 -f -00 | 3,49 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 150 | 120 | tak | tak |
| 27 | 17-05-1-01-29 -h -00 | 2,88 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 150 | 120 | tak | tak |
| 28 | 17-05-1-04-285 -b -00 | 11,84 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 150 | 120 | tak | tak |
| 29 | 17-05-1-04-285 -c -00 | 7,09 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 150 | 120 | tak | tak |
| 30 | 17-05-1-04-300 -a -00 | 4,87 | OCHR | LMŚW | SO | 7 | 150 | 120 | tak | tak |
| 31 | 17-05-1-04-300 -f -00 | 2,86 | OCHR | LMW | SO | 9 | 150 | 120 | tak | tak |
| 32 | 17-05-1-04-284 -k -00 | 10,55 | OCHR | LMŚW | SO | 9 | 148 | 120 | tak | tak |
| 33 | 17-05-1-04-286 -b -00 | 5,25 | OCHR | LMŚW | SO | 8 | 145 | 120 | tak | tak |
| 34 | 17-05-1-04-286 -c -00 | 19,61 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 145 | 120 | tak | tak |
| 35 | 17-05-2-09-131 -f -00 | 4,17 | GOSP | LŚW | SO | 6 | 145 | 120 | tak | tak |
| 36 | 17-05-1-01-332 -b -00 | 1,47 | OCHR | BMŚW | DB | 6 | 145 | 140 | tak | tak |
| 37 | 17-05-1-04-287 -c -00 | 6,33 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 140 | 120 | tak | tak |
| 38 | 17-05-1-04-287 -f -00 | 7,63 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 140 | 120 | tak | tak |
| 39 | 17-05-1-04-301 -c -00 | 4,32 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 140 | 120 | tak | tak |
| 40 | 17-05-1-04-301 -f -00 | 9,07 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 140 | 120 | tak | tak |
| 41 | 17-05-1-04-302 -a -00 | 17,40 | OCHR | LMŚW | SO | 9 | 140 | 120 | tak | tak |
| 42 | 17-05-1-04-302 -h -00 | 2,21 | OCHR | BMŚW | SO | 9 | 140 | 120 | tak | tak |
| 43 | 17-05-1-04-315 -d -00 | 3,06 | OCHR | LMW | SO | 5 | 140 | 120 | tak | tak |
| 44 | 17-05-1-04-315 -j -00 | 2,97 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 140 | 120 | tak | tak |
| 45 | 17-05-1-04-315 -k -00 | 1,74 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 140 | 120 | tak | tak |
| 46 | 17-05-2-10-155 -h -00 | 0,56 | GOSP | BŚW | SO | 10 | 140 | 120 | tak | tak |
| 47 | 17-05-2-10-156 -f -00 | 4,14 | GOSP | LŚW | SO | 6 | 140 | 120 | tak | tak |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Pow. [ha] | Funkcja lasu | TSL | Gat. pan. | Udz. gat. pan. | Wiek gat. pan. | Wiek ręb. | D-stan starszy niż 100 lat | D-stan starszy niż wiek rębności |
|-----|-----------------------|-----------|--------------|------|-----------|----------------|----------------|-----------|----------------------------|----------------------------------|
| 48 | 17-05-2-10-159 -g -00 | 4,54 | GOSP | LŚW | SO | 5 | 140 | 120 | tak | tak |
| 49 | 17-05-2-10-167 -c -00 | 4,16 | GOSP | LŚW | SO | 6 | 140 | 120 | tak | tak |
| 50 | 17-05-1-04-301 -d -00 | 1,40 | OCHR | LMŚW | DB | 8 | 140 | 140 | tak | - |
| 51 | 17-05-1-01-59 -h -00 | 3,77 | OCHR | BMŚW | SO | 5 | 138 | 120 | tak | tak |
| 52 | 17-05-1-01-59 -c -00 | 7,52 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 137 | 120 | tak | tak |
| 53 | 17-05-1-01-15 -d -00 | 7,69 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 135 | 120 | tak | tak |
| 54 | 17-05-1-01-15 -f -00 | 5,86 | OCHR | BMŚW | SO | 7 | 135 | 120 | tak | tak |
| 55 | 17-05-1-01-16 -d -00 | 10,71 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 135 | 120 | tak | tak |
| 56 | 17-05-1-01-16 -f -00 | 2,94 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 135 | 120 | tak | tak |
| 57 | 17-05-1-01-17 -d -00 | 10,60 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 135 | 120 | tak | tak |
| 58 | 17-05-1-01-17 -f -00 | 3,05 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 135 | 120 | tak | tak |
| 59 | 17-05-1-03-118 -k -00 | 4,66 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 135 | 120 | tak | tak |
| 60 | 17-05-1-03-118 -l -00 | 3,56 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 135 | 120 | tak | tak |
| 61 | 17-05-1-03-124 -g -00 | 5,27 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 135 | 120 | tak | tak |
| 62 | 17-05-1-03-125 -d -00 | 13,34 | OCHR | BŚW | SO | 9 | 135 | 120 | tak | tak |
| 63 | 17-05-1-03-177 -d -00 | 6,11 | REZ | BŚW | SO | 9 | 135 | 120 | tak | tak |
| 64 | 17-05-1-04-263 -d -00 | 1,23 | OCHR | BŚW | SO | 8 | 135 | 120 | tak | tak |
| 65 | 17-05-2-09-79A -n -00 | 2,66 | OCHR | BMŚW | SO | 6 | 135 | 120 | tak | tak |
| 66 | 17-05-2-09-96 -d -00 | 7,40 | GOSP | LŚW | SO | 7 | 135 | 120 | tak | tak |
| 67 | 17-05-1-04-307 -h -00 | 3,06 | OCHR | LŚW | DB | 6 | 135 | 140 | tak | - |
| 68 | 17-05-1-01-18 -d -00 | 7,63 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 69 | 17-05-1-01-48 -i -00 | 3,33 | OCHR | LMŚW | SO | 7 | 130 | 120 | tak | tak |
| 70 | 17-05-1-01-48 -l -00 | 3,63 | OCHR | LMŚW | SO | 6 | 130 | 120 | tak | tak |
| 71 | 17-05-1-01-48 -m -00 | 3,77 | OCHR | LMŚW | SO | 6 | 130 | 120 | tak | tak |
| 72 | 17-05-1-01-56 -c -00 | 4,07 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 73 | 17-05-1-01-58 -i -00 | 1,06 | OCHR | LMW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 74 | 17-05-1-01-58 -j -00 | 3,42 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 75 | 17-05-1-01-58 -k -00 | 6,55 | OCHR | LMŚW | SO | 6 | 130 | 120 | tak | tak |
| 76 | 17-05-1-03-187 -g -00 | 2,16 | REZ | BMŚW | SO | 9 | 130 | 120 | tak | tak |
| 77 | 17-05-1-04-271 -d -00 | 6,90 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 78 | 17-05-1-04-271 -f -00 | 3,36 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 79 | 17-05-1-04-271 -i -00 | 15,71 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 80 | 17-05-1-04-272 -f -00 | 8,10 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 81 | 17-05-1-04-289 -f -00 | 8,40 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 130 | 120 | tak | tak |
| 82 | 17-05-1-04-304 -f -00 | 10,18 | OCHR | LMŚW | SO | 8 | 130 | 120 | tak | tak |
| 83 | 17-05-1-04-305 -b -00 | 4,97 | OCHR | LŚW | SO | 5 | 130 | 120 | tak | tak |
| 84 | 17-05-1-04-305 -j -00 | 5,38 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 130 | 120 | tak | tak |
| 85 | 17-05-1-04-306 -f -00 | 5,48 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 130 | 120 | tak | tak |
| 86 | 17-05-1-04-306 -h -00 | 5,45 | OCHR | LŚW | SO | 8 | 130 | 120 | tak | tak |
| 87 | 17-05-2-07-28 -c -00 | 10,60 | REZ | LMŚW | SO | 6 | 130 | 120 | tak | tak |
| 88 | 17-05-2-07-28 -h -00 | 2,33 | REZ | LMŚW | SO | 4 | 130 | 120 | tak | tak |
| 89 | 17-05-2-09-80A -d -00 | 7,30 | OCHR | LMŚW | SO | 7 | 130 | 120 | tak | tak |
| 90 | 17-05-2-07-26 -b -00 | 2,51 | GOSP | LŚW | DB | 4 | 130 | 140 | tak | - |
| 91 | 17-05-2-07-27 -h -00 | 6,57 | REZ | LMŚW | DB | 4 | 130 | 140 | tak | - |
| 92 | 17-05-1-04-288 -d -00 | 4,85 | OCHR | BMŚW | SO | 9 | 129 | 120 | tak | tak |
| 93 | 17-05-1-04-288 -f -00 | 3,96 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 129 | 120 | tak | tak |
| 94 | 17-05-1-04-288 -g -00 | 3,73 | OCHR | BMŚW | SO | 9 | 129 | 120 | tak | tak |
| 95 | 17-05-1-04-288 -h -00 | 1,52 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 129 | 120 | tak | tak |
| 96 | 17-05-1-04-289 -h -00 | 2,27 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 129 | 120 | tak | tak |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Pow. [ha] | Funkcja lasu | TSL | Gat. pan. | Udz. gat. pan. | Wiek gat. pan. | Wiek ręb. | D-stan starszy niż 100 lat | D-stan starszy niż wiek rębności |
|-----|-----------------------|-----------|--------------|------|-----------|----------------|----------------|-----------|----------------------------|----------------------------------|
| 97 | 17-05-1-04-289 -i -00 | 0,67 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 129 | 120 | tak | tak |
| 98 | 17-05-1-01-11 -c -00 | 5,88 | OCHR | BMŚW | SO | 9 | 125 | 120 | tak | tak |
| 99 | 17-05-1-01-58 -c -00 | 1,81 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 100 | 17-05-1-01-68 -b -00 | 3,46 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 101 | 17-05-1-01-68 -d -00 | 4,20 | OCHR | BŚW | SO | 9 | 125 | 120 | tak | tak |
| 102 | 17-05-1-03-103 -b -00 | 4,13 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 103 | 17-05-1-03-104 -f -00 | 7,92 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 104 | 17-05-1-03-104 -h -00 | 4,14 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 105 | 17-05-1-03-110 -j -00 | 2,45 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 106 | 17-05-1-03-119 -d -00 | 3,82 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 107 | 17-05-1-03-195 -h -00 | 4,21 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 125 | 120 | tak | tak |
| 108 | 17-05-1-03-212 -h -00 | 14,68 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 109 | 17-05-1-03-219 -i -00 | 2,94 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 110 | 17-05-1-04-272 -i -00 | 2,24 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 111 | 17-05-1-04-323 -i -00 | 0,96 | OCHR | LŚW | SO | 4 | 125 | 120 | tak | tak |
| 112 | 17-05-2-08-66 -c -00 | 2,96 | GOSP | LŚW | SO | 5 | 125 | 120 | tak | tak |
| 113 | 17-05-2-09-80A -h -00 | 5,50 | OCHR | LŚW | SO | 7 | 125 | 120 | tak | tak |
| 114 | 17-05-2-09-80A -l -00 | 1,76 | OCHR | LMŚW | SO | 9 | 125 | 120 | tak | tak |
| 115 | 17-05-2-09-80A -n -00 | 8,54 | OCHR | LMŚW | SO | 8 | 125 | 120 | tak | tak |
| 116 | 17-05-2-09-96 -a -00 | 3,61 | GOSP | BMŚW | SO | 10 | 125 | 120 | tak | tak |
| 117 | 17-05-1-02-89 -c -00 | 1,69 | OCHR | LMW | KL | 3 | 120 | 100 | tak | tak |
| 118 | 17-05-1-01-12 -i -00 | 4,03 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 119 | 17-05-1-01-64 -d -00 | 2,40 | OCHR | LMŚW | SO | 6 | 120 | 120 | tak | - |
| 120 | 17-05-1-01-66 -c -00 | 3,67 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 121 | 17-05-1-03-111 -j -00 | 3,72 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 122 | 17-05-1-03-194 -f -00 | 7,62 | OCHR | BŚW | SO | 9 | 120 | 120 | tak | - |
| 123 | 17-05-1-03-97 -h -00 | 5,99 | OCHR | BŚW | SO | 9 | 120 | 120 | tak | - |
| 124 | 17-05-2-09-125 -a -00 | 10,42 | GOSP | LŚW | SO | 5 | 120 | 120 | tak | - |
| 125 | 17-05-2-09-125 -i -00 | 17,99 | GOSP | LŚW | SO | 6 | 120 | 120 | tak | - |
| 126 | 17-05-2-09-96 -c -00 | 2,10 | GOSP | BMŚW | SO | 5 | 120 | 120 | tak | - |
| 127 | 17-05-2-10-165 -a -00 | 7,42 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 128 | 17-05-2-10-165 -b -00 | 9,42 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 129 | 17-05-2-10-165 -c -00 | 10,86 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 130 | 17-05-2-10-165 -g -00 | 0,19 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 131 | 17-05-2-10-166 -a -00 | 1,84 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 132 | 17-05-2-10-166 -b -00 | 6,12 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 133 | 17-05-2-10-166 -c -00 | 6,54 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 134 | 17-05-2-10-166 -d -00 | 6,39 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 120 | 120 | tak | - |
| 135 | 17-05-2-10-180 -a -00 | 9,05 | OCHR | LŚW | SO | 8 | 120 | 120 | tak | - |
| 136 | 17-05-2-10-180 -b -00 | 7,10 | OCHR | LŚW | SO | 8 | 120 | 120 | tak | - |
| 137 | 17-05-1-04-243 -i -00 | 0,65 | OCHR | BMŚW | DB | 6 | 120 | 140 | tak | - |
| 138 | 17-05-1-02-171 -n -00 | 0,50 | OCHR | OL | OL | 8 | 115 | 80 | tak | tak |
| 139 | 17-05-1-01-19 -c -00 | 1,17 | OCHR | LMW | SO | 6 | 115 | 120 | tak | - |
| 140 | 17-05-1-01-20 -d -00 | 0,78 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 141 | 17-05-1-01-48 -c -00 | 3,80 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 142 | 17-05-1-01-48 -d -00 | 3,47 | OCHR | BMŚW | SO | 9 | 115 | 120 | tak | - |
| 143 | 17-05-1-02-171 -h -00 | 1,93 | OCHR | LMW | SO | 5 | 115 | 120 | tak | - |
| 144 | 17-05-1-02-171 -j -00 | 1,64 | OCHR | LMŚW | SO | 8 | 115 | 120 | tak | - |
| 145 | 17-05-1-02-171 -k -00 | 3,65 | OCHR | LMŚW | SO | 5 | 115 | 120 | tak | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Pow. [ha] | Funkcja lasu | TSL | Gat. pan. | Udz. gat. pan. | Wiek gat. pan. | Wiek ręb. | D-stan starszy niż 100 lat | D-stan starszy niż wiek rębności |
|-----|-----------------------|-----------|--------------|------|-----------|----------------|----------------|-----------|----------------------------|----------------------------------|
| 146 | 17-05-1-02-172 -f -00 | 6,56 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 115 | 120 | tak | - |
| 147 | 17-05-1-03-100 -a -00 | 1,55 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 148 | 17-05-1-03-112 -f -00 | 9,33 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 149 | 17-05-1-03-121 -d -00 | 9,64 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 150 | 17-05-1-03-202 -f -00 | 6,57 | OCHR | BŚW | SO | 8 | 115 | 120 | tak | - |
| 151 | 17-05-1-03-234 -g -00 | 6,39 | OCHR | BMŚW | SO | 8 | 115 | 120 | tak | - |
| 152 | 17-05-1-03-98 -c -00 | 1,95 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 153 | 17-05-1-04-274 -c -00 | 1,51 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 154 | 17-05-1-04-277 -f -00 | 5,80 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 155 | 17-05-2-07-19 -f -00 | 8,08 | OCHR | LŚW | SO | 5 | 115 | 120 | tak | - |
| 156 | 17-05-2-09-97 -i -00 | 1,37 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 157 | 17-05-2-09-97 -k -00 | 5,59 | GOSP | LŚW | SO | 7 | 115 | 120 | tak | - |
| 158 | 17-05-2-09-98 -d -00 | 7,70 | GOSP | LŚW | SO | 6 | 115 | 120 | tak | - |
| 159 | 17-05-2-10-158 -d -00 | 0,62 | GOSP | LŚW | SO | 7 | 115 | 120 | tak | - |
| 160 | 17-05-2-10-161 -b -00 | 10,71 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 161 | 17-05-2-10-161 -c -00 | 8,11 | GOSP | LMŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 162 | 17-05-2-10-168 -b -00 | 7,16 | GOSP | LŚW | SO | 9 | 115 | 120 | tak | - |
| 163 | 17-05-2-10-179 -b -00 | 5,02 | OCHR | LŚW | SO | 10 | 115 | 120 | tak | - |
| 164 | 17-05-2-10-183 -a -00 | 16,22 | OCHR | LŚW | SO | 7 | 115 | 120 | tak | - |
| 165 | 17-05-2-07-13 -a -00 | 14,98 | OCHR | LŚW | DB | 6 | 115 | 140 | tak | - |
| 166 | 17-05-2-07-19 -d -00 | 7,66 | OCHR | LŚW | DB | 3 | 115 | 140 | tak | - |
| 167 | 17-05-1-01-4 -c -00 | 7,41 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 168 | 17-05-1-01-57 -f -00 | 7,83 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 169 | 17-05-1-01-57 -g -00 | 1,61 | OCHR | BŚW | SO | 5 | 110 | 120 | tak | - |
| 170 | 17-05-1-01-9 -b -00 | 6,30 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 171 | 17-05-1-03-120 -d -00 | 15,43 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 172 | 17-05-1-03-99 -b -00 | 1,30 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 173 | 17-05-1-04-271 -h -00 | 1,93 | OCHR | LMŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 174 | 17-05-1-04-273 -b -00 | 17,10 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 175 | 17-05-1-04-274 -d -00 | 1,15 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 176 | 17-05-1-04-288 -b -00 | 0,93 | OCHR | BMŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 177 | 17-05-1-04-297 -g -00 | 2,28 | OCHR | LŚW | SO | 6 | 110 | 120 | tak | - |
| 178 | 17-05-1-04-316 -b -00 | 2,31 | OCHR | LŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 179 | 17-05-2-08-106 -c -00 | 5,20 | GOSP | LMŚW | SO | 7 | 110 | 120 | tak | - |
| 180 | 17-05-2-08-107 -b -00 | 7,88 | GOSP | LMŚW | SO | 7 | 110 | 120 | tak | - |
| 181 | 17-05-2-08-107 -c -00 | 15,17 | GOSP | LMŚW | SO | 7 | 110 | 120 | tak | - |
| 182 | 17-05-2-08-67 -h -00 | 1,93 | GOSP | LMŚW | SO | 6 | 110 | 120 | tak | - |
| 183 | 17-05-2-08-68 -a -00 | 0,52 | GOSP | LMŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 184 | 17-05-2-08-68 -b -00 | 7,24 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 185 | 17-05-2-08-68 -c -00 | 11,34 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 186 | 17-05-2-08-87 -a -00 | 8,48 | GOSP | LŚW | SO | 8 | 110 | 120 | tak | - |
| 187 | 17-05-2-08-87 -d -00 | 8,56 | GOSP | LMŚW | SO | 7 | 110 | 120 | tak | - |
| 188 | 17-05-2-09-97 -j -00 | 1,22 | GOSP | LMŚW | SO | 6 | 110 | 120 | tak | - |
| 189 | 17-05-2-09-99 -c -00 | 7,86 | GOSP | LŚW | SO | 6 | 110 | 120 | tak | - |
| 190 | 17-05-2-09-99 -d -00 | 23,71 | GOSP | LŚW | SO | 7 | 110 | 120 | tak | - |
| 191 | 17-05-2-10-158 -a -00 | 14,87 | GOSP | LŚW | SO | 9 | 110 | 120 | tak | - |
| 192 | 17-05-2-10-160 -c -00 | 16,86 | GOSP | LMŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 193 | 17-05-2-10-160 -d -00 | 4,66 | GOSP | BMŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 194 | 17-05-2-10-162 -b -00 | 9,44 | GOSP | LMŚW | SO | 9 | 110 | 120 | tak | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Pow. [ha] | Funkcja lasu | TSL | Gat. pan. | Udz. gat. pan. | Wiek gat. pan. | Wiek ręb. | D-stan starszy niż 100 lat | D-stan starszy niż wiek rębności |
|-----|------------------------|-----------|--------------|------|-----------|----------------|----------------|-----------|----------------------------|----------------------------------|
| 195 | 17-05-2-10-169 -a -00 | 4,25 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 110 | 120 | tak | - |
| 196 | 17-05-1-03-100 -j -00 | 1,96 | OCHR | BŚW | SO | 5 | 109 | 120 | tak | - |
| 197 | 17-05-1-01-1 -g -00 | 2,80 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 198 | 17-05-1-01-2 -f -00 | 2,42 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 199 | 17-05-1-01-2 -g -00 | 0,57 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 200 | 17-05-1-01-330 -p -00 | 4,55 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 201 | 17-05-1-01-330 -s -00 | 8,93 | OCHR | BMŚW | SO | 9 | 105 | 120 | tak | - |
| 202 | 17-05-1-01-331 -a -00 | 1,98 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 203 | 17-05-1-02-152 -c -00 | 4,43 | OCHR | BMŚW | SO | 9 | 105 | 120 | tak | - |
| 204 | 17-05-1-03-101 -c -00 | 11,38 | OCHR | BŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 205 | 17-05-1-03-178 -i -00 | 0,68 | REZ | BMŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 206 | 17-05-1-03-232 -d -00 | 3,33 | OCHR | BŚW | SO | 9 | 105 | 120 | tak | - |
| 207 | 17-05-1-03-233 -f -00 | 2,37 | OCHR | BŚW | SO | 9 | 105 | 120 | tak | - |
| 208 | 17-05-2-07-10 -a -00 | 5,16 | GOSP | LŚW | SO | 8 | 105 | 120 | tak | - |
| 209 | 17-05-2-07-10 -f -00 | 4,55 | GOSP | LMŚW | SO | 4 | 105 | 120 | tak | - |
| 210 | 17-05-2-07-25 -b -00 | 1,77 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 211 | 17-05-2-07-37 -b -00 | 13,02 | GOSP | LŚW | SO | 8 | 105 | 120 | tak | - |
| 212 | 17-05-2-07-37 -h -00 | 6,97 | GOSP | LW | SO | 5 | 105 | 120 | tak | - |
| 213 | 17-05-2-08-108 -a -00 | 17,00 | GOSP | LMŚW | SO | 7 | 105 | 120 | tak | - |
| 214 | 17-05-2-08-108 -c -00 | 8,36 | GOSP | LMŚW | SO | 7 | 105 | 120 | tak | - |
| 215 | 17-05-2-08-74 -c -00 | 5,80 | GOSP | LŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 216 | 17-05-2-08-74 -g -00 | 6,15 | GOSP | LŚW | SO | 8 | 105 | 120 | tak | - |
| 217 | 17-05-2-08-74 -n -00 | 2,32 | GOSP | LŚW | SO | 7 | 105 | 120 | tak | - |
| 218 | 17-05-2-08-74 -o -00 | 5,70 | GOSP | LŚW | SO | 8 | 105 | 120 | tak | - |
| 219 | 17-05-2-08-83 -g -00 | 2,66 | GOSP | LMŚW | SO | 7 | 105 | 120 | tak | - |
| 220 | 17-05-2-08-86 -a -00 | 1,77 | GOSP | LŚW | SO | 6 | 105 | 120 | tak | - |
| 221 | 17-05-2-10-159 -f -00 | 3,50 | GOSP | LŚW | SO | 7 | 105 | 120 | tak | - |
| 222 | 17-05-2-10-161 -f -00 | 6,03 | GOSP | BMŚW | SO | 10 | 105 | 120 | tak | - |
| 223 | 17-05-2-09-79A -i -00 | 2,38 | OCHR | LMŚW | DB | 7 | 105 | 140 | tak | - |
| 224 | 17-05-2-09-133 -l -00 | 9,00 | GOSP | LMŚW | SO | 8 | 104 | 120 | tak | - |
| 225 | 17-05-2-10-161 -g -00 | 6,83 | GOSP | LMŚW | SO | 10 | 104 | 120 | tak | - |
| 226 | 17-05-2-10-161 -h -00 | 2,65 | GOSP | BMŚW | SO | 10 | 104 | 120 | tak | - |
| 227 | 17-05-2-07-25 -c -00 | 6,34 | GOSP | LŚW | DB | 10 | 104 | 140 | tak | - |
| 228 | 17-05-2-08-75 -c -00 | 7,57 | GOSP | LMŚW | SO | 7 | 103 | 120 | tak | - |
| 229 | 17-05-2-08-88 -a -00 | 5,49 | GOSP | LMŚW | SO | 10 | 103 | 120 | tak | - |
| 230 | 17-05-2-10-163 -a -00 | 13,41 | GOSP | LMŚW | SO | 10 | 102 | 120 | tak | - |
| 231 | 17-05-2-07-34 -a -00 | 7,50 | GOSP | LŚW | DB | 9 | 101 | 140 | tak | - |
| 232 | 17-05-2-08-111 -c -00 | 9,78 | GOSP | LMŚW | BRZ | 10 | 100 | 80 | - | tak |
| 233 | 17-05-2-08-116 -f -00 | 2,40 | GOSP | LŚW | BRZ | 5 | 100 | 80 | - | tak |
| 234 | 17-05-2-08-87 -b -00 | 3,13 | GOSP | LMŚW | BRZ | 7 | 100 | 80 | - | tak |
| 235 | 17-05-2-09-123 -c -00 | 1,90 | GOSP | LMŚW | BRZ | 6 | 100 | 80 | - | tak |
| 236 | 17-05-1-01-332 -l -00 | 1,01 | OCHR | OLJ | OL | 8 | 100 | 80 | - | tak |
| 237 | 17-05-1-01-51 -a -00 | 0,26 | OCHR | OLJ | OL | 10 | 95 | 80 | - | tak |
| 238 | 17-05-1-04-325B -d -00 | 0,31 | GOSP | OL | OL | 10 | 95 | 80 | - | tak |
| 239 | 17-05-1-04-325B -m -00 | 0,69 | GOSP | OLJ | OL | 6 | 95 | 80 | - | tak |
| 240 | 17-05-2-08-86 -d -00 | 1,96 | GOSP | LŚW | ŚW | 6 | 95 | 80 | - | tak |
| 241 | 17-05-1-03-132 -f -00 | 1,10 | OCHR | BMŚW | SO.S | 7 | 90 | 40 | - | tak |
| 242 | 17-05-2-09-138 -a -00 | 0,03 | GOSP | LMŚW | AK | 9 | 90 | 50 | - | tak |
| 243 | 17-05-2-08-82 -j -00 | 0,99 | GOSP | LW | BRZ | 8 | 90 | 80 | - | tak |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Pow. [ha] | Funkcja lasu | TSL | Gat. pan. | Udz. gat. pan. | Wiek gat. pan. | Wiek ręb. | D-stan starszy niż 100 lat | D-stan starszy niż wiek rębności |
|-----|------------------------|-----------|--------------|------|-----------|----------------|----------------|-----------|----------------------------|----------------------------------|
| 244 | 17-05-2-08-85 -c -00 | 1,97 | GOSP | LŚW | ŚW | 6 | 90 | 80 | - | tak |
| 245 | 17-05-2-10-143 -d -00 | 0,90 | REZ | LŁ | ŚW | 6 | 90 | 80 | - | tak |
| 246 | 17-05-1-02-249 -d -00 | 0,97 | OCHR | BŚW | BRZ | 8 | 85 | 80 | - | tak |
| 247 | 17-05-1-03-187 -h -00 | 3,95 | REZ | LMŚW | BRZ | 5 | 85 | 80 | - | tak |
| 248 | 17-05-1-01-71 -j -00 | 2,81 | OCHR | OLJ | OL | 10 | 85 | 80 | - | tak |
| 249 | 17-05-1-01-71 -l -00 | 4,98 | OCHR | OLJ | OL | 10 | 85 | 80 | - | tak |
| 250 | 17-05-2-07-20 -g -00 | 2,15 | GOSP | LW | OL | 4 | 85 | 80 | - | tak |
| 251 | 17-05-1-02-151 -g -00 | 2,60 | OCHR | BMŚW | SO.S | 6 | 80 | 40 | - | tak |
| 252 | 17-05-1-02-174 -g -00 | 2,50 | OCHR | BMŚW | AK | 5 | 80 | 50 | - | tak |
| 253 | 17-05-1-02-174 -h -00 | 2,52 | OCHR | BMŚW | AK | 5 | 80 | 50 | - | tak |
| 254 | 17-05-1-02-89 -a -00 | 1,50 | OCHR | LMŚW | AK | 6 | 65 | 50 | - | tak |
| 255 | 17-05-1-02-245A -d -00 | 0,15 | GOSP | BMŚW | AK | 6 | 57 | 50 | - | tak |
| 256 | 17-05-2-10-170 -d -00 | 0,07 | GOSP | LŚW | AK | 10 | 57 | 50 | - | tak |
| 257 | 17-05-2-10-188 -d -00 | 0,77 | OCHR | LMŚW | AK | 8 | 55 | 50 | - | tak |
| 258 | 17-05-1-04-325G -b -00 | 0,17 | GOSP | BMŚW | SO.B | 6 | 53 | 40 | - | tak |
| 259 | 17-05-1-04-325A -t -00 | 0,77 | GOSP | BŚW | SO.B | 10 | 45 | 40 | - | tak |

Załącznik 3. Wykaz wydzieleń, w których występują drzewa w wieku przekraczającym 100 lat

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|-----------------------|-------------------|--------------|---------|--------------|------|
| 1 | 17-05-1-01-11 -d -00 | 3,12 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 2 | 17-05-1-01-11 -f -00 | 2,08 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 3 | 17-05-1-01-12 -h -00 | 2,83 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 4 | 17-05-1-01-15 -~b -00 | 0,21 | - | SO | zadrzewienie | 135 |
| 5 | 17-05-1-01-15 -a -00 | 4,01 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 6 | 17-05-1-01-15 -b -00 | 4,25 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 7 | 17-05-1-01-16 -a -00 | 3,7 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 8 | 17-05-1-01-16 -b -00 | 3,8 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 9 | 17-05-1-01-18 -c -00 | 3,72 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 10 | 17-05-1-01-18 -i -00 | 1,32 | - | SO | zadrzewienie | 130 |
| 11 | 17-05-1-01-18 -j -00 | 4,32 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 12 | 17-05-1-01-21 -a -00 | 1,87 | OCHR | SO | przestoje | 128 |
| 13 | 17-05-1-01-26 -b -00 | 0,64 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 14 | 17-05-1-01-27 -c -00 | 3,57 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 15 | 17-05-1-01-27 -d -00 | 4,14 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 16 | 17-05-1-01-27 -f -00 | 4,24 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 17 | 17-05-1-01-27 -g -00 | 3 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 18 | 17-05-1-01-28 -d -00 | 1,75 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 19 | 17-05-1-01-28 -f -00 | 1,9 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 20 | 17-05-1-01-28 -h -00 | 1,52 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 21 | 17-05-1-01-28 -i -00 | 1,58 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 22 | 17-05-1-01-28 -j -00 | 2,84 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 23 | 17-05-1-01-29 -c -00 | 3,42 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 24 | 17-05-1-01-29 -d -00 | 3,01 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 25 | 17-05-1-01-29 -g -00 | 2,05 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 26 | 17-05-1-01-30 -a -00 | 2,95 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 27 | 17-05-1-01-30 -b -00 | 3,25 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 28 | 17-05-1-01-30 -g -00 | 1,18 | OCHR | SO | przestoje | 113 |
| 29 | 17-05-1-01-33 -i -00 | 2,66 | OCHR | SO | przestoje | 114 |
| 30 | 17-05-1-01-33 -j -00 | 2,35 | OCHR | SO | przestoje | 114 |
| 31 | 17-05-1-01-330 -l -00 | 0,14 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 32 | 17-05-1-01-330 -m -00 | 3,79 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 33 | 17-05-1-01-331 -b -00 | 2,4 | OCHR | DB | przestoje | 105 |
| 34 | 17-05-1-01-331 -d -00 | 2,93 | OCHR | DB | miejscami | 160 |
| 35 | 17-05-1-01-331 -f -00 | 2,27 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 36 | 17-05-1-01-331 -g -00 | 1,87 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 37 | 17-05-1-01-332 -a -00 | 12,27 | OCHR | SO | miejscami | 145 |
| 38 | 17-05-1-01-332 -d -00 | 0,34 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 39 | 17-05-1-01-332 -f -00 | 0,86 | OCHR | SO | 2 | 130 |
| 40 | 17-05-1-01-332 -g -00 | 1,65 | OCHR | SO | 2 | 130 |
| 41 | 17-05-1-01-332 -h -00 | 0,24 | OCHR | SO | przestoje | 105 |
| 42 | 17-05-1-01-332 -l -00 | 1,01 | OCHR | DB | pojedynczo | 170 |
| 43 | 17-05-1-01-4 -b -00 | 3,78 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 44 | 17-05-1-01-4 -d -00 | 2,56 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 45 | 17-05-1-01-45 -a -00 | 4,42 | OCHR | SO | miejscami | 103 |
| 46 | 17-05-1-01-45 -d -00 | 14,44 | OCHR | SO | miejscami | 140 |
| 47 | 17-05-1-01-45 -h -00 | 8,27 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 48 | 17-05-1-01-46 -g -00 | 1,46 | OCHR | DB | miejscami | 140 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|-----------------------|-------------------|--------------|---------|--------------|------|
| 49 | 17-05-1-01-47 -a -00 | 18,75 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 50 | 17-05-1-01-47 -d -00 | 1,87 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 51 | 17-05-1-01-47 -f -00 | 4,51 | OCHR | SO | miejscami | 120 |
| 52 | 17-05-1-01-48 -f -00 | 6,14 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 53 | 17-05-1-01-48 -g -00 | 2,12 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 54 | 17-05-1-01-48 -h -00 | 2,39 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 55 | 17-05-1-01-48 -k -00 | 4,08 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 56 | 17-05-1-01-49 -a -00 | 9,74 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 57 | 17-05-1-01-49 -d -00 | 3,39 | OCHR | SO | miejscami | 115 |
| 58 | 17-05-1-01-49 -f -00 | 2,23 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 59 | 17-05-1-01-50 -a -00 | 4,17 | OCHR | DB | miejscami | 130 |
| 60 | 17-05-1-01-50 -c -00 | 16,34 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 61 | 17-05-1-01-50 -h -00 | 1,44 | OCHR | SO | przestoje | 128 |
| 62 | 17-05-1-01-51 -d -00 | 8,25 | OCHR | DB | pojedynczo | 140 |
| 63 | 17-05-1-01-51 -h -00 | 12,38 | OCHR | DB | miejscami | 130 |
| 64 | 17-05-1-01-51 -i -00 | 13,97 | OCHR | DB | miejscami | 140 |
| 65 | 17-05-1-01-52 -a -00 | 2,05 | OCHR | SO | miejscami | 120 |
| 66 | 17-05-1-01-52 -c -00 | 10,58 | OCHR | DB | miejscami | 200 |
| 67 | 17-05-1-01-55 -b -00 | 1,29 | OCHR | SO | 4 | 120 |
| 68 | 17-05-1-01-55 -c -00 | 4,11 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 69 | 17-05-1-01-57 -d -00 | 3,25 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 70 | 17-05-1-01-57 -j -00 | 3,27 | OCHR | SO | 1 | 130 |
| 71 | 17-05-1-01-58 -~a -00 | 0,49 | - | OL | zadrzewienie | 105 |
| 72 | 17-05-1-01-58 -a -00 | 3,72 | OCHR | BRZ | przestoje | 125 |
| 73 | 17-05-1-01-58 -b -00 | 3,49 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 74 | 17-05-1-01-58 -d -00 | 3,94 | GOSP | OL | przestoje | 105 |
| 75 | 17-05-1-01-58 -g -00 | 3,56 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 76 | 17-05-1-01-58 -h -00 | 3,77 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 77 | 17-05-1-01-59 -f -00 | 2,55 | OCHR | SO | przestoje | 137 |
| 78 | 17-05-1-01-59 -g -00 | 2,89 | OCHR | SO | przestoje | 136 |
| 79 | 17-05-1-01-59 -i -00 | 1,41 | OCHR | OL | przestoje | 105 |
| 80 | 17-05-1-01-62 -f -00 | 2,8 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 81 | 17-05-1-01-62 -g -00 | 2,43 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 82 | 17-05-1-01-63 -c -00 | 3 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 83 | 17-05-1-01-63 -d -00 | 3,03 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 84 | 17-05-1-01-63 -f -00 | 2,02 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 85 | 17-05-1-01-64 -a -00 | 3,1 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 86 | 17-05-1-01-64 -c -00 | 2,2 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 87 | 17-05-1-01-64 -h -00 | 0,64 | OCHR | SO | miejscami | 120 |
| 88 | 17-05-1-01-64 -k -00 | 2,27 | OCHR | SO | przestoje | 118 |
| 89 | 17-05-1-01-65 -k -00 | 2,72 | OCHR | SO | pojedynczo | 120 |
| 90 | 17-05-1-01-65 -l -00 | 1,51 | OCHR | DB | miejscami | 130 |
| 91 | 17-05-1-01-67 -c -00 | 1,59 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 92 | 17-05-1-01-67 -d -00 | 4,08 | OCHR | SO | przestoje | 133 |
| 93 | 17-05-1-01-68 -a -00 | 2,65 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 94 | 17-05-1-01-68 -c -00 | 4,38 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 95 | 17-05-1-01-70 -b -00 | 4,16 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 96 | 17-05-1-01-71 -c -00 | 2,85 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 97 | 17-05-1-01-71 -k -00 | 3,87 | OCHR | SO | przestoje | 140 |
| 98 | 17-05-1-01-71 -l -00 | 4,98 | OCHR | OL | pojedynczo | 110 |
| 99 | 17-05-1-01-72 -b -00 | 0,97 | OCHR | OL | przestoje | 105 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|-----------------------|-------------------|--------------|---------|--------------|------|
| 100 | 17-05-1-01-72 -d -00 | 2,74 | GOSP | OL | przestoje | 105 |
| 101 | 17-05-1-01-9 -c -00 | 1,07 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 102 | 17-05-1-02-135 -c -00 | 7,27 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 103 | 17-05-1-02-139 -b -00 | 11,35 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 104 | 17-05-1-02-139 -g -00 | 8,02 | OCHR | DB | miejscami | 130 |
| 105 | 17-05-1-02-140 -a -00 | 7,59 | OCHR | DB | miejscami | 170 |
| 106 | 17-05-1-02-140 -d -00 | 8,3 | OCHR | LP | miejscami | 130 |
| 107 | 17-05-1-02-141 -a -00 | 9,29 | OCHR | LP | miejscami | 110 |
| 108 | 17-05-1-02-142 -a -00 | 8,75 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 109 | 17-05-1-02-142 -b -00 | 8,17 | OCHR | DB | miejscami | 180 |
| 110 | 17-05-1-02-143 -b -00 | 5,76 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 111 | 17-05-1-02-152 -g -00 | 1,7 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 112 | 17-05-1-02-155 -c -00 | 5,16 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 113 | 17-05-1-02-161 -d -00 | 1,7 | OCHR | SO | miejscami | 140 |
| 114 | 17-05-1-02-161 -g -00 | 1,22 | OCHR | SO | miejscami | 120 |
| 115 | 17-05-1-02-167 -f -00 | 8,7 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 116 | 17-05-1-02-170 -a -00 | 5,33 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 117 | 17-05-1-02-170 -h -00 | 1,39 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 118 | 17-05-1-02-171 -a -00 | 2,18 | OCHR | SO | przestoje | 111 |
| 119 | 17-05-1-02-171 -i -00 | 3,85 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 120 | 17-05-1-02-172 -b -00 | 4,4 | OCHR | DB | miejscami | 170 |
| 121 | 17-05-1-02-172 -d -00 | 3,63 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 122 | 17-05-1-02-173 -a -00 | 8,74 | OCHR | DB | miejscami | 150 |
| 123 | 17-05-1-02-173 -b -00 | 3,27 | OCHR | DB | przestoje | 110 |
| 124 | 17-05-1-02-173 -d -00 | 2,39 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 125 | 17-05-1-02-174 -b -00 | 3,71 | OCHR | DB | przestoje | 160 |
| 126 | 17-05-1-02-174 -c -00 | 1,83 | - | DB | zadrzewienie | 140 |
| 127 | 17-05-1-02-174 -d -00 | 8,32 | OCHR | DB | miejscami | 160 |
| 128 | 17-05-1-02-174 -g -00 | 2,5 | OCHR | DB | miejscami | 160 |
| 129 | 17-05-1-02-174 -i -00 | 1,86 | - | DB | zadrzewienie | 160 |
| 130 | 17-05-1-02-247 -j -00 | 2,42 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 131 | 17-05-1-02-255 -a -00 | 6,7 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 132 | 17-05-1-02-325 -a -00 | 2,89 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 133 | 17-05-1-02-325 -b -00 | 1,93 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 134 | 17-05-1-02-325 -c -00 | 10,39 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 135 | 17-05-1-02-327 -k -00 | 7,6 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 136 | 17-05-1-02-75 -a -00 | 3,38 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 137 | 17-05-1-02-82 -f -00 | 2,99 | OCHR | DB | pojedynczo | 110 |
| 138 | 17-05-1-02-83 -d -00 | 4,08 | OCHR | DB | pojedynczo | 170 |
| 139 | 17-05-1-02-89 -b -00 | 3,88 | OCHR | DB | przestoje | 220 |
| 140 | 17-05-1-02-89 -d -00 | 3,93 | GOSP | LP | przestoje | 150 |
| 141 | 17-05-1-02-91 -c -00 | 0,53 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 142 | 17-05-1-02-92 -c -00 | 9,17 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 143 | 17-05-1-02-95 -f -00 | 6,57 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 144 | 17-05-1-02-95 -m -00 | 0,54 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 145 | 17-05-1-03-101 -a -00 | 1,47 | OCHR | SO | przestoje | 105 |
| 146 | 17-05-1-03-101 -f -00 | 1,2 | OCHR | SO | przestoje | 105 |
| 147 | 17-05-1-03-103 -c -00 | 3,33 | OCHR | SO | miejscami | 125 |
| 148 | 17-05-1-03-103 -h -00 | 4,06 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 149 | 17-05-1-03-103 -i -00 | 4,04 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 150 | 17-05-1-03-103 -j -00 | 4,01 | OCHR | SO | przestoje | 125 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|------------------------|-------------------|--------------|---------|--------------|------|
| 151 | 17-05-1-03-104 -b -00 | 4,03 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 152 | 17-05-1-03-104 -d -00 | 4,29 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 153 | 17-05-1-03-104 -g -00 | 4,35 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 154 | 17-05-1-03-109 -f -00 | 1,52 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 155 | 17-05-1-03-109 -m -00 | 2,12 | OCHR | SO | pojedynczo | 130 |
| 156 | 17-05-1-03-110 -g -00 | 3,6 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 157 | 17-05-1-03-110 -i -00 | 3,93 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 158 | 17-05-1-03-111 -a -00 | 3,36 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 159 | 17-05-1-03-111 -h -00 | 2,53 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 160 | 17-05-1-03-111 -i -00 | 2,87 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 161 | 17-05-1-03-112 -a -00 | 8,9 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 162 | 17-05-1-03-117 -b -00 | 1,98 | OCHR | DB | przestoje | 135 |
| 163 | 17-05-1-03-117 -d -00 | 2,38 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 164 | 17-05-1-03-118 -b -00 | 1,78 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 165 | 17-05-1-03-118 -d -00 | 2,47 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 166 | 17-05-1-03-118 -f -00 | 2,24 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 167 | 17-05-1-03-118 -g -00 | 0,8 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 168 | 17-05-1-03-118 -h -00 | 1,22 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 169 | 17-05-1-03-118 -i -00 | 3,54 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 170 | 17-05-1-03-118 -j -00 | 2,55 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 171 | 17-05-1-03-119 -a -00 | 4,59 | OCHR | SO | miejscami | 125 |
| 172 | 17-05-1-03-119 -c -00 | 3,8 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 173 | 17-05-1-03-119 -f -00 | 1,82 | OCHR | SO | miejscami | 125 |
| 174 | 17-05-1-03-119 -g -00 | 1,89 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 175 | 17-05-1-03-119 -j -00 | 2,12 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 176 | 17-05-1-03-119 -k -00 | 2,7 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 177 | 17-05-1-03-119 -l -00 | 2,24 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 178 | 17-05-1-03-120 -a -00 | 3,9 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 179 | 17-05-1-03-121 -b -00 | 4,16 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 180 | 17-05-1-03-124 -c -00 | 4,43 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 181 | 17-05-1-03-124 -f -00 | 2,59 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 182 | 17-05-1-03-124 -h -00 | 2,83 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 183 | 17-05-1-03-125 -k -00 | 3,72 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 184 | 17-05-1-03-127 -a -00 | 9,41 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 185 | 17-05-1-03-127 -d -00 | 0,54 | OCHR | DB | miejscami | 130 |
| 186 | 17-05-1-03-127 -f -00 | 1,55 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 187 | 17-05-1-03-128 -b -00 | 3,28 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 188 | 17-05-1-03-128 -d -00 | 3,78 | OCHR | SO | przestoje | 135 |
| 189 | 17-05-1-03-131 -g -00 | 2,33 | GOSP | DB | przestoje | 210 |
| 190 | 17-05-1-03-177 -c -00 | 1,79 | REZ | DB | 1 | 110 |
| 191 | 17-05-1-03-178 -a -00 | 2,92 | REZ | BK | 2 | 140 |
| 192 | 17-05-1-03-178 -c -00 | 2,48 | REZ | SO | 1 | 170 |
| 193 | 17-05-1-03-178 -f -00 | 2,38 | REZ | SO | miejscami | 130 |
| 194 | 17-05-1-03-178 -h -00 | 1,89 | REZ | DB | przestoje | 140 |
| 195 | 17-05-1-03-179 -j -00 | 2,05 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 196 | 17-05-1-03-186 -h -00 | 2,41 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 197 | 17-05-1-03-187 -a -00 | 3,56 | REZ | DB | 1 | 110 |
| 198 | 17-05-1-03-187 -h -00 | 3,95 | REZ | DB | 1 | 110 |
| 199 | 17-05-1-03-193 -b -00 | 2,47 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 200 | 17-05-1-03-193 -f -00 | 3,98 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 201 | 17-05-1-03-194 -~c -00 | 0,03 | - | SO | zadrzewienie | 125 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|------------------------|-------------------|--------------|---------|------------|------|
| 202 | 17-05-1-03-194 -a -00 | 2,63 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 203 | 17-05-1-03-195 -a -00 | 4,59 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 204 | 17-05-1-03-195 -d -00 | 0,91 | OCHR | KL | miejscami | 105 |
| 205 | 17-05-1-03-195 -j -00 | 4,5 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 206 | 17-05-1-03-199 -f -00 | 6,08 | OCHR | DB | przestoje | 260 |
| 207 | 17-05-1-03-199A -d -00 | 2,87 | OCHR | DB | miejscami | 170 |
| 208 | 17-05-1-03-202 -c -00 | 3,12 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 209 | 17-05-1-03-211 -d -00 | 1,85 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 210 | 17-05-1-03-211 -g -00 | 8,62 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 211 | 17-05-1-03-212 -a -00 | 3,28 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 212 | 17-05-1-03-219 -b -00 | 2,08 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 213 | 17-05-1-03-219 -c -00 | 1,49 | OCHR | DB | miejscami | 140 |
| 214 | 17-05-1-03-226 -a -00 | 3,07 | OCHR | SO | przestoje | 117 |
| 215 | 17-05-1-03-226 -g -00 | 2,23 | OCHR | SO | przestoje | 118 |
| 216 | 17-05-1-03-231 -c -00 | 4,23 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 217 | 17-05-1-03-233 -c -00 | 3,19 | OCHR | SO | przestoje | 128 |
| 218 | 17-05-1-03-233 -d -00 | 2,66 | OCHR | SO | przestoje | 105 |
| 219 | 17-05-1-03-234 -c -00 | 3 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 220 | 17-05-1-03-234 -f -00 | 3,06 | OCHR | SO | miejscami | 115 |
| 221 | 17-05-1-03-97 -d -00 | 3,32 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 222 | 17-05-1-03-97 -g -00 | 0,43 | OCHR | DB | przestoje | 120 |
| 223 | 17-05-1-03-97 -i -00 | 1,42 | OCHR | SO | miejscami | 120 |
| 224 | 17-05-1-03-97 -j -00 | 3,78 | OCHR | SO | przestoje | 120 |
| 225 | 17-05-1-03-97 -m -00 | 1,74 | OCHR | DB | przestoje | 120 |
| 226 | 17-05-1-03-97 -n -00 | 1,7 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 227 | 17-05-1-03-99 -c -00 | 0,81 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 228 | 17-05-1-03-99 -l -00 | 1,78 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 229 | 17-05-1-04-243 -a -00 | 0,22 | OCHR | DB | pojedynczo | 140 |
| 230 | 17-05-1-04-243 -g -00 | 7,23 | OCHR | DB | pojedynczo | 180 |
| 231 | 17-05-1-04-243 -k -00 | 1,42 | OCHR | SO | 1 | 180 |
| 232 | 17-05-1-04-243 -m -00 | 0,32 | OCHR | SO | pojedynczo | 120 |
| 233 | 17-05-1-04-243 -o -00 | 0,94 | OCHR | DB | 1 | 180 |
| 234 | 17-05-1-04-243 -s -00 | 0,2 | OCHR | DB | pojedynczo | 140 |
| 235 | 17-05-1-04-244 -a -00 | 8,84 | OCHR | SO | pojedynczo | 170 |
| 236 | 17-05-1-04-244 -d -00 | 0,6 | OCHR | DB | miejscami | 180 |
| 237 | 17-05-1-04-244 -f -00 | 1,2 | OCHR | SO | pojedynczo | 180 |
| 238 | 17-05-1-04-244C -a -00 | 1,8 | GOSP | DB | miejscami | 130 |
| 239 | 17-05-1-04-244C -b -00 | 0,8 | GOSP | SO | 2 | 130 |
| 240 | 17-05-1-04-244C -c -00 | 4,61 | GOSP | SO | 3 | 130 |
| 241 | 17-05-1-04-244C -d -00 | 2,33 | GOSP | DB | miejscami | 110 |
| 242 | 17-05-1-04-244C -f -00 | 15,35 | GOSP | DB | miejscami | 130 |
| 243 | 17-05-1-04-244C -g -00 | 0,28 | GOSP | SO | 2 | 130 |
| 244 | 17-05-1-04-244C -h -00 | 2,5 | GOSP | SO | miejscami | 130 |
| 245 | 17-05-1-04-263 -g -00 | 7,48 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 246 | 17-05-1-04-264 -b -00 | 7,3 | OCHR | DB | miejscami | 130 |
| 247 | 17-05-1-04-271 -a -00 | 2,37 | GOSP | AK | przestoje | 110 |
| 248 | 17-05-1-04-271 -b -00 | 4,75 | OCHR | SO | przestoje | 110 |
| 249 | 17-05-1-04-271 -c -00 | 3,22 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 250 | 17-05-1-04-272 -a -00 | 2,92 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 251 | 17-05-1-04-272 -c -00 | 2,04 | OCHR | SO | przestoje | 125 |
| 252 | 17-05-1-04-272 -h -00 | 4,85 | OCHR | SO | przestoje | 130 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|------------------------|-------------------|--------------|---------|--------------|------|
| 253 | 17-05-1-04-274 -b -00 | 16,21 | OCHR | SO | miejscami | 120 |
| 254 | 17-05-1-04-277 -b -00 | 2,97 | OCHR | SO | przestoje | 115 |
| 255 | 17-05-1-04-278 -a -00 | 13,92 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 256 | 17-05-1-04-278 -d -00 | 5,16 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 257 | 17-05-1-04-279 -a -00 | 0,95 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 258 | 17-05-1-04-279 -b -00 | 13 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 259 | 17-05-1-04-283 -a -00 | 8,7 | OCHR | DB | miejscami | 220 |
| 260 | 17-05-1-04-283 -b -00 | 3,08 | OCHR | DB | pojedynczo | 105 |
| 261 | 17-05-1-04-283 -c -00 | 9,44 | OCHR | DB | miejscami | 220 |
| 262 | 17-05-1-04-284 -d -00 | 1,42 | OCHR | SO | miejscami | 105 |
| 263 | 17-05-1-04-284 -f -00 | 0,39 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 264 | 17-05-1-04-284 -h -00 | 4,15 | OCHR | DB | 2 | 118 |
| 265 | 17-05-1-04-284 -m -00 | 2 | OCHR | DB | 3 | 118 |
| 266 | 17-05-1-04-287 -b -00 | 4,11 | OCHR | SO | przestoje | 140 |
| 267 | 17-05-1-04-288 -a -00 | 3,86 | OCHR | SO | przestoje | 129 |
| 268 | 17-05-1-04-289 -a -00 | 3,41 | OCHR | SO | 1 | 105 |
| 269 | 17-05-1-04-289 -b -00 | 1,65 | OCHR | SO | przestoje | 129 |
| 270 | 17-05-1-04-289 -g -00 | 2,31 | OCHR | SO | miejscami | 104 |
| 271 | 17-05-1-04-290 -c -00 | 1,92 | OCHR | SO | przestoje | 134 |
| 272 | 17-05-1-04-291 -a -00 | 17,63 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 273 | 17-05-1-04-293 -a -00 | 10,16 | OCHR | DB | 1 | 105 |
| 274 | 17-05-1-04-294 -b -00 | 4,91 | OCHR | DB | miejscami | 104 |
| 275 | 17-05-1-04-295 -c -00 | 3,82 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 276 | 17-05-1-04-297 -d -00 | 1 | OCHR | LP | przestoje | 130 |
| 277 | 17-05-1-04-298 -b -00 | 0,58 | OCHR | DB | 3 | 120 |
| 278 | 17-05-1-04-298 -f -00 | 1,47 | GOSP | KSZ | przestoje | 150 |
| 279 | 17-05-1-04-298 -j -00 | 1,89 | OCHR | DB | 1 | 160 |
| 280 | 17-05-1-04-298 -k -00 | 0,23 | - | LP | zadrzewienie | 120 |
| 281 | 17-05-1-04-298 -l -00 | 2,52 | OCHR | DB | przestoje | 160 |
| 282 | 17-05-1-04-299 -a -00 | 3,99 | OCHR | DB | miejscami | 150 |
| 283 | 17-05-1-04-299 -b -00 | 4,17 | OCHR | DB | miejscami | 150 |
| 284 | 17-05-1-04-299 -d -00 | 1,01 | OCHR | SO | pojedynczo | 130 |
| 285 | 17-05-1-04-300 -b -00 | 1,42 | OCHR | SO | miejscami | 150 |
| 286 | 17-05-1-04-300 -c -00 | 1,15 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 287 | 17-05-1-04-300 -d -00 | 2,04 | OCHR | SO | przestoje | 150 |
| 288 | 17-05-1-04-301 -~c -00 | 0,06 | - | DB | zadrzewienie | 140 |
| 289 | 17-05-1-04-301 -b -00 | 2,48 | OCHR | SO | przestoje | 140 |
| 290 | 17-05-1-04-302 -b -00 | 3,71 | OCHR | SO | miejscami | 140 |
| 291 | 17-05-1-04-302 -i -00 | 1,14 | OCHR | SO | 2 | 140 |
| 292 | 17-05-1-04-304 -a -00 | 2,45 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 293 | 17-05-1-04-304 -b -00 | 3,49 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 294 | 17-05-1-04-304 -d -00 | 3,4 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 295 | 17-05-1-04-305 -a -00 | 3,12 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 296 | 17-05-1-04-306 -a -00 | 2,99 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 297 | 17-05-1-04-306 -c -00 | 1,21 | OCHR | DB | miejscami | 105 |
| 298 | 17-05-1-04-307 -c -00 | 8,35 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 299 | 17-05-1-04-307 -g -00 | 1,67 | - | DB | zadrzewienie | 129 |
| 300 | 17-05-1-04-307 -n -00 | 3,94 | - | DB | zadrzewienie | 129 |
| 301 | 17-05-1-04-308 -a -00 | 4,61 | OCHR | DB | miejscami | 160 |
| 302 | 17-05-1-04-308 -b -00 | 1,85 | OCHR | DB | przestoje | 190 |
| 303 | 17-05-1-04-308 -c -00 | 9,1 | OCHR | DB | przestoje | 190 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|------------------------|-------------------|--------------|---------|------------|------|
| 304 | 17-05-1-04-308 -d -00 | 0,82 | OCHR | DB | przestoje | 190 |
| 305 | 17-05-1-04-309 -c -00 | 1,46 | OCHR | SO | miejscami | 185 |
| 306 | 17-05-1-04-309 -d -00 | 2,98 | OCHR | DB | 1 | 175 |
| 307 | 17-05-1-04-309 -f -00 | 2,45 | OCHR | DB | przestoje | 160 |
| 308 | 17-05-1-04-309 -h -00 | 2,29 | OCHR | DB | pojedynczo | 160 |
| 309 | 17-05-1-04-310 -b -00 | 10,97 | OCHR | SO | miejscami | 144 |
| 310 | 17-05-1-04-310 -c -00 | 3,37 | OCHR | SO | miejscami | 110 |
| 311 | 17-05-1-04-310 -h -00 | 0,68 | OCHR | DB | miejscami | 160 |
| 312 | 17-05-1-04-311 -b -00 | 13,12 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 313 | 17-05-1-04-312 -b -00 | 14,42 | OCHR | DB | miejscami | 170 |
| 314 | 17-05-1-04-313 -b -00 | 1,44 | OCHR | SO | przestoje | 145 |
| 315 | 17-05-1-04-314 -b -00 | 2,7 | OCHR | SO | przestoje | 145 |
| 316 | 17-05-1-04-314 -f -00 | 2,21 | OCHR | SO | przestoje | 145 |
| 317 | 17-05-1-04-315 -a -00 | 2,65 | OCHR | SO | przestoje | 140 |
| 318 | 17-05-1-04-315 -b -00 | 1,31 | OCHR | SO | miejscami | 140 |
| 319 | 17-05-1-04-317 -c -00 | 2,97 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 320 | 17-05-1-04-317 -f -00 | 2,71 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 321 | 17-05-1-04-317 -i -00 | 3,66 | OCHR | DB | miejscami | 150 |
| 322 | 17-05-1-04-317 -j -00 | 7,13 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 323 | 17-05-1-04-318 -a -00 | 5,87 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 324 | 17-05-1-04-318 -c -00 | 1,26 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 325 | 17-05-1-04-318 -d -00 | 2,45 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 326 | 17-05-1-04-318 -f -00 | 4,43 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 327 | 17-05-1-04-321 -b -00 | 18,18 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 328 | 17-05-1-04-322 -c -00 | 6,23 | OCHR | SO | miejscami | 130 |
| 329 | 17-05-1-04-325B -a -00 | 0,75 | GOSP | DB | 2 | 140 |
| 330 | 17-05-1-04-325B -j -00 | 0,73 | GOSP | DB | 2 | 140 |
| 331 | 17-05-1-04-325B -m -00 | 0,69 | GOSP | DB | 1 | 140 |
| 332 | 17-05-1-04-325F -a -00 | 0,7 | GOSP | DB | miejscami | 160 |
| 333 | 17-05-2-07-1 -b -00 | 22,84 | GOSP | DB | miejscami | 120 |
| 334 | 17-05-2-07-13 -d -00 | 7,96 | OCHR | DB | przestoje | 187 |
| 335 | 17-05-2-07-15 -a -00 | 16,53 | GOSP | DB | miejscami | 110 |
| 336 | 17-05-2-07-16 -b -00 | 2,79 | GOSP | SO | 3 | 110 |
| 337 | 17-05-2-07-177A -c -00 | 1,58 | GOSP | DB | miejscami | 259 |
| 338 | 17-05-2-07-18 -h -00 | 2,97 | OCHR | DB | przestoje | 183 |
| 339 | 17-05-2-07-18 -i -00 | 1,99 | OCHR | DB | 2 | 199 |
| 340 | 17-05-2-07-18 -m -00 | 2,56 | OCHR | DB | 1 | 140 |
| 341 | 17-05-2-07-18 -n -00 | 2,08 | OCHR | DB | 1 | 199 |
| 342 | 17-05-2-07-19 -a -00 | 4,42 | OCHR | DB | 1 | 105 |
| 343 | 17-05-2-07-1A -j -00 | 0,9 | GOSP | DB | miejscami | 110 |
| 344 | 17-05-2-07-1A -k -00 | 0,54 | GOSP | DB | miejscami | 110 |
| 345 | 17-05-2-07-22 -i -00 | 3,04 | GOSP | DB | przestoje | 155 |
| 346 | 17-05-2-07-29 -c -00 | 2,49 | OCHR | SO | przestoje | 180 |
| 347 | 17-05-2-07-29 -h -00 | 5,87 | OCHR | SO | przestoje | 180 |
| 348 | 17-05-2-07-29 -k -00 | 4,87 | OCHR | SO | przestoje | 180 |
| 349 | 17-05-2-07-29 -l -00 | 3,3 | OCHR | DB | 1 | 130 |
| 350 | 17-05-2-07-3 -h -00 | 13,99 | GOSP | DB | miejscami | 150 |
| 351 | 17-05-2-07-32 -d -00 | 3,91 | GOSP | DB | przestoje | 160 |
| 352 | 17-05-2-07-32 -g -00 | 4,49 | GOSP | DB | 1 | 160 |
| 353 | 17-05-2-07-37 -a -00 | 2,93 | GOSP | DB | miejscami | 110 |
| 354 | 17-05-2-07-37 -i -00 | 0,63 | GOSP | SO | miejscami | 106 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|-----------------------|-------------------|--------------|---------|--------------|------|
| 355 | 17-05-2-07-40 -b -00 | 6,97 | OCHR | DB | miejscami | 110 |
| 356 | 17-05-2-08-105 -a -00 | 13,81 | GOSP | DB | pojedynczo | 160 |
| 357 | 17-05-2-08-107 -a -00 | 1,5 | GOSP | DB | pojedynczo | 110 |
| 358 | 17-05-2-08-110 -a -00 | 1,23 | GOSP | SO | miejscami | 105 |
| 359 | 17-05-2-08-110 -h -00 | 7,87 | GOSP | DB | pojedynczo | 110 |
| 360 | 17-05-2-08-115 -a -00 | 13,19 | GOSP | DB | pojedynczo | 110 |
| 361 | 17-05-2-08-115 -d -00 | 3,93 | GOSP | DB | pojedynczo | 110 |
| 362 | 17-05-2-08-47 -c -00 | 6,32 | GOSP | LP | miejscami | 130 |
| 363 | 17-05-2-08-48 -a -00 | 14,57 | GOSP | DB | pojedynczo | 110 |
| 364 | 17-05-2-08-49 -d -00 | 0,18 | - | DB | zadrzewienie | 180 |
| 365 | 17-05-2-08-49 -j -00 | 2,03 | GOSP | DB | miejscami | 105 |
| 366 | 17-05-2-08-51 -a -00 | 23,38 | GOSP | DB | pojedynczo | 110 |
| 367 | 17-05-2-08-57 -a -00 | 12,68 | GOSP | SO | miejscami | 110 |
| 368 | 17-05-2-08-60 -a -00 | 26,78 | GOSP | SO | miejscami | 103 |
| 369 | 17-05-2-08-61 -a -00 | 11,74 | GOSP | DB | pojedynczo | 105 |
| 370 | 17-05-2-08-61 -b -00 | 6,77 | GOSP | DB | pojedynczo | 105 |
| 371 | 17-05-2-08-62 -a -00 | 21,4 | GOSP | DB | pojedynczo | 105 |
| 372 | 17-05-2-08-62 -d -00 | 3,75 | GOSP | SO | miejscami | 105 |
| 373 | 17-05-2-08-63 -c -00 | 3,42 | GOSP | SO | pojedynczo | 105 |
| 374 | 17-05-2-08-66 -b -00 | 3,86 | GOSP | DB | 2 | 125 |
| 375 | 17-05-2-08-66 -d -00 | 5,21 | GOSP | SO | 2 | 125 |
| 376 | 17-05-2-08-66 -g -00 | 3,43 | GOSP | DB | 2 | 125 |
| 377 | 17-05-2-08-66 -h -00 | 3,36 | GOSP | SO | 1 | 125 |
| 378 | 17-05-2-08-67 -b -00 | 3,81 | GOSP | LP | pojedynczo | 105 |
| 379 | 17-05-2-08-67 -c -00 | 1,15 | GOSP | SO | przestoje | 105 |
| 380 | 17-05-2-08-67 -g -00 | 4,42 | GOSP | DB | miejscami | 105 |
| 381 | 17-05-2-08-68 -g -00 | 0,72 | GOSP | SO | przestoje | 110 |
| 382 | 17-05-2-08-72 -a -00 | 27,66 | GOSP | SO | miejscami | 105 |
| 383 | 17-05-2-08-74 -a -00 | 2,48 | GOSP | DB | pojedynczo | 130 |
| 384 | 17-05-2-08-75 -a -00 | 1,29 | GOSP | DB | przestoje | 130 |
| 385 | 17-05-2-08-83 -d -00 | 3,56 | GOSP | SO | miejscami | 105 |
| 386 | 17-05-2-08-88 -c -00 | 18,31 | GOSP | SO | miejscami | 105 |
| 387 | 17-05-2-08-89 -a -00 | 21,14 | GOSP | SO | miejscami | 105 |
| 388 | 17-05-2-09-100 -f -00 | 3,1 | OCHR | SO | 2 | 200 |
| 389 | 17-05-2-09-100 -i -00 | 0,73 | GOSP | TP | przestoje | 115 |
| 390 | 17-05-2-09-123 -b -00 | 2,7 | GOSP | SO | 2 | 140 |
| 391 | 17-05-2-09-124 -d -00 | 2,51 | REZ | DB | 3 | 160 |
| 392 | 17-05-2-09-133 -k -00 | 5,61 | GOSP | DB | miejscami | 110 |
| 393 | 17-05-2-09-134 -c -00 | 3,46 | GOSP | SO | przestoje | 180 |
| 394 | 17-05-2-09-138 -d -00 | 7,56 | GOSP | SO | pojedynczo | 110 |
| 395 | 17-05-2-09-138 -h -00 | 5,19 | GOSP | JKL | przestoje | 135 |
| 396 | 17-05-2-09-140 -h -00 | 2,26 | - | TP | zadrzewienie | 120 |
| 397 | 17-05-2-09-141 -d -00 | 4,48 | GOSP | TP | przestoje | 135 |
| 398 | 17-05-2-09-79A -f -00 | 8,48 | OCHR | DB | miejscami | 150 |
| 399 | 17-05-2-09-79A -j -00 | 3,23 | OCHR | SO | przestoje | 130 |
| 400 | 17-05-2-09-79A -l -00 | 2,62 | OCHR | DB | miejscami | 135 |
| 401 | 17-05-2-09-79A -m -00 | 3,83 | OCHR | SO | 2 | 135 |
| 402 | 17-05-2-09-80 -a -00 | 12,32 | GOSP | DB | miejscami | 120 |
| 403 | 17-05-2-09-80A -f -00 | 5,87 | OCHR | DB | miejscami | 120 |
| 404 | 17-05-2-09-80A -j -00 | 1 | OCHR | SO | 1 | 120 |
| 405 | 17-05-2-09-95 -f -00 | 7,82 | GOSP | DB | 1 | 150 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Adres leśny | Powierzchnia [ha] | Funkcja lasu | Gatunek | Udział | Wiek |
|-----|-----------------------|-------------------|--------------|---------|--------------|------|
| 406 | 17-05-2-09-96 -b -00 | 2,95 | GOSP | SO | miejscami | 125 |
| 407 | 17-05-2-09-97 -h -00 | 7,39 | GOSP | DB | przestoje | 120 |
| 408 | 17-05-2-09-98 -b -00 | 9,76 | GOSP | DB | 3 | 160 |
| 409 | 17-05-2-09-99 -g -00 | 1,57 | GOSP | SO | pojedynczo | 110 |
| 410 | 17-05-2-10-143 -c -00 | 1,72 | REZ | OL | 2 | 110 |
| 411 | 17-05-2-10-149 -h -00 | 4,38 | GOSP | DB | pojedynczo | 110 |
| 412 | 17-05-2-10-155 -c -00 | 2 | GOSP | DB | pojedynczo | 105 |
| 413 | 17-05-2-10-155 -g -00 | 1,93 | - | SO | zadrzewienie | 140 |
| 414 | 17-05-2-10-155 -j -00 | 3,02 | GOSP | SO | przestoje | 140 |
| 415 | 17-05-2-10-155 -k -00 | 3,13 | GOSP | SO | przestoje | 140 |
| 416 | 17-05-2-10-155 -r -00 | 0,32 | - | JS | zadrzewienie | 110 |
| 417 | 17-05-2-10-155 -s -00 | 0,28 | - | JS | zadrzewienie | 110 |
| 418 | 17-05-2-10-157 -c -00 | 18,65 | GOSP | SO | miejscami | 115 |
| 419 | 17-05-2-10-157 -d -00 | 2,18 | GOSP | DB | 2 | 115 |
| 420 | 17-05-2-10-157 -g -00 | 4,49 | GOSP | SO | przestoje | 115 |
| 421 | 17-05-2-10-159 -b -00 | 0,14 | GOSP | DB | pojedynczo | 130 |
| 422 | 17-05-2-10-159 -d -00 | 6,95 | GOSP | SO | 1 | 105 |
| 423 | 17-05-2-10-169 -b -00 | 14,94 | GOSP | DB | miejscami | 130 |
| 424 | 17-05-2-10-170 -a -00 | 15,35 | GOSP | DB | pojedynczo | 130 |
| 425 | 17-05-2-10-176 -g -00 | 10,48 | GOSP | SO | pojedynczo | 130 |
| 426 | 17-05-2-10-179 -c -00 | 8,79 | OCHR | SO | 2 | 115 |
| 427 | 17-05-2-10-180 -c -00 | 3,91 | OCHR | SO | przestoje | 120 |

Załącznik 4. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków nieruchomych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna (wg stanu na dzień 30-09-2018 r.; źródło: www.nid.pl, dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|------------------------------------|----------------------|---|
| gmina Brochów | | |
| 1 | Brochów | kościół par. pw. Rocha, nr rej.: 1005/203 z 18.11.1959 |
| 2 | Brochów | zespół dworski, k. XVIII, XIX, nr rej.: 1231-A z 8.08.1984: - dwór (ruina), ob. odbudowany i rozbudowany - park |
| 3 | Górki | dom (chalupa), XVIII, nr rej.: A-933 z 30.04.1999 |
| 4 | Tulowice | zespół dworski, pocz. XIX: - dwór, nr rej.: 283/61 z 25.09.1961 - park, nr rej.: 1212 z 23.12.1982 |
| gmina Leoncin | | |
| 5 | Leoncin | kościół par. pw. św. Małgorzaty, 1885, nr rej.: 1052/1045 z 18.02.1974 |
| 6 | Leoncin | kaplica cmentarna, drewn., XVII, 1870, nr rej.: 1053/901 z 25.02.1971 |
| 7 | Nowy Secymin | zbór ewangelicki, ob. kościół rzym.-kat. pw. Narodzenia NMP, drewn., 1923, nr rej.: 1644-A z 26.11.1997 |
| miasto i gmina Zakroczym | | |
| 8 | Henrysin | Fort X „Henrysin” (Twierdza Modlin), 1912-15, nr rej.: A-26 z 1.03.2002 - droga forteczna (aleja dojazdowa), jw. |
| 9 | Trębki (Nowe Trębki) | zespół dworski, XVIII, 1929-1930, nr rej.: 1217 z 6.01.1983: - dwór - budynek gospodarczy - ogród |
| 10 | Strubiny | Fort XI „Strubiny” (Twierdza Modlin), 1912-15, nr rej.: A-27 z 1.03.2002 - punkt oporu Nr 4 „Strubiny (Twierdza Modlin), 1912-15, nr rej.: jw. |
| 11 | Zakroczym | kościół par. pw. Świętego Krzyża, ul. 18 Stycznia 2, 1 poł. XVI, XVII, 1949, nr rej.: 1122/144 z 8.12.1958 |
| 12 | Zakroczym | zespół klasztorny kapucynów, ul. Świerczewskiego 32, 1757-XIX, 1957, nr rej.: 1121/140 z 9.06.1958 |
| 13 | Zakroczym | cmentarz par. rzym.-kat., ul. Świerczewskiego, nr rej.: 1469 z 20.02.1991 |
| 14 | Zakroczym | Fort I „Zakroczym” (Twierdza Modlin), 1878-80, nr rej.: A-948 z 24.01.2000 |
| gmina Czosnów | | |
| 15 | Cybulice Małe | Fort VII „Cybulice” (Twierdza Modlin), 1883-88, 1912-15, nr rej.: A-1289 z 19.02.2015 |
| 16 | Kazuń Nowy | fort Przyczółek Mostowy Twierdzy Modlin, 1 poł. XIX, nr rej.: 1045/761 z 29.11.1966: - koszary szyjowe - półksiężyc - kaponiera, od strony Wisły - mur Carnota - waly ziemne z bastionami ziemnymi - fosy - 2 budowle okryte wałem ziemnym |
| 17 | Kazuń Nowy | d. cerkiew prawosławna, na terenie fortu, pocz. XX, nr rej.: A-1248 z 21.07.2014 |
| 18 | Łomna | kościół pw. św. Mikołaja, 2 poł. XIX, nr rej.: 1059/318/61 z 20.12.1961 |
| 19 | Palmiry | Cmentarz – Mauzoleum ofiar terroru hitlerowskiego, 1948, nr rej.: dec. 1230/09 z 27.10.2009 |
| miasto Nowy Dwór Mazowiecki | | |
| 20 | Nowy Dwór Mazowiecki | zespół urbanistyczny, 1780, nr rej.: 1067/740 z 7.05.1962 |
| 21 | Nowy Dwór Mazowiecki | kościół par. pw. św. Michała Archanioła, XVIII, nr rej.: 1068/117 z 25.01.1958 |
| 22 | Nowy Dwór Mazowiecki | cmentarz parafialny rzym.-kat., ul. Słowackiego, nr rej.: 1325 z 27.12.1988 - kaplica, nr rej.: jw. |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|--------------------------|-------------------------------|--|
| 23 | Nowy Dwór Mazowiecki | d. zajazd (austeria), ul. Kościuszki 2, pocz. XIX, 1896, nr rej.: 1541 z 29.01.1993 |
| 24 | Nowy Dwór Mazowiecki | dom mieszkalny, ul. Kościuszki 5, 1896, nr rej.: 1515 z 12.03.1992 |
| 25 | Nowy Dwór Mazowiecki | dom, ul. Mickiewicza 4, drewn., k. XIX, nr rej.: 1354-A z 15.06.1988 |
| 26 | Nowy Dwór Mazowiecki | willa z ogrodem, ul. Paderewskiego 9, drewn., 1866, nr rej.: 1278 z 22.12.1986 |
| 27 | Nowy Dwór Mazowiecki | dom czynszowy, ul. Paderewskiego 22, 1933-39, nr rej.: A-1397 z 7.12.2017 |
| 28 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | twierdza Modlin, XIX, nr rej.: 1062/69 z 19.04.1957 |
| 29 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | działobitnia (reduta) Napoleońska w zewnętrznym obwodzie cytadeli, 1811-12, nr rej.: A-1217 z 30.12.2013 |
| 30 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | działobitnia Dehna w zewnętrznym obwodzie cytadeli, ul. Mickiewicza 102, 1839, nr rej.: A-1236 z 31.03.2014 |
| 31 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | Brama Północy w wewnętrznym obwodzie twierdzy, 1811-12, nr rej.: A-1219 z 30.12.2013 |
| 32 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | Brama Dąbrowskiego w wewnętrznym obwodzie twierdzy, 1832-38, nr rej.: A-1235 z 26.03.2014 |
| 33 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | Brama Poniatowskiego w wewnętrznym obwodzie twierdzy, 1832-38, nr rej.: A-1227 z 31.12.2013 |
| 34 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | „Front Ostrołęcki” w obwodzie twierdzy (Brama Ostrołęcka z murem Carnota, poterna z wartowniami i walem ziemnym) 1836-38, 2 poł. XIX, nr rej.: A-1255 z 19.08.2014 |
| 35 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | koszary obronne w wewnętrznym obwodzie twierdzy, 1832-44, nr rej.: A-1201 z 27.09.1013 |
| 36 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | wieża ciśnień, na dziedzińcu koszar obronnych, 1847, nr rej.: A-1213 z 24.08.1013 |
| 37 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | ciąg aprowizacyjny twierdzy, w wewnętrznym obwodzie obronnym cytadeli, XIX/XX, nr rej.: A-1297 z 17.03.2015 : - elewator (d. działobitnia) z kaponierą i galerią strzelecką - młyn - skład mąki i kasz - piekarnia |
| 38 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | fort „Narew” - rotunda strzelnicza, tzw. Wieża Mikołajewska, 1830-54, nr rej.: A-988 z 6.12.1982 |
| 39 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | spichrz (ruina), 1844, nr rej.: 1063/66 z 3.04.1957 |
| 40 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | d. cmentarz garnizonowy twierdzy Modlin, 1817-1945, nr rej.: 1326 z 16.02.1988 |
| 41 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | budynek klubu oficerskiego w twierdzy Modlin, 1905, nr rej.: A-1096 z 15.10.2012 |
| 42 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | zespół budowlany osiedla oficerskiego, 1898-1900, nr rej.: A-1263 z 15.10.2014: - 4 domy, ul. Małowicza 117; 118; 119; 120 - 4 domy, ul. Poniatowskiego 121; 122; 123; 124 - 15 budynków gospodarczych, nr 126; 128-141 |
| 43 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | zespół budowlany osiedla oficerskiego, 1898-1900, nr rej.: A-1263 z 15.10.2014: - 4 domy, ul. Małowicza 117; 118; 119; 120 - 4 domy, ul. Poniatowskiego 121; 122; 123; 124 - 15 budynków gospodarczych, nr 126; 128-141 |
| gmina Pomiechówek | | |
| 44 | Czarnowo | punkt oporu Nr 8 (Twierdza Modlin), przy drodze do Serocka, 1912-14, nr rej.: A-667 z 14.02.2006 |
| 45 | Kosewo | Fort II „Kosewo” (Twierdza Modlin), 1883-88, po 1894, nr rej.: A-1127 z 8.03.2013 |
| 46 | Pomiechówek | kościół pw. św. Anny, XV-XVII, 1900, nr rej.: 1083/675/62 z 12.04.1962 |
| 47 | Pomiechówek | Fort III „Pomiechówek” (Twierdza Modlin), 1883-88, 1894, nr rej.: A-861 z 11.05.2009 |
| 48 | Stanisławowo | cerkiew, poł. XIX, nr rej.: 1106/677/62 z 12.04.1962 |

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|------------------------------|-------------|---|
| gmina Jabłonna | | |
| 49 | Chotomów | kościół par. pw. NMP, nr rej.: 1008/672/62 z 12.04.1962 |
| 50 | Chotomów | cmentarz rzym.-kat., nr rej.: 1375 z 26.07.1989 |
| 51 | Chotomów | cmentarz prawosławny, nr rej.: 1375 z 26.07.1989 |
| 52 | Jabłonna | kościół par. pw. Matki Boskiej Królowej Polski, ul. Modlińska 105 A, 1925-34, 1948-54, nr rej.: A-1288 z 25.02.2015 |
| 53 | Jabłonna | zespół pałacowo-parkowy, nr rej.: 1036/210 z 20.11.1959: - pałac - oficyna wschodnia, tzw. pawilon królewski - oficyna zachodnia, tzw. pawilon ks. Józefa - pawilon zachodni - pawilon wschodni - oranżeria - altana chińska - kordegarda zachodnia - kordegarda wschodnia - brama wjazdowa - luk triumfalny - wozownia i stajnie - muszla koncertowa - park - stajnia - brama ogrodowa |
| 54 | Jabłonna | willa, ul. Modlińska 78, 1900, nr rej.: A-729 z 1.03.2006 |
| 55 | Jabłonna | zajazd „Stara Poczta”, ul. Modlińska 102, pocz. XIX, nr rej.: 1037/40 z 10.10.1955 |
| 56 | Jabłonna | karczma, ul. Modlińska 152, XVIII/XIX, nr rej.: 1038/136 z 20.06.1958 |
| miasto Legionowo | | |
| 57 | Legionowo | willa „Orawka”, ul. Jagiellońska 20, 1928, nr rej.: 1443-A z 6.08.1990 |
| 58 | Legionowo | willa z ogrodem, ul. Kolejowa 1, drewn.-mur., k. XIX, nr rej.: A-941 z 5.03.1979 |
| 59 | Legionowo | willa „Łużeczanka” z ogrodem, ul. Mickiewicza 3, 1935, nr rej.: 1657-A z 10.09.1998 |
| 60 | Legionowo | d. kasyno, ul. Piaskowa / Sybiraków (d. Zegrzyńska 40), drewn., 1892, nr rej.: A-946 z 25.11.1999 |
| 61 | Legionowo | dom, ul. Reymonta 24, 1922, nr rej.: 1388-A z 7.07.1989 |
| 62 | Legionowo | willa, ul. Warszawska 72, mur.-drewn., po 1920, nr rej.: 1232 z 29.08.1983 |
| 63 | Legionowo | zespół koszar 4 Batalionu Kolejowego, 1897, nr rej 36-A z 16.09.2002: - budynek sztabowy - budynek biurowy - wartownia - magazyn - 2 budynki warsztatowe - budynek koszarowy - apteka, ul. Zegrzyńska 15 |
| 64 | Legionowo | zespół koszar Oddziału Balonowego, ul. Strużańska, 1898, nr rej.:37-A z 16.09.2002 -budynek mieszkalno-sztabowy - 2 budynki mieszkalne oficerskie - latryna |
| gmina Nieporęt | | |
| 65 | Beniaminów | fort, mur.-ziem., XIX/XX, nr rej.: 1462-A z 11.01.1991 |
| 66 | Nieporęt | kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, nr rej.: 1066/673/62 z 12.04.1962 |
| 67 | Nieporęt | cmentarz par. (najstarsza część), pl. Wolności, 1 pol. XIX, nr rej.: 1473 z 7.05.1993 |
| miasto i gmina Serock | | |
| 68 | Dębe | fort „Dębe” (Twierdza Modlin), 1901-04, 1909-14, nr rej.: A-1368 z 27.01.2017 |
| 69 | Jadwisin | pałac, 2 pol. XIX, nr rej.: 1039/305/61 z 20.12.1961 |
| 70 | Serock | kościół pw. Zwiastowania NMP, XVI, nr rej.: 1101/320/61 z 20.12.1961 |

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|--------------------------------|-----------------|--|
| 71 | Serock | cmentarz par. rzym.-kat., ul. Warszawska, nr rej.: 1385 z 26.07.1989 |
| 72 | Serock | rynek, brukowana nawierzchnia placu, nr rej.: A-48 z 22.05.2000 |
| 73 | Serock | d. zajazd, ul. Pultuska 13-17, 1 pol. XIX, nr rej.: 1102/676/62 z 12.04.1962 |
| 74 | Serock | 2 oficyny gospodarcze (stajnia i wozownia), nr rej.: A-957 z 22.05.2000 |
| 75 | Serock | dom, Rynek 1, 2 pol. XIX, nr rej.: A-956 z 22.05.2000 |
| 76 | Serock | dom, Rynek 5, 2 pol. XIX, nr rej.: A-338 z 22.05.2000 |
| 77 | Serock | dom, Rynek 14, 2 pol. XIX, nr rej.: A-954 z 22.05.2000 |
| 78 | Serock | dom, Rynek 16, pol. XIX, nr rej.: A-944 z 8.11.1999 |
| 79 | Serock | dom, Ściegiennego 1, 2 pol. XIX, nr rej.: A-952 z 22.05.2000 |
| 80 | Wola Kiełpińska | kościół par., k. XIX, nr rej.: 1116/1083 z 3.12.1974 |
| 81 | Wola Kiełpińska | cmentarz rzym.-kat., 2 pol. XIX, nr rej.: 1384 z 8.12.1989 |
| 82 | Zegrze | budynek kasyna oficerskiego, ul. Oficerska 5, 1903-04, nr rej.: A-1335 z 13.05.2016 |
| 83 | Zegrze | hotel garnizonowy, ul. Radziwiłowska 2, 1937-38, nr rej.: A-1341 z 22.05.2016 |
| 84 | Zegrzynek | dwór, nr rej.: 1123/198 z 19.11.1959 (nie istnieje) |
| gmina Wieliszew | | |
| 85 | Góra | zespół pałacowy, nr rej.: 1015/623/62 z 4.04.1962: - ruiny pałacu - oficyna - park |
| 86 | Janówek | fort XVII „Janówek” (Twierdza Modlin), 1912-14, nr rej.: A-41 z 23.01.2003 |
| 87 | Wieliszew | kaplica grobowa rodziny Kamińskich, na cmentarzu, 1 pol. XIX, nr rej.: 1115/678/62 z 12.04.1962 |
| gmina Izabelin | | |
| 88 | Laski | kaplica, drewn., w Zakładzie Dzieci Niewidomych, 1922-1925, nr rej.: A-1625 z 7.03.1997 |
| 89 | Laski | cmentarz Zakładu dla Niewidomych, 1924, nr rej.: 1583 z 21.10.1994 |
| 90 | Laski | cmentarz wojenny z II wojny światowej, 1939-1944, nr rej.: 1572 z 17.05.1994 |
| gmina Stare Babice | | |
| 91 | Borzęcín | kościół pw. św. Wincentego Ferrariusza, 1852-1855, nr rej.: 1201 z 3.11.1982- |
| 92 | Borzęcín | cmentarz rzym.-kat., XVIII-XX, nr rej.: 1464 z 20.02.1991 |
| 93 | Borzęcín | kaplica grobowa, 1 pol. XIX, nr rej.: 1004/493/62 z 26.03.1962 |
| 94 | Lipków | kościół pw. św. Rocha, XVIII, nr rej.: 1058/375/62 z 10.03.1962 |
| 95 | Lipków | zespół dworski, XVIII-XIX, nr rej.: 1057/48 z 19.05.1956: - dwór, ob. plebania - oficyna - park |
| 96 | Stare Babice | kościół par. pw. NMP, XIX/XX, nr rej.: 1001/374 z 10.03.1962 |
| 97 | Stare Babice | cmentarz z II wojny światowej, nr rej.: 1582 z 8.11.1994 |
| 98 | Zielonki | zespół pałacowy, pol. XIX, nr rej.: 1124/501/62 z 23.03.1962 i z 16.06.1997: - pałac - park |
| miasto i gmina Łomianki | | |
| 99 | Dąbrowa Dolna | willa z ogrodem, ul. Dolna 41, nr rej.: 1459-A z 27.12.1990 |
| 100 | Dąbrowa Leśna | willa, drewn. z ogrodem, ul. Pionierów 22, 1927, nr rej.: 1227 z 2.05.1983 |
| 101 | Kiełpin | cmentarz rzym.-kat., pocz. XIX, nr rej.: 1376 z 26.07.1989 - dzwonnica, drewn., po 1930, nr rej.: jw. |
| 102 | Łomianki | willa z ogrodem, ul. Raclawicka 15, pocz. XX, nr rej.: 1265 z 3.03.1986 |

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|------------------------------------|----------------------|--|
| miasto Warszawa - Bemowo | | |
| 103 | Warszawa - Bemowo | willa, ul. Polczyńska 59, mur/drewn., 1897-1902, nr rej.: 1196 z 4.11.1982 |
| 104 | Warszawa - Bemowo | fort „P-Parysów”, ob. im. Bema, ul. Powązkowska, 1886-90, nr rej.: A-800 z 19.05.2008 |
| 105 | Warszawa - Bemowo | fort III „Blizne-Groty”, ul. Lazurowa, 2 poł. XIX, nr rej.: 10-A z 24.05.2001 |
| 106 | Warszawa - Bemowo | fort IV „Chrzanów”, ul. Kopalniana 3, 1883-90, 1909, nr rej.: A-739 z 29.03.2006 |
| miasto Warszawa - Białoleka | | |
| 107 | Warszawa - Białoleka | kościół par. pw. św. Jakuba w Tarchominie, ul. Mehoffera 6, k. XVI, 2 poł. XVIII, 1954, nr rej.: 644/6 z 1.07.1965 - dzwonnica, 2 poł. XVIII, nr rej.: jw. |
| 108 | Warszawa - Białoleka | kościół pw. św. Michała Archanioła w Grodzisku k/ Marek, ul. Głębocka 59/60, drewn., 1534, nr rej.: 1250-A z 16.10.1984 - cmentarz przykościelny, nr rej.: jw. |
| 109 | Warszawa - Białoleka | kościół pw. Narodzenia NMP w Pludach, ul. Klasyków 21/23, 1908-13 nr rej.: A-1394 z 25.09.2017 |
| 110 | Warszawa - Białoleka | zespół dworski Choszczówka, ul. Dębowa 12, 1 poł. XIX, nr rej.: 1417-A z 12.04.1990: - dwór - park |
| 111 | Warszawa - Białoleka | willa letniskowa, szach, ul. Fletniowa 2, 1900, nr rej.: A-898 z 22.01.2010 |
| 112 | Warszawa - Białoleka | zespół dworski Tarchomin, ul. Mehoffera 2, nr rej.: 644/1 z 1.07.1973 i z 22.06.2001: - dworek, drewn., XVIII, nr rej.: 644/3 z 1.07.1973 - oficyna, tzw. pałac, XVIII/XIX, nr rej.: 644/4 z 1.07.1973 - budynek gospodarczy, pocz. XIX, nr rej.: 644/5 z 1.07.1973 - park, pocz. XIX, nr rej.: 644/2 z 1.07.1973 |
| 113 | Warszawa - Białoleka | zespół d. ośrodka opiekuńczego „Przystań”, ul. Modlińska 257, 1900, nr rej.: A-855 z 13.05.2009: - dom mieszkalny - oficyny |
| 114 | Warszawa - Białoleka | willa, ul. Laurowa 2, 1931, nr rej.: 1603-A z 8.12.1995 - ogród, nr rej.: jw. |
| 115 | Warszawa - Białoleka | dwór w Buchniku, ul. Stasinek 9 c , 1 poł. XIX, nr rej.: 887 z 28.01.1976 |
| miasto Warszawa - Bielany | | |
| 116 | Warszawa - Bielany | kościół pw. św. Marii Magdaleny, ul. Wólczyńska 4, 1543, XVII, XIX, nr rej.: 650 z 1.07.1965 |
| 117 | Warszawa - Bielany | kościół par. pw. Matki Boskiej Królowej Polski, ul. Gdańska 6 a, (k. XVII) 1816, 1925, nr rej.: 165 z 1.07.1965 |
| 118 | Warszawa - Bielany | zespół klasztorny kamedulów na Bielanych, ul. Dewajtis 3, nr rej.: 18/1 z 1.07.1965 i z 10.05.2008: - kościół pw. Niepokalanego Poczęcia NMP, 1669, 1734-58, nr rej.: 18/5 z 1.07.1965 - 13 eremów kamedulskich, 2 poł. XVII, nr rej.: 18/2 z 1.07.1965 - budynki poklasztorne, XVIII-XX, nr rej.: 18/3 z 1.07.1965 - grób Staszica, 1876, nr rej.: B-261 z 1.07.1965 - obudowa źródła, 1835, nr rej.: 18/6 z 1.07.1965 |
| 119 | Warszawa - Bielany | kaplica przydrożna, ul. Wólczyńska 23, 1857, nr rej.: B-09 z 11.10.2003 |
| 120 | Warszawa - Bielany | fort II „Wawrzyszew”, ul. Księżycowa, 1883, nr rej.: 1560-A z 30.11.1993 |
| 121 | Warszawa - Bielany | zespół pałacowo-parkowy Młociny, ul. Muzealna 8, nr rej.: 646/2 z 1.07.1965: - pałac, 1752-57, 1786, 1898 - 2 oficyny, XVIII, XIX - domek dozorczy, XVIII, XIX (nie istnieje) - brama wjazdowa, XVIII, XIX (nie istnieje) - park, 2 poł. XVIII, XIX, pocz. XX, nr rej.: 646/1 z 1.07.1965 i z 23.10.2008 |

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|---------------------------------------|-------------------------|--|
| 122 | Warszawa - Bielany | zespół Akademii Wychowania Fizycznego, ul. Marymoncka 34, 1928-37, 1950, nr rej.: 11-A z 24.05.2001: - gmach główny (z pływalnią i wieżą ciśnień) - hala sportowa - internat męski - internat żeński - 2 internaty nauczycielskie - 2 wille profesorskie - stołówka |
| 123 | Warszawa - Bielany | dom, ul. Daniłowskiego 45, 1930, nr rej.: 998 z 31.03.1981 |
| 124 | Warszawa - Bielany | dom dziecka „Nasz Dom”, z terenem posesji, al. Zjednoczenia 34, 1927-30, nr rej.: A-792 z 28.03.2008 |
| miasto Warszawa - Praga Północ | | |
| 125 | Warszawa - Praga Północ | zespół budynków z zielenią osiedla „Praga I” 1948-1950, nr rej.: 1558-A z 5.11.1993 - domy: ul. Jagiellońska 44; 46 ul. Cyryła i Metodego 1 ul. Targowa 83 ul. Ratuszowa 10 |
| 126 | Warszawa - Praga Północ | układ urbanistyczny osiedla „Praga II”, 1952-56, nr rej.: A-909 z 25.05.2010 |
| 127 | Warszawa - Praga Północ | kościół pw. św. Floriana, pl. Weteranów 1863 r./ Floriańska 3, 1889-1900, nr rej.: 802 A z 1.07.1965 |
| 128 | Warszawa - Praga Północ | kościół pw. MB Loretańskiej, ul. Ratuszowa 5, 1645, 1958-59, nr rej.: 458 z 1.07.1965 |
| 129 | Warszawa - Praga Północ | kościół pw. Najświętszego Serca Jezusa, ul. Kawęczyńska 53, 1907- 23, nr rej.: 682 z 1.07.1965 |
| 130 | Warszawa - Praga Północ | cerkiew metropolitalna prawosławna pw. św. Marii Magdaleny, al. Solidarności 52, 1862-69, nr rej.: 741 z 1.07.1965 |
| 131 | Warszawa - Praga Północ | mogiła zbiorowa, tzw. „Cmentarz Choleryczny”, ul. Gołędzinowska – Odrowąża – Starzyńskiego, 1872-73, 1908, nr rej.: A-1101 z 15.10.2012 |
| 132 | Warszawa - Praga Północ | Park Praski oraz Ogród Zoologiczny, al. Solidarności-Wybrzeże Helskie – Starzyńskiego – Jagiellońska , 2 poł. XIX, 1927, nr rej.: 1434-A z 3.07.1990 |
| 133 | Warszawa - Praga Północ | fort „Jasińskiego” (d. Śliwickiego), ul. Jagiellońska 5, 1850, nr rej.: 882 z 19.03.1975 |
| 134 | Warszawa - Praga Północ | kamienica z oficynami, ul. Białostocka 4, pocz. XX, nr rej.: 1447-A z 12.11.1990 |
| 135 | Warszawa - Praga Północ | ulica Brzeska, założenie urbanistyczne, na odcinku ul. Żąbkowska – ul. Kijowska, 2 poł. XIX-XX, nr rej.: A-864 z 25.05.2009 |
| 136 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Brzeska 18, pocz. XX, nr rej.: 1436-A z 3.07.1990 |
| 137 | Warszawa - Praga Północ | skład Towarzystwa Akcyjnego A. Wróblewski (3 budynki), ul. Inżynierska 3, 1883-1910, nr rej.: A-1206 z 2.12.1982 |
| 138 | Warszawa - Praga Północ | d. remiza tramwajowa, ul. Inżynierska 6, 1921, nr rej.: dec.240/2010 z 29.03.2010 |
| 139 | Warszawa - Praga Północ | kamienica z oficynami, ul. Inżynierska 7, 1929, nr rej.: A-717 z 4.10.2006 |
| 140 | Warszawa - Praga Północ | d. Dom Weteranów Powstania Styczniowego, ul. Jagiellońska 17, 1896-1910, nr rej.: A-1543 z 8.03.1993 |
| 141 | Warszawa - Praga Północ | d. Zakład Wychowawczy im. Michała Bergsona, ul. Jagiellońska 28, 1913-14, nr rej.: A-916 z 24.05.2010 |
| 142 | Warszawa - Praga Północ | kamienica z oficynami i podwórzem wewnętrznym, ul. Jagiellońska 27, 1913-14, nr rej.: A-1399 z 21.09.2017 |
| 143 | Warszawa - Praga Północ | gimnazjum im. Władysława IV, ul. Jagiellońska 38, 1905, nr rej.: 1228 z 9.08.1983 |
| 144 | Warszawa - Praga Północ | zajezdnia tramwajowa, ul. Kawęczyńska 16, nr rej.: A-732 z 2.02.2007: - hala postojowa, 1923-25 - budynek administracyjno-mieszkalny, 1928 |
| 145 | Warszawa - Praga Północ | dom, tzw. Oficyna Burkego, drewn., ul. Kawęczyńska 26, 1900, nr rej.: A-1294 z 14.04.2015 |
| 146 | Warszawa - Praga Północ | oficyna, tzw. Willa Świętochowskiego, ul. Kawęczyńska 39, 1903, nr rej.: A-1310 z 18.09.2015 |
| 147 | Warszawa - Praga Północ | kamienica , ul. Kępną 15, 1897, nr rej.: A-1371 z 11.01.2016 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-----|-------------------------|---|
| 148 | Warszawa - Praga Północ | dom dla pracowników kolejowych, ul. Kijowska 5, 1868-69, nr rej.: A-860 z 1.07.2009 |
| 149 | Warszawa - Praga Północ | d. komora wodna, ul. Kłopotowskiego 1, 1825, nr rej.: 547 z 1.07.1965 |
| 150 | Warszawa - Praga Północ | d. mykwa, ob. LO, ul. Kłopotowskiego 31, 1888, 1913, nr rej.: A-17 z 5.10.1999 |
| 151 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Kłopotowskiego 38, 1905-12, nr rej.: A-940 z 23.07.2007 |
| 152 | Warszawa - Praga Północ | zespół koszar, ul. 11 Listopada 17/19, XIX/XX, nr rej.: 1554 z 14.09.1993 |
| 153 | Warszawa - Praga Północ | dom, ul. 11 Listopada 68, 1915, nr rej.: A-903 z 5.03.2010 |
| 154 | Warszawa - Praga Północ | ulica Mała, układ urbanistyczny i zespół budowlany 4 ćw. XIX, nr rej.: A-724 z 10.11.2006 |
| 155 | Warszawa - Praga Północ | kamienica z oficyną, ul. Mała 1, 1880-82, nr rej.: A-993 z 6.10.2010 |
| 156 | Warszawa - Praga Północ | kamienica z oficyną, ul. Mała 13 a, 1910-11, nr rej.: A-542 z 10.11.2005 |
| 157 | Warszawa - Praga Północ | budynek straży pożarnej, ul. Marcinkowskiego 2, 4 ćw. XIX, nr rej.: A-704 z 12.05.2006 |
| 158 | Warszawa - Praga Północ | zespół d. fabryki drutu „Drucianka”, ul. Objazdowa 1, 1899-1939, nr rej.: A-977 z 31.08.2010 : - główna hala produkcyjna - galwanizernia - magazyn - stajnie - portiernia - budynek administracyjny |
| 159 | Warszawa - Praga Północ | spichrz, ul. Objazdowa 2, 1910, nr rej.: A-967 z 8.02.2010 |
| 160 | Warszawa - Praga Północ | kamienica „Pod Sowami” z oficyną, ul. Okrzei 26, 1898-1908, nr rej.: A-635 z 22.11.2005 |
| 161 | Warszawa - Praga Północ | kamienica Władysława Wendy, ul. Olszowa 2, 1875-77, nr rej.: A-1359 z 15.11.2016 |
| 162 | Warszawa - Praga Północ | dom Karola Mintera, ul. Sierakowskiego 4, 1860-63, 1897, nr rej.: A-1095 z 21.12.2011 |
| 163 | Warszawa - Praga Północ | Dom Akademicki Studentów Żydów, ob. komenda policji, ul. Sierakowskiego 7, 1924-26, nr rej.: A-663 z 16.12.2005 |
| 164 | Warszawa - Praga Północ | willa naczelnika Warszawskiej Dyrekcji Kolejowej, al. Solidarności 44, 1920-21, nr rej.: A-1215 z 26.07.2013 |
| 165 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, al. Solidarności 61, 1910, nr rej.: 1596-A z 5.08.1995 |
| 166 | Warszawa - Praga Północ | zespół szpitala Przemienia Pańskiego, al. Solidarności 67, nr rej.: A-447 z 11.07.2005: - budynek główny „A”, 1936 - budynek „B”, 1900, 1921-23 - laboratorium - patomorfologia, 1908 - dom dozorczy, 1928 - pralnia, 1926 - kotłownia, 1926 - kuchnia, 1926 - ogrodzenie |
| 167 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Stalowa 28/30, 1896, nr rej.: A-1224 z 30.12.2013 |
| 168 | Warszawa - Praga Północ | piwnice kamienicy – Miejsce Pamięci Narodowej, ul. Strzelecka 8, po 1935, nr rej.: A-1124 z 31.03.2015 |
| 169 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Strzelecka 10, 1865, nr rej.: A-1081 z 13.07.2012 |
| 170 | Warszawa - Praga Północ | dom „Palac Konopackiego”, ul. Strzelecka 11/13, 1861-66, nr rej.: A-416 z 18.05.2005 |
| 171 | Warszawa - Praga Północ | elewacja frontowa hali fabrycznej d. Fabryki Kas Pancernych, ul. Strzelecka 30/32, 1911-13, nr rej.: A-1092 z 20.08.2012 |
| 172 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Strzelecka 46, 1910, nr rej.: A-1351 z 7.09.2016 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-----------------------------------|-------------------------|--|
| 173 | Warszawa - Praga Północ | Stalownia Praska, ul. Szwedzka 2/4, 2 poł. XIX-XX, nr rej.: A-59 z 28.12.2000: - budynek produkcyjny - hala główna (część) - budynek administracyjny - magazyn - piwnice (chodniki podziemne) - ogrodzenie |
| 174 | Warszawa - Praga Północ | zespół d. fabryki Lamp i fabryki chemicznej „Praga”, ul. Szwedzka 20, nr rej.: 400-A z 30.03.2005: - kotłownia, 1900, 1921-29 - komin kotłowni, 1899 - 3 budynki glicerynowi, 1899 - 2 magazyny surowców glicerynowych, 1900, 1921-29 - budynek produkcyjny (2 hale), 1899 - pudelkarnia, 1899 - budynek EPD „Wieża”, 1899 - magazyn centralny, 1899 - warzelnia, 1921-29 - budynek biurowy, 1900 - dom mieszkalny, 1899 |
| 175 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Tarchomińska 13, 1913, nr rej.: 1516-A z 24.03.1992 |
| 176 | Warszawa - Praga Północ | ulica Targowa, założenie urbanistyczne, na odcinku pl. Wileński – wiadukt kolejowy, 2 poł. XIX-XX, nr rej.: A-865 z 25.05.2009 |
| 177 | Warszawa - Praga Północ | zespół domów, ul. Targowa 50, 1819, XX, nr rej.: 6-A z 19.01.2001: - 3 domy - oficyna (żydowski dom modlitwy) |
| 178 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Targowa 62, k. XIX, nr rej.: 746 z 1.07.1965 |
| 179 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Targowa 69, 1884, nr rej.: 745-A z 1.07.1965 |
| 180 | Warszawa - Praga Północ | zespół budynków PKP, ul. Targowa 70, 1928-30, nr rej.: 1310 z 3.12.1987 |
| 181 | Warszawa - Praga Północ | zespół gmachów dyrekcji PKP, ul. Targowa 74, 1928-30, nr rej.: 1311-A z 3.12.1987 |
| 182 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Targowa 84, 1904, nr rej.: 1565 z 30.03.1994 |
| 183 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Wileńska 13, XIX/XX, nr rej.: 893 z 31.08.1976 |
| 184 | Warszawa - Praga Północ | parowozownia, ul. Wileńska 14, 1865, nr rej.: dec. 464/09 z 6.05.2009 |
| 185 | Warszawa - Praga Północ | kamienica z oficyną, ul. Wileńska 19, 1898, nr rej.: A-541 z 10.11.2005 |
| 186 | Warszawa - Praga Północ | kamienica z oficynami, ul. Wileńska 21, 1915, nr rej.: A-634 z 14.11.2005 |
| 187 | Warszawa - Praga Północ | dom opieki, d. Dom Pracy im. Mańkowskich, z kaplicą MB z Lourdes, ul. Wileńska 69, 1911, 1935, nr rej.: 1203-A z 4.12.1982 |
| 188 | Warszawa - Praga Północ | ulica Ząbkowska, założenie urbanistyczne, odcinek od ul. Targowej do ul. Brzeskiej, 2 poł. XIX, nr rej.: A-707 z 22.05.2006 |
| 189 | Warszawa - Praga Północ | kamienica, ul. Ząbkowska 13, 1868-70, nr rej.: A-980 z 23.07.2010 |
| 190 | Warszawa - Praga Północ | zespół d. oczyszczalni spirytusu „Rektyfikacja Warszawska”, ul. Ząbkowska 27-31, XIX/XX, nr rej.: 1320-A z 31.03.1988 i z 21.10.1997: - budynek biurowy - budynek działu głównego mechanika - warsztat mechaniczny - budynek filtracji i rozlewnia - 2 magazyny spirytusu - laboratorium - budynek rektyfikacji - leżakownia wódek - piwnice magazynu (nr 22) - portiernia nr 1 - kotłownia z kominem - 2 domy mieszkalne - ogrodzenie od strony ulic Ząbkowskiej i Markowskiej |
| miasto Warszawa - Targówek | | |

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-------------------------------|---------------------|---|
| 191 | Warszawa - Targówek | zespół kościoła pw. Zmartwychwstania Pańskiego, ul. Księcia Ziemowita 39, nr rej.: A-806 z 29.03.1999: - kościół, drewn., 1919 - dzwonnica, drewn., 1919 - plebania, 1933 - ogród, 1 ćw. XX |
| 192 | Warszawa - Targówek | cmentarz Bródnowski, ul. św. Wincentego 83, 1883-87, nr rej.: 803-A z 0.07.1965 |
| 193 | Warszawa - Targówek | kościół pw. św. Wincentego, drewn., 4 ćw. XIX, nr rej.: 1423-A z 22.05.1990 |
| 194 | Warszawa - Targówek | cmentarz żydowski na Bródnie, ul. św. Wincentego – Odrowąża – Rzeszowska, 1780-1960, nr rej.: A-856 z 5.09.2009 |
| 195 | Warszawa - Targówek | willa, ul. Siarczana 6, pocz. XX, nr rej.: 1236 z 12.12.1983 - ogród, nr rej.: jw. |
| 196 | Warszawa - Targówek | willa, ul. Tykocińska 15, 1930, nr rej.: A-925 z 20.03.2009 |
| miasto Warszawa - Wola | | |
| 197 | Warszawa - Wola | układ urbanistyczny i zespół budowlany osiedli „Kolo II” i „Kolo III” wraz z zielenią w granicach ulic: Ożarowska – Prymasa Tysiąclecia – Czorsztyńska – Deotymy , 1947-56, nr rej.: 1537-A z 9.11.1992 i z 3.09.2008: - domy, ul. Czorsztyńska 2A, 8, 12 - domy, ul. Deotymy 46, 48 - domy, ul. Dobiszewskiego 1, 2, 3, 3A, 5 - domy, ul. Magistracka 22, 24, 24A, 25, 27 - domy, ul. Ożarowska 65/67 - domy, ul. Raszei 1/3, 2, 5, 8 - domy, ul. Ringelbluma 1, 2 - domy, al. Prymasa Tysiąclecia 139/143, 139A - domy, ul. Sitnika 2, 3, 4, 6 |
| 198 | Warszawa - Wola | kościół par. pw. św. Augustyna, ul. Nowolipki, 1890-96, nr rej.: 18 717 z 1.07.1965 |
| 199 | Warszawa - Wola | kościół par. pw. św. Karola Boromeusza, ul. Chłodna 21a, 1841-49, nr rej.: 54 z 1.07.1965 |
| 200 | Warszawa - Wola | kościół par. pw. Miłosierdzia Bożego i św. Faustyny, ul. Żytnia 1, 1873, 1936-38, nr rej.: 795/03 z 19.08.2003 |
| 201 | Warszawa - Wola | kościół par. pw. Stanisława Biskupa ul. Bema 73, 1860, 1930-33, nr rej.: 651 z 1.07.1965 |
| 202 | Warszawa - Wola | kościół par. pw. św. Stanisława (św. Wojciecha), ul. Wolska 76, 1896-1910, nr rej.: 756 z 1.07.1965 |
| 203 | Warszawa - Wola | kościół klasztorny karmelitów trzewickowych, ob. par. pw. Narodzenia NMP, 1682-1732, 1945-56, al. Solidarności 80, nr rej.: 287 z 1.07.1965 |
| 204 | Warszawa - Wola | zespół Cmentarza Powązkowskiego, ul. Powązkowska 1 : - cmentarz, 1792, nr rej.: 445/1 z 1.07.1965 - kościół pw. św. Karola Boromeusza, 1792, 1891-98, nr rej.: 445/2 z 1.07.1965 - katakumby, 1792, 1851, nr rej.: 445/3 z 1.07.1965 - budynek karawaniarni, ul. Powązkowska 14, pol. XIX, nr rej.: 890 z 2.06.1976 - ogrodzenie, mur, XIX, nr rej.: A-835 z 2.0.2009 |
| 205 | Warszawa - Wola | cmentarz ewangelicko-augsburski, ul. Młynarska 54/58, 1792, pol. XIX, nr rej.: 311 z 1.07.1965 |
| 206 | Warszawa - Wola | cmentarz ewangelicko-reformowany (kalwiński), ul. Żytnia 42/44, 1792, XX, nr rej.: 310 z 1.07.1965 |
| 207 | Warszawa - Wola | cmentarz żydowski, ul. Okopowa 49/51, 1799-1806, nr rej.: 874 z 1.12.1973 |
| 208 | Warszawa - Wola | cmentarz muzułmański - kaukaski, ul. Młynarska 60, 1838, nr rej.: 1523 z 22.06.1992 |
| 209 | Warszawa - Wola | cmentarza muzułmański - tatarski, ul. Tatarska, 1867, nr rej.: 1254-A z 7.12.1984 - domek dozorczy, nr rej.: jw. - ogrodzenie, nr rej.: jw. |
| 210 | Warszawa - Wola | cmentarz karański, ul. Redutowa, 1890, nr rej.: 1412 z 2.02.1991 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-----|-----------------|---|
| 211 | Warszawa - Wola | cmentarz Powstańców Warszawy, ul. Wolska / Sowińskiego, 1946-60, nr rej.: A-1057 z 29.02.2012 |
| 212 | Warszawa - Wola | zespół Reduty Wolskiej, ul. Wolska 138-140, nr rej.: A-54 z 20.08.2003 - kościół par. pw. św. Wawrzyńca, k.XVII, 1838, 1932, - cerkiew prawosławna cmentarna pw. św. Jana Klimaka, 1905 - cmentarz prawosławny, 1834 - reduta nr 56 (szańce ziemne, waly i fosa), 1794, 1831, pol. XIX |
| 213 | Warszawa - Wola | zespół 16 schronów bojowych typu „Ringstand 58 c”, wzdłuż linii kolejowej na odcinku Warszawa Zachodnia – Warszawa Gdańska, 1944-45, nr rej.: A-1385 z 10.08.2017 |
| 214 | Warszawa - Wola | schron bojowy typu „Ringstand 58 c”, ul. Górczewska / al. Prymasa Tysiąclecia, 1944-45, nr rej.: A-1417 z 13.02.2018 |
| 215 | Warszawa - Wola | schron bojowy typu „Ringstand 58 c”, ul. Kasprzaka / al. Prymasa Tysiąclecia, 1944-45, nr rej.: A-1389 z 24.10.2017 |
| 216 | Warszawa - Wola | schron bojowy typu „Ringstand 58 c”, w nasypie kolejowym, ul. Górczewska, 1944-45, nr rej.: A-1424 z 28.05.2018 |
| 217 | Warszawa - Wola | schron bojowy typu „Ringstand 58 c”, w nasypie kolejowym, ul. Wolska, 1944-45, nr rej.: A-1423 z 28.05.2018 |
| 218 | Warszawa - Wola | schron bojowy typu „Ringstand 58 c”, w nasypie kolejowym, ul. Wolska - Górczewska, 1944-45, nr rej.: A-1389 z 20.11.2017 |
| 219 | Warszawa - Wola | skwer im. "Jura" Gorzechowskiego (teren d. więzienia kobiecego "Serbia"), al. Jana Pawła II – Dzielna – Smocza, nr rej.: A-945 z 15.11.1999 |
| 220 | Warszawa - Wola | budynki d. Zakładów Mechanicznych Lilpop, Rau i Loewenstein, ul. Bema 65, 1899-1904, nr rej.: A-884 z 10.02.2009: - budynek biurowy z wystrojem - elewacje hali fabrycznej - dom mieszkalny, ul. Prądyńskiego 65 |
| 221 | Warszawa - Wola | zespół budynków szkolnych, ul. Bema 76, 1925-28, nr rej.: 1301 z 31.08.1987 |
| 222 | Warszawa - Wola | kamienica robotnicza przędzalni „Wola”, ul. Bema 81, 1893, nr rej.: A-876 z 9.10.2009 |
| 223 | Warszawa - Wola | ulica Chłodna, założenie urbanistyczne, XVIII-XIX, nr rej.: 51 z 1.07.1965 |
| 224 | Warszawa - Wola | kamienica z oficynami, ul. Chłodna 20, 1912-13, nr rej.: 377-A z 23.02.2005 |
| 225 | Warszawa - Wola | kamienica, ul. Chłodna 27, 1820-30, nr rej.: 55 z 1.07.1965 |
| 226 | Warszawa - Wola | kamienica, ul. Chmielna 122, 1 ćw. XX, nr rej.: A-772 z 6.11.2007 |
| 227 | Warszawa - Wola | kamienica z oficynami i kapliczką, ul. Ciepła 3, XIX/XX, nr rej.: A-1329 z 28.04.2016 |
| 228 | Warszawa - Wola | szpital, ul. Działdowska 1/3, 1928, nr rej.: 1425-A z 22.05.1990 |
| 229 | Warszawa - Wola | więzienie "Pawiak" (teren i relikty zabudowy), ob. Muzeum, ul. Dzielna 26/24, 1830, po 1945, nr rej.: A-72 z 15.05.2001 |
| 230 | Warszawa - Wola | ściana frontowa d. Fabryki Mebli Stylowych, ul. Dzielna 72, 1910, 1930-36, nr rej.: dec.379/10 z 10.05.2010 |
| 231 | Warszawa - Wola | elewacje i hall parteru z główną klatką schodową d. Domu Wydawniczego „Bellona”, pl. Europejski 3, 1949-58, nr rej.: A-1245 z 8.07.2014 |
| 232 | Warszawa - Wola | zakład ogrodniczy Ulrichów ul. Górczewska 124 : - szklarnie, 1898-99, nr rej.: 70 z 12.04.2001, - dom mieszkalny "palacyk", pocz. XX, nr rej.:70 z 12.04.2001, - dom mieszkalny, drewn., k. XIX, nr rej.:70 z 12.04.2001, - park – ogród pokazowy, 1905, 1936, nr rej.: 891 z 2.06.1976 |
| 233 | Warszawa - Wola | budynki w zespole d. browaru Haberbusch i Schiele, ul. Grzybowska 58, nr rej.: A-868 z 3.03.2009 : - willa fabrykancka, 1889-91 - laboratorium, 1900 |
| 234 | Warszawa - Wola | przedszkole, ul. Kasprzaka 18/20, 1914, nr rej.: 1437-A z 3.07.1990 |

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-----|-----------------|---|
| 235 | Warszawa - Wola | zespół gazowni, ul. Kasprzaka 25, nr rej.: 884 z 13.05.1975 i A-482 z 29.08.2005 : - kotłownia z kominem, 1927-31 - wieża ciśnień z remizą straży pożarnej, 1900 - budynek biurowy k. wieży ciśnień, 1900 - oczyszczalnia systemu III, 1900 - oczyszczalnia systemu IV (nie istnieje) - tłocznia gazu, 1900, 1926 - oczyszczalnia systemu I i II, 1886-88 - zbiornik gazu I, 1886-88 - zbiornik gazu II, 1900 - amoniakalnia, 1892 - budynek z wagą koksu, 1900 - fenolownia, 1886-88, 1900 - portiernia, 1920 - magazyn centralny, 1886-88 - warsztat, 1900 - naftalenownia, 1900 - budynek administracyjny, 1926 - benzolownia, 1926 - kalorymetr, 1900 - centrala elektryczna, 1912-23 - stajnia z powozownią, 1886-88 - 3 domy mieszkalne, 1886-88,1900 |
| 236 | Warszawa - Wola | część zabudowy d. koszar, ul. Kozielska 4, 4a : - budynek koszarowy (nr 28), 1830, 1 ćw. XX, nr rej.: 1205 z 2.12.1982, - rotunda (magazyn), 1835, nr rej.: 892 z 31.08.1976 |
| 237 | Warszawa - Wola | ulica Leszno, założenie urbanistyczne XVIII-XX, nr rej.: 279 z 1.07.1965 |
| 238 | Warszawa - Wola | dom, ul. Ludwiki 1, 1927-29 nr rej.: A-450 z 15.07.2005 |
| 239 | Warszawa - Wola | dom, ul. Łucka 8, 1878, nr rej.: 1534-A z 22.10.1992 |
| 240 | Warszawa - Wola | budynek główny z maszynownią i kotłownią (3 segmenty), w zespole d. garbarni „Temler i Szwede”, ul. Okopowa 78, 1860, 1919-23, po 1930, nr rej.: A-1251 z 27.08.2010 |
| 241 | Warszawa - Wola | kamienica, ul. Pańska 85, k. XIX, nr rej.: 1243-A z 15.08.1984 |
| 242 | Warszawa - Wola | pałacyk, ul. Płocka 9/11, po 1920, nr rej.: 1419-A z 17.04.1990 |
| 243 | Warszawa - Wola | zespół budynków stacji postojowej Warszawa - Szczęśliwice, ul. Potrzebna 54, 1922-33, nr rej.: A-758 z 29.01.2007: - budynek administracyjny, 1926 - akumulatornia, 1926 - kompresornia, 1929 - warsztaty, 1929 - dom zawiadowcy, 1929 - spawalnia, 1933 |
| 244 | Warszawa - Wola | osiedle mieszkaniowe pracowników PKP „Wolskie Pięciochatki”, ul. Prądyńskiego 23, 23 a-b-c-d, 1923-24, nr rej.: A-1412 z 22.03.2018 : - 5 budynków - teren posesji z układem komunikacyjnym i zielenią (skwer) |
| 245 | Warszawa - Wola | zespół Elektrowni Tramwajów Miejskich, ul. Przyokopowa 28, 1905-09, nr rej.: 80 z 10.09.2001 : - hala główna (kotłownia z pompownią i maszynownią), - budynek administracyjno - mieszkalny, - portiernia, - ogrodzenie z bramą |
| 246 | Warszawa - Wola | szkoła, ul. Rogalińska 2, 1914-25, nr rej.: 1424-A z 22.05.1990 |
| 247 | Warszawa - Wola | dom, ul. Siedmiogrodzka 5, 1914, nr rej.: 1432-A z 8.06.1990 |
| 248 | Warszawa - Wola | budynki w zespole d. szpitala dziecięcego im. Bersohnów i Baumanów, ul. Sienna 60 / Śliska 51 nr rej.: dec. 410/2017 z 10.04.2017 (brak dec. w NID): - pawilon główny, 1876-78, 1924-30 - pawilon okulistyczny, ok.1900 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-----------------------------------|-----------------|---|
| 249 | Warszawa - Wola | mach Sądów Grodzkich, ob. Sąd Okręgowy, al. Solidarności 127, 1935-39, nr rej.: A-836 z 21.01.2009 |
| 250 | Warszawa - Wola | zespół d. Miejskich Zakładów Sanitarnych, ul. Spokojna 15, 1912, nr rej.: A-831 z 6.01.2009 : - budynek główny, administracyjno - gospodarczy - wozownia - pozostałości spalarni śmieci - budynek gospodarczy - ogrodzenie, mur. |
| 251 | Warszawa - Wola | pałacyk, ul. Srebrna 12, 1880, nr rej.: 736 z 1.07.1965 |
| 252 | Warszawa - Wola | kamienica z oficynami, ul. Waliców 10, 1910, nr rej.: A-1421 z 16.05.2018 |
| 253 | Warszawa - Wola | pozostałości zespołu fabryki, ul. Waliców 11 / Pereca, 1854, nr rej.: 1571-A z 28.02.1994: - dom, - piwnice (pod domem i dziedzińcem), - mur ceglany z bramą od ul. Waliców |
| 254 | Warszawa - Wola | kamienica z oficynami, ul. Waliców 12, 1912, nr rej.: A-1427 z 1.06.2018 |
| 255 | Warszawa - Wola | oficyny kamienicy, ul. Waliców 14, 1912, nr rej.: A-1419 z 29.03.2018 |
| 256 | Warszawa - Wola | zespół pałacyku Biernackich, ul. Wolska 27/29, pol. XIX, 1947, nr rej.: 755 z 1.07.1965 : - pałacyk, - oficyna, - pawilon I, - pawilon I |
| 257 | Warszawa - Wola | kamienica, ul. Żłota 83, 1896-99, nr rej.: 1398-A z 13.11.1989 |
| 258 | Warszawa - Wola | elewacja zachodnia wieży trafostacji, ul. Żelazna 24, 1931, nr rej.: dec. 166/09 z 27.02.2009 |
| 259 | Warszawa - Wola | d. Zakłady Norblina, ul. Żelazna 51/53, k. XIX, nr rej.: A-1250 z 28.04.1982, z 18.06.1984 i z 28.10.2013: - budynek odlewni z wyposażeniem technicznym - budynek trawialni z piecem dwukomorowym - budynek tłoczni z wyposażeniem technicznym - kuźnia - budynek ciągarni z wyposażeniem technicznym - budynek wykańczalni (3-halowy) z wyposażeniem technicznym - budynek czyszczalni z wyposażeniem technicznym - budynek hartowni - laboratorium mechaniczne z wyposażeniem technicznym - magazyn surowców tzw. namiarownia z wyposażeniem technicznym - budynek administracyjny |
| 260 | Warszawa - Wola | fragment domu, d. "Żydowski Dom Studiów Religijnych i Modlitwy", ul. Żelazna 57, 1864, nr rej.:1529-A z 14.05.1993 |
| 261 | Warszawa - Wola | zespół d. fabryki "Duschik i Szolce", ul. Żelazna 63, 1875-76, nr rej.: 1504-A z 3.01.1992 : - dom mieszkalny, - hala fabryczna, - brama wjazdowa |
| 262 | Warszawa - Wola | kamienica, ul. Żelazna 75 A, 1937-38, nr rej.: A-1016 z 24.02.2011 |
| 263 | Warszawa - Wola | zespół domu Wojciecha Bogusławskiego, ul. Żelazna 97, 1807, nr rej.: 636 z 1.07.1965 : - pałacyk, - oficyna I, - oficyna II |
| miasto Warszawa - Żoliborz | | |

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-----|---------------------|--|
| 264 | Warszawa - Żoliborz | Żoliborz historyczny (układ i zabudowa), nr rej.: 994-A z 30.09.1980: - „Kolonja Dziennikarska”, 1928-30, nr rej.: 1577-A z 22.04.1994 - osiedle WSM, 1927- po 1945, nr rej.: 1502-A z 15.07.1992 - „Żoliborz Oficerski”, 1922-39, nr rej.: 812 z 20.03.1973 |
| 265 | Warszawa - Żoliborz | zespół cytadeli, ul. Wybrzeże Gdyńskie, 1832-36, 1857-75: - cytadela z murami, bramami i umocnieniami, nr rej.: 59/1 z 1.07.1965 - X pawilon, 1822-27, po 1945, nr rej.: 59/2 z 1.07.1965 - d. kaplica pw. św. Ducha, 2 poł. XVIII, nr rej.: 59/3 z 1.07.1965 - d. budynki klasztorne, 1775, 1834, nr rej.: 59/4 z 1.07.1965 - budynek, ul. Gwardii, XVIII/XIX, nr rej.: 59/5 z 1.07.1965 - budynek, ul. Fawory, XVIII/XIX, nr rej.: 59/6 z 1.07.1965 - Fort Sokolnickiego, ul. Krasińskiego, 1849-71, nr rej.: 59/8 z 1.07.1965 - Fort Traugutta, ul. Mickiewicza, 1847-49, 1863-74, nr rej.: 59/7 z 1.07.1965 - poterna (tunel) z cytadeli, ul. Wojska Polskiego – pl. Inwalidów, k. XIX, nr rej.: A-58 z 1.08.2000 |
| 266 | Warszawa - Żoliborz | zabudowa parzystej strony, ul. Brodzińskiego, nr rej.: 810 z 20.03.1973 |
| 267 | Warszawa - Żoliborz | dom (bliźniak), ul. Brodzińskiego 2, 1923-26, nr rej.: 1651-A z 31.07.1998 - ogród, nr rej.: jw. |
| 268 | Warszawa - Żoliborz | dom (bliźniak), ul. Brodzińskiego 4, 1923-26, nr rej.: 1652-A z 31.07.1998 - ogród, nr rej.: jw. |
| 269 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 8, 1923-26, nr rej.: 1477-A z 27.01.1992 |
| 270 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 10, 1923-26, nr rej.: 1654-A z 7.10.1998 |
| 271 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 12, 1923-26, nr rej.: 1653-A z 31.07.1998 - ogród, nr rej.: jw. |
| 272 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 16, 1923-26, nr rej.: 1457-A z 2.07.1991 |
| 273 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 20, 1923-26, nr rej.: 1539-A z 16.12.1992 - ogród, nr rej.: jw. |
| 274 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 24, 1923-26, nr rej.: 1655-A z 7.10.1998 |
| 275 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 28, 1923-26, nr rej.: 1540-A z 30.12.1992 - ogród, nr rej.: jw. |
| 276 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 30, 1923-26, nr rej.: 1461-A z 28.12.1990 |
| 277 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Brodzińskiego 32, 1923-26, nr rej.: 1510-A z 23.02.1992 |
| 278 | Warszawa - Żoliborz | szkoła, ul. Czarnieckiego 49, 1930-34, nr rej.: 1456-A/1451 z 8.11.1991 |
| 279 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Czarnieckiego 53, 1936, nr rej.: A-950 z 17.04.2000 - ogród, nr rej.: jw. |
| 280 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Dygasińskiego 1, 1929-31, nr rej.: 1257-A z 27.02.1985 - ogród, nr rej.: jw. |
| 281 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Dygasińskiego 3, 1928, nr rej.: 1606-A z 28.12.1995 - ogród, nr rej.: jw. |
| 282 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Dygasińskiego 15, 1936-38, nr rej.: 1647-A z 4.02.1998 - ogród, nr rej.: jw. |
| 283 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Dygasińskiego 19, 1936-38, nr rej.: 1648-A z 4.02.1998 - ogród, nr rej.: jw. |
| 284 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Dygasińskiego 20, 1928, nr rej.: A-929 z 29.03.1999 - ogród, nr rej.: jw. |
| 285 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Dygasińskiego 21, 1936-38, nr rej.: 1646-A z 27.01.1998 - ogród, nr rej.: jw. |
| 286 | Warszawa - Żoliborz | dom, ul. Dygasińskiego 22, 1934 -35, nr rej.: 1271-A z 2.09.1985 |
| 287 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Dygasińskiego 23, 1936-38, nr rej.: 1649-A z 4.02.1998 - ogród, nr rej.: jw. |
| 288 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Dziennikarska 11, 1934-35, nr rej.: 1642-A z 27.10.1997 - ogród, nr rej.: jw. |
| 289 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Dziennikarska 12, 1934-35, nr rej.: 1643-A z 27.10.1997 - ogród, nr rej.: jw. |
| 290 | Warszawa - Żoliborz | szkoła, ul. Elbląska 51, 1921, nr rej.: 1598-A z 23.11.1995 |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-----|---------------------|--|
| 291 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Forteczna 12, 1925, nr rej.: A-40 z 15.11.2002 - ogród, jw. |
| 292 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Gomółki 4, 1928-30, nr rej.: 1263 z 27.05.1985 |
| 293 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Gomółki 6, 1928-30, nr rej.: 1264-A z 10.06.1985 |
| 294 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Hauke-Bosaka 9, 1922-25, nr rej.: 1329-A z 22.03.1988 - ogród, nr rej.: jw. |
| 295 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Hauke-Bosaka 12, 1924, nr rej.: 1197 z 18.10.1982 - ogród, nr rej.: jw. |
| 296 | Warszawa - Żoliborz | dom, ul. Kaniowska 1, po 1920, nr rej.: 1371-A z 29.09.1989 |
| 297 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), pl. Lelewela 12, 1929, nr rej.: 1433-A z 18.06.1990 |
| 298 | Warszawa - Żoliborz | willa, pl. Lelewela 14, 1926-27, nr rej.: 1220 z 2.02.1983 |
| 299 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), pl. Lelewela 18, 1929, nr rej.: 1449-A z 20.11.1990 - ogród, nr rej.: jw. |
| 300 | Warszawa - Żoliborz | dom, ul. Mickiewicza 34/36, 1938, nr rej.: 1397 z 31.10.1989 |
| 301 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Niegolewskiego 8, 1927-28, nr rej.: 814 z 6.04.1973 oraz 1418-A z 12.04.1990 - ogród, nr rej.: jw. |
| 302 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Niegolewskiego 10, 1934, nr rej.: A-1622 z 30.01.1997 - ogród, nr rej.: jw. |
| 303 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Niegolewskiego 21, po 1920, nr rej.: 811 z 20.03.1973 |
| 304 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Niegolewskiego 21/II, 1923, nr rej.: 1372-A z 29.12.1989 |
| 305 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Niegolewskiego 27, 1933, nr rej.: A-934 z 30.04.1999 - ogród, nr rej.: jw. |
| 306 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Promyka 17, 1936, nr rej.: 1636-A z 4.08.1997 - ogród, nr rej.: jw. |
| 307 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), pl. Słoneczny 6, 1920, nr rej.: 1522-A z 4.06.1992 - ogród, nr rej.: jw. |
| 308 | Warszawa - Żoliborz | spółeczny dom kultury z teatrem „Komedia”, ul. Słowackiego 19 A, 1950-53, nr rej.: A-893 z 19.01.2010 |
| 309 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Sulkowskiego 28, 1926-28, nr rej.: 1494-A z 8.08.1991 - ogród, nr rej.: jw. |
| 310 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Sulkowskiego 32, 1928, nr rej.: 1563-A z 14.01.1994 |
| 311 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Śmiała 41, 1925, nr rej.: 1290 z 6.03.1987 |
| 312 | Warszawa - Żoliborz | dom, ul. Śmiała 48, 1922, nr rej.: 1303 z 15.04.1987 |
| 313 | Warszawa - Żoliborz | dom, ul. Śmiała 50, 1922-25, nr rej.: 1304 z 15.04.1987 |
| 314 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Śmiała 54, 1924, nr rej.: 1553 z 27.07.1993 - ogród, nr rej.: jw. |
| 315 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Śmiała 58, 1923-24, nr rej.: 1611-A z 23.08.1996 - ogród, nr rej.: jw. |
| 316 | Warszawa - Żoliborz | dom, ul. Śmiała 60, 1922-25, nr rej.: 1305 z 15.04.1987 |
| 317 | Warszawa - Żoliborz | willa, ul. Śmiała 63, 1923, nr rej.: 1602-A z 30.11.1995 - ogród, nr rej.: jw. |
| 318 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Śmiała 66, 1922-25, nr rej.: 1518-A z 20.07.1992 |
| 319 | Warszawa - Żoliborz | dom, ul. Śmiała 73, 1923, nr rej.: 1484-A z 30.12.1991 |
| 320 | Warszawa - Żoliborz | zabudowa, ul. Wieniawskiego, 1923-26, nr rej.: 809 z 20.03.1973 |
| 321 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 1/I, 1923, nr rej.: 1479-A z 15.04.1991 |
| 322 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 2/I, 1923, nr rej.: 1259-A z 2.02.1985 |
| 323 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 2/2, 1923, nr rej.: A-951 z 28.04.2000 |
| 324 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 3/I, 1923, nr rej.: 1315-A z 15.12.1987 |
| 325 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 3/II, 1923, nr rej.: 1316-A z 15.12.1987 |
| 326 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 3/III, 1923, nr rej.: 1252-A z 4.12.1984 |

| Lp. | Miejscowość | Opis obiektu, nr rejestru |
|-----|---------------------|---|
| 327 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 3/IV,1923, nr rej.: 1276 z 16.06.1986 |
| 328 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 4, 1923-26, nr rej.: 1662-A z 7.12.1998 |
| 329 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 5/I, 1923, nr rej.: 876 z 21.06.1984 |
| 330 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 5/II, 1923, nr rej.: 1482-A z 6.07.1991 |
| 331 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 5/III, 1923, nr rej.: 1456-A z 2.07.1991 |
| 332 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 5/IV, 1923, nr rej.: 1366-A z 24.11.1988 |
| 333 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 5/V, 1923, nr rej.: 1627-A z 22.04.1997 |
| 334 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 5/VI, 1923, nr rej.: 1368-A z 24.11.1988 |
| 335 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 5/IX, 1925, nr rej.: 1267-A z 15.07.1982 |
| 336 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 5/X, 1923, nr rej.: 1369-A z 24.11.1988 |
| 337 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 6/I, 1923, nr rej.: 1453 z 28.06.1991 |
| 338 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 6/III, 1923, nr rej.: 1253-A z 28.11.1984 |
| 339 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 6/VI, 1923, nr rej.: 1552-A z 12.07.1993 |
| 340 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 6/VII, 1923, nr rej.: 1258-A z 7.02.1985 |
| 341 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 6/VIII, 1923, nr rej.: 1483-A z 21.06.1991 |
| 342 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 6/IX,1923, nr rej.: 1548-A z 4.05.1993 |
| 343 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 6/X,1923, nr rej.: 1420-A z 12.04.1990 |
| 344 | Warszawa - Żoliborz | willa (segment), ul. Wieniawskiego 7/I, 1923, nr rej.: 1367-A z 24.11.1988 |
| 345 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 7/II, 1923, nr rej.: 1256-A z 28.12.1984 |
| 346 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 7/III, 1923, nr rej.: A-1206 z 6.09.2013 |
| 347 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 7/IV, 1923, nr rej.: 1555-A z 19.07.1993 |
| 348 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 7/V,1923, nr rej.: 1364-A z 3.11.1988 |
| 349 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 7/VI, 1923, nr rej.: 1365-A z 3.11.1988 |
| 350 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 8/I, 1923, nr rej.: 1275-A z 7.04.1986 |
| 351 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 8/III, 1923, nr rej.: 1550-A z 29.06.1993 - ogród, nr rej.: jw. |
| 352 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 8/IV, 1923, nr rej.: 1546-A z 17.04.1993 |
| 353 | Warszawa - Żoliborz | dom (segment), ul. Wieniawskiego 8/VI, 1923, nr rej.: 1567-A z 18.01.1994 - ogród, nr rej.: jw. |
| 354 | Warszawa - Żoliborz | dom, Al. Wojska Polskiego 29, 1930, nr rej.: 1533-A z 30.09.1992 |

Załącznik 5. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków ruchomych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna (źródło: dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Opis obiektu, nr rejestru | |
|---------------------------------|--------------------------|-----------------------------|--|
| gmina Leoncin | | | |
| 1 | Leoncin | marmur | nagrobek cmentarny - obelisk z krzyżem |
| 2 | Leoncin | piaskowiec, metal | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 3 | Leoncin | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 4 | Leoncin | marmur | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 5 | Leoncin | piaskowiec | nagrobek cmentarny - kopiec kamieni z krzyżem |
| 6 | Leoncin | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół |
| 7 | Leoncin | żeliwo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 8 | Leoncin | żeliwo | rzeźba - krucyfiks |
| 9 | Leoncin | piaskowiec | plaskorzeźba, Mężczyzna z dzieckiem |
| 10 | Leoncin | żeliwo | nagrobek cmentarny |
| 11 | Leoncin | marmur | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 12 | Leoncin | marmur, żelazo | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 13 | Leoncin | żelazo, piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 14 | Leoncin | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 15 | Leoncin | marmur | nagrobek cmentarny - obelisk z krzyżem |
| 16 | Leoncin | piaskowiec | nagrobek cmentarny - głaz z krzyżem |
| 17 | Leoncin | piaskowiec | rzeźba, Matka Boska |
| miasto i gmina Zakroczym | | | |
| 18 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny |
| 19 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cipuss |
| 20 | Zakroczym | żeliwo | nagrobek cmentarny - obelisk |
| 21 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 22 | Zakroczym | piaskowiec, granit | nagrobek cmentarny - płyta |
| 23 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny - stela |
| 24 | Zakroczym | żeliwo | nagrobek cmentarny - cokół |
| 25 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 26 | Zakroczym | piaskowiec, żeliwo | nagrobek cmentarny - kolumna złamana z krzyżem |
| 27 | Zakroczym | żeliwo | nagrobek cmentarny - ogrodzenie |
| 28 | Zakroczym | piaskowiec, granit | nagrobek cmentarny - obelisk z krzyżem |
| 29 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 30 | Zakroczym | żelazo | nagrobek cmentarny - krzyż |
| 31 | Zakroczym | granit | nagrobek cmentarny - obelisk z krzyżem |
| 32 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 33 | Zakroczym | piaskowiec, sztuczny kamień | rzeźba, Aniołek kłęczący |
| 34 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny - kopiec kamieni z krzyżem |
| 35 | Zakroczym | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny - głaz z krzyżem |
| 36 | Zakroczym | piaskowiec, żeliwo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 37 | Zakroczym | piaskowiec | plaskorzeźba, Chrystus niesie krzyż |
| 38 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek cmentarny - stela |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Opis obiektu, nr rejestru | |
|------------------------|--------------------------|-------------------------------------|---|
| 39 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek - Górnicka Anna |
| 40 | Zakroczym | żeliwo | nagrobek - Górnicki Piotr |
| 41 | Zakroczym | piaskowiec, marmur | nagrobek - Wójcikowski Antoni |
| 42 | Zakroczym | piaskowiec, alabaster, kamień polny | nagrobek - Barcikowski Longinek i Staś |
| 43 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek - Zeifert Kamila z Koźmińskich |
| 44 | Zakroczym | żeliwo | nagrobek - Martell rodzina |
| 45 | Zakroczym | | nagrobek - Mierzejewski Szymon, Ewa, Marianna |
| 46 | Zakroczym | piaskowiec, granit | nagrobek - Kowalska Zuzanna z Ładzińskich |
| 47 | Zakroczym | żeliwo | nagrobek - Szaniawska Zeneida Maria z Gawitów |
| 48 | Zakroczym | piaskowiec, beton | nagrobek - Wesolowski Antoni |
| 49 | Zakroczym | piaskowiec, marmur | nagrobek - Braun Wojan |
| 50 | Zakroczym | piaskowiec czerwony | nagrobek - Braon Maksymilian |
| 51 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek - Jaworscy rodzina |
| 52 | Zakroczym | piaskowiec | nagrobek - Łojko Katarzyna z Ostaszewskich |
| 53 | Zakroczym | piaskowiec, beton | nagrobek - Bukowscy rodzina |
| gmina Czosnów | | | |
| 54 | Łomna | marmur | epitafium cmentarne |
| 55 | Łomna | piaskowiec | plyta nagrobna, cmentarna |
| 56 | Łomna | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z kolumną |
| 57 | Łomna | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 58 | Łomna | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 59 | Łomna | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 60 | Łomna | piaskowiec, żeliwo, odlew | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 61 | Łomna | granit, żelazo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 62 | Łomna | piaskowiec, żelazo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 63 | Łomna | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 64 | Łomna | marmur, piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 65 | Łomna | piaskowiec, żelazo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 66 | Łomna | piaskowiec, żelazo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 67 | Łomna | żeliwo | kapliczka przydrożna |
| gmina Wieliszew | | | |
| 68 | Wieliszew | kamień, żeliwo | nagrobek cmentarny |
| 69 | Wieliszew | piaskowiec, żelazo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 70 | Wieliszew | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 71 | Wieliszew | piaskowiec | rzeźba, Matka Boska Różańcowa |
| gmina Jabłonna | | | |
| 72 | Chotomów | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny |
| 73 | Chotomów | żelazo, kamień | nagrobek cmentarny - krzyż |
| 74 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - plyta |
| 75 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół |
| 76 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - stela |
| 77 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cipus z krzyżem |
| 78 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 79 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Opis obiektu, nr rejestru | |
|--------------------------------|--------------------------|----------------------------|---|
| 80 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 81 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół |
| 82 | Chotomów | piaskowiec, żelazo | nagrobek cmentarny - kopiec kamieni |
| 83 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z tablicą |
| 84 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 85 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - kopiec kamieni z krzyżem |
| 86 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 87 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - kopiec kamieni |
| 88 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół |
| 89 | Chotomów | piaskowiec | rzeźba, Matka Boska Bolesna |
| 90 | Chotomów | piaskowiec, żeliwo | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 91 | Chotomów | piaskowiec, żeliwo | nagrobek cmentarny - kopiec kamieni z krzyżem |
| 92 | Chotomów | piaskowiec, żeliwo | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 93 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - obelisk |
| 94 | Chotomów | piaskowiec | plaskorzeźba, Chrystus - głowa |
| 95 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 96 | Chotomów | piaskowiec | rzeźba, Dziewczynka |
| 97 | Chotomów | piaskowiec | rzeźba, Dziewczynka z krzyżem |
| 98 | Chotomów | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 99 | Chotomów | piaskowiec | plaskorzeźba, Anioł |
| gmina Nieporęt | | | |
| 100 | Nieporęt | piaskowiec | płyta nagrobna, cmentarna |
| 101 | Nieporęt | piaskowiec | nagrobek cmentarny - tablica |
| 102 | Nieporęt | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 103 | Nieporęt | piaskowiec, żeliwo | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 104 | Nieporęt | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 105 | Nieporęt | piaskowiec | nagrobek cmentarny |
| 106 | Nieporęt | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół |
| 107 | Nieporęt | piaskowiec | rzeźba, Dziewczynka |
| 108 | Nieporęt | piaskowiec, żelazo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 109 | Nieporęt | granit, żelazo, marmur | nagrobek cmentarny - obelisk |
| 110 | Nieporęt | żelazo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| miasto i gmina Serock | | | |
| 111 | Serock | piaskowiec | nagrobek cmentarny |
| 112 | Serock | piaskowiec | nagrobek cmentarny |
| miasto i gmina Łomianki | | | |
| 113 | Łomianki | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 114 | Łomianki | piaskowiec, żelazo | nagrobek cmentarny - obelisk |
| 115 | Łomianki | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny - cokół |
| 116 | Łomianki | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 117 | Łomianki | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny - cokół |
| 118 | Łomianki | piaskowiec, marmur, żelazo | nagrobek cmentarny - architektoniczny z krzyżem |
| 119 | Łomianki | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny |
| 120 | Łomianki | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny - cippus |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Opis obiektu, nr rejestru | |
|---------------------------------|--------------------------|---------------------------|--|
| 121 | Łomianki | piaskowiec | plaskorzeźba, Kobieta stojąca |
| 122 | Łomianki | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny |
| 123 | Łomianki | piaskowiec, marmur | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 124 | Łomianki | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cippus |
| 125 | Łomianki | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół |
| 126 | Łomianki | piaskowiec, żeliwo | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 127 | Łomianki | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 128 | Łomianki | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 129 | Łomianki | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 130 | Łomianki | piaskowiec, żelazo | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 131 | Łomianki | piaskowiec | nagrobek cmentarny - obelisk z krzyżem |
| 132 | Łomianki | piaskowiec, żelazo | krzyż nagrobny, cmentarny |
| gmina Stare Babice | | | |
| 133 | Stare Babice | marmur | nagrobek cmentarny |
| 134 | Stare Babice | żeliwo | nagrobek cmentarny |
| 135 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cippus |
| 136 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - stela |
| 137 | Stare Babice | piaskowiec | krzyż nagrobny, cmentarny |
| 138 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 139 | Stare Babice | żeliwo | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 140 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 141 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 142 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 143 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cippus |
| 144 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół |
| 145 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - stela |
| 146 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cippus z krzyżem |
| 147 | Stare Babice | piaskowiec, marmur, miedź | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 148 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - stela |
| 149 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 150 | Stare Babice | piaskowiec, marmur | płyta nagrobna, cmentarna |
| 151 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 152 | Stare Babice | żelazo | nagrobek cmentarny - krzyż żelazny |
| 153 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 154 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - cokół z krzyżem |
| 155 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 156 | Stare Babice | żelazo | nagrobek cmentarny - krzyż żelazny |
| 157 | Stare Babice | piaskowiec | rzeźba, Anioł |
| 158 | Stare Babice | piaskowiec | nagrobek cmentarny - płyta |
| 159 | Borzęcin Duży | cegła, tynk | kapliczka |
| 160 | Lipków | piaskowiec | nagrobek cmentarny |
| 161 | Lipków | piaskowiec | rzeźba, św. Józef |
| 162 | Lipków | cegła, tynk | kapliczka przydrożna |
| miasto Warszawa - Bemowo | | | |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Opis obiektu, nr rejestru | |
|---------------------------------------|--|---|---|
| 163 | Grotowska/Westerplatte dz. ew. nr 18 obręb 61001 | Kapliczka z figurą Matki Bożej z Dzieciątkiem | |
| miasto Warszawa - Białołęka | | | |
| 164 | ul. Karnicka 19 | figura MBNP | |
| miasto Warszawa - Bielany | | | |
| 165 | ul. Płatnicza | figura nmp np. | |
| 166 | ul. Wólczyńska 23 | kapliczka przydrożna | |
| 167 | ul. Wolumen/Aspekt (Wergiliusza) | kapliczka przydrożna | |
| 168 | ul. Wólczyńska/Aspekt | kapliczka z figura NMP | |
| 169 | ul. Kleszczowa 31 | kapliczka z figura NMP | |
| 170 | ul. Arkuszowa 101 | kapliczka przydrożna z figura św. Jana Nepomucena | |
| 171 | ul. Dzierżoniowska | figura Madonny z Dzieciątkiem | |
| 172 | ul. Dewajtis 3 | grób Staszica | |
| 173 | ul. Żeromskiego/Płatnicza | kapliczka przydrożna | |
| 174 | ul. Dewajtis 3/5 | brama przejazdowa i fr. muru | |
| 175 | Marymoncka 90 | rzeźba "Dziewczynka ze skakanką" A.Karny 1930 | |
| 176 | ul. Ceglowska | latarnie gazowe z XIX w. (25 szt.) | |
| 177 | ul. Kleczewska 31 | kapliczka z figurą NMP Niepokalanie Poczętej | przy ulicy |
| 178 | ul. Kleczewska 31 | kapliczka z figurą NMP Niepokalanie Poczętej | przy ulicy |
| miasto Warszawa - Praga Północ | | | |
| 179 | ul. Targowa 50/52 | malowidło ściennie w dawnym żydowskim domu modlitwy | |
| 180 | ul. Ratuszowa 1/3 | posąg „Lwa śpiącego” | |
| 181 | ul. Żąbkowska | figura MbzDz | |
| 182 | Warszawa/port praski | przystań pływająca – dworzec wodny | |
| 183 | Al. Solidarności Park Praski | pomnik Elizy Orzeszkowej | |
| 184 | ul. Floriańska | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (10 szt.) | |
| 185 | ul. Jasińskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (7 szt.) | |
| miasto Warszawa - Targówek | | | |
| 186 | ul. Malborska | nagrobek Michała Walemburga z 1708 r. | cmentarz epidemiczny |
| miasto Warszawa - Wola | | | |
| 187 | ul. Wolska 132 | pomnik gen. Józefa Sowińskiego | |
| 188 | ul. Młynarska 54/56/58 | nagrobek piaskowcowy z ogrodzeniem żeliwnym | cmentarz ewangelicko-augsburski |
| 189 | ul. Młynarska 54/56/58 | nagrobek granitowy i ogrodzenie żeliwne | cmentarz ewangelicko-augsburski |
| 190 | ul. Wolska 140A | nagrobek bezimienny | cmentarz prawosławny |
| 191 | ul. Młynarska 54/56/58 | nagrobek z żeliwnym ogrodzeniem | cmentarz ewangelicko-augsburski |
| 192 | ul. Młynarska 54/56/58 | nagrobek rodziny Hochów | cmentarz ewangelicko-augsburski |
| 193 | ul. Wolska 140A | nagrobek Mikołaja Fioderenki | cmentarz prawosławny |
| 194 | ul. Górczewska 124 | pomnik Krystiana Ulricha | park na terenie stacji hodowli roślin w Urlichowie |
| 195 | ul. Kozielska 4 | pomnik Karola Kaczkowskiego | dziedziniec na terenie Wojskowego Instytutu Higieny |
| 196 | ul. Chłodna | figura Matki Boskiej | przy ulicy |
| 197 | ul. Sienna 53 | mur getta - fragmenty | działka ewid. 75, obręb 60108 |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Opis obiektu, nr rejestru | |
|-----------------------------------|--------------------------|---|------------------------------|
| miasto Warszawa - Żoliborz | | | |
| 198 | ul. Powązkowska | balustrady | |
| 199 | ul. Jasnodhorska 9 | figura św. Józefa z Dzieciątkiem | |
| 200 | ul. Bohomolca | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (5 szt.) | |
| 201 | ul. Brodzińskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (6 szt.) | |
| 202 | ul. Bytomska | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (7 szt.) | |
| 203 | ul. Drohicka | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (2 szt.) | |
| 204 | ul. Dygasińskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (16 szt.) | |
| 205 | ul. Dymińska | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (5 szt.) | |
| 206 | ul. Gomółki | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (5 szt.) | |
| 207 | ul. Hozjusza | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (4 szt.) | |
| 208 | ul. Kaniowska | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (16 szt.) | |
| 209 | ul. Kochowskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (2 szt.) | |
| 210 | ul. Kossaka | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (5 szt.) | |
| 211 | ul. Mierosławskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (10 szt.) | |
| 212 | ul. Mściławska | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (4 szt.) | |
| 213 | ul. Mysłowicka | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (7 szt.) | |
| 214 | ul. Niegolewskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (9 szt.) | |
| 215 | ul. Próchnika | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (5 szt.) | |
| 216 | ul. Rybińskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (2 szt.) | |
| 217 | ul. Sarbiewskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (2 szt.) | |
| 218 | ul. Śmiała | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (18 szt.) | |
| 219 | ul. Wieniawskiego | latarnie elektryczne tzw. pastoralki (6 szt.) | |
| 220 | ul. Mickiewicza | fontanna z rzeźbą Alina - Dziewczyzna z dzbanem"" | park im. Stefana Żeromskiego |
| 221 | ul. Mickiewicza 27 | figura Matki Bożej | podwórze kamienicy |

Załącznik 6. Wykaz zabytków archeologicznych (rejestr i ewidencja) w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa Jabłonna (źródło: dane Mazowieckiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków)

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|----------------------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| gmina Leoncin | | | | | |
| 1 | Ośniki | osada (wczesna i epoka brązu, okres halsztacki-wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/1 | - | - |
| 2 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (mezolit, neolit, epoka brązu) | 53-61/10 | - | - |
| 3 | Ośniki | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-61/100 | - | - |
| 4 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/101 | - | - |
| 5 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-61/102 | - | - |
| 6 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/103 | - | - |
| 7 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/104 | - | - |
| 8 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-61/105 | - | - |
| 9 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-61/106 | - | - |
| 10 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (neolit) | 53-61/107 | - | - |
| 11 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-61/108 | - | - |
| 12 | Ośniki | ślady osadnictwa (wczesne średniowieczne XI-XII w., XIII-XIV w.) | 53-61/109 | - | - |
| 13 | Ośniki | osada (epoka brązu, okres halsztacki) | 53-61/11 | - | - |
| 14 | Ośniki | osada (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze - XI-XII w., XIII-XIV w.) | 53-61/110 | - | - |
| 15 | Ośniki | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 53-61/111 | - | - |
| 16 | Ośniki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/112 | - | - |
| 17 | Ośniki | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-61/113 | - | - |
| 18 | Polesie Stare | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/114 | - | - |
| 19 | Polesie Stare | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-61/115 | - | - |
| 20 | Secyminek | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński, średniowiecze) | 53-61/116 | - | - |
| 21 | Polesie Stare | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-61/117 | - | - |
| 22 | Polesie Stare | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-61/118 | - | - |
| 23 | Polesie Stare | ślady osadnictwa (późny okres lateński) | 53-61/119 | - | - |
| 24 | Ośniki | osada (epoka brązu, okres halsztacki, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/12 | - | - |
| 25 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze) | 53-61/120 | - | - |
| 26 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze - XIII-XV w.) | 53-61/121 | - | - |
| 27 | Secymin Polski | osada (średniowiecze XIII-XIV w.) | 53-61/122 | - | - |
| 28 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński, średniowiecze) | 53-61/123 | - | - |
| 29 | Secyminek | ślady osadnictwa (brąz-okres halsztacki, średniowiecze) | 53-61/124 | - | - |
| 30 | Secyminek | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, starożytność) | 53-61/125 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|---|---|---------------------------|-----------|---------|
| 31 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/126 | - | - |
| 32 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (okres halszacki i średniowiecze) | 53-61/127 | - | - |
| 33 | Secyminek | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-61/128 | - | - |
| 34 | Secyminek | ślady osadnictwa (okres halszacki) | 53-61/129 | - | - |
| 35 | Wilków Nowy | osada (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-61/13 | - | - |
| 36 | Secyminek | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres wpływów rzymskich) | 53-61/130 | - | - |
| 37 | Secyminek | osada (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze - XIII-XIV w.) | 53-61/131 | - | - |
| 38 | Secyminek | cmentarzysko (okres halszacki i lateński) | 53-61/132 | - | - |
| 39 | Secyminek | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, okres halszacki) | 53-61/133 | - | - |
| 40 | Ośniki | ślady osadnictwa/cmentarzysko (okres halszacki i lateński, wczesne średniowieczne XII w.) | 53-61/134 | - | - |
| 41 | Ośniki | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-61/135 | - | - |
| 42 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (okres halszacki i lateński) | 53-61/136 | - | - |
| 43 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-61/137 | - | - |
| 44 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (mezolit, okres halszacki) | 53-61/138 | - | - |
| 45 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-61/139 | - | - |
| 46 | Ośniki | osada (epoka brązu-okres halszacki) | 53-61/14 | - | - |
| 47 | Wilków Polski | ślady osadnictwa | 53-61/140 | - | - |
| 48 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres halszacki, średniowiecze) | 53-61/141 | - | - |
| 49 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze XIII-XIV w.) | 53-61/142 | - | - |
| 50 | Wilków Polski (wcześniej Michałów) | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-61/143 | - | - |
| 51 | Gniewniewice Folwarczne (wcześniej Michałów) | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-61/144 | - | - |
| 52 | Gniewniewice Folwarczne | ślady osadnictwa (mezolit, okres wpływów rzymskich) | 53-61/145 | - | - |
| 53 | Gniewniewice Folwarczne | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-61/146 | - | - |
| 54 | Gniewniewice Folwarczne | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/147 | - | - |
| 55 | Gniewniewice Folwarczne | cmentarzysko/osada (późny okres lateński, okres wpływów rzymskich) | 53-61/148 | - | - |
| 56 | Gniewniewice Folwarczne | osada (XIV-XVI w.) | 53-61/149 | - | - |
| 57 | Polesie Stare | cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze) | 53-61/15 | - | - |
| 58 | Wilków Polski | osada (okres halszacki i lateński, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/150 | - | - |
| 59 | Nowiny | ślady osadnictwa (epoka brązu, średniowiecze) | 53-61/151 | - | - |
| 60 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-61/152 | - | - |
| 61 | Wilków Polski | cmentarzysko (okres halszacki, lateński), osada/cmentarzysko (okres wpływów rzymskich-raczej późny) | 53-61/16 | - | - |
| 62 | Wilków Polski | osada (neolit-epoka brązu) | 53-61/17 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 63 | Wilków Nowy | osada (wczesna epoka brązu) | 53-61/18 | - | - |
| 64 | Wilków Polski | osada (okres halsztacki), cmentarzysko/osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-61/19 | - | - |
| 65 | Nowe Polesie | osada (wczesna epoka brązu) | 53-61/2 | - | - |
| 66 | Wilków Polski | osada (wczesna epoka brązu) | 53-61/20 | - | - |
| 67 | Wilków Nowy | osada (epoka brązu) | 53-61/21 | - | - |
| 68 | Ośniki | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, okres wczesnośredniowieczny) | 53-61/22 | - | - |
| 69 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/23 | - | - |
| 70 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-61/24 | - | - |
| 71 | Ośniki | osada (epoka brązu) | 53-61/25 | - | - |
| 72 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/26 | - | - |
| 73 | Polesie Nowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, średniowiecze) | 53-61/27 | - | - |
| 74 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu), smolarnia | 53-61/28 | - | - |
| 75 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-61/29 | - | - |
| 76 | Ośniki | osada (epoka brązu) | 53-61/3 | - | - |
| 77 | Ośniki | ślady osadnictwa (epoka brązu-okres halsztacki) | 53-61/30 | - | - |
| 78 | Wilków Nowy | osada (późny neolit, wczesna epoka brązu) | 53-61/31 | - | - |
| 79 | Wilków Polski | smolarnia | 53-61/32 | - | - |
| 80 | Secymin Polski | cmentarzysko (okres lateński) | 53-61/33 | - | - |
| 81 | Polesie Nowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu-okres halsztacki) | 53-61/34 | - | - |
| 82 | Polesie Nowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny) | 53-61/35 | - | - |
| 83 | Polesie Nowe | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu-okres halsztacki) | 53-61/36 | - | - |
| 84 | Polesie Stare | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-61/37 | - | - |
| 85 | Nowiny | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich), osada (okres wpływów rzymskich) | 53-61/38 | - | - |
| 86 | Polesie Stare | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-61/39 | - | - |
| 87 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-61/4 | - | - |
| 88 | Nowiny | cmentarzysko (późny okres wpływów rzymskich) | 53-61/40 | - | - |
| 89 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (epoka brązu, późny okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/41 | - | - |
| 90 | Polesie Stare | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu), cmentarzysko (późny okres lateński) | 53-61/42 | - | - |
| 91 | Nowiny | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze, nowożytność) | 53-61/43 | - | - |
| 92 | Secymin Polski | cmentarzysko (okres halsztacki i lateński, późny lateński-wpływów rzymskich), osada (starożytność) | 53-61/44 | - | - |
| 93 | Secymin Polski | osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-61/45 | - | - |
| 94 | Polesie Stare | osada (epoka brązu-okres halsztacki) | 53-61/46 | - | - |
| 95 | Secymin Polski | osada (epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze – XIII-XIV w.) | 53-61/47 | - | - |
| 96 | Wilków Polski | osada (średniowiecze XV w. i później) | 53-61/48 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 97 | Wilków Polski | osada (V okres epoki brązu-okres halsztacki, późny okres wpływów rzymskich, okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w.) | 53-61/49 | - | - |
| 98 | Polesie Stare | osada (wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-61/5 | - | - |
| 99 | Gniewniewice Folwarczne | osada (epoka brązu-późne fazy) | 53-61/50 | - | - |
| 100 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/51 | - | - |
| 101 | Secymin Polski | osada (średniowiecze i nowożytność) | 53-61/52 | - | - |
| 102 | Secyminek | osada/cmentarzysko (V ok.. Epoki brązu, początek okresu halsztackiego) | 53-61/53 | - | - |
| 103 | Polesie Stare | osada (epoka brązu) | 53-61/54 | - | - |
| 104 | Secyminek | ślady osadnictwa (epoka brązu, średniowiecze) | 53-61/55 | - | - |
| 105 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/56 | - | - |
| 106 | Secyminek | osada (epoka brązu, okres wpływów rzymskich) | 53-61/57 | - | - |
| 107 | Secyminek | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/58 | - | - |
| 108 | Secyminek | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 53-61/59 | - | - |
| 109 | Wilków Polski | osada (wczesna epoka brązu) | 53-61/6 | - | - |
| 110 | Secymin Polski | osada (V okres epoki brązu-okres halsztacki) | 53-61/60 | - | - |
| 111 | Secyminek | ślady osadnictwa (wczesne średniowieczne) | 53-61/61 | - | - |
| 112 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (wczesne średniowieczne X-XI w.) | 53-61/62 | - | - |
| 113 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (epoka brązu, wczesne średniowieczne XII-XIII w.) | 53-61/63 | - | - |
| 114 | Michałów | ślady osadnictwa | 53-61/64 | - | - |
| 115 | Secymin Polski | osada (wczesne średniowieczne XII-XIII w., średniowiecze XIV-XVI w.) | 53-61/65 | - | - |
| 116 | Nowiny | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu, okres halsztacki-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne) | 53-61/66 | - | - |
| 117 | Nowiny | ślady osadnictwa (mezolit, epoka brązu) | 53-61/67 | - | - |
| 118 | Nowiny | ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-61/68 | - | - |
| 119 | Nowiny | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu-okres halsztacki, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-61/69 | - | - |
| 120 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/7 | - | - |
| 121 | Nowiny | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-61/70 | - | - |
| 122 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-61/71 | - | - |
| 123 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa | 53-61/72 | - | - |
| 124 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/73 | - | - |
| 125 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-61/74 | - | - |
| 126 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-61/75 | - | - |
| 127 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-61/76 | - | - |
| 128 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/77 | - | - |
| 129 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa | 53-61/78 | - | - |
| 130 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa | 53-61/79 | - | - |
| 131 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 53-61/8 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 132 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa | 53-61/80 | - | - |
| 133 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-61/81 | - | - |
| 134 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-61/82 | - | - |
| 135 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu, okres lateński, średniowiecze) | 53-61/83 | - | - |
| 136 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-61/84 | - | - |
| 137 | Wilków Polski | osada (neolit) | 53-61/85 | - | - |
| 138 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/86 | - | - |
| 139 | Wilków Nowy | osada (wczesna epoka brązu, starożytność) | 53-61/87 | - | - |
| 140 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna i epoka brązu) | 53-61/88 | - | - |
| 141 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/89 | - | - |
| 142 | Polesie Nowe | cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-61/9 | - | - |
| 143 | Wilków Nowy | osada (neolit) | 53-61/90 | - | - |
| 144 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-61/91 | - | - |
| 145 | Polesie Nowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-61/92 | - | - |
| 146 | Polesie Nowe | ślady osadnictwa (okres halszacki) | 53-61/93 | - | - |
| 147 | Polesie Nowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-61/94 | - | - |
| 148 | Polesie Nowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/95 | - | - |
| 149 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (neolit) | 53-61/96 | - | - |
| 150 | Wilków Polski | ślady osadnictwa (mezolit-wczesna epoka brązu) | 53-61/97 | - | - |
| 151 | Ośniki | ślady osadnictwa (okres halszacki) | 53-61/98 | - | - |
| 152 | Ośniki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-61/99 | - | - |
| 153 | Teofile | osada (wczesna epoka brązu) | 53-62/1 | - | - |
| 154 | Teofile | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu-okres halszacki) | 53-62/10 | - | - |
| 155 | Stanisławów | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, okres halszacki) | 53-62/100 | - | - |
| 156 | Stanisławów | ślady osadnictwa (epoka brązu), ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/101 | - | - |
| 157 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/102 | - | - |
| 158 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/103 | - | - |
| 159 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/104 | - | - |
| 160 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 53-62/105 | - | - |
| 161 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres halszacki) | 53-62/106 | - | - |
| 162 | Gniewniewice Folwarczne | ślady osadnictwa (późny okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-62/107 | - | - |
| 163 | Gniewniewice Nowe | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne XI-XIII w.) | 53-62/108 | - | - |
| 164 | Rybitew | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/109 | - | - |
| 165 | Leoncin | osada (epoka brązu, średniowiecze) | 53-62/11 | - | - |
| 166 | Rybitew | ślady osadnictwa (mezolit) | 53-62/110 | - | - |
| 167 | Rybitew | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-62/111 | - | - |
| 168 | Rybitew | ślady osadnictwa (mezolit) | 53-62/112 | - | - |
| 169 | Rybitew | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-62/113 | - | - |
| 170 | Rybitew | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/114 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 171 | Mała Wieś przy Drodze | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich) | 53-62/115 | - | - |
| 172 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-62/116 | - | - |
| 173 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/117 | - | - |
| 174 | Nowa Mała Wieś | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/118 | - | - |
| 175 | Mała Wieś | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-62/119 | - | - |
| 176 | Gniewniewice Nowe | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/12 | - | - |
| 177 | Nowa Mała Wieś | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/120 | - | - |
| 178 | Głusk | ślady osadnictwa (wczesne średniowieczne XII-XIII w.) | 53-62/121 | - | - |
| 179 | Głusk | ślady osadnictwa (średniowiecze XIII-XIV w.) | 53-62/122 | - | - |
| 180 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-62/123 | - | - |
| 181 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-62/124 | - | - |
| 182 | Grochale Stare | ślady osadnictwa (mezolit, neolit, średniowiecze) | 53-62/125 | - | - |
| 183 | Grochale Stare | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-62/126 | - | - |
| 184 | Rybitew | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/13 | - | - |
| 185 | Gniewniewice Nowe | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, późna epoka brązu) | 53-62/14 | - | - |
| 186 | Gać | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu), osada/cmentarzysko (epoka brązu) | 53-62/15 | - | - |
| 187 | Nowa Mała Wieś | osada (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne XII-XIII w., średniowiecze-nowożytność od XIV w.) | 53-62/17 | - | - |
| 188 | Gniewniewice Folwarczne | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-62/18 | - | - |
| 189 | Gniewniewice Nowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/19 | - | - |
| 190 | Rybitew | osada (neolit) | 53-62/2 | - | - |
| 191 | Grochale Nowe | osada (wczesna epoka brązu) | 53-62/20 | - | - |
| 192 | Michałów | osada (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/21 | - | - |
| 193 | Michałów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/22 | - | - |
| 194 | Gać | ślady osadnictwa (późny neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/23 | - | - |
| 195 | Rybitew | osada (wczesna epoka brązu) | 53-62/24 | - | - |
| 196 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (późny neolit) | 53-62/25 | - | - |
| 197 | Rybitew | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-62/26 | - | - |
| 198 | Nowa Mała Wieś | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/27 | - | - |
| 199 | Wincentówek | osada (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/28 | - | - |
| 200 | Głusk | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 53-62/29 | - | - |
| 201 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (wczesne średniowieczne XIII-XIV w.) | 53-62/3 | - | - |
| 202 | Rybitew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/30 | - | - |
| 203 | Stanisławów | osada (neolit, wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 53-62/31 | - | - |
| 204 | Gać | osada (neolit, wczesna epoka brązu, epoka brązu-okres halsztacki, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-62/32 | - | - |
| 205 | Gniewniewice Nowe | osada (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-62/33 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 206 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-62/34 | - | - |
| 207 | Stanisławów | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 53-62/35 | - | - |
| 208 | Leoncin | osada (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/36 | - | - |
| 209 | Gniewniewice Folwarczne | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze od XIV w.) | 53-62/37 | - | - |
| 210 | Nowa Mała Wieś | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 53-62/38 | - | - |
| 211 | Stanisławów | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/39 | - | - |
| 212 | Stanisławów | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-62/4 | - | - |
| 213 | Głusk/ Nowa Mała Wieś | osada (okres wpływów rzymskich, wczesne średnio- wiecze, średniowiecze - od XIII w.) | 53-62/40 | - | - |
| 214 | Głusk | osada (epoka brązu, okres wpływów rzymskich, okres średniowieczny) | 53-62/41 | - | - |
| 215 | Gniewniewice Nowe | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 53-62/42 | - | - |
| 216 | Michałów | osada (neolit, epoka brązu) | 53-62/43 | - | - |
| 217 | Grochale Stare | osadnictwa (średniowiecze/nowożytność) | 53-62/44 | - | - |
| 218 | Grochale Stare | osadnictwa (nowożytność) | 53-62/45 | - | - |
| 219 | Stanisławów | osadnictwa (mezolit) | 53-62/46 | - | - |
| 220 | Leoncin | osadnictwo (wczesna epoka brązu) | 53-62/47 | - | - |
| 221 | Grochale Nowe | osadnictwa (paleolit, mezolit) | 53-62/48 | - | - |
| 222 | Teofile | smolarnia | 53-62/49 | - | - |
| 223 | Stanisławów | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-62/5 | - | - |
| 224 | Wilków Nowy | kurhan | 53-62/50 | - | - |
| 225 | Grochale Nowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, średniowiecze) | 53-62/51 | - | - |
| 226 | Wincentówek | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/52 | - | - |
| 227 | Wincentówek | ślady osadnictwa (neolit) | 53-62/53 | - | - |
| 228 | Wincentówek | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/54 | - | - |
| 229 | Stanisławów | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-62/55 | - | - |
| 230 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/56 | - | - |
| 231 | Gać | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/57 | - | - |
| 232 | Gać | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/58 | - | - |
| 233 | Gać | ślady osadnictwa (późny neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/59 | - | - |
| 234 | Leoncin | osada (wczesna epoka brązu) | 53-62/6 | - | - |
| 235 | Wincentów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/60 | - | - |
| 236 | Wincentówek | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-62/61 | - | - |
| 237 | Wincentówek | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/62 | - | - |
| 238 | Teofile | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/63 | - | - |
| 239 | Wilków Nowy | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/64 | - | - |
| 240 | Teofile | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-62/65 | - | - |
| 241 | Teofile | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/66 | - | - |
| 242 | Teofile | ślady osadnictwa (neolit) | 53-62/67 | - | - |
| 243 | Teofile | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/68 | - | - |
| 244 | Gać | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/69 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 245 | Gniewniewice Nowe | osada (neolit) | 53-62/7 | - | - |
| 246 | Gać | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/70 | - | - |
| 247 | Wincentówek | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 53-62/71 | - | - |
| 248 | Wincentówek | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-62/72 | - | - |
| 249 | Leoncin | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/73 | - | - |
| 250 | Leoncin | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/74 | - | - |
| 251 | Leoncin | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/75 | - | - |
| 252 | Leoncin | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 53-62/76 | - | - |
| 253 | Leoncin | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/77 | - | - |
| 254 | Michałów | ślady osadnictwa (późny neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/78 | - | - |
| 255 | Michałów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halsz- tacki) | 53-62/79 | - | - |
| 256 | Grochale Nowe | osada (epoka brązu, okres halsztacki) | 53-62/8 | - | - |
| 257 | Michałów | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-62/80 | - | - |
| 258 | Michałów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/81 | - | - |
| 259 | Gniewniewice Nowe | ślady osadnictwa (neolit) | 53-62/82 | - | - |
| 260 | Gniewniewice Nowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, epoka brązu-okres halsztacki) | 53-62/83 | - | - |
| 261 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/84 | - | - |
| 262 | Stanisławów | ślady osadnictwa (późny neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/85 | - | - |
| 263 | Gać | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, epoka brązu, okres halsztacki) | 53-62/86 | - | - |
| 264 | Gać | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres halsztacki) | 53-62/87 | - | - |
| 265 | Gać | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-62/88 | - | - |
| 266 | Stanisławów | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-62/89 | - | - |
| 267 | Grochale Stare | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/9 | - | - |
| 268 | Gać | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/90 | - | - |
| 269 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-62/91 | - | - |
| 270 | Stanisławów | osada (wczesna epoka brązu) | 53-62/92 | - | - |
| 271 | Stanisławów | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-62/93 | - | - |
| 272 | Stanisławów | ślady osadnictwa (neolit, okres wpływów rzymskich) | 53-62/94 | - | - |
| 273 | Stanisławów | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 53-62/95 | - | - |
| 274 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-62/96 | - | - |
| 275 | Stanisławów | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 53-62/97 | - | - |
| 276 | Stanisławów | ślady osadnictwa/smolarnia | 53-62/98 | - | - |
| 277 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna i epoka brązu) | 53-62/99 | - | - |
| 278 | Nowiny | osada (późna epoka brązu-okres halsztacki) | 54-60/21 | - | - |
| 279 | Nowiny | ślady osadnictwa (epoka kamienia) | 54-60/26 | - | - |
| 280 | Nowiny | osada (epoka brązu-okres halsztacki) | 54-61/1 | - | - |
| 281 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-61/10 | - | - |
| 282 | Nowe Polesie | osada (neolit) | 54-61/11 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 283 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (neolit) | 54-61/12 | - | - |
| 284 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (neolit) | 54-61/13 | - | - |
| 285 | Stare Polesie | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 54-61/14 | - | - |
| 286 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-61/15 | - | - |
| 287 | Stare Polesie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-61/16 | - | - |
| 288 | Stare i Nowe Polesie | osada (epoka brązu-okres halsztacki) | 54-61/17 | - | - |
| 289 | Stare Polesie | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-61/18 | - | - |
| 290 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-61/19 | - | - |
| 291 | Nowiny | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński) | 54-61/2 | - | - |
| 292 | Krubiczew | osada (średniowiecze XIV-XV w.) | 54-61/20 | - | - |
| 293 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (neolit-epoka brązu) | 54-61/21 | - | - |
| 294 | Stare Polesie | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 54-61/22 | - | - |
| 295 | Nowe Polesie | osada (epoka brązu) | 54-61/23 | - | - |
| 296 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (neolit, starożytność) | 54-61/24 | - | - |
| 297 | Stare Polesie | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 54-61/25 | - | - |
| 298 | Stare Polesie | ślady osadnictwa (późna epoka brązu-okres halsztacki) | 54-61/26 | - | - |
| 299 | Krubiczew | osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze – XII-XIV w.) | 54-61/27 | - | - |
| 300 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (mezolit, neolit, wczesna epoka brązu) | 54-61/28 | - | - |
| 301 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-61/29 | - | - |
| 302 | Nowiny | osada (starożytność, wczesna epoka brązu, średniowiecze XIV-XV w.) | 54-61/3 | - | - |
| 303 | Stare Polesie | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 54-61/30 | - | - |
| 304 | Stare Polesie | osada (epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze - XIII-XV w.) | 54-61/31 | - | - |
| 305 | Secymin Polski | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-61/32 | - | - |
| 306 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 54-61/33 | - | - |
| 307 | Nowe Polesie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-61/34 | - | - |
| 308 | Górki | ślady osadnictwa (neolit) | 54-61/35 | - | - |
| 309 | Cisowe | osada (mezolit, neolit, wczesna epoka brązu) | 54-61/36 | - | - |
| 310 | Górki | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu, starożytność) | 54-61/37 | - | - |
| 311 | Górki | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-61/38 | - | - |
| 312 | Górki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-61/39 | - | - |
| 313 | Nowiny | ślady osadnictwa | 54-61/4 | - | - |
| 314 | Krubiczew | ślady osadnictwa (starożytność, późny okres lateński, wczesny okres wpływów rzymskich) | 54-61/5 | - | - |
| 315 | Nowiny/ Krubiczew | osada (starożytność, średniowiecze XIV-XV w.) | 54-61/6 | - | - |
| 316 | Nowiny | osada (późny okres wpływów rzymskich) | 54-61/7 | - | - |
| 317 | Krubiczew | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-61/8 | - | - |
| 318 | Nowiny | osada (okres wpływów rzymskich) | 54-61/9 | - | - |
| 319 | Górki | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 54-62/1 | - | - |
| 320 | Górki | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 54-62/2 | - | - |
| 321 | Stara Dąbrowa | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 54-62/3 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------------------------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|------------|
| 322 | Stara Dąbrowa | osada (halsztat, średniowiecze-nowożytność) | 54-62/4 | - | - |
| 323 | Stara Dąbrowa | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-62/5 | - | - |
| 324 | Stara Dąbrowa | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 54-62/6 | - | - |
| 325 | Stara Dąbrowa | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-62/7 | - | - |
| 326 | Stara Dąbrowa | ślady osadnictwa (późny neolit, wczesna epoka brązu, okres halszacki) | 54-62/8 | - | - |
| 327 | Górki | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 55-61/10 | - | - |
| 328 | Zamość | ślady osadnictwa (mezolit) | 55-61/14 | - | - |
| 329 | Zamość | osada (neolit, wczesne brązu, starożytność) | 55-61/15 | - | - |
| 330 | Cisowe | ślady osadnictwa (neolit) | 55-61/16 | - | - |
| 331 | Zamość | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 55-61/17 | - | - |
| 332 | Zamość | ślady osadnictwa-mielerz | 55-61/20 | - | - |
| 333 | Zamość | osada (neolit, wczesna epoka brązu) | 55-61/3 | - | - |
| 334 | Górki | osada (neolit, wczesna epoka brązu) | 55-61/4 | - | - |
| 335 | Górki | osada (neolit, wczesna epoka brązu, okres halszacki) | 55-61/5 | - | - |
| 336 | Zamość | osada (neolit, brąz) | 55-61/6 | - | - |
| 337 | Górki | osada (neolit) | 55-61/8 | - | - |
| 338 | Zamość | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 55-61/9 | - | - |
| 339 | KPN/Leoncín | grodzisko "Zamczysko" (wczesnośredniowieczne XIII w.) | 55-62/11 | C – 54 | 27-12-1965 |
| 340 | Górki | ślady osadnictwa (neolit) | 55-62/19 | - | - |
| 341 | Nowe Budy | ślady osadnictwa (neolit) | 55-62/20 | - | - |
| gmina Zakroczym | | | | | |
| 342 | Czarna | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 50-62/10 | - | - |
| 343 | Czarna | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu) | 50-62/9 | - | - |
| 344 | Strubiny Stare | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny, okres średniowieczny) | 51-62/1 | - | - |
| 345 | Smoly | ślady osadnictwa (okres halszacki) | 51-62/2 | - | - |
| 346 | Zaręby | ślady osadnictwa (XIII w., XIV-XVI w.) | 51-62/3 | - | - |
| 347 | Zaręby | ślady osadnictwa | 51-62/4 | - | - |
| 348 | Janowo | ślad osadnictwa | 51-63/12 | - | - |
| 349 | Swobodnia | ślad osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu), osada (XIII-XV w., XV-XVII w.) | 51-63/13 | - | - |
| 350 | Modlin Nowy (PGR) | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres starożytny) | 51-63/14 | - | - |
| 351 | Wygodna Smosze-w-ska | ślady osadnictwa (okres starożytny, okres średniowieczny/nowożytny) | 52-61/34 | - | - |
| 352 | Smoszewo | ślady osadnictwa (okres średniowieczny) | 52-61/35 | - | - |
| 353 | Wygodna Smosze-w-ska | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze/ średniowiecze – XIII-XIV w.) | 52-61/36 | - | - |
| 354 | Wygodna Smosze-w-ska | cmentarzysko (neolit) | 52-61/37 | - | - |
| 355 | Smoszewo | cmentarzysko | 52-61/38 | - | - |
| 356 | Smoszewo | ślady osadnictwa (okres halszacki i lateński) | 52-61/39 | - | - |
| 357 | Smoszewo | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 52-61/40 | - | - |
| 358 | Mochty | osada (XII/XIII-XIV w., XVI-XVII w.) | 52-62/1 | - | - |
| 359 | Zakroczym | ślad osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka | 52-62/10 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| | | brązu) | | | |
| 360 | Zakroczym | osada (XII-XIII/XIV w.), ślad osadnictwa (XVI/XVII w.) | 52-62/11 | - | - |
| 361 | Zakroczym | grodzisko (okres wczesnośredniowieczny XI-XIII w.) | 52-62/12 | - | - |
| 362 | Zakroczym | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu), osada (XII-XIII w., XIV-XVI w.) | 52-62/13 | - | - |
| 363 | Trębki Nowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu), osada (XII-XIII/XIV w., XV/XVI w.) | 52-62/14 | - | - |
| 364 | Trębki Nowe | osada (XII-XIII/XIV w., XIV/XV w.) | 52-62/15 | - | - |
| 365 | Trębki Stare | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu), osada (XIV-XV w.) | 52-62/16 | - | - |
| 366 | Zakroczym | osada (XIV-XVII w.) | 52-62/17 | - | - |
| 367 | Trębki Nowe | ślady osadnictwa | 52-62/18 | - | - |
| 368 | Wólka Smoszewska | ślady osadnictwa (późne średniowiecze) | 52-62/19 | - | - |
| 369 | Trębki Stare | Ślad osadnictwa (XIII w.), osada (XIV-XV w.) | 52-62/2 | - | - |
| 370 | Mochty | ślady osadnictwa (okres lateński, okres wpływów rzymskich) | 52-62/20 | - | - |
| 371 | Mochty | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-62/21 | - | - |
| 372 | Zakroczym | ślady osadnictwa (neolit) | 52-62/22 | - | - |
| 373 | Zakroczym | ślady osadnictwa (późne średniowiecze) | 52-62/23 | - | - |
| 374 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/24 | - | - |
| 375 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/25 | - | - |
| 376 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/26 | - | - |
| 377 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/27 | - | - |
| 378 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/28 | - | - |
| 379 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/29 | - | - |
| 380 | Trębki Stare | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, okres średniowieczny) | 52-62/3 | - | - |
| 381 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/30 | - | - |
| 382 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/31 | - | - |
| 383 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/32 | - | - |
| 384 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/33 | - | - |
| 385 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/34 | - | - |
| 386 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/35 | - | - |
| 387 | Zakroczym | skarb (nowożytność) | 52-62/36 | - | - |
| 388 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/37 | - | - |
| 389 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/38 | - | - |
| 390 | Zakroczym | ślady osadnictwa (okres średniowieczny- nowożytność) | 52-62/39 | - | - |
| 391 | Zakroczym | osada (XIII-XIV w.) | 52-62/4 | - | - |
| 392 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/40 | - | - |
| 393 | Zakroczym | skarb (nowożytność) | 52-62/41 | - | - |
| 394 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/42 | - | - |
| 395 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/43 | - | - |
| 396 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/44 | - | - |
| 397 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/45 | - | - |
| 398 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/46 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|--------------------------|---|--|---------------------------|-----------|---------|
| 399 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/47 | - | - |
| 400 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/48 | - | - |
| 401 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/49 | - | - |
| 402 | Zakroczym | osada (XIII-XIV w.), skupisko (XIII-XV w.) | 52-62/5 | - | - |
| 403 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/50 | - | - |
| 404 | Zakroczym | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-62/51 | - | - |
| 405 | Zakroczym | ślady osadnictwa (okres średniowieczny- nowożytność) | 52-62/52 | - | - |
| 406 | Zakroczym | osada/skupisko (XV/XVI w.) | 52-62/6 | - | - |
| 407 | Zakroczym | ślady osadnictwa (XIII-XIV w.) | 52-62/7 | - | - |
| 408 | Zakroczym | osada (XV-XVII w.) | 52-62/8 | - | - |
| 409 | Zakroczym | ślad osadnictwa (XIII-XIV w.), osada (XVI-XVII w.) | 52-62/9 | - | - |
| 410 | Zakroczym | ślad osadnictwa (wczesne średniowiecze XIII w.), osada (średniowiecze XIV-XV w.) | 52-63/1 | - | - |
| gmina Pomiechówek | | | | | |
| 411 | Błędowo | ślady osadnictwa (neolit – mezolit, XIII – XIV w.), osada (epoka brązu, wczesna epoka żelaza) | 50-63/1 | - | - |
| 412 | Golawice Pierwsze | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 50-63/1 | - | - |
| 413 | Błędowo/ Borko- wo | osada (XI-XIII w.) | 50-63/2 | - | - |
| 414 | Błędowo | osada (XIII-XIV w.) | 50-63/3 | - | - |
| 415 | Błędowo | ślady osadnictwa (XIII-XIV w.) | 50-63/4 | - | - |
| 416 | Błędowo | osada (XIII-XIV w., XV-XVI w.) | 50-63/5 | - | - |
| 417 | Błędowo | osada (XIV-XV w.) | 50-63/6 | - | - |
| 418 | Błędowo | ślady osadnictwa (starożytność) | 50-63/7 | - | - |
| 419 | Błędowo | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 50-63/8 | - | - |
| 420 | Kosewko | ślady osadnictwa (starożytność) | 51-63/1 | - | - |
| 421 | Golawice Pierwsze | ślady osadnictwa (okres starożytny), osada (XIII- XIV w., XVI-XVII w.) | 51-63/10 | - | - |
| 422 | Golawice Pierwsze | osada (XIV-XV w.) | 51-63/11 | - | - |
| 423 | Kosewko | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 51-63/2 | - | - |
| 424 | Kosewko | osada (XI-XIII w.) | 51-63/3 | - | - |
| 425 | Szczypiorno | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średnio- wiecze) | 51-63/4 | - | - |
| 426 | Szczypiorno | osada (okres wpływów rzymskich, XIII - XVII w.) | 51-63/5 | - | - |
| 427 | Szczypiorno | ślady osadnictwa (XIII w., XVI-XVII w.) | 51-63/6 | - | - |
| 428 | Szczypiorno | osada (XIII - XIV/XV w., XV-XVII w.) | 51-63/7 | - | - |
| 429 | Administracja Lasów Państwo- wych | ślady osadnictwa | 51-63/8 | - | - |
| 430 | Kosewko | osada (XIII-XIV w.) | 51-63/9 | - | - |
| 431 | Kikoły | ślady osadnictwa (późny neolit/wczesna epoka brązu, okres halsztacki/lateński) | 51-64/1 | - | - |
| 432 | Brody | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 51-64/10 | - | - |
| 433 | Brody | osada (epoka brązu/okres halsztacki), ślad osadnic- twa (okres wczesnośredniowieczny) | 51-64/11 | - | - |
| 434 | Kikoły | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-64/2 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------------------------------------|-------------------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 435 | Nowe Orzechowo | ślady osadnictwa (mezolit/ neolit, okres starożytny) | 51-64/3 | - | - |
| 436 | Kikoly | ślady osadnictwa (neolit) | 51-64/4 | - | - |
| 437 | Kikoly | ślady osadnictwa (neolit/wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, okres średniowieczny) | 51-64/5 | - | - |
| 438 | Kikoly | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 51-64/6 | - | - |
| 439 | Czarnowo | osada (paleolit/okres wpływów rzymskich) | 51-64/7 | - | - |
| 440 | Czarnowo | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres starożytny, XIII-XIV w.) | 51-64/8 | - | - |
| 441 | Czarnowo | ślady osadnictwa (późny paleolit/mezolit, epoka kamienia/wczesna epoka brązu) | 51-64/9 | - | - |
| 442 | Orzechowo Stare | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny) | 51-65/1 | - | - |
| 443 | Orzechowo Nowe | ślady osadnictwa (neolit) | 51-65/19 | - | - |
| 444 | Orzechowo Stare | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-65/2 | - | - |
| 445 | Orzechowo Nowe | ślady osadnictwa (okres średniowieczny, okres nowożytny) | 51-65/20 | - | - |
| 446 | Orzechowo Stare | ślady osadnictwa (okres średniowieczny, okres nowożytny) | 51-65/21 | - | - |
| 447 | Orzechowo Nowe | ślady osadnictwa (XV w.) | 51-65/22 | - | - |
| 448 | Orzechowo Stare | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-65/4 | - | - |
| 449 | Kosewo | cmentarzysko (neolit) | 52-63/10 | - | - |
| 450 | Kosewo - Cegielnia | cmentarzysko (okres wczesnośredniowieczny) | 52-63/16 | - | - |
| 451 | Stanisławowo | ślady osadnictwa (starożytność, okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w.) | 52-63/2 | - | - |
| 452 | Stanisławowo | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-63/3 | - | - |
| 453 | Kosewo | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halsztacki-okres lateński, okres średniowieczny XIV-XV w.) | 52-63/4 | - | - |
| 454 | Kosewo | skarb (nowożytność) | 52-63/7 | - | - |
| 455 | Kosewo | ślady osadnictwa (epoka kamienia, wczesna epoka brązu) | 52-63/8 | - | - |
| 456 | Pomiechowo | osada (XIII-XIV w.) | 52-64/55 | - | - |
| 457 | Pomiechowo | osada (XV-XVII w.) | 52-64/56 | - | - |
| 458 | Pomiechowo | osada (XV-XVIII w.) | 52-64/57 | - | - |
| 459 | Pomiechowo | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich) | 52-64/58 | - | - |
| 460 | Brody Nowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia, wczesna epoka brązu) | 52-64/59 | - | - |
| miasto Nowy Dwór Mazowiecki | | | | | |
| 461 | Nowy Dwór Mazowiecki | ślady osadnictwa (okres średniowieczny) | 52-63/11 | - | - |
| 462 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin Stary | ślady osadnictwa (XIV-XV w.) | 52-63/12 | - | - |
| 463 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin Stary | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-63/13 | - | - |
| 464 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin | znalezisko z okresu nowożytności | 52-63/14 | - | - |
| 465 | Nowy Dwór Mazowiecki | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-63/15 | - | - |
| 466 | Nowy Dwór Mazowiecki-Modlin | śląd osadnictwa (nowożytność) | 52-63/17 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|----------------------|--|---|---------------------------|-----------|---------|
| 467 | Nowy Dwór Mazowiecki | grodzisko (okres średniowieczny) | 52-63/18 | - | - |
| 468 | Nowy Dwór Mazowiecki | cmentarzysko (neolit) | 52-63/5 | - | - |
| 469 | Nowy Dwór Mazowiecki - Modlin Twierdza | skarby (nowożytność) | 52-63/6 | - | - |
| 470 | Nowy Dwór Mazowiecki | ślady osadnictwa | 52-63/9 | - | - |
| 471 | Nowy Dwór Mazowiecki (Okunin) | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze i średniowiecze) | 52-64/52 | - | - |
| 472 | Nowy Dwór Mazowiecki | cmentarzysko (starożytność) | 53-63/41 | - | - |
| gmina Czosnów | | | | | |
| 473 | Cybulice Male | osada (późny neolit-epoka brązu) | 53-62/16 | - | - |
| 474 | Kazuń-Bielany | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-63/1 | - | - |
| 475 | Wrzosówka | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-63/10 | - | - |
| 476 | Augustówek | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/11 | - | - |
| 477 | Jesionka | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-63/12 | - | - |
| 478 | Augustówek/ Dębina | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 53-63/13 | - | - |
| 479 | Augustówek | osada (wczesna epoka brązu) | 53-63/14 | - | - |
| 480 | Wólka Czosnowska | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-63/15 | - | - |
| 481 | Kazuń-Bielany | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze), cmentarzysko/osada (epoka brązu) | 53-63/16 | - | - |
| 482 | Kazuń Polski | konstrukcje obronne/budowla (XIII-XV w.) | 53-63/17 | - | - |
| 483 | Sady | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/18 | - | - |
| 484 | Kazuń Polski | ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/19 | - | - |
| 485 | Kazuń Polski/ Syndykowszczyzna | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-63/2 | - | - |
| 486 | Kazuń-Bielany | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-63/20 | - | - |
| 487 | Kazuń Polski | ślady osadnictwa (starożytność, okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w.) | 53-63/21 | - | - |
| 488 | Kazuń-Bielany | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/22 | - | - |
| 489 | Czosnów | osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/23 | - | - |
| 490 | Dębina | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/24 | - | - |
| 491 | Cybulice Male | osada (epoka brązu) | 53-63/25 | - | - |
| 492 | Cybulice Male | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/26 | - | - |
| 493 | Czczotki | osada (wczesna epoka brązu) | 53-63/27 | - | - |
| 494 | Sady | cmentarzysko (wczesna epoka brązu, okres lateński) | 53-63/28 | - | - |
| 495 | Dębina | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich), osadnictwo (średniowiecze) | 53-63/29 | - | - |
| 496 | Cybulice Male | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-63/3 | - | - |
| 497 | Dębina | cmentarzysko (epoka brązu, okres lateński), osadnictwo (późne średniowiecze) | 53-63/30 | - | - |
| 498 | Dębina | osadnictwo (średniowiecze XIV w.) | 53-63/31 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|------------|
| 499 | Dębina | ślady osadnictwa (okres lateński), osadnictwo (średniowiecze) | 53-63/32 | - | - |
| 500 | Czosnów | osadnictwo (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-63/33 | - | - |
| 501 | Czosnów | osadnictwo (paleolit) | 53-63/34 | - | - |
| 502 | Nowy Kazuń | cmentarzysko (okres lateński) | 53-63/35 | - | - |
| 503 | Kazuń Polski | cmentarzysko (okres lateński) | 53-63/36 | - | - |
| 504 | Kazuń Polski | cmentarzysko (okres halszacki i lateński) | 53-63/37 | - | - |
| 505 | Cybulice Małe | osadnictwo (wczesna epoka brązu) | 53-63/38 | - | - |
| 506 | Kazuń Polski | cmentarzysko | 53-63/39 | - | - |
| 507 | Cybulice Małe | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/4 | - | - |
| 508 | Kazuń Polski | cmentarzysko | 53-63/40 | - | - |
| 509 | Kazuń Polski | osada (starożytność, brąz-okres halszacki, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/5 | - | - |
| 510 | Kazuń Polski | osada (brąz, późny okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-63/6 | - | - |
| 511 | Kazuń Polski | osada (okres wpływów rzymskich, średniowiecze od XIV w.), cmentarzysko (późny okres wpływów rzymskich) | 53-63/7 | - | - |
| 512 | Cybulice Duże | osada (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze - od XIII w.) | 53-63/8 | - | - |
| 513 | Wrzosówka | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-63/9 | - | - |
| 514 | Czosnów | osada (I-IV w. n.e.) | 53-64 | C – 68 | 29-10-1971 |
| 515 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-64/10 | - | - |
| 516 | Czosnów | osada (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze - XIII-XV w.) | 53-64/11 | - | - |
| 517 | Czosnów | cmentarzysko | 53-64/12 | - | - |
| 518 | Kaliszki | ślady osadnictwa (neolit) | 53-64/13 | - | - |
| 519 | Cząstków Mazowiecki | ślady osadnictwa (neolit) | 53-64/14 | - | - |
| 520 | Cząstków Polski | osada (neolit, epoka brązu/epoka żelaza) | 53-64/15 | - | - |
| 521 | Cząstków Mazowiecki | osada (mezolit, neolit, wczesna epoka brązu, epoka żelaza) | 53-64/16 | - | - |
| 522 | Łomna | osada (neolit) | 53-64/17 | - | - |
| 523 | Łomna | ślady osadnictwa (neolit) | 53-64/18 | - | - |
| 524 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (neolit, wczesne fazy brązu) | 53-64/19 | - | - |
| 525 | Łomna | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-64/20 | - | - |
| 526 | Łomna | osada (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, średniowiecze XIII-XV w. i młodsze) | 53-64/21 | - | - |
| 527 | Łomna | ślady osadnictwa (starożytność, okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w.) | 53-64/22 | - | - |
| 528 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu), ślady osadnictwa/cmentarzysko (starożytność) | 53-64/23 | - | - |
| 529 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-64/24 | - | - |
| 530 | Kaliszki | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-64/25 | - | - |
| 531 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-64/26 | - | - |
| 532 | Kaliszki | osada (neolit) | 53-64/27 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 533 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (neolit) | 53-64/28 | - | - |
| 534 | Kaliszki | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-64/29 | - | - |
| 535 | Łomna | cmentarzysko | 53-64/3 | - | - |
| 536 | Cząstków Mazowiecki | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-64/30 | - | - |
| 537 | Kaliszki | ślady osadnictwa (neolit, wczesne średniowieczne XII-XIII w.), osada/cmentarzysko (epoka brązu) | 53-64/31 | - | - |
| 538 | Łomna | ślady osadnictwa (okres halszacki) | 53-64/32 | - | - |
| 539 | Cząstków Polski | osada (neolit) | 53-64/33 | - | - |
| 540 | Łomna | osada (starożytność, przewaga okresu halszackiego i lateńskiego) | 53-64/34 | - | - |
| 541 | Łomna | osada (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-64/35 | - | - |
| 542 | Pieńków | ślady osadnictwa (okres halszacki) | 53-64/36 | - | - |
| 543 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-64/37 | - | - |
| 544 | Łomna | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu-okres halszacki, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-64/38 | - | - |
| 545 | Łomna | ślady osadnictwa (okres halszacki) | 53-64/39 | - | - |
| 546 | Łomna | skarb (neolit) | 53-64/4 | - | - |
| 547 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-64/40 | - | - |
| 548 | Łomna | osada (wczesna epoka brązu) | 53-64/41 | - | - |
| 549 | Łomna | osada (neolit), osada/cmentarzysko (starożytność, okres wpływów rzymskich) | 53-64/42 | - | - |
| 550 | Cząstków Polski | osada (neolit, okres halszacki) | 53-64/43 | - | - |
| 551 | Łomna | osada/cmentarzysko (neolit, okres halszacki i lateński) | 53-64/44 | - | - |
| 552 | Cząstków Polski | osada (starożytność, neolit, epoka brązu-okres halszacki, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne) | 53-64/45 | - | - |
| 553 | Cząstków Polski | osada (epoka brązu), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 53-64/46 | - | - |
| 554 | Pieńków | osada (epoka brązu, okres halszacki), ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-64/47 | - | - |
| 555 | Łomna | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres wpływów rzymskich, okres wczesnośredniowieczny) | 53-64/48 | - | - |
| 556 | Cząstków Polski | osada (V okres brązu-okres halszacki i lateński) | 53-64/49 | - | - |
| 557 | Łomna | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich-późny) | 53-64/5 | - | - |
| 558 | Cząstków Polski | cmentarzysko (epoka brązu) | 53-64/50 | - | - |
| 559 | Łomna | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu, późny okres wpływów rzymskich), osada/cmentarzysko (starożytność) | 53-64/51 | - | - |
| 560 | Pieńków | ślady osadnictwa (starożytność, w tym późny okres wpływów rzymskich) | 53-64/6 | - | - |
| 561 | Łomna | osada (starożytność, okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w., średniowiecze-nowożytność XIV-XVII w.) | 53-64/61 | - | - |
| 562 | Cząstków Polski | osada (średniowiecze-okres nowożytny) | 53-64/62 | - | - |
| 563 | Pieńków | ślady osadnictwa (późny okres wpływów rzymskich, średniowiecze XIV-XV w.) | 53-64/7 | - | - |
| 564 | Pieńków | osada (okres lateński, okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-64/8 | - | - |
| 565 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-64/9 | - | - |
| 566 | Cybulice Duże | cmentarzysko (wczesna epoka brązu) | 54-62/9 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 567 | Małocice | osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze - XIII w. i później) | 54-63/1 | - | - |
| 568 | Brzozówka | ślady osadnictwa (neolit) | 54-63/10 | - | - |
| 569 | Sowia Wola | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze), cmentarzysko (późny okres lateński) | 54-63/11 | - | - |
| 570 | Sowia Wola Folwarczna | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny XI-XIII w., średniowieczny po XIII w.) | 54-63/12 | - | - |
| 571 | Sowia Wola | ślady osadnictwa (średniowiecze) | 54-63/13 | - | - |
| 572 | Janów-Mikołajówka | ślady osadnictwa (średniowiecze), miejsce produkcji żelaza (okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 54-63/14 | - | - |
| 573 | Sowia Wola | ślady osadnictwa (późny paleolit, mezolit, epoka brązu) | 54-63/15 | - | - |
| 574 | Cybulice Duże | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny przed XI w., średniowiecze) | 54-63/16 | - | - |
| 575 | Sowia Wola | osada (starożytność, brąz-okres halszacki), cmentarzysko (okres halszacki) | 54-63/17 | - | - |
| 576 | Sowia Wola | ślady osadnictwa (mezolit, późna epoka brązu-wczesny okres halszacki, średniowiecze) | 54-63/18 | - | - |
| 577 | Janów-Mikołajówka | osada (neolit, starożytność, okres wpływów rzymskich, średniowiecze po XIII w.) | 54-63/19 | - | - |
| 578 | Adamówek | osada (mezolit) | 54-63/2 | - | - |
| 579 | Janów-Mikołajówka | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze) | 54-63/20 | - | - |
| 580 | Sowia Wola | ślady osadnictwa (starożytność, epoka brązu-okres halszacki, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 54-63/21 | - | - |
| 581 | Sowia Wola | ślady osadnictwa (neolit, starożytność) | 54-63/22 | - | - |
| 582 | Sowia Wola | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 54-63/23 | - | - |
| 583 | Brzozówka | osada (okres halszacki, wpływów rzymskich), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-wpływów rzymskich) | 54-63/24 | - | - |
| 584 | Wrzosówka | osada (średniowiecze po XIII w.) | 54-63/25 | - | - |
| 585 | Wrzosówka | osada (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze, nowożytność), miejsce produkcji żelaza (późny okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 54-63/26 | - | - |
| 586 | Małocice | ślady osadnictwa (neolit) | 54-63/27 | - | - |
| 587 | Małocice | ślady osadnictwa (epoka kamienia) | 54-63/28 | - | - |
| 588 | Małocice | skarb | 54-63/29 | - | - |
| 589 | Łosia Wólka | ślady osadnictwa (starożytność, neolit) | 54-63/3 | - | - |
| 590 | Augustówek | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 54-63/30 | - | - |
| 591 | Brzozówka | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 54-63/4 | - | - |
| 592 | Wiersze | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 54-63/5 | - | - |
| 593 | Janówek | ślady osadnictwa (neolit) | 54-63/6 | - | - |
| 594 | Brzozówka | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 54-63/7 | - | - |
| 595 | Brzozówka | ślady osadnictwa (mezolit) | 54-63/8 | - | - |
| 596 | Brzozówka | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-63/9 | - | - |
| 597 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (epoka brązu-okres halszacki) | 54-64/10 | - | - |
| 598 | Pieńków | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-64/11 | - | - |
| 599 | Izabelin | osada/cmentarzysko (okres lateński) | 54-64/12 | - | - |
| 600 | Izabelin | cmentarzysko (okres lateński) | 54-64/13 | - | - |
| 601 | Izabelin | ślady osadnictwa (okres lateński) | 54-64/14 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------------------------|---|---|---------------------------|-----------|---------|
| 602 | Palmiry/ Kampino- ski Park Narodowy | znalezisko luźne (neolit) | 54-64/15 | - | - |
| 603 | Pieńków | ślady osadnictwa (paleolit, wczesna epoka brązu, nowożytność) | 54-64/16 | - | - |
| 604 | Cząstków Polski | osada (neolit) | 54-64/26 | - | - |
| 605 | Łomna | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu, epoka brązu-okres halszacki) | 54-64/27 | - | - |
| 606 | Cząstków Polski | osada (neolit, epoka brązu) | 54-64/28 | - | - |
| 607 | Łomna | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 54-64/4 | - | - |
| 608 | Kaliszki | ślady osadnictwa (neolit-epoka brązu) | 54-64/5 | - | - |
| 609 | Kaliszki | ślady osadnictwa (neolit, okres halszacki) | 54-64/6 | - | - |
| 610 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (neolit, starożytność) | 54-64/7 | - | - |
| 611 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (neolit) | 54-64/8 | - | - |
| 612 | Cząstków Polski | ślady osadnictwa (neolit) | 54-64/9 | - | - |
| 613 | Kiścinnie | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu-okres halszacki) | 55-62/12 | - | - |
| 614 | Aleksandrów | osada (neolit) | 55-62/13 | - | - |
| 615 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (wczesny neolit) | 55-62/14 | - | - |
| gmina Wieliszew | | | | | |
| 616 | Poddębnie | ślady osadnictwa (mezolit, okres starożytny) | 51-65/10 | - | - |
| 617 | Poddębnie | ślady osadnictwa (mezolit, okres starożytny) | 51-65/11 | - | - |
| 618 | Poddębnie | ślady osadnictwa (mezolit, okres średniowiecz- ny/okres nowożytny) | 51-65/12 | - | - |
| 619 | Administracja Lasów Państwo- wych | ślady osadnictwa | 51-65/13 | - | - |
| 620 | Administracja Lasów Państwo- wych | ślady osadnictwa (mezolit) | 51-65/14 | - | - |
| 621 | Administracja Lasów Państwo- wych | ślady osadnictwa (mezolit) | 51-65/15 | - | - |
| 622 | Komornica | ślady osadnictwa | 51-65/16 | - | - |
| 623 | Komornica | ślady osadnictwa | 51-65/17 | - | - |
| 624 | Komornica | ślady osadnictwa (starożytność, mezolit, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 51-65/18 | - | - |
| 625 | Topolina | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 51-65/5 | - | - |
| 626 | Komornica | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres staro- żytny) | 51-65/6 | - | - |
| 627 | Poddębnie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-65/7 | - | - |
| 628 | Poddębnie | ślady osadnictwa (późny mezolit, epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny, okres nowożytny) | 51-65/8 | - | - |
| 629 | Poddębnie | ślady osadnictwa (starożytność, mezolit, wczesna epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny, okres nowożytny) | 51-65/9 | - | - |
| 630 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 51-66/11 | - | - |
| 631 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 51-66/12 | - | - |
| 632 | Wieliszew | ślad osadnictwa (mezolit) | 51-66/13 | - | - |
| 633 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 51-66/14 | - | - |
| 634 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, neolit-wczesna epoka brązu) | 51-66/15 | - | - |
| 635 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 51-66/16 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|------------|
| 636 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, neolit, wczesna epoka brązu) | 51-66/17 | - | - |
| 637 | Wieliszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze-nowożytność) | 51-66/18 | - | - |
| 638 | Wieliszew | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 51-66/19 | - | - |
| 639 | Góra | skarb (okres halszacki, okres wpływów rzymskich) | 52-54/65 | - | - |
| 640 | Olszewnica Nowa | osada (okres halszacki i lateński) | 52-64/1 | - | - |
| 641 | Olszewnica Nowa | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/10 | - | - |
| 642 | Olszewnica Nowa | osada (epoka brązu), ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecza) | 52-64/11 | - | - |
| 643 | Krubin | ślady osadnictwa (epoka brązu), cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 52-64/12 | - | - |
| 644 | Krubin | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu), osada (późna epoka brązu-okres halszacki, okres lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze) | 52-64/13 | C – 119 | 11-04-1996 |
| 645 | Krubin | ślady osadnictwa (okres starożytny, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-64/14 | - | - |
| 646 | Krubin | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 52-64/15 | - | - |
| 647 | Olszewnica Nowa | ślady osadnictwa (okres halszacki) | 52-64/16 | - | - |
| 648 | Krubin | ślad osadnictwa (późny okres wpływów rzymskich) | 52-64/17 | - | - |
| 649 | Krubin | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit-neolit, okres średniowieczny) | 52-64/18 | - | - |
| 650 | Krubin | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze XIII-XIV w.) | 52-64/19 | - | - |
| 651 | Olszewnica Nowa | ślady osadnictwa (późny mezolit, neolit, wczesna epoka brązu) | 52-64/2 | - | - |
| 652 | Krubin | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halszacki i lateński, wczesne średniowieczne) | 52-64/20 | - | - |
| 653 | Krubin | ślady osadnictwa (epoka brązu, późny okres lateński) | 52-64/21 | - | - |
| 654 | Krubin | ślady osadnictwa (okres starożytny, okres średniowieczny) | 52-64/22 | - | - |
| 655 | Krubin | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/23 | - | - |
| 656 | Krubin | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres halszacki) | 52-64/24 | - | - |
| 657 | Janówek Pierwszy | osada (wczesna epoka brązu), ślad osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/25 | - | - |
| 658 | Janówek Pierwszy | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 52-64/26 | - | - |
| 659 | Janówek Pierwszy | cmentarzysko (późny okres lateński, okres wpływów rzymskich), osada (okres halszacki i lateński), ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/27 | - | - |
| 660 | Janówek Pierwszy | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-64/28 | - | - |
| 661 | Janówek Pierwszy | cmentarzysko (starożytność, okres halszacki), ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze) | 52-64/29 | - | - |
| 662 | Olszewnica Nowa | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-64/3 | - | - |
| 663 | Janówek Pierwszy | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, epoka brązu, wczesne średniowiecze-średniowiecze) | 52-64/30 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|------------|
| 664 | Janówek Pierwszy | osada (XII-XIV w.), ślad osadnictwa (XVIII w.) | 52-64/31 | - | - |
| 665 | Janówek Pierwszy | ślady osadnictwa (neolit-epoka brązu), osada (okres lateński, wczesne średniowieczne) | 52-64/32 | - | - |
| 666 | Góra | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/33 | - | - |
| 667 | Janówek Pierwszy | osada (okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/34 | - | - |
| 668 | Janówek Pierwszy | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halszacki) | 52-64/35 | - | - |
| 669 | Góra | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, okres średniowieczny) | 52-64/36 | - | - |
| 670 | Góra | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne) | 52-64/37 | - | - |
| 671 | Krubin | ślady osadnictwa (neolit) | 52-64/38 | - | - |
| 672 | Góra PAN | osada (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny) | 52-64/39 | - | - |
| 673 | Olszewnica Nowa | cmentarzysko (okres halszacki i lateński), osada (okres halszacki i lateński), ślad osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/4 | - | - |
| 674 | Góra PAN | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny) | 52-64/40 | - | - |
| 675 | Góra PAN | ślady osadnictwa (epoka kamienia, neolit, epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny) | 52-64/41 | - | - |
| 676 | Góra PAN | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-64/42 | - | - |
| 677 | Góra | ślady osadnictwa (neolit) | 52-64/43 | - | - |
| 678 | Góra PAN | skarby (początek XVIII w.) | 52-64/44 | - | - |
| 679 | Góra | osada (XIII-XIV w.) | 52-64/45 | - | - |
| 680 | Góra PAN | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze XIII-XIV, XVI-XVII w.) | 52-64/46 | - | - |
| 681 | Góra PAN | cmentarzysko (okres halszacki) | 52-64/47 | - | - |
| 682 | Góra | osada (I - IV w. n.e., XIII -XIV w. n.e., czasy nowożytności) | 52-64/48 | C – 121 | 25-04-2000 |
| 683 | Góra | osada (III w. p.n.e. - IV w. n.e.) | 52-64/49 | C – 120 | 25-04-2000 |
| 684 | Olszewnica Nowa | osada (starożytność, okres wpływów rzymskich), ślad osadnictwa (okres halszacki-lateński) | 52-64/5 | - | - |
| 685 | Góra | osada (VI -III p.n. e)/cmentarzysko (III p.n.e. - III w. n.e.) | 52-64/50 | C – 122 | 25-04-2000 |
| 686 | Góra PAN | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/51 | - | - |
| 687 | Góra | ślady osadnictwa (nowożytność) | 52-64/53 | - | - |
| 688 | Góra | osada (okres wczesnośredniowieczny) | 52-64/54 | - | - |
| 689 | Olszewnica Nowa | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 52-64/6 | - | - |
| 690 | Krubin | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/60 | - | - |
| 691 | Góra | ślady osadnictwa (paleolit, neolit) | 52-64/61 | - | - |
| 692 | Góra | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/62 | - | - |
| 693 | Janówek Pierwszy | cmentarzysko (okres halszacki), osada | 52-64/63 | - | - |
| 694 | Janówek Pierwszy | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze, nowożytność) | 52-64/64 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 695 | Góra | skarb (k. lużycka, k. przeworska; okres halszacki, okres wpływów rzymskich) | 52-64/65 | - | - |
| 696 | Góra | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-64/66 | - | - |
| 697 | Góra | ślady osadnictwa (późny okres lateński) | 52-64/67 | - | - |
| 698 | Góra | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-64/68 | - | - |
| 699 | Góra | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-64/69 | - | - |
| 700 | Olszewnica Nowa | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-64/7 | - | - |
| 701 | Okunin | skarb (XI w.) | 52-64/70 | - | - |
| 702 | Krubin | osada (epoka brązu, okres średniowieczny i nowożytny XIV-XVII w.) | 52-64/8 | - | - |
| 703 | Krubin | ślady osadnictwa (starożytność, okres wpływów rzymskich) | 52-64/9 | - | - |
| 704 | Łajski | osada (okres wpływów rzymskich) | 52-65/1 | - | - |
| 705 | Komornica | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-65/10 | - | - |
| 706 | Skrzeszew | osada (wczesne średniowiecze/średniowiecze XII-XIII w., XIII-XIV w.) | 52-65/11 | - | - |
| 707 | Łajski | osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-65/12 | - | - |
| 708 | Łajski | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, wczesna epoka brązu) | 52-65/13 | - | - |
| 709 | Łajski | ślady osadnictwa (neolit) | 52-65/14 | - | - |
| 710 | Łajski | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 52-65/15 | - | - |
| 711 | Łajski | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-65/16 | - | - |
| 712 | Łajski | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 52-65/17 | - | - |
| 713 | Łajski | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-65/18 | - | - |
| 714 | Łajski | ślady osadnictwa (neolit, okres wpływów rzymskich) | 52-65/19 | - | - |
| 715 | Łajski | ślady osadnictwa (starożytność, okres wpływów rzymskich) | 52-65/2 | - | - |
| 716 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-65/20 | - | - |
| 717 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (neolit, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-65/21 | - | - |
| 718 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-65/22 | - | - |
| 719 | Skrzeszew | osada (epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w.) | 52-65/23 | - | - |
| 720 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 52-65/24 | - | - |
| 721 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-65/25 | - | - |
| 722 | Skrzeszew | osada (okres wczesnośredniowieczny XI-XIII w.), ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, neolit) | 52-65/26 | - | - |
| 723 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-65/27 | - | - |
| 724 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-65/28 | - | - |
| 725 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-65/29 | - | - |
| 726 | Wieliszew | osada, cmentarzysko (późny okres lateński-wczesny okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, epoka brązu, wczesne średniowiecze) | 52-65/3 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 727 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-65/30 | - | - |
| 728 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-65/31 | - | - |
| 729 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-65/32 | - | - |
| 730 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-65/33 | - | - |
| 731 | Olszewnica Nowa | osada (okres halsztacki i okres wpływów rzymskich) | 52-65/34 | - | - |
| 732 | Olszewnica Nowa | osada (neolit, okres halsztacki i lateński), ślady osadnictwa (neolit) | 52-65/35 | - | - |
| 733 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-65/36 | - | - |
| 734 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński) | 52-65/37 | - | - |
| 735 | Kaluszyn | ślady osadnictwa – cmentarzysko (?) (epoka brązu) | 52-65/38 | - | - |
| 736 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne) | 52-65/39 | - | - |
| 737 | Wieliszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-65/4 | - | - |
| 738 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halsztacki, wczesne średniowiecze/średniowiecze), osada (okres wpływów rzymskich) | 52-65/40 | - | - |
| 739 | Kaluszyn | osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne) | 52-65/41 | - | - |
| 740 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (starożytność) | 52-65/42 | - | - |
| 741 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne) | 52-65/43 | - | - |
| 742 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 52-65/44 | - | - |
| 743 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 52-65/45 | - | - |
| 744 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 52-65/46 | - | - |
| 745 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 52-65/47 | - | - |
| 746 | Skrzeszew | osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne XII-XIII w.) | 52-65/48 | - | - |
| 747 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, późny neolit-wczesna epoka brązu) | 52-65/49 | - | - |
| 748 | Wieliszew | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 52-65/5 | - | - |
| 749 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 52-65/50 | - | - |
| 750 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia, epoka brązu) | 52-65/51 | - | - |
| 751 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 52-65/52 | - | - |
| 752 | Skrzeszew | cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), osada (wczesne średniowiecze/średniowiecze) | 52-65/53 | - | - |
| 753 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze-średniowiecze) | 52-65/54 | - | - |
| 754 | Skrzeszew | osada/cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze-średniowiecze) | 52-65/55 | - | - |
| 755 | Kaluszyn | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-65/56 | - | - |
| 756 | Olszewnica Nowa | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu), cmentarzysko (wczesna epoka brązu ?), ślady osadnictwa (wczesne średniowieczne) | 52-65/57 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 757 | Olszewnica Stara | ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 52-65/58 | - | - |
| 758 | Olszewnica Stara | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze-średniowiecze) | 52-65/59 | - | - |
| 759 | Skrzeszew/ Wieliszew | osada (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 52-65/6 | - | - |
| 760 | Wieliszew | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-65/60 | - | - |
| 761 | Łajski | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-65/61 | - | - |
| 762 | Łajski | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-65/62 | - | - |
| 763 | Wieliszew | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, epoka brązu, średniowiecze) | 52-65/63 | - | - |
| 764 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, wczesna epoka brązu, średniowiecze) | 52-65/64 | - | - |
| 765 | Wieliszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia) | 52-65/65 | - | - |
| 766 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-65/66 | - | - |
| 767 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, wczesna epoka brązu) | 52-65/67 | - | - |
| 768 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa | 52-65/68 | - | - |
| 769 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa | 52-65/69 | - | - |
| 770 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit-neolit, późny neolit-wczesna epoka brązu) | 52-65/7 | - | - |
| 771 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-65/70 | - | - |
| 772 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-65/71 | - | - |
| 773 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit, wczesna epoka brązu) | 52-65/72 | - | - |
| 774 | Topolina | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-65/73 | - | - |
| 775 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-65/74 | - | - |
| 776 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (paleolit, neolit, wczesna epoka brązu, późny neolit-wczesna epoka brązu) | 52-65/75 | - | - |
| 777 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia) | 52-65/76 | - | - |
| 778 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia) | 52-65/77 | - | - |
| 779 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit), cmentarzysko (okres halsztacki i lateński) | 52-65/78 | - | - |
| 780 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-65/79 | - | - |
| 781 | Wieliszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-65/8 | - | - |
| 782 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (neolit) | 52-65/80 | - | - |
| 783 | Skrzeszew | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 52-65/81 | - | - |
| 784 | Wieliszew | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński) | 52-65/82 | - | - |
| 785 | Komornica | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-65/9 | - | - |
| 786 | Łajski | ślady osadnictwa (mezolit, neolit, wczesna epoka brązu) | 52-66/100 | - | - |
| 787 | Łajski | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-66/101 | - | - |
| 788 | Łajski | ślady osadnictwa (mezolit, neolit, wczesna epoka brązu) | 52-66/102 | - | - |
| 789 | Łajski | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 52-66/103 | - | - |
| 790 | Łajski | ślady osadnictwa (epoka kamienia) | 52-66/104 | - | - |
| 791 | Łajski | ślady osadnictwa (epoka kamienia) | 52-66/105 | - | - |
| 792 | Łajski | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-66/106 | - | - |
| 793 | Łajski | cmentarzysko (okres halsztacki i lateński) | 52-66/107 | - | - |
| 794 | Łajski | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-66/108 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 795 | Łajski/ Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/109 | - | - |
| 796 | Łajski/ Wieliszew | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-66/110 | - | - |
| 797 | Łajski/ Wieliszew | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 52-66/111 | - | - |
| 798 | Łajski/ Wieliszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia, epoka brązu) | 52-66/112 | - | - |
| 799 | Wieliszew | ślad osadniczy (późne średniowiecze XV-XVI w.), ślad osadniczy (nowożytność (XVII-XIX w.)) | 52-66/113 | - | - |
| 800 | Wieliszew | osada (epoka brązu/epoka żelaza), osada? (nowo- żytność), osadanie (nieokreślone) | 52-66/114 | - | - |
| 801 | Wieliszew | ślady osadnictwa (paleolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halsztacki, średniowiecze- nowożytność), cmentarzysko (okres halsztacki i lateński) | 52-66/12 | - | - |
| 802 | Wieliszew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-66/13 | - | - |
| 803 | Łajski | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-66/14 | - | - |
| 804 | Łajski | ślady osadnictwa (epoka kamienia, neolit) | 52-66/15 | - | - |
| 805 | Łajski | ślady osadnictwa (neolit, okres wczesnośrednio- wieczny) | 52-66/16 | - | - |
| 806 | Wieliszew | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres halsztacki) | 52-66/17 | - | - |
| 807 | Wieliszew | osada (wczesna epoka brązu), ślad osadnictwa (póź- ny okres lateński) | 52-66/18 | - | - |
| 808 | Wieliszew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halsz- tacki) | 52-66/19 | - | - |
| 809 | Wieliszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-66/20 | - | - |
| 810 | Łajski | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, wcze- sne średniowieczne) | 52-66/21 | - | - |
| 811 | Łajski | cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 52-66/22 | - | - |
| 812 | Łajski | osada (okres wpływów rzymskich-późny), ślady osadnictwa (średniowiecze) | 52-66/23 | - | - |
| 813 | Łajski | osada i cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 52-66/24 | - | - |
| 814 | Łajski | osada (średniowiecze) | 52-66/25 | - | - |
| 815 | Łajski | osada (średniowiecze), ślad osadnictwa (okres halsz- tacki) | 52-66/26 | - | - |
| 816 | Łajski | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze, średnio- wiecze) | 52-66/28 | - | - |
| 817 | Łajski | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średnio- wieczne XI-XIII w.) | 52-66/29 | - | - |
| 818 | Łajski | osada (okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (me- zolit-neolit, epoka kamienia-epoka brązu, średnio- wiecze XIII-XIV w.) | 52-66/30 | - | - |
| 819 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-66/32 | - | - |
| 820 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/33 | - | - |
| 821 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/34 | - | - |
| 822 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/35 | - | - |
| 823 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit, wczesna epoka brązu, nowożytność) | 52-66/36 | - | - |
| 824 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa | 52-66/37 | - | - |
| 825 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/38 | - | - |
| 826 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/39 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 827 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit, wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze, nowożytność) | 52-66/40 | - | - |
| 828 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (mezolit, średniowiecze) | 52-66/41 | - | - |
| 829 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/43 | - | - |
| 830 | Wieliszew | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, neolit, średnio-wieczne-nowożytność) | 52-66/44 | - | - |
| 831 | Łajski | ślady osadnictwa (mezolit, nowożytność) | 52-66/45 | - | - |
| 832 | Łajski | ślady osadnictwa (mezolit, średniowiecze) | 52-66/46 | - | - |
| 833 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 52-66/47 | - | - |
| 834 | Łajski | ślady osadnictwa | 52-66/48 | - | - |
| 835 | Łajski | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, neolit, wczesna epoka brązu) | 52-66/49 | - | - |
| 836 | Wieliszew | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, średniowiecze, nowożytność) | 52-66/50 | - | - |
| 837 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 52-66/51 | - | - |
| 838 | Wieliszew | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze) | 52-66/52 | - | - |
| 839 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, neolit-wczesna epoka brązu, średniowiecze-nowożytność), osada (wczesne średniowieczne) | 52-66/53 | - | - |
| 840 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, średniowiecze) | 52-66/54 | - | - |
| 841 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit, okres wczesnośrednio-wieczny) | 52-66/55 | - | - |
| 842 | Wieliszew | ślady osadnictwa | 52-66/56 | - | - |
| 843 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/57 | - | - |
| 844 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/58 | - | - |
| 845 | Wieliszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-66/59 | - | - |
| 846 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/88 | - | - |
| 847 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/89 | - | - |
| 848 | Wieliszew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-66/90 | - | - |
| 849 | Wieliszew | ślady osadnictwa/cmentarzysko (późny okres lateń-ski) | 52-66/91 | - | - |
| 850 | Wieliszew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-66/92 | - | - |
| 851 | Wieliszew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halsz-tacki) | 52-66/93 | - | - |
| 852 | Wieliszew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-66/94 | - | - |
| 853 | Wieliszew | ślady osadnictwa (paleolit) | 52-66/95 | - | - |
| 854 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/96 | - | - |
| 855 | Wieliszew | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/97 | - | - |
| 856 | Łajski | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/98 | - | - |
| 857 | Łajski | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, neolit) | 52-66/99 | - | - |
| 858 | Góra | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-64/59 | - | - |
| 859 | Góra | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-64/60 | - | - |
| 860 | Łajski | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 53-65/6 | - | - |
| 861 | Łajski | ślady osadnictwa (brąz, okres halsztacki i okres wpływów rzymskich) | 53-66/95 | - | - |
| 862 | Łajski | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-66/96 | - | - |

gmina Jabłonna

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-------------------------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 863 | Suchocin | skarb monet (XVIII w.) | 53-64/1 | - | - |
| 864 | Skierdy | smolarnia | 53-64/2 | - | - |
| 865 | Boża Wola | stanowisko artyleryjskie (początek XX w.) | 53-64/52 | - | - |
| 866 | Skierdy | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w.) | 53-64/53 | - | - |
| 867 | Skierdy | osada/cmentarzysko (okres halsztacki i lateński), ślad osadnictwa (okres halsztacki, średniowiecze) | 53-64/54 | - | - |
| 868 | Boża Wola | osada (wczesna epoka brązu, późna epoka brązu-okres halsztacki, okres wczesnośredniowieczny) | 53-64/55 | - | - |
| 869 | Wólka Górska | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-64/56 | - | - |
| 870 | Wólka Górska | osada (epoka brązu) | 53-64/57 | - | - |
| 871 | Wólka Górska | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-64/58 | - | - |
| 872 | Jabłonna | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-65/1 | - | - |
| 873 | Jabłonna | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-65/10 | - | - |
| 874 | Jabłonna | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-65/2 | - | - |
| 875 | Jabłonna | ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne) | 53-65/3 | - | - |
| 876 | Jabłonna | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-65/4 | - | - |
| 877 | Jabłonna | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-65/5 | - | - |
| 878 | Rajszew | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-65/7 | - | - |
| miasto Legionowo | | | | | |
| 879 | Legionowo | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-65/11 | - | - |
| 880 | Legionowo | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-65/8 | - | - |
| 881 | Legionowo | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-65/9 | - | - |
| 882 | Legionowo | ślady osadnictwa (brąz-okres halsztacki) | 53-66/1 | - | - |
| 883 | Legionowo | cmentarzysko (późny okres przedrzymski-okres wpływów rzymskich) | 53-66/107 | - | - |
| 884 | Legionowo | cmentarzysko (późny okres przedrzymski-okres wpływów rzymskich) | 53-66/108 | - | - |
| 885 | Legionowo | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-66/2 | - | - |
| 886 | Legionowo | ślady osadnictwa (neolit) | 53-66/99 | - | - |
| gmina Nieporęt | | | | | |
| 887 | Rynia | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, XIII w.) | 51-67/95 | - | - |
| 888 | Rynia | ślad osadnictwa (starożytność), osada (XIII-XIV w.) | 51-67/96 | - | - |
| 889 | Nieporęt | ślady osadnictwa (średniowiecze XIII/XIV w.) | 52-66/1 | - | - |
| 890 | Nieporęt | ślady osadnictwa (epoka brązu), cmentarzysko (okres lateński) | 52-66/10 | - | - |
| 891 | Nieporęt | osada (epoka brązu), ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-66/11 | - | - |
| 892 | Nieporęt | osada (średniowiecze/nowożytność XV-XVII w.), ślad osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 52-66/2 | - | - |
| 893 | Michałów Reginów | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze-średniowiecze) | 52-66/27 | - | - |
| 894 | Nieporęt | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 52-66/3 | - | - |
| 895 | Michałów Reginów | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-66/31 | - | - |
| 896 | Nieporęt | ślady osadnictwa (starożytność) | 52-66/4 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 897 | Michałów Reginów | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-66/42 | - | - |
| 898 | Nieporęt | osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, średniowiecze-nowożytność XVI-XVII w.) | 52-66/5 | - | - |
| 899 | Nieporęt | ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 52-66/6 | - | - |
| 900 | Białobrzegi | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-66/60 | - | - |
| 901 | Nieporęt | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze) | 52-66/63 | - | - |
| 902 | Nieporęt | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-66/64 | - | - |
| 903 | Nieporęt | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-66/65 | - | - |
| 904 | Nieporęt | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, średniowiecze XV-XVI w.) | 52-66/66 | - | - |
| 905 | Nieporęt | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, XVII-XVIII w.) | 52-66/67 | - | - |
| 906 | Nieporęt | osada (XVII w.) | 52-66/68 | - | - |
| 907 | Nieporęt | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 52-66/69 | - | - |
| 908 | Nieporęt | osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, średniowiecze) | 52-66/7 | - | - |
| 909 | Lasy Państwowe | ślady osadnictwa (neolit), cmentarzysko (wczesne średniowieczne XI-XII w.) | 52-66/70 | - | - |
| 910 | Nieporęt | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, neolit, wczesna epoka brązu), cmentarzysko (późny okres lateński) | 52-66/71 | - | - |
| 911 | Nieporęt | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński, okres wczesnośredniowieczny) | 52-66/72 | - | - |
| 912 | Nieporęt | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 52-66/73 | - | - |
| 913 | Nieporęt | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, neolit) | 52-66/74 | - | - |
| 914 | Nieporęt | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-66/75 | - | - |
| 915 | Nieporęt | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit, neolit, epoka brązu) | 52-66/76 | - | - |
| 916 | Nieporęt | ślady osadnictwa (paleolit, mezolit) | 52-66/77 | - | - |
| 917 | Zalew Zegrzyński | ? (czaszka z rogami prażubra) | 52-66/78 | - | - |
| 918 | Zegrze Południowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu-średniowiecze) | 52-66/79 | - | - |
| 919 | Nieporęt | osada (epoka brązu), ślad osadnictwa (neolit, średniowiecze) | 52-66/8 | - | - |
| 920 | Zegrze Południowe | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 52-66/80 | - | - |
| 921 | Zegrze - okolice | ślady osadnictwa (II-gi okres epoki brązu) | 52-66/81 | - | - |
| 922 | Zegrze | ślady osadnictwa (późny okres lateński) | 52-66/82 | - | - |
| 923 | Zegrze | cmentarzysko | 52-66/83 | - | - |
| 924 | Zegrze | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-66/84 | - | - |
| 925 | Zegrze | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-66/85 | - | - |
| 926 | Zegrze | ślady osadnictwa (paleolit) | 52-66/86 | - | - |
| 927 | Zegrze | ślad osadnictwa | 52-66/87 | - | - |
| 928 | Nieporęt | osada (epoka brązu) | 52-66/9 | - | - |
| 929 | Białobrzegi | osada (neolit, wczesna epoka brązu) | 52-67/44 | - | - |
| 930 | Białobrzegi | ślady osadnictwa | 52-67/45 | - | - |
| 931 | Białobrzegi | skarb (okres wczesnośredniowieczny) | 52-67/46 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 932 | Białobrzegi | ślady osadnictwa (późny okres lateński/okres wpływów rzymskich) | 52-67/47 | - | - |
| 933 | Białobrzegi | ślady osadnictwa (mezolit) | 52-67/48 | - | - |
| 934 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-66/10 | - | - |
| 935 | Stanisławów | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-66/100 | - | - |
| 936 | Michałów-Reginów | cmentarzysko (późny okres lateński) | 53-66/101 | - | - |
| 937 | Stanisławów | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-66/102 | - | - |
| 938 | Michałów-Reginów | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 53-66/103 | - | - |
| 939 | Michałów-Reginów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/104 | - | - |
| 940 | Michałów-Reginów | ślady osadnictwa (okres lateński) | 53-66/105 | - | - |
| 941 | Michałów-Reginów | ślady osadnictwa (neolit) | 53-66/106 | - | - |
| 942 | Aleksandrów | osada/cmentarzysko (starożytność, okres halsztacki), osada (średniowiecze) | 53-66/11 | - | - |
| 943 | Aleksandrów | osada (wczesne średniowieczne XII-XIII w.) | 53-66/12 | - | - |
| 944 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-66/13 | - | - |
| 945 | Nieporęt | osada (okres halsztacki, późny okres lateński-wczesny okres wpływów rzymskich, późny okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-66/14 | - | - |
| 946 | Stanisławów I | osada (starożytność, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-66/15 | - | - |
| 947 | Stanisławów I | osada (okres halsztacki i lateński) | 53-66/16 | - | - |
| 948 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (starożytność), znalezisko średniowieczne | 53-66/17 | - | - |
| 949 | Stanisławów I | osada (wczesna epoka brązu, późny okres wpływów rzymskich, okres średniowieczny) | 53-66/18 | - | - |
| 950 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (starożytność, okres halsztacki, okres wpływów rzymskich) | 53-66/19 | - | - |
| 951 | Stanisławów I | osada (starożytność, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze), cmentarzysko (starożytność) | 53-66/20 | - | - |
| 952 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (starożytność, okres halsztacki, okres wpływów rzymskich) | 53-66/21 | - | - |
| 953 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (brąz-okres halsztacki) | 53-66/22 | - | - |
| 954 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, średniowiecze, nowożytność) | 53-66/23 | - | - |
| 955 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-66/24 | - | - |
| 956 | Nieporęt | osada (średniowiecze) | 53-66/25 | - | - |
| 957 | Nieporęt | ślady osadnictwa (epoka brązu, średniowiecze) | 53-66/26 | - | - |
| 958 | Nieporęt | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze) | 53-66/27 | - | - |
| 959 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (wczesna i epoka brązu) | 53-66/28 | - | - |
| 960 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres wpływów rzymskich) | 53-66/29 | - | - |
| 961 | Nieporęt | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-66/3 | - | - |
| 962 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-66/30 | - | - |
| 963 | Stanisławów I | osada (epoka brązu) | 53-66/31 | - | - |
| 964 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-66/32 | - | - |
| 965 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halsztacki) | 53-66/33 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 966 | Stanisławów I | osada (okres halsztacki) | 53-66/34 | - | - |
| 967 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-66/35 | - | - |
| 968 | Stanisławów I | cmentarzysko/osada (epoka brązu) | 53-66/36 | - | - |
| 969 | Stanisławów I | osada (starożytność), osada/cmentarzysko (późny okres lateński, okres wpływów rzymskich) | 53-66/37 | - | - |
| 970 | Stanisławów I | osada (brąz-okres halsztacki, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-66/38 | - | - |
| 971 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-66/39 | - | - |
| 972 | Nieporęt | osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowieczne XII-XIII w.) | 53-66/4 | - | - |
| 973 | Stanisławów I | osada (okres halsztacki i lateński) | 53-66/40 | - | - |
| 974 | Stanisławów I | osada (brąz, okres halsztacki-okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (wczesny okres lateński) | 53-66/41 | - | - |
| 975 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-66/42 | - | - |
| 976 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/43 | - | - |
| 977 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/44 | - | - |
| 978 | Rembelszczyzna | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński) | 53-66/45 | - | - |
| 979 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-66/46 | - | - |
| 980 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-66/47 | - | - |
| 981 | Józefów | osada (brąz-okres halsztacki), cmentarzysko (starożytność) | 53-66/48 | - | - |
| 982 | Józefów | osada (starożytność, okres halsztacki) | 53-66/49 | - | - |
| 983 | Nieporęt | osada (okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 53-66/5 | - | - |
| 984 | Józefów | osada (późna epoka brązu-okres halsztacki) | 53-66/50 | - | - |
| 985 | Józefów | cmentarzysko (brąz-okres halsztacki) | 53-66/51 | - | - |
| 986 | Józefów | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-66/52 | - | - |
| 987 | Józefów | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-66/53 | - | - |
| 988 | Józefów | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-66/54 | - | - |
| 989 | Józefów | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-66/55 | - | - |
| 990 | Józefów | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-66/56 | - | - |
| 991 | Józefów | osada (wczesna epoka brązu) | 53-66/57 | - | - |
| 992 | Józefów | osada (epoka brązu) | 53-66/58 | - | - |
| 993 | Józefów | ślady osadnictwa (wczesna i epoka brązu) | 53-66/59 | - | - |
| 994 | Nieporęt | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres średniowieczny) | 53-66/6 | - | - |
| 995 | Józefów | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 53-66/60 | - | - |
| 996 | Józefów | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu), cmentarzysko (starożytność) | 53-66/61 | - | - |
| 997 | Józefów | ślady osadnictwa (okres halsztacki), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 53-66/62 | - | - |
| 998 | Józefów | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński), cmentarzysko (starożytność, okres wpływów rzymskich) | 53-66/63 | - | - |
| 999 | Józefów | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-66/64 | - | - |
| 1000 | Józefów | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-66/65 | - | - |
| 1001 | Józefów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/66 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1002 | Józefów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-66/67 | - | - |
| 1003 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński) | 53-66/68 | - | - |
| 1004 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-66/69 | - | - |
| 1005 | Nieporęt | cmentarzysko (późny okres lateński-wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halsztacki, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-66/7 | - | - |
| 1006 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (mezolit) | 53-66/70 | - | - |
| 1007 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-66/71 | - | - |
| 1008 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/72 | - | - |
| 1009 | Wola Aleksandra | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/73 | - | - |
| 1010 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-66/74 | - | - |
| 1011 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/75 | - | - |
| 1012 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (brąz, okres wpływów rzymskich, okres wędrówki ludów) | 53-66/76 | - | - |
| 1013 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/77 | - | - |
| 1014 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (starożytność, okres wpływów rzymskich) | 53-66/78 | - | - |
| 1015 | Kąty Węgierskie | osada (późna epoka brązu-okres halsztacki) | 53-66/79 | - | - |
| 1016 | Nieporęt | ślady osadnictwa (okres halsztacki, wczesne średniowieczne), cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-66/8 | - | - |
| 1017 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/80 | - | - |
| 1018 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (późny okres wpływów rzymskich, okres wędrówki ludów) | 53-66/81 | - | - |
| 1019 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (epoka brązu, wczesne średniowieczne) | 53-66/82 | - | - |
| 1020 | Kąty Węgierskie | ślady osadnictwa (wczesna i epoka brązu) | 53-66/83 | - | - |
| 1021 | Kąty Węgierskie | osada (okres halsztacki i lateński) | 53-66/84 | - | - |
| 1022 | Wola Aleksandra | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-66/85 | - | - |
| 1023 | Wola Aleksandra | ślady osadnictwa (późny okres wpływów rzymskich) | 53-66/86 | - | - |
| 1024 | Wola Aleksandra | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 53-66/87 | - | - |
| 1025 | Wola Aleksandra | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 53-66/88 | - | - |
| 1026 | Wola Aleksandra | ślady osadnictwa (brąz, okres halsztacki) | 53-66/89 | - | - |
| 1027 | Nieporęt | osada/cmentarzysko (starożytność), osada (okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-66/9 | - | - |
| 1028 | Wola Aleksandra | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 53-66/90 | - | - |
| 1029 | Stanisławów II | cmentarzysko (późny okres halsztacki-lateński), ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, średniowiecze) | 53-66/91 | - | - |
| 1030 | Stanisławów II | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, średniowiecze) | 53-66/92 | - | - |
| 1031 | Michałów-Reginów | cmentarzysko (okres lateński), ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 53-66/93 | - | - |
| 1032 | Michałów-Reginów | osada/cmentarzysko (okres wpływów rzymskich-raczej późny), ślady osadnictwa (średniowiecze) | 53-66/94 | - | - |
| 1033 | Stanisławów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-66/97 | - | - |
| 1034 | Michałów-Reginów | ślady osadnictwa (okres lateński) | 53-66/98 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|---------------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1035 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (mezolit-wczesny neolit) | 53-67/1 | - | - |
| 1036 | Nieporęt | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-67/10 | - | - |
| 1037 | Nieporęt | osada (neolit-wczesna epoka brązu), osada/cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-67/11 | - | - |
| 1038 | Nieporęt | ślady osadnictwa (epoka kamienia-brązu) | 53-67/12 | - | - |
| 1039 | Nieporęt | ślady osadnictwa (neolit, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 53-67/13 | - | - |
| 1040 | Aleksandrów | osada (wczesna epoka brązu, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (starożytność) | 53-67/14 | - | - |
| 1041 | Nieporęt | ślady osadnictwa (epoka brązu, wczesne średniowiecze, średniowiecze), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 53-67/15 | - | - |
| 1042 | Aleksandrów | osada (wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 53-67/16 | - | - |
| 1043 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-67/17 | - | - |
| 1044 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński, okres wpływów rzymskich) | 53-67/18 | - | - |
| 1045 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 53-67/19 | - | - |
| 1046 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (neolit) | 53-67/2 | - | - |
| 1047 | Nieporęt | osada (wczesna epoka brązu) | 53-67/20 | - | - |
| 1048 | Stanisławów | osada (późna epoka brązu-okres halsztacki), cmentarzysko (starożytność) | 53-67/21 | - | - |
| 1049 | Stanisławów | osada (starożytność, epoka brązu) | 53-67/22 | - | - |
| 1050 | Aleksandrów | osada (brąz-okres halsztacki, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-67/23 | - | - |
| 1051 | Izabelin | osada (brąz), cmentarzysko (starożytność, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-67/24 | - | - |
| 1052 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 53-67/25 | - | - |
| 1053 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-67/26 | - | - |
| 1054 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (epoka kamienia-epoka brązu) | 53-67/27 | - | - |
| 1055 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-67/28 | - | - |
| 1056 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (starożytność) | 53-67/29 | - | - |
| 1057 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-67/3 | - | - |
| 1058 | Wólka Radzywińska | osada (wczesna epoka brązu) | 53-67/30 | - | - |
| 1059 | Nieporęt | osada (brąz-okres halsztacki) | 53-67/4 | - | - |
| 1060 | Administracja Lasów Państwowych | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 53-67/45 | - | - |
| 1061 | Nieporęt | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 53-67/46 | - | - |
| 1062 | Nieporęt | osada (wczesna epoka brązu, brąz), cmentarzysko (starożytność), nowożytność (II wojna światowa) | 53-67/47 | - | - |
| 1063 | Administracja Lasów Państwowych | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-67/48 | - | - |
| 1064 | Administracja Lasów Państwowych | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-67/49 | - | - |
| 1065 | Nieporęt | osada (epoka brązu) | 53-67/5 | - | - |
| 1066 | Aleksandrów | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 53-67/53 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|--------------------------------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 1067 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 53-67/54 | - | - |
| 1068 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (neolit) | 53-67/55 | - | - |
| 1069 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (nowożytność) | 53-67/56 | - | - |
| 1070 | Wólka Radzywińska | ślady osadnictwa (paleolit) | 53-67/57 | - | - |
| 1071 | Nieporęt | osada (V okres brązu, późny okres lateński) | 53-67/6 | - | - |
| 1072 | Nieporęt | osada (epoka brązu) | 53-67/7 | - | - |
| 1073 | Nieporęt | ślady osadnictwa (starożytność, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 53-67/8 | - | - |
| 1074 | Nieporęt | ślady osadnictwa (wczesna i epoka brązu) | 53-67/9 | - | - |
| 1075 | Stanisławów I | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 54-66/46 | - | - |
| 1076 | Stanisławów I | ślady osadnictwa/cmentarzysko (starożytność, okres halsztacki) | 54-66/47 | - | - |
| 1077 | Rembelszczyzna | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-66/48 | - | - |
| 1078 | Rembelszczyzna | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 54-66/49 | - | - |
| 1079 | Rembelszczyzna | ślady osadnictwa (starożytność, okres halsztacki), ślad osadnictwa (nieokreślona) | 54-66/50 | - | - |
| 1080 | Michałów-Grabina | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 54-66/51 | - | - |
| 1081 | Michałów-Grabina | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 54-66/52 | - | - |
| 1082 | Józefów | osada (okres halsztacki-okres wpływów rzymskich) | 54-66/53 | - | - |
| 1083 | Józefów | cmentarzysko (okres halsztacki i lateński), ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, późny okres lateński) | 54-66/54 | - | - |
| 1084 | Michałów-Grabina | osada (okres halsztacki) | 54-66/55 | - | - |
| 1085 | Józefów | osada (okres halsztacki i lateński, późny okres lateński-wczesny okres wpływów rzymskich) | 54-66/56 | - | - |
| 1086 | Józefów | cmentarzysko (starożytność) | 54-66/57 | - | - |
| 1087 | Józefów | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-66/58 | - | - |
| 1088 | Józefów | cmentarzysko (okres lateński) | 54-66/59 | - | - |
| 1089 | Rembelszczyzna | osada (okres halsztacki i lateński) | 54-66/60 | - | - |
| 1090 | Rembelszczyzna | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-66/61 | - | - |
| 1091 | Michałów-Grabina | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 54-66/62 | - | - |
| 1092 | Rembelszczyzna | ślady osadnictwa | 54-66/63 | - | - |
| 1093 | Michałów-Grabina | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 54-66/64 | - | - |
| 1094 | Stanisławów Pierwszy | ślad osadnictwa, cmentarzysko? (starożytność, okres halsztacki?) | 54-66/65 | - | - |
| 1095 | Rembelszczyzna | ślad osadnictwa (k. trzciniecka, wczesna epoka brązu) | 54-66/66 | - | - |
| 1096 | Rembelszczyzna | ślad osadnictwa (nieokreślona chron.), ślad osadnictwa (nowożytność, XVII-XVIII w.) | 54-66/67 | - | - |
| miasto i gmina Radzymin | | | | | |
| 1097 | Arciechów | ślad osadnictwa (neolit), osada (III-IV okres epoki brązu) | 51-67/10 | - | - |
| 1098 | Arciechów | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 51-67/102 | - | - |
| 1099 | Arciechów | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/103 | - | - |
| 1100 | Arciechów | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/104 | - | - |
| 1101 | Arciechów | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny) | 51-67/105 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 1102 | Arciechów | ślady osadnictwa | 51-67/106 | - | - |
| 1103 | Arciechów | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 51-67/107 | - | - |
| 1104 | Arciechów | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/108 | - | - |
| 1105 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu), ślady osadnictwa/cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 51-67/109 | - | - |
| 1106 | Arciechów | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu, epoka brązu/okres halsztacki) | 51-67/11 | - | - |
| 1107 | Arciechów | cmentarzysko (późny okres lateński, okres wpływów rzymskich) | 51-67/110 | - | - |
| 1108 | Arciechów | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny) | 51-67/111 | - | - |
| 1109 | Arciechów | ślady osadnictwa (mezolit/neolit) | 51-67/112 | - | - |
| 1110 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-67/113 | - | - |
| 1111 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-67/114 | - | - |
| 1112 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/115 | - | - |
| 1113 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/116 | - | - |
| 1114 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (neolit), cmentarzysko (okres lateński), ślady osadnictwa (późny okres lateń- ski/okres wpływów rzymskich) | 51-67/117 | - | - |
| 1115 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński) | 51-67/118 | - | - |
| 1116 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 51-67/119 | - | - |
| 1117 | Arciechów | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 51-67/12 | - | - |
| 1118 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/120 | - | - |
| 1119 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (paleolit schyłkowy/mezolit, neolit) | 51-67/121 | - | - |
| 1120 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/122 | - | - |
| 1121 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/123 | - | - |
| 1122 | Borki | ślady osadnictwa (okres średniowieczny i nowożyt- ny) | 51-67/124 | - | - |
| 1123 | Borki | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 51-67/125 | - | - |
| 1124 | Borki | cmentarzysko (okres halsztacki i lateński) | 51-67/126 | - | - |
| 1125 | Arciechów | osada (epoka brązu/okres halsztacki) | 51-67/13 | - | - |
| 1126 | Arciechów | Ślady osadnictwa (epoka kamienia, neolit), osada (okres starożytny), cmentarzysko (okres starożytny) | 51-67/14 | - | - |
| 1127 | Arciechów | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 51-67/15 | - | - |
| 1128 | Arciechów | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu), osada/cmentarzysko (epoka brą- zu/okres halsztacki) | 51-67/16 | - | - |
| 1129 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny/okres halsztacki) | 51-67/17 | - | - |
| 1130 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/18 | - | - |
| 1131 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (starożytność), osada (wczesna epoka brązu) | 51-67/19 | - | - |
| 1132 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 51-67/20 | - | - |
| 1133 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny/epoka brązu) | 51-67/21 | - | - |
| 1134 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny, wczesna epoka brązu), cmentarzysko (okres starożytny, wczesne średniowiecze) | 51-67/22 | - | - |
| 1135 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/23 | - | - |
| 1136 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny, wczesna epoka brązu) | 51-67/24 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|------------|
| 1137 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny, neolit, epoka brązu) | 51-67/25 | - | - |
| 1138 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (wczesny okres epoki brązu) | 51-67/26 | - | - |
| 1139 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny, neolit, okres halsztacki, okres wpływów rzymskich) | 51-67/27 | - | - |
| 1140 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (neolit, wczesny okres brązu) | 51-67/28 | - | - |
| 1141 | Nowe Żalubice | osada (okres starożytny, epoka brązu/okres halsztacki, okres wpływów rzymskich) | 51-67/29 | - | - |
| 1142 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/30 | - | - |
| 1143 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (starożytność, epoka brązu, okres średniowieczny) | 51-67/31 | - | - |
| 1144 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (starożytność, neolit, XII/XIII w.) | 51-67/32 | - | - |
| 1145 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu), cmentarzysko (późny okres lateński/okres wpływów rzymskich) | 51-67/33 | - | - |
| 1146 | Stare Żalubice | ślad osadnictwa (późny okres lateński, XII/XIV w.), osada (okres wpływów rzymskich) | 51-67/34 | - | - |
| 1147 | Arciechów | cmentarzysko (I -IV w. n.e.) | 51-67/35 | C – 118 | 11-04-1996 |
| 1148 | Arciechów | cmentarzysko (I -IV w. n.e.) | 51-67/36 | C – 118 | 11-04-1996 |
| 1149 | Arciechów | ślady osadnictwa (okres starożytny, okres wpływów rzymskich) | 51-67/37 | - | - |
| 1150 | Arciechów | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/38 | - | - |
| 1151 | Stare Żalubice | osada (okres starożytny, okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 51-67/39 | - | - |
| 1152 | Stare Żalubice | ślad osadnictwa (wczesna epoka brązu), osada (późny okres lateński/okres wpływów rzymskich) | 51-67/40 | - | - |
| 1153 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (neolit, okres halsztacki, okres średniowieczny) | 51-67/41 | - | - |
| 1154 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (XII/XIII w.) | 51-67/42 | - | - |
| 1155 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny, okres średniowieczny) | 51-67/43 | - | - |
| 1156 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny/okres wpływów rzymskich) | 51-67/44 | - | - |
| 1157 | Arciechów | ślady osadnictwa (starożytność, wczesna epoka brązu, okres halsztacki/lateński, okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 51-67/45 | - | - |
| 1158 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa - cmentarzysko (?) (okres starożytny), ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 51-67/46 | - | - |
| 1159 | Arciechów | ślady osadnictwa (późny neolit/wczesna epoka brązu, XIV w.), osada (starożytność) | 51-67/47 | - | - |
| 1160 | Arciechów | ślady osadnictwa (mezolit) | 51-67/48 | - | - |
| 1161 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (starożytność, późny okres lateński, okres wpływów rzymskich) | 51-67/49 | - | - |
| 1162 | Arciechów | ślady osadnictwa (okres starożytny/okres halsztacki), osada (XIII/XIV w.) | 51-67/5 | - | - |
| 1163 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (okres starożytny, okres wpływów rzymskich) | 51-67/50 | - | - |
| 1164 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński), cmentarzysko (późny okres lateński/okres wpływów rzymskich) | 51-67/51 | - | - |
| 1165 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (starożytność), osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 51-67/52 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 1166 | Stare Załubice | ślady osadnictwa (epoka kamienia/wczesna epoka brązu), osada (okres wpływów rzymskich, XIII/XIV w.) | 51-67/53 | - | - |
| 1167 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/54 | - | - |
| 1168 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-67/55 | - | - |
| 1169 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 51-67/56 | - | - |
| 1170 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (epoka kamienia/wczesna epoka brązu, średniowiecze), osada (okres rzymski) | 51-67/57 | - | - |
| 1171 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (XIII/XIV w.) | 51-67/58 | - | - |
| 1172 | Nowe Załubice | osada (XIV-XVI w.) | 51-67/59 | - | - |
| 1173 | Arciechów | ślady osadnictwa (okres halszacki i lateński) | 51-67/6 | - | - |
| 1174 | Nowe Załubice | ślad osadnictwa (późny okres lateński, XIII w.), osada (późny okres lateński, okres wpływów rzymskich, XIII w.) | 51-67/60 | - | - |
| 1175 | Nowe Załubice | osada (okres wpływów rzymskich, XV/XVII w.) | 51-67/61 | - | - |
| 1176 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (okres starożytny, późny okres lateński, wczesne średniowieczne) | 51-67/62 | - | - |
| 1177 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (okres starożytny, późny okres lateński), osada (okres wpływów rzymskich) | 51-67/63 | - | - |
| 1178 | Nowe Załubice | cmentarzysko (okres halszacki i lateński, okres wpływów rzymskich) | 51-67/64 | - | - |
| 1179 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halszacki i lateński, okres wpływów rzymskich) | 51-67/65 | - | - |
| 1180 | Stare Załubice | osada (okres średniowieczny-nowożytny, XV w.) | 51-67/66 | - | - |
| 1181 | Stare Załubice | ślady osadnictwa (okres średniowieczny/XV w.) | 51-67/67 | - | - |
| 1182 | Stare Załubice | ślady osadnictwa (okres starożytny-epoka brązu, okres średniowieczny) | 51-67/68 | - | - |
| 1183 | Stare Załubice | ślady osadnictwa (epoka kamienia/wczesna epoka brązu, neolit), osada (okres halszacki i lateński), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 51-67/69 | - | - |
| 1184 | Arciechów | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu) | 51-67/7 | - | - |
| 1185 | Stare Załubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-67/70 | - | - |
| 1186 | Stare Załubice | ślady osadnictwa (mezolit, okres średniowieczny) | 51-67/71 | - | - |
| 1187 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (epoka kamienia/wczesna epoka brązu, okres lateński/halszacki), osada (XII/XIII-XIV w.) | 51-67/72 | - | - |
| 1188 | Nowe Załubice | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/73 | - | - |
| 1189 | Stare Załubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-67/74 | - | - |
| 1190 | Ruda | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-67/75 | - | - |
| 1191 | Ruda | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-67/76 | - | - |
| 1192 | Ruda | osada (epoka brązu, okres wpływów rzymskich) | 51-67/77 | - | - |
| 1193 | Ruda | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 51-67/78 | - | - |
| 1194 | Ruda | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia-wczesna epoka brązu, XIV w.) | 51-67/79 | - | - |
| 1195 | Arciechów | osada (neolit, epoka brązu/okres halszacki), ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 51-67/8 | - | - |
| 1196 | Ruda | ślad osadnictwa (neolit), osada (okres starożytny), cmentarzysko (starożytność), osada (okres wpływów rzymskich) | 51-67/80 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 1197 | Ruda | ślady osadnictwa (starożytność, późny okres lateński), osada (okres wpływów rzymskich) | 51-67/81 | - | - |
| 1198 | Ruda | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/82 | - | - |
| 1199 | Borki | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 51-67/83 | - | - |
| 1200 | Borki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-67/84 | - | - |
| 1201 | Borki | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres halsztacki) | 51-67/85 | - | - |
| 1202 | Borki | ślady osadnictwa – cmentarzysko (?) (okres wpływów rzymskich) | 51-67/86 | - | - |
| 1203 | Borki | ślady osadnictwa (neolit), cmentarzysko (okres starożytny) | 51-67/87 | - | - |
| 1204 | Borki | ślady osadnictwa (okres starożytny, wczesna epoka brązu) | 51-67/88 | - | - |
| 1205 | Borki | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/89 | - | - |
| 1206 | Arciechów | ślady osadnictwa (epoka brązu/okres halsztacki) | 51-67/9 | - | - |
| 1207 | Stare Żalubice | osada (okres starożytny, okres wpływów rzymskich) | 51-67/90 | - | - |
| 1208 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (epoka kamienia/epoka brązu, okres wpływów rzymskich) | 51-67/91 | - | - |
| 1209 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (epoka brązu/okres halsztacki) | 51-67/92 | - | - |
| 1210 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halsztacki) | 51-67/93 | - | - |
| 1211 | Stare Żalubice | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/94 | - | - |
| 1212 | Nowe Żalubice | osada (epoka brązu) | 51-68/24 | - | - |
| 1213 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 51-68/25 | - | - |
| 1214 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (epoka brązu), osada (okres wpływów rzymskich) | 51-68/61 | - | - |
| 1215 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (starożytność), ślady osadnictwa (średniowiecze) | 51-68/62 | - | - |
| 1216 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (starożytność, okres średniowieczny XV-XVI w. i nowożytny) | 51-68/63 | - | - |
| 1217 | Nowe Żalubice | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny) | 51-68/64 | - | - |
| 1218 | Łąki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-67/1 | - | - |
| 1219 | Łąki | osada (wczesna epoka brązu) | 52-67/10 | - | - |
| 1220 | Łąki | osada (mezolit, neolit-wczesna epoka brązu) | 52-67/11 | - | - |
| 1221 | Łąki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-67/12 | - | - |
| 1222 | Ruda | osada (XII-XIII w., XVII w.) | 52-67/15 | - | - |
| 1223 | Ruda | osada (średniowiecze XIV-XV w.) | 52-67/16 | - | - |
| 1224 | Borki | osada (XVII/XVIII w.), ślad osadnictwa (epoka brązu) | 52-67/17 | - | - |
| 1225 | Borki | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 52-67/18 | - | - |
| 1226 | Borki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, średniowiecze) | 52-67/19 | - | - |
| 1227 | Łąki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-67/2 | - | - |
| 1228 | Ruda | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 52-67/20 | - | - |
| 1229 | Borki | ślady osadnictwa (neolit) | 52-67/21 | - | - |
| 1230 | Borki | ślady osadnictwa (neolit) | 52-67/22 | - | - |
| 1231 | Borki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-67/23 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------------------------------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 1232 | Borki | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 52-67/24 | - | - |
| 1233 | Borki | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 52-67/25 | - | - |
| 1234 | Borki | ślady osadnictwa (starożytność, wczesna epoka brązu) | 52-67/26 | - | - |
| 1235 | Borki | ślady osadnictwa (starożytność) | 52-67/27 | - | - |
| 1236 | Borki | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 52-67/28 | - | - |
| 1237 | Borki | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński) | 52-67/29 | - | - |
| 1238 | Łąki | osada (okres wczesnośredniowieczny VIII-IX w.) | 52-67/3 | - | - |
| 1239 | Borki | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 52-67/30 | - | - |
| 1240 | Borki | osada (późny neolit- wczesna epoka brązu), ślad osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-67/31 | - | - |
| 1241 | Łąki | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 52-67/32 | - | - |
| 1242 | Borki | cmentarzysko (okres lateński), ślady osadnictwa (paleolit, neolit, wczesne średniowieczne) | 52-67/33 | - | - |
| 1243 | Borki | osada (neolit) | 52-67/34 | - | - |
| 1244 | Borki | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 52-67/35 | - | - |
| 1245 | Borki | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 52-67/36 | - | - |
| 1246 | Borki | ślady osadnictwa (paleolit) | 52-67/37 | - | - |
| 1247 | Borki | ślady osadnictwa (neolit) | 52-67/38 | - | - |
| 1248 | Ruda | kurhan (późny okres wpływów rzymskich, wczesne fazy średniowiecza) | 52-67/39 | - | - |
| 1249 | Łąki | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 52-67/4 | - | - |
| 1250 | Ruda | osada (nowożytność) | 52-67/40 | - | - |
| 1251 | Ruda | osada (nowożytność) | 52-67/41 | - | - |
| 1252 | Ruda | osada (wczesna epoka brązu) | 52-67/42 | - | - |
| 1253 | Ruda | osada (wczesna epoka brązu) | 52-67/43 | - | - |
| 1254 | Łąki | osada (wczesna epoka brązu) | 52-67/5 | - | - |
| 1255 | Łąki | osada (wczesna epoka brązu) | 52-67/6 | - | - |
| 1256 | Łąki | osada, cmentarzysko (wczesna epoka brązu), ślady osadnictwa (późny okres wpływów rzymskich) | 52-67/7 | - | - |
| 1257 | Łąki | osada (wczesna epoka brązu) | 52-67/8 | - | - |
| 1258 | Łąki | osada (wczesna epoka brązu) | 52-67/9 | - | - |
| 1259 | Ruda | ślady osadnictwa (późny neolit-wczesna epoka brązu) | 52-68/50 | - | - |
| miasto i gmina Serock | | | | | |
| 1260 | Zabłocie | osada (średniowiecze XIII/XIV-XV w.), ślad osadnictwa (epoka kamienia) | 50-65/1 | - | - |
| 1261 | Zabłocie | ślady osadnictwa (epoka kamienia/wczesna epoka brązu, starożytność, średniowiecze) | 50-65/2 | - | - |
| 1262 | Zabłocie | ślad osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 50-65/3 | - | - |
| 1263 | Zabłocie | ślad osadnictwa (późny neolit, wczesna epoka brązu) | 50-65/4 | - | - |
| 1264 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (ok. wpływów rzymskich, XIII w.) | 50-66/25 | - | - |
| 1265 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesny okres epoki brązu, halsztat – okres lateński), osada (okres rzymski, XIII – XIV w.) | 50-66/26 | - | - |
| 1266 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia – epoka brązu, okres halsztacki- okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze – średniowiecze) | 50-66/27 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1267 | Zalesie Borowe | cmentarzysko (okres lateński - do późnego), ślad osadnictwa (epoka kamienia – epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny) | 50-66/28 | - | - |
| 1268 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (epoka brązu/okres halsztacki) | 50-66/29 | - | - |
| 1269 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny) | 50-66/30 | - | - |
| 1270 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (okres starożytny, XIV w.) | 50-66/31 | - | - |
| 1271 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 50-66/32 | - | - |
| 1272 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (późna epoka brązu/okres halsztacki i lateński) | 50-66/33 | - | - |
| 1273 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (późny neolit/wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 50-66/34 | - | - |
| 1274 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 50-66/35 | - | - |
| 1275 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu) | 50-66/36 | - | - |
| 1276 | Wola Smolana | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 50-66/37 | - | - |
| 1277 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa | 50-66/38 | - | - |
| 1278 | Zalesie Borowe | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu) | 50-66/39 | - | - |
| 1279 | Święcienica | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 50-66/40 | - | - |
| 1280 | Serock | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu) | 50-66/41 | - | - |
| 1281 | Marynino | ślady osadnictwa (okres lateński) | 50-66/42 | - | - |
| 1282 | Dębinki | ślady osadnictwa (okres halsztacki - okres lateński) | 50-66/43 | - | - |
| 1283 | Dębinki | ślady osadnictwa (paleolit) | 50-66/44 | - | - |
| 1284 | Wierzbica | Ślad osadnictwa (wczesna epoka brązu), osada (okres starożytny) | 50-67/1 | - | - |
| 1285 | Wierzbica | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu, okres starożytny) | 50-67/10 | - | - |
| 1286 | Serock | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu, okres starożytny/epoka brązu) | 50-67/11 | - | - |
| 1287 | Wierzbica | osada (późny okres lateński/okres wpływów rzymskich) | 50-67/12 | - | - |
| 1288 | Wierzbica | osada (późny okres lateński/okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesny okres epoki brązu, okres wczesnośredniowieczny / XII/XIII w.) | 50-67/13 | - | - |
| 1289 | Wierzbica | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 50-67/14 | - | - |
| 1290 | Wierzbica | osada (późny okres lateński/okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny, XII/XIII w.) | 50-67/15 | - | - |
| 1291 | Wierzbica | osada (późny okres lateński/okres wpływów rzymskich, XV/XVI w.) | 50-67/16 | - | - |
| 1292 | Wierzbica | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny/przed XI w.) | 50-67/17 | - | - |
| 1293 | Wierzbica | ślady osadnictwa (starożytność, XIII w., XV/XVII w.) | 50-67/18 | - | - |
| 1294 | Gąsiorowo | osada (neolit), ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny/przed XI w.) | 50-67/19 | - | - |
| 1295 | Wierzbica | ślady osadnictwa (starożytność, epoka kamienia – wczesny okres epoki brązu, neolit, XIII – XIV w.) | 50-67/2 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1296 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesny okres epoki brązu, epoka brązu) | 50-67/20 | - | - |
| 1297 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (epoka brązu/okres halszacki, okres średniowieczny) | 50-67/21 | - | - |
| 1298 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (okres starożytny/epoka brązu) | 50-67/22 | - | - |
| 1299 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (epoka brązu/okres halszacki i lateński) | 50-67/23 | - | - |
| 1300 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 50-67/24 | - | - |
| 1301 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (późny neolit/wczesna epoka brązu) | 50-67/25 | - | - |
| 1302 | Łacha | ślady osadnictwa (późny okres rzymski/okres wędrówki ludów) | 50-67/26 | - | - |
| 1303 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (neolit) | 50-67/27 | - | - |
| 1304 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu, okres halszacki) | 50-67/28 | - | - |
| 1305 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 50-67/29 | - | - |
| 1306 | Wierzbica | ślady osadnictwa (starożytność, epoka kamienia – wczesny okres epoki brązu, średniowiecze) | 50-67/3 | - | - |
| 1307 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (neolit/wczesna epoka brązu) | 50-67/30 | - | - |
| 1308 | Łacha | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, okres halszacki) | 50-67/31 | - | - |
| 1309 | Gąsiorowo | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 50-67/32 | - | - |
| 1310 | Nowa Wieś | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 50-67/33 | - | - |
| 1311 | Nowa Wieś | ślady osadnictwa (późny neolit/wczesna epoka brązu) | 50-67/34 | - | - |
| 1312 | Nowa Wieś | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesna epoka brązu) | 50-67/35 | - | - |
| 1313 | Kania Polska | ślady osadnictwa (neolit, epoka kamienia – wczesna epoka brązu), osada (wczesna epoka brązu, epoka brązu), cmentarzysko (?) | 50-67/36 | - | - |
| 1314 | Kania Polska | ślady osadnictwa (starożytność, wczesny okres epoki brązu, wczesne średniowiecze/średniowiecze), cmentarzysko (starożytność) | 50-67/37 | - | - |
| 1315 | Kania Polska | ślady osadnictwa (starożytność, wczesny okres epoki brązu) | 50-67/38 | - | - |
| 1316 | Wierzbica | ślady osadnictwa (epoka kamienia – wczesny okres epoki brązu), cmentarzysko (okres starożytny) | 50-67/4 | - | - |
| 1317 | Wierzbica | osada (epoka brązu), cmentarzysko (późny okres lateński – okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (neolit, okres wczesnośredniowieczny) | 50-67/5 | - | - |
| 1318 | Łacha | ślady osadnictwa | 50-67/51 | - | - |
| 1319 | Kania Polska | ślady osadnictwa | 50-67/52 | - | - |
| 1320 | Wierzbica | osada (k. trzciniecka, epoka brązu), ślad osadnictwa (k. przeworska, okres wpływów rzymskich) | 50-67/53 | - | - |
| 1321 | Wierzbica | osada (k. pucharów lejkowatych, neolit), ślad osadnictwa (k. przeworska, okres wpływów rzymskich) | 50-67/54 | - | - |
| 1322 | Gąsiorowo Małe | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza) | 50-67/55 | - | - |
| 1323 | Nowa Wieś | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza), ślad osadnictwa (średniowiecze) | 50-67/56 | - | - |
| 1324 | Wierzbica | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 50-67/6 | - | - |
| 1325 | Wierzbica | Ślady osadnictwa (starożytność, wczesny okres epoki brązu), osada (XII/XIII w., XIII/XIV w.) | 50-67/7 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|--------------------------------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|-----------|
| 1326 | Wierzbica | ślady osadnictwa (okres starożytny) | 50-67/8 | - | - |
| 1327 | Wierzbica | ślady osadnictwa (starożytność, mezolit, neolit, epoka kamienia – wczesny okres epoki brązu) | 50-67/9 | - | - |
| 1328 | Dębe | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze/średniowiecze) | 51-65/3 | - | - |
| 1329 | Jachranka | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesny okres brązu) | 51-66/1 | - | - |
| 1330 | Marynino | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 51-66/10 | - | - |
| 1331 | Dosin | ślady osadnictwa (okres starożytny/epoka brązu) | 51-66/2 | - | - |
| 1332 | Jachranka | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny) | 51-66/20 | - | - |
| 1333 | Skubianka | ślady osadnictwa (paleolit) | 51-66/21 | - | - |
| 1334 | Skubianka | ślady osadnictwa (paleolit) | 51-66/22 | - | - |
| 1335 | ? (brak nazwy) | ślad osadnictwa (k. trzciniecka, wczesna epoka brązu) | 51-66/23 | - | - |
| 1336 | Dosin | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 51-66/3 | - | - |
| 1337 | Serock | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 51-66/4 | - | - |
| 1338 | Serock | ślady osadnictwa (neolit, XII-XIII w.) | 51-66/5 | - | - |
| 1339 | Izbica | ślad osadnictwa (okres halsztacki), osada (okres rzymski, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 51-66/6 | - | - |
| 1340 | Jachranka | ślad osadnictwa (starożytność), osada (okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w., okres średniowieczny XIV-XVI w.) | 51-66/7 | - | - |
| 1341 | Skubianka | ślady osadnictwa (XIII w., XIV-XV w.) | 51-66/8 | - | - |
| 1342 | Karolino | ślady osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 51-66/9 | - | - |
| 1343 | Serock | grodzisko (XI-XII w.), cmentarzysko (średniowiecze) | 51-67/1 | C – 56 | 1-07-1968 |
| 1344 | Zegrzynek | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 51-67/100 | - | - |
| 1345 | Zegrzynek | ślady osadnictwa (paleolit) | 51-67/101 | - | - |
| 1346 | Serock | osada (1065 r.-XIV/XV w.), miasto lokacyjne (od 1417 r.-XVI w.) | 51-67/2 | - | - |
| 1347 | Serock | Ślady osadnictwa (okres halsztacki, okres rzymski), osada (XII/XIII w.) | 51-67/3 | - | - |
| 1348 | Serock | osada (XII/XIII w., XIV/XV w.) | 51-67/4 | - | - |
| 1349 | Serock | ślady osadnictwa (neolit) | 51-67/97 | - | - |
| 1350 | Serock | skarby monet (XVI w.) | 51-67/98 | - | - |
| 1351 | Serock | ślady osadnictwa (nowożytność) | 51-67/99 | - | - |
| 1352 | Jadwisin | osada (neolit, wczesna i epoka brązu, okres halsztacki, wpływów rzymskich, późny lateński), ślady osadnictwa (późne średniowiecze, okres nowożytny) | 52-66/113 | - | - |
| 1353 | Zegrze | cmentarz (nowożytność, XVI-XIX w.), osada? (średniowiecze, XII-XIV w.), osada? (k. przeworska, młodszy okres przedrzymski), osada (k. lużycka, epoka brązu) | 52-66/115 | - | - |
| 1354 | Jadwisin | osada (okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (XIV-XV w.) | 52-66/61 | - | - |
| 1355 | Jadwisin | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 52-66/62 | - | - |
| miasto i gmina Łomianki | | | | | |
| 1356 | Dziekanów Polski | osada (starożytność, okres wczesnośredniowieczny od XII w.) | 54-56/33 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 1357 | Dzieskanów Polski | osada (starożytność, średniowiecze-nowożytność od XIV w.) | 54-56/46 | - | - |
| 1358 | Dzieskanów Polski | ślady osadnictwa (neolit) | 54-64/1 | - | - |
| 1359 | Sadowa | ślady osadnictwa (średniowiecze-nowożytność) | 54-64/17 | - | - |
| 1360 | Nowy Dzieskanów | ślady osadnictwa (średniowiecze) | 54-64/18 | - | - |
| 1361 | Sadowa | cmentarzysko (neolit) | 54-64/19 | - | - |
| 1362 | Dzieskanów Polski | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-64/2 | - | - |
| 1363 | Nowy Dzieskanów | osada (neolit) | 54-64/21 | - | - |
| 1364 | Dzieskanów Polski | osada (neolit) | 54-64/22 | - | - |
| 1365 | Nowy Dzieskanów | osada (mezolit) | 54-64/23 | - | - |
| 1366 | Nowy Dzieskanów | osada (paleolit) | 54-64/24 | - | - |
| 1367 | Dzieskanów Leśny | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 54-64/25 | - | - |
| 1368 | Nowy Dzieskanów | cmentarzysko (okres lateński) | 54-64/29 | - | - |
| 1369 | Sadowa | cmentarzysko (wczesny okres lateński) | 54-64/3 | - | - |
| 1370 | Dzieskanów Polski | ślady osadnictwa (starożytność, okres wczesnośredniowieczny od XIII w.) | 54-65/1 | - | - |
| 1371 | Łomianki | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 54-65/10 | - | - |
| 1372 | Łomianki | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-65/11 | - | - |
| 1373 | Dzieskanów Leśny | znalezisko luźne (nowożytność) | 54-65/12 | - | - |
| 1374 | Łomianki | osada (starożytność, okres halsztacki, lateński) | 54-65/13 | - | - |
| 1375 | Łomianki Dolne | osada (neolit, okres halsztacki i lateński, okres wpływów rzymskich) | 54-65/14 | - | - |
| 1376 | Dąbrowa | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-65/15 | - | - |
| 1377 | Buraków | osada (okres halsztacki i lateński, wczesny okres wpływów rzymskich) | 54-65/16 | - | - |
| 1378 | Łomianki | osada (okres halsztacki i lateński, średniowiecze) | 54-65/17 | - | - |
| 1379 | Łomianki | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 54-65/18 | - | - |
| 1380 | Dzieskanów Leśny | osada/cmentarzysko (epoka brązu), cmentarzysko (okres halsztacki, lateński, okres wpływów rzymskich) | 54-65/19 | - | - |
| 1381 | Dzieskanów Polski | ślady osadnictwa (późny okres lateński-wczesny okres wpływów rzymskich) | 54-65/2 | - | - |
| 1382 | Łomianki | osada (okres lateński, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze - od XIII w.) | 54-65/20 | - | - |
| 1383 | Łomianki | osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 54-65/21 | - | - |
| 1384 | Łomianki | ślady osadnictwa (okres halsztacki, lateński, okres wpływów rzymskich) | 54-65/22 | - | - |
| 1385 | Łomianki Dolne | osada (starożytność, okres wczesnośredniowieczny) | 54-65/23 | - | - |
| 1386 | Łomianki Dolne | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-65/24 | - | - |
| 1387 | Dzieskanów Polski | osada (starożytność, mezolit, neolit, okres halsztacki i lateński) | 54-65/25 | - | - |
| 1388 | Łomianki | osada (starożytność, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, średniowiecze) | 54-65/26 | - | - |
| 1389 | Łomianki | osada (brąz, okres halsztacki, lateński, wpływów rzymskich, średniowiecze), cmentarzysko (późny okres lateński, okres wpływów rzymskich), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński i wpływów rzymskich) | 54-65/27 | - | - |
| 1390 | Łomianki Dolne | osada (starożytność, późny okres wpływów rzymskich, okres wczesnośredniowieczny od XIII w.) | 54-65/28 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1391 | Łomianki | osada (starożytność, wczesny okres wpływów rzymskich, średniowiecze-nowożytność od XIV w.), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-wpływow rzymskich) | 54-65/29 | - | - |
| 1392 | Łomianki | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze od XIV w.) | 54-65/3 | - | - |
| 1393 | Kielpin Poduchowny | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-65/30 | - | - |
| 1394 | Kielpin Poduchowny | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny) | 54-65/31 | - | - |
| 1395 | Kielpin Poduchowny | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres halsztacki) | 54-65/32 | - | - |
| 1396 | Dziekanów Polski | ślad osadnictwa (starożytność), osada (wczesne średniowiecze) | 54-65/33 | - | - |
| 1397 | Dziekanów Polski | osada (okres halsztacki, lateński-okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze - od XIII w.) | 54-65/34 | - | - |
| 1398 | Kielpin | osada (starożytność, średniowiecze-nowożytność XIV w. i młodsze) | 54-65/35 | - | - |
| 1399 | Kielpin | cmentarzysko i osada (okres lateński-późny okres wpływów rzymskich), ślady osadnictwa (średniowiecze) | 54-65/36 | - | - |
| 1400 | Dziekanów Polski | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze - od XIII w.) | 54-65/38 | - | - |
| 1401 | Dziekanów Polski | osada (wczesny okres wpływów rzymskich), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 54-65/39 | - | - |
| 1402 | Łomianki | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 54-65/4 | - | - |
| 1403 | Dziekanów Polski | osada (późny okres lateński-wczesny okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 54-65/40 | - | - |
| 1404 | Kielpin | osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze - od XIII w.) | 54-65/41 | - | - |
| 1405 | Dziekanów Leśny | cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), cmentarzysko/osada (starożytność) | 54-65/42 | - | - |
| 1406 | Dziekanów Polski | miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 54-65/43 | - | - |
| 1407 | Kielpin Poduchowny | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze-nowożytność) | 54-65/44 | - | - |
| 1408 | Kielpin | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich-późny okres lateński) | 54-65/45 | - | - |
| 1409 | Dziekanów Polski | osadnictwo (starożytność, w tym k. lużycka?), ślad osadnictwa (starożytność, w tym okres wpływów rzymskich), osada (średniowiecze, nowożytność, XIV w.) | 54-65/46 | - | - |
| 1410 | Kielpin | ślady osadnictwa (okres halsztacki, średniowiecze od XIII w.) | 54-65/47 | - | - |
| 1411 | Dziekanów Polski | ślady osadnictwa (średniowiecze XIV-XV w.) | 54-65/48 | - | - |
| 1412 | Dziekanów Leśny | ślady osadnictwa (starożytność, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 54-65/49 | - | - |
| 1413 | Łomianki | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze) | 54-65/5 | - | - |
| 1414 | Kielpin | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński, średniowiecze) | 54-65/50 | - | - |
| 1415 | Kielpin | osada (okres halsztacki i lateński, średniowiecze) | 54-65/51 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------------------------------------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1416 | Dziekanów Polski | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu, średniowiecze) | 54-65/52 | - | - |
| 1417 | Dziekanów Polski | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński, wczesne średniowiecze, średniowiecze) | 54-65/53 | - | - |
| 1418 | Dziekanów Polski | cmentarzysko (okres lateński) | 54-65/54 | - | - |
| 1419 | Dziekanów Leśny | kurhan (starożytność, okres wczesnośredniowieczny) | 54-65/55 | - | - |
| 1420 | Dziekanów Leśny | cmentarzysko (neolit) | 54-65/56 | - | - |
| 1421 | Kielpin | osada (neolit) | 54-65/57 | - | - |
| 1422 | Kielpin | cmentarzysko (okres halsztacki i lateński) | 54-65/58 | - | - |
| 1423 | Kielpin | ślady osadnictwa (paleolit) | 54-65/59 | - | - |
| 1424 | Łomianki Dolne | ślady osadnictwa (starożytność) | 54-65/6 | - | - |
| 1425 | Kielpin | cmentarzysko (okres lateński) | 54-65/60 | - | - |
| 1426 | Łomianki | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny) | 54-65/61 | - | - |
| 1427 | Łomianki | znalezisko (neolit) | 54-65/62 | - | - |
| 1428 | Łomianki | cmentarzysko (okres halsztacki) | 54-65/63 | - | - |
| 1429 | Buraków | cmentarzysko (okres lateński) | 54-65/64 | - | - |
| 1430 | Dziekanów Polski | cmentarzysko (okres halsztacki) | 54-65/65 | - | - |
| 1431 | Dziekanów | skarb (X w.) | 54-65/66 | - | - |
| 1432 | Dziekanów | znalezisko | 54-65/67 | - | - |
| 1433 | Dziekanów Leśny | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 54-65/68 | - | - |
| 1434 | Dziekanów Leśny | osada (średniowiecze) | 54-65/69 | - | - |
| 1435 | Łomianki | ślady osadnictwa (starożytność), cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 54-65/7 | - | - |
| 1436 | Dziekanów Leśny | ślady osadnictwa (neolit) | 54-65/70 | - | - |
| 1437 | Dziekanów Polski | osada (paleolit) | 54-65/71 | - | - |
| 1438 | Dziekanów Polski | osada (neolit) | 54-65/72 | - | - |
| 1439 | Dziekanów Polski | osada (okres wczesnośredniowieczny XII w.) | 54-65/73 | - | - |
| 1440 | Dziekanów Polski | ślady osadnictwa | 54-65/74 | - | - |
| 1441 | Łomianki | cmentarzysko | 54-65/75 | - | - |
| 1442 | Łomianki | cmentarzysko (okres halsztacki) | 54-65/76 | - | - |
| 1443 | Łomianki | ślady osadnictwa (neolit, starożytność, okres lateński, średniowiecze) | 54-65/8 | - | - |
| 1444 | Kielpin Poduchowny | osada (późne średniowiecze-nowożytność) | 54-65/83 | - | - |
| 1445 | Łomianki | osada (epoka brązu-okres halsztacki, okres wpływów rzymskich) | 54-65/9 | - | - |
| 1446 | Buraków | ślady osadnictwa (paleolit, neolit) | 55-65/11 | - | - |
| 1447 | Buraków | ślady osadnictwa/cmentarzysko (okres lateński) | 55-65/12 | - | - |
| 1448 | Dąbrowa | cmentarzysko | 55-65/6 | - | - |
| 1449 | Dąbrowa | obozowiska (paleolit, schyłkowy mezolit) | 55-65/7 | - | - |
| miasto i gmina Stare Babice | | | | | |
| 1450 | Mariew | osada (I-II ok. brązu) | 55-63/1 | - | - |
| 1451 | Mariew | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 55-63/10 | - | - |
| 1452 | Mariew | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 55-63/11 | - | - |
| 1453 | Mariew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 55-63/9 | - | - |
| 1454 | Mariew | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu) | 55-64/1 | - | - |
| 1455 | Klaudyn | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński) | 55-65/2 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|-----------|
| 1456 | Klaudyn | osada (wczesna epoka brązu) | 55-65/3 | - | - |
| 1457 | Klaudyn | osada (neolit) | 55-65/4 | - | - |
| 1458 | Klaudyn | osada (wczesna epoka brązu) | 55-65/5 | - | - |
| 1459 | Borzecin Duży | cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-63/1 | - | - |
| 1460 | Borzecin Duży | ślady osadnictwa (starożytność, okres wczesnośredniowieczny) | 56-63/10 | - | - |
| 1461 | Borzecin Duży | miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-63/11 | - | - |
| 1462 | Borzecin Duży | miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), osada (okres wczesnośredniowieczny) | 56-63/12 | - | - |
| 1463 | Borzecin Duży | osada (starożytność, neolit, okres halsztacki, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-63/15 | - | - |
| 1464 | Mariew | osada (neolit-wczesna epoka brązu), cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-63/16 | - | - |
| 1465 | Borzecin Duży | cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-63/2 | - | - |
| 1466 | Borzecin Duży | osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, średniowiecze XII-XIV w.) | 56-63/27 | - | - |
| 1467 | Borzecin Mały | ślady osadnictwa (starożytność) | 56-63/28 | - | - |
| 1468 | Borzecin Mały | ślady osadnictwa (okres halsztacki) | 56-63/29 | - | - |
| 1469 | Borzecin Duży | osada (okres wpływów rzymskich), miejsce produkcji hutniczej (okres wpływów rzymskich) | 56-63/3 | - | - |
| 1470 | Mariew | osada (epoka brązu) | 56-63/39 | - | - |
| 1471 | Borzecin Duży | osada (starożytność, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze - XII-XIV w.), miejsce produkcji hutniczej (okres wpływów rzymskich) | 56-63/4 | - | - |
| 1472 | Borzecin Duży | ślady osadnictwa (starożytność) | 56-63/40 | - | - |
| 1473 | Borzecin Duży | osada (epoka brązu) | 56-63/41 | - | - |
| 1474 | Mariew | osada (epoka brązu) | 56-63/43 | - | - |
| 1475 | Mariew | osada (epoka brązu, średniowiecze-nowożytność), cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-63/44 | - | - |
| 1476 | Borzecin Duży | cmentarzysko (środkowy okres lateński), ślady osadnictwa (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-63/5 | - | - |
| 1477 | Borzecin Duży | ślady osadnictwa (neolit), cmentarzysko (okres halsztacki i lateński) | 56-63/53 | - | - |
| 1478 | Borzecin Duży | osada (starożytność, okres wpływów rzymskich), osada + miejsce produkcji żelaza (okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w.) | 56-63/54 | - | - |
| 1479 | Borzecin Duży | osada (okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 56-63/6 | - | - |
| 1480 | Borzecin Duży | cmentarzysko (okres wpływów rzymskich) | 56-63/7 | - | - |
| 1481 | Borzecin Duży | ślady osadnictwa (starożytność, okres wpływów rzymskich) | 56-63/8 | - | - |
| 1482 | Borzecin Duży | osada (starożytność, okres wpływów rzymskich), osada produkcyjna-hutnicza (okres wpływów rzymskich) | 56-63/9 | - | - |
| 1483 | Stare Babice | cmentarzysko (IV w. p.n.e. - IV w. n.e.) | 56-64/1 | C – 106 | 5-05-1975 |
| 1484 | Wierzbina | osada (I-IV w. n.e.) | 56-64/10 | C – 112 | 5-05-1975 |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|---|---------------------------|-----------|-----------|
| 1485 | Wierzbin | osada (starożytność, późny okres lateński-wpływów rzymskich, średniowiecze), cmentarzysko (późny okres lateński-wpływów rzymskich), miejsce prod. żelaza (późny okres lateński-wpływów rzymskich) | 56-64/11 | - | - |
| 1486 | Wojcieszyn | osada (starożytność, okres wpływów rzymskich) | 56-64/12 | - | - |
| 1487 | Zielonki-Wieś | osada (starożytność, późny okres lateński-wpływów rzymskich), cmentarzysko (późny okres lateński), miejsce prod. żelaza (późny okres lateński-wpływów rzymskich) | 56-64/13 | - | - |
| 1488 | Zielonki-Parcela | osada (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich, okres wczesnośredniowieczny) | 56-64/14 | - | - |
| 1489 | Zielonki | osada (starożytność, późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), cmentarzysko (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-64/15 | - | - |
| 1490 | Wierzbin | osada (wczesne średniowiecze XI-XII w.) | 56-64/17 | - | - |
| 1491 | Mariew | ślady osadnictwa (epoka brązu) | 56-64/18 | - | - |
| 1492 | Stare Babice | osada (I -IV w. n.e., XI - XIII w. n.e.) | 56-64/2 | C – 105 | 5-05-1975 |
| 1493 | Zielonki | osada (neolit, epoka brązu, średniowiecze) | 56-64/20 | - | - |
| 1494 | Stare Koczargi | osada (starożytność, późny okres wpływów rzymskich, okres wczesnośredniowieczny VII-IX w.) | 56-64/21 | - | - |
| 1495 | Zielonki-Wieś | osada (starożytność) | 56-64/22 | - | - |
| 1496 | Wojcieszyn | ślady osadnictwa (starożytność, średniowiecze) | 56-64/23 | - | - |
| 1497 | Stare Babice | osada (epoka brązu) | 56-64/25 | - | - |
| 1498 | Lipków | osada (brąz-okres halsztacki, okres wczesnośredniowieczny XII w.) | 56-64/26 | - | - |
| 1499 | Wojcieszyn | ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze), miejsce produkcji hutniczej (wczesne średniowiecze) | 56-64/28 | - | - |
| 1500 | Borzęcín | osada/cmentarzysko (starożytność), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-64/29 | - | - |
| 1501 | Stare Babice | osada (I -IV w. n.e., XI - XIII w. n.e.) | 56-64/3 | C – 104 | 5-05-1975 |
| 1502 | Stare Babice | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, późny okres wpływów rzymskich) | 56-64/30 | - | - |
| 1503 | Zielonki-Parcela | ślady osadnictwa (okres wpływów rzymskich), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-64/31 | - | - |
| 1504 | Zalesie | ślady osadnictwa (starożytność, XII-XIII w.) | 56-64/32 | - | - |
| 1505 | Zalesie | osada (starożytność, Wczesne średniowiecze XI-XIII w., średniowiecze) | 56-64/33 | - | - |
| 1506 | Zalesie | cmentarzysko (starożytność), cmentarzysko/osada (brąz, okres halsztacki i lateński) | 56-64/34 | - | - |
| 1507 | Borzęcín Duży/ Wierzbin | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu), cmentarzysko (wczesna epoka brązu) | 56-64/35 | - | - |
| 1508 | Zielonki | cmentarzysko (okres lateński) | 56-64/36 | - | - |
| 1509 | Zielonki | ślady osadnictwa (neolit) | 56-64/37 | - | - |
| 1510 | Stare Koczargi | ślady osadnictwa (starożytność, neolit), ślady osadnictwa/cmentarzysko (starożytność) | 56-64/38 | - | - |
| 1511 | Stare Koczargi | osada (okres halsztacki i lateński, okres wczesnośredniowieczny XII-XIII w.) | 56-64/39 | - | - |
| 1512 | Stare Babice | osada (okres rzymski, okres wczesnośredniowieczny), ośrodek produkcji żelaza | 56-64/4 | - | - |
| 1513 | Stare Koczargi | osada (okres halsztacki i lateński) | 56-64/40 | - | - |
| 1514 | Zalesie | ślady osadnictwa (późny neolit, wczesna epoka brązu) | 56-64/41 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----------------------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1515 | Zalesie | cmentarzysko (starożytność), ślady osadnictwa (neolit) | 56-64/42 | - | - |
| 1516 | Stare Koczargi | osada (starożytność, epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 56-64/43 | - | - |
| 1517 | Stare Koczargi | osada (neolit, okres halsztacki i lateński), osada/cmentarzysko (wczesna epoka brązu, okres halsztacki i lateński) | 56-64/44 | - | - |
| 1518 | Stare Koczargi | cmentarzysko (starożytność) | 56-64/45 | - | - |
| 1519 | Stare Koczargi | ślady osadnictwa (starożytność, okres wpływów rzymskich) | 56-64/46 | - | - |
| 1520 | Stare Koczargi | ślady osadnictwa (V ok. brązu-okres halsztacki) | 56-64/47 | - | - |
| 1521 | Stare Koczargi | ślady osadnictwa (starożytność) | 56-64/48 | - | - |
| 1522 | Stare Babice | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu, okres wpływów rzymskich) | 56-64/49 | - | - |
| 1523 | Nowe Babice | osada (starożytność, okres wpływów rzymskich, wczesne średniowiecze, średniowiecze-nowożytność) | 56-64/5 | - | - |
| 1524 | Zielonki | cmentarzysko (okres lateński) | 56-64/50 | - | - |
| 1525 | Nowe Babice | osada (wczesne średniowiecze, średniowiecze-nowożytność) | 56-64/6 | - | - |
| 1526 | Lachorzew | osada (starożytność, okres wpływów rzymskich, XIII-XIV w. do nowożytności), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-65/1 | - | - |
| 1527 | Klaudyn | osada (brąz) | 56-65/10 | - | - |
| 1528 | Klaudyn | ślady osadnictwa (neolit, wczesna epoka brązu) | 56-65/11 | - | - |
| 1529 | Klaudyn | ślady osadnictwa (wczesna epoka brązu, epoka brązu) | 56-65/12 | - | - |
| 1530 | Janów | ślady osadnictwa (starożytność) | 56-65/13 | - | - |
| 1531 | Klaudyn | ślady osadnictwa (neolit, epoka brązu) | 56-65/14 | - | - |
| 1532 | Janów | osada (epoka brązu, późny okres lateński-wczesny okres wpływów rzymskich) | 56-65/15 | - | - |
| 1533 | Kwirynów | osada (neolit) | 56-65/16 | - | - |
| 1534 | Kwirynów | osada (epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny) | 56-65/17 | - | - |
| 1535 | Blizne Jasińskiego | osada (XIII-XIV w.) | 56-65/18 | - | - |
| 1536 | Blizne Jasińskiego | osada (XII-XIII w.) | 56-65/19 | - | - |
| 1537 | Lachorzew | ślady osadnictwa (epoka brązu, okres wczesnośredniowieczny), osada/cmentarzysko (?) (okres halsztacki/lateński), osada (późny okres lateński, okres rzymski), miejsce produkcji żelaza (okres rzymski) | 56-65/2 | - | - |
| 1538 | Nowe Babice | osada (okres halsztacki i lateński), osada (późny okres lateński, XIV w. i później) | 56-65/3 | - | - |
| 1539 | Lachorzew | osada (starożytność, XII-XIII w., od XVII w.), miejsce produkcji żelaza (późny okres lateński-okres wpływów rzymskich) | 56-65/4 | - | - |
| 1540 | Lachorzew | osada (XII-XIII w., XIV-XV w.) | 56-65/5 | - | - |
| 1541 | Blizne Jasińskiego | ślady osadnictwa (od XIV w.) | 56-65/6 | - | - |
| 1542 | Blizne Jasińskiego | ślady osadnictwa (XIII-XIV w., od XV w.) | 56-65/7 | - | - |
| 1543 | Lachorzew | ślady osadnictwa (starożytność) | 56-65/8 | - | - |
| 1544 | Klaudyn | osada (neolit-wczesna epoka brązu) | 56-65/9 | - | - |
| gmina Izabelin | | | | | |
| 1545 | Truskaw | ślady osadnictwa (okres halsztacki i lateński, okres wpływów rzymskich) | 55-64/10 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|-----------------------------------|-------------------------------|--|---------------------------|-----------|------------|
| 1546 | Laski | ślady osadnictwa (mezolit, neolit) | 55-64/11 | - | - |
| 1547 | Izabelin | ślady osadnictwa (paleolit) | 55-64/13 | - | - |
| 1548 | Truskaw | osada (wczesne średniowiecze) | 55-64/14 | - | - |
| 1549 | Izabelin | skarb (okres wpływów rzymskich) | 55-64/15 | - | - |
| 1550 | Truskaw | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 55-64/6 | - | - |
| 1551 | Truskaw | ślady osadnictwa (okres halsztacki, średniowiecze) | 55-64/7 | - | - |
| 1552 | Truskaw | ślady osadnictwa (XIII-XIV w.) | 55-64/8 | - | - |
| 1553 | Truskaw | ślady osadnictwa (neolit-wczesna epoka brązu) | 55-64/9 | - | - |
| 1554 | Laski | ślady osadnictwa (neolit) | 55-65/1 | - | - |
| 1555 | Laski | obozowisko (paleolit, mezolit) | 55-65/13 | - | - |
| 1556 | Mościska | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny) | 55-65/8 | - | - |
| 1557 | Mościska | ślady osadnictwa (okres wczesnośredniowieczny) | 55-65/9 | - | - |
| gmina Warszawa - Bemowo | | | | | |
| 1558 | Warszawa (Fort II Wawrzyszew) | Fort (lata 80 XIX w.) | 55-65/28 | | |
| 1559 | Warszawa | Fort (1886-1890 r.) | 55-65/30 | | |
| 1560 | Warszawa | Fort (1886-1890 r.) | 55-65/31 | | |
| 1561 | Warszawa | Fort (lata 80. XIX w.) | 55-65/32 | | |
| 1562 | Warszawa, Górcze | osada (XIV-XV w.) | 56-65/20 | - | - |
| 1563 | Warszawa, Górcze | ślad osadnictwa (starożytność/okres wpływów rzymskich?) | 56-65/21 | - | - |
| 1564 | Warszawa | Reduta Wolska (1831 r.) | 56-65/33 | | |
| 1565 | Warszawa | Fort IV "Chrzanów" (1883-1890 r.) | 57-65/4 | A739 | 29-03-2006 |
| 1566 | Warszawa | ślady osadnictwa (późne średniowiecze, okres nowożytny) | 57-65/5 | - | - |
| 1567 | Warszawa | Fort V "Włochy" (lata 80. XIX w.) | 57-65/5 | A923 | 01-06-2010 |
| gmina Warszawa - Białołęka | | | | | |
| 1568 | Warszawa, Białołęka Dworska | osada ? (wczesna epoka żelaza) | 54-66/1 | - | - |
| 1569 | Warszawa, Białołęka Dworska | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza) | 54-66/10 | - | - |
| 1570 | Warszawa, Dąbrówka Szlachecka | osada (k. pucharów lejkowatych/k. grzeb.-dolk., neolit) | 54-66/11 | - | - |
| 1571 | Warszawa, Henryków | osada (wczesne średniowiecze), ślad osadnictwa (k. trzciniecka, II okres epoki brązu) | 54-66/12 | - | - |
| 1572 | Warszawa, Henryków | osada (k. ceramiki grzebykowo-dolkowej, neolit), osada (k. trzciniecka, epoka brązu) | 54-66/14 | - | - |
| 1573 | Warszawa, Pludy | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, okres halsztacki-okres lateński) | 54-66/15 | - | - |
| 1574 | Warszawa, Pludy | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza) | 54-66/16 | - | - |
| 1575 | Warszawa, Pludy | ? (mezolit) | 54-66/17 | - | - |
| 1576 | Warszawa, Pludy | gniazdo krzem. (k. świderska, paleolit schyłkowy/mezolit), ślad osadniczy (neolit) | 54-66/18 | - | - |
| 1577 | Warszawa, Pludy | osada (k. trzciniecka, II okres epoki brązu), cmentarzysko (k. grobów kloszowych/k. lużycka, o. halsztacki-o. lateński), ślad osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 54-66/19 | - | - |
| 1578 | Warszawa, Białołęka Dworska | osada (k. lużycka, wczesna epoka żelaza) | 54-66/2 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-------------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1579 | Warszawa, Pludy | cmentarzysko? (k. przeworska/k. wielbarska, OWR) | 54-66/20 | - | - |
| 1580 | Warszawa, Pludy | śląd osadnictwa (k. świderska, paleolit) | 54-66/21 | - | - |
| 1581 | Warszawa, Pludy | śląd osadnictwa (k. pucharów lejkowatych, neolit) | 54-66/22 | - | - |
| 1582 | Warszawa, Dąbrówka Szlachecka | cmentarzysko (k. grobów kloszowych/k. pomorska) | 54-66/23 | - | - |
| 1583 | Warszawa, Pludy | Obozowisko (k. janisławska/k. chojnicko-pieńkowska, mezolit), osada (k. pucharów lejkowatych/ceramiki sznurowej/grzb.-dol., neolit), cmentarzysko (wczesna epoka żelaza), osada (k. trzcieniecka, wczesna epoka brązu), śląd osadniczy (średniowiecze) | 54-66/24 | - | - |
| 1584 | Warszawa, Pludy | gniazdo krzemieni (paleolit sch./mezolit) | 54-66/25 | - | - |
| 1585 | Warszawa, Choszczówka | obozowisko? (k. janisławicko/komornicka, mezolit), ? (neolit) | 54-66/26 | - | - |
| 1586 | Warszawa, Tomaszew | ? (k. świderska/janisławicka), znalezisko luźne (k. amfor kulistych, neolit) | 54-66/27 | - | - |
| 1587 | Warszawa, Tomaszew | ? (k. świderska, paleolit sch./mezolit), ? (neolit) | 54-66/28 | - | - |
| 1588 | Warszawa, Tomaszew | ? (k. lużycka, epoka brązu?) | 54-66/29 | - | - |
| 1589 | Warszawa, Dąbrówka Szlachecka | śląd osadnictwa (okres wpływów rzymskich), osada (średniowiecze) | 54-66/3 | - | - |
| 1590 | Warszawa, Tomaszew | osada (k. trzcieniecka, II okres epoki brązu), cmentarzysko (k. grobów kloszowych, o. halsztacki-o. lateński), ? (OWR), znalezisko luźne (średniowiecze) | 54-66/30 | - | - |
| 1591 | Warszawa, Białoleka | Śląd osadnictwa (halsztat-laten?), osada (MOP-OR) | 54-66/31 | - | - |
| 1592 | Warszawa, Białoleka | Śląd osadnictwa (k. lużycka), osada (okres rzymski?) | 54-66/32 | - | - |
| 1593 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (starożytność, OR?) | 54-66/33 | - | - |
| 1594 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (PL), śląd osadnictwa (OR), cmentarzysko? (starożytność), śląd osadnictwa (średniowiecze) | 54-66/34 | - | - |
| 1595 | Warszawa, Białoleka | Śląd osadnictwa (epoka kamienia/wcz. Brąz), śląd osadnictwa (k. lużycka, epoka brązu) | 54-66/35 | - | - |
| 1596 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (późny laten) | 54-66/36 | - | - |
| 1597 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (k. pucharów lejkowatych, neolit), śląd osadnictwa (k. trzcieniecka, wczesny brąz), osada? (hal.-lat.), osada? (pl-or), cmentarzysko (starożytność, or?) | 54-66/37 | - | - |
| 1598 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (starożytność), osada (k. trzcieniecka, or (późny)/wędrówki ludów?) | 54-66/38 | - | - |
| 1599 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (k. lużycka, epoka żelaza?), śląd osadnictwa (starożytność, or?), śląd osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 54-66/39 | - | - |
| 1600 | Warszawa, Dąbrówka Szlachecka | osada (wczesne średniowiecze) | 54-66/4 | - | - |
| 1601 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (mezolit?), śląd osadnictwa (k. trzcieniecka?, wczesny brąz), śląd osadnictwa (starożytność, ep. Brązu?), śląd osadnictwa (okres rzymski), śląd osadnictwa (starożytność), śląd osadnictwa wczesne średniowiecze | 54-66/40 | - | - |
| 1602 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (k. lużycka?, starożytność) | 54-66/41 | - | - |
| 1603 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (starożytność) | 54-66/42 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|---------------------------------|---|---------------------------|-----------|---------|
| 1604 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (ep. kamienia/wcz. brąz), śląd osadnictwa (wczesny brąz), osada? (k. grobów kloszowych, hal.-lat.), śląd osadnictwa (starożytność), cmentarzysko? (OWR?), śląd osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 54-66/43 | - | - |
| 1605 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (ep. kamienia/wcz. brąz) | 54-66/44 | - | - |
| 1606 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (ep. kamienia/wcz. brąz), śląd osadnictwa (k. trzciniicka, wczesna epoka brązu), śląd osadnictwa (nowożytność) | 54-66/45 | - | - |
| 1607 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 54-66/46 | - | - |
| 1608 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (starożytność, epoka brązu) | 54-66/47 | - | - |
| 1609 | Warszawa, Białoleka | śląd osadnictwa (hal.-lat.), osada (k. wielbarska, okres rzymski) | 54-66/48 | - | - |
| 1610 | Warszawa, Dąbrówka Szlachecka | osada (wczesne średniowiecze) | 54-66/5 | - | - |
| 1611 | Warszawa, Białoleka Dworska | obozowisko? (k. świderska, paleolit schyłkowy/mezolit), śląd osadnictwa (neolit) | 54-66/6 | - | - |
| 1612 | Warszawa, Białoleka Dworska | śląd osadnictwa (k. amfor kulistych, neolit), osada (k. ceramiki grzebykowo-dolkowej, neolit/I okr. ep. Brązu) | 54-66/7 | - | - |
| 1613 | Warszawa, Białoleka Dworska | osada (k. trzciniicka, II okres epoki brązu), ? (k. lużycka, wczesna epoka brązu), śląd osadnictwa (średniowiecze) | 54-66/8 | - | - |
| 1614 | Warszawa, Białoleka Dworska | ? (k. lużycka, wczesna epoka żelaza), ? (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza) | 54-66/9 | - | - |
| 1615 | Warszawa | obozowisko? (k. świderska, paleolit, mezolit) | 54-67/1 | - | - |
| 1616 | Adm. Lasów Państwowych/Warszawa | śląd osadnictwa (k. pucharów lejkowatych, neolit) | 54-67/1 | - | - |
| 1617 | Warszawa | śląd osadnictwa (k. trzciniicka, wczesna epoka brązu), śląd osadnictwa (epoka brązu) | 54-67/14 | - | - |
| 1618 | Warszawa | śląd osadnictwa (k. ceramiki sznurowej, neolit) | 54-67/15 | - | - |
| 1619 | Warszawa | śląd osadnictwa (wczesna epoka brązu), śląd osadnictwa (epoka brązu) | 54-67/16 | - | - |
| 1620 | Warszawa | śląd osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 54-67/17 | - | - |
| 1621 | Warszawa | śląd osadnictwa (k. trzciniicka, wczesna epoka brązu) | 54-67/18 | - | - |
| 1622 | Warszawa | śląd osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu), osada? (wczesna epoka brązu), śląd osadnictwa (okres halszacki ?) | 54-67/19 | - | - |
| 1623 | Warszawa | cmentarzysko? (wczesne średniowiecze i średniowiecze) | 54-67/2 | - | - |
| 1624 | Warszawa | śląd osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu) | 54-67/20 | - | - |
| 1625 | Warszawa | śląd osadnictwa (starożytność?) | 54-67/21 | - | - |
| 1626 | Warszawa | śląd osadnictwa (starożytność), śląd osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 54-67/22 | - | - |
| 1627 | Warszawa | śląd osadnictwa (epoka kamienia - wczesna epoka brązu) | 54-67/23 | - | - |
| 1628 | Warszawa | śląd osadnictwa (epoka kamienia - wczesna epoka brązu), śląd osadnictwa (k. trzciniicka?, wczesna epoka brązu) | 54-67/24 | - | - |
| 1629 | Warszawa | śląd osadnictwa (starożytność), śląd osadnictwa (k. trzciniicka, wczesna epoka brązu) | 54-67/25 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|---|---|---------------------------|-----------|-----------|
| 1630 | Warszawa | śląd osadnictwa (epoka kamienia-wczesna epoka brązu), ślad osadnictwa (k. trzciniecka, wczesna epoka brązu) | 54-67/26 | - | - |
| 1631 | Warszawa | śląd osadnictwa (k. trzciniecka, wczesna epoka brązu), ślad osadnictwa (k. lużycka, wczesna epoka brązu) | 54-67/27 | - | - |
| 1632 | Warszawa | śląd osadnictwa (k. grzebykowo-dolkowa, neolit), ślad osadnictwa (k. trzciniecka?, wczesna epoka brązu) | 54-67/28 | - | - |
| 1633 | Warszawa | cmentarzysko? (wczesne średniowiecze?) | 54-67/29 | - | - |
| 1634 | Warszawa | ? (wczesne średniowiecze) | 54-67/3 | - | - |
| 1635 | Warszawa | śląd osadnictwa (wczesne średniowiecze) | 54-67/30 | - | - |
| 1636 | Warszawa | śląd osadnictwa (k. amfor kulistych, neolit) | 54-67/31 | - | - |
| 1637 | Warszawa | śląd osadnictwa (paleolit-mezolit), ślad osadnictwa (k. trzciniecka, wczesna epoka brązu) | 54-67/32 | - | - |
| 1638 | Warszawa | osada (k. trzciniecka, epoka brązu) | 54-67/4 | - | - |
| 1639 | Warszawa | śląd osadnictwa (k. lużycka?, wczesna epoka żelaza) | 54-67/5 | - | - |
| 1640 | Warszawa | śląd osadnictwa (k. lużycka?, wczesna epoka żelaza) | 54-67/6 | - | - |
| 1641 | Warszawa | śląd osadnictwa (starożytność) | 54-67/7 | - | - |
| 1642 | Warszawa | osada? (k. przeworska, okres wpływów rzymskich?) | 54-67/8 | - | - |
| 1643 | Warszawa, Tar- chomin - Nowe Świdry | śląd osadnictwa (epoka brązu) | 55-65/25 | - | - |
| 1644 | Warszawa, Annopol | osada (k. przeworska, wczesny i środkowy LT), osada (średniowiecze) | 55-66/1 | - | - |
| 1645 | Warszawa, Wiśni- wo | cmentarzysko? (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza) | 55-66/10 | - | - |
| 1646 | Warszawa, Brzeziny | śląd osadnictwa (epoka kamienia), osada (k. przeworska?, okres wpływów rzymskich), ślad osadnictwa (XII-XIII w.) | 55-66/11 | - | - |
| 1647 | Warszawa, Brzeziny | śląd osadnictwa (wczesna epoka żelaza), osada (k. przeworska, Laten-okres wpływów rzymskich), osada (XV w.) | 55-66/12 | - | - |
| 1648 | Warszawa, Świdry Stare | osada (k. grobów kloszowych, Halsztat-PL), ślad osadnictwa (średniowiecze) | 55-66/13 | - | - |
| 1649 | Warszawa, Brzeziny | śląd osadnictwa (starożytność) | 55-66/14 | - | - |
| 1650 | Warszawa, Henry- ków | obozowisko? (paleolit) | 55-66/15 | - | - |
| 1651 | Warszawa, Henry- ków | pracownia? (mezolit) | 55-66/16 | - | - |
| 1652 | Warszawa, Brzeziny | osada (k. ceramiki grzebykowo-dolkowej, neolit), cmentarzysko (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza - laten), osada (XV-XVIII w.) | 55-66/17 | - | - |
| 1653 | Warszawa, Brzeziny | pracownia? (paleolit), ? (neolit) | 55-66/18 | - | - |
| 1654 | Warszawa, Annopol | osada? (k. trzciniecka, II okr. epoki brązu), ślad osadnictwa (neolit) | 55-66/20 | - | - |
| 1655 | Warszawa, Annopol | osada? (k. trzciniecka, II okr. epoki brązu), ślad osadnictwa (neolit) | 55-66/21 | - | - |
| 1656 | Warszawa, Annopol | ? (mezolit) | 55-66/22 | - | - |
| 1657 | Warszawa, Annopol | osada (k. grobów kloszowych, Halsztat-PL) | 55-66/23 | - | - |
| 1658 | Warszawa | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, laten.) | 55-66/24 | - | - |
| 1659 | Warszawa, Żerań | osada (neolit, epoka brązu) | 55-66/33 | C – 37 | 3-11-1967 |
| 1660 | Warszawa, Żerań | osada (k. przeworska, późny laten.) | 55-66/34 | - | - |
| 1661 | Warszawa, Żerań | obozowisko (k. świderska, paleolit/mezolit), ? (neolit) | 55-66/35 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|---------------------------------|--|---------------------------|-----------|---------|
| 1662 | Warszawa, Żerań | obozowisko (k. świderska, paleolit/mezolit), ? (neolit) | 55-66/36 | - | - |
| 1663 | Warszawa, Żerań | osada? (k. trzciniecka, II okr. epoki brązu) | 55-66/37 | - | - |
| 1664 | Warszawa, Żerań | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, laten.), grób ciałopalny (późny okres lateński) | 55-66/38 | - | - |
| 1665 | Warszawa, Żerań | cmentarzysko (k. grobów kloszowych) | 55-66/39 | - | - |
| 1666 | Warszawa, Marcelin | cmentarzysko? (k. grobów kloszowych, Halsztat-Laten), ślad osadnictwa (średniowiecze) | 55-66/4 | - | - |
| 1667 | Warszawa, Żerań-Białoleka | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza), cmentarzysko (k. przeworska-wielbarska?, okres wpływów rzymskich) | 55-66/40 | - | - |
| 1668 | Warszawa, Żerań-Białoleka | cmentarzysko (k. grobów kloszowych) | 55-66/41 | - | - |
| 1669 | Warszawa, Żerań | ślad osadnictwa (średniowiecze i nowożytność) | 55-66/42 | - | - |
| 1670 | Warszawa, Świdry Nowe | osada? (k. pucharów lejkowatych/k. ceramiki grzebykowo-dolkowej, neolit) | 55-66/43 | - | - |
| 1671 | Warszawa, Świdry Nowe | ślad osadnictwa (k. lużycka, epoka brązu) | 55-66/44 | - | - |
| 1672 | Warszawa, Świdry Stare | osada? (k. lużycka/k. trzciniecka, epoka brązu) | 55-66/45 | - | - |
| 1673 | Warszawa, Tarchomin-Nowe Świdry | ślad osadnictwa (epoka brązu) | 55-66/46 | - | - |
| 1674 | Warszawa, Tarchomin | obozowisko? (paleolit/mezolit) | 55-66/47 | - | - |
| 1675 | Warszawa, Białoleka | znalezisko luźne (k. lużycka, IV okres epoki brązu) | 55-66/48 | - | - |
| 1676 | Warszawa, Białoleka | ślad osadnictwa (starożytność) | 55-66/49 | - | - |
| 1677 | Warszawa, Marcelin | osada? (k. trzciniecka?, wczesna epoka brązu), osada (k. lużycka, k. grobów kloszowych) | 55-66/5 | - | - |
| 1678 | Warszawa, Białoleka | gniazdo krzemieni (neolit) | 55-66/50 | - | - |
| 1679 | Warszawa, Białoleka | osada (średniowiecze i nowożytność) | 55-66/51 | - | - |
| 1680 | Warszawa, Świdry | ? (paleolit) | 55-66/52 | - | - |
| 1681 | Warszawa, Świdry | cmentarzysko (k. lużycka -k. grobów kloszowych, k. pomorska, wczesna epoka żelaza) | 55-66/53 | - | - |
| 1682 | Warszawa, Piekielko | osada? (k. pucharów lejkowatych/ceramiki sznurowej, neolit), osada (k. ceramiki grzebykowo-dolkowej) | 55-66/54 | - | - |
| 1683 | Warszawa, Piekielko | ślad osadnictwa (k. grobów kloszowych), ślad osadnictwa (k. lużycka) | 55-66/55 | - | - |
| 1684 | Warszawa, Wiśniewo | osada? (k. pucharów lejkowatych) | 55-66/56 | - | - |
| 1685 | Warszawa, Wiśniewo | osada (k. pucharów lejkowatych/k. ceramiki grzebykowo-dolkowej, neolit), ślad osadnictwa (k. trzciniecka, II okres ep. brązu), cmentarzysko (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza) | 55-66/57 | - | - |
| 1686 | Warszawa, Wiśniewo | ślad osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 55-66/58 | - | - |
| 1687 | Warszawa, Marcelin | pracownia? (k. świderska, paleolit schyłkowy/mezolit) | 55-66/59 | - | - |
| 1688 | Warszawa, Marcelin | ślad osadnictwa (neolit?), cmentarzysko (k. grobów kloszowych/pomorska/lużycka, wczesna epoka żelaza) | 55-66/6 | - | - |
| 1689 | Warszawa, Marcelin | pracownia? (k. świderska, paleolit schyłkowy), ? (k. komornicka, staro- i górny mezolit), ? (neolit) | 55-66/60 | - | - |
| 1690 | Warszawa, Marcelin | osada (k. trzciniecka/k. lużycka, II okr. epoki brązu/wczesna epoka żelaza) | 55-66/61 | - | - |
| 1691 | Warszawa, Marcelin | cmentarzysko (k. grobów kloszowych) | 55-66/62 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|-----------|
| 1692 | Warszawa, Marce lin | obozowisko? (mezolit), osada? (neolit) | 55-66/63 | - | - |
| 1693 | Warszawa, Marce lin | ? (k. lużycka), cmentarzysko? (k. przeworska, wcze- sny okres wpływów rzymskich) | 55-66/64 | - | - |
| 1694 | Warszawa, Marce lin | osada (k. przeworska?, późny laten -okres wpływów rzymskich) | 55-66/65 | - | - |
| 1695 | Warszawa, Kon- stantynów | ? (epipaleolit) | 55-66/69 | - | - |
| 1696 | Warszawa, Brzeziny | osada (k. przeworska, okres wpływów rzymskich) | 55-66/7 | - | - |
| 1697 | Warszawa, Marce lin | ? (paleolit) | 55-66/70 | - | - |
| 1698 | Warszawa, Marce lin | ? (k. świderska, paleolit schyłkowy/mezolit), ślad osadnictwa (neolit) | 55-66/71 | - | - |
| 1699 | Warszawa, Marce lin | znaleziska luźne (epoka kamienia) | 55-66/72 | - | - |
| 1700 | Warszawa, Marce lin | śląd osadnictwa (epoka kamienia) | 55-66/73 | - | - |
| 1701 | Warszawa, Marce lin | śląd osadnictwa (paleolit schyłkowy/mezolit) | 55-66/74 | - | - |
| 1702 | Warszawa, Marce lin | pracownia? (mezolit), ślad osadnictwa (neolit) | 55-66/75 | - | - |
| 1703 | Warszawa, Marce lin | obozowisko? (mezolit), ślad osadnictwa (neolit) | 55-66/76 | - | - |
| 1704 | Warszawa, Marce lin | osada (k. ceramiki grzebykowo-dolkowej, neolit) | 55-66/77 | - | - |
| 1705 | Warszawa, Marce lin | znaleziska luźne (średniowiecze) | 55-66/78 | - | - |
| 1706 | Warszawa, Marywil | obozowisko? (paleolit) | 55-66/79 | - | - |
| 1707 | Warszawa, Brzeziny | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, halsztat- laten), osada produkcyjna (k. wielbarska, B2/C1) | 55-66/8 | - | - |
| 1708 | Warszawa, Marywil | śląd osadnictwa (k. lużycka/k. grobów kloszowych) | 55-66/80 | - | - |
| 1709 | Warszawa, Marywil | osada? (k. trzciniecka/k. lużycka, epoka brą- zu/wczesna epoka żelaza) | 55-66/81 | - | - |
| 1710 | Warszawa, Marywil | śląd osadnictwa (k. przeworska, okres lateński/okres wpływów rzymskich) | 55-66/82 | - | - |
| 1711 | Warszawa, Piekieł- ko | ? (k. świderska, k. komornicka, k. chojnowsko- pieńkowska, paleolit schyłkowy/mezolit) | 55-66/84 | - | - |
| 1712 | Warszawa, Piekieł- ko | znaleziska luźne (k. ceramiki grzeb.-dolk. lub k. lużycka, epoka brązu) | 55-66/85 | - | - |
| 1713 | Warszawa, Srebrna Góra | pracownia? (paleolit) | 55-66/86 | - | - |
| 1714 | Warszawa, Srebrna Góra | osada (okres halsztacki i lateński) | 55-66/87 | C – 35 | 3-11-1967 |
| 1715 | Warszawa, Tar- chomin | osada (XIII - XV w.) | 55-66/88 | - | - |
| 1716 | Warszawa, Wiśnie- wo | ? (paleolit schyłkowy/mezolit) | 55-66/89 | - | - |
| 1717 | Warszawa, Brzeziny | osada? (k. lużycka, Halsztat-Laten) | 55-66/9 | - | - |
| 1718 | Warszawa, Wiśnie- wo | obozowisko? (paleolit) | 55-66/90 | - | - |
| 1719 | Warszawa, Brzeziny | śląd osadnictwa (epoka kamienia), osada (k. lużycka, Halsztat), osada (XIII w.) | 55-67/10 | - | - |
| 1720 | Warszawa, Brzeziny | osada? (k. trzciniecka/k. lużycka, późna epoka brązu/wczesna epoka żelaza), ślad osadnictwa (okres wpływów rzymskich), ślad osadnictwa (wczesneśre- dniowiecze i nowożytność) | 55-67/11 | - | - |
| 1721 | Warszawa, Brzeziny | osada ? (wczesna epoka żelaza) | 55-67/14 | - | - |
| 1722 | Warszawa, Brzeziny | osada (k. lużycka, późna epoka brązu), ślad osadnic- twa (średniowiecze i nowożytność) | 55-67/15 | - | - |
| 1723 | Warszawa, Brzeziny | znaleziska luźne (k. świderska, paleolit) | 55-67/20 | - | - |
| 1724 | Warszawa, Brzeziny | śląd osadnictwa (późny okres lateński) | 55-67/21 | - | - |
| 1725 | Warszawa, Brzeziny | znaleziska luźne (grób; środkowy okres lateński) | 55-67/22 | - | - |

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|---------------------------------|-------------------------------|---|---------------------------|-----------|------------|
| 1726 | Warszawa, Brzeziny (Nowe) | obozowisko? (k. świderska, paleolit) | 55-67/23 | - | - |
| 1727 | Warszawa, Brzeziny | śląd osadnictwa (k. trzciniecka, wczesna epoka brązu) | 55-67/30 | - | - |
| 1728 | Warszawa, Grodzisk | obozowisko? (paleolit) | 55-67/31 | - | - |
| 1729 | Warszawa, Grodzisk | osada? (k. amfor kulistych, neolit), osada (k. trzciniecka, epoka brązu) | 55-67/32 | - | - |
| 1730 | Warszawa, Lewandów | ? (k. świderska, paleolit schyłkowy/mezolit górny), śląd osadnictwa (k. trzciniecka, wczesna epoka brązu) | 55-67/33 | - | - |
| 1731 | Warszawa, Brzeziny | osada (k. lużycka/k. grobów kloszowych, Halsztat-Laten), osada (k. przeworska(k. wielbarska?), późny okres lateński-okres wpływów rzymskich), osada (wczesne średniowiecze) | 55-67/6 | - | - |
| 1732 | Warszawa, Bródno | osada (k. przeworska, wczesny i środkowy LI), osada (wczesne średniowiecze) | 55-67/9 | - | - |
| 1733 | Warszawa | cmentarzysko "Henryków" (okres halsztacki) | | C – 21 | 23-10-1967 |
| 1734 | Warszawa | osada (okres lateński) | | C – 34 | 3-11-1967 |
| 1735 | Warszawa | cmentarzysko (okres halsztacki) | | C – 38 | 3-11-1967 |
| gmina Warszawa - Bielany | | | | | |
| 1736 | Warszawa, Radiowa | osada (wczesne średniowiecze) | 55-65/15 | - | - |
| 1737 | Warszawa, Wólka Węglowska | osada (XIV-XV w.) | 55-65/16 | - | - |
| 1738 | Warszawa, Placówka | śląd osadnictwa (k. trzciniecka, epoka brązu) | 55-65/17 | - | - |
| 1739 | Warszawa, Wólka Węglowska | znalezisko luźne (epoka kamienia) | 55-65/18 | - | - |
| 1740 | Warszawa, Wawrzyszew | śląd osadnictwa (paleolit) | 55-65/19 | - | - |
| 1741 | Warszawa, Wólka Węglowska | znaleziska luźne (XVII-XIX w.) | 55-65/20 | - | - |
| 1742 | Warszawa, Młociny | obozowiska? (paleolit) | 55-65/21 | - | - |
| 1743 | Warszawa, Młociny | osada (k. trzciniecka, wczesna epoka brązu) | 55-65/22 | - | - |
| 1744 | Warszawa, Młociny | śląd osadnictwa (nowożytność) | 55-65/23 | - | - |
| 1745 | Warszawa, Młociny-Bielany | osada? (okres wpływów rzymski) | 55-65/24 | - | - |
| 1746 | Warszawa, Wólka Węglowska | śląd osadnictwa (k. lużycka?, epoka żelaza) | 55-65/26 | - | - |
| 1747 | Warszawa, Wólka Węglowska | śląd osadnictwa (epoka kamienia) | 55-65/27 | - | - |
| 1748 | Warszawa (Fort II Wawrzyszew) | Fort (lata 80 XIX w.) | 55-65/28 | 1560-A | 30-11-1993 |
| 1749 | Warszawa (Fort I Bielany) | Fort (lata 80 XIX w.) | 55-65/29 | | |
| 1750 | Warszawa, Bielany | śląd osadnictwa (paleolit schyłkowy/mezolit), śląd osadnictwa (neolit), śląd osadnictwa (k. trzciniecka, II okres epoki brązu) | 55-66/66 | - | - |
| 1751 | Warszawa, Bielany | śląd osadnictwa (okres wpływów rzymskich) | 55-66/67 | - | - |
| 1752 | Warszawa, Bielany | cmentarz (XVII-XVIII w.) | 55-66/68 | - | - |
| 1753 | Warszawa, Górcze | śląd osadnictwa (nowożytność) | 56-65/22 | - | - |
| 1754 | Warszawa (Górcze) | obozowisko (paleolit/mezolit) | 56-65/23 | - | - |
| 1755 | Warszawa (Górcze) | śląd osadniczy (k. amfor kulistych, neolit) | 56-65/24 | - | - |
| 1756 | Warszawa, Górcze | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, okres lateński) | 56-65/25 | - | - |
| 1757 | Warszawa | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, wczesny i środkowy okres lateński) | 56-65/26 | - | - |
| 1758 | Warszawa, Wawrzyszew | osada (średniowiecze) | 56-65/27 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|--------------------------------------|--------------------------------|--|---------------------------|-----------|------------|
| 1759 | Warszawa, Wawrzyszew | znalezisko luźne (XIV w.) | 56-65/28 | - | - |
| 1760 | Warszawa, Wawrzyszew | cmentarzysko szkieletowe (XVI - XVIII w.) | 56-65/29 | - | - |
| 1761 | Warszawa | osada (okres wczesnośredniowieczny) | | C – 26 | 23-10-1967 |
| 1762 | Warszawa | osada (okres lateński) | | C – 25 | 23-10-1967 |
| gmina Warszawa - Praga Północ | | | | | |
| 1763 | Warszawa | osada (okres średniowieczny) | | C – 43 | 17-12-1968 |
| 1764 | Warszawa | osada (okres średniowieczny - nowożytny) | | C – 44 | 17-12-1968 |
| gmina Warszawa - Targówek | | | | | |
| 1765 | Warszawa, Bródno (Nowe) | pracownia? (k. świderska, paleolit schyłkowy) | 55-66/19 | - | - |
| 1766 | Warszawa, Bródno | cmentarzysko? (k. grobów kloszowych, wczesna epoka żelaza) | 55-66/2 | - | - |
| 1767 | Warszawa, Bródno (Nowe) | śląd osadnictwa (paleolit schyłkowy) | 55-66/25 | - | - |
| 1768 | Warszawa, Bródno (Nowe) | osada? (k. lużycka, ?) | 55-66/26 | - | - |
| 1769 | Warszawa, Annopol | ? (k. przeworska, PL) | 55-66/27 | - | - |
| 1770 | Warszawa, Pelcowizna | znaleziska luźne (k. świderska, paleolit) | 55-66/28 | - | - |
| 1771 | Warszawa, Pelcowizna | cmentarzysko (k. grobów kloszowych) | 55-66/29 | - | - |
| 1772 | Warszawa, Bródno | śląd osadnictwa (starożytność i średniowiecze) | 55-66/3 | - | - |
| 1773 | Warszawa, Pelcowizna | śląd osadnictwa (k. przeworska, wczesny Laten/A3) | 55-66/30 | - | - |
| 1774 | Warszawa, Pelcowizna | ? (wczesne średniowiecze i średniowiecze) | 55-66/31 | - | - |
| 1775 | Warszawa, Annopol | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, laten) | 55-66/32 | - | - |
| 1776 | Warszawa, Pelcowizna | pracownia? (mezolit/neolit) | 55-66/83 | - | - |
| 1777 | Warszawa, Bródno | osada (wczesne średniowiecze i średniowiecze) | 55-67/1 | - | - |
| 1778 | Warszawa, Bródno | osada (wczesne średniowiecze i średniowiecze, nowożytność) | 55-67/12 | - | - |
| 1779 | Warszawa, Bródno | osada (wczesne średniowiecze i średniowiecze) | 55-67/13 | - | - |
| 1780 | Warszawa, Bródno | grodzisko "Stare Bródno" (X -XI w n.e.) | 55-67/16 | C – 1 | 31-07-1965 |
| 1781 | Warszawa, Bródno | osada podgrodowa (X-XI w., nowożytność) | 55-67/17 | - | - |
| 1782 | Warszawa, Bródno | osada? (k. trzcieniecka/k. lużycka, epoka brązu) | 55-67/18 | - | - |
| 1783 | Warszawa, Bródno (Stare) | cmentarzysko (k. pomorska?, wczesny okres lateński) | 55-67/19 | - | - |
| 1784 | Warszawa, Bródno | osada (wczesne średniowiecze) | 55-67/2 | - | - |
| 1785 | Warszawa, Zacisze | znaleziska luźne (neolit) | 55-67/24 | - | - |
| 1786 | Warszawa, Bródno | śląd osadnictwa (mezolit?) | 55-67/25 | - | - |
| 1787 | Warszawa, Bródno (Stare-Ugory) | cmentarzysko? (Halsztat-Laten) | 55-67/26 | - | - |
| 1788 | Warszawa, Bródno (Stare) | śląd osadnictwa (neolit) | 55-67/27 | - | - |
| 1789 | Warszawa, Bródno | znalezisko luźne (neolit) | 55-67/28 | - | - |
| 1790 | Warszawa, Bródno | osada (nowożytność) | 55-67/29 | - | - |
| 1791 | Warszawa, Bródno (Stare) | osada (k. przeworska, późny laten), śląd osadniczy (wczesne średniowiecze i średniowiecze) | 55-67/3 | - | - |
| 1792 | Warszawa, Zacisze | osada (k. lużycka, okres halsztacki?) | 55-67/34 | - | - |
| 1793 | Warszawa, Zacisze | znaleziska luźne (k. pucharów lejkowatych, neolit) | 55-67/35 | - | - |

Program ochrony przyrody Nadleśnictwa Jabłonna na lata 2019-2028

| Lp. | Miejscowość/ lokalizacja | Obiekt | Obszar / Nr stanowiska | Rejestr C | Decyzja |
|------------------------------|-----------------------------|--|---------------------------|-----------|----------------|
| 1794 | Warszawa, Zacisze | skarby? (k. lużycka, HaD) | 55-67/36 | - | - |
| 1795 | Warszawa, Zacisze | osada (późny okres lateński) | 55-67/37 | - | - |
| 1796 | Warszawa, Lewandów | ślady osadnictwa (późna faza - neolit), ślady osadnictwa (k. ceramiki sznurowej, neolit), osada (Halsztat), ślady osadnictwa (wczesne średniowiecze i średniowiecze) | 55-67/4 | - | - |
| 1797 | Warszawa, Lewandów | osada? (k. trzciniecka, epoka brązu), osada (k. lużycka, Halsztat), osada (XV w.) | 55-67/5 | - | - |
| 1798 | Warszawa, Bródno | ślady osadnictwa (starożytność) | 55-67/7 | - | - |
| 1799 | Warszawa, Bródno | cmentarzysko? (k. trzciniecka/k. lużycka, epoka brązu-Halsztat) | 55-67/8 | - | - |
| 1800 | Warszawa, Dotrzy- ma | ? (k. komornicka, mezolit) | 56-67/10 | - | - |
| 1801 | Warszawa, Dotrzy- ma | ? (k. lużycka) | 56-67/11 | - | - |
| 1802 | Warszawa, Dotrzy- ma | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, okres lateński), cmentarzysko (k. przeworska, okres wpływów rzymskich) | 56-67/12 | - | - |
| 1803 | Warszawa, Dotrzy- ma | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, o. lateński) | 56-67/13 | - | - |
| 1804 | Warszawa, Dotrzy- ma | cmentarzysko (k. grobów kloszowych, o. lateński) | 56-67/14 | - | - |
| 1805 | Warszawa, Dotrzy- ma | cmentarzysko? (k. przeworska, okres wpływów rzymskich) | 56-67/15 | - | - |
| 1806 | Warszawa, Elsne- rów | ? (k. świderska, paleolit) | 56-67/16 | - | - |
| 1807 | Warszawa, Elsne- rów | ? (k. komornicka i janiślawicka, mezolit) | 56-67/17 | - | - |
| 1808 | Warszawa, Elsne- rów | znaleziska luźne (k. ceramiki grzeb.-dolk.) | 56-67/18 | - | - |
| 1809 | Warszawa, Targó- wek | osada? (k. trzciniecka, II okr. epoki brązu), cmentarzysko (k. grobów kloszowych, o. lateński), osada (k. lużycka, kon. IV-V okr. ep. Brązu), osada (k. przeworska, OWR), osada (wczesneśredniowiecze i nowożytność) | 56-67/35 | C – 36 | 3-11-1967 |
| 1810 | Warszawa, Targó- wek | ? (k. świderska, schylek paleolitu) | 56-67/36 | - | - |
| 1811 | Warszawa, Targó- wek | ? (k. janiślawicka, górny mezolit) | 56-67/37 | - | - |
| 1812 | Warszawa, Targó- wek | ? (neolit) | 56-67/38 | - | - |
| 1813 | Warszawa, Dotrzy- ma | ? (k. świderska, schylek paleolitu) | 56-67/6 | - | - |
| 1814 | Warszawa, Dotrzy- ma | ? (k. świderska, paleolit) | 56-67/7 | - | - |
| 1815 | Warszawa, Dotrzy- ma | osada? (k. trzciniecka, II okr. ep. brązu, grupa mazowiecko-podlaska) | 56-67/8 | - | - |
| 1816 | Warszawa, Dotrzy- ma | ślady osadnictwa (k. pucharów lejkowatych, neolit) | 56-67/9 | - | - |
| gmina Warszawa - Wola | | | | | |
| 1817 | Warszawa | Fort Wola (lata 80, XIX w.) | 57-65/2 | - | - |
| 1818 | Warszawa | Fort Odolany (lata 90 XIX w.) | 57-65/3 | - | - |
| 1819 | Warszawa | Reduta Wolska (1731 r.) | 57-65/6 | - | - |
| 1820 | Warszawa | osada (XV- XVIII w.) | | C – 10 | 15-03- 1957 |
| 1821 | Warszawa | osada (okres średniowieczny - nowożytny) | | C – 46 | 18-03- 1969 |